Reuerēdissimi in christo patris et dñi: dñi hugonis de sancto Charo: sacrosanctę ecclesię Romanę Tituli sanctę Sabinę Cardinalis primi de ordine sancti Dominici: Postilla super Prouerbia incipit. Expositio Ca. I.

Ar. †masorth

Incipit liber Prouerbiorū. quē hebrei †missle appellāt

Eiusdem libri Prouerbiorū: Capitulū I

Parabole salomonis filij dauid regis israel: supple hę sunt. i. liber iste est de parabolis salomonis. Multas em̄ alias parabolas cōposuit salomon: q̄ nō sunt in hoc libro scriptę. Vñ. iij. Regl. iij. d. Locut⁹ ē salomon tria mīlia parabolar: et istę nō sūt nisi circit octingētas. Parabolę autē grece: silitudines dicunt latine. Sūt aūt tria genera silitudinis. s. icon/padigma/pabola. Et nota/a q̄ttuor cōmēdat h̄ salomō. A nomīs interp̄tatiōe/cū dī: Salomonis. i. pacifici. A natura/cum dicit: Filij dauid. A fortuna/cū dicit: Regis. A cōuictu/cū dicit: Isrl. Et cū dicit: parabolę/suscitat attētio. Cū dicit: salomonis filij dauid regis isrl/captat beniuolētia. Cū dicit: ad sciendā sapiētiā ⁊c. reddit docilitas. b Ad sciendā ⁊c. Sic cōtinua: Parabolę/dico/vtiles vel ędite/ad sciendā/vl̄ dandā/sapiētiā de fide: c Et disciplinā/de moꝛib⁹: Ecce actiua ⁊ ꝓtępla/tiua. Sapientia em̄ ad cōtemplatiuā ptinet: disciplina vero ad actiuā. Iterū vero vtiles sunt pabolę: d Ad intelligēda verba prudētię: q̄ est in p̄cauendis insidijs. e Et suscipiendā eruditionē doctrinę: vt alios doceāt: Et sic valent pabolę ad eloquētiā. Et iterū vtiles sūt pabolę ad suscipiendā/ f Justiciā ⁊ iudiciū ⁊ equitatē. Justiciā aūt potius posuit auctor q̄ aliquā aliā virtutē: qꝛ cōmunis est vt dicit quędā Glo. Gen. ij. Vel/iusticiā/dicit/quo ad opationē: iudiciū/quo ad discretionē: equitatem/quo ad intentionē. Vel/iusticiā/quo ad ꝓximū: iudiciū/quo ad nos: equitatē/quo ad deū. Et ita p hūc libꝛū docet sufficiēs ordinatio hominis. s. ad id qđ supꝛa ipsū est: ⁊ qđ iuxta ipsū ē: ⁊ qđ ipse est. g Ut det. Hic tangit finis. h Paruulis/ętate vl̄ sensu: id est incipiētib⁹. i Astutia. i. cautela cōtra aliena mala/cōtra decęptiōes p̄cauēdas: Vñ incipiētib⁹ est necessaria: vt sophismatū ꝓsutiā cauere possint/ne abducant a simplicitate sapiētię/q̄ ducit advitā. k Et adolescēti. i. pficiēti: l Scientia. i. cōꝓhēsio ꝓfectꝰ: m Et itellect⁹: idē ē qđ sciētia. Vl̄ sciētia/grossioꝛ est/ q̄ ad oīs: intellect⁹/subtilioꝛ/q̄ ad maioꝛes. Vel/sciētia/quo ad inferioꝛa: intellect⁹/quo ad superioꝛa. Vel/sciētia/opandi: intellect⁹/cognoscēdi. Et nota q̄ dic: Ut det paruulis astutia: ⁊ adolescēti scia et intellect⁹: Nō dic/inueteratis: q̄ iā pficere nō possunt. Vñ. iij. Regl. j. a. legit/q̄ cū dauid senuisset / dormiuit cum abisac virgine/nec tñ cognouit eam: Sic est de veteranis theologis. Paruulis ꝓ̄o dicit pluralit: adolescēti singulariter: qꝛ q̄s sapiētia licꝫ diuersos suscipit/in vnā pfectionē eruditēdo ꝓuehit: vt idē sentiāt: idē velint. Vñ Act. iij. f. Multitudinis aūt ⁊c. Et h̄ paruulis astutia/⁊ adolescēti dat sciētia: qꝛ fozmā quā recipiūt i iuuētute/retinēt etiā in senectute. j. xxij. a. Adolescēs iuxta viā suam ⁊c. qꝛ/qđ noua testa capit inueterata sapit. n Audiens ⁊c. Hic incipit liber ꝑm Bedā: Sed ꝑm hebꝛeos adhuc est de cōmendatione opis. Jnuitat autē salomon p̄mo ad auditū: qꝛ ex auditu fides / q̄ est p̄ma virtutū. Ro. x. c. Fides ex auditu: audit⁹ aūt p verbū dei. Jtex ideo p̄mo iuitat ad auditū: qꝛ ꝓus est audire/postea docere. Jaco. j. c. Sit omis hō velox ad audiendū ⁊c. Vñ Luc. x. g. Maria sedēs sec⁹ pedes dñi audiebat ꝟbū illius. Dicit ergo: Audiēs sapiens sapientioꝛ erit. Multo fortius debet audire stultus vt fiat sapiēs. Omnes em̄ audire debēt: qꝛ quātūcūq; ꝓfecerit quis in sacra scriptura/ semꝑ in inchoatiōe ē. Eccl. xviij. a. Cū cō- Ps. 76.
sūmauerint hō tunc incipiet. Ps. Dixi nūc cępi. j. ix. b. Da occasionē sapienti: et addet ei sapiētia. Jtē Eccl. xxj. c. Uerbū sapiēs qōcūq; audierit: sc⁹ laudabit ⁊ ad se adiciet. Vñ. iij. Regl. x a. regina saba quę sapientissima fuit/ venit audire sapientiā salomonis. Et Exo. xviij. d. Moyses audiuit ietro longe inferiozē se. Et Luc. ij. g. Jpse christus audiuit doctoꝛes legis. Semꝑ q̄ pficit audiēs sacrā scꝑturā. Ps. 110. Eccl. i. b. et j. 9. c

Quare: Quia ibi ifinitus est thesaurus:

f g h i k l m n o p q r s t v x y z a b Sap. vij. b. o Et intelligēs. i. int⁹ legēs ⁊ cognoscēs et se ⁊ alia/nō superficialit tm̄: p Gubernacula/ꝓpię vitę ⁊ alienę: q Possidebit/vt Ioseph: Gen. xlj. c. Uel/Gubernacula/q̄ sūt tria. s. carnis/ꝓscię/ecclesię. Caro gubernāda ē sicut equ⁹ freno disciplinę: Et ꝓscia sicut nauis gubernaculo prudētię. Jaco. iij. a. Si eqs frena in oza mittim⁹ ad cōsentiendū nobis et oīe cozpus illoꝛ circūferim⁹: et naues cū magnę sint a modico gubernaculo circūferunt vbi impet⁹ dirigētis voluerit: ita et ligua modicū quidē membꝛū est: et magna exaltat. Ecclesia gubernāda ē a p̄lato / sicut sponsa/aut velut grex. Act. xx. f. Attendite vobis ⁊ vniuerso gregi: in q̄ posuit vos spūssanct⁹ epos regere ecclīam dei. Jgit/intelligēs gubernacula possidebit. i. artē gubernādi p̄dicta tria habebit. Qualiter autē habeat artē gubernādi oīndit: r Aiaduertet pabolā. i. aīaꝫ vertet ad pabolā / q̄si os ad cibū: vel q̄si oculū ad lucernā. Vñ. j. vj. c. Mandatū lucerna est: et lex lux. Vel/Aiaduertet pabolā. i. pabolā vertet ad aīam/nō tm̄ ad aures: s Et iterp̄tationē. i. expositionē pabolę dictā a sanctis. t Verba sapiētiū/apte dicta. v Et ęnigmata eoꝝ. i. obscure dicta/q̄si grauida ⁊ p̄gnantia spūalīū sentētiaꝝ. Eccs. vlt. d. Cōscripsit eccl̄iastes sermones rectissimos ⁊ ꝟitate plenos. x Timoꝛ dñi ⁊c. Hęc ē p̄ma pabola ꝑm hebꝛeos: ꝑm Bedā secūda. Duplex ē em̄ iitiū sapiētię. Vnū extrinsecū. s. audit⁹: de q̄ dictū ē: Audiēs sapiēs sapiētioꝛ erit ⁊c. vsq; huc. Secūdū itrinsecū. s. timoꝛ ꝟuilis ō q̄ h̄ dī: Timoꝛ dñi. i. dat⁹ a dño. i. q̄ timet dñs: ē y Principiū sapię: qꝛ p̄pat ei aīam expellendo peccatū. Eccl. j. c. Timoꝛ dñi expellit pctm̄. Alit ñ itraret sapia. Sap. j. a. Jn maliuolā aīaꝫ nō introibit sapia: nec hītabit ⁊c. Uel iō timoꝛ dñi dr̄ initiū sapię: qꝛ p̄us oportet q̄ displiceant nobis mala: qđ facit timoꝛ: ⁊ postea sapiāt bona: qđ fac̄ sapia. Est etiā timoꝛ q̄si expauentaculū/mot⁹ illicitos arcēs a cozde: et sic viā p̄pat sapię. Est etiā vinculū q̄ ligak vas cozdis/ne effundak sapiēta infusa. Eccl. j. b. Timoꝛ dñi scię religiositas. Est etiam opeculū suppositū ozi cozdis/ne aliq̄d īmūdū interi⁹ cadat. Est etiā q̄si lapis suppositꝰ asserib⁹ / qb⁹ opik dom⁹ ne a vēto tolak. Eccl. xxv. b. Timoꝛ dñi sup oīa se supposuit. Est etiā q̄si colūna sustinēs totā fabꝛicā spiritualis ędificij. Eccl. xxvij. a. Nisi iugik te tenueris in timoꝛe dñi/cito subuertet dom⁹ tua. z Sapientiā/recti dogmatis. a Atq; doctrinā/purę cōuersatiōis. b Stulti despiciūt. i. supbi: Sicut scribę ⁊ pharisei dicta et facta christi: sicut bꝛura aurum et argentum/ qđ nō sapit eis. Eccl. j. c. Execratio ē pctōꝛib⁹ sapia. Nec solū nō sapit eis/imo amara ē eis. Eccl. vj. c. Amara est nimiū idoctis hoīb⁹ sapia. Vl̄ certe iō despiciūt eā: qꝛ docet p̄cēre qđ ipi diligūt. s. diuitias/delitias/⁊ honoꝛes: et diligere qđ ipsi odiunt. s. paupꝛtatē/modestiā/hūilitatē. j. Joh. ij. c. Nolite diligere mūdū ⁊c.

Duplex iniū sapiētie

Molite dilligere mūdū ⁊c. Uel ideo despiciūt:q; tm̄ eā exteri⁹
Ps.30. ꝓsiderāt:sicut simia nucē. Uñ Ps. Qui videbāt me foras fu/
Ps.87. gerūt a me: Posuert me abominationē sibi. Eccī.xxj.c. Tāg̃
dom⁹ extermiata/ sic fatuo sapīa: Licz sit dom⁹ satietatis co/
piosa oīb⁹ delitg̃s. Sap.vij.b. Uenerūt mihi oīa bona pariť
cū illa. a Audi fi/
li mi ⁊c. Filiū vocat
omnē hoiem:quē pa/
terne instruere curat:
B q.d. ita stulti faciunt:
s tu/ fili mi/ cura pa/
ternitatis: audi/ ob/
tempando: b Disci
plinā.i. cozrectionez
verberū vel verboz:
de qua.j. iij.b. Disci/
plinā dñi ne repzobes.
Heb. xij. c. Si extra
disciplinā estis/cuius
oēs ptícipes facti sūt:
ergo adulteri ⁊ non fi/
lij. c Patris tui.s.
dei/ꝓlati/cuiuslibet saplētis. d Et ne dimittas/negligen/
do vel ꝓtemnēdo: e Legē matris tuę:eccīe/scꝑturę/gra/
tię cuiuslibet dilligēter ⁊ dulciter instruētis. f Ut addatur
gratia capiti tuo.i.mēti:q; bñ vtēti naturalib⁹ supaddunť
gtuita. Uel/gratia.i.cozona grata/q̃ dař victozib⁹. Ps. Po/
Ps.20. suisti dñe sup caput ei⁹ cozonā ⁊c. g Et torques.i.aureo/
la addak: h Collo tuo.i.p̄dicatiōi tuę.i.tibi ꝓ p̄dicatiōe.
Torques em̄ ꝓpter rotūditatē/q̃ caret p̀ncipio ⁊ fine:recte au/
reolā q̃ ꝑterna est designat:Collū ꝓo qō cozp⁹ capiti iūgit:ci/
bū i cozp⁹ trajicit/vocē formar:signāter p̄dicatiōnē significat.
Uel p gratiā capitis/itelligik stola aię:p torquē colli/stola coz/
pozis designak. i Fili mi si te lactauerit pctōres/adu/
lādo/p̄terita mala extollēdo/p̄sētia laudādo/ad futura iclinādo
Uñ patet q; hic debortak a cōsortio malox:Primo monēs fi
liū ne adulatiōib⁹ cedat:Secūdo ne malis cōsentiat. k Ne
acḡescas eis:q; sūt nutrices diaboli/lamię ifernales:de qb⁹
Thren.iij.a. Lamię nudauerūt māmas/lactauerunt catulos
suos:paruulos.s.babylōis. Uñ hmōi lacte lactari renuit moy
ses.i.qlibet elect⁹ ex aquis hui⁹ mūdi assumpt⁹. l Si dixe/
rint.s.adulatozes. Et ꝓsequik hic mala adulatozū p membza.
m Ueni nobiscū/cozdis cōsensu/⁊ opis effectu. n Insi/
diemur sanguini.i. vitę alienę vel peccatis alienis/dibēdo
ea vel fundēdo .Qō maxime cōuenit detractozibus fratribus
adulatozū: Ipsi em̄ aliena peccata explozant:q̃ velut calicem
sanguis alijs ꝓpinant. Uñ Sap.xj.a. Pro fonte sēpiterni flu/
minis.i.sacrę exhortatiōis/dediśti sanguinē iniustis. Gzego⁹.
Qui aliena detractiōe pascunť/ꝓculdubio alienis carnib⁹ satu
rank. Uuiusmodi insidię ex auaricia ꝓcedūt: Postq̃ em̄ aua/
ricia coz p̃lati vel cuiuslibet p̀ncipis occupauerit/ non ęstimat
sanguinē alienū vel sanguinē aiax ꝓ burſa implēda:vł ꝓ vesi/
cula supbię/vel inanis glozię inflanda. Auaricią vero fraudulē/
tia comitak: o Abscōdam⁹ tēdiculas.i.laqueos. p Cō
tra in fontē fruſtra.i.sine culpa ei⁹. Nō ē aūt hoc ꝓbū im/
piox:sed a salomone appositū: qui magis attēdit rem q̃ vocē.
q Deglutiam⁹ eū/absozbēdo sua/vel eccīe malignātiū in/
cozpando/vel eū in ęra abscōdendo. r Sicut infern⁹/a q̃
null⁹ reuertik:⁊ tm̄ impleri nō pōt.j.xxx.c. Tria sunt insatiabi
lia ⁊ q̃rtū qō nunq̃ dic sufficit: Infern⁹/os vuluę ⁊ terra q̃ nū/
q̃ satiak et aqua: ignis ꝓo nunq̃ dicit/sufficit. s Viuentē/
vita gr̄ę: t Et integrū/moribus ⁊ honestate. v Quasi
descēdentē in lacū/vitioz. x Omnē pciosā substan
tiā reperiem⁹: dicūt adulatozes dñis suis/instigātes eos ad
sbditos spoliādos. y Implebim⁹ dom⁹ nr̄as spolijs.i.
donis eoz.i.iplere poterim⁹. z Sortē mitte nobcū.i.cō/
munica nob ⁊ ꝓsentias. a Marsupiū vnū sit oim nr̄m.i.
oīa sint cōia. Uel/marsupiū/dicit voluntatē malignādi:vbi
nequicię q̃si thesauri diaboli reseruank. Ad litterā q̃ ista ē vox
Allegozice p̄donū vł latronū vel adulatoz. Allegozice ꝓo ē vox iudeoz̄ ꝺ
chzistū cōspiratiū. n Insidemur sanguini.s.chzisti effun/

dēdo. o Abscōdam⁹ tēdiculas.i.fallaces inkrogatiōes:
vt de censu dādo cęsari an nō: Matth.xxij.b. Et de adultera
dimittēda: Joh.viij.a. p Cōtra insontē.i.chzistū:q; pctm̄
nō fecit ⁊c. Esa.liij.c. q Deglutiam⁹ eū.i.memozią ei⁹ et
doctrinā extīguam⁹:ita q; ink nos vixisse nō memozek. t Et
integz̄.i.oino: r Si/
cut infernus.i.irre/
parabilit. v Quasi
descendentē in la/
cū.i. in limbū: vt Io/
seph: Gen. xxxvij.g.
Hiere.xxxviij.b. Da/
niel.vlt.f. De q̃ Ps. j.6.c.
Posuerūt me in lacu Esa.59.b.
inferiozi. Zach. ix.c. † Ps.87.
Tu aūt i sāguie testa/
menti ⁊c. x Omnē
pciosā substāz repi/
em⁹.i.boies q̃s puta/
bāt ab amoze ⁊ comi/
tatu chzisti secernere
cui adhęrebant. y
Implebim⁹ dom⁹ nr̄as.i.cōuēticula nr̄a:spolijs.i.aīa/
bus eoz. a Marsupiū vnū sit ⁊c.i. oīa sint cōia. Hęc
ē impia cōcozdia:q̃ significak p sq̃mas behemoth: Job.xlj.a.
Et p spinas ꝓplectētes se mutuo: Mau.j.c. Et p caudas vul/
piū colligatas: Judicl.xv.a. Et p lapā ⁊ terrā tenacē: Osee.
x.b. Sequik: b Fili mi ne ambules cū eis:ad litterā:q;
cum sancto sanctus eris ⁊c. Eccī.xiij.a. Qui tetigerit picem Ps.17.
inq̃nabik ab ea:⁊ q̃ cōicat supbo induet supbiā. c Prohibe
pedē tuū a semitā eox:ad litterā. Uel pedes sunt affect⁹:
semitę adinuētiōes pctox excogitatę:quib⁹ rect⁹ ⁊ breui⁹ ad
infernū descendūt.j.iiij.b. Ne delecteris in semitis impiox.
d Pedes em̄ illox ad malū/pgnęr culpę: e Currūt: Ps.13.
q; nō solū vadūt:s currūt. Ps. Ueloces pedes eorū ad effū/
dēdū sanguinē. f Et festināt vt effundāt sanguinē: ad
litterā. Uel aīaz in pctō fundāt:cui⁹ sedes in sanguine ē: Le/
uitl.xvij.c. Uel/effundāt sanguinē.i. peccatū suū extra
alijs ad imitādū ofidāt. g Frustra aūt. Ita dicūt impij:
Abscondamus tendicula ⁊c. Autē ꝓ quia:vel sed:frustra.i.
inefficaciter: h Iacik rętę/decęptiōis: de q̃ Job.xviij.b. Multiplex rete
Immisit in rętę pedes suos ⁊ i maculis ei⁹ ambulat. Uel/rę/
te/mali exēpli:de q̃ Osee.v.a.de sacerdotib⁹: Laqueus facti
estis speculationi:et sic rętę expansū sup thabor:qō interptak
venięs lumē/vł lucis accessio. Uel/rętę/dicūt sermones com
plexi ⁊ cōpositi ad decipiendū.j.xxix.a. Hō q̃ blādis fictisq̃
sermonib⁹ loquik amico suo/rętę expandit gressib⁹ eius. Hoc
triplex rętę frustra iacik: i Ante oculos pēnatox.i.ante
oculatos viros et pennatos. Oculatos/scientia:et pennatos
virtutib⁹:et ideo non timēt:q; oculo sciētię vidēt laqueos:et
penna virtutū eleuati effugiūt. Oculati et pennati debēt esse
ꝓlati: Talia em̄ fuerūt aīalia:ō quib⁹ Ezech.j. Sūt aūt mlti
oculati:sed nō pēnati/sciētes bonū:s nō facientes: Isti nō effu
giunt:q; significank p balaā/q̃ cadens in terrā aptos habebat
oculos: Numeri.xxiij.a. Alij sunt pēnati/sed nō oculati: vt
simplices idiotę:de quib⁹ dicit Aug⁹. Simplices ⁊ idiotę cę/
lū sibi rapiūt:nos aūt cū litteris nr̄is ad ifernū demergimur.
Alij nec sunt oculati nec pennati: de quib⁹ Eccs.j.d. Stulto/
rū infinit⁹ ē numer⁹. k Ipsi quoq̃.s.illi qui rętę iacīūt. l
Cōtra sanguinē suū insidiank.i. ꝺ vitā cozpalē. Hoc ad
litterā patet de latronib⁹. Uerū est etiā de detractozib⁹:qui se
ꝓus occidūt spūalik / q̃ alios cozpalik. Aug⁹. Dis detractoz
ꝓus sibi nocet dāno innocētię q̃ alīū lędat dāno pecunię: Si/
milis stulto:q; cozp⁹ ꝓpriū gladio transuerberat vt tunicā al/
teri⁹ pfozet. Silis ē etiā furioso vł phrenetico:q; se ꝓpriis den
tib⁹ deuozat. m Et moliunť fraudes ꝺra aias suas:
id est ꝺ vitā spūalē.q.d.eo ipso q; alijs insidias parāt:seipos
aīa ⁊ cozpe occidūt: vt patet i aman:q; in patibulo qō pauerat
mardocheo suspēsus ē: Hester. vij.d. Et in satrapis darij:qui
in lacū leonū vbi danielē fraudulēter mitti fecerāt pierūt. Da/
niel.vj.f. Ps. Lacū aperuit ⁊ effodit ⁊c.j.xxvj.d. Qui fodit fo/ Ps.7.
a 4 uea incidet in eā:

ueā icidet ī eā: ꝛ q̄ voluit lapidē reuertet ad eū. a Sic semitę ꝛc. i. sicut q̄ cędib⁹ innocētū iuigilāt seipos pdūt: sic semitę oīs auari. i. subtiles ꝛ occultę cogitatiões/ q̄ aurū deo p̄ferūt: c Rapiūt/ ad iteritū: b Alias possidentiū/ diuitias. Hiere. liij. c. Uię tuę ꝛ cogitatiões tuę fecerūt hec tibi. Aug⁹. O lucra dānosa: inuenis pecuniā et pdis iusti/

L i. 8. a.

ciam. d Sapiētia ꝛc. Sup̄ dixit cui non est credendū: hic dicit cui⁹ cōsilio est acq̄escēdū. s. sapiētię. Et p̄mo legit de sapiētia/ q̄ est christus. j. Cor. j. d. Sapiētia. i. christ⁹: e Foris: id ē palā et apte/ f Prędicat. Esa. xlv. d. Ego dix̄i nō in absc̄dito locutus sum ī loco terrę tenebrosо. Uel/ foris. i. p oēs creaturas. Unde Aug⁹. Mut⁹ tui dñe sunt omne creaturarū decus: oia enī clamāt/ de⁹ me fecit. Job. xij. b. Interroga iumēta et docebūt te: ꝛ volatilia cęli ꝛ indicabūt tibi. g In platęis dat vocē suā. i. ī latitudine plębiū reuocās a lata ꝛ spaciosa via q̄ ducit ad pditionē: Matth. vij. b. h In capite turbaꝝ clamitat. i. in loco frequētato ab homib⁹/ nō semel sed frequēter clamat. Clamat autem tria/ vt dicit magister Hugo de sancto victore: Accipe q̄ dñs p̄cepit: fuge q̄ p̄hibet: time q̄ minat. Sed cōtra Esa. xlij. a. Nō clamabit neq̄ accipiet p̄sonā: nec audiet⁹ vox ei⁹ foris. Solo. Ibi dicit⁹ clamor cōtentio: hic aūt dr̄ clamor apta locutio. Primo mō ñ clamat. Secūdo mō clamat. Joh. vij. f. Stabat iesus ꝛ clamabat: si q̄s sitit veniat ad me ꝛ bibat. i In foribus portaꝝ vrbis: ad litterā: vbi multi cōueniebāt ꝓpter iudicia q̄ ibi fiebāt. k Profert verba sua/ nō aliena: vt mūdi/ q̄ alioꝝ verba furant vt inde gloriā acq̄rāt. Quib⁹ dr̄ Hiere. xxiij. f. Ecce ego ad ꝓphas dicit dñs qui furant verba mea/ vnusq̄sq̄ a p̄rimo suo. Aliter ab illo loco.

Aliter

d Sapia foris p̄dicat. s. ope ꝛ exēplo manifesto. g In platęis dat vocē suā. i. omib⁹: q̄ in platęis oēs cōueniūt. h In capite turbaꝝ clamitat. i. p̄ncipib⁹ q̄ sūt caput plębis. Amos. vj. a. Uę vobis q̄ opulēti estis in sion ꝛ cōfiditis ī mōte samarię: optimates capita p̄lor. i In foribus portarū vrbis ꝓfert verba sua. Urbs dñi/ est ecc̄lia ex vtroq̄ p̄lo adunata/ muro. i. āgelor custodia clausa: Cui⁹ portaꝝ fores sunt p̄dicatores/ doctores/ p̄lati: q̄ p illos intrat ꝛ exit de ecc̄lia. In his ꝓfert ꝓba sua sapia. i. christ⁹: cū p hos loq̄t nob. Ex quib⁹ vn⁹ fuit q̄ dicebat: An experimentū ei⁹ q̄ritis q̄ in me loq̄t christ⁹. ij. Cor. vlt. d. l Usq̄q̄ parvuli diligitis infantiā. Paruuli sūt iudei: quib⁹ lex fuit p̄dagog⁹: Gal. iij. d. Et dicūt paruuli: q̄ nō habēt dimēsionē virilē. s. lōgitudinē fidei: altitudinem spei: latitudinē charitatis. Et q̄ nō capiūt nisi lac carnalis doctrinę: diligitis infantiā. i. statū legis vel tpalia. m Et stulti ea q̄ sibi sūt noxia cupiēt. i. cerimonialia: q̄ opp̄imebāt trā. Act. xv. c. Quid tēptatis deū imponere sup̄ discipulos iugū ꝛc. Uel ideo noxia: q̄ erāt q̄si furfur: nō salubria. Eccl. xx. d. Dedi eis p̄cepta nō bona. Uel pōt referri hoc generalit̄ ad oēs malos: q̄ dicunt paruli. Primo: q̄ lectū ꝓpter ꝓscię iḡnāt vt pueri. Ecōtrario boni dicūt: Lectul⁹ nr̄ floridus est: Cant. j. d. hoc ē ꝓscia. Scōo dicunt paruuli: q̄ gremiū matris suę. i. ecc̄lię: in cui⁹ sinu fouent/ fordidāt ꝛ polluūt. Eccl. xliij. c. Polluer̄t nomē sāctū meū ī abomiatiōib⁹ q̄s fecerūt. Hiere. ij. b. Induxi vos in terrā carmeli vt comederetis fructū ei⁹ et bona illi⁹: et ingressi cōtamiastis trā meā. Dicūt etiā tertio paruli: q̄ māmas mr̄is suę. i. p̄dicatores mordēt ꝛ lacerāt detrahēdo. Gal. v. c. Si inuicē mordetis ꝛ comedit⁹/ videte ne ab inuicē cōsummami. Dic̄ g̃: l Usq̄q̄ parvuli diligitis infantiā. i. secū vanitatē. Ps̄. Filij hoīm vsq̄q̄ graui ꝛc. m Et stulti ea q̄ sibi sūt noxia cupiēt. i. tpalia: Que dicunt noxia: q̄ sūt viscata. Ubi Aug⁹. Amor tpaliū visc⁹ē alax spūaliū. Sap. xliij. b. Creaturę dei factę sūt ī laqueū/ ꝛ ī muscipulā/ ꝛ in ruinā pedib⁹ insipiētiū. Itē dicunt noxia: q̄ sunt

Ps̄. 4.

Parvuli dicunt indei

Oēs mali dicunt paruli

Temporalia dicunt noxia multif modis

ignis ꝛ gladi⁹: q̄ duo pueri libenter tenēt donec cōburant aut lędant. Unde Daniel. xiij. mundus appellat foenax in q̄ sum⁹ dū viuim⁹: nec euadet aliq̄s nisi diuino miracl'o ad modū triū puerorū. Itē dicūt noxia q̄ sūt īmunda/ ꝛ inficiūt tāgētes p amorē. Eccl. xiij. a. Qui tetigerit picē iq̄nabit abea. Itē noxia: q̄ sunt onerosa valde vt mola asinaria. Mat. xviij. a. Qui scādaliçauerit ꝛc. Itē noxia: q̄ sunt laqueus diaboli/ mergēs in interitum. Esa. 65. Hiere. 7. c. j. Timoth. vj. b. Qui volūt diuites fieri incidūt in tēptationē et in laqueum diaboli ꝛ desideria multa ꝛ inutilia et nociua q̄ mergunt homines ī interitum. Item noxia: q̄ venenata sūt. Unde q̄ cōstantin⁹ cōtulit ecc̄lię impiū occidēta le sub beato silvestro/ audita est vox de cęlo: Hodie missū est venenū ī ecc̄lia dei. n Et/ vsq̄q̄/ ipsi nescientes odibūt scientiā. i. opa sciētię: q̄ oēs homines naturalit̄ scire desiderāt: sm phm. Ul'r sciētiā euāgelij: q̄ docet relinq̄re mūdū/ ꝛ mūdi gloriā/ quā ipsi diligūt: ꝛ miseri ñ attēdūt q̄ ipsa scia sit thesaur⁹ dei/ oēs diuitias q̄s habēs. Esa. xxxiij. a. Diuitię salutis/ sapia ꝛ scia: timor dñi ipse ē thesaur⁹ ei⁹. Sed ipsi odiūt sciētiā: q̄ ipsi sūt noctua/ ꝛ scia lux. Job. xij. c. Qui male agit odit lucē. Ul'r odiūt sciaz: q̄ ea se alligari q̄si cōpedib⁹ credūt. Eccl. xxj. c. Cōpedes ī pedib⁹ stulti doctrina: et q̄si vincula manuū sup manū dexterā. o Cōuertimi/ ab ifārtia et erroꝛe: p Ad correctionē meā/ q̄si ad mēsā plenā oī genere spūaliū epularū. Eccl. xxxj. b. Sup̄ mēsā magnā sedisti/ nō apias sup illā faucē tuā p̄or. Et. xxx. d. Splēdidū cor bonū ī epulis ē: epulę em illi⁹ diligēter fiūt. Est autē duplex correctio dñi: verbi. s. ꝛ flagelli. Ad vtrāq̄ cōuerti nos admonet. In p̄ima dat vita. Job. vj. g. Uerba q̄ ego loq̄r spūs ꝛ vita sūt. Secūda signū ē amoris. j. iij. b. Quē diligit dñs corripit. Ad vtrāq̄ inuitat Ps̄. dicēs: Appēdite disciplinā ꝛc. q En pferā vob: nisi quersi fueritis ad correctionē meā: r Spm meū. i. vindictā. Exo. xv. a. Misisti irā tuā q̄ deuorauit eos sic stipulā: ꝛ ī spū furoris tui cōgregatę sūt aq̄. Job. iij. b. Uidi ipios flāte deo pisse: ꝛ spū irę ei⁹ eē ꝓsūptos. s Et ostēdā/ exp̄mēto: t Uerba mea/ esse vera: q̄b⁹ cōminat Ps̄. Nisi quersi fueritis gladiū suū vibrabit: arcū ꝛc. Et q̄re hoc dñe: v Quia vocaui/ ad p̄nitētiā: x Et renuistis/ p̄nitētiā vl' vocationē. Matth. iij. a. Agite p̄nitētiā: appropinq̄bit em regnū cęlor. Et ñ solū vocaui: s etiā/ y Extēdi manū meā/ ī cruce p vobis. Ps̄. Clamaui tota die expādi man⁹ meas. Uel extēdi manū meā/ ī largitēdo būficia. Esa. lxv. a. Tota die expādi man⁹ meas ad p̄lm nō credentē mihi. z Et nō fuit q̄ aspiceret/ me ī cruce: vl' būficia mea. Ps̄. Cōsiderabā ad dexterā ꝛ videbā: ꝛ nō erat q̄ cognosceret me. a Desperastis oīm p̄siliū meū/ q̄ p̄sulo visibilia p̄ invisibilib⁹ cōmutare. Ps̄. Obliti sūt opex ei⁹: nō sustinuerūt p̄siliū ei⁹. b Et increpatiões meas. i. flagella vl' cōmiatiões: c Neglexeristis/ nō intelligētes eas eē increpatiões: vt ē illud Matth. iij. c. Omis arbor q̄ nō facit fructū bonū excidet⁹ ꝛ ī ignē mittet⁹. Et illud Joh. iij. c. Qui nō credit iā iudicat⁹ ē. Nota q̄ ī hac auctoritate tāgit q̄druplex vocatio dei. Prima q̄ fit verbo: ibi: Uocaui ꝛ renuistis. Secūda būficio: ibi: Extēdi manū meā ꝛc. Tertia p inspiratione: ibi: Desperastis oīm p̄siliū meū. Quarta p flagella vl' cōmiatione: ibi: Et increpationes meas neglexistis. Primę rūdēdū ē p obedientiā: vt abrāā: Gen. xxij. a. Scōę p grarūactiões. Ps̄ Būdict⁹ dñs de⁹ me⁹ q̄ docet man⁹ meas ad p̄liū ꝛc. Tertię p opis ipletionē. Quartę p patiētiā ꝛ timorē. Cōtēptū hanc vocationū seqt̄ ęknū opprobriū. Unde sequit: d Ego q̄z ī interitu vestro ridebo. i. risibiles de mōstrabo in die iudicij. Ridere dei est/ afflictioni deū nolle misereri: vt dicit Grego⁹. sup illō Job. ix. c. Si flagellat occidat semel: ꝛ nō de pęnis innocentiū ride/

Duplex correctio domini

Ps̄. 2.

Ps̄. 7.

Ps̄. 87.

Ps̄. 141.

Ps̄. 105.

Quadruplex vocatio dei.

Ps̄. 143.

at. a Et subsānabo. i. subsānādos demonstrabo. Est aūt subsānatio ꝓprie narīū rugatio. Differt aūt irrisio ꝛ subsannatio: quia irrisio ꝓprie fit de īpotentia vel turpitudine. Beñ. iij. d. Ecce adā factus est quasi vnus ex nobis. Subsānatio ꝯo fit ꝓpter abominationē feditatis: vl' ꝓpter indignationē vilitatis.

Pō.2. Pō. Qui hītat in cę/lis irridebit eos: ꝛ dñs subsānabit eos. b Cū vobis quod timebatis. i. timere debebatis: c Aduenerit. s. mors ęterna. d Cū irruerit repēti/na calamitas. i. dies iudicij: qñ appebit cordiū vanitas vel vacuitas q̄ mō latet. Ca/lamitas eñ dicit a calamo q̄ vacuꝰ ē interi/ sed exterius lucidus. Matth. xxv. a. Vigi/late qr nescitis diē ne/q̄ horā. Jtē. j. Thessal. v. a. Scitis: qr dies dñi sic fur ita i nocteveniet: cū eñ dixerint pax ꝛ securitas: tūc repēti/ueniet interitꝰ: sic dolor ꝓturbētis ꝛ nō effugiet. e Et interi/tus ętern⁹: f Quasi tēpestas. i. subito: g Ingruerit. i. sine grue: q̄ habēt ordinē involatu. i. sine ordine venerit euertens oia: qr qō mō est inferi⁹/tūc erit supi⁹: et ecōuerso. Amb. Mors senib⁹ i ianuis ē/iuuenib⁹ i insidijs. b Qñ venerit sup vos tribulatio. i. turbo iudicij: vbi tribulabitur fortis. Hiere. xxx. d. Ecce turbo dñi furor egrediens/procella ruens in capite impioꝝ cōquiescēs. i Et angustia. i. miseria vndiq; angustiās: vt nō sit locꝰ fugiēdi. Mā desup erit iudex iratꝰ: desubtus patēs infernꝰ: a dextris infinita dęmonia: a sinistris pctōꝝ accusatio: intꝰ ꝓscia vrens: exteriꝰ mūdꝰ ardēs. Soph. j. d. Vox diei dñi amara: tribulabitur ibi fortis: dies illa dies irę: dies calamitatis ꝛ angustię ꝛc. k Tūc iuocabūt me/cū Esa.28.c. vexatio dederit itellectū auditui: Sed nimis sero: qr clausa erit ianua miscōię: et decętero non aperiet. Ūñ sequit: l Et nō exaudiā. Matth. xxv. a. Dū aūt irēt emere: venit sponsꝰ: ꝛ q̄ parate erāt intrauerūt cū eo ad nuptias: ꝛ clausa ē ianua. Mouissime aūt venerūt ꝛ reliquę virgines/dicētes: Dñe dñe apri nobis. At ille rñdens/ait: Amē amē dico vobis/nescio vos. Vel sic: Jnuocabūt me ꝛ nō exaudiā. i. si iuocarēt me nō exaudirē. Et merito: qr ipsi nō audierūt dñm clamātē in pauperib⁹. j. xxj. b. Qui obturat aurē suā ad clamarē pauperis: ipse clamabit ꝛ ñ exaudiet. m Mane. s. i die iudicij: n Cōsurgēt. i. i corpe ꝛ alia simil' resurgēt. o Et nō inueniēt me/iesū Pō.9. licz q̄rāt: sed dñm: qr cogñscet dñs iudicia facięs. Jdeo q̄rēdꝰ est mō iesus/dūmō pōt inueniri. Esa. lv. b. Quęrite dñm dum inueniri pōt: inuocate eū dū ꝓpe est. Quare aūt non inueniāt/subdit: p Eo q̄ exosā habuerunt disciplinā. i. flagelli Pō.2. correctionē: vl' vitę ꝛ morꝝ reformationē: de q̄ Pō. Appēdite disciplinā. Et nota q̄ dic̄: exosā habuerūt. q. d. nō solū in se nō habuerūt disciplinā: sz etiā in alijs eā oderūt: sicut scabiosꝰ pecten et nouaculā: ꝛ lipꝰ lucē/q̄ sanis ocłis ē amabilis. q Et timorē dñi: q̄ est initiū sapię: q̄ timet dñs qui expellit Pō.35. pctm: Eccli. j. c. r Nō susceperūt/in se vt peccare cessaret. Pō. Dixit iniustꝰ vt delinquāt i semetipso: nō ē timor dei ante oculos eiꝰ. s Nec acceuerūt ꝓsilio meo/q̄ ꝓsului relinq̄re infantiā: ꝛ ea q̄ noxia sūt nō amare: ꝛ nō solū nō susceperūt ꝫ ꝓsiliū: sz qō grauꝰ ē. t Et detraxerūt correctiōi meę vniuersę: rigorē sacrę scripturę iuxta vitam hoīm enumerātes: ꝛ p̄cepta ad ꝛrorē eē data/dicētes. j. xxiij. c. Cū detractoribꝰ non cōmiscearis: qr repēte veniet interitꝰ eor. Sed q̄d ex hoc sequat/cōcludēdo dicit: v Comedēt igit fructꝰ vię suę. i. iuꝫ opa sua remunerabunt. Quę eñ semiauerit hō/hęc ꝛ metet: Gal. vj. b. Videat q̄libet q̄d semiet: Mā si malū seminat/malū metet: et ecōuerso. Eccl. vij. a. Mō semies mala i sulcis iusticię: ꝛ ñ metes ea i septuplū. Jtē videat vbi semiet: vtꝫ i carne/vl' i spū. Mā q̄ semiat i carne/ō carne metet corru/ptionē: q̄ aūt semiat i spū/de spū metet vitā ętnā. Gal. vj. b. x Suisq; ꝓsilijs saturabunt. i. adinuētionibꝰ suis. i. meritis eaꝝ saturabūt et implebūt tribulatiōe ꝛ angustia. Apoc. xviij. b. Quātū glificauit se ꝛ i delitijs fuit/tantū date ei tormētū ꝛ luctū. y Auersio puuloꝝ. i. pctm quo puuli. i. mali auertunt se a deo. z Interficiet eos/spūalit: qr spirituale vitā auferet. i. grām. Vel aduersio. i. aduersitas rpalis quā nesciūt pari puuli sēsu: iz ea ꝺmunt et eijciunt. a Et ꝓspitas stultorū/quā purāt brituditatē: b Perdet illos. i. occasio pditionis eorū existit: qr ex ea supbiūt. Ūñ apłus scribit timotheo: Pręcipe diuitibꝰ ñ altū sape. j. Timoth. vj. d. Et nota q̄ tanq̄ ꝫ duo pctā/q̄ sūt initiū ꝛ radix oīm pctoꝝ. s. ꝓtēptꝰ dei: ibi: Auersio puuloꝝ interficiet eos. Et amor mūdi: ibi: Prospitas stultoꝝ pdet eos: De q̄bꝰ Hiere. ij. c. Duo mala fecit pꝓlus meꝰ: me dereliq̄rūt fontē aq̄ viuę: ꝛ foderūt sibi cisternas dissipatas q̄ cōtinere ñ valēt aq̄s. c Qui aūt me audierit. i. opere approbauerit audita a me: d Absq; ꝛrore/tormētoꝝ: requiescet/mō i ꝓscia: tādē i glia. De ꝓmo. j. xxviij. a. Justꝰ vt leo cōfidēs absq; ꝛrore erit. De scō: Esa. xxxij. d. Sedebit ꝓpłus meꝰ i pulchritudine pacis: et i tabernaculis fiducię ꝛ i requie opulēta. Vel sic: e Qui me audierit/totalit vtraq; aure. s. affectꝰ ꝛ intellectꝰ: Sapia eñ sonat veritatē intellectui ꝛ bonitatē affectui. Ūñ Job. j. b. Lex per moysen data est: gra ꝛ ꝟitas p iesū christū facta ē. Talis igit absq; ꝛrore requiescet: qr pauptatē diligit quā sapia ꝓdicat. Seneca. Pauptas cū classitū insonuerit scit se nō peti: ei etiā par ē in obsessa via. e Et abūdātia pfruet/oīm desiderabiliū: Mā ibi erit deꝰ oia i oibꝰ. f Terrore malorꝝ/q̄ occidūt corpꝰ: aiaz aūt nō pñt occidere: Matth. x. c. g Subla/to/ipsis i inferno deiect; cū diabolo duce eorū. Hęc sūt duo de bonis supnę hierlm: abūdātia ꝛ pax. Ūñ Pō. Lauda hierusalē dñm: lauda deū tuū sīō. i. bis lauda: qr ꝓfortauit seras portarū tuarū/Ecce pax siue securitas. Ūñdixit filijs tuis i tecta. 1.Cor.15.d. Pō.147.

Ecce abūdātia.

Expo. Ca. II.

Fili mi ꝛc. In ꝫ capło hortat sapia filios suos suscipere simones suos ad iuenīedā scientiā. Replicat aūt nomē filij: vt q̄d dixit ex affectu paterno ꝓcedere itelligat. Ponit aūt q̄tuor necessaria ad habēdā sciaz. Primū est intellectus. Scōm/memoria. Tertiū/oīo cū hūilitate. Quartū ōsiderij: qō ē finis scię nrę. Dicit g̃: h Fili mi si suscęperis/intellectu. i. sursū cępis referēs ad ętna: i Sermones meos: i. moralia dicta/q̄ sūt capienda q̄si res chara. Suscipiendi etiā sūt sermōes dei: vt regula vitę/ꝛ ars viuēdi: sic monachꝰ suscipit regulā sācti Būdicti. Suscepti ꝫo abscōdēdi sūt in armariolo cordis: i intellectu ꝓ cogitatōz: in affectu ꝓ amorē. Pō. Jn corde meo abscōdi eloqa tua vt ñ peccē tibi. Sic aūt abscōdi debēt/vt suo tpe ꝓferāt: nō vt in ꝓpetuū recōdant. Mā tal' abscōsio mala ē. j. xj. d. Qui abscōdit frumēta/maledicet i ꝓplis. Duplex ē eñ abscōsio ꝟbi dei. s. subtractiōis: ꝛ hęc ē mala. Pō. Mō abscōdi miscōiā tuā et veritatē tuā a cōsilio mlto. Jtē occultatiōis: q̄ si fiat ex hūilitate bona ē: si ex pusillanimitate mala. k Et mādata mea abscōdet: sic semen in terra vt fructificet. Verbū eñ dei semen ē: Luc. viij. b. Jtem vt lucerna inter manus/ne a vento inanis glorię aut detractiōis aut adulatiōis extinguat. Verbū eñ dei lucerna est. j. vj. c. Mādatū lucerna est et lex lux. l Penes te. s. in secreto volūtatis ꝛ ꝓfundo rationis. Luc. ij. c. Maria aūt cōseruabat oīa ꝟba hec ꝓferēs i corde suo. m Ut audiat auris tua/iterior q̄ ē intellect⁹. n Sapiētiā/de cęlestibꝰ: qō est sentire saporem interius. Si eñ sapor foris remaneat: nō

Duplex abscōsio verbi dei Pō.39.

Al. habuerint
Al. susceperit
Al. adeuerint
Al. detraxerit
Al. correptiōi

audiſt ſapiētia:ſed tm̄ ſonus eius. Aug⁹. ſup Ps̄. viij. Auris bona/tozcular eſt vinacia verbo⁹ retinēs/vinū ſpūalis intelligētię trāſmittēs ad cellariū cozdis. a Inclina/p hūilitatē: b Coz tuū/nō tm̄ cozp⁹ vt ſis capax ſapiētię: qz ſuꝑbis reſiſtit de⁹:hūilib⁹ aūt dat gratiā: Jaco.iiij.b. Aqua em̄ ſapiētię ſalutaꝛ ad pfūda hūilitaꝛ pfluit ad modū fluuij materialis. Uñ

Ar.† agnoſcendam

j.xj.a. Ubi humilitas

† Ps̄.103.

ibi ſapiētia. Ps̄. Inter mediū mōtiū ptranſibūt aquę. Uel/inclina/ad modū vaſis/qō aliter nō implēt niſi in

† Ps̄.118.

aquā mittaꝛ. Ps̄. Inclina coz meū de⁹ i teſtimonia tua. Uel/inclina.i. emēda vt dignus ſis diuina reuelatiōe. Lucꝛ.x.d. Cōfiteoꝛ tibi deus pater: qz abſcōdiſti hęc a ſapiētib⁹ z pzudētib⁹:et reuelaſti ea paruulis:

B

a Inclinā cōz tuū ad tcōgnoſcendā pzudentiā. Si em̄ ſapiētiā inuocaueris: z inclinā ueris coz tuū pzudētię:ſi ḡſieris eā ḡſi pecuniā:et ſic theſauros effoderis illā: tūc intelliges timoꝛē dñi:z ſciētiā dei inuenies: qz dñs dāt ſapiētiā:z ex oze ei⁹ pzudētia z ſcia. Cūſtodiet rectoꝛ ſalutē: z pteget gradiētes ſimpliciter: ſeruās ſemitas iuſticię:et vias ſanctoꝛ cuſtodiēs. Tūnc intelliges iuſticiā z iudiciū z equitatē z oēm ſemitā bonā. Si itrauerit ſapia coz tuū:et ſcia aię tuę placuerit: cōſiliū cuſtodiet te:z pzudētia ſuabit te:/vt eruaꝛ†a via mala z ab hoie q̄ puerſa loq̄t. Qui reliquūt iter rectū:z ambulāt pvias tenebꝛoſas: Qui letāt cū malefecerit: z exultāt i rebꝰ peſſimis: Quoꝝ vię pueꝛſe:z infāmes greſſus eozum: Ut eruaꝛis a mulıere aliena:

b. Uidebit oīs caro pariter qō os dñi locutū ē. Uel os dei pōt dici ſacra ſcꝑtura/p quā nob loq̄t. Eſa.xxx.a. Os meū nō interrogaſtis. Itē os dei eſt q̄libet doctoꝛ aut p̄dicatoꝛ. Hiere. xv.d. Si ſepaueris pciosū a vili q̄ſi os meū eris. m Prudētia z ſcia: vel/ſapia. Prudētia ad electionē boni z mali fugam ptinet:ſcia ꝝo ad cognitionē boni z mali. Unū ſine altero parū valet. Hic ē duplex ſpūs beliſei.iiij. Regl ij.b. n Cuſtodiet rectoꝛ ſalutē:quoꝝ media nō exeūt ab extremis:q̄ a deo p̄ncipio incipiūt/z ad deū finē tendūt tāq̄ extēſi ab ipſo ad ipſū. Ipſe em̄ ē alpha z ω. Apoc̄.j.b. o Et pteget gradiētes ſimpliciter/p viā vitaꝛis pede intellectus:et p viā bonitaꝛ pede affectꝰ: idē habētes in affectu z intellectu/ nō aliud ſciētes z aliud volētes: vt mīti/de quib⁹ Ecci.ij.c. Uę duplici coꝛde z labijs ſceleſtis z manib⁹ malefactib⁹ z pctōꝛi trā ingredīti duab⁹ vijs. Hota rectos z ſimplices ꝓfūgit ſalomō. Cognatę em̄ ſt rectitudo z ſimplicitas: Uñ ſapientia alterā ſine altera nō req̄rit:ſed in q̄b⁹ ambę cōueniūt/hos ꝓtegit z cuſtodit. Uñ Job.j.a. Uir erat i tra hus noie iob:z erat vir ille ſimplex ac rect⁹. Simplex p innocētiā māſuetudinis:rectus p cautelā diſcretiōis. Simplex/nullū lędēs:rect⁹ a nllo coꝛrupt⁹. p Seruās ſemitas iuſticię.i. ſeruare faciēs. q Et vias ſāctoꝛ cuſtodiēs.i. cuſtodire faciens. Semitas iuſticię vocat conſilia z altioꝛa mādata: vias ſāctoꝛ/generalia p̄cepta. Deutrſcꝝ dr.j.iiij.b. Uiā ſapię mōſtrabo tibi:z ducā te p ſemitas q̄taꝛ. r Tūc intelliges iuſticiā z iudiciū.i. cū p̄dicta habueris/leges i teipſo iuſticiā z iudiciū.i. iuſtū iudiciū ꝓpię examiatiōis. s Et q̄ta/tē.i. naturalē iuſticiā: vt nō facias alij qō tibi nō vis fieri. Uel iuſticiā/q̄ ad primū: iudiciū/q̄ ad te: equitatē/q̄ ad deū. t Et omnē ſemitā bonā.i. omnē virtutē p quā cōpedioſe itur ad deū. v Si itrauerit ſapia coꝛ tuū/ad cōuiuādū tecū. Apoc̄.iij.d. Ego ſto ad oſtiū z pulſo ꝛc̄. Et libenter apiēdū eſt ei:qz ſic cū ſole viſibili venit tota copia lumiōſitaꝛ: ita cū ſapia tot⁹ choꝛ⁹ ꝓtutū. Sap̄.vij.b. Uenerūt mihi oīa bona pariter cū illa. Sed quidā apiūt tm̄ cellulā intellect⁹:claudētes ianuā affect⁹:qz tm̄ lucē ſapię ḡrūt nō ſapozē. x Et ſciētia.i. boni z mali cognitio: y Aię tuę placuerit: vt fugiaſ malū z eligas bonū. z Cōſiliū cuſtodiet te z pzudētia ſeruabit te. q.d. oīa ꝓſulte z pzudenē facies. Pzoꝑe ꝓo pzudētia ſuat a malis opib⁹:cōſiliū ꝓo cuſtodit i bellis ſpūalib⁹. Uñ.j.xxiij.a. Cū diſpoſitiōe itur ad bellū:z erit ſal⁹ vbi mīta ꝓſilia ſūt. a Ut eruaris a via mala.i. a p̄uis opib⁹:ad q̄ te iuitabāt.ſ.j.b.q̄ dicebāt: Ueni nobiſcū ꝛc̄. Uel/a via mala.i. a mūdi ſuauitate:q̄ mītos q̄ſi vi retinet/eo q̄ viſcata ē. b Et ab hoie q̄ puerſa loq̄t.i. ab adulatōze vel detractoze. Uñ.ſ.j.b. Fili ſi te lactauerint pctōꝛes.i. lactare voluerit: ne acq̄eſcas eis. c Qui reliquūt iter rectū.i. viā mādatoꝝ dei/q̄ recte itur ad patriā. Et loquit pluraliter: ꝓpter malozū mītitudinē. d Et ambulant p vias tenebꝛoſas/tenebꝛis pctōꝝ: qz auertūt ſe a ꝓa luce. Uñ Aug⁹. Uę q̄ ſe auertūt a lumīe tuo. e Qui lętant cū malefecerit:int⁹ ſibi applaudēdo. f Et exultāt/fozis factādo: g In reb⁹ peſſimis.i. i peccaꝛ. Iſtis dr p Ps̄. Quid gl̄iaris i malicia ꝛc̄. Itē Jaco.iiij.d. Nūc exultaꝛ i ſuꝑbijs vīs. Sed oīs exultatio taliſ maligna ē: h Quoꝝ vię.i. cogitatiōes vl̄ ōſideria: i Peruerſę/q̄ ad deū. k Et ifames greſſ⁹ eoꝝ.i. opationes exctiozes/q̄ ad primū. l Ut eruaꝛis ꝛc̄. Repete: Si itrauerit ſapiētia coꝛ tuū:et ſcia aię tuę placuerit: ꝓſilium cuſtodiet te/z pzudētia ſuabit te: vt eruaꝛis a mulıere aliena:

Ps̄.51.

Tob.4.c.

ſ.1.a.

mulíere aliena: ad litterã. i. ab omĩ fornicatiõe. a Et ab extranea. i. ab alteri⁹ vxore: b Que mollit sermões suos/ad capiendũ stultos: c Et relinq̃t ducẽ pubertatẽ suę. i. pozẽ virũ suũ. q. d. p̃udẽtia ꝥuabit te a fornicatiõe ꝛ adulterio. Uel mlier aliena ꝛ extranea dr̃ caro siue carnal⁹ voluptas: q̃ alienat a deo fauẽtes sibi: de q̃ Eccli. ix. a. Ne des mulieri potestatem aię tuę: ne ingrediat i virtute tua et ꝓfundaris: ne respiciat mlierẽ multiuolã: ne incidas in laqueos illius. Uel mlier aliena est quecũq; veritas alia a p̃ima. Mulier extranea q̃ mollit sermones suos/est q̃cũq; suauitas alia a p̃ima. Intellectus eñ noster est spõsus summę veritatis: ex quoꝝ ꝓiunctione generatur nobilis ꝓles bonarũ cogitationũ. Item affectus noster sponsus ẽ summę suauitatis siue honestatis: ex quoꝝ ꝓiunctione generant sancta desideria/amores casti/dolores salutiferi/fletꝰ dulces/deuotio pia. Gloria vero summa et amplissima sponsa est vis irascibilis/ex q̃rũ cõiũctione nascit ꝓles regalis. s. magnanimitas/audacia/timor. Uel mulier aliena et extranea ẽ doctrina hęretica: cui cõpetẽter cõueniũt quę sequũt: Mollit eñ sermones suos ꝛ ipsi sunt iacula. ỹ. vij. a. Pudentiã voca amicã tuã vt custodiat te a mlíere extranea ꝛ aliena q̃ ꝥba sua facẽ dulcia. c Et relinquit ducẽ pubertatis suę: id est christũ doctorẽ fidei: vel supiorẽ ptẽ ratiõis. Job. iiij. c. Uoca virũ tuũ. d Et pacti dei sui. i. baptismi vl̃ ꝓfessiõis: e Oblita ẽ. i. q̃si oblita/alieno viro. i. errori adhęsit. f Inclinata est eñ ad mortẽ/ętnã: p̃ ꝗ dimisit virũ suũ/ꝛ adhęsit alij iferiori vl̃ ignobilíori. Uñ dic̃: Inclinata ẽ ꝛc̃. domꝰ ei⁹. i. caro vel cõuersatio vel familia ab ea decepta. Ro. i. d. Qui talia agũt digni sunt morte: nõ solũ q̃ faciũt ea: ꝥ etiã q̃ ꝓsẽtiũt faciẽtib⁹. g Et ad inferos semitę illius. i. occlta ꝓsilia hęreticoꝝ vel carnis. h Oẽs eñ q̃ igrediunt ad eã. s. mlierẽ. i. carnẽ vel hęreticã doctrinã vl̃ mortẽ. i Nõ reuertent/p̃ se ad vitã fidei vl̃ ad integritatẽ vitę ꝓris. Osee. xiij. c. Perditio tua isrl̃ tm̃modo supple ex te est: ꝛ ex me auxiliũ tuũ. k Nec apphendẽt semitas vitę. i. altioꝛa p̃cepta q̃ ducũt ad vitã gratię vl̃ glorię. Ite repete/ Et p̃udẽtia seruabit te/ l Ut ambules i via bona: Moꝛalit fidei vnitiõe christi. Job. xiij. a. Ego sũ via ꝥitas ꝛ vita. m Et calles iustoꝝ custodias/corde ꝛ ope. i. exẽpla sanctorũ. Et hi calles custodiẽdi sũt: n Qui eñ recti sũt/rectitudine charitatis: de q̃ Cant. i. b. Recti diligũt te: o habitabũt in ẽra. i. in eccl̃ia: hic p̃ fidẽ. p Et simplices ꝑmanebũt i ea/p̃ speciẽ in futuro. Hoc antecedẽs. s. terra/supponit p̃ eccl̃ia militãte: ꝛ ꝫ relatiuũ/ea/refert p̃ eccl̃ia triũphãte: ꝛ ꝓiũgũt ꝫ simplicitas ꝛ rectitudo/sic. s. Mã rectitudo sine simplicitate nimis austera ẽ ꝛ dura: simplicitas ꝥo sine rectitudine dissoluta ẽ ꝛ nimis remissa. Utraq; tñ virtꝰ ꝓiũcta/pfectũ reddit boiez. q Impij ꝥo. i. apte mali: r De ẽra/viuẽtiũ: s Perdẽt/i futuro iudicio t Et q̃ iniq̃ agũt i. occulte mali: v Auferent ex ea: Uñ dicẽt oibus malis: Ite maledicti i ignẽ ętnũ ꝛc̃. Matth. xxv. d. Uel/ q Impij. i. infideles. s. genriles: iudei et hęretici: t Et q̃ iniq̃ agũt. i. fideles iniq. Utriq;/ s Perdẽt/i p̃sẽti de eccl̃ia ne pdãt alios cõtagione sui. Et i futuro/ v Auferentur. id ẽ a bonis separabunt/quibꝰ mõ corporalit cõiuncti sunt ꝛc̃. Expo. Ca. III.

Fili mi ne obliuiscaris ꝛc̃. Nota duę sunt ptes iusticię. s. declinare a malo/ꝛ facere bonũ. In p̃cedẽti capitulo docuit salomon declinãdum eẽ a malo: In hoc capitulo docet bonum esse faciendum/qõ totum facit sapiẽtia ad quã inuitat: ꝛ quã docere intendit. Sed qr obliuio ẽ quędã

moꝛis sapiẽtię: vt dic̃ Aug⁹: Ideo p̃mo hortat esse attẽtos ꝫ obliuionẽ dicẽs: x Fili mi ne obliuiscaris legis meę. i. doctrinę meę. y Et p̃cepta mea coꝛ tuũ custodiat/ vt volũtari⁹ nõ coact⁹ ea facias. Et recte p̃mittit õ obliuione: qz mẽs obliuiosa est q̃si saccus ꝑtusus: in quẽ quicq̃d mittit perdit: de q̃ Aggei. i. b. Qui merces cõgregauit misit eas i saccũ ꝑtusũ. Est etiã q̃si vas confractũ: de q̃ Eccli. xxi. c. Coꝛ fatui quasi vas ꝓfractũ/omnẽ saplẽtiã nõ tenebit. Hęc obliuio ex ꝓsperitate maxime generat. Uñ Geñ. xl. d. legit q̃ pincerna restitut⁹ in gradum pristinũ/oblitus est interꝑtis sui. Quis autẽ fruct⁹ ꝓueniat ex custodia mãdatoꝝ sapientię/subiũgit salomõ: triplex. s. Lõgitudinem dierũ: cõtra breuitatẽ. a Annos vitę/ contra moꝛalitatẽ. b Pacem/ cõtra tribulationẽ. Moꝛaliter/ Dies sunt interne illuminatiões: Noctes ꝥo reꝑhẽsiões vl̃ prauę suggestiões/q̃ mẽtes nr̃as obtenebrant: q̃ isti dies abbreuiant/noctes crescũt: ꝛ ecõuerso. Custodia mãdatoꝝ dat hoꝝ diez lõgitudinẽ. Uñ Ps̃. Preceptũ dñi lucidũ illumias oculos. Dat ꝛ pacẽ. Ps̃. 18. ỹ. xvj. a. Cũ placuerit dño vię hois: ĩimicos ei⁹ ꝓuertet ad pacẽ. Dat ꝛ vitã. Uñ Eccli. xv. d. Serua mãdata ꝛ seruabũt te. c Disciplina ꝛ vitas nõ te deserãt. Ducuslibꝫ õ obedientia mãdatoꝝ dixit: Nũc dic̃ de his q̃ ad nos ꝛ p̃imũ ptinet/dicẽs: Disciplina/q̃ ad p̃imũ: ꝛ veritas/q̃ ad te: nõ te deserãt. i. nõ tu deseras illas: Uirtus eñ nũq̃ recedit ab aia nisi expulsa. Uel sic: e Disciplina/opis: ꝛ vitas/sermonis: Vl̃ misericordia nõ te deserat. i. nõ despes: ꝛ vitas nõ te deserat. i. nõ ꝑsumas. Iste ſt duę molę. Vl̃ misericordia ꝛ vitas ñ te dẽserãt: qz parãt nob viã añ ꝓspectũ dei: ꝛ nos introducũt i cęleste palatiũ. Ps̃. Misericordia ꝛ ꝥitas p̃cedẽt faciẽ tuã. Ite Ps̃. 88. Misericordia ꝛ vitas ñ te deserãt: qz p̃ eas venit dñs ad nos. Ps̃. Universę vię dñi misericordia ꝛ ꝥitas. Ul̃ iõ: qz misericordia sola Ps̃. 24. comes ẽ defũctoꝝ: vt dic̃ Amb. Et distributrix mãsionũ i regno cęloꝝ. Eccli. xvj. b. Dis misericordia faciet locũ vnicuiq; ꝥm meritũ opeꝝ suoꝝ. Ibi Glo. Ab oꝛe tuo nũq̃ absit ꝥitas dei: nũq̃ ab ope misericordia ꝓximi. Sic eñ fit vt ꝛ te dei misericordia sp ꝓsequat ꝛ ꝥitas: misericordia q̃ deleat peccata: ꝥitas q̃ cõpleat ꝓmissa. d Circũda eas gutturi tuo. i. sint i gutture tuo p̃ eruditionẽ. e Et describe in tabulis cordis tui. id est sint i corde tuo p̃ rectã intentionẽ. Primũ ꝓpt̃ ꝓximũ: secũdũ ꝓpter deũ. Uñ Glo. Uoꝛ ꝓximũ iuuet: intẽtio deũ delectet. Quidã habẽt hęc in corde tm̃: qz recte sentiũt: ꝫ nõ dicũt nec faciũt. Alij i corde ꝛ oꝛe: qz ꝛ recte sẽtiũt ꝛ recte dicũt vel docẽt: ꝫ nõ faciũt. Alij habẽt in corde/i oꝛe/i ope: qz qõ sentiũt dicunt: ꝛ qõ dicũt faciũt. Sed nota q̃ guttur hz duos meatꝰ. Unꝰ seruit voci: alter cibo ꝛ potui. Circũdant g̃ lꝫ duo collo siue gutturi: q̃n nosipsos illis ꝑus pascim⁹: ꝛ alios postea erudim⁹: ꝛ sic totũ guttur circũdat. Hoc ẽ qõ dñs dic̃ Iob ſ lꝫ inꝛogatiõe: Nũq̃d ꝑhibebis eq̃ fortitudinẽ/aut circũdabis collo eius hinnitũ? Job. xxxix. c. Tabulę cordis dicũt/itelligẽtia capax/ꝛ memoria tenax: vel intellect⁹ ꝛ affect⁹. In intellectu describẽda ẽ veritas p̃ cognitionẽ: ꝛ misericordia in affectu p̃ amorẽ. Quę si sic descripseris/erit coꝛ tuũ liber vitę. f Et iuenies gratiã ꝛ disciplinã bonã coram deo ꝛ homib⁹. i. p̃ hęc eris gratiosus coram deo: ꝛ doctrina tua grata hoib⁹. Sz posset aliqs dicere: difficilia eñ sũt hęc: hõ eñ res fragilis est: et mãdata dei fortia: Ideo subdit salomõ: g Habe fiduciã i dño/nõ i hoie: Quia dr̃ Iere. xvij. a. Maledict⁹ q̃ cõfidit i hoie ꝛc̃. h Ex toto corde tuo: vt oĩs cogitatio tua ꝛ oĩe desiderium sit in deo: ꝥm qõ p̃cipit/ Deut. vj. a. Diliges dñm deũ tuũ ex toto

deū tuū ex toto corde tuo. Vis enim rōnabilis dz eū diligere vt lucē suā: ocupiscibilis vt suauitatē suā: irascibilis vt gl̄iā suā.
a Et ne initaris prudētię tuę/pponēdo te patrib⁹ tuis. vt credas te posse implere mādata ei⁹ virib⁹ tuis: vel p̄sumēdo te posse cognoscere eum naturali industria seu prudētia. b In oīb⁹ vijs tuis. i. opib⁹. c Cogita illū: q. d. in omib⁹ operib⁹ tuis habe deū p̄ oculis. Primo vt iudicē: vt timeas peccare. Roma. 12. d. Job. ix. d. Verebar oīa opa mea. Secūdo vt p̄sentē: vt erubescas in ei⁹ p̄sentia peccare. Vñ Boet⁹. Magna nobis indicta ē necessitas p̄bitat/nisi dissimulare velim⁹/cū oīa agam⁹ i ocl̄is iudicis cūcta cernēt. Tertio vt remuneratorē: & tūc erūt nob ñ labores ęę: dz iocūdę. Vel/cogita illū/tanq̄ auctorē fidei. Paulus dicit. j. Cor. xv. b. Abūdanti⁹ oībus illis laborauī: nō aūt ego/s gr̄a dei mecū. Vel/cogita illū/tanq̄ auctorē/totū attribuēdo ei a q̄ oīe bonū ē. Jaco. j. c. Oīe datū optimū ⁊c. Sic Esa. xxvj. c. Oīa opa nr̄a opat⁹ es in nobis dñe. d Et ipse diriget gressus tuos. i. opa tua ad rectū finē pducet. e Ne sis sapiēs apud temetipsū/noua inuentēdo. i. singularis vel vn⁹ tuā opinionē alijs q̄ si doctior p̄ponēdo. Sic Ro. xij. d. Nolite prudentes esse apud vosmetipsos. Quare: Quia dic Esa. v. c. Vę q̄ sapientes estis i oculis vris: & corā vobismetipsis prudētes. Qui vo sapiēs vult esse/hūiliet se & sapiens erit. Vñ Ptolemę⁹. Sicut loca p̄funda magis cęteris locis aquis abūdant lacunis: sic inter sapientes sapientior est q̄ se hūiliauerint. f Time deū/vt fili⁹: qz hęc est vera sapientia. g Et recede a malo/corde & ope fugiēdo & detestādo: qz b facit cordis mūditiā: et sic pat verā itelligētiā. Job. xxviij. d. Timor dñi ipse ē sapia: & recedere a malo itelligētia. Ad timorē inuitat: qz timor cor mūdificat. Eccl̄i. j. c. Timor dñi expellit peccatū: qz est custos spūalis ędificij: quod fit ex virtutib⁹. Eccl̄i. xxiij. a. Si nō i timore dñi tenueris te istāter ⁊c. Itē/qz replet aīaz. Esa. xj. a. Replebit eū spūs timoris dñi. Itē/qz ē pōdus mētis et rep̄ssorū supbię. Eccl̄i. xxv. b. Timor dñi sup oīa se supposuit: sic domib⁹/tectis asserib⁹ ligneis/lapides supponūt ne a vēto exuffleńt. b Sanitas q̄ppe erit i vmbilico tuo/si p̄dicta feceris. i. castitas erit i carne tua. Umbilico em̄ hęret puer i vtero matris: Vñ significat carnis ꝯcupiscētiā. Ezech. xvj. a. In die ort⁹ tui nō ē p̄cisus vmbilic⁹ tu⁹. Sanitas q̄ ē i vmbilico: qñ p timorē dñi ꝯcupiscētia carnis reprimit. Vel p vmbilicū q̄ fluidus ē i pueris/itelligit ifirmitas iuuētutis: p ossa robur senectutis. Et est sensus: Si p̄dicta feceris/bñ erit tibi & i iuuētute & senectute. Vl̄ p vmbilicū vbi ē sedes virtutis generatiuę in mulierib⁹/significant infirmiores in eccl̄ia: in quib⁹ est adhuc fomes & radix malaꝝ cōcupiscētiarū: quib⁹ polluit & p̄mit sanitas spūalis si p̄dicta fecerint. Vl̄ per vmbilicū intelligunt aliqñ doctores & p̄dicatores sacrę scripturę: q̄ habēt semē verbi dei: in q̄b⁹ est sedes virtutis generatiuę spūaliter. Vñ Cant. vij. a. Umbilic⁹ tuus sicut crater tornatilis/nunq̄ idigēs poculis. Immo certe in mīt̄is ē magna indigētia poculi: q̄ steriles facti sūt p̄ nimia frigiditate: qz non habēt ęlū q̄ ē spūalis calor & p̄ncipiū & causa spūalis generationis. De his dicit Osee. ix. c. Da eis vuluā sine liberis & vbera arētia. De hac sterilitate p̄mittit hęc sanitas si p̄dicta feceris.
i Et irrigatio ossiū tuoꝝ/supple erit si p̄dicta feceris. Ossa sūt naturales potētię: q̄ si ñ iungāt gr̄a dei/q̄si ossa sine medullis putrescūt. Vñ Habacuk. iij. d. Ingrediat putredo in ossib⁹ meis ⁊c. Uel ossa sūt p̄dicatores: q̄ nisi roꝛe cęlesti vngant: tāq̄ aridi cito igne tribulatiōis vel detractiōis vel iracūdię exurunt & cōminuūt. Medulle ossiū/sūt māsuetudo/benignitas/patiētia/charitas & hmōi. Ossa q̄ arida sine medullis sunt p̄dicatores sine pinguedine hmōi gratiarū. Ideo dicit dñs/Ezechie. xxxj. c. Inebriabo aiam̄ sacerdotū pinguedine: & p̄lus me⁹ k tuorū. Honora dominū de tua substātia: et de primitijs omniū frugum tuaꝝ da pau- m peribus: et implebunt horrea tua saturitate: & vinū torcularia redūdabūt. Biscipli n nam dñi fili mi ne abijcias:

k Honora dominū ⁊c. i. homines ad imaginem et similitudinem dei factos. l Be tua substātia/nō de aliena. i. de tuis rebus bene acquisitis/nō de alienis: qz oblatio de alieno nō placet deo. Eccl̄i. xxxiij. d. Qui offert sacrificiū de substantia pauperū: quasi q̄ victimat filiū in ꝑspectu patris. Hmōi substantia triplex est. Prima ē redditus ecclesiasticus. Secunda/ꝓprium patrimoniū. Tertia/res acquisita ꝓprio labore. De p̄ma substātia fit bona elemosyna: de secūda melior: de tertia optima. Nec solū de corporali substantia ē honorandus dñs: sed etiā de spirituali. i. naturalibus donis & gratuitis: quib⁹ iuuandus est proximus. Nec dicitur honorari homo sed deus: quia soli deo honor & gl̄ia. Uel sic: k Honora dominū de tua substātia. i. ō teipso: videlicet teipsū offerēdo. Roma. xij. a. Obsecro itaq̄ vos fratres per misericordiā dei vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuentē fide/sanctā spe/deo placentē charitate. m Et de primitijs omniū frugū tuarū. i. de potioribus bonis tuis nō de peioribus: vt cain: Gen. iiij. a. Ut multi faciūt: de quib⁹ Malach. j. d. Maledictus dolosus qui habens in grege suo masculū & votum faciens immolat debile dño. n Da/gratis: nō vende precū instantia vel laude humana. o Pauperibus/nō diuitibus: quib⁹ dare nihil aliud est q̄ vendere vel perdere. Luc. xiij. c. Cum facis conuiuiū noli vocare amicos neq̄ cognatos. Esa. lviij. c. Frange esurienti panem tuū: et egenos vagosq̄ induc in domū tuam ⁊c. Ita fecit beatus Laurētius: de quo dicit: Disperfit dedit pauperib⁹. Gen. iii. p Et implebunt horrea tua saturitate: id est cor tuū gratia in p̄senti: et gloria in futuro. j. xj. d. Anima quę benedicit impinguabit: & qui inebriat ipse quoq̄ inebriabit. q Et vino torcularia redūdabūt: id est corpus & anima multis tribulatiōibus pressa gaudio et lętitia implebunt. i. duplici stola remunerabunt. Uel ad litteram: qui libēter dat pauperib⁹/abundat in bonis. j. xj. d. Alij diuidunt ꝓprια & abundāt: sicut patet in nautis/qui dederūt frumentū beato nicolao. Idē est de cibo verbo dei: quia qui libēter illū distribuit indigētib⁹/mīltiplicabit ei donū maiorē intelligentię. Luc. vj. f. Date & dabit vobis. Unde. iij. Regū. xvij. c. dixit helias mulieri: Hęc dicit dominꝰ deꝰ israel: hydria farinę nō deficiet/nec lechitus olei minuet. r Disciplinā domini ⁊c. Sup̄ docuit salomon filiū viuere in prosperis: nūc ꝙo ne in aduersis a domino recedat/horretur/dicens: Disciplinā domini: id correctionē: s Fili mi/q̄ debes esse hęres omnis paternę hęreditatis: t Ne abijcias/quasi onus importabile. Est autē duplex disciplina: scz verboꝝ & verberꝝ. Prima grece dicitur ἐπιστήμη/epistēme: de q̄ Ps. Apprehēdite disciplinā ⁊c. Secūda dicit παιδεία/pędia: de q̄ dr Heb. xij. d. Qis disciplina i p̄senti q̄dē nō videt esse gaudij: sed męroris. Neutra abijciēda ē: & potius amplectenda ꝓpter multiplicē fructū. Primo/qz est pignus paternę hęreditatis. Heb. xij. b. Flagellat deus omnē filium quem diligit et recipit. Item/qz ē signū diuinę adoptionis. Heb. xij. c. Si extra disciplinam estis/cuius participes facti sunt omnes: ergo adulteri et non filij estis. Tertio: quia est signū cęlotypię. Eccl̄i. xvj. e. Auferet cęlus me⁹ a te et cęlabit: nec irascar amplius eo q̄ nō fueris recordata dierū adolescētię tuę. Quarto: qz est medicina spūalis. Eccl̄i. xj. d. Malicia vni⁹ horę oblitionē facit luxurię maximę. Quinto: qz causa ē sobrietatis. Eccl̄i. xxxj. a. Infirmitas grauis sobriā reddit aiam̄.

Roma. 12. d. Act. 7 dñm. Dupler disciplina Ps. 2. Amanda ē disciplina propter nouem

Sexto: quia est custos

Sexto: qz est custos sapientię. Grego⁹. Sapiẽtia ideo coz salo mõis deseruit: qz nullã disciplinã interi⁹ custodiuit. Septimo: quia fugat stulticiam. j. xxij. c. Stulticia colligata in coꝛde pueri/virga disciplinę fugabit eam. Octauo: quia erudit. Hiere. vj. b. Per oſſe flagellũ erudieris hierlin. Nono: qz est vnũ de ferculis q̃ dñs comedit et suis comedenda apposuit: q̃ sunt paupertas/molestia/ignominia. Añ Threñ. iij. d. Saturabit opꝛobꝛijs

Deb. 12. b. 24. q. 4. c. ca vindicta. De purga. ca. c. cũ i iuẽtute

a Nec deficias cũ ab eo coꝛripe-
b ris. Quẽ enim diligit dñs
c coꝛripit: t quási pater in filio
d complacet sibi. Beat⁹ ho-
mo qui inuenit sapientiam:
e t qui ãffluit prudẽtia. Mé-
g lioꝛ est acquisitio eius nẽgo-
ciatione auri t argenti: pmi
h ẽt purissimi fructꝰ eius. Pꝛe-
cioſioꝛ est cunctis opibus: t
oĩa quę desiderant: huic nõ
k valent comparari. Longitũ-
l do dierum in dẽxtera eius:
et in sinistrã illius diuitiẽ et
m n o p q r gloria. Vię ei⁹ vię pulchꝛe:
t omnes semitę illi⁹ pacificę.

Ascendam in palmã t apꝛehendã fructus eius. i Pꝛecioſioꝛ est cũctis opibus: t omnia quę desiderantur/huic non valent cõparari. i. equiparari. q. d. Non solũ coꝛporalibus diuitijs melioꝛ ẽ sapientia: sed etiã alijs spiritualib⁹: qz nõ est pꝛecijũ quo possit cõparari. Job. xxviij. b. Nescit hõ pꝛecijũ ei⁹. Et hoc ꝓbat salomon/cũ subiũgit: k Longitudo dierũ. i. vita eterna. l In dextera ei⁹. i. i spũalib⁹ donis ei⁹. m Et in sinistra illi⁹. i. in tẽporalib⁹ donis eius: n Diuitię t gloria. i. diuitię glorioſę. s. q̃es et iocũditas mẽtis: t hmõi. Vl̃ sic: l In dextera ei⁹ longitudo dierũ. i. in cõtẽplatiua initiũ diuinarũ illuminationũ q̃ nũq̃ deficiẽt: sz cõsũmabũt: Juxta illd. j. iij. c. Justoꝛũ semita q̃si lux splendẽs/ꝓcedit et cꝛescit vsq; ad ꝓfectũ diẽ: Quia vt dicit Esaię. xxxj. d. Ignis i sion fiet caminus in hieruſalẽ. m Et in sinistra illius diuitię t gloria. i. in actiua diuitię bonoꝛũ operũ: t gl̃ia laboꝛũ. Vel/ l In dextera. i. i ꝓsperitate t pace: k Lõgitudo dieꝝ. i. ꝓsolatiões ẽtenę. m Et in sinistra. i. in aduerſitate t tribulatiõe. n Diuitię t gloria. i. diuitię glorioſę/quib⁹ compat gloria. s. pauꝓtas/molestia/ignominia: et hmõi: quę sunt diuitię magnę in thesauro patiẽtię cõseruatę. De quibus Aug⁹. Uenale habeo. Quid: Regnũ cęloꝝ. Quib⁹ emitur: Pauꝓtate regũ: laboꝛe reqes: vilitate gl̃ia: moꝛte vita. Vl̃/ l In dextera ei⁹ lõgitudo dierũ: qz in dexteꝛo latere ẽ sedes amoꝛis: q̃ nũq̃ excidet. j. Coꝛ. xiij. c. m Et i sinistra illi⁹ diuitię t gl̃ia. i. timoꝛ. j. xxij. a. Timoꝛ dñi t diuitię et gl̃ia t vita. Vel/ l In dextera ei⁹ longitudo dierũ: quo ad electos: q̃ hic affligunt: q̃b⁹ seruat ẽtna hęreditas. m Et in sinistra illi⁹ diuitię t gloria. i. honoꝛes et diuitię ac delitię tpales quo ad ꝛepꝛobos q̃ habẽt hic suã cõsolationẽ. Cant. ij. b. Leua eius sub capite meo: t dexteꝛa illi⁹ amplexabit̃ me. o Vię ei⁹: id est generalia ꝓcepta. p Vię pulchꝛe: qz honesta iubẽt/t ad pulchꝛa ducũt: t pulchꝛos faciũt ambulãtes i eis. q Et oẽs semitę illi⁹. i. ꝓsilia: r Pacifice. i. pacẽ faciẽtia. Jtẽ de chꝛisto q̃ est sapiẽtia patꝛis exponit̃ ab illo loco. d Beatus hõ qui inuenit sapiẽtiã. i. chꝛistũ p fidẽ t imitatiõnẽ. Ipse em̃ est thesaur⁹ absc̃ditus in agro regni cęloꝝ: de q̃ Matth. xiij. f. Sile ẽ regnũ cęloꝝ ꝛc. e Et q̃ affluit prudẽtia/ei⁹: q̃ ẽ pꝛudẽtia spũs/ꝑia pꝛudẽtię carnis: De q̃ apls. Roma. viij. b. Pꝛudẽtia carnis moꝛs est. f Melioꝛ ẽ acq̃sitio ei⁹/p cognitionẽ et amoꝛẽ. g Negociatione auri et argẽti: ad litterã. h Pꝛimi t purissimi fructꝰ ei⁹. i. opa ei⁹ optima t tota bona. i Pꝛecioſioꝛ est cũctis opibus/spũalib⁹ t tpalib⁹: vel angelis t homib⁹. Job. xxviij. c. Nõ adeq̃bit̃ ei aurũ vel vitrũ. k Lõgitudo dieꝝ. i. bona ẽterna. l In dextera ei⁹. i. chꝛisti. m Et i sinistra illi⁹ diuitię t gloria. i. bona tpalia: qz vtraq; dat chꝛistus. Jacob. j. c. Oĩe datũ optimũ ꝛc. o Vię ei⁹. i. opa t exẽpla. p Vię pulchꝛe: qz sine omni cõtagio impuritat. q Et oẽs semitę illi⁹. i. doctꝛia/ꝓdicatio/laboꝛes/ꝓtumelia/passio: t hmõi q̃ ꝓ nob̃ sustinuit: r Pacifice: qz p ꝛs fecẽ pacẽ hois ad deũ/t ãgelos: ad t hois ad hoiez: t hois ad seipsũ. Epb. ij. c. Ipe ẽ pax nꝛa q̃ fecẽ vtraq; vnũ. Vl̃/ o Vię ei⁹: q̃ duę sunt.

a nec deficias cũ ab eo coꝛripiaris. b Quẽ enim diligit dñs coꝛripit: et quasi pater in filio complacet sibi. c Beatus homo qui inuenit sapientiam: et qui affluit prudẽtia. d Melioꝛ est acquisitio eius negociatione auri et argenti: primi et purissimi fructus eius. e Pꝛecioſioꝛ est cunctis opibus: et oĩa quę desiderant: huic nõ valent comparari. f Longitudo dierum in dẽxtera eius: et in sinistra illius diuitiẽ et gloria. g Vię eius vię pulchꝛe: et omnes semitę illius pacificę.

Sapientia est arboꝛ

Ecci. j. c. Radix sapiẽtię timere deũ: rami ei⁹ longęui. Folia eius sunt doctrina et ꝓdicatio: fructus/bona opa. Vel certe illa duodecim: de quibus dicit/Gal. v. d. Fructus spirit⁹ sunt/charitas/gaudium/pax/patientia/benignitas/bonitas/longanimitas/mãsuetudo/fides modestia/cõtinentia/castitas. Cant. vij. c.

j. 8. b.

C

duę sunt. Una q̄ venit ad nos: alia q̄ nos venim⁹ ad ipsū. Pri/ma/triplex. Una qua venit ad ꝑginē. s. puritas charitatis. Se/cūda q̄ venit i mūdū/amor pauptatis. Tertia q̄ venit ad mor/tē/obediētia hūilitatis. Hę sunt vię pulchrę: qr floridę t amę/

Pš.24. nę. Vię ꝺo qb⁹ itur ad ipsū/sunt miscōia t veritas. Pš. Uni/uersę vię dñi misericor/dia t veritas a Lignū vitę: est christi⁹: id est arbor cui⁹ fructⁿ ē vita gr̄e in p̄senti: et vita glorię in futuro. Sed non est fructⁿ iste oib⁹: sed/ b Dis q̄ apꝓhenderint eā/ fide t imitatiōe. c Et q̄ tenuerit eā. i. pse/uerauerit in hac/ d Beatus/mō spe/tan dē re. Cantz. iij. b. Te nui illū et nō dimittā. Matth. x. c. Qui pse/uerauerit vsq; in finē/hic salu⁹ erit. De hoc. j. Corz. ix. d. Oēs quidē in stadio currūt ꝛc. De hoc ligno dicit Ezech. xlvij. c. Fructⁿ eius i cibū t folia eius ad medicinā. Apocz. ij. b. Uin/cēti dabo edere de ligno vitę qd̄ est i paradiso dei mei. e Pñs

Pš.103. sapiētia fundauit terrā: ad litterā. i. in filio. Pš. Oia i sa/

Pš.103. piētia fecisti. Uel/terrā. i. ecclesiā. Pš. Qui fūdasti terrā sup stabilitatē suā: nō inclinabit i sęculū sęculi. f Stabiliuit cę/los prudētia. i. p filiū. Cęlos dicit pluralit: qr septē sunt cę/li/vt dicit Strab⁹ sup Gen. Uel p terrā actiui: p cęlos ꝓtēpla/tiui significant. Illos fundauit. i. in fūdamēto ecclesię posuit: istos stabiliuit. i. supra statuit: quia hoz cōuersatio in cęlis est: Phil. iij. d. Illoz vero in terra sūt homies nati ad laborē: isti aues nati ad volandū: Job. v. b. g Sapiētia illi⁹ erupe/rūt abyssi: ad litterā: dieb⁹ noe: Gen. vij. b. Et quotidie fon/tes et flumina de abysso p terrę venas emanant. Uel mystice/

Mystice Sapiētia illi⁹ eruperūt abyssi. i. secreta scripturarū reue/lata sunt p illū. Ipse em̄ est agnus qui aperuit librū quē nemo poterat apire: Apocz. v. b. h Et nubes roze cōcrescūt: Ad litterā/ad virtutē solis eleuant t cōdensant: deinde ꝓpter pōderositatē suā descēdūt t i pluuiā resoluūt. Uel/ nubes. i. p̄dicatores: de aquis maris hui⁹ mūdi eleuati sursū in cęlesti/bus p desideriū suspēsi/timore sancto coagulati: Roze/gratię cōcrescūt. i. augmentant in vita t doctrina. De his nubibus dicit/Esa. v. b. Mādabo nubibus meis ne pluāt super terrā. i Fili mi ne effluāt hęc ab oculis tuis/interioꝛib⁹. q. d. cū tanta sit sapiētia t tā boni fructⁿ eius/tene memoꝛiter ea q̄ audisti de ea. Et bñ dicit: ne effluāt hęc. Sapiētia em̄ aqua est salutaris: vt dicit Eccī. xv. a. Quę cito effluit ꝓpter vasis

Pš.16. inclinationē/in auaris. Pš. Statuerūt oculos suos declinare in terrā. Aut ꝓpter vasis cōfractionē/in hypocritis. Eccī. xxj. c. Coꝛ fatui quasi vas confractū: omnē sapientiā non tenebit.

k Custodi/nō solū memoria: sed amoꝛe t opere: l Legē meā. s. Nō occides/nō męchaberis ꝛc. Exo. xx. b. m Atq; cōsiliū meū: qō dicit: Si vis ꝓfectus esse/vade et vende oia q̄ habes ꝛc. Matth. xix. c. Uel/custodi legē/q̄si lucernā/ne extinguat flatu inanis glorię vel supfusione aquę mūdanę sol/licitudinis vel voluptatis carnalis. Et/custodi consilium meū/vt ducē t moderatoꝛē t rectoꝛem gressuū tuoꝛ. n Et inde/erit vita aię tuę: Uita gratię in p̄senti: t vita gl̄ię in fu/turo. Uñ Joh. vj. g. Uerba q̄ ego loq̄r vobis spūs t vita sūt: id est vita spūalis. o Et gratia faucib⁹ tuis. i. verbis tu/is. q. d. Si custodieris ꝓsiliū meū/ erit vita aię tuę/vt recte vi/uas: Et gratia faucib⁹ tuis: vt recte p̄dices vel doceas. Et rectus est oꝛdo: nam si vita bona est: et p̄dicatio gratiosa. Sed nota q̄ fauces duplicē vsum habēt. s. loquēdi t sapoꝛādi. Bona vita gratiā dat faucibus ad loquēdū. Luc. xxj. c. Da/bo vobis os t sapientiā/ cui nō poterūt resistere t cōtradicere oēs aduersarij vestri. Et. j. xxij. b. Qui diligit coꝛdis mūdiciā ꝓpter gratiā labioꝛ suoꝛ habebit amicū regē. Itē ad sapoꝛā/

a Lignū vitę est his q̄ap/
b pēhenderint eam: t q̄ tenue/
c rit eam/beat⁹. Dñs sapiētia/
d fundauit terrā: stabiliuit cę/
e los prudētia. Sapientia illi⁹/
f eruperūt abyssi: t nubes ro/
g re cōcrescūt. Fili mi nē efflu/
h ant hęc ab oculis tuis. Cū/
i stodi legem ātq; consilium
k meū: t erit vita animę tuę: et
l gratia faucibus tuis. Tunc
m ambulabis fiduciāliter i via
n tua: et pes tuus non impin/
o get. Si doꝛmieris nō ti/
p mebis: q̄uiesces t suauis erit
q somnus tuus. Ne paueas
r repentino terroꝛe: et irruen/
s tes tibi potētias impioꝛum.
t Dominus enim erit in late/
v re tuo: et cūstodiet pedē tuū
x ne capiaris. Noli prohibere
y benefacere eum qui potest:

dū. Job. xxxiij. a. Guttur escas gustu dijudicat. Eodē. xij. b. Auris verba dijudicat t fauces comedētis sapoꝛē. p Tūc s. q̄n feceris q̄ ꝓdicta sūt/ q Ambulabis/de virtute i vir/tutē ꝓficiendo: r Fiducialiter. i. secure sub ꝓtectione dei amotis scādalis t expulsis hostib⁹. Hiere. xxxj. b. Adducam eos p toꝛrētes aquaꝝ i via recta/t nō impin/gēt in ea. j. xv. c. Iter pigroꝝ sepes spinaꝝ: via iustoꝝ absq; offen/diculo. s Et pes tu⁹ non impinget: id ē affect⁹ tu⁹ in tēpta/tiōib⁹ nō deficiet. Esa. lxiij. c. Ubi est q̄ edu/xit eos p abyssos: q̄si equū i deserto nō im/pingentē. t Si doꝛ/mieris/ somno natu/rę: v Nō timebis: q̄ secure doꝛmit q̄ se inocētē t bñ vixisse añ deū meminit. Uel/ t Si doꝛmieris/ somno moꝛtis: v Nō timeb/ dęmōes/cū ea feceris q̄ ꝓdicta sūt. Uel/ t Si doꝛmieris/somno ꝓtēplationis post laboꝛē actiōis: v Nō timebis: q̄ talis somn⁹ dulcis ē doꝛmiēti: et laudabilis cūctis. Eccs. v. c. Dulcis est somn⁹ opanti siue pa/rū siue multū comederit. Hiere. xxxj. e. Inebriaui aiam lassā: t omnē aīaz esurientē saturaui: ideo q̄s de somno suscitat⁹ sū/t vidi/et somn⁹ meus dulcis mihi. Itē Job. xj. d. Cū te consū/ptū putaueris: oꝛieris vt lucifer: t habebis fiduciā ꝓposita ti/bi spe: t defossus secur⁹ doꝛmies. Sic aūt doꝛmiēdū est in cō/templatione a sollicitudine mūdi: vt semp coꝛ vigilet ad deū p desideriū. Cantz. v. a. Ego doꝛmio t coꝛ meū vigilat. Ecō/trario somn⁹ auaroꝝ anxius est t amar⁹: Timēt em̄ ne surri/piat eis pecunia: latrones somniāt. Uñ Job. xv. c. Sonitus terroꝛis semp in auribus illi⁹: t cū pax sit/ ille sp insidias suspi/cat. Aug⁹. Timoꝛ t doloꝛ seu miseria nō sūt nobis/nisi ex bo/nis q̄ pōt quis amittere. Uñ illis dicit Esa. l. d. In doloꝛib⁹ doꝛmietis. Beat⁹ Bern. Doloꝛ ē eis i trāsitu/timoꝛ i exitu/ pudoꝛ i ꝓspectu. x Quiescēs/in ꝓtēplatiōe: vel p⁹ moꝛtē secur⁹ expectās diē resurrectiōis. y Et suauis erit somn⁹ tu⁹. i. sine molestia. Eccī. xxxj. c. Somn⁹ sanitat. i hoie parco: doꝛmiet vsq; mane: et aīa illi⁹ cū ipso delectabit. z Ne pa/ueas repētino troze. Hoc pōt cohęrere supioꝛi sic: Ita suauis erit somn⁹ tu⁹: ne. i. vt nō/ paueas repentino troꝛe. Uel est initiū clausulę nouę. Et est sensus: Ita suauis erit somn⁹ tu⁹: q̄ ne paueas moꝛtē vl̄ rerū amissionē/vl̄ q̄slibet tri bulatiōes: Quę bñ dicunt repentin⁹ troꝛ: qr cito veniūt t cito recedūt. Matth. x. c. Nolite timere eos q̄ occidunt coꝛp⁹ ꝛc. a Et irruētes tibi potētias ipioꝛū/boim vel dęmonū/ supple ne paueas: qr equū nr̄m tm̄ lędere vel occidere possūt: nob aūt nihil mali facere possūt. Et certe nimis ignominiose moꝛit q̄ vulnere eq̄ sui moꝛit. Talis moꝛs nō ē timēda: s̄z po/ti⁹ diligēda/ ꝓpt mīta. Mā talis moꝛs nō ē nisi acceleratio gl̄i/ficatiōis/diruptio carceꝛ⁹/finis pegrinatiōis/poꝛt⁹ nauigatio/nis/ꝓtritio laquei/depositio vetustę vestis/iduitio nouę vest⁹/ depositio pōder⁹/delectio atrocissimi host⁹/solutio debiti na/turalis. b Dñs em̄. q. d. nō ē pauēdū: Dñs em̄ erit i la/tere tuo/q̄si custos t ꝓtector. Uñ Pš. Si ābulauero i me/dio vmbrę moꝛtis: nō timebo mala/q̄m tu mecū es. Esa. xlij. a. Cū trāsieris p aq̄s tecū ero t flumia nō opient te: cū ambu/laueris i igne nō cōbureris/t flāma nō ardebit te: qr ego dñs deꝰ tu⁹ sanct⁹ isr̄l saluator tu⁹. c Et custodiet pedē tuū ne capiaris: laqueo erroꝛis/q̄ ad pedē intellect⁹: vel laqueo carnal⁹ voluptatis/q̄ ad pedē affect⁹: De qb⁹ pedib⁹ Pš. La/queū pauerūt pedib⁹ meis. d Noli ꝓhibere bñfacere eū q̄ pōt. Oñsa vtilitate sapię: oñdit salomō modū acq̄rēdi t retinēdi eā. s. p innocētiā. Quę in duob⁹ ꝓsistit. s. in nō facere miseꝛ: t nō relinq̄re miseꝛ. Miseꝛ fac/q̄ nocet: miseꝛ relinq̄t/ q̄ nō iuuat cū possit. Dic g̃/ d Noli ꝓhibere bñfacere eū q̄ pōt: dissuadendo

Pš.22.

Pš.56.

Mors benoꝛū non est timēda ꝓ⁹ pter multa.

qui potest/dissuadendo vel retrahendo vel malum exē/plum ostendendo: Sicut scribę ꝛ pharisęi: quibus dicitur Matth. xxiij.b. Vę vobis scribę ꝛ pharisęi hypocritę: qui clauditis regnum cęlorum ante homines: vos enim nō in/tratis nec introeuntes sinitis intrare. a ¶Sed si vales et ipse benefac: Si autem non va/les/sufficit bona vo/luntas. Eccj. xliij. b. Ante mortem be/nefac amico tuo: et ſm vires tuas ex/porrigens da pau/peri. b ¶Ne di/cas amico tuo va/de ꝛ reuertere: ꝛ cras dabo tibi cum statim pos/sis dare. q.d. non solum benefac/ sed etiam cito: quia qui cito dat/bis dat: dare nescit/ qui dare tardat. Sen. Quā/tum addis morę: tantum demis gratię. Vel Mystice/ de christo: qui petit a nobis peccata nostra: ꝛ conuersio/nem nostram reputat dationem/quando ex amore est non ex timore. Dicit ḡ salomon cuilibet: b ¶Ne dicas ami/co tuo: id est christo/qui verus est amicus: quia diligit in prosperis ꝛ in aduersis. j. xvij.c. Omni tempore diligit q̄ amicus ē. c ¶Vade et reuertere et cras dabo tibi: scilicet confessionem peccatorum. d ¶Cum statim pos/sis dare. Eccj. v.b. Ne tardes conuerti ad dñm: et ne dif/feras de die in diem. Deut. xxiij.c. Non negabis mercedē indigentis pauperis: sed eadem die reddes ei precium labo/ris. Christus est indigēs ꝛ pauper: qui pro nobis in passio/ne laborauit: Cui reddere debem⁹ eadem die: id est in hac vita precium laboris sui: id est nosmetipsos. Eccj. iij. a. Non protrahas datum angustianti. e ¶Ne moliaris amico tuo malum. Supra dixerat: Benefac: nunc di/cit: Declina a malo: et sic ad perfectam iusticiam exhorta/tur. Et primo docet declinare dolosam excogitationem no cendi. Secundo opus nocendi: ibi: Ne contendas. Di cit ergo: e ¶Ne moliaris amico tuo malum: dolos contra ipsum cogitando: quod pessimum est: et tñ hoc mul ti faciunt: sicut Ioab contra amasam. ij. Regl. xx.c. Unde Iere. ix.b. Unusquisq̄ a primo suo se custodiat: et ī fra/tre suo non habeat fiduciam. Et. j. ibidem. c. In ore suo pa cem loquitur cum amico suo: et occulte ponit ei insidias. f ¶Ne contendas aduersus hominem frustra: id est sine causa rationabili. Non prohibet contendere aduer/sus eum qui male operatur vt corrigatur: quia hoc non fit frustra. Unde apostolus. j. Timoth. v.d. Peccantes coram omnibus argue: sed prohibet iracundam contentionem et litigiosam correctionem. Talis enim correctio inutilis est: imo perniciosa. Jaco. iij. d. Ubi est zelus ꝛ contentio: ibi est inconstantia ꝛ omne opus prauum. Eccj. xx.b. Sapiens in verbis seipsum amabilem facit: gratię autem fatuorum effundētur. g ¶Cum ipse tibi nihil mali fecerit: sed potius sibi. q.d. non debes cōtendere aduersus eum: quia non potest tibi nocere nisi velis. Et est hoc contra multos qui contendunt contra persecutores suos: qui potius iuuāt q̄ noceant: Justus enim non habet cui noceat: Justus enī non habet aduersarium. Et nota sex genera hominum qui frustra corripiuntur: quia sunt incorrigibiles. Primo veri/sores seu illusores. j. ix.b. Noli arguere verisorem/ne ode/rit te. Item in eodem. Qui erudit verisorem: ipse sibi iniu/riam facit. Secundo stulti/qui se reputant sapiētes. j. xvij. a. Non recipit stultus verba prudentię/nisi ea dixeris quę versantur in corde suo. Item. xxvij. d. Si contuderis stul/tum in pila quasi tisanas desuper feriente pilo/non aufere/tur ab eo stulticia eius. Eccs. x.a. Stult⁹ omnes stultos re/putat cum sit ipse insipiens. Tertio seruus peccati. j. xxix.

Al. nō hz ſſed

Al. tMō

Mystice

Sex genera hoim frustra corripiunt

b hil mali fecerit. Nē emuleris i hominē iniustū/nec imiteris k vias eius: quia abominatio l m dñi ē ois illusor: et cum n plicibus sermocinatio eius. o Egestas a dño i domo ipij: p habitacula aūt iustor bene/ q r dicent. Jpse illusores delu/ s t

c. Seruus verbis erudiri non potest. Quarto detractores vel improperatores. Eccj. xxiij. c. Homo assuetus in ver/bis improperij omnibus diebus vitę suę non erudietur. Quinto et sexto/sunt immūdi ꝛ rebelles. De quib⁹ Mat. vij. a. Nolite sanctum dare canibus: ꝛ margaritas sparge/re ante porcos. b ¶Ne emuleris ꝛc. q.d. non solum ma/lum opus prohibeo: sed etiaz consensum in malum: quia faci entes ꝛ consentien/tes par pena astrin git. Dic ergo: Ne emuleris homi/nem iniustum cō sentiendo vel con/formādo te ei. Emu/latio em̄ est assimulationis affectio vel affectatio. j. xxiij. b. Non emulentur cor tuum peccatores. Roma. xij. a. Noli/te conformari huic seculo. Hoc est contra eos qui iratis trascuntur/detrahentibus detrahunt/adulantibus adulan tur: Hi sunt simię diaboli. i ¶Nec imiteris vias eius: id est opera quibus vadit in infernum. Ps. Noli emulari in eo qui prosperatur in via sua: in homine facien/te iniusticias. Quare: k ¶Quia abominatio domi/ni est omnis illusor: qui exterius habet opera de gene/re bonorum/sed interius malus est. l Et. i. sed. m ¶Cū simplicibus/ quos facile decipit: n ¶Sermocinatio eius: id est illusoris/ vel dñi qui simplicib⁹ sua secreta re/uelat. Sed/ o ¶Egestas/temporal ꝛ spirituał: p ¶In domino in domo impij: id est in inferno: sicut patet in diuite epulone: qui in inferno indiguit gutta aquę: quam habere non potuit/licet impudenter mendicauerit eam: Luc. xvj. f. Uel/In domo impij: id est in conscientia. Unde Malach. ij. a. Si nolueritis ponere super cor vt de/tis gloriam nomini meo/ mittam in vos egestatem. Uel/ In domo: id est in familia domestica. Job. xx. b. Filij eius: id est superbi/ atterentur egestate: manus eius red/dent ei dolorē suū. q ¶Habitacula autem: id est sed: iustorū/vel/tabernacula: id est mentes: r ¶Bñdi/centur/ spirituali benedictione: in presenti benedictione gratię: in futuro benedictione glorię: quando dicetur eis: Uenite benedicti ꝛc. Matth. xxv.c. Eph. j.a. Benedict⁹ deus ꝛ pater dñi nostri iesu christi: qui bñdixit nos in om/ni benedictione spirituali in cęlestibus in christo. Justi di/cuntur habitare in tabernaculis: quia semper sunt in pug/na. Nume. xxiij. a. Oī pulchra tabernacła tua iacob/ꝛ ten toria tua isrł. Tabernacula iacob/quo ad actiuos: tētoria israel/quo ad contemplatiuos. s ¶Ipse. s. dñs: t ¶Il/lusores deludet: id est delusione dignos ostendet in die iudicij: vel ab antichristo ꝛ suis deludi permittet. Uel de/ludere dñi/est non compati: sicut. ē. j. c. Ego quoq̄ in inte/ritu vestro ridebo. Pluraliter autem dicit: Illusores: qz plura sunt genera illusorum. Illusor enim est qui promit/tit ꝛ non soluit. j. xix.d. Parata sunt derisoribus iudicia ꝛ mallei percutientes stultorum corporibus. Item q̄ ad ho/stium suum facit pauperem/ īmo dñs in paupere diutius expectare: et postea vacuum dimittit. Esa. xxvij. c. Refi/cite lassum: hoc est refrigerium meum: ꝛ noluerunt audire: et erit eis verbum dñi: manda remanda: expecta reexpec/ta: modicum ibi modicum ibi. Et sequitur ibi: Propter hoc audite verbum dñi viri illusores. Item illusor est qui audit verbum dñi ꝛ non facit. Esa. xxix. f. Defecit qui pręualebat: consūmatus est illusor. Item illusor est qui tenet fundum terrę suę: id est cordis sui a dño: et tñ censum eius reddit diabolo. In epistola Judę. f. In nouissimis tem/poribus venient illusores ſm desideria sua ambulantes non in pietate. Item illusor est qui resilit a pacto dei/ mi/

Multa sūt ge/nera illusorū

noza estimans ꝑmia

noza ęstimans przemia dei laboze suo. ij. Pet.iij.a. Veniēt in nouissimis dieb⁹ in deceptiõe illusozes iuxta ꝓprias cõcupiscẽtias ambulãtes/dicẽtes: vbi est ꝓmissio. Itẽ illusor est q̃ in lectione vel oratiõe vel p̃dicatione oze dirigitur ad deum: sed corde conuertitur ad seculũ: quasi vendat ei asinũ/vt faciũt pueri.

Ar. †humilib⁹ De his dicit dominꝰ Esa.xxix.d. Populus hic labijs me honozat ꝛc. Baruch.iij. b. Vbi sũt ꝓncipes gentiũ ꝛ q̃ dñantur super bestias quę sunt sup terram: qui in auibus cęli ludunt: id est in oratione vel lectiõe vel p̃dicatione: q̃ debent quasi aquilę ad cęlũ volare ꝛ inde prędam rapere. Itẽ illusor est qui simulat se audire deum et nõ audit: vt multi religiosi q̃ dicũt se audire theologiam ꝛ audiũt decreta. Vnde ꝓprie dicit apostol⁹ Gal. vltẽ.b. Nolite errare: deus non irridetur. Item illusor est q̃ quasi ꝓiua ad ꝓiuiũ verbi dei vadit/ꝛ tñ nõ vult gustare. Tales sunt qui lectionem vel prędicationem audiunt: et q̃d cõtra eos vl̃ pro eis dicatur non attendunt. j. xiij. a. Qui illusor est non audit cum arguitur. Omnes hos illusores dominus illudit: id est illudi permittit: Sicut mus qui credit venire ad pastum et venit ad laqueum: sic peccatores in suis delictijs capiuntur. Deludet etiam in futuro/sicut aui illuditur/ cui caro rubea offertur: et quando vult comedere subtrahitur ei: sic dominus se subtrahet reprobis/ vt non videant gloriam dei. Hoc est quod dicitur Job.xl.d. Nunquid illudes ei quasi auia

a Et mansuetis/vel humilibus/alia littera: dabit gratiam/ in presenti. b Et gloriam / in futuro. Vel Gloriam: id est gloriosam conscientiam. ij. Cor. j.c. Gloria nostra hęc est: testimonium conscientię nostrę. c Sapientes possidebunt: id est qui hic temporaliter eligunt flagellari/ vt in eternum possint cum sanctis angelis gloriari. Gloria est alta/lata/sublimis claraq̃ fama. Alta de factis arduis. Judith.xv.d. Tu gloria hierusalem: tu lętitia israel: tu honorificentia populi nostri: quia fecisti viriliter. Lata: quia a multis laudatur. Eccj.xliij.c. Sapientiam ipsorum narrent populi: et laudem eorum nunciet ecclesia. Sublimis: quia a magnis laudat. Eccj.xlv. a. Glorificauit illum in conspectu regum. Clara sine macula alicuius peccati. Multi enim magna faciunt quę laudari possunt a magnis: sed ponunt maculã in gloria sua: Sicut legitur de salomone Eccj. xlvij.c. Dedisti maculã in gloria tua. Talem gloriam dabit dominus suis in futuro: et aliquãdo dat in presenti. Ab illo loco sumptũ est illud: Deus superbis resistit: humilibus autẽ dat gratiã: Jaco. iiij.b. Et. j. Pet.v.b. d Stultorũ exultatio ignominia. i. ignominiosa: vel causa ignominię: quia lętantur cũ male fecerint: ꝛ exultant in rebꝰ pessimis. ē. ij.c. Vbi dicit Augꝰ. Gaudium eorũ gaudium phreneticorũ. Jaco. iiij.d. Nunc aũt exultatis in superbijs vestris: sed omnis exultatio talis maligna est.

Audite filij ꝛc. Expositio Capituli. IIII.

In capitulo prędecẽti hortatus est salomon filiũ suũ singulariẽ/tria amouẽs ab eꝰ disciplina: scilicet negligentiã/tędiũ/et diffidẽtiam: In hoc autem capitulo hortaꝰ amotis impedimentis ad proficiendum in sapientia. Et loquiꝰ pluraliter: quia hortatur generaliter oñes. Diuiditur autẽ hoc capitulum in tres partes. In prima hortatur ad profectum sapientię exemplo sui/qui aliquando sine sapientia fuit. Nam sicut dicit Glo. Nihil magis ad spem percipiendę sapientię mentes erigit q̃ cum eos quos in sapientia sã clarere miramur/aliquando paruulos et indoctos fuisse meminimus. Secũdo docet viam ꝛ modum proficiendi: ibi: Audi fili mi ꝛc. Tertio docet finem intentionis quo tendendum est: ibi: Fili mi ausculta. Continua ergo sic: Gloriam sapientes possidebũt: Ideo e Audite/auditu interiori. f Filij/qui/bus seruatur pater/ na hereditas. g Disciplinaz patris: qui diligenter monet: cui debetur amoz. Malach. j. b. Si ego pater sũ vbi est honoz meꝰ: b Et attendite: id est animi diligentiam adhibete: per quam acquiritur sapientia. Eccj. vj.d. Si attenderis mihi disces sapientiam: et si accõmodaueris animum tuum sapiens eris. Vel sic. e Audite filij disciplinam patris: id est quomodo debeatis recipere disciplinam patris: vel quomodo ipse recepit. b Et attendite vt sciatis prudentiam: id est discretionem: quę in omnibus necessaria est: quę est auriga virtutum: vt dicit beatus Berñ. Et Roma. xij. a. Rationabile sit obsequium vestrum. Sed ne quis auerteret auditũ ab eo/subiungit quare debeat audiri / dicens: i Donũ bonũ tribuam vobis: id est doctrinam sapientię: quę melioz est auro ꝛ argento. Eccj. vltẽ.d. Comparate vobis sine argento sapientiam. Ibidem. Assumite disciplinam in multo numero argenti. Vel sicut dixit Aristoteles eschyno discipulo suo: Veliozem reddam te tibi. k Legem meam ne derelinq̃tis: id est ne diffidatis de sapia. l Nã et ego filiꝰ fui patris mei/scilicet dauid vel dei. m Tenellus: id est paruulꝰ sensu: et ideo habilioz ad docendũ: sicut cęra mollis q̃ cito potest informari. n Et vnigenit⁹ coram matre mea: bersabee/et inde charioz. Sed ꝺ videt falsũ: quia ante ipsũ habuit aliũ filiũ bersabee de dauid: vt legitur. ij. Regl. xj.d. Sol. Ille non cõputatur: quia cito mozt uus ẽ et sine nomine: vt patet. ij. Regl. xij.d. o Et docebat me/ pater vel mater. p Atq̃ dicebat/ mihi: q Suscipiat verba mea coz tuum: sicut ager semen. Lucl. viij. b. Semen est verbum dei. Jaco. j .c. In mansuetudine suscipite insitum verbum. Vel sicut regulam ꝛ artem viuendi/non sciendi vel loquendi. r Custodi przcepta mea: opere ꝛ etiam coꝛde per amoꝛem/tanq̃ charũ depositum. Deut. iiij.a. Custodite mandata dñi dei vestri. s Et viues/inde vita gratię in presenti: et vita glorię in futuro. Lucl. x.c. Hoc fac ꝛ viues. t Posside sapientiam/de diuinis: id est custodi vt hereditatem: Hęc enĩ est hereditas filiorum liberę: sed filijs ancillę largitur pater munera: id est temporalia: sicut legitur Gen̄. xxv.a. v Posside prudentiam/de humanis. Dicitur autem possessio quasi pedis positio: quia in sapiẽtia pes affectus ponendus est/non solũ oculus intellectꝰ. Non enĩ homo ponitur ĩ agri possessione solo intuitu/sed tactu vel iactu: sic sapientia non cognitione sed amoze possidetur. Nec̃q enĩ scire multas diuitias diuitez facit/ sed habere: sic nec scire sapientiam/sapiẽtem facit sed amare. Unde Sap̃. j.a. Diligite iusticiam qui iudicatis terram. Possidenda est autem sapientia vt ager vel arboz/vt de fructibus illius primo vescatur qui possidet: ꝛ de ramis eius compingat sibi tabernaculum. Sed multi habẽt sapientiam sicut arca thesaurum: quę reuera nõ possidet/sed qui vtitur ille possidet. Seneca. Animus/non arca diues appellari solet. x Ne obliuiscaris/ quo ad intellectum: y Nec̃q declines a verbis oris mei/quo ad affectum: Obliuiscitur autem sapientiam: qui quod scit non facit: Declinat vero a verbis dñi: qui inde quęrit cõmodũ temporale.

z Ne dimittas eam

a ¶Ne dimittas eā/a te recedere: ſz cōſerua ope: b ¶Et cuſtodiet te/cuſtodita a te. ¶Cuſtodiet/inquā/nō ſolū p/tegendo ab hoſtibus: ſed etiā debellādo ipſos. Vñ pallas. i. ſapientia: apud philoſophos dea bellox dicit: q̄ſi pharetra/ta ſagittis acutis ſacri eloquij. Vñ Caſ. liij. b. ¶Ille clypei pendēt ex ea/quibus defendit veritatē fidei et impugnat falſitatē extollentē ſe aduerſus veritatem. j. xxiij. a. ¶Cum diſpoſitiōe itur ad bellū: t erit ſal⁹ vbi multa ꝓſilia. c ¶Di/lige/vel/dirige eā/affectu t effectu. d ¶Et ſeruabit te: a corruptione et putre/dine peccati: quaſi ſal et aroma et myrrha. Eccl. xxiij. b. Sic myrrha electa dedi ſuauitatē odorē.

a b c d e f g h i k l m n o ¶Ne dimittas eā et cuſtodi/et te: †diligē eā t ſeruābit te. ¶Principiū ſapiētię/poſ/ſide ſapientiā: t in oīm poſ/ſeſſione tua ac̄quire ꝓuden/tiā. †Arripe illā t exāltabit te: †glificabēr ab ea cūm eā fueris amplexatus. ¶Dabit capiti tuo augmēta gratia/

Dyſtice

Tripler principiū ſapiētie

Vt. †dirige

Gr. †Accipe
Vt. †ſeruabit
Vt. †glorificaberē

p q r s t v x y z & rū: et cōzona inclyta pꝛōte/get te. Audi fili mi: t ſuſcipe verba mea: vt multiplicent tibi anni vitę. Viam ſapiē/tię monſtrabo tibi: ducam te per ſemitas ęq̄tatis: quas cum ingreſſus fueris / non artabunt greſſus tui: et cur/rens non habebis offendi/

liā: qz nō erit iſraelita/q̄ non fuerit iacobita: vt dic̄ Auctori/tas. Jō dr̄ Eccl. lj. c. Colluctata ē aīa mea cū ſapia. Vellēt etiā q̄ ſapia eēt māca/nō habēt lęuā. n ¶Dabit capiti tuo .i. mēti: o ¶Augmēta gr̄aꝝ/ſpiritualiū et tpaliū: p ¶Et cozona iclyta. i. ſeipſo: q ¶Proteget te/i futuro. Eſa. xxviij. b. Erit dn̄s exercituū cozona glię: et ſertū exultatiōis reſi/duo pp̄li ſui/factum ex lilijs et roſis et violis ſpūalibus. Vel cozona dr̄ tot⁹ chor⁹ x̄tu/tū: q̄ cozona oznat ca/put. i. mēs iuſti. Et bñ dic̄t hęc cozona ꝓtegere: qz non ſolū x̄tus tes ad ornatuz ſunt: & etiam ad munimentū. Hęc cozona iſigne eſt regni t victozię. Ecōuerſo cozona h⁹ mūdi inſigne eſt ludi/brij t tozmenti: De q̄ dr̄/Eſa. xxij. c. Coronans cozonabit te dn̄s tribulatiōe. r ¶Audi fili mi. Secūda ps capituli: in qua docet viā t modū ꝓficiēdi in ſapia. q. d. ita dixi a ꝓzie meo/t tu fac ſic̄t: Et iō/audi fili mi: qm̄ nō docerē/niſi bona et vtilia. s ¶Et ſuſcipe vba mea. i. deſurſū veniētia accipe. Job. iij. b. Qui de terra ē de tra loq̄t: q̄ de celo venit ſup oēs ē: t q̄d vidit t audiuit/h̄ teſtat. ¶Audi/intellectu: et ſuſcipe/in affectu: t ¶Vt multiplicent tibi ānı vitę/tpalis/ad l̄raz. Vl̄ ānı vitę. i. dona gr̄ę vl̄ p̄mia glię. Job. xxxvj. b. Si audierint t obſeruauerīt: cōplebūt dies ſuos in bono/et annos ſuos in glia. v ¶Viā ſapię mōſtrabo ti/bi/q̄. ſ. ad te veniat. Hęc via ē iuſticia: De q̄ Eccl. j. d. Ser/ua iuſticiā/t de⁹ p̄bebit ea tibi. i. ſapiaz. Vl̄ via ſapię ē p quā itur ad ſapiaz/vel quā docet ſapia: Hęc ē charitas. j. Cor. xij. d. Adhuc excellētiozē viā vobis demōſtro.

Via ſapientię
- Pacifica t munda. Sup. iij. c. Vię eius vię pul/chre: t oīes ſemitę illius pacificę.
- Recta. Sap. x. b. Hęc ꝓfugū ire fris iuſtū dedu/xit per vias rectas/t oñdit illi regnū dei.
- Secura. Sap. x. c. Cuſtodiuit illum ab inimicis t
- Lucida. Sap. x. d. Fuit illis in (a ſeductozibus. velamento diei: t in luce ſtellax nocte.
- Lęta ſiue iocūda. Sap. vj. c. In vijs ſuis oñdit
- Sublimis. Eſa. lv. c. Sic exaltant (ſe illis hilarē. cęli a tra: ſic exaltatę ſūt vię meę a vijs vr̄is tc̄.

x ¶Ducam te p ſemitas ęquitatis. i. per opa virtutū. Vel ſic: v ¶Viam ſapientię monſtrabo tibi. ſ. hōcęp/ta p quę gradiaris ad deū/duce ſapiētia. x ¶Ducā te per ſemitas ęq̄tatis. i. p cōſilia. Via/in lege docet: ſemita/in euangelio. Vñ ibi eſt oſtenſoz: h̄ vo ductoz: qz lex monſtra/uit pctm̄: & neminē ad pfectū duxit. Matth. xix. c. Vnū ti/bi deeſt: Si vis pfect⁹ eē tc̄. y ¶Quas cū ingreſſus fue/ris. ſ. vias t ſemitas: z ¶Nō artabunt greſſus tui. i. affect⁹ q̄bus currit ad deū. Vñ via ſapię in p̄ncipio arta ē. Matth. vij. b. Arta eſt via q̄ ducit ad vitā. Sed in ꝓgreſſu dilatat: qz de die in diē fit onus dn̄i leui⁹ ad poztādū. Oz̄to magꝫ em̄ recedit a cētro: tāto latioz ē circul⁹. Eſa. xl. g. Cur/rent t nō labozabūt: ambulabūt t nō deficiēt. Ecōuerſo via mūdi lata eſt in p̄ncipio. Matth. vij. b. Spacioſa eſt via q̄ ducit ad pditionē. Sz in ꝓgreſſu artat. Job. xviij. b. de aua/ro: Artabunt greſſus x̄tuꝫ ei⁹. Quia q̄to pl⁹ accedit ad cē/trū: tāto plus erit artioz circul⁹. Joh. xvj. g. In mūdo p̄ſſu/rā habebit⁊: Quia multi volūt eē i cathedra vna t in p̄bēda vna. a ¶Et currēs nō habebis offēdiculū: Quia q̄ in via dn̄i currit/feruēti aīo ſiue deſiderio de x̄tute i x̄tutē/nō offēdit: qz pedes leuat ad cęlū. j. Cor. ix. d. Hi q̄ i ſtadio currūt/oēs q̄dē currūt: ſz vn⁹ accipit bzauiū. Jtē q̄ i via dn̄i currit nō offendit: qz via tota plana et ſuauis eſt ei/et lucida: Charitaſ em̄ oia offēdicula cōplanat: oēm amaritudinē dul/cozat. Vñ ſi modica gutta charitatis poſſet inferno miſceri: totū infernū dulcozaret:

War. 10. c. Luc⁊. 18. d.

totū infernū dulcorauerit: qz tūc infernus amarēt: z sic necessario placeret. Ecce ōuerso/ via mūdi plena est offēdiculis. Eccl. xxj.b. Via peccātiū cōplantata lapidibus: z in fine illoz inferi z tenebrę z pgnę. Ergo/ a Tene disciplinā. s. verberū z verboz/sic rem charā: sine qua offendit in via. Leuit. xxvj.d. Si nolueritis recipere disciplinā sed ambulaueritis ex aduerso mihi: ego q3 z vos incedam. Tenēda ē ḡ disciplina tāq3 via regia ducēs ad ciuitatē dei. De q̄ Ps. Viam ciuitatis habitaculi non inuenerūt. b Ne dimittas eā: deuādo vel regrediēdo. c Custodi illam. s. disciplinā/vel/ut thesaurū p̄ciosū. Job. xxxviij.c. Mūqd ingressus es thesauros niuis: aut thesauros grādinis aspexisti? Item vt custodē z iudicem ꝓpię ciuitatis: per quā vindicamus in nobis si quid in deum vel in ꝓximū offendim9: Unde male est illi ciuitati vbi non est huiusmodi iusticiari9: qz abūdāt ibi latrones. Esa. xxvj.d. Justiciā nō fecimus i terra nr̄a: ideo non ceciderūt habitatores ei9. i. pctā vel motus mali. Est autē hmōi disciplina cel9 rectitudis: odiū vitioz: significata p ẋgā moysi: ad cui9 tactū mare ꝯcupiscentiarū diuisū est: vt filij isr̄l. i. bonę cogitationes liberū haberēt transitū in terrā ꝓmissionis: Exo. xiij.e. Est etiā disciplina gladi9 q̄ carnalia desideria trucidant. Un Can. iij.c. legit/q̄ lectulū salomonis. i. animā fidelē/sexagin/ta fortes ambiūt: et vniuscuiusq3 ensis sup femur suū: ita vt ꝯcito caput serpentis aparuerit. i. prava suggestio vel mala cogitatio: statim hmōi gladio trucidet. Sed inutilis est gladius nisi manib9 firmit teneat. Un. ē. dixit: Tene disciplinā. Et in Cant'. post p̄dicta ẋba adiūgit: Tenētes gladiū z ad bella doctissimi. Est etiā disciplina vita noui hois. Cōtrarijs enī viuūt nou9 z ver9 hō. Illi9 cib9 ē amoz molestiarū: isti9 est amoz delitiaz: Vita vnius ē moꝛs alterius. j. Timoth. v.a. Vidua in delitijs viuēs mortua ē. Est etiam disciplina panis quo patientia viuit. Thren. iij.d. Saturabitur opprobrijs. Un qui disciplinā refugit/cibū suū patiētię subtrahit: z fame mori compellit. Quare aūt custodiēda sit disciplina/subdit: d Quia ipsa ē vita tua. i. causa vitę tuę. Vitę gr̄ę in p̄senti/et glorię in futuro. Amouet enī carnales delitias: q̄ sūt mors aię. Quō aūt custodiēda sit disciplina subdit. e Ne delecteris semitis impioz. i. ne imiteris vel cōsentias. j. xxiij.a. Ne ęmuleris viros malos: nec desideres esse cū eis. Quare: Eccl. xiij.a. Qui tangit picē inq̄nabit ab ea: z q̄ cōmunicat supbo/induet supbiā. f Nec tibi placeat malox via/vt in ea ambules: qz lutosa ē in luxuriosis: tenebrosa i iracūdis: spinosa i auaris: petrosa in detractoribus. Eccl. xxj.b. Via peccantiū cōplātata lapidib9: cauernosa i simulatoribus: mōtuosa in supbis. Differt autē semita impiox z via malox. Semita impiox ē fraus occulta vel adinuētio flagitiox: via malox ē aptū malū: vel ipse mund9 in q̄ mali ambulant pedib9 amoꝛis. Sz boni ab eo fugiūt: Un sequit: g Fuge ab ea/ꝓtēnēdo/pseq̄ndo malū. h Nec trāseas pillam/malox vel mūdanox moꝛe gerēdo: Sic multi faciunt: q̄ nō fornicāt nec occidūt/z hmōi magꝝ pctā nō ꝓpetrāt opere: s cū malis sit z de hmōi loquūt vt ipsi. Eccl. xxj.a. Quasi a facie colubri fuge pctm. Ul/ Fuge ab ea/ope: et nō trāseas pillā/cogitatiōis delectatiōe. i Declina: licet se nō offerat. k Et desere eā: si illa se offerat. Vel/ Declina/occasiōes: et desere/locū. Ben. xix. d. Salua aiam tuā/et noli respicere post tergū tuū: nec stes in oī loco circa regionē. Quare aūt deserēda sit via malozū/subdit: l Nō enī dormiunt nisi malefecerint manifeste quod delectat. m Et rapit. i. aufert: n Somnus ab eis nisi supplantauerint: id est occulte deceperint. Vel sic/ Et non rapitur somnus ab eis: id est non capitur/nisi supplātauerint: adeo solliciti sunt ad malum. q. d. non possunt q̄/escere donec aliquem decipiant malo exēplo vel dolo. Supplantare eſt ꝓpie est aliq̄d sub planta ponere vt ruat aliq̄s. Vel supplantare est ꝓfectū alteri9 impedire. Vali enī cū ñ possūt alios ad malū trahere machinant ꝓfectū eoꝛum impedire. Diere. ix.b. Omis frater supplantans supplantabit: et omnis amicus fraudulēter incedet. o Comedūt panem impietatis. Lege intrāsitiue: id ē impietate delectantur et pascuntur quasi pane. Sup. ij.c. Letant cum malefecerint. Vel ad litteraz: comedunt panem impietatis: id est inique acquisitum: sicut vsurari9/fur/raptoꝛ. Et hic ꝓprie dicitur panis doloꝛis. Dich. ę. iij.a. Comederūt carnem populi mei z pellem eoꝛum desuper excoꝛiauerūt. Alius est panis mendacij: quē comedunt adulatoꝛes/et qui in mendacijs delectantur. j. xx.c. Suauis ē homini panis mendacij: z postea implebit os ei9 calculo. Alius est panis voluptatis: quē comedunt luxuriosi. Eccl. xxiij.c. Homini fornicario omnis panis est dulcis. Alius est panis cupiditatis: quem comedunt auari. Ezech. iij.d. Ecce dedi tibi fimū boum ꝓ stercoꝛibus humanis: et facies panem tuū in eo. p Et vinū iniquitatis bibūt: id est ita delectant in iniquitate sicut in vino. Vinū etiaz iniquitatis dicitur carnalis voluptas. Eph. v.d. Nolite inebriari vino i quo ē luxuria: Nō vinū fac furere. Ose. vij.b. Ceperunt principes furere a vino. Vel panis impietatis z vinū iniquitatis intelligit panis eucharistię/z calix dñi: qui indigne sumentib9 vertitur in ꝓdemnationē sicut iniq̄tas. j. Cor. xj.f. Quicunq3 manducauerit panem z biberit calicem dñi indigne: reus erit coꝛporis z sanguis dñi. Malach. j.b. Offertis super altare meum pollutum panem. Vel potest intelligi de pane scripture: q̄ mystis vertit in impietatē abutentib9 ea. q Justoꝛū autem semita: id est sanctoꝛ vita: quę dicitur semita/ꝓpter tria. s. mundiciam/ breuitatem/ rectitudinem. r Quasi lux splendens/illuminās alios p bonū exemplum. s Procedit/ꝓficiendo alijs. t Et crescit/in se: v Usq3 ad perfectam diem: id est diem ęternitatis: cui nulla nox succedit/ et ideo pfecta. De q̄ Ps. Melioꝛ est dies vna in atrijs tuis super milia. Semita igit iustoꝛum a nocte peccati incipit: et per lucez gratię tenditur: et in die glorię terminat. Unde Cant. vj.c. Quę est ista q̄ ꝓgreditur quasi auroꝛa consurgens. x Via impiox tenebrosa/est/ tenebris peccatoꝛ. Joh. iij.c. Qui male agit odit lucē. Et y Nesciunt vbi coꝛruant: quia cadunt retro cum heli. j. Regl. iij.d. Et crucifixoꝛibus dñi: Joh. xvij.a. Et non vident: quia malicia excęcati sunt. j. Joh. ij. b. Qui diligit fratrem suū: in lumine manet: z scandalum in eo non est: qui autem odit fratrem suū: in tenebris est z in tenebris ambulat: et nescit quo eat: quia tenebrę excęcauerunt oculos eius. z Fili mi ausculta. Tertia pars capituli vbi monet habere rectam intentionē in bonis operibus: quia qualis est intentio/ tale est opus: Un q̄ dicit Amb. affectus tuus operi tuo nomen imponit. Fili mi ausculta: id est reuerenter et attente audi: a Sermones meos/qui sunt recti/et inde non fabulosi vel ociosi. Hoc est ꝓtra quosdam q̄ sermones dei quasi fabulas audiūt vel loquunt. Ps. Marauerūt mihi iniq̄ fabulatiōes/sed nō vt lex tua. b Et ad eloq̄a mea inclina: id est humilia obediendo: c Aurē tuam/interiozē. d Ne recedant ab oculis tuis/ interioꝛibus: intellectu. s. et affectu: quos debent illumiare: Un q̄ dicit Ps. Declaratio

De disciplina

Ar. †illa

Ar. †in

†Ps. 106. C

Ar. †cū

Ar. †nō

Via malox multiplex

De pe. dis. z. c. nō reuertebāt

Ar. †autem

Quadruplex panis

Ps. 118.

Ps.118. q dic̃ Ps. Declaratio sermonū tuorū illuminat et intellectū dat paruulis. Idē legit Deut. vj.b. Legabis ea q̃si signū in manu tua: erūtq; t nō mouebūt int oc'os tuos. a Custodi ea. s. eloquia. b In medio cordis tui/non in animo/lo. i. custodi ea nō tm̃ in memoria sed etiam in affectu. Deut. xj.c. Ponite verba mea in cordibus t in animis vestr̃/t suspēdite ea pro signo in manibus t inter oculos vīos collocate. Et

B Al. tcarni

q̃re: c Vita enim sūt. i. causa vitę spūalis. Joh. vj.g. Verba quę ego loquor vobis/spūs t vita sunt. i. vita spūalis. Sed quib⁹: d Inuenientib⁹ ea. i. implentib⁹ ea t intelligentib⁹. e Et sunt vniuersę carnis sanitas/causalit. i. oīm hoīm. Al' vita sūt eloq̃a dn̄i/quo ad opa fortiora: sanitas ꝙ q̃ ad ifirmiora. Et quia in corde est sedes aię/quę viuificat: sm̄ Aug̃l. iō monet salomon cor custodiri: vel q̃ in medio cordis iusserat poni eloquia sua: iō monet illud custodiri q̃si arcam thesauri pciosissimi/dicēs: f Omi custodia serua cor tuū: id est triplici custodia. s. mēbrorū cohibitiōe: q̃ mors intrauit p

De custodia cordis

fenestras: Piere. ix. f. malarū cogitationū repressione: t bonor impletiōe: q̃ domū vacantē licet mūdatā ingrediunt et inhabitāt spūs nequiores: Mat. xij. d. Btūs Bernh. Vulgo dicit: Bonū castrū custodit/q̃ suū corp⁹ custodit: nos aūt nō sic: sed vile sterq̃liniū custodit q̃ corp⁹ suū custodit: qm̃ q̃ semināt in carne: de carne metet corruptionē: Gal. vj.b. Sz q̃ cor suū custodit: ille bonū castrū custodit: q̃ q̃ semīat in spū/de spū metet vitā ęternā. Sed hoc castr̃ est i medio inimicorū: id ē in carne sitū/vndiq; impugnat. Baruch. iij.b. Quid est Israel q̃ in terra inimicorū es: Undiq; g̃ custodiendū est illud castrū: q̃ vndiq; impugnat. Inferi⁹ impugnat ꝓcupiscentia carnis. Gal. v.c. Caro ꝓcupiscit aduersus spm̃. Cōtra hunc hostē opponēd⁹ ē rigor disciplinę: Mā q̃ molli sensualitat̃ custodię cor suū custodiēdū cōmiserit/introducit inimicos i domū ei⁹ q̃ eū occident: sicut legitur. ij. Regl. iiij.b. q̃ isboseth dormiente/ostiaria purgās triticum intrare pmisit rechab et banaa q̃ eū dormiētē occiderūt. Supi⁹ imminet timor iudicij: qō mirabilit ꝓcutit aīam. Uñ apl's Heb. x.f. Horrēdū ē incidere i man⁹ dei vīnt̃. Cōtra hūc hostē opponēdū ē iudiciū ꝓfessiōis: q̃ si nosmetipos diiudicauerim⁹/nō vtiq; iudicare/mur. j. Cor̃. xj.g. Retro insequit mortifera delectatio ex recordatiōe pteritorū pctōr: q̃ ꝓsciētia misera q̃si post deuoratiōnē filij sui/ comedit secūdinas: sm̄ q̃ dr Deut. xxviij.f. Tenera mulier t delicata inuidebit viro suo q̃ cubat in sinu eius sup filj t filię carnib⁹ t illuuie secūdinarū q̃ egrediunt ō medio fęminū eius ꝛc. Carnē filij comedit mat: cū q̃s in carnali ope delectat. Secūdinarū illuuiē clam deuorat: q̃ de memoria pctōr delectādo in occulto se satiat. Cōtra hāc impugnatiōnē opponēda est assiduitas lectiōis: q̃ ad alīd mētē trahat sz ad amaritudinē pęnę inferni: Juxta qō legit Apoc̃l. x.d. vbi dicit angelus iohānī: Accipe libr̃ t deuora illū t faciet amaricari ventrē tuū. Jtē Hiero⁹. Ama sciētiā scripturarū et carnis vitia nō amabis. Ante impugnat importunitas temptationū. Cōtra hāc opponēda ē instātia sanctę oīonis. Uñ Exo. xvij. c. legit/q̃ moyses orādo deuicit amalech. i. diabolū. A sinistris vrget arrogātiū t insolentiū fratrū inq̃etudo: Cui opponēda st̃ duo. s. patiētia t cōpassio: q̃ st̃ duo brachia charitat̃. j. Cor̃. xiij.b. Charitas patiēs ē/benigna ē. Hoc ē qō dr Roma. xij. d. Noli vinci a malo: s vince i bono malū. A dextris ꝓuocat obediētiū fratrum feruor t deuotio: Et b duob⁹ modis fit: aut bonis actib⁹ eor inuidēdo: aut singularem eor grām indiscrete imitādo. De p̃ dicit Gen̄. xxvij. g. Oderat sp esau iacob ꝓ bñdictiōe q̃ bñdixerat ei pater. Jtē Gen̄. xxxvij. a. Uidētes frēs ioseph q̃ a pre cūct̃ frib⁹ plus amaret/oderāt eū: nec poterāt ei q̃cq̃ pacifice loq̃. De scōo legit. j. Machab. v.g. q̃ ioseph⁹ t azarias volentes imitari virtutes machabeorū et sibi facere nomē/a gorgia supati sūt. Sic multi/maxīe in claustris volētes idiscrete imitari singularē grāz alicui⁹ q̃nq; deficiūt t postea superant. Cōtra hāc ipugnationē opponēda st̃ duo. s. ꝓgratulatio t discretio. Cō/gratulatio/ne inuideas. Discretio ne imitari desideres q̃ nō vales. Forti g̃ custodia t diligēti custodiēdū ē b̄ claustr̃/qō tot insultib⁹ impugnat. Omi/gitur/custodia. i. pfecta: serua cor tuū/a triplici hoste. s. mūdo carne/ diabolo. Primus suggerit vanitatem: secūdus voluptatez: tertius iniq̃tatē. Cōtra pmū opponе amorē pauptatis. Cōtra secūdū/candorē castitat̃. Cōtra tertiū/feruorē charitatis vel hūilitat̃. Et q̃re: g Quia ex ipso vita ꝓcedit/supple t mores: q̃ ad examen cordis. i. intentiōis/modus estimat vitę: vt dic̃ Glo. Et vt possis custodire cor: h Remoue a te os prauū: t labia detrabētia sint ꝓcul a te/duob⁹ modis: vt nec prauū q̃d loq̃ris: nec alijs detrahas: et subditos huic vitio ne te corrūpant fugias. Eccl̃j. xxviij. d. Sepi aures tuas spinis/t linguā nequā noli audire/t ori tuo facito ostia t seras auribus tuis. j. xxiij. c. Cum detractorib⁹ ne cōmiscearis: q̃m repente veniet pditio eor. Uñ brūs Bern̄. Detractio triplex ē gladius: quia vno ictu tres occidit: detrahentē/audientē/et illū cui detrahit cū ad eū puenerit. Quia vero nō solum p os euolat cor/q̃si auis de pforata cauea: sz etiā p oculos: Jō sbdit: i Oculi tui/interiores t exteriores: k Recta videāt. i. ętna: nō terrā vt porci: De q̃b⁹ Ps. Oculos suos statuer̃t declinare in trā. Greg⁹. Non licet intueri/q̃ nō licet concupisci. Unde Job. xxxj. a. Pepigi fędus cū oculis meis ꝛc. Non sic dauid/qui stulte vidit bersabee se lauantē t male cōcupiuit. ij. Regl. xj. a. Non sic eua/quę vidit lignū q̃ esset pulchr̃ visu t ad vescendum suaue: tulit et comedit/Ben̄. iij.b. Non sic inuidi t cupidi: qui tm̃ mala vident. Eccl̃j. xiij.b. Nequā est oculus inuidi et auertens faciē suā t despiciens animā suam. Insatiabilis est oculus cupidi in partē iniq̃tatis: non satiabit̃ donec cōsumet iniusticiam arefaciens animā suam: Oculus malus ad mala. l Et palpebrę tuę: id est discretio vel pręuisio vel consilia sapientuz: m Precedant gressus tuos: id est opera tua. Eccl̃j. xxxij. d. Sine ꝓsilio nihil facias: t post factū nō pęnitebis. Hoc est contra quosdam/qui cum ꝓpositū t voluntatem suam firmauerint/quęrūt consiliū alior: cum ecō/uerso deberēt facere. n Dirige semitas pedib⁹ tuis: ad lr̃az ne erres. Uel/ Pedibus: id est affectibus/ ne erres in fide vel in morib⁹. Et recte: qm̃ ratio oculus mētis itelligit: non incōuenient̃ vis concupiscibilis t irascibilis/ pedes animę intelligunt̃: quibus dirigendę sunt a ratione semitę virtutum. Et bñ dicit: Dirige semitas/nō vias: quia electi filij quos alloquit salomon: non sūt ꝓtenti publica via pręcedentes: sed per ardua consilior conscendūt ad cęlum. o Et omnes vię tuę stabilient̃ in deo/per fidem. s. et opera: ne leuitate mentis a ꝓposito bono mouearis. Unde. j. Cor̃. xv.g. Stabiles estote t imobiles: abundantes in ope dn̄i sp. Uię claustraliū stabilitę sūt: q̃ sunt in spūalib⁹ t ęternis quę oīno imobilia sunt. Sed vię secularių instabiles sunt: q̃ sunt in temporalibus/quę instabilia sūt t caduca. Eccl̃j. xiij. c. Omne opus corruptibile in fine deficiet: et q̃ illud opat̃ ibit cum illo: et oīe op⁹ electū iustificabit̃: et q̃ illō opat̃ honorabit̃ in illo. Et nota q̃ cū dixisset: Dirige semitas pedib⁹ tuis: mutās nomē semitę i viā/ subiūxit: Et oēs vię tuę stabilientur. Uñ b/nisi q̃ ꝓficiētib⁹ ipa arduitas ꝓsilior dilatat̃ t planat̃ p amorē: vt iā nō grauent plus cōsilia q̃ pręcepta: Matth. xj. d. Discite a me q̃ mitis sum t humilis corde: et inuenietis requiem aīab⁹ vr̃is: Jugū enī meū suaue ē: t onus meum leue: q̃ portantē ad alta subleuat. Dirige/ inq̃/semitas pedib⁹ tuis/ita vt nō declines. Uel sic. Jta stabilit̃

Ps.16.

vię tuę: a Ne declines ad dexteraz/ de tua iusticia ꝑsumendo. Roma.x.a. Ignorantes dei iusticiā ꝛ suam sta/tuere quęrētes/iusticię dei nō sūt subiecti. Uel ī tua sapiēria nimiū confidendo. Supꝝ.iij.a. Ne inniteris prudentię tuę. Uel nimis rigide alios corrigēdo. Eccs.vij.c. Noli esse iu/stus multum.i.nimis.

Uel ī ꝓsperis supbiē/do. j. Timoth. vj.d. Diuitib⁹ huius ſecu/li precipe nō sublime sapere. Uel nimis de dei miscōia ꝑsumen/do. Eodē modo b Nec ad sinistrā/ declines per ꝓtraria. Unde Mume. xx.c. dicit: Gradiemur via publica/nec ad dexte/ram nec ad sinistraz declinātes/donec trās/eam⁹ terminos tuos. Et vt fiat hoc: c Auerte pedē tu/um/ad litterā/vel affectū: d A malo.i.a pctō vel a mū/do: qui totus posit⁹ est ī maligno. j. Joh. vlt. d. Hoc est/ita auerte affectū animi ne a recto deuies. Glo. Quia virtutes discretiōes quęrūt/q̄rū nimietas ois in vitio est. Quia vero dixerat nō esse declinandū ad dexterā nec ad sinistrā: posset aliqs credere q̄ vtraq; via mala esset/et quę a dextris ē/ꝛ quę a sinistris: ꝛ hoc nō est verū. Quare: e Uias eni quę a dextris sūt. i. quę ducūt ad dexterā/vbi erūt agni: Matth. xxv.c. f Nouit dñs. i. approbauit: qz ꝓ eas iceſſit ꝛ sedet ad dexterā dei ꝓis: ꝛ nos oportet ꝑ eas sedē incedere si volu/m⁹ cū eo sedere. g Peuerse ꝓ sūt q̄ a sinistris sūt: id ē q̄ ducūt ad sinistrā/vbi erūt hędi: quib⁹ dicet: Ite male dicti ꝛc. Matth. xxv.d. Ideo declinandę. Breuit igit vię a dextris sūt: hūilitas/pauptas/vilitas/et cęterę tribulatiōes Act. xiij.d. Per multas tribulatiōes ꝛc. Uię a sinistris sū. honores ſecli/delitię carnis/diuitię mūdi/ꝛ hmōi bona tpis. Job. xxj.b. Ducūt ī bonis dies suos ꝛ in puncto ad infernū descēdūt. Jō aūt auerte a malo pedē tuū/vt eas ꝑ vias quę sūt a dextris/qz dñs iuuabit te ꝛ ꝓteget. Et b est: b Ipse aūt. s. dñs: i Rectos faciet/ad se: gress⁹ tuos/vt cur/sus tuos/alia lra. i. mētis affect⁹. k Itinera aūt tua. i. opa vel itērtiōes: l In pace ꝓducet. i. ſiminabūt. Glo. Si auerter⁊ a malo pedē tuū: si bona q̄ docui dño adiuuāte facere studuer⁊: aderit ipe ꝓpit⁹ conatib⁹ tuis: vt et nūc recte igredi: et tūc ad pacē valeas puenire ętnā. Expo. Ca. V

Fili mi ꝛc. In ꝟ capitulo ſm lraz agit salomon ꝑn/cipalit ꝓtra vitiū carnis. Mystice aūt ꝓtra doctrinā errozis: quę ē ſpūalis meretrix. Mozalit autez docet fugere carnales voluptates ꝛ etiā quędā vitia. Diuidit autez hoc capitulū in duas ptes. In ꝑma docet vitare fornicatio/nē. In secūda fuare cōiugiū: ibi: Bibe aquā. Dicit ḡ: m Fili mi/per imitationē/vt ad pacē ꝓdictā valeas puenire: n Attende sapiam/ qua degustata desipit omnis caro. Attēde reuerent/quasi sanctā: ꝛ sollicite/q̄si ꝑfundā. Job. xxviij.c. Sapia trahit de occultis. Job. iij.b. Puteus alt⁹ est. o Deā/non mūdi: qz illa inimica ē deo: Jaco. iij.a. p Et prudētię/qua cauent fraudes/ q Ne cē/nō carnis: quia illa mozs est: Roma. viij.b. r Inclina aurez tuā/ interiozem. s Ut custodias cogitatiōes/bonas: quę sūt sic radij solis illuminātes mentē: et sicut fundamēta toti⁹ cęlestis ędificij: ꝛ sicut semina bonoꝝ operū: ꝛ radices sctārū affectionū. Ecōtrario malę cogitatiōes sūt radices pestiferę: et quasi oua diaboli/quę fouet in nidulo cozdis nri. Unde Esa. lix.a. Ova aspidū ruperunt: ꝛ qđ conflatū est erupit in regu/lū. i. in ꝓfensum vel in opus malū. Unde sequit: Opera eoꝝ inutilia ꝛ opus iniqtatis in manib⁹ eoꝝ. t Et discipli/nam labia tua ꝓseruent: vt sermo tuus sit sale discretio/nis conditus. Col. iij.a. Sermo vester semper sit in grā sale cōdit⁹. Ut sit vtilis. Eccj. xxij.d. Quis dabit ozi meo custo/diam et sup labia mea signaculū certū: vt non cadā in ꝓsis/ꝛ lingua mea ꝑdat me. Itē vt sit ꝓmo honest⁹/vt decet sctōs. Eph. v.a. Fornicatio autē et ois īmūdicia aut auaricia non noīet in vob/sicut decet sanctos: aut turpitudo aut stultiloq̄/um: aut scurrilitas/ quę ad rem nō ꝓtinet. Hiero⁹. Illi spur/ca loquant⁊ q̄ possunt spurca cōmittere. Itē vt sit tēpat⁹/ita vt nō sit nimius. j. x. c. In multiloquio non de/erit pctm: q̄ aūt mo/derat labia sua prudē/tissim⁹ est. Itē vt sit dulcis. j. xvj. c. Qui dulc⁊ est eloquio/ma/ioza reperiet. Itez vt sit opoꝛtun⁹: vt. s. lo/co ꝛ tempe suo dicat: quia est tempus tacē/di ꝛ tps loqndi: Eccs iij.b. Et. j. xv.c. Sermo opoꝛtunus optim⁹ est: ꝟ est linguę circūcisio. Et q̄ sic circūcisus ē in lingua/pfect⁹ ē. Jaco. iij.a. Si qs in ꝟbo nō offendit: hic perfect⁹ est vir. Et. j. b. Oīs natura bestiarū ꝛ volucꝝ ꝛ serpentū ꝛ cęteroꝝ domāt: ꝛ do/mita sunt a natura humana: linguā aūt nullus hoīm domare potest: Est enī inquietū malū/plena veneno moꝛtifero. Un/de quidam sanct⁹ legit ozasse: Oñe libera me a lingua mea.

Ne declines ad dexterā nēcꝫ ad sinistrā. Auerte pedes tuos a malo. Uias enī q̄s dextras nouit dñs: pueꝛsę vo sꝛ q̄ a sinistris sūt. Ipe aūt rectos faciet gressus tuos: itinera aūt tua i pace ꝓducent.

Ca. V

Fili mi attende sapiē/tiā meam: et prudē/tiam meam inclina aurem tu/am/vt custodias cogitatio/nes: et disciplinā labia tua conseruent. Ne intenderis fallacię mulieris: Fauus enim distillans labia mere/tricis: et nitidius oleo gut/tur eius: Nouissima autem illius amara quasi absinthium: acuta q̄si gladius bi/ciam et sup labia mea signaculū certū: vt non cadā in ꝓsis/ꝛ lingua mea ꝑdat me. Itē vt sit ꝓmo honest⁹/vt decet sctōs. Eph. v.a. Fornicatio autē et ois īmūdicia aut auaricia non noīet in vob/sicut decet sanctos: aut turpitudo aut stultiloq̄/um: aut scurrilitas/ quę ad rem nō ꝓtinet. Hiero⁹. Illi spur/ca loquant⁊ q̄ possunt spurca cōmittere. Itē vt sit tēpat⁹/ita vt nō sit nimius. j. x. c. In multiloquio non de/erit pctm: q̄ aūt mo/derat labia sua prudē/tissim⁹ est. Itē vt sit dulcis. j. xvj. c. Qui dulc⁊ est eloquio/ma/ioza reperiet. Itez vt sit opoꝛtun⁹: vt. s. lo/co ꝛ tempe suo dicat: quia est tempus tacē/di ꝛ tps loqndi: Eccs iij.b. Et. j. xv.c. Sermo opoꝛtunus optim⁹ est: ꝟ est linguę circūcisio. Et q̄ sic circūcisus ē in lingua/pfect⁹ ē. Jaco. iij.a. Si qs in ꝟbo nō offendit: hic perfect⁹ est vir. Et. j. b. Oīs natura bestiarū ꝛ volucꝝ ꝛ serpentū ꝛ cęteroꝝ domāt: ꝛ do/mita sunt a natura humana: linguā aūt nullus hoīm domare potest: Est enī inquietū malū/plena veneno moꝛtifero. Un/de quidam sanct⁹ legit ozasse: Oñe libera me a lingua mea.

v Ne intenderis fallacię mulieris. i. mulieri fallaci: vt sit ibi Endiadis. Ut fallaciā mulieris dicit speciē mulieris: q̄ mlt⁹ decipit et fallit. j. vlt. d. Fallax gra ꝛ vana ē pulchritu/do. Uel fallacia mulieris est oꝛnat⁹ ei⁹ exterioꝛ: q̄ se oꝛnat vt alios fallat. j. vij. c. Intexui lectulū meū funib⁹: strauī tapetib⁹ meis ex ęgypto ꝛc. Ad litterā ergo exponit ꝺ mala muliere. De qua dicit Eccs. vij. d. Inueni amariozē moꝛte mulierē. Per hanc multi decepti sunt. Dauid fortis. ij. Regl. xj. a. Salomon. iij. Regl. xj. a. Sanson: Judicl. xvj. c. Cum hos cecidisse recolimus: timere debet vnusquisq̄ ꝓ se: quia nec dauid sanctioꝛ/nec salomone sapientioꝛ/nec sanſone foꝛtioꝛ aliquis inuenitur. Unde Aug⁹. Nimis effrenis est/qui illuc ire contendit vbi conspicit alios cecidisse. De hac muliere: ꝛ bona similit satis inuenies. j. vij. d. Eccs. vij. Eccj. ix. et. xxv. et. xxvj. et. xxvj. et. xlij. Prosequitur autem salomon falla/cias mulieris: quę sunt septē. Fallax est/garrula/curiosa/in/constans/adulatrix/amara/ptinax. Dicit ergo: Ne inten/deris fallacię mulier⁊/respiciēdo vel audiēdo. r Fa/uus eni distillās labia meretricis. Fauus ꝓpter ver/boꝝ dulcedinē: distillans ꝓpter affluentiam. q. d. labia: id est verba meretric⁊/dulcia sūt ꝛ affluētia. y Et nitidi⁹ oleo guttur ei⁹: ad litterā vnguēt⁊ meretricis compositū ꝛ prę/paratū. Ad litterā/hęc duo potissimū quęrit meretrix ad ca/piendos miseros ꝛ incautos iuuenes. s. sermonis suauitatem et coꝛporis foꝛmositatē. Uno capit miserū hominē per ocu/los: altero ꝑ aures. Hi enī duo sensus/ sūt fenestrę animę: ꝑ quas sępe moꝛs intrat ad ipsam: Hiere. ix. f. z Nouissi/ma autem illius amara quasi absinthium/ qđ ī viscerī/bus ab aliquo sumptū amarescit: sic luxuria amarescere fac ꝓscientiā fornicātis: sed in futuro magis amarescere faciet in gehēna. a Et acuta quasi gladius biceps: quia coꝛ necat ꝛ animā.

v Ne itēderis ꝛc. Mystice/mulier siue meretrix fallax/ est hęresis seu hęretic⁹. r Fauus distillās labia ei⁹. i. ꝟba ei⁹ sūt suauia. y Et nitidi⁹ oleo gutt ei⁹. i. eloquen/tia ei⁹ cōpositioꝛ est doctrina spūsancti: q̄ q̄si oleo fides catho/lica ꝓsecratur. z Nouissima aūt illius amara ꝛc. id est ī nouissima vltione/interi⁹ amaritudo ꝓscientię remoꝛden/tis: et exterius ignis

v Ne intenderis fallacię ꝛc. Mozalit/meretrix est mūdus: qz arridet ad modū meretric⁊ in floꝛe diuitiaꝝ: ꝟ iste risus erroꝛ ē. Eccs. ij. a. Risum reputaui erroꝛē ꝛ gaudio di/xi: quid frustra decipis? Itez blanditur ꝓmissione: osculatur

Mystice

Mozaliter

De reformatiōe lingue

De mala muliere

* dignitatis collatione.

At. cursus

At. stillās

necat et aias. a Pedes ei⁹: id ē pedū cōpositio: b Descendūt in mortē: id est descēdere faciūt ipsā ⁊ adulterū. d Et ad inferos gressus illi⁹ penetrāt/ causalit. Uel pedes sūt volūtates: et gressus opa: q⁊ ⁊ volūtate ⁊ ope peccat mortalit/et peccar- e fac. Eccl̄. xxv. b. Breuis ois malicia sup malicia mulieris.

Unde q̄dā pbus ferk alij pho rīdisse: q̄ vis me duc dūmodo ñ sit ibi mulier. f Per semitā vitę non ambulant: id ē q̄ ducit ad vitā ęternaz. q. d. nō facit bona. b Uagi sūt gressus ei⁹ ⁊ inuestigabiles: quia modo h/modo ibi. j. vij. b. Uaga/q̄etl̄ impatiēs: nec valēs ꝓsistere in domo pedib⁹ suis: nūc foris: nūc in platęis: nūc iux angulos insidiās.

Mystice ✻ tis: et exteri⁹ ignis gehēnę cruciabit ipsū hęreticū/⁊ illos q̄ doctrinę ei⁹ cōsentiūt. Per absinthiū enī q̄ in viscęribus potatū amarescit/significat amaritudo ꝓsciętię remordētis. Per gladiū foris scindētē/significat pęna exterior ignis infernalis. Uę eīs duę pęnę erunt in inferno ꝑpetuę. Esa. vlt. g. Uermis eor⁹ nō morietk ⁊c. a Pedes ei⁹. i. volūtates: b Descēdūt. i. descēdere faciunt: c In mortē/culpę ⁊ gehēnę: d Et ad iferos gressus illi⁹. i. opa. e Penetrāt ꝑ semitā vitę. i. ꝑ recta ⁊ sana dogmata sacrę scripturę/q̄ ducūt ad vitā. g Nō ambulāt/hęretici: ⁊ q̄ sequūt eos. b Uagi sūt gressus ei⁹. i. affect⁹ ꝑ diuersas hęreses dispersi: q⁊ alij negāt christū ee deū. s. carpocratiani. Alij negant esse hoiem. s. euticiani. Alij tres psonas ꝓfundūt i vnā: vt sabelliani. Alij essētiā diuidūt i tres: vt arriani. Alij dicūt christū hīe deitatē ꝑ aīa: vt apollinarij. Apollinaris enī primo dixit christū/ἀψυχὸν apsychon: h est sine capite. i. sine aīa: postea cōuictus/dixit eū ἀρουμ anoym. i. sine mēte. i. sine rōne. Alij dicūt q̄ christ⁹ ē duę psonę: vt nestoriani. Ob hoc ⁊ alias hmōi diuisiōes/dicit dīs ꝑ Hieremiā. xv. c. Uę mihi mat mea: q̄re genuisti me virū rixę/virum discordię in vniuersa terra: i Et inuestigabiles: q⁊ sine fūdamēto rationis: vel q⁊ virtj dedecus infinitū est.

Moraliter ✻ dignitatis collatiōe. Matth. xxvj. e. Quēcunq; osculat⁹ fuero ⁊c. Luc. xxij. e. Juda osculo tradis filiū hoīs: Amplexatur parētū honore ⁊ possessiōis amplitudie. Jtē meretrix est carnalis voluptas: q̄ i superficie delectationē/sed interi⁹ amaritudinē habet. Un. j. xxiij. d. Ne intuearis vinū cū flauescit i vitro ⁊c. Hęc ē illa meretrix: q̄ dixit ioseph: id ē cuilibet bono: dormi mecū: Gen. xxxix. c. Hęc est dalila: q̄ decepit sansonē: Judic. xvj. e. k Nūc ḡ fili mi audi me/suscipiēdo doctrinā meā: ⁊ faciēdo q̄ doceris. l Et ne recedas a verbis oris mei/q̄b⁹ erudio te/ad lr̄az. Uel/Oris mei. i. legis ⁊ euāgelij/vel doctor⁹. Hiere. xv. d. Si sepauer⁊ ꝑciosū a vili ⁊c. Quia sūt via et regula et lux ⁊ vita: vñ q̄ ab eis recedit errat i inuio/tortuose incedit post serpentē tortuosū: et in tenebris ambulat et mortē incurrit. m Lōge fac ab ea. s. muliere: n Uiā tuā: id est vitā vel ꝓuersationē/cauēdo ne occurras ei vel alloq̄ris. o Et ne appropiq̄s foribus dom⁹ ei⁹: id ē occasionib⁹ vel circūstātijs. Gen. xix. d. Me stes in oi loco circa regionē. Un ioseph relicto pallio fugit: Gen. xxxix. e. Uel fores sūt vetulę mediatrices: a q̄b⁹ q̄si a portis iferni ē fugiēdū. p Ne des alienis. i. dęmonib⁹: q̄ supbiēdo alienauerūt se a deo: q Honorē tuū: id ē florē iuuētutis tuę/abutēdo ea in pctis: Sicut illi q̄ dicūt Sap. ij. b. Fruamur bonis q̄ sūt: vtamur creatura tanq̄ in iuuētute celerik: ⁊ nō ꝑtereat nos flos temporis ⁊c. Uel/honorē/diuinę similitudinis: quē dat dęmonib⁹/cū peccando q̄s eor⁹ volūtatib⁹ se subīcit. Uel/honorē/dīnatiōis: q̄ dat⁹ est hoī a deo dicente: Dñamini piscibus maris ⁊ volatilibus cęli et vniuersis animātib⁹ q̄ mouent sup terrā: Gen. j. d. Hūc honorē dāt hoies dęmonib⁹ vel vitijs quibus se subijciūt: luxuriosi/voluptati: auari/vanitati: supbi iniq̄tati. Hic est triplex funiculus diaboli/q̄ difficile rumpik: Eccs. iij. c. Habet etiā quilibet honorē suū ꝓpriū: quē monek nō dare dęmonib⁹ abutendo. Coniugati habēt honorē ꝓiugij: continētes honorē cōtinentię: virgines honorē virginitat⁊: pręlati honorē ꝑlatiōis: subditi honorem obediētię: abstinētes honorē abstinētię: et sic de alijs. Hunc honorem vendidit esau ꝑ rufa lēticula: Gen. xxv. d. Econuerso naboth maluit mori q̄ꝑ vendere hęreditatem patrū suor⁹. iij. Regl̄. xxj. a. Un beat⁹ Bern. Demētote abbates/ memētote ⁊ frēs: christ⁹ ne ꝑderet obedientiā/ꝑdidit vitam. Esa. xlij. b. Gl̄ia meā alteri nō dabo. r Et annos tuos: id est tp̄us tibi datū ad pęnitētiā: ne des: s Crudeli: id ē diabolo demorādo i pctis. Crudelis dī diabol⁹: quia nulli⁹ miserek. Hiere. vj. f. Crudelis est et nō miserebik. Jtē. xvj. c. Seruietis dīs alienis: q̄ nō dabūt vob requiē die ac nocte. De his cōquerik dīs Job. xxiij. d. Dedit ei locū pęnitētię: et ipse abutik eo i supbia. t Ne forte impleant extranei virib⁹ tuis: id ē opib⁹ virtū aię ⁊ corpis. Osee. vij. c. Comederī alieni robur ei⁹ ⁊ ipe nesciuit. Hiere. l. b. Exossauit eū nabuchodonosor rex babylonis. Dęmones aūt dicunk extranei: q⁊ extra gratiā dei sūt/⁊ alios ee facīūt. v Et labores tui: id est fructus laborū tuorū: x Sint in domo aliena: quia q̄ male agūt laborār. Hiere. ix. b. Ut iniq̄ agerent laborauerūt. Sap. v. b. Lassati sum⁹ in via iniq̄tatis et pditiōis: ⁊ ambulauim⁹ vias difficiles. Jtē i domo aliena sūt labores illi⁹ qui est in mortali pctō/et laborat. Jtē ad litterā in domo meretricis sūt labores illi⁹/q̄ sua ibi luxuriose expēdit: sicut fili⁹ ꝓdig⁹: Luc. xv. c. y Et gemas in nouissimis/in morte scilicet/vel in iudicio: sicut illi q̄ dicūt Sap. v. a. intra se pęnitentiā agentes/gementes ꝑ angustia spiritus: Quid nobis ꝓfuit supbia/aut diuitiarū iactantia q̄d cōtulit nobis: z Q̄n consumpseris carnes tuas et corpus tuum/in luxuria/ad litteram: vel substantiam temporalem: quia sępe accidit q̄ illi qui luxuriose expendunt sua/in fine egent: vt filius prodigus qui cupiebat implere ventrem de siliquis porcorū: Luc. xv. c. a Et dicas/pę inopia: b Cur detestatus sum disciplinam/ verborū dñi vel verberū: quib⁹ caro q̄si disciplina restringik a luxuria: c Et increpationibus/dñi: qui p scripturas ⁊ p doctores increpat luxuriosos: d Non acquieuit cor meum: Mystice de hęreticis patet: qui nec veterum nec nouor⁹ patrū dictis et exemplis potuerūt ab erroꝛe reuocari. e Nec audiui vocem docentiū me/vel monentium. f Et magistris non inclinaui aurem meam/ interiorem/acquiescendo consilio eorum: id est non obediui eis. g Pene fui in omni malo: id est fere omne genus peccati feci: b In medio ecclię ⁊ synagogę. Idē est ecclia ⁊ synagoga. s. cōuentus populor⁹: tū ecclia interꝑtat ꝓuocatio: synagoga interꝑtat cōgregatio. Utroq; noīe vocabat antiq⁹ ppl⁹ dei: modo ꝑ differētia/ppl⁹ iudeor⁹ dicit synagoga: christian⁹ ꝓ populo dī ecclia/merito fidei ⁊ sciētię maioris dignitate: Possūt enī tā rationabilia q̄ irrōnabilia cōggregari: sed solū rationabilia ꝓuocari. Utrūq; tū aliquādo accipik in malo. Ps. Exarsit ignis in synagoga eor⁹. Jtē/O diui ecclesiā malignantiū. Est igik sensus: Pene fui in oīi malo in medio ecclesię ⁊ synagogę. i. publice coram omnibus fere oīe malū feci: q̄ multū aggrauat peccatū. Unde de hoc redarguunk/Esa. v. b. Peccatū suū sicut sodoma ꝓdicauerūt.

Mystice • Ps. 105. Ps. 25.

a Bibe aquā ⁊c. Scōa pars capituli: vbi ait salomon de castitate ꝓiugali ꝙseruāda. Supra em̄ docuit fugere meretrices: ꝫ qz nō oēs possunt aut volūt cōtinere: ideo docet ꝑ vti ꝓpria vxore: qz melⁱ ē nubere q̄ vri. j. Cor. vij. b. Uel Mystice. Sup̄ docuit cauēdū ab hęreticoꝝ doctrina: nunc docet custodię scriptu

a ⁊ synagogę. Bibē aquā de
b cisterna tua: ⁊ fluenta putei
c tui. Beriuēt fōtes tui foras:
d et in plateis aq̄s tuas diui/
e de. Habeto eas solⁱ: nec sint
f alieni ꝓticipes tui. Sit vē/

rarū ac lectionū attendēdū. Dic̄ g̃: Bibe aquā. q. d. ita docui te fili fugere fornicatiōnē: ⁊ si nō potes aut nō vis penitⁱ ꝓtinere: qz nemo ad ꝑ cogēdⁱ est: bibe aquaz de cisterna tua. i. refrigera ardorem ꝯcupiscētię tuę cuz vxore ꝓpria. b Et fluēta putei tui bibe. i. sitim libidinis in vxore tua extingue. j. Cor. vij. a. Bonū ē homi mulierē nō tāgere: ꝓpter fornicationē autē vnusquisq; vxorē suā habeat. Sed qz mr̄imoniū nō solū causa vitādi fornicationē statutū est: imo ꝓpter bonū ꝓlis educādę ad cultū dei: ideo seq̄t: c Deriuētur fontes tui foras. i. ꝓcreent filij/ex quibus alij scaturiāt. d Et in plateis aq̄s tuas diuide: id ē i facie ecclię filias tuas nuptui trade. Hic habuerūt auctoritatē q̄ ꝓhibuerūt clādestina mr̄imonia. e Habeto eas solus. i. in potestate tua retine: q̄ libet mr̄imonijs tuos liberos socies. q. d. dum filij et filię sūt in potestate tua/socia eos mr̄imonijs ꝺm q̄ noueris: ne cū fuerit sui iuris nubāt idigniꝭ te nolente. Sicut sępe ꝓtingit illis q̄ nimis diu filios ⁊ filias tenēt innuptas. Hoc est q̄ dⁱ Eccl. xlij. b. In ꝓspectu oīm virorꝝ filia pr̄is abscōdita est: id est esse debet: vigilia ⁊ sollicitudo eⁱ aufert somnū/ne forte i adolescētia sua adultera efficiatur: ⁊ cū viro cōmorata/odibilis fiat: ne q̄n polluaꝭ in virginitate sua et i paternis suis grauida iueniaꝭ. Et ꝑ ē q̄ sequit hic: f Nec sint alieni participes tui. i. filij geniti ex fornicatiōe/ne sint hęredes tui. Uel/ Alieni. i. fornicatores vel meretrices: g Participes tui: id est sobolis tuę. h Sit vena tua bñdicta. i. ꝓles tua sit mr̄imonio bene copulata. i Et lętare cū muliere adolescētię tuę. i. cū vxore quā duxisti in adolescētia tua. q. d. si bona vis habere ꝓlē/tantā habeas tēperantiā cū vxore tua quā adolescens duxisti/vt etiā cū senuerit eaz custodias: vt sic merito fidelis castimonię benedicaꝝ in ꝓle. Hoc est ꝺ illos qui coꝝpalibus vxoribⁱ vel spūalibⁱ cū senuerit dant libellū repudij vt iuuenibus copulēt. k Cerua charissima. i. illa coniūx sit tibi charissima: quę sicut cerua serpētes: ita pleq̄t scortatores. l Et gratissimⁱ hinulⁱ. i. filⁱ ex ea natⁱ castitatⁱ amatoꝝ/ꝑfectū varietate distinctⁱ/ad bona agiliⁱ/visu fidei ꝓspicaꝝ: sit tibi gr̄issimⁱ. Graⁱ/qz filⁱ: gratioꝝ/si castⁱ: gratissimⁱ/si fidelis. m Ubera eⁱ inebriēt te oi tpe. i. i ea sola ita delectare vt nō gr̄as i alia delectari: sicut ebriⁱ satiatⁱ vino/nō gr̄it aquaz potare. n Et i amore eⁱ delectare iugiter. i. ita q̄ nunq̄ in alia. Nō est probabile q̄ salomon doceat opi vxorio insistere: sed ne ꝑma vxore viuente/ aliā ducat: vel ne meretrici adhęreat exhortaꝭ: sicut ꝺr. j. Cor. vij. b. Pręcipio non ego sed dñs/

Dozaliter a Bibe aquā de cisterna tua ⁊c. Dozalit/cisterna ē coꝝ humanū pluuiā de cęlo recipiēs. i. gr̄az a deo. Jaco. j. c. Omne datū optimū ⁊c. Idē dⁱ puteus ꝓpter ꝓfunditatem. Hiere. xvij. b. Profūdū ē coꝝ hoīs ⁊ inscrutabile. In puteo scaturit aqua: in cisterna desursū venit: et coꝝ humanū quędā scit ꝑ iuentionē: quędā ꝑ doctrinā. Aquā g̃ de cisterna sua ⁊ fluēta putei sui bibit: q̄ pōt dicere cuz apostolo: Gloria nr̄a hęc ē: testimoniū cōsciētię nr̄ę. ij. Cor. j. c. Fons foras deriuaꝭ: cū gr̄a exit in opus/vel sciētia in sermonē. Uel/ Cisterna est sacra scꝑtura: plena aq̄s oīm gr̄aꝝ vel spiritualiū sentētiarū. Eadē dⁱ puteus ꝓpꝛ ꝓfunditatē itelligētię. Joh. iiij. b. Puteⁱ alt⁹ ē. Hic ē puteⁱ viuētis ⁊ videⁿ: Ben. xxiij. g. habens aquas saliētes in vitā ętnā: q̄s q̄ biberit/nō sitiet vnq̄. Joh. iiij. b. Unde Cant. iiij. d. Fons hoꝛtoꝝ/puteⁱ aq̄rū viuētiū: g̃ fluūt impetu de libano. Homōi aḡ ꝓmo bibēdę sūt ⁊ postea deriuādę foras. Et ꝑ ē qō dicit: a Bibe aquā de cisterna tua: id est aquā spūalis intelligētię te refice/vt sacrā scripturā addisce. Et postea: c Deriuētur fontes tui foras. Fōtes. s. sacroꝝ eloquiorum/docēdo ⁊ prędicando alijs: vt prius sis concha q̄ canalis. De his fontibⁱ dⁱ Esa. xij. b. Haurietis aq̄s i gaudio de fōtibⁱ saluatoris. Usus aq̄ę cōmunis est oībⁱ: vt patet q̄ iniuriosus ē q̄ aq̄s hmōi sibi soli retinet. Jō seq̄t: d In plateis aq̄s tuas diuide: qz nō omia oībⁱ sē ꝑdicāda/ꝫ cuiq; ꝓout expedit. Unde Act. viij. de Actⁿ. iij. g. Diuidebaⁿ singulis ꝓout cuiq; opⁱ erat. Sic innocēs efficit ꝑdicatoꝝ nō plus q̄ expediat ministrādo de cibo. Job. xxvij. c. Innocēs argētū diuidat. Uel/ In plateis/illis. s. q̄ sūt in lata via q̄ ducit ad mortē. i. pctōribⁱ. Matth. ix. b. Non veni vocare iustos sed pctōres ad pęnitentiā. Esa. xliij. a. Effunḡ aq̄s sup sitientē ⁊ fluēta sup aridā. Itē. lv. a. Oēs sitiētes venite ad aq̄s. e Habeto eas solus/prⁱ in cōtēplatiōe: vt te prⁱ ędifices ⁊ postea alios. Uel/ Habeto eas solⁱ: scilicet fauorē humanū ꝑdicādo/nō gr̄ēdo. Uel/ Solⁱ/a cōmunicatiōe indignoꝝ. Matth. vij. a. Nolite sanctū dare canibⁱ ⁊c. Uel/ solⁱ/a cōmunione hęreticoꝝ diuisus. Uñ seq̄t: f Nec sint alieni participes tui: id ē dęmones vel hęretici. Uñ Glo. Immūdi spūs participes fiūt doctorⁿ: si eⁱ mentē vel elatiōe dū ꝑdicat vl hęresi vl ąlibet alio vitio corrumpūt. Solⁱ aūt aq̄s possidet/cū mębris ecclię fidelit cōnexⁱ ab extraneis se ꝓseruat. h Sit vena tua bñdicta. Uena dⁱ a veniēdo. Uena igit ē os doctoris: ꝑ quā ad alios spūs vitalis venit. j. x. b. Uena vitę os iusti. Hęc vena ꝺr eē bñdicta ꝓmo bñdictiōe fc̄ūditatis in se: postea ꝺr esse bñdicta bñdictiōe affluētię alijs effluendo: sic̄ horreum plenū q̄ ꝺ effluit frumentū. j. xj. d. Qui abscōdit frumētū/in tēpore famis: maledicēt in populis: bñdictio aūt sup caput vendētiū. Itē vena ē bñdicta: q̄ aperte ꝑdicat. Eccl. xxxj. c. Splēdidū in panibⁱ bñdicēt labia multoꝝ. Uel os iusti debet esse vena bñdicta: vt nihil nisi bñdictionē loquaꝭ. Eph̄. iiij. g. Sermo malⁱ exoze vio nō ꝓcedat: sed si q̄s bonⁱ est ad ędificationē. Sūt aūt venę maledictę: ꝑ q̄s scilicet veniet morꝫ: oza. s. detractoꝝ/adulatoꝝ/hęreticoꝝ. De q̄bⁱ Osee. xiij. d. Siccabit dñs venas morⁿ. i Et lętare cū muliere adolescētię tuę. i. cū sapia: q̄ mulier dⁱ: qz mollē ⁊ suauē reddit aiaz: ⁊ qz est spōsa eⁱ. Sap. viij. a. Quęsiui spōsā mihi eā assumere: et amatoꝛ factⁱ sū formę illⁱ. Adolescētię/dⁱ: qz a puericia scire desideramⁱ. Eccl. vj. b. Fili a iuuēture tua excipe doctrinam. Ad honestatē etiā ⁊ sapientiā nati sumⁱ: vt dicit philosophus: k Cerua charissima. Cerua est christⁱ: vt dicitur in titulo super psalmū. xxj. ꝓpter ceruę ꝓprietates: quę ei adaptantur. Serpentem de cauerna flatu suo extrahit: sic christus peccata de coꝛde hominis inspiratione gratię. Esa. xj. b. In cauerna reguli q̄ ablactaⁱ ē manū suā mittet. Job. xxvj. d. Obstetricante manu eius eductus est coluber tortuosus. Item cerua serpentem deuozat: et christⁱ diabolum vel peccatū. Job. xl. d. Concident eū amici: diuident illū negociatoꝛes. Item cerua comesto serpēte/vetustatem deponit: sic christus delecto diabolo ⁊ deuozato/coꝛpus eius in cruce vetustatē mortalitatⁿ deposuit i resurrectiōe. Itē christⁱ assi milaꝭ ceruę ꝓpꝛ modū pariēdi. Incuruaꝭ enī cerua vt pariat. Uñ Job. xxxix. a. Incuruauꝭ ad fętū ⁊ pariūt ⁊ rugitⁱ emittūt: Sic christⁱ vt pareret nos deo pr̄i incuruauit se. i. hūiliauit/formam serui accipiens/⁊ rugitus prędicationis emisit. l Gratissimⁱ hinulⁱ/fideⁿ ꝓfⁱs/ꝑfectū varietate distinctⁱ/ad bona agilis. m Ubera eⁱ. i. ceruę: inebriēt te: g̃ vbera st duo testamēta. Cant. j. a. Melioza sūt vbera tua vino/fragrātia vnguēⁿ optimis. Uł vbera christi: sūt ꝑdicatores: q̄ debēt pascere puulos filios ecclię lacte ꝓgratulatiōis ⁊ cōpassiōis: sic̄ paulⁱ Ro. xij. d. docet flere cū flētib⁹/gaudere cū gaudētib⁹. n Et i amore eⁱ. s. ceruę. i. christi: o Delectare. Ps. Delectare i dño ⁊ dabit tibi petitionē coꝛdis tui. Ps. 36.

* Quare seduceris

ꝯ pio nō ego ꝙ dñs/vxorē a viro non discedere: q si discesserit manere inuptā aut viro suo reconciliari: t vir vxorē suaz non dimittat. a Quare seducerꝛ fili mi ab aliena/adhęrēdo ei/ex q̄ babes ꝓximā cui poteris ꝓsūgi absq; oi pctō: b Et q̄re/fouerꝛ i sinu alterī⁹. s. mulierꝫ: Sz q̄ ois hō qui trāsgredit lectum suū ꝓtēnēs aiaz suā dicit: Quis me videt/tenebrę circūdāt me t parietes cooptūt me t nemo circūspicit/quē vereor: delictoꝝ meoꝝ fi memorabit altissim⁹: Ecc̄i.xxiij.c. Jō sb̄dit: c Respicit dñs ꝛc̄. q.d.ne foueaꝛ in sinu alterius: q̄ respicit dñs vias hois. i. cogitatiōes t desideria: d Et oēs gressus illi⁹ ꝓsiderat. i. opa si bona sint ad p̄miādū/si mala ad puniēdū. Job.xxvi. b. Rud⁹ ē iferⁿ coz̄a illo/nullū ē opimētū pditioni. Jtē Ps̄. Ps.10. dñs cōsiderat iustū t impiū. Jtē Heb.iiij.d. Oia nuda sūt t apta oculis dñi ad quē nobis ſmo. Ecc̄i.xxiij.d. Oculi dñi multo pl⁹ lucidiozes sup solē circūspiciētes oēs vias hoīm. e Jniq̄tates suę/nō alienę: capiūt impiū/sic laque⁹ aues: t sic ham⁹ pisces. Eccs.ix.c. Sic pisces capiūt hamo t aues laqo: sic hoies tpe malo. Vl̄ sic fouea lupū. j. xxiij. Fouea p/fūda ē meretrix t pute⁹ angust⁹ aliena. Vel sic latro insidiās. j. xxiij.c. Jnsidiaꝛ in via q̄si latro: t q̄s icautos viderit interficiet. Vel sicut leo vocationem. Ecc̄i.xxvij.b. Leo venationi insidiaꝛ sp: sic pctā opantib⁹ iniq̄tatē. f Et funib⁹ pctō/rū suoꝝ/q̄sq; ꝛstringit: et ꝛstrict⁹ deducit ad patibulū infernale: sic latro capt⁹ cū furto. Hos funes nemus diabolo: cū p malas cogitatiōes intoz q̄m⁹ prava desideria: colla nra iijcim⁹/p ꝓsensū t delectationē: ducim⁹ p opationē: suspēdim⁹ p ꝓsuetudinē. g Ipse. s. qlibet sic ligatus: b Hozieꝛ/b morte culpę t postea morte gehennę: quę est moꝛs secunda. i Quia nō habuit disciplinā/ꝛboꝝ vel ꝛberū. i. q̄ nō suscepit. Nulli eni deest/ꝙ oib⁹ se offert. Heb.xij.b. Jn disciplina pseuerate: q̄ tanq̄ filijs offert se nob⁹ de⁹. Szeg⁹. Sapientia iō co: salomonis deseruit: q̄ nulla eū vel minima disciplina interi⁹ custodiuit. Disciplina eni est medicamētū aiaꝝ: arcēs omnē putredinē: custos fidelissim⁹ i domo ꝓscię: defensoꝛ patrię t rectoꝛ ciuitatis.

a Quare seducerꝛ cū muliere aliena: q̄ intelligit oīs ꝓsēs mūdi delectatio: q̄ aliena ꝺz/q̄ simul nō ē cū diuīa. Vñ beatus Bern̄. Delicata ē diuina ꝓsolatio: nō ꝓcedit admittētib⁹ alienā. c Respicit dñs vias hois ꝛc̄. sic spōs⁹ ꝯelotyp⁹. Exo.xx.a. Ego sū de⁹ ꝯelotes. Et respicit/ne vl̄licitū aspectū i te videat. Jtē respicit sic iudex omīa iudicaturꝰ. Hiere. xxix.f. Ego sū iudex et testꝛ/dic̄ dñs: e Jniq̄tates suę capiūt impiū. i. infidelē vel quēlibet pctōrē. f Et funibus pctōꝝ suoꝝ. i. pctis suis/q̄ sūt funes: q̄sq;/cōstringitur: vt non possit ambulare in via dei. g Ipse/sic ligatus: b Hozieꝛ/in peccato: i Quia non habuit disciplinā dñi: q̄ erudit. Esa.v.d. Propterea captiuus ducꝰ ē ꝓp⁹ meus: q̄ non habuit sciaz. k In multitudie stulticię suę decipiet: quę ꝓsistit in ꝙ credit se esse sapiētē: q̄d nō solū stulticia ē ꝙ etiā demētia. j. Corꝛ.viij.a. Si q̄s existimat se aliq̄d scire: nōdū cognouit quēadmodū oporteat eū scire. Esa. v.e. Vę q̄ sapientes estis in oculis vr̄is: t coz̄a vobismetipis prudentes.

Jli mi ꝛc̄. Jn (Exposi. Capi. VI

ꝓcedēti capl'o docuit salomon custodire coꝛ suū siue spm̄ ꝫ suū inferi⁹. i. carnē: q̄ caro ꝓcupiscit aduersus spm̄ ꝛc̄. Baꝛ.v.e. Jn hoc aūt capl'o docet spm̄ custodire ad primū q̄ iuxta se ē: vt i se ꝓ bñ ozdinat⁹: deinde bñ t iuste ad primū ozdinek. Diuidit aūt ꝙ capl'm i tres ptes. Jn prima docet hīe sollicitudinē circa res sibi cōmissas. Jn scōa docet vitare schismata et apostasiā: ibi: Nō apostata. Jn tertia monet cauere iuriā ꝓximi/maxie i vxorē: ibi: Cōserua ꝛc̄.

Jli mi si spōpōderis ꝓ amico tuo: defixisti ꝰapud extraneum mānum tuam. Illaqueatus es verbis oris tui: et cāptus ꝓprijs ſmonib⁹: Et q̄ sic illaqueat⁹ es. s Fac ergo quod dico fili mi: quod. s. dico tibi. j. ibi: Discurre ꝛc̄. t Et temetipsū libera/faciēdo q̄ dico. Et op⁹ ē vt sic faciēdo te liberes. v Quia icidisti i manū ꝓximi tui: cui te obligasti ꝓ amico tuo. Ergo vt te liberes: x Discurre/festina/suscita amicū tuū/ꝓ q̄ spopōdisti vt reddat debitū creditoꝛi: et sic te t ipm̄ liberet ꝛc̄. Plana sūt ad lr̄am. Mystice/sic: m Si spoponderꝛ/deo/ꝓ amico tuo. i. ꝓ/o curā eiⁿ tanq̄ medicⁿ spūal' suscipiendo: Vel q̄si pastoꝛ pabulū gregi te ꝓpuisurū pollicēdo. Hęc eni ptinēt habētib⁹ curā aiarū. s. curatiōi aiarū intēdere: cām eaꝝ apud deū pcib⁹ t meritꝰ defendere: triplex pabulū/ꝛbi/exēpli/tpal' subsidij ꝓuidere. De his deberet esse sollicitudo eoꝝ: sed ipsi ecōtrario/ de hmōi sibi inuicē applaudūt: nō reputātes ꝫ esse on⁹ t honorē. Vñ dicūt: Vultū gaudeo ꝺ via exaltatiōe. j. xvij.c. Hō stult⁹ cū spopōderit ꝓ amico suo/plaudet manibus. Sed certe in fine quādo exigetur ab eo ratio: q̄ veniet grex ad manū numerāt'ꝛ: vt dic̄ Hiere. xxxij.c. nō plaudet. Vñ. j. xx.c. Tolle vestimētū eiⁿ q̄ fideiusſoꝛ extitit alieni: t ꝓ extraneis aufer pignus ab eo. n Defixisti: id ē obligasti: ꝓ manū tuā. i. opus: non os tm̄: quia tenet eis/vt dixi/mus/triplex dare pabulū/ꝛbi/exēpli/tpalis subsidij cū opus est. Vñ petro ter dictum est: Pasce oues meas: Joh.xxj.e. o Apud extraneū. i. chr̄istū: qui vt dic̄ btūs Bern̄. amicus ē i sponsiōe: ꝙ postea erit extraneⁿ i exigēda rōne. Vñ. j. eodē. d. Zelus t furoꝛ viri nō pcet i die vindictę: nec acq̄escet cuiusq̄ pcib⁹: nec suscipiet ꝓ redēptiōe dona plurima. Et nota q̄ dic̄ manū singl'arit'ꝛ: q̄ ꝓpt⁹ vnā manū liberā sibi debet reseruare: alterā subdit'ꝛ dare. j. Timoth.iiij.d. Attēde tibi et doctrinę. Actꝛ.xx.f. Attendite vobis t vniuerso gregi. De hac obligatiōe legit.iij. Regꝛ.xx.g. Custodi virū istū q̄ si lapsus fuerit: erit aia tua ꝓ aia eiⁿ. q Illaqueatⁿ es ꝛbis oris tui. q.d. nō solū obligatⁿ es ad dādū exēplū opis ꝙ etiam ad dādū ꝛbū prędicatiōis. r Et captⁿ ꝓprijs sermonib⁹/tuis. q.d. sicut nō habeꝛ vicariū ad spōdēdū: ita nō habeas ad soluēdū. Ps̄. Voce mea ad dñm clamaui/nō alie/na. s Fac q̄ q̄ dico: nō tm̄ audi. Mat.xxiij.a. Quę dicūt facite. t Et temetipsū libera/a debito q̄ teneꝛ i vinculis cū symeone donec adducas ad ioseph beniamin frēm tuum mimū: Genꝛ.xlij.d. v Quia icidisti i manū ꝓximi tui. i. chr̄isti: q̄ te puniet nisi feceꝛ q̄d ꝓmisisti: vt. s. sobrie et iuste t pie viuas in hoc seculo. Titū.ij.d. Sobrie tibi/iuste primo/ pie deo. x Discurre/ꝓ domos subditoꝝ/et de ꝓsona i ꝓsonā: singulis necessaria ꝓuidēdo. j. Thessal'.ij.b. Facti sum⁹ paruuli i medio vr̄i/tanq̄m si nutrix foueat filios suos. Vl' discurre discutiēdo ꝓscias singuloꝝ. Zach.iij.c. Septē sūt isti oculi dñi q̄ discurrūt i vniuersā terrā. j. xxvij.d. Diligenter agnosce vultū pecoris tui tuosq̄ greges ꝓsidera. Vel discurre/int' deū t ꝓx̄m: illi supplicās/istis ꝓdicās: deo offerēs subditoꝝ pniaz: subditis ānūciās dei gl'iam. Jta faciebat moyses: Exo.xxxij.g. Et Nūe.xj.c.xiij.c.xvj.a. Festina/docere ꝓx̄m: pare dño ꝓuiuiū in ꝓp'o. Festinandū ē q̄z incertū ē q̄n dñs veniet ad ꝓuiuiū. Mat.xxiiij.d. Jō t vos estote parati: q̄z nescitꝛ ꝛc̄. Genꝛ.xviij.a. Festinauit abraā i tabnaculum ad sarā: dixitq; ei: Accelera/tria sata farinę cōmisce t fac subcinericios panes:

subcinericios panes: ipe ꝺo ad armentū cucurrit: tulitq; inde vitulū tenerrimū optimū / deditq; puero: q festinauit tc. Glo Origen. Ecce nihil torporis i domo iusti: currit senex / accelerat sara / festinat puer. a Suscita amicū tuū. i. christū ꝓcib⁹. s. vt subueniat: sic discipuli / Mar. iij. d. Facta ē ꝓcella magna vēti: t fluct⁹ mittebat i nauim: ita vt implerēt nauis: t excitāt illū t dicūt ei: Magister ñ ad te ꝓtinet q; perim⁹? Exemplū legit / q; q̄dā epo celebrāte obijt q / dā ꝓchian⁹ ei⁹ sine coione: t iō intrauit heremū t noluit redire donec resuscitaret mortu⁹: qō t factū ē. Uel / Suscita ꝓrimū vl̄ tēditū a somno pcti t torporis crebris exhortatiōib⁹ t durā increpationib⁹: Ad hoc enī cōstitut⁹ est ꝓlat⁹. Esa. xlix. c. Dedi te in fgd⁹ populi vt suscitares terrā. i. trenos: t possideres hereditates dissipatas. Sed mirū est de q̄busdā: qui trib⁹ dictis vel ampli⁹ remoti / volunt mortuos suos suscitare: cū etiā dñs neminē suscitasse legat nisi ꝓsens. Uñ nō sufficit helisęo misisse giezi ad puerū suscitādū: imo t ipse statim subsecut⁹ ē / t ꝓsens puerū suscitauit. iiij. Regū. iij. f. b Ne dederis somnū oculis tuis / negligēdo curā subditorū. c Neq; dormitēt palpebre tue: nō corrigēdo ꝙ tedio. Rab. Somnū dat ocīs: qui subditor⁹ oīno curā negligit: dormitat aūt q; reprehēsibilia eor⁹ gesta cognoscit / et ꝓpt mētis tediū digna inuectiōe nō corrigit. Ecce officiū ꝓlator⁹: nō dormire ꝙ negligētiā / neq; dormitare ꝙ tediū. Ps. Ecce nō dormitabit neq; dormiet q; custodit isrl. Gen. xxxj. e. Uiginti ānis fui tecū: oues et capre tue steriles nō fuerūt: arietes gregis tui nō comedi: nec captū a bestia oñdi tibi: ego omne damnū reddebā: q̄cq̄d furto pierat / a me exigebas: die noctuq; estu urebar: fugiebatq; somnus ab oculis meis. d Eruere. q. d. nō dormitēt palpebre tue: sz / eruere q̄si damula de manu / illius. s. cui te obligasti. e Et q̄si auis de insidijs aucupis. i. diaboli. q. d. sicut damula de manu captiuātis eā q̄rit euadere / t auis a laqueo aucupis: ita tu sollicite labora vt te soluas a spōsione q̄ te obligasti ꝙ alijs / nihil omittēdo de cōtingentib⁹. Cōpat aūt salomon ꝓlatū damule ꝓpt mūdiciā cordis t corporis / ꝓpt agilitatē opis / ꝓpt pspicationē ꝓtēplatiōis: quā dz hīe ꝓlat⁹. Damula enī est mūdū aīal / agile t pspicax. Qui vero prelat⁹ cōpat: q; pēnis ꝺrutū debet se suspēdere a trenis. Sic Job. vij. c. Suspendiū elegit aīa mea. Et sic nō timet insidias aucupis. i. diaboli / vel cuiuslibet iniqui / vel dolosi. Hiere. v. f. Inuenti sūt in pplo meo impij insidiātes q̄si aucupes laqueos ponētes. f Uade ad formicā o piger. Sup̄ docuit ꝓlatū quō debeat ꝓesse: h̄ docet quō debet docere. Ad hoc enī ꝓest vt doceat: Et primo hortat vacantē ꝓlatū: vt si ad alios erudiēdos nō sufficit: saltē sui curā nō negligat. Et si sapiētiā docēdi vel opandi neḡt discere ab hoīe / discat a formica: que nō habēs ducē aut ꝓncipē / tū ꝓparat sibi in estate qō comedat in hyeme. Si enī tantillū aīal duce carēs / rōne expers / tm̄ natura duce sibi ꝓuidet in futurū: mlto forti⁹ hō ad imaginē dei fact⁹ ipsū habēs ducē / debet in ꝓsenti fruct⁹ bonor⁹ operū cōgregare: q̄b⁹ viuat in futura vita / que nūq̄ deficiet. Cōparat aūt vita ꝓsens estati: q; nūc int̄ ardores tem ptationū / tp̄us est colligēdi merita futuror⁹ ꝓmior⁹. Dies ꝺo iudicij hyemi cōparat: q; tūc nlla relinquet facultas laborādi ꝙ vita habēda: imo q̄libet coget comedere de hoc qō recōdidit in horreo suo. Et sic dicit q̄dā expositor sup hierarchiā dionysij: Duplici de cā philosophi sermones suos icorpant. Prima est: vt facili⁹ a sensibilib⁹ intelligant. Secūda / vt vna re multa cōprehēdāt. Eisdē rōnib⁹ / sacra scptura parabolis vtit: vt scilicet facili⁹ capiat: et vt sub vna re mlta cōphēdat: qō nō posset facere vno sermone. Uñ ꝓlatū ad multa breuit inuitās dicit: f Uade / ꝙ cōsiderationē t imitationē: g Ad formicam o piger / ꝓpter excitandā pigritiā tuā: ꝓsiderās et attendēs si tā vile aīal tantū facit ꝙ vita sua ꝓseruāda t sustentāda: q̄d tibi facilēdū sit ꝙ vita gr̄e in ꝓsenti: t vita

a re / festina / suscitā amicū tuū.
b Nē dederī somnū oculī tuis:
c nec dormitēt palpebre tue.
d Eruere q̄si damula ꝺ manu:
e t q̄si auis ꝺ insidijs aucupis.
f Uade ad formicā o piger: et
g ꝓsidera vias ei⁹ / et disce sapi
h entiā. Que cū nō habeat du
i cē nec ꝓceptorē nec ꝓncipē:
k parat estate cibū sibi / et cō
l gregat i messe qō comedat.

De prelatis

Pro. 120.

Prelat⁹ cōparat damule

Itē cōparat aui

gilitatē ꝙ te obligasti ꝙ alijs / nihil omittēdo de cōtingentib⁹. Cōparat aūt salomon ꝓlatū damule ꝓpt mūdiciā cordis t corporis / ꝓpt agilitatē opis / ꝓpt pspicationē ꝓtēplatiōis: quā dz hīe ꝓlat⁹. Damula enī est mūdū aīal / agile t pspicax. Qui vero prelat⁹ cōparat: q; pēnis ꝺrutū debet se suspēdere a trenis. Sic Job. vij. c. Suspendiū elegit aīa mea. Et sic nō timet insidias aucupis. i. diaboli / vel cuiuslibet iniqui / vel dolosi. Hiere. v. f. Inuenti sūt in pplo meo impij insidiātes q̄si aucupes laqueos ponētes. f Uade ad formicā o piger. Sup̄ docuit ꝓlatū quō debeat ꝓesse: h̄ docet quō debet docere. Ad hoc enī ꝓest vt doceat: Et primo hortat vacantē ꝓlatū: vt si ad alios erudiēdos nō sufficit: saltē sui curā nō negligat. Et si sapiētiā docēdi vel opandi neḡt discere ab hoīe / discat a formica: que nō habēs ducē aut ꝓncipē / tū ꝓparat sibi in estate qō comedat in hyeme. Si enī tantillū aīal duce carēs / rōne expers / tm̄ natura duce sibi ꝓuidet in futurū: mlto forti⁹ hō ad imaginē dei fact⁹ ipsū habēs ducē / debet in ꝓsenti fruct⁹ bonor⁹ operū cōgregare: q̄b⁹ viuat in futura vita / que nūq̄ deficiet. Cōparat aūt vita ꝓsens estati: q; nūc int̄ ardores temptationū / tp̄us est colligēdi merita futuror⁹ ꝓmior⁹. Dies ꝺo iudicij hyemi cōparat: q; tūc nlla relinquet facultas laborādi ꝙ vita habēda: imo q̄libet coget comedere de hoc qō recōdidit in horreo suo. Et sic dicit q̄dā expositor sup hierarchiā dionysij: Duplici de cā philosophi sermones suos icorpant. Prima est: vt facili⁹ a sensibilib⁹ intelligant. Secūda / vt vna re multa cōprehēdāt. Eisdē rōnib⁹ / sacra scptura parabolis vtit: vt scilicet facili⁹ capiat: et vt sub vna re mlta cōphēdat: qō nō posset facere vno sermone. Uñ ꝓlatū ad multa breuit inuitās dicit: f Uade / ꝙ cōsiderationē t imitationē: g Ad formicam o piger / ꝓpter excitandā pigritiā tuā: ꝓsiderās et attendēs si tā vile aīal tantū facit ꝙ vita sua ꝓseruāda t sustentāda: q̄d tibi facilēdū sit ꝙ vita gr̄e in ꝓsenti: t vita gl̄e i futuro acquirēda t cōseruāda. Itē ideo / vade: vt erubescas pigriciā tuā / cōsiderās eius sollicitudinē et vigilantiā. Uel iō / vade: vt exēplo ipsi⁹ cōgreges tibi i hac vita ꝓsenti vīi viuas in futura. Uel iō / vade: vt addiscas ab ea sapiētiā: que grana detruncat ne germinēt vl̄ putrescāt: Sic debet q̄libet ꝓlat⁹ superflua resecare t dare pauperibus / ne sil̄ia reseruata putrescāt. Simili pōt dici cuilibet ꝓlato: Uade o piger: nō solū ad formicā sz etiā ad caput cuiuslibet aīalis: t videbis illud cēteris mēbris propinquū cēlo: sic ꝓlat⁹ instruit q̄ ꝓest ecclesię: vt sit cēlo ꝓpinq̄or vitę t scię eminentia. Itē nō inuenit aliq̄ aīal sine ore t naso: sic ꝓlat⁹ nō debet esse sine ore: id ē mut⁹ ad ꝓdicādū: nec sine naso vt sentiat fetorē luxurię vel cuiuslibet vo luptatī malę. Uade etiā ad caudā q̄ mu / j. 30. d. scas abigit t pudēda opit. Iō dic Job. xij. b. Mimirū interroga iumēta et docebūt te. Et ita patet q; nullus excusat per ignorantiam: quia tot doctores habet / quot creaturas videt. In q̄b⁹ duplicit instruit considerans q̄litates t act⁹ siue officia earū q̄ sine erroꝛe t intermissiōe faciunt. Primo aūt mittit salomon ad formicā: q; in ei⁹ natura fere cōtra oīa vitia cautela reperit: Quia parū aīal ē: sic docet hūilitatē. j. xxx. d. Formicę ppl's infirm⁹. Itē sollicitū: sic docet vitare ociū. ij. Thessal. iij. d. Qui nō laborat / nō manducet. Item prouidū: sic docet ꝓuidentiā de futuro. Gal. vj. c. Ergo dū tempus habem⁹ / operemur bonū ad oēs. Item socias suas iuuat. Gal. vj. a. Alter alteri⁹ onera portate: Sic docet charitatē habere. Itē granū detrūcat / ne germinet: sic docet vitare t cauere elationē de bono opere. Hiere. iij. a. Circūcidimini dño t auferte ꝓputia cordiū vestror⁹. Item arto calle incedit: sic docet pnitentiā. Luc. xiij. e. Contendite intrare per angustā portā. Item terrā egerit de cauernis: sic docet cōtemptū terrenorū. Job. xxxix. c. Terrā vngula fodit. Itē grano pascit: sic docet honestatē vitę. Job. xxxix. a. Circūspicit mōtes pascuę t virētia quęq; pquirit. Uas ꝓpietates t etiā plures / inuenies in gestis malchi monachi: cui⁹ vitam scripsit hieronymus. Qui malchus cū esset in captiuitate / cū multis alijs recolens hāc parabolā: Uade ad formicā tc. exhortat⁹ est socios suos exēplo formicę. h Et considera vias eius: id opatiōes eius siue discursus. i Et disce sapientiam: ab ea: vt fias formice discipulus: qui homis dedignaris esse discipulus. k Que cum non habeat ducem / qui ei ostendat exemplū: l Nec ꝓceptorē / qui doceat ꝙ bo: m Nec principem / q; ei ꝓcipiat sicut tu habes deū: q; est hęc tria cuilibet christiano. Joh. xiiij. a. Ego sū via / veritas et vita. Dux / q; via: ꝓceptor / q; ꝙitas: ꝓnceps / quia vita. n Parat estate cibū sibi t congregat in messe qō comedat / in hyeme. Sic t tu modo debes parare t colligere vnde viuas i futuro. Modo enī est estas: modo est messis. Joh. iiij. e. Nōne vos dicitis: q; adhuc q̄ttuor mēses sūt t messis venit? Leuate oculos vestros t videte regiōes tc. Luc. x. d. Messis quidē multa / operarij ꝙ pauci. Qui modo nō congregat i estate: id ē in vita ꝓsenti: fame morietī in hyeme: id in die iudicij. j. xx. a. Propt frigus piger arare noluit: mendicabit ergo estate t non dabitur ei. Hic dz hyems / vita ꝓsens: sicut Cant. ij. c. Jam enī hyems trāsijt: Estas ꝙ dz vita eterna siue dies iudicij. Et nota q; dic: Congregat in messe / qō comedat in hyeme / nō q; vendat / ꝓtra cupidos: nō q; murib⁹ reponat / ꝙ curiose sollicitos. Sic clerici tēpore studij debēt congregare qō comedāt: nō tm̄ qō serāt: Sicut mlti faciūt: q; tota vita sua cōgregāt vt alios pascāt ꝓdicādo / docēdo: et ipsi nūq̄ de verbo suo comedūt. Hoc ē illud malū de q̄ Eccs. vj. a. Est aliꝺ malū qō vidi sub sole t quidem frequēs apud homines: Uir cui dedit deus diuitias / nec tribuit potestatē ei de⁹ vt comedat ex eo: sz hō extran⁹ vorabit illud. Job. v. a. Uidi stultū firma radice t maledixi pulchritudini eius statim: cui⁹ messē famelic⁹ comedet.

Propietates formice

Usq; quo piger dormes

a Usq̃quo piger dormies/somno torporis/vidēs formicā sollicite laborare: Vel somno pecati. Eph. v. d. Surge qui dormis ⁊ exurge a mortuis ⁊ illuminabit te christus.
b Quando ꝛsurges e somno tuo. i. de corpe peccati ad bene opandū. Consurges dicit/non surges: qz p se solū surgere nō potest nisi cū gra. j. Cor. xv. b.
B Ec. xxxiij. d. 24. d. Mō aūt ego/sed gra dei mecū.
c Paululū dormies: i delitijs licz etiā toto tpe vitę tuę: quia vt dicit Greg⁹ sup Job. breue est quicqd termino claudit.
d Paululū dormitab: vt dicis. Et alluditur ei qō solet respōdere piger dormiens cū excitat: Dimitte me dormire paululū/⁊ postea surgā. Dormitat/qui qñq̄ peccat/qñq̄ pnitet: dormit/qui ꝛtinue sine pnitentia peccat: obdormit vero qui sine pudore erecta ceruice peccat.
e Paululū ꝛseres manus. i. vacabis a bono ope. Sinistram dextrę conserit: qui bonū opus sinistra intentiōe facit. Ideo dicit dñs Matth. v. a. Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. q. d. nō conseras bonum opus sinistrę intentioni. j. xj. c. Manus in manu non erit innocens malus.
f Et dormias/in delitijs ⁊ delictis cū iona in pfundo nauis/donec pyciaris i mare: Jone. ij. d. Vel cū fatuis vginib⁹ donec veniēte spōso claudat ianua: Matth. xxv. a. Hęc ad plātos maxime dicunt: q̄ ꝛstituti sūt speculatores ecclię. Ezech. iij. d. Fili hois speculatorē dedi te domui israel. Esa. lxij. b. Super muros tuos hierusalē ꝛstitui custodes: tota die ⁊ tota nocte i perpetuū non tacebūt. Unde Cant. iij. a. dicit sponsa: Inuenerunt me vigiles q̄ custodiūt ciuitatē. Vox ergo pigritię reprehēdit salomon dicēs: Usq̃quo piger dormies. Et nūq̄d non piger ē sup cui⁹ pedem. i. affectū cadit vna scintilla de igne infernali/et pę pigritia nō excutit eam/sed dimittit pedem cōburi: Item nunquid nō piger est sup cuius oculū id est intellectū/guttatim cadit sollicitudinū mūdanaꝝ stillicidiū/et nō se subtrahit: Item nūquid non piger ⁊ somnolentus est: quē nec fragor nec tonitrua diuinarum cōminationū neq̄ tuba sanctę p̄dicatiōis a somno torporis vel peccati excitat: Immo sine dubio lethargū patit. Ūñ de hmōi dr. j. xxiij. d. Erit sicut dormiēs i medio mari: ⁊ quasi sopit⁹ gubernator amisso clauo.
g Et veniet/iterum:
h Tibi: id est ad tuū incōmodū:
i Quasi viator. i. imꝛouise et subito:
k Egestas/eterna quo ad animā.
l Et paupertas/quo ad corpus.
m Quasi vir armat⁹. i. iuincibilis. Iuxta litterā patet/q̄ pigritia nutrix est paupertatis ⁊ penurię. Seneca. Quotidie aliq̄d p̄uide cōtra mortē/ptra paupertatē. Mira ꝺo demētia est/q̄ ꝓpter vnius diei hospitium cursor p̄mittit/⁊ de eterna māsione/vel nō/vel pax curam⁹: immo q̄ miserabilius est/domū lapideā ꝓtra hyemē oibus victualib⁹ abundant munim⁹: ⁊ domū ꝓsciētię oīno vacuam relinq̄m⁹/nisi forte plenā pctis: Sꝛ peccatū nihil: ⁊ iō replere nō pōt/sed pot⁹ vacuare.
n Si vero ꝺpiger fueris/ad laborandū ⁊ opandū cibum qui nō perit:
Job. 6. c.
o Veniet vt fons. i. indeficiēs:
p Messis tua: ⁊ egestas lōge fugiet a te. Messis est bonoꝝ spūaliū copia. Bona tpalia nō fonti sed torrenti vel cisternę cōpant: quia deficiūt in ęstate/qñ est aquarū inopia maior: sed bona spiritualia fonti compant/qz indeficient reficient. Joh. iiij. b. Qui biberit ex aq̄ quam ego dabo ei/nō sitiet in eternū. Ager huius messis est christ⁹. Gen. xxvij. d. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni cui bñdixit dñs. Sed multi reputant hūc agrū sterilē ⁊ iō nolunt in eo seminare. Unde et ipse conqueritur Hiere. ij. f. Nunquid solitudo factus sū israeli/aut terrena serotina: quare ergo dixit populus meus recessimus ⁊ non veniem⁹ vltra ad te: q
q Homo apostata ⁊c. Secunda pars capituli cōtra schismaticos. Et bñ p⁹ pigritiā illos arguit: quia ex pigritia oritur schisma in claustris maxime. Pigri enim quiescere cupiūt: volūt breues esse maturinas/modicas vigilias/longam mensam/molles lectulos: Alij ecōtrario volunt: Et ecce schisma. Si debeat eligi prelatus: illi volunt mansuetū/mollem ⁊ remissum: isti ꝺo rigidum ⁊ ordinis celatorē. Dicit ergo: talis est impiger/vt predictum est: sed hō apostata: id est schismaticus. i. seminator discordię. Apostata dr ab apo. qō est retro: et thesis: qō ē positio: q̄si retro posit⁹: vt paret i lucifero.
r Vir iutilis Al. extimplo est: qz nō facit fructū. Al' vt h̄ ꝓpositio/inō tm̄ ꝓuet sed ponat suū ꝛriū. q. d. hō apostata nulli pficit ⁊ multis officit. Simile Esa. xliij. e. Tu aūt piectus es de sepulchro tuo: q̄si stirps inutilis.
s Gradit oze peruerso: id est nititur pmoueri adulando isti/detrahendo illi: sed sic gradiēdo ruit. Andreas dicit: Gradiēdo puerse collum torquet/os in vtrunq̄ latus conuertit. Ad litteram: oze gradi serpentium est. Unde Apoc. xx. d. Potestas equorum in ore eorum est: et in caudis eorum. Caudę nanq̄ eorum similes sunt serpentibus habentib⁹ capita: et i his nocent.
t Annuit oculis/terit pede/digito loquitur/prauo corde machinat malū: et i omni tpe iurgia seminat/int fratres. Ecce totus exterior hō annūciat q̄lis sit iterior. Eccl. xix. d. Amict⁹ corpis ⁊ risus dentiū et ęgressus hoīs ennūciāt de ipso. Sex ponit h̄ salomon: q̄b⁹ respōdēr alia sex posita. j. eodē ibi: Sex sūt quę odit dñs. In pmo notat mēdaciū: ibi: Graditur oze peruerso. Cui respōdet. j. Lingua mendax. In scdo/luxuria: ibi: Annuit oculis. Esa. iij. c. Eleuatę sūt filię sion ⁊ ambulauerūt extēto collo: ⁊ nutibus oculoꝝ ibant. Aug⁹. Non dicatis vos habere aīos pudicos si habeatis oculos impudicos: quia impudic⁹ oculus impudici cordis est nuncius. In tertio/inconstantia: ibi: Terit pede. j. vij. b. Vaga/quietz impatiēs/nō valens in domo ꝓsistere pedib⁹. Matth. xxiij. b. Uę qui circuitis mare ⁊ aridam. In q̄rto/detractio: ibi: Digito loquit. Esa. lviij. c. Si deferis digitū extendere ⁊ loqui qō non ꝓdest/orietur in tenebris lux tua. In q̄nto/dolositas: ibi: Prauo corde machinat malū. Hiere. xvij. b. Prauū est cor hois et inscrutabile. Alia habet lra: Profundū est cor hominis. Esa. xxix. e. Uę q̄ ꝓfundi estis corde: vt abscondat⁊ consiliū a dño. In sexto notat discordia: ibi: In oi tpe iurgia seminat: qō q̄si grauissimū vltimo ponit: sic Matth. v. a. inter beatitudines vltimo ponit pax quasi maxima. Beati inquit pacifici: q̄m filij dei vocabunt. Igit ꝓ locū a ꝓtrarijs isti maledicti schismatici: q̄nq̄ filij diaboli vocabunt. Eccl. xxviij. b. Susurro ⁊ bilinguis maledict⁹: multos enī cōmouit pacē habentes.
v Huic. s. semiatori discordię:
x Ex tēplo/vel/extimplo. i. subito vel ex imꝛouiso sic fur/veniet pditio sua. Et ē sumptū h̄ vocabulū/extēplo/ab augurib⁹/q̄ qōdā spacium aeris tēplū appellabāt: a q̄ dictū ē ꝛtēplo: eo q̄ cōtēplari p̄t: et q̄n ab hoc vel circa termios vident aues volare: q̄si ꝓnosticum cognoscētes/dicunt extemplo. i. statim fiet hoc vel illud. Vel tractū est a vigilib⁹/q̄ de nocte aliq̄d timēdū pcipiētes/populū excitādo dicebāt extēplo ex tēplo. Est ḡ sens⁹: Huic extemplo veniet pditio sua/q̄si fur. Sua/dicit: qz suis operib⁹ illam meruit. Esa. xxx. c. Subito cum non speratur veniet contritio eius.
y Et subito conteretur/simul in corpore ⁊ in anima cadēte super ipso lapide christo. Matth. xxj. d. Qui ceciderit super lapidem confringetur: super quem autem ceciderit conteret eum.
z Nec habebit vltra medicinam/alleuiantem vel sanantem. Argumentum q̄ suffragia non prosunt damnatis. Unde Glo. Interl. Erubescat Origenes qui dicit q̄ dęmones post mille annos consequentur misericordiam.

Sex sunt q̄ odit dñs

a Sex sūt q̄ odit dñs/p̄dicta.ſ. b Et septimū detestatur aīa ei⁹.ſ.seminatorē iurgior̄ seu discordię/qō pessimū ē. Et loq̄t̄ h̄ salomō fm̄ ꝓsuetudinē hoīm p anthropopathos: vt seminatorē discordię significet dñm valde odisse: Sic ōr Esa.j.d. Solēnitates vr̄as odiuit aīa mea. Pl⁹ enī ē detestari q̄m odire. c

C Oculos sūblimes.ſ. supbiaz:q̄ p ponit:qz est initiū omnis pcti: Eccl̄j.x. b. Et qz oīb⁹ odiosa est. Eccl̄. x.a. Odibilis deo z hoīb⁹ supbia. Jn hac enim maxime assimilat hō diabolo. Job. xlj.d. s.1.b. Oīne sublime videt: et ipse est rex sup oēs filios superbię. Jbi dicit Grego⁹. q̄ cordis superbia vsq̄ ad mēbra extēdit: z p oculos p̄mū indicat. Et dicūt oculi sublimes supbi: qz in alto positi delōge alios q̄si iferiores despiciunt: vl̄ qz p̄esse volūt/supi⁹ aspiciūt: vl̄ qz deo parificari: imo trāscēdere ꝓtēdūt: sic dicit btūs Bern̄. dū suā volūtatē z p fas z p nefas impleri volūt. Uñ ō antichristo ōr.ij. Thessal. ij.b. q̄ extollet sup oē qō colit aut ōr de⁹. Jdeo orat Eccl̄⁹. xxiij.a. Extollētiā oculor meor̄ ne deder mihi. Sūt aūt q̄dā De his q̄ nimis querūt scire q̄ habēt oculos exteriores sat̄ hūiles/6 iteriores nimis sublimes p nimiā subtilitatē/plana fastidientes z secreta dei nimis curiose pscrutātes: Quibus ōr.j.xxiij.a. Ne erigas oculos tuos ad opes q̄s nō potes bīe: quia faciūt sibi pēnas z volabūt in cęlū.i.celabūt se tibi. Jtē eodē. xxv.d. Sicut q̄ mel comedit multū/non est ei bonū: sic q̄ scrutator est maiestatis oppressor a gloria. Eccl̄j.iij.c. Altiora te ne q̄sieris: z fortiora te ne scrutat⁹ fueris: 6 q̄ deus p̄cepit tibi/cogita illa semp: et in plurib⁹ opib⁹ eius ne fueris curiosus. Multor enī sciētia inutilis ē: Et sunt etiā multa quę quāto pl⁹ pscrutant: tāto min⁹ sciunt. Uñ Cāt̄. vj.b. Auerte oculos tuos a me: qz ipsi me auolare fecerūt. Et mīti sūt: q̄ q̄nto plus addiscūt: tāto min⁹ sciunt: De q̄bus.ij. Timoth̄. iij.b. Semp discētes et nunq̄ ad scientiā veritat̄ puenientes. Uñ hoc: Seneca. Jō nō discūt necessaria/qz supflua didicerūt. d Linguā mēdacē.i.assuetā mēdacij: vel libenter et libidinose mētientē. De lingua heretici Sap̄.j.c. Os qō mentit occidit aīam. Uel lingua mēdax est lingua hereticor̄: quę mēdax est in fallaci doctrina: quę ideo odiosa est deo/quia eiecit eū de habitaculis suis vbi p⁹erat De lingua adulatoris p gratiā. Uel lingua mendax/est lingua adulatoris: q̄ merito odiosa est deo: quia laudes deo debitas/attribuit hoīb⁹ quasi idolatra. Est etiā adulator q̄si sirena diaboli trahēs in exitiū audiētes. Est etiā quasi nutrix diabolica lactās paruulos babylonis. Est etiā incantatrix diaboli: qz de bono facit hoDe lingua detractoris mīnē supbire/quasi ab eo fuerit illud bonū. Jtem lingua mēdax est lingua detractoris: q̄ ideo est deo odibilis: sicut dicit Roma.j.d. Detractores deo odibiles: qz qō dei est dicunt esse diaboli: Bonū enim cui inuident/ dicunt mala intentiōe factū/aut diminuūt: aut malū vbi nō est/ mendacit ponunt. De hac ōr Jaco.iij.b. ꝓprie/q̄ est inq̄etū malum/plena veneno mortifero. Jtē detractor ē coquus diaboli: q̄ facit sucusum.i.menam: qō vulgarit dicit sulce: in quo vnus ponit linguam maledicēdo: alius cor ꝓsentiēdo: alius aures audiēdo. Jdeo dicit. j. xxiij.c. Noli esse in ꝓuiuijs potator: nec in comessationib⁹ qui carnes conferunt ad vescēdū/diabolo.ſ. Jtē eodē.xxiij.c. Ne cōmiscearis cū detractorib⁹. Jtem detractor etiā ē velut orificiū cloacę/per qō oīs fetor egredit/totā domū ificiēs z ꝓturbās. Est etiā q̄si herici⁹ spinosus vndiq̄: q̄ dō h̄e duos anos: sic z detractor: p q̄s fetores: imo z fęces incessant emittit. Et supior nō min⁹ fetid⁹ est q̄ inferior. Uñ Seneca. Non refert vtrū supi⁹ an iferius intonet detractor. Detractor etiā ē velut porc⁹: q̄ sp stercoriçātib⁹.i.peccātib⁹ insidiat: vnde referēdo alijs satiet. Est etiam ciconia: q̄ solis serpētib⁹ z bufonib⁹ satiat. e Man⁹ effūdētes innoxiū sanguinē. Per h̄ qō dic̄ innoxiū/ ostēdit quō itelligit illud p̄ceptū/ Exo.xx.c. Non occides. Malos em̄ occidit lex. Uñ

b rendum in malum/ pferentem mendacia testem fallacem/ et eum qui seminat inter
i fratres discordias. Cōserua fili mi p̄ceptā patris tui:
k l m n o p q r et ne dimittas legē mr̄is tuę: Ligā ea in cōrde tuo iugit̄:

Exo.xxij.c. Maleficos nō patiar̄ viuere. Jnnocētes occidi phibet z occisores punit. Gen̄.ix.a. Quicūq̄ fuderit sanguinē humanū: fūdet̄ sanguis illi⁹. f Cor machinans cogitatiōes pessimas/in primū. Tales sūt impugnatores in exercitu diaboli: q̄ faciūt machinas ad expugnādū et subuertendū munitiones dñi: id ē viros scōs. Eccl̄j. xxxvj. b. Qui pessimāt plēbē tuā inueniant pditionē. g Pedes veloces ad currēdū i malū/qō libet. Hi sūt cursores diaboli: quia in his q̄ sūt diaboli velocissimi et paratissimi sunt: in his aūt q̄ dei sūt/tot cōsilia/ tot deliberatiōes quer̄ūt: vt deo volēti ingredi i domū eor̄ z pulsāti ad ostiū/ vix clauis inueniat̄: Si vero diabolus vult itrare: statim clauiger parat⁹ aperit. Cāt̄. v.a. Vox dilecti pulsantis: aperi mihi sor̄or mea: qz caput meū plenū est ror̄e: z cincinni mei guttis noctiū. Hi sūt similes vr̄so z asino: q̄ sūt debiles in anteriorib⁹.i.spūalib⁹: sed fortes in posteriorib⁹: id ē in temporalib⁹. Esa.v.f. Uę q̄ potētes estis ad bibēdū vinū: z viri fortes ad miscendā ebrietatē. h Proferentē mēdacia.ſ. testē fallacē: Hoc totū sumēdū est p vno de illis sex. Nec est idē cū eo qō sup̄ dictū est.ſ. Linguā mendacem: Potest enī mendaciū dici/z non contra proximū. Jbi ergo libido mentiendi odiri ostenditur: hic ꝓ falsum testimoniū. j. xiij.a. Fidelis testis non mentietur: profert mendaciū dolosus testis: Sed nō impune. Unde. j. xix.a. Falsus testis non erit impunitus. i Et eum qui seminat inter fratres discordias/ad rūpendā veritatē fidei/vt hęretici: vel vnitatē charitatis/vt schismatici. Hoc est septimū qō dñs tāq̄ grauissimū detestat. Aduersant schismatici spiritui sancto: qui ob hoc missus est/vt charitat̄ z pacis vnitatē reformaret in nobis. Hoc est enī illud solū qō diabolus magis timet: scilicet ꝓcordię vnitatem. Unde Cant̄. vj.d. dicitur ō ecclesia: Quę est ista quę progredit quasi aurora consurgēs: pulchra vt luna/electa vt sol/terribilis vt castror̄ acies ordinata. Breuiter ergo sex quę odit dñs sunt hęc. Primū/superbia: secundum/libido mendacij: tertium/homicidiū siue crudelitas/ quę persequit innocētes: quartū/ dolositas inuidię: quintum/malignitas: id est prępceps voluntas malefaciendi: sextum/falsum testimoniū. Hęc sex odit deus. Primū/quia humilis: secundū/quia verus: tertium/quia pius: quartum/qz bon⁹: quintū/qz iust⁹: sextū/qz iudex. Uñ. j. xix.d. Testis iniquus odit iudiciū. Septimū vero.ſ. discordias/detestat: qz pax est siue pacific⁹: vñ et salomon appellat. k Cōserua. Tertia pars: in q̄ deh̄ortat ab iniuria ꝓximi: ad qō maxime necessaria ē doctrina et custodia mādator̄: Uñ dic̄: Cō serua.i.simul corde z ope serua: l Fili mi: cui seruat p̄monitiū. m Pręcepta p̄tis tui/carnal̄ z spiritualis.ſ. dei/ prelati z mgri z cuislibet sapientis. Cōserua inquā/ non solū in te p scientiā/6 etiā in alijs p doctrinā. Quędā enī seruādo seruari nō possūt: vt fons si effluere cessauerit/eo ipo arescit: sic scientia. Jtem gladi⁹ si diu mozet in vagina: rubigine excrescēte vix extrahi pōt: sic scia. Qō patet in p̄dicatorib⁹ qui p magnū tps cessāt a p̄dicatiōe: cū postea volūt/nō pūt. Jō ōr Hiere. xlviij.b. Maledict⁹ vir q̄ phibet gladiū suū a sanguine: qō est veteri hoī parcere a gladio ꝓbi dei. Breuit oēs diuitię spūales meli⁹ cōmunicando seruant: z cū distribuunt augmētantur. Uñ Luc̄. xix.c. de illo qui mnam suā reposuit i sudario dic̄ dñs: Auferte ab illo mnam z date illi qui habet decē mnas. n Et ne dimittas legē.i. istituta: o Patris tuę: ad l̄ram/ vl̄ eccl̄ię/ vel gr̄ę/vel sapię/ vl̄ regl̄ar̄ disciplinę. p Liga ea.i. pręcepta quasi fasciculum: q In corde tuo/exercitio boni operis vel tenacitate memorię et amoris. r Jugiter: id est semper z vbiq̄. Deut̄. vj.b. Erūt verba hęc quę ego pręcipio tibi in corde tuo: et narrabis ea filijs tuis: et meditaberis sedens in domo tua et ambulans in itinere/dormiens

bulans in itinere/dormiēs atq; cōsurgens: t ligabis ea quasi signum in manu tua. Esa. viij.c. Liga testimonium/ signa legem i discipulis meis. a Et circūda gutturi tuo/ ad loquendū: vt qō corde credis: ore ꝓfitear. Unde Roma. x.b. Corde creditᵗ ad iusticiā: ore autē ꝓfessio fit ad salutem.

b Cum ambulaueris gradiantur tecum. q.d. sine illis non gradiaris/ sic nec miles ad bellum sine armis/ vl peregrinus sine expensis. Mat. viij.a. Mō in solo pane viuit homo: sed in oi verbo qō ꝛc. Hoc est qō dicit Ecclesiast. j.e. Cum ambularent animalia: ambulabāt pariter t rotę iuxta ea. Item non est ambulādum in hoc mūdo sine ꝓceptis: sicut nec sine lucerna in nocte. Baruch. iij.a. Hic ē liber mandatorū dei/ t lex quę est in ęternū: omnes qui tenent eam/ peruenient ad vitam. Et. j. ibidem. Ambula per viā ad splendorem eius. Ps. Lucerna pedibus meis verbum tuū. Item. ij. Pet. j. d. Habemᵘˢ firmiorē ꝓpheticū sermonē cui bñfacitis attēdētes q̄si lucernę lucēti i caliginoso loco donec dies illucescat t lucifer oriatur in cordibus vestris. c Cū dormieris/ in morte: d Custodiant te/ ne rapiat hostis. e Et euigilans/ in resurrectione. f Loquere cum eis/ vt ferant tibi testimoniū de bona vita: vel vt soluāt qō promisserūt/ interim expectando. Job. xxxj. d. Quis mihi tribuat adiutorem vt desiderium meum audiat omnipotens et librum scribat ipse qui iudicat vt in humero meo portem illum/ et quasi principi offeram eū: Vel pōt intelligi de somno ꝓtemplatiōis et vigilia actionis. De quibus Cant. v.a. Ego dormio t cor meum vigilat. In hoc somno custodiunt nos ꝓcepta/ ne euanescat mens in phātasmata/ t ab eis regimur ne errem⁹. Et tangitur hic triplex status: scilicet/ laborātium/ quiescentiū/ resurgentiū. Primus: ibi: Cum ambulaueris. Secundus: ibi: Cū dormieris. Tertius: ibi: Et euigilās. Idē habes Cant. v.a. Comedite amici i ꝓsenti panem vestrum in sudore: bibite in glorificatione animę: inebriamini in corporis clarificatione. Item nota q̄nq; causas in littera quare seruanda est lex siue ꝓcepta. Prima est: qz est cibus aię. Unde dicit: Liga ea in corde tuo. Secunda: quia est ornamētū vel custodia linguę. Ūñ et dī: Et circūda eā gutturi tuo. Tertia: qz est dux vię siue lux. Unde dicitur: Cū ambulaueris gradiat tecū. Quarta: qz est comes t custos in morte. Unde dicitur: Cū dormieris custodiāt te. Quinta: qz ferunt testimoniū in resurrectiōe. Unde dī: Euigilans loquere cū eis. g Quia mādatum lucerna est/ minoribus. h Et lex lux/ maioribus. i Et via vitę increpatio disciplinę/ incipientibus. Vel sic: g Quia mādatū lucerna est/ quasi lumē in testa/ quo ad vetus testamentū: vbi erat spiritᵘˢ in littera/ veritas in figura. h Et lex lux/ quo ad nouū testamentū: vbi nuda t aperta est veritas. i Et via vitę increpatio disciplinę/ quo ad dicta sanctorū: quę nos dirigūt in hac vita vt ad vitam veniamus ęternā. k Et custodiāt te ꝛc. Repete: Cōserua ꝓcepta patris tui ꝛc. vt custodiant te a muliere mala/ ad litteram: quasi lux ab offendiculo. Eccl. xv. d. Si volueris mandata conseruare/ conseruabunt te. l Et a blanda lingua extraneę: id est adulterę: quę blandit vt decipiat: sicut dalila sansonē: Judicū. xvj.d. Vel mala mulier/ est caro siue carnalis voluptas/ siue sęcularis scientia/ vel hęretica doctrina. Blanda lingua extraneę/ est lingua adulatoris. m Non ꝓcupiscat pulchritudinem eius: scilicet mulieris/ vel carnalis voluptatis/ vel sciētię sęcularis/ vel hęreticę doctrinę: quę omnia habent exteriꝰ pulchritudinē/ sed interiꝰ turpitudinē. n Cor tuum. q.d. si vis custodiri a muliere mala/ noli respicere speciem eius/ nec ꝓcupiscas eam: sicut dauid bersabee. ij. Reg. xj.a. o Ne capiaris nutibus illius: ad litteram. De quibᵘˢ Esa. iij.c. Nutibus oculorum ibāt. Vel Nutibus illius: id est desideriis carnis. Causam vero quare mulier non est concupiscenda subiūgit: qz vilis: p Pretiū enī scorti vix ē vnius panis: ad litteram. Vel/ Pretiū scorti: id est delectatio propē quam appetitur: q Vix est vnius panis: id est breuis est: quia nec momentum satiat. Osee. iij.c. Comedent et non saturabuntur: fornicati sunt t non cessauerunt. Hieroᵘˢ. Voluptas carnis ꝓsens non satiat/ futura cruciat/ ꝓterita non delectat. Vile quid ergo est: et tū ꝓ ea datur anima sanguine christi comparata. Unde sequitur: r Mulier aūt viri pretiosam animam capit: ad imaginem dei factam/ precio magno emptam. j. Cor. vj.d. Empti enim estis precio magno. Sed quo precio? Non auro quidem corruptibili vel argento: sed precioso sanguine quasi agni īmaculati iesu christi: j. Pet. j. d. Falsa est ergo ꝓcul dubio bilanx t dolosa: in qua plus ponderat amor meretricis q̄s sanguis christi. Fugiēda est igit mulier: Quia/ s Nunquid potest homo abscondere ignē: id est meretricis vel hęretici ꝓfabulationē: t In sinu suo: id est in corde suo: v Et vestimenta illius non ardeāt: id est corpᵘˢ qō est vestis animę: vl virtutes q̄ vestitūt animā. Eccl. ix. b. Omī tēpore sint vestimēta tua candida. Apoc. xvj.c. Beatᵘˢ qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. Quasi dicat salomon. Non. Eccl. ix. b. Colloquium mulieris quasi ignis exardescet. x Aut nunquid potest homo ambulare super ꝓrunas et non comburant plantę eius? q.d. non. y Sic qui ingreditur/ opere vel consensu: z Ad mulierem proximi sui: non erit mundus/ a peccato. a Cum: id est quia: tetigerit eam/ consensu vel tactu impudico. Eccl. xiij.a. Qui tetigerit picem inquinabit ab ea. Ignem in sinu abscondit: qui mulieri libenter loquitur. Super ꝓrunas ambulat: qui affectus suos in speciem mulieris figit. Ad has ꝓrunas multi se calefaciunt/ cū petro christū negantes: Matth. xxvj.g. Has ꝓrunas accendit diabolus suggestionibᵘˢ ꝓauis. Job. xlj.b. Halitus eius ꝓrunas ardere facit. b Nō grandis est culpa cum quis furatᵘˢ fuerit/ compatiōe adulterij: quia per adulterium violat thoruᵐ eccl̄ie sponsi. Inde etiaz ꝓuenit sępe exheredatio legitimorū filiorū: qz adulterinis filijs eque partitur hereditas. Ūñ Eccl. xxiij.d. Mulier omnis relinquens virum suū/ peccabit: t statuēs heredi/ tatē ex alieno mrimonio. Item in adulterio magis offendit ꝓximus. Item furtum potest restitui: adulterium ꝯo non. Item adulterium fit ex sola libidine: sed furtum sępius ex necessitate: Unde sequit: c Furatur enim vt esurientē impleat animam/ suam vl suam. d Deprehēsus quoq; reddet septuplū. Cōtra. Luc. xix. b. Si quē defraudaui reddo q̄druplū. Exo. xxij.a. Si q̄s furatᵘˢ fuerit bouē vel ouē et occiderit vel vendiderit: q̄nq; boues ꝓ vno boue restituet/ et q̄ttuor oues ꝓ vna oue. Sol. Forte a pluribus fuit statutū sic: vt in furto septuplum reddatur vt magis timeretur/ vel a spiritusancto: Vel melius. Reddet septuplū. i. perfecte. Sicut illud Ps. Argētū

Ps. 118.

Triplex statᵘˢ

Seruanda est ex siue ꝓcepta ꝓpter quinq;

Periculosū est conuersari cum mulieribus

Ps.11: Sicut illud Ps. Argentū terre purgatū septuplū. i. pfecte. a Et/ insuper/ omnē substantiā domus suę tradet/ ipse fur iudici. s. vel illi cui furat⁹ fuerat. b Et liberabit se: et ita fur perdit sua. c Qui autē adulter est: ppt̄ cordis inopiā. i. insipientiā: d perdet aiaz suā: nō tm̄ sua. Adulteri t fornicatores dicūt nō habere cor: qz toti carnei seu carnales sunt: sicut dicit Aug⁹. Un̄ Iere. v. e. Audi populе stulte qui nō habes cor. Ose. iiij. c. Fornicatio et vinū et ebrietas/ auferūt cor. e Turpitudinē t ignominiā cōgregat sibi. Turpitudinē quo ad se: Quia q̄ fornicat in corpus suum peccat. j. Cor̄. vj. d. Infamiam quo ad proximū. Eccl̄j. ix. a. Ne des mulieri potestatem animę tuę: ne ingrediatur in virtute tua t cōfundaris. Vel/ turpitudinē/ in hac vita: infamiā in futuro. Un̄ sequit̄: f Et opprobriū illius nō delebit̄: immo manifestū fit oībus in iudicio. Eccl̄j. xxiij. d. Relinquet̄ in maledictū memoria illius: t dedecus illius nō delebitur. g Quia zelus et furor viri. s. proprij vel christi: h nō parcet in die vindictę. i. iudicij: i qua vindicabit se deus de oībus malis quibus modo videtur pepercisse. i Nec acquiescet cuiusq̄ precib⁹: quia tūc nō erit tempus rogandi sed accipiendi. Job. xvj. e. In illo die nō interrogabitis quicquam. k Nec suscipiet pro redemptione/ reprobōrū/ dona plurima. Soph. j. d. Argentum eorum t aurū eorum nō poterit eos liberare in die irę domini.

Exposicio Capitulū. VII.

Fili mi ꝛc̄. In hoc capitulo exhortat salomon filium suū ad custodiā mandatorū et amorē sapientię: et dehortat ab amore mulieris alienę. Unde hoc capitulum in duas partes diuidit̄. In prima inuitamur ad bonū. In secunda reuocamur a malo. In prima parte monet nos salomon custodire p̄cepta: amare sapientiā. In secunda hortat nos fugere fornicationē: tam corporalē q̄m spiritualē: describēs meretricē: ibi: De fenestra eiꝰ ꝛc̄. Dic ergo: l Fili mi: ne p̄dicta cōtingāt tibi: m Custodi sermones meos: corde t opere. n Et p̄cepta mea recōde tibi: intus in corde q̄si thesaurū pretiosū: ne inde appetas laudari extra ab hominibus. Ps̄. In corde meo abscondi eloquia tua: vt nō peccē tibi. Econtrario ezechias peccauit: qz thesauros suos ostēdit babylonijs: Esa. xxxix. c. o Fili honora dominū: ipsius imaginem illęsam seruando: ipsum fide/ spe t charitate colendo: te pro ipso exponendo. Unde sup̄. iij. b. Honora dominū de tua substantia. i. de teipso vel in teipso / templū deo magnificū extruēdo per bonā vitam. Vel/ Honora dominū: fidem eius prędicando: laudes eius confitendo: pro ipso fideliter dimicando. p Et/ tūc sine dubio/ valebis. i. prevalebis cōtra hostes. Ro. viij. f. Si deus pro nobis/ quis contra nos? Vel/ valebis. i. valens eris. q Prēter eū vero. i. prēter dominum: r Ne timueris alienū. i. diabolū vel quemlibet: sed tm̄ ipsū. Esa. viij. c. Dominū exercituū ipsum sanctificate: ipse pauor vester et ipse terror vester. Eccl̄j. xxxiij. b. Qui timet deū nihil trepidabit. Matth̄. x. c. Nolite timere eos q̄ corpus occidūt ꝛc̄. Esa. lj. d. Quis tu vt timeas ab hoīe mortali: t a filio hoīs/ q̄ quasi fęnū cito arescit? Philosoph⁹. Qui timet deū: oīa timent eū. Econtrario cain quia nō timuit deum: omnia timuit. s Serua mandata mea et vives: vita gratię in p̄senti: t vita glorię in futuro. Matth̄. xix. c. Si vis ad vitā ingredi/ serua mandata. t Et legē meā quasi pupillam oculi tui. i. ita sollerter t diligenter vt pupillā oculi tui: p qua seruāda manū t cętera membra exponimus: Sic p lege nos et nostra exponere debem⁹: potius q̄ꝫ eā deseramus. Un̄ Mathias dixit j. Machab. ij. f. Mūc ergo filij emulatores estote legi: t date animas vestras p testamento patrū vestrorū ꝛc̄. Comparat autem lex pupillę: qz sicut in pupilla est vis videndi corporaliter: ita et in lege est vis viuendi spiritualiter. v Liga eam in digitis tuis. i. in discretis operibus tuis: vt sm̄ eam oīa agas. Vel/ In digitis tuis. i. in viribus aię: quibus liganda est lex amori vinculo/ et bonorū operū exercitio. x Scribe illā in tabulis cordis tui. i. in intellectu et affectu. Ibi scribenda ē per cognitionē stilo studiosę lectionis: hic per amorem stilo contemplationis vel exercitio boni operis. Vel duę tabule cordis/ sunt capax intelligentia/ t tenax memoria. Iere. xxxj. f. Dabo legem meā in visceribus eorū: et in corde eorum scribā eam. Alia translatio habet: Describe eā i latitudine cordis tui: Ita scilicet vt totū cor impleat: t nihil vacet a lege. Vel latitudo cordis/ amor ē: vbi scribēda ē/ vt totū cor sit liber legis dei: nō saccus vel arca. y Dic sapientię soror mea es. i. eam tibi sororia dilectione iunge. z Et prudentiam: de informatione morū: a Eloca amicā tuā. i. amore t sollicito obtempera ei. Vl̄ sapiētia ē de superioribus⁹: prudētia de inferioribus. Vel sapientia cognitio per gustū: prudentia cognitio per intellectū. Illa soror ē: ista amica est quod minus est. Vel sapientia est christus: qui quēlibet fidelem vocat sororē. Cant̄. iiij. b. Veni de libano soror mea sponsa. Et econuerso sponsa vocat eū fratrem/ Cant̄. viij. a. Quis mihi det te fratrē meū sugētem vbera matris meę? Hic autē christus vocat soror ꝓpter teneritudinem amoris: quo diligit nos. Vl̄ sapientia dicit̄ sacra scriptura: quę tāq̄ soror amplectenda est: nō polluēda incestu: sic̄ illi eā polluūt q̄ in ea aliud quęrūt q̄ꝫ honorē t gloriā dei/ aut proximi ędificationē. Hęc em̄ ē soboles spiritualis. s. honor dei: vtilitas proximi: quā doctor ex sapientia debet gignere: et tunc est verus sponsus/ non adulter quęrens in ea propriā gloriam vl̄ cōmodū temporale. Talis sponsus fuit paulus. ij. Cor̄. ij. d. Non sumus sicut plurimi adulterantes verbū dei: sed ex sinceritate sicut ex deo cora deo in christo loquimur. Vl̄ ideo dicitur sapientia soror: quia simul cū mundo corde creatur cum regeneramur. Vel ideo: vt quęras ei bonum virū: qui ducat eam amando/ operando. Prudentia vero vt amica habenda est: vt ad ipsam in oīni negocio causa cōsilij / in omni periculo causa auxilij / in omni aduersitate causa solatij quasi ad fidelem amicum recurras. Hoc ē qō dicitur Eccl̄j. xxxvij. a. Non obliuiscaris amici tui in animo tuo: t nō immemor sis illius in operibus tuis. Sap̄. viij. b. Ipsa enim est allocutio cogitationis et tędij mei. b Et custodiat te a muliere extranea: ad litteram: vel ab hęretica doctrina. c Et ab aliena quę verba sua dulcia facit/ vt decipiat: Ecce spiritualis amoris sapientia: quę carnalem amorem et errorem repellit. Et posset aliquis salomoni dicere: Et quō ꝫ scis? Et rn̄det: Experimento scio ꝫ. Et ecce q̄m̄o:

Ps.118.

Al. tollito

De fenestra eiꝰ

a De fenestra enim domus meę per cancellos prospexi: ad litteram sic potuit esse. Cancelli sunt fenestrę strictę/virgis ferreis vel ligneis cācellatę: vel ipsa parua foramina siue fenestrellę quę sunt inter virgas/dicuntur hic cancelli. Sic accipit Cantl.ij.c. En ipse stat post parietē nostrū respiciens per fenestras/prospiciēs per cācellos. Andreas dicit q cancell⁹ siue lurica ē mur⁹ cenaculoꝝ siue q̄rūlibet edificiorū ozaꝝ ambiēs ab iniuria lapsꝰ icedētes defendēs. Claudunt enī deambulatozia virgę cancellatę. Mystice autez refertur hoc ad p̄latos: qui manētes in domo conscientię suę/diligēti cura et consideratione debēt se extēdere vsq; ad sūditos: sm q dicit. j. xxvij.d. Diligenter agnosce vultum pecozis tui/tuosq; greges cōsidera. Debet autem eozum cura esse/vt errātes reuocēt/cōuersos regant vt stent/stantes pungant vt proficiant: et hoc significat baculus episcopi: qui superius curuus est: i medio rectus: inferius acutus. Unde versus. Attrahe per primū/medio rege/punge per imū. Dicit ergo salomon in persona prelati: a De fenestra enim domus meę per cancellos prospexi: id est solerti cura et vigilanti consideratione attendi vitam subditozum / manens in domo proprię conscientię. b Et video paruulos/sensu. c Considero vecordē: id est leuē sine cozdis discretiōe. d Iuuenem: non virtute sed istabilitate. e Qui transit per plateas: id est per latā et spaciosam viam quę ducit ad mozte: Matth.vij.b. De qua dicit Esa.lix.c. Cozruit veritas in platęis: et equitas non potuit ingredi. f Juxta angulum/relicta angusta via quę ducit ad vitā/declinās a rectitudine veritatis. g Et prope viam domus illius: scilicet mulieris: h Graditur/p cogitationes malas vecozs iuuenis. i In obscuro: ad litteram. Tenebras enī quęrūt q̄ st adulteri. Job.xxiiij.c. Oculus adulteri obseruat caliginem dicens: nō videbit me oculus. Joh.ij.c. Qui male agit odit lucez. k Aduesperascente die: ad litterā: vel mystice/occidente ei sole iusticię: l In noctis: id est peccati: m Tenebris et caligine/mentis. Ecce triplex obscuritas mentis tangitur hic. Uespera dicitur consensus i peccatū vel cogitatio prava: nox/delectatio peccati vel op⁹: caligo/consuetudo vel placentia peccati. n Et ecce mulier occurrit illi. Littera plana est. Describit enī mulierē meretricē/ad capiēdū iuuenes idoneā et paratam. o Ornatu meretricio preparata ad capiēdas aias/intuentium per oculos. Ornatus meretricius contrarius est honestati siue decozi conuersationis et pnitētię/quę est ornat⁹ sponsę christi. Iere.xxxj.a. Rursus edificabo te et edificaberis filia israel adhuc ornaberis tympanis tuis. q Garrula. Talis mulier vix est casta. Un beata virgo in euāgelio nō legit alq̄ locuta/misi q̄ttuoz. Primo/angelo respōdēdo: Luc. j.d. Secundo helisabet salutando: et canendo: Magnificat anima mea dñm: Luc.j.e. Tertio filio suo/quasi increpādo: Fili quid feciſti nob sic: Luc.ij.g. Quarto in nuptijs. Joh. ij.a. r Et vaga/corde. s Quieti impatiēs/corpore. t Nec valens in domo/materiali/vel conscientię: v Consistere pedibus suis: ad litterā/vel affectibus. x Nunc foris/in domo aliena. y Nunc in platęis/ciuitatis/vt videat et videatur. Unde. Spectatum veniunt: veniunt spectent et ipsę. z Nunc iuxta angulos insidians: visa prius i publico/sibi quęrat vt peccet. q.d. et occulte et palam se offert et iuitat ad pctm̄. a Apprehensumq; verboꝝ blandimētis: vel ad litterā brachioꝝ amplexibus: b Deosculatur iuuenem/leuē et cōsentiētem. c Et procaci vultu: id effronti et improbo: d Blāditur dicens: victimas p salute deuoui/vel debui: hodie reddidi vota mea. q.d. sacrificium hodie feci: et ideo ē mihi solēne conuiuium. e Idcirco egressa sum in occursū tuū: desiderās te videre. Un⁹ dicit et pl⁹ significat: Non eni solū videre desiderat meretrix. f Et repperi/te. g Intexui funibus lectulum meum. q.d. mollē feci. h Strauī tapetib⁹ pictis ex egypto: id est de byſſo egyptiaca factā: q̄ est candidior. Hoc quoq; ad libidinē oculoꝝ ptinet: primū ad tact⁹ suauitatē. Iste lectus ducit ad lectū inferni dormiētes in eo. Apoc.ij.f. Ecce ego mittā eam in lectum: et q̄ mechantur cū ea/in tribulatione maxima erunt. Culcitra huius lecti erit tinea: et operimentū vermes. Esa.xiiij.c. Subter te sternetur tinea et operimentū tuū vermes. i Aspersi cubile meū myrrha et aloe et cinnamomo/vt odore prouocet. Hoc quo ad odoratū. Sed hunc odorē horribilis sequit fetor. Esa.iij.d. Erit p suaui odore fetor. Et nota q tres species aromaticas notat: duas amaras et vnam dulcem: in quo notatur q in carnali opere plus est amaritudinis q̄ delectationis. Una amaritudo ptinet ad presens seculum/alia ad futurū. k Ueni inebriemur yberib⁹: id est abundanter ipleamur delectationibus. l Et fruamur cupitis vel cupidis: n Et ecce mulier tē. Mystice/hec mulier est hęresis: hęretic⁹/vir ei⁹: iuuenis vecors/simplices: q̄s hęretici vbox blādicęs decipiūt. Dic̄ g̃: n Ecce mulier occurrit illi: cuilibet simplici: o Ornatu meretricio. i. vbox cōpositiōe vl̄ sophistica deceptiōe. p Prepata ad capiēdas aias/laq̄is mortis. q Garrula q̄etis impatiēs. i. q̄etē ecclię turbare cupiēs. t Nec valēs i domo. i. in pmis discipulis suis q̄s iaz decepit: v Cōsistere pedib⁹. i. desiderijs suis. Semp eni hęresis serpit vt cancer. x Nunc foris: cū paganos vel alios infideles rapit ad suū errorem. y Nūc i platęis: cū voluptuosos puertit ad se. z Nūc iuxta ā gulos: cū alios hęreticos trahit ad suam sectam. a Apprehēsūq; deosculat. i. puersū ad se blandimētis vbox demulcet. c Et pcaci vultu blādit. i. obstinato errore dicūt se p deo facere q̄q̄d faciūt: et i oib⁹ q̄ faciūt imolare deo sacrificiū q̄si victimas suę salutis. Mā et dñs dixit discipul⁹: Uenit hora vt ois q̄ interficit vos arbitret obsequiū se pstare deo: Joh.xvj.a. g Intexui funib⁹ lectulū meū .i. pceptis diuinis m̄ et psentiētib⁹ m̄ stratū salubre paui: q̄ ipe miser bis funib⁹ sibi et suis seq̄cib⁹ locū p̄ditiōis parat: vbi ligat mātib⁹ et pedib⁹ pjciat in tenebras exteriozes: Mat.xxv.c. h In tapetib⁹ pictis ex egypto/itelligit ornat⁹ eloq̄ntię et vsutia artis dialecticę: q̄ decipit hęretic⁹ simplices: q̄ recte ex egypto dicūt: q̄ ad męrorē et confusionē ducūt. i Aspersi cubile meū myrrha et aloe et cinnamomo. i. odore vtutū: q̄s fingit se hīe hęretic⁹. Uel p myrrhā et aloe significant opa pnię q̄ habēt hęretici exteri⁹. Per cinnamomū itelligit hūilitas quā pmittūt. k Ueni inebriemur yberib⁹. i. dulcedie doctrię vtriusq; testamti. l Et fruamur cupitis amplexib⁹ * c

B

Al. iuuenē

C

Al. †debui

Al. †lectū

Al. †cupidis

Mystice

Mystice

tis vel cupidis: alia lra: a Amplexibus/tota nocte. b Donec illucescat dies/ crastina/ad litterā. Vel dies mortis vel iudicij: quia tunc cessabit omnis carnalis voluptas: et incipiet tormentum eorum: et secure potes venire. c Non est enī vir/vel maritꝰ meꝰ: d In domo sua: nec etiam timeas eius superuentionē: Quia/ e Abijt via longissima: qō etiam inde patet: quia/ f Sacculum pecunię secum tulit/ vnde sustentetur. g In die plenę lunę reuersurus est in domum suam: id est finito mense reuertetur. h Irretiuit eum multis sermonibus: et blanditijs labiorum protraxit illū: quę sunt rete diaboli. j. xxix. a. Qui blandis fictisq; sermonibus loquitur amico suo: rete expādit gressibus eius. i Statim eā sequitur/ captus/ q̄si bos ductꝰ ad victimaz. i. ad interitū ęternū. l Et q̄si agnus lasciuiēs z ignorās q̄ ad vincula stultꝰ trahat: id ē in interitū. ęternū. Lasciuiēs dico: n Donec transfigat sagitta. i. acuta sententia iudicis: o Iecur eius: vbi est sedes amoris. Osee. xiij. c. Dirumpam interiora iecoris eorum. Sequitur inquā: p Velut si auis festinet ad laqueum/ trahente eum voluptate: ita etiam q̄ ꝓueniat tentationes: qō grauissimū peccatum est. Hiere. iij. a. In vijs sedebas expectans eos quasi latro i solitudine z polluisti terram in fornicationibus. Thren. j. b. Paruuli eorū ducti sunt in captiuitatē ante faciē tribulātis. q Et nescit: id est nescire cōtemnit vl se nescire dissimulat. r Quia de periculo animę illius/nō solum corporis: s Agitur/ inter ipsum z ipsam: et diabolus est mango ꝓcurās. t Nūc ergo fili audi me/vt prędicta possis euadere. v Et attende verbis oris mei: id attente suscipe aure cordis. x Ne abstrahatur in vijs illius mens tua. q. d. non solum non videas: sed etiam videndi occasionem subtrahas tibi. y Neq; decipiaris semitis eius: id est prolapsis z blanditijs quibus quasi quodā malo compedio itur in infernum. z Multos enim vulneratos/per malam concupiscentiam: a Dejecit/per operis explectionē. q. d. exemplo aliorum discē fugere mulierez: quia quę prędicauit fortibus multis/ prędicabit tibi vni debili. Et hoc est qō sequitur: b Et fortissimi quiq; interfecti sūt ab ea/spiritualiter. Sicut dauid. iij. Reg. xj. a. qui erat mansuetissimꝰ. Sanson: Judic. xiiij. a. et. xvj. a. qui erat fortissimꝰ. Salomon. iij. Reg. xj. a. qui fuit sapientissimus. c Cię inferi domus eius: id vię ducentes ad domū illius: ducunt ad infernum vel ad peccatum insatiabile. d Penetrantes interiora mortis/vel iferiora: id ē vsq; ad mortem animę vel gehennę. Sup. v. a. Pedes eius descendunt in mortem: z gressus eius ad inferos ꝓgrediūt.

Mystice ✻ cupitis amplexibus: id est familiaritate mutua/ quę ab alijs cupitur. Ita dicit hęreticus ei quem decipit. b Donec illucescat dies/ęternus nobis scz. c Non est enim vir: id est christus: d In domo sua: id est in ecclesia corporaliter z visibiliter. e Abijt via longissima: quia ascendit in cęlum: qō longe est a peccatorib⁹: sicut Ps. 118. dicit Ps. Longe a peccatoribus salus. Luc. xix. b. Homo quidam nobilis abijt in regionem longinquam accipere sibi regnum z reuerti. f Sacculum pecunię secum tulit: id est corpus in passione consciscum: vt thesaurum redemptionis nobis effunderet: in quo sūt omnes thesauri sapiētię z sciētię abscōditi: in quo plenitudo diuinitatis corporaliter inhabitat: Col. ij. a. g In die plenę lunę reuersus est in domum suam: id est in die iudicij: quando plena erit ecclesia in filijs suis: sm q̄ dr Apoc. vj. c. Vidi subtꝰ altare aias interfectorū/dicētes: Usq; quo dñe sanctꝰ z verꝰ nō iudicas z nō vindicas sanguinē nr̄m: Et dictū est illis/vt requiescerent adhuc tempus modicum donec cōpleantur conserui eorum et fratres eorum. h Irretiuit eum sermonibus multis: et blanditijs labiorum protraxit illum: id est ꝓcul traxit a rectitudie fidei. i Statim eam sequit/via erroris. k Quasi bos ductus ad victimam: id est stultꝰ ad mortē ęternam. m Et ignorans q̄ ad vincula stultus trahatur: id ē sunib⁹ peccatorū ad infernū. n Donec transfigat sagitta: id est iudicis sententia. o Iecur ei⁹: id est interiora eius oia. Sed iecur nominat: q; ibi est sedes amoris.

Alt. tverba

Alt. tinferior

A

Alt. tanti/ pbrasim

Multis modis clamat dominꝰ

Qn Unquid non sapiē/tia cc. Hoc capitulum respōdet per antithesim ꝓcedenti. In illo enim actum est de muliere fornicaria iuuenē seducente: i hoc agitur de cęlesti sapientia clamante in summis excelsisq; virtutibus: in prophetis z apostolis/z reuocante a via mulieris fornicarię. Diuiditur autem hoc capitulum in quattuor partes. In prima ostēdit vbi clamat sapientia: quia in summis virtutibus. In secunda quibus siue ad quos: quia viris et ad filios hominū: ibi: O viri ad vos cc. In tertia ostendit de quibus loquitur: quia de magnis rebus: ibi: Audite quoniam cc. In quarta ostendit q̄ audiri debet: quia omnes sermones eius iusti sunt: et quia ipsa sapientia melior est cunctis opibus: Et multas alias rationes ponit in littera quare audienda sit: ibi: Justi sunt cc. Et quasi aliquis quęreret: quomodo prędicta mulier precaueri posset: Respondet salomon/q̄ bene et desilit: Quia/ e Nunquid non sapientia: id est christus: f Clamitat: id est frequenter clamat. q. d. sic: docēs cauere prędictam meretricem. Joh. vij. f. In nouissimo die magno festiuitatis stabat ihesus z clamabat/dicens: Si quis sitit: veniat ad me z bibat. Secundo clamauit in suscitatione lazari. Joh. xj. f. Hęc cum dixisset ihesus: voce magna clamauit: Lazare veni foras. Tertio clamauit i cruce. Mat. xxvj. f. Et circa horam nonam exclamauit voce magna dicens: Heli heli lamma azabtani. Quarto appropinquante morte. Luc. xxiij. f. Clamans ihesus voce magna/ait: Pat in manus tuas cōmendo spiritum meum. Clamat etiam per creaturas/per scripturas/per prędicatores/per inspiratiōes/ per bificia incessant. Et ideo dicit: Clamitat. g Et prudentia dat/gratis/vocem suam/non alienam. Christus dicitur sapientia/cum instruit de diuinis: prudentia cum instruit de humanis. Vel sapientia dicitur: cum docet fidem: prudentia cū informat de moribus. h In summis excelsisq; verticibus: ad litteram: quia vtrunq; testamentum datum est in monte. Vetus/ in monte sinai. Exo. xx. a. Mouū/in mōte thabor: Matth. xvij. a. Vel/In summis excelsisq; verticibus: id est in prophetis z aplis: q̄ sumi z excelsi fuerunt vita z intelligentia. Vel/In sūmis excelsisq; verticib⁹ dat vocē suam: id est in aperto z in publico. Matth. x. c. Qō in aure auditis/ꝓdicate sup tecta.

Supra viam quasi

a Supra viam / quasi presto his qui in via mandatorum ambulant. Unde Luc'.xviij.g. dicitur / q' in via stãs sanauit cecum: sic: Stans autem iesus iussit eum adduci ad se.
b In medijs semitis. i. in stratis publicis: ad litterã. Vl' in semit' ꝫ silior ꝑ diuersitate audiẽtiũ stãs instruẽs eos paratos esse ad pugnaz.

Unde ꝛ beat⁹ stephanus in agone positus vidit iesum stantem: Act'.vij.g. c Juxta portas ciuitat'. Ad litteram: in naim in porta mortuũ suscitauit: Luc'.vij.c. d In ipsis foribus loquit': id est in ipsa porta vbi omnes conueniebant / ibi dñs prędicauit: In hocipso instruens nos: ꝛ confundens hereticos: qui in occultis ꝛ in obscuris locis prędicant. Uel mystice porta ciuitat' est doctrina apostolor. Unde Apoc'. xxj.f. Et duodecim portę / duodecim margaritę sunt p singulas: ꝛ singulę portę erant ex singul' margaritis. Fores portę sũt miores ꝓdicatores vel doctores: q' nob claudũt ꝛ aperiũt doctrinã apl'or. Uel fores sunt intellect⁹ ꝛ affect⁹: portę doctor q'libet. His foribus assidet sapiẽtia: assidet enim veritas intellectui: bonitas affectui. Sap'.vj.c. Qui de nocte vigilauerit ad eam non laborabit: assidentẽ enim foribꝰ suis inueniet illam. Mozaliter. Mozaliter. Sapientia in via loquit' actiuis vt ad se veniãt pseuerãdo. Mat.xj.d. Uenite ad me oẽs q' laboratis ꝛ onerati est' et ego reficiã vos. b In medijs semit' loquitur / ne a se recedãt. Job.xv.a. Si manserit' in me ꝛ verba mea in vobis mãserint: qcunq; voluerit' petet' ꝛ fiet vobis. Et post.b. Manete ī dilectione mea. In foribꝰ portę loquitur prelat' / vt recte iudicent ꝛ diligant iustitiã. Sap'.j.a. Ps.57. Diligite iusticiam qui iudicatis terrã. Ps. Recte iudicate filij hoim. e Dicẽs / O viri. Attẽtos facit. Et est ħ scõa ps capituli. f Ad vos / non ad fẽminas: q̃s pharao vult seruari maribꝰ submersis: Exo.j.d. Quia sermo iesu nõ capit in talibus: Job.vij.e. Item / ad vos / non ad pueros: qui nõ habent virilem dimensionẽ: hoc est longitudinẽ longanimitatis / latitudinẽ charitatis / spissitudinẽ humilitatis. Item / ad vos / non ad paruulos: quia ad magna inuitat: vt patet p sequentia. g Clamito: id multiplicit' clamo: vt dictũ est. ſ. eodẽ: p creaturas / p scripturas / p ꝓdicatores / per inspirationes / per semetipsum / per angelos / per beneficia / per flagella: et tñ pauci adhuc audiũt illum. Unde. ſ.j.c. Uocaui ꝛ renuistis. Et Matth'.xxij.a. Simile est regnum cẽlor homini regi qui fecit nuptias filio suo: et misit seruos suos vocare inuitatos ad nuptias ꝛ nolebant venire. b Et vox mea ad Ps.35. filios hominũ: non ad iumẽta: et tñ hoiel ꝛ iumẽta saluab dñe: quẽadmodũ multiplicasti misericordiã tuam de⁹. Que sit illa vox subiungit: i Intelligite. i. interius percipite: k Paruuli / malicia. j. Cor'. xiij.d. Malicia paruuli estote. Uel / paruuli. i. bũiles: q' talib⁹ dñs reuelat secreta sua. Mat.xviij.a. Nisi puersi fueri' ꝛ efficiami sic paruuli: non intrabitis in regnũ cẽlor. Item Luc'.x.d. Cõfiteor tibi dñe pr cẽli ꝛ terrę: q' abscõdisti ħ a sapiẽtib⁹ ꝛ prudẽtib⁹ / ꝛ reuelasti ea paruul'. l Astutiã: q̃ ẽ cautela vitãdi mala. Hęc enī facit de paruul' magnos. m Et insipiẽtes: qb⁹ nõ sapiunt spũalia. Uel insipiẽtes reputatiõe sua vel mundi: Tales enī vertũt animũ suũ ad bonũ. n Aiaduertite. i. animũ ad ꝟba mea q̃si os ad cibũ: q̃si oculos ad lucernã ꝟtite. Uel aiaduertite. i. ꝟba mea ad animũ ꝟtite: nõ tm̃ ad aures / cor poris ꝫ etiã ad intellectũ p attẽtionẽ: ꝛ ad affectũ p amorẽ: et ad manũ p opationẽ: et tũc demum ad os per ꝓdicationem. o Audite q̃m de reb⁹ magnis locutura sũ. Tertia pars capituli est. Promisit enī regnũ cẽlor: et dedit fidẽ trinitat': docuit exẽpla bñ viuẽdi ꝛ documẽta dedit: Hęc magna sũt q̃ ad p̃ciũ / et vtilitatẽ. p Et aperient labia mea / ad litterã. Mat.v.a. Et aperiẽs / os suũ docebat eos ꝛc. Uel Labia dñi sũt duo testamẽta: q̃ fuerũt clausa vsq; ad aduẽtũ dñi: Sed tunc fuerũt aperta. Unde q̃ ꝓphetę futurum direrant / q̃ lex sub figur' clausũ tenebat: iohãnes digito demõstrauit. Et ideo ꝺr Mat. xj.b. Omnes prophetę ꝛ lex vsq; ad iohannem prophetauerũt. Labia sapientię sunt apostoli / doctores / expositores / prędicatores: qui debent aperiri: id est aperte loqui: q Vt recta p̃dicent: id est mãdata / consilia / virtutes: quę

B Arthelaurũ ſ.j.b.

t bia mea dẽtestabunt impiũ.
v Justi sunt omnes sermones
x mei: nõn est in eis prauũ q̃d
ȝ nęq; peruersum. Recti sunt
a intelligẽtibus: et equi inue-
b nientibus scientiam. Acci-
c pite disciplinã meã et nõn
f pecuniã: doctrinã mãgis q̃
g ħaurum eligite. Melior est
b eni sapia cũctis opib⁹ pciosis-
i simis: et omne desiderabile
k ei nõ põt cõpari. Ego sapia

facunt hominem rectum. r Ueritatem meditabitur guttur meũ: id est ex p̃meditatione loquetur. Et attribuit gutturi q̃ est cordis / propter concordiã cordis ꝛ oris. Simile in Ps. Os iusti meditabit sapiẽtiã. Justi enī habent os ī Ps.36. corde: quia nihil loquunt nisi premeditatum. Ecõuerso stulti habent cor ī ore: q; sine discretione aliqua loquunt. Eccl'. xxj.d. In ore fatuorum cor eor: et in corde sapientiũ os illorum. s Et labia mea. Expone / vt. ſ. t Detestabũtur impium: id est diabolum ꝛ mẽbra eius. Esa.xj.a. Spiritu labiorum suorum interficiet impiũ. ij. Thessal'.ij.b. Tũc reuelabit' ille iniquus quem dñs iesus interficiet spiritu oris sui. Uel detestatur impium: id est detestandã esse impietatez ostendent. Sequitur quarta pars capituli. v Justi sunt omnes sermones mei: q; ad iustitiã informat. x Nõ est in eis prauũ quid / contra fidẽ. y Nęq; peruersum contra mores. Prauitas enī ad intellectum: peruersitas ad affectum referenda est. Unde exponẽdo subiũgit: z Recti sunt intelligentib⁹: non omnibus. a Et equi inuenientib⁹ scientiam: id est inuenire desiderantib⁹. Alij; vero sunt iniqui. ij. Cor'. ij.d. Christi bonus odor sum⁹ deo in his qui salui fiunt / et in his qui pereunt: alij; quidem odor mort' in morte: alij; aũt odor vitę ī vitã. Et cum tales sint sermones mei: Ergo: b Accipite: id est ad vos capite: nõ solum alij; / ne sitis tm̃ canalis / sed primo concha. c Disciplinã meã / q̃ mores informat ꝛ vitia destruit. d Et nõ pecuniam: quia dñs nõ habuit pecuniã. Joh'.xiij.d. Uenit princeps mundi huius ꝛ in me non habet quicq̃. Nec etiam successor dñi habuit pecuniã. Act'.iij.a. Argentum et aurum non est mihi. Beatus Bern'. Si aur habuisset / clausum non erexisset. e Doctrinam: que docet bene viuere. f Magis: id est potius. g Or thesaurũ eligite: quia nemo potest duobus dñis seruire: id est deo ꝛ mamone: Mat.vj.c. h Melior est eni sapiẽtia cunctis opibus precios̃issimis / mundi. Nam omnes diuitię nobiles iueniunt in ea. Unde Eccl'. xxiij.c. In me gratia omnis vitę ꝛ veritatis: in me omnis spes vitę ꝛ virtutis. Item melior est: quia vitam tribuit possessori sui: q̃ non facit pecunia. Eccs. vij.b. Melior est sapientia cũm diuitijs: et magis prodest videntibus solem: Sicut enī ꝓtegit sapientia: sic ꝓtegit pecunia: ħ aũt pl⁹ habet eruditio ꝛ sapia / q̃ vitam tribuunt possessori suo. i Et omne desiderabile: q̃ decet / vt honores: q̃ expedit vt diuitię: q̃ delectat / vt voluptas. k Ei non potest comparari: id est equiparari: quia illa eterna est: hęc vero transitoria. Job. xxviij.c. Non dabitur aurum obrizum pro ea: nec appendetur argentum in cõmutatione eius ꝛc. l Ego sapientia habito in consilio. i. in his qui libenter acquiescũt consilijs bonor. Ũ iob habi- Job.1.a.

 tauit in terra bus

rauit in terra hus: qđ interpretat cōsiliū. Uel/In consilio id est in illis qui nihil agunt sine consilio. Unde Eccl̄j.xxxij. v. Fili sine cōsilio nihil facias: t post factum non pnitebis. Item in eodē. Uir cōsilij nō disperdet intelligētia. a (Et eruditis: id est discret. b (Interesum cogitationib⁹: disponens t dirigens eas. Stult⁹ ꝓ o et inordinat⁹ cogitatiōib⁹ fugit sapia. Unde Sap. j.b. Spiritus enī sanctus disciplinę effugiet fictum/t aufert se a cogitationib⁹ que sūt sine intellectu. c (Timor dñi. i. quo timetur dñs vt pater/non mundus. d (Odit malum. i. fugat q̄si medicina noxiuz sanguinem. Eccl̄j.j.c. Timor dñi expellit pctm̄. Uel/odit: id ē incendit igne iugis meditationis pnarū infernaliū. Ps̄. In meditatiōe mea exardescet ignis. e (Arrogantiā/q̄ se oibus alijs prefert: vel qđ non habet/falso sibi arrogat: vel qđ habet sibi. i. suis meritz ascribit/vel habere dicit: f (Et superbiam: q̄ quasi de bonis habitz extollit. g (Et viam prauam/eoz qui aperte mala faciunt/vel nimis aspere alios corrigūt. h (Et os bilingue. i. duplicitatē/ i (Detestor/quasi excōmunicata/quasi a cōmunīōe sanctoz separata. Superbiam ꝓ o specialiter detestat sapia: ꝓpter sex abusiones eius. Prima est: quia cū sit quid vacuū t nihilū/oia vult replere seipsa: t nullo modo patit se impleri: quia tumor infusa repellit. Hoc autem est cōtra naturā: omne enī vacuū naturalit trahit ad se vnde impleat. Scōa abusio ē: qz pleni/tudini se infundit. Celum enī t terra plena sūt gloria dñi. Unde: Uiuo ego dicit dñs: quia implebit ois terra gloria mea. Et Hiere. xxiij. e. Celū t terrā ego impleo dicit dñs. Tertia abusio est: quia etiaz pacem secum non habet: Superbia enī oīe aliud vitiū patit ꝓter q̄z se. Quarta est: qz de pōdere ꝓprio ascendere ꝓtendit. Est enī superbia pondus: qđ est inititum oīs peccati: Eccl̄j.x.b. Quinta est: qz oibus vitijs vult cooperiri ne appareat. Sexta est: quia cum suo ꝓtrario. i. cū humilitate pacē habet: qđ in nullo ꝓietatis genere inuenit. Detestat aūt os bilingue/quasi monstz. Quid enī mōstruosius q̄z habere duo oza/vel duas linguas? Tales sūt duplices t loquaces: qui partim iudaice/partim aḡotice loquunt: vt dicit Hieremię. xij. d. i. modo secularit/modo spūalit/modo detrahūt/modo adulāt: venenū simul t mel habētes sub lingua. Unī isti ꝓprie sūt apli diaboli: Unī pōt dici de ipsis: Loqbant varijs linguis pseudo apostoli magnalia diaboli. Graue ē h pctm̄ t valde detestabile. Unī Eccl̄j.v.d. Sup furē ꝓfusio t pnitētia: t denotatio pessima sup bilinguē. Uel arrogantiā t superbiā dicit salomon pctm̄ cogitatiōis: viā/pctm̄ oris: os bilingue/peccatū locutiōis. Cōtinua: Dico q in cōsilijs habito: qz k (Mecū est cōsiliū: Unī ad eā recurrēdū est in oī negocio/nō ad homes. Esa. vij. d. Cū dixerint ad vos q̄rite a phytonib⁹ t diuinis: nunqđ nō pp̄s reqret a deo suo visionē ꝓ viuis t mortuis: ad legē magis t ad testimoniū recurrēs: l (Et ęqtas/supple mea est. m (Mea est prudētia: mea fortitudo. Quattuor dicit esse sua. s. cōsiliū/ęqtatē/prudentiā/fortitudinē: qb⁹ respōdēt q̄ttuor q̄ sequūt. n (Per me reges regnāt: Hoc ad cōsiliū. Reges dic aplos/doctores/ꝓlatos/et alios: q̄ se t alios t regnū eccl̄ie sibi subditū bñ t cōsulte regere nouerūt. o (Et legū conditores iusta decernūt: Hoc ad ęqtatē legū. Conditores dicit expositores vtriusq testamēti. p (Per me principes imperant: t potentes decernūt iusticiā/subditis: Hoc ad fortitudinē. Fortes dicit ꝓceptores et rectores fideliū: quia oēs a sapia habēt quicquid possūt. Unde ipsa dicit. Joh. xv. a. Sine me non poteritis facere q̄dq̄. Roma. xij. a. Non est potestas nisi a deo. Et nota q duo

a habito in consilio: et eruditi
b interesum cogitationib⁹. Ti
c mor dñi odit malū: Arro
d gantiam t superbiā/t viam
e prauā: et os bilingue dete
f stor. Mecum est consilium t
g equitas. Mea est prauden
h tia: mea fortitudo. Per
i me reges regnant: et legum
k conditores iusta decernūt.
l Per me principes imperant: et potentes decernunt
m iusticiam. Ego diligētes me
n diligo: et q mane vigilaue
o rint ad me inuenient me.
p Mecum sunt diuitię t glo
q ria: opes supbę et iusticia.
r Melior est fructus meus

ilstorum quattuor pertinent ad intellectū/duo ad affectum: et duo regūt alia duo. Consiliū enī regit fortitudinē/ne sit pceps: Unde sub vno spiritu ꝓiūgunt/Esa. xj. a. Spiritus inquit consilij t fortitudinis. Item prudētia regit equitatem/ne sit ꝓdiga vel auara: Unde sub vno spiritu ponunt scientia t pietas/que ē eqtatis. Spiritus inqt scientię t pietatis. De his quattuor dicitur Sap. viij. b. Sobrietatē et prudentiā docet sapientia et iusticiam t virtutem: quibus nihil est vtilius ī hac vita hoibus. Hę sunt quattuor rotę q̄drigarum aminadab: de quib⁹ dicit Cantz. vj. d. Anima mea cō turbauit me ꝓpter quadrigas aminadab. Et quia talis sū/diligere me debetis: Quia/ q (Ego diligentes me diligo. Joh. xiij. c. Qui diligit me: diliget a patre meo: t ego diligā illū t manifestabo ei meipsū. Ex hac duplici auctate videtur q nos primo diligamus deum: postea et ꝓpterea ipse nos. Sed cōtra. j. Joh. iij. b. In hoc est charitas dei: nō q̄si nos dilexerim⁹ eū: sed qm̄ ipse ꝓor dilexit nos. Sol. Duplex est dilectio dei. Eterna t tempalis: siue dilectio p̄destinationis t iustificatiōnis. Prima/dilexit nos ab eterno. Et de illa dicitur Malach. j. a. Jacob dilexi/esau aūt odio habui. Secūda diligit nos ex tempe. Et huius dilectiōis multiplex est effectus. Unus infusio gratię. Secūdus gratię ꝓseruatio. Tertius gratię augmētatio. Quartus gratię ꝓsummatio: qđ erit in gloria. De ꝑma dilectione nō potest dici: quia diligimus deum: ideo ipse diligit nos: sed potius econuerso. Item de secūda quo ad primū effectū non potest dici: quia nos diligimus deum: ideo dilexit nos: sed potius ecōuerso. Et de illa loquit Iohannes in prędicta auctoritate. Quo ad alios effect⁹ secūdę dilectiōis vere potest dici: quia diligim⁹ deum/ideo diligit nos. Et de hac potest intelligi qđ h̄ dicit/ et ī Joh. xiij. r (Et q̄ mane/gratię/fugata nocte peccati: Uel/Mane. i. in iuuentute: s (Vigilauerint ad me: id est ꝓpter me habendū. t (Inuenient me/assistentē foribus suis: vt dicitur Sap. vj. c. Et pulsantē ad ostiū: vt dicitur Apoc̄l. iij. d. Circūeuntem t quęrentē dignos se: vt dicitur Sap. vj. c. Maxima igitur ꝓditio est t infidelitas/non diligere sapientiam que sic diligit nos t querit t pulsat t circūit et etiā preuenit. Unde Apoc̄l. xxij. c. Ego sū alpha t ω primus t nouissim⁹. Primus ī amādo: nouissim⁹ in discessu. Unde beatus Bern̄. Benign⁹ iesus venientibus ad se totus prębobuiat et p̄currit/t tot⁹ totos deosculat. Sicut dr Luc̄. xv. d. de filio ꝓdigo redeūte ad patrē: Cū adhuc longe esset vidit illum pater ipsius et misericordia motus occurrens cecidit super collum eius t osculat⁹ est eū. v (Mecum sūt ꝛc̄. q. d. si amoz meus vos non mouet ad querendū t diligēdū: saltē vos moueat cupiditas. Quia/mecū sunt diuitię t gloria: id est diuitię gloriose. i. q̄ faciūt gliosos. De quib⁹ dicit apostolus Roma. xj. d. O altitudo diuitiarū sapientię et scientię dei. Hę sunt spūales diuitię: temporales sterco/ra sunt. Unī et Iob/sup sterqliniū sedere refert. x (Opes supbę. i. supeuntes/non ima petentes. Esa. lx. c. Ponam te in superbiam seculoz. y (Et iusticia/etiam mecū est/sine qua cętera nihil valent. Ecce differētia inter diuitias tēporales t spūales: quia tempales aut vix aut nunq̄z cū iusticia et sine peccato acq̄runt aut detinent. Unī Aug⁹. Oīs diues aut iniqu⁹ aut hęres iniqui. Spirituales ꝓo t cū iusticia acq̄runt t cum iusticia possident vel detinetur t cū iusticia distribuuntur. z (Melior est fructus meus: id est qui ex me ꝓcedit. s. iij. b. Primi et purissimi fructus eius. Qui autem et quot et quales sint fructus eius: dicitur Eccl̄j. xxiij. per totū. Ego inquit mater pulchre dilectionis ꝛc̄. Uel fructus

Sapiētia detestatur superbiaz ꝓpter sex eius abusiones

Job. 2. c.

De dilectione dei et eī effectibus

sapiētię est christ⁹ et tota

sapientię: id est christi/est tota ecclesia: Ipse enī est granum frumenti qđ seminatū multum fructum fecit. s. totā segetē ecclesię/virtutes t dona: De quib⁹ Eccī.xxiiij.d. Rigabo hortū plantationū/et inebriabo partus mei frūctum. Vel/Fructus sunt vita eterna. Genimina eius sunt virtutes gratuitę. Virtutes ꝙo naturales t sensus naturalis nomine auri t argēti intelligūt. Unde bene dicit: Melior est fructus meus: id est vita eterna: a (Auro t lapide p̄cioso: id est virtutib⁹ naturalib⁹. Vl ad litteram. Ps. Ideo dilexi mandata tua super aurū t topaciō. b (Et genimina mea: id est virtutes gratuitę t sancta desideria t opera bona: c (Argento electo: id est sensu naturali vel venusto eloquio.

C Ps.118.

a aūro t lapide p̄cioso: t gēnimina mea argento electo.
b In vijs iūsticię ambulo: in
c mēdio semitarum iudicij:
f vt ditem diligentes me: et
s thēsauros eorum repleam.
b Dominus possedit me i ini
k tio viarum suarum: ānteq̄
l quicq̄ faceret a principio:
m ab eterno ordinata sum: et
n ex antiquis ānteq̄ terra fie
q ret. Nondum erant abyssi: t
r s ego iam concepta erā. Nec
dū fontes aquarum erupe
t v rant: nēcdum montes grāui
x mole cōstiterant. Ante col
y z les ego parturiebar: adhuc
a terram non fecerat: et flumi
b na t cardines orbis terrę.
c d Quando pręparabat celos
e f aderam: quando certa lege
et gyro vallabat abyssos.

d (In vijs iusticię ambulo: in medio semitarū iudicij. Ad litterā christus vias pręceptor⁹ t semitas consiliorū ambulauit adimplēdo/t docuit prędicando. Esa.ij.a. Docebit nos vias suas t ambulabimus in semitis ei⁹. Hoc est contra multos: qui alios docēt vias pręceptor⁹ t semitas consiliorum: et ipsi semper sunt in inuio t nō in via. Ps. Effusa est contentio super principes: et errare fecit eos in inuio et nō in via: cū tñ angelus dixerit tobię: id est prelato: Frat scis quēadmodū reliqsti patrē tuū: si placet itaq̄ tibi prędamus: t lento gradu sequant iter nostrum familię: Tobię. xj.a. Item Ecc. xlix.c. Sad accinct⁹ prędiabit ante eū. Tñ aliqñ se debet prelat⁹ vl p̄dicator p compassionē alijs cōformare ꝓpter indiscretos ęmulatores. Unde Gen. xxxiij.c. dicit iacob ad esau qui volebat vt secū graderetur: Nosti dñe mi q̄ paruulos habeaz teneros t oues t boues fętas mecū: quas si plus ambulando fecero laborare/morientur vna die cuncti greges: prędat dñs meus ante seruū suum: t ego sequar paulatim vestigia ei⁹: sicut videro posse paruulos meos. Christus ergo ambulat in vijs iusticię: vt t tu ambules in eisdem/si tñ vis ei occurrere. Sapiętię etiam donū ambulat in vijs iusticię: id ē ambulare docet: Et e (In medio semitaruz iudicij. i. discretionis. Uel ideo dicit/iudicij/ quia potestas iudicandi tm̄ debet dari illis qui ambulant in semitis consiliorum. f (Ut ditem ꝛc. q. d. ideo habeo mecum diuitias: vt ditem diligentes me/spiritualibus diuitijs: quę sunt veri nominis. Diuitię ꝙo temporales nō ditant/sed potius inquinant: nec delectant/sed lacerant. Unde Eccī.xxij.a. De stercore boū: id est prędicatorū/lapidat⁹ est piger. g (Et thesauros eorū repleam: id est loca vbi diuitię reponuntur: quę sunt tres vires animę. Rationabilez em̄ replet dñs perfecta cognitione summę veritatis. Concupiscibilem perfecta dilectione summę bonitatis. Irascibilem perfecta gloria exaltationis. h (Dominꝰ possedit me. Dixerat q̄ diligenda esset sapientia/t causas multas posuit: ad huc ostendit alias. q. d. diligite me: qz diligenda sū. Dominus/enim/possedit: id est genuit/me: Siue/me/filiū. i (In initio viarum suarum: id est creaturaruz p quas bō venit ad cognitionez dei. Sed etiā ad noticiam trinitatis per creaturas venimus: Magnitudo enim creaturarū nos ducit ad potētiā: ordo t pulchritudo ad sapiętiam: bonitas et gubernatio t conseruatio ad bonitatē. Dicit aūt possideri sapientia in initio omnium creaturarum: id est ante omnem creaturā. Uel/In initio: id est quasi initiū. Et vere initiū omniū creaturarū: per ipsam enim quasi per artem siue exemplar siue sigillum vniuersalis conditor⁊ facta sunt omnia. Unde totus mundus siue vniuersitas creaturarum est quasi quidam liber extractus ab illo exemplari: vnde t ipsa dicitur mundus archetypus. Omnem vero operationez extrinsecā prędcedit interior prędordinatio: q̄ nihil aliud est apud p̄mū operatorem q̄ filij generatio apud patrem. Item ordo naturę ꝙ requirit q̄ in operibus quę ex arte procedunt prius est interius dicere faciam hoc/q̄ exterius operari: illud vero dicere apud deum patrem est verbum generare. Conceptio vero sapientię de qua postea fit mentio/ nō est nisi partus siue generatio ipsius: Sz dicit conceptio: qz nunq̄ recedit a gremio patris: sm q̄ dicit Joh. j.b. Filius qui est in sinu patris ipse enarrauit nobis. Item ludus de quo. j. dicitur non est aliud q̄ representatio omniū futuror⁹ seu faciendorū in ipsa q̄si in speculo eterno. Dies ꝙo nō est aliud q̄ tota eternitas: quę nihil habet de cōtrario. Uel dies itelligunt esse creaturarū distinctiones. Modo redeam⁹ ad litterā h (Dominus possedit me in initio viarum surum: id est pater genuit me ante omnē creaturam/vl possidendā prędidit. k (Anteq̄ quicq̄ faceret: id ē in esse ꝓduceret. Et hoc dicit/ ne aliquis putaret in initio creaturarum vel ante filiuz aliquādo incepisse esse: sicut behemoth qui dicitur principiū viarum domini: Job. xl.c. et tñ ipse incepit esse. Et reuera anteq̄ quicq̄ faceret possedit me: quia/ l (Ab eterno: id est sine principio. m (Ordinata sum: id est genita sum: vt per me cuncta ordinarent. Uel/Ab eterno ordinata sum: id ē a patre genita. Eccī.xxiij.a. Ex ore altissimi prodij. n (Et ex antiqs: id est ante tempus. o (Anteq̄ terra/ad litterā: vel materia q̄ttuor elementorū. Uel/Terra: id est ecclesia. p (Fieret: id est ꝓduceret in esse. Non enim facta est illa materia sed creata. q (Nondum erant abyssi. i. ꝓmordialis materia vel q̄libet aquaꝝ pfunditates vel profunda cordia hominū vel duo testamēta. r (Et ego iam concepta eram: id est a patre genita t apud eū manens: vel ꝓlusa concipi tempalit de virgine. Simile Apocl. xiij.b. Agnus qui occisus est ab origine mundi: id est prędestinatus occidi. s (Necdū fontes aquarū eruperāt/ de matrice terrę vel ꝓruperāt in esse. Uel/Fontes aquarū: id est fluenta gratiarum vel doctrinę. Zach. xiij.a. Erit fons patens domui israel. t (Necdū montes: id est superbi dęmones: v (Graui mole constiterāt: id est grauitate culpę demersi fuerant. Uel sic: t (Necdū montes: id ē apostoli. v (Graui mole ꝓstiterant. i. grauitate morū informati fuerant. x (Ante colles: id est anteq̄ minores inciperent: y (Ego parturiebar: idest gignebar. Et nota verbū meditatiuū/passiuū/et prędteritū impfectū. Per ꝓteritū impfectū notat ętna filij t cōtinua generatio: qz filiꝰ semp a pre gignit et gigneꝝ et genit⁹ fuit. Per passiuū/nota/tur exitus filij a patre. Per meditatiuū/notat q̄ incōprehēsibilis ē illa generatio. Uñ Esa. liij.c. Generationē eius quis enarrabit? De his mōtib⁹ dicit Joel. iij.d. Et erit i die illa: stillabunt mōtes dulcedinem t colles fluent lacte. z (Ad huc terrā nō fecerat: ad lrāz/vl ecclesiā. Eccs. j.a. Generatio ꝓterit ꝛc. a (Et flumia: ad lrāz. Uel/Flumia grārū t doctrinę: vel flumina baptismi t pnię. b (Et cardies orbis terrę. i. q̄ttuor ptes mūdi: ad lrām: Vl apl̄os q̄bus fert tota ecclesia: vel q̄ttuor frutes cardiales q̄b⁹ fert t regit tota aīa rōnalis. c (Uñ ꝓparabat/i dispositiōe vl ornatu: d (Celos: ad lrāz: vel apl̄os. Job. xxvj.d. Spūs dñi ornauit cęlos. e (Aderā. i. cū eo erā sic ali⁹ apō aliū. Joh. j.a In pncipio erat ꝙbū. ꝛc. f (Uñ certa lege t gyro vallabat abyssos. i. quando mare certo termino claudebat.

Act.8.f.

Job. xxxvij.a. Quis conclusit ostijs mare: q.d. ego solus. Hiere.v.c. Qui posui arenam terminū maris. a Quando ethera firmabant sursum: id est cęlū empyreū vel firmamentum: cuius firmitas in hoc constat/q̄ semper motum suum continuans/nunq̄ mutat locum/nec descendit nec dissoluit: q̄ esse nō posset in tanta machina nisi diuina esset p̄ortia stabilitū. b Et librabat fōtes aq̄rum: id est in numero/pondere/z mensura eos constituens et p̄fegens eis terminum certū. Pś. Terminū posuisti eis quē non transgredient. c Quando circundabat mari terminum suum: Ad literā. Vel quando dęmonū potentiaz limitabat: quantum temptare vel nocere possent hominibus: Non enī quantū volunt possunt: sed quantum a deo permittunt. Vel per mare accipiunt impij: q̄ sunt quasi mare fremens/q̄ quiescere non potest: quoz potentiam limitauit dñs quantum possint contra bonos. d Et legem ponebat aquis ne trasirent fines suos: Ad literam. Vel aquis: id est cunctis populis: quia aquę multę populi multi: Apoc. xvij.d. Vel aquis legē ponere/est scripturis sacris limites p̄fegere: vt non ad libitum exponantur a quolibet: sed ſm q̄ sancti determinat vel spiritussanctus reuelat. e Quando appendebat fundamenta terrę: id quando ponebat terrā q̄si fundamentū aliozū elementozū/super nihili fundans eā. Terra em̄ in medio mūdi consistit sua ponderositate. Esa. xl.c. Quis appendit trib⁹ digitis molē terrę/z librauit in pōdere montes z colles in stathera: Vel fundamenta terrę: id ē ecclesię/sūt apostoli: q̄ in sanguine suo fundauerūt ecclesiam. Pś. Fundamenta ei⁹ in montibus sanctis. Apoc. xxj.d. Murus ciuitatis habēs fūdamēta duodecim: et in ipsis nomina duodecim apostoloz. f Cum eo eram cuncta componēs: quia indiuisa sūt opera trinitatis. P̄rępositio aūt cum/hic notat identitatē essentię et distinctionem personarum: sicut hęc p̄ępositio/in/Joh. j.a. In p̄incipio erat verbum: id est in patre filius vt idem et alius: quod autem filius facit omnia/hoc habet a patre/penes quem residet p̄ima auctoritas. g Et delectabar per singulos dies: id est ęternaliter gaudebam me esse vnū cuz patre. Simile Michęę. v.a. Egressus ei⁹ ab initio a diebus ęternitatiſ. Vel per singulos dies: id est per singulas operum distinctiones: h Coram eo omni tempore ludens in orbe terrarum: id est gaudens in his quę fiebant: quę ideo fecit/vt eis gloriam suam cōmunicaret. Vel/Ludens in orbe terrarum: id est ludere faciens/hoies scilicet de orbe terrarū. Totus enim orbis terrę est quasi quidam ludus pilę: qui modo ab illo tenetur/modo ad illum p̄oiicit: et aliquando diuiditur in partes: et ille vnam partem habet z alius alias. Sic fit et de orbe: Primo fuit monarchia apud assyrios: postea quasi pila p̄oiecta venit ad p̄sas z medos: postea ad grecos/postea ad romanos: modo diuisa est pila. Hoc est quod dicit Esa. xxij.f. Quasi pilam mittet te in terram latam et spaciosam: ibi morieris. i Et delitię meę/sunt supple/esse cum filijs hominum/per inhabitantem gratiam: quia desiderat in amore nostro quiescere: z nos bonis meritis ad se videndū perdūcere. Vel/Delitię meę/sūt/esse cum filijs hominū/per naturę humanę participiū. De quibus delitijs homini cōmunicatis miratur Job. vij.d. Quid est homo: quia magnificas eum: Pś. Quid est homo quod memoz es ei⁹: Deut. x.c. Cum patrib⁹ p̄glutinat⁹ est dñs z amauit eos: elegit q̄ semen eoz post eos. Item. j. Regl. xviij.a. Anima ionathę conglutinata est animę dauid. Potius sunt ei delitię esse cū filijs hominū q̄ cum angelis: qz de his quę aucupio vel venatione capiunt fiunt delitię ciborum/non de domesticis: et ipse quidez venatione p̄dicationis et aucupio crucis cępit homines. De qua venatiōe dz Gen. xxvij.a. Sume arma tua z phare/tram z arcū z egrede/re foras: cunq̄ venatu aliquid apprehēderis/fac mihi inde pulmentū sicut velle menosti. Nota filius dei est sup filios hominū: creatione. Gen. j.a. Spūs dñi ferebat super aquas. Item cum filijs hominū est incarnatiōe. Esa. vij.c. Ecce virgo p̄cipiet et pariet filiū: z vocabit nomē eius emanuel: q̄ interp̄tat nobiscū de⁹. Item sub filijs hominū obediętię subiectiōe. Luc. ij.g. Et erat subdit⁹ illis. Item p̄tra filios hominū pctōrum punitiōe. Job. vij.d. Quare posuisti me p̄trariū tibi: Item est p filijs hominū in passiōe. j. Pet. ij.d. Christus passus ē p nobis. k Nūc ergo filij audite me. i. meā doctrinam suscipite cōrde/z facite ope. Et bñ debetis audire: quia l Beati qui custodiūt vias meas. i. misc̄oiaz z iudiciū. Misericordiā compassionis/z iudiciū discretiōis. Pś. Misericordiā z iudiciū cātabo tibi dñe. Duas has vias req̄rit a nobis dñs. Michęę. vj.c. Indicabo tibi hō q̄d sit bonū et quid dñs req̄rat a te: vtiq̄ facere iudiciū z diligere misc̄oiaz. Ūn Hiere. ix.g. Ego dñs q̄ facio misericordiā z iudiciū: hęc mihi placēt. Per hęc enī placēt: p b̄ em̄ acq̄rit sapia. Eccl. j.d. Cōcupiscēs sapiētiā p̄serua iustitiā: z deo p̄bebit illā tibi. m Audite disciplinā/verboz: qua mozes informant: z verberū/qua vitia rep̄munt. Ecc. xj.d. Malicia vni⁹ hoz̄ oblionē facit luxurię maxime. n Et/sic/estote sapientes. i. manete in sapia. Simile Esa. j.e. Lauami/mundi estote. i. in mūdicia manete. o Et nolite abijcere eā. s. disciplinā: q̄d q̄ facit/p̄tra animā suā facit. j. xv.d. Qui abij/cit disciplinā/despicit animā suā. Sz diceret aliq̄s: quare vis te audiri: Jō: qz/ p Btūs hō/mō spe/tandē re: q Qui audit me/auditu interiori. Ecc. xxiiij.c. Qui audit me nō p̄fundet. r Et q̄ vigilat ad fozes meas q̄tidie: q̄ sūt duo testamēta/vl doctozes/vl timoz z amoz. Vl ostiū/christus: ſm q̄ homo: cui⁹ postes sunt humanitas z diuinitas: vl coz p⁹ z aīa: vel p̄dicatozes q̄ debent in se habere sculpta cherubin z palmas: sicut dicit. iij. Regl. vj.d. Vel ostiū pōt dici coz humanū: cui⁹ postes sūt affect⁹ z intellect⁹. Dicit q̄ sapiētia: p Btūs homo qui audit me. i. obedit mihi. r Et qui vigilat ad fozes meas quotidie: id est ad scripturas intelligendas. s Et obseruat ad postes ostii mei: id est ad sanctos p̄dicatozes imitandos: sicut legitur Hester. ij.d. de mardocheo qui obseruabat ad postes palacij assueri. Vel/Btūs qui obseruat ad postes ostij mei/vt scilicet me inueniat: Quia t Qui me inuenerit inueniet vitam/quippe: qz ipse ē vita. Joh. xiiij.a. Ego sum via/veritas z vita. v Et hauriet salutem/copiose ī futuro: Hic enī tm̄ p̄gustat: x A dño/nō a se. Vl a dño/quasi a puteo pleno delitijs z diuitijs: quem videndo haurimus nobis salutem z omne bonū. y Qui autem in me peccauerit/ adulterando sapientiam: z Lędet animā suam. Ūn Tob. xij.c. Qui faciūt iniq̄tatē z peccatum/ hostes sunt animę suę. a Omnes qui me oderunt: diligunt mortem: quia ego sum vita: Joh. xiiij.a.

Pś. 8.

Sapiētia ędificauit zc.

† Qualit filius dei sit cum filijs hoim.

Bāp. 11.d.

Pś. 103.

Sapientia ędificauit ꝛc. Supra ęgit salomon de ęternitate ꝛ deitate christi: hic agit de eiusdem humanitate/ ſm quā est caput ecclesię: quā vt domū ędificauit sibi sapientia: sicut hic dicit/ septem columnis eam fulciens: parans in ea conuiuiū: postea mittens ancillas suas vt vocarent ad conuiuium inuitatos: in quo breuiter mysterium incarnationis et passionis comprehendit. Diuiditur autem hoc capitulum in tres partes. In prima agit de ędificio domus sapientię ꝛ cōuiuio eius. In secūda ostēdit q̄les sint īuitati ad illud cōuiuiū et q̄les nō: ibi: Si quis est paruulus. In tertia agit de stulta muliere: q̄ ꝛ suos vocat ad suū cōuiuiū: ibi: Mulier stulta ꝛc. Multa igit mysteria sub paucis verbis comphendēs salomon/ ait: a Sapientia: id est christus: qui est dei virt⁹ ꝛ dei sapiētia. j. Cor. j. d. b Ędificauit/ sua et suorum operatiōe ꝛ prędicatiōe. c Sibi/ non alij: d Domum: id est ecclesiā. e Excidit columnas septem: id est particulares ecclesias septiformi gratia illustrās/ per orbem erexit. Uel/ Septem columnę/ sunt doctores ꝛ prędicatores: septiformi gratia rotundati: quos quasi columnas ad portandū ecclesię fabricam christus excidit: id est ab amore mundi sepauit: de quibus Ps. Ego confirmaui columnas eius. Quę etiam dicuntur septem: nō tm propter septiformē gratiam: sed etiam propter ternarij ꝛ quaternarij rationem: qui in se ducti/ duodenarium faciunt: quot fuerunt apostoli: qui etiam fidem trinitatis in quattuor orbis partibus prędicauerunt. Fundamenta huius ciuitatis siue domus/ fuerunt prophetę: de quibus Esa. lxij. c. Fundabo te in saphiris: ꝛ ponam iaspidem propugnacula tua. Columnę/ apostoli: vt dictum est. Murus ꝙ ꝛ antemurale/ domin⁹ iesus. Esa. xxvj. a. Urbs fortitudinis nostrę sion: saluator ponet in ea mur⁹ et antemurale. Muralij/ sūt prælati. Custodes murorum/ angeli. Esa. lxij. b. Super muros tuos hierusalem cōstitui custodes: tota die ꝛ tota nocte in perpetuū non tacebūt. De ędificio huius domus dicitur Cant. iij. d. Ferculū fecit sibi rex salomon de lignis libani: columnas eius fecit argenteas: reclinatorium aureū: ascensum purpureum media charitate cōstrauit. Quia quicquid fecit a natiuitate vsq̄ ad passionē/ fecit ex charitate christus. De eodem legitur Iob. xij. d. Hierusalem ędificabitur ex saphiro ꝛ smaragdo ꝛ ex lapide prectioso omnis circuit⁹ murorum: ex lapide candido ꝛ mundo omēs platęę sternentur/ ꝛ per vicos eius alleluia cantabit. De eodē legit ✠ Apoc. xxj.

Aliter a principio: a Sapientia ędificauit sibi domum: id est corpus ꝛ animam ad inhabitandum. e Excidit columnas septem: id est septem dona spiritussancti. Esa. xi. a. Apprehendent septem mulieres virum vnū in die illa: id est septem dona christum: q̄ est vir vnus: quia non habet parem. Uel septem columnę/ sunt septem sigilla quibus signat⁹ fuit liber vitę: quę soluit leo de tribu iuda: Apoc. v. b. Primum sigillū est natiuitas: Secundum/ circumcisio: Tertium/ est baptismus: Quartum/ passio: Quintum/ sepultura: Sextum/ resurrectio. Septimum/ ascensio. Uel domus sapientię est beata virgo. Septem columnę sunt septem virtutes: quas ponit Jacob⁹. xlij. d. Sapiētia quę desursū est: primum quidem pudica est: deinde pacifica/ modesta/ suadibilis/ bonis consentiens/ plena misericordia ꝛ fructibus bonis/ iudicans sine simulatione. Quę etiam notantur Luc. j. c. In salutatione angeli. Prima igitur columna est pudicitia: quę notatur ibi: Missus est angelus gabriel ad virginem. Secunda est pax siue concordia: ibi: Despōsatam viro cui nomen erat ioseph. Tertia suadibilitas: ibi: Cogitabat qualis esset ista salutatio. Quarta modestia: ibi: Quomodo fiet istud ꝛc. Quinta/ consensus facti: ibi: Fiat mihi ſm verbum tuū. Sexta plenitudo misericordię: ibi: Exurgens maria abijt in montana cum festinatione. Septima/ iudicium sine simulatione: ibi: Ecce ancilla domini. Uel aliter. Prima colūna ē virtus siue virginitas: quę tangitur ibi: Missus est angelus gabriel ad ꝙginē. Secūda/ taciturnitas: ibi: Cogitabat q̄lis esset ista salutatio. Uel ibi: Maria autem conseruabat omnia verba hęc conferens in corde suo. Unde ꝛ in euangelio legitur tm̄ quater locuta fuisse. Primo/ angelo respondendo: Luc. j. d. Secundo/ filium increpando. Luc. ij. g. Fili quid fecisti nobis sic? Tertio/ beliſabet salutando: Luc. j. d. Quarto ministris consulendo. Joh. ij. a. Quodcunq̄ dixerit vobis/ facite. Tertia columna est stabilitas: quę tāgitur ibi: Ingressus est angelus ad eam. Quarta/ strenuitas: quę tāgitur ibi: Exurgens autem abijt in montana cum festinatione. Quinta/ humilitas: ibi: Ecce ancilla domini. Sexta pietas: ibi: Mansit autē maria cum illa quasi tribus mensibus. Septima prudentia: ibi: Quomodo fiet istud ꝛc. Unde versus. Casta/ tacens/ residens/ operans/ humilis/ pia/ prudens: Hoc septiformi munere virgo micat. Item domus sapientię est cęlum. Septem columnę/ vniuersitas angelor̄: quos excidit sapientia: id est a ruina cadentium sepauit. Job. xxvj. c. Colūmnę cęli ꝓtremiscunt ꝛ pauent ad nutum eius. Item domus sapientię est philosophia. Septem columnę/ sunt septem liberales artes. s. Grāmatica/ dialectica/ rhetorica/ arithmetica/ musica/ geometria/ astronomia. Has columnas excidi iubet a vanitate a supfluitate. Ūñ Deut. xxj. c. prącipitur vt puellę captiuę vngues ꝛ cęsaries resecentur. Grāmatica docet recte loqui. Hanc columnaꝫ non habent in domo sua qui nunq̄ aperiūt os suū ad loquendum verbum dei: cum tm̄ ex officio teneantur. De quibus dicitur Esa. lvj. d. Speculatores eius cęci omnes/ nescierunt vniuersi: canes muti non valentes latrare. Nescientes etiam loqui spiritualit: vnde cum interrogantur vt dicant seboleth/ qđ īterpretatur spica vt non moriantur/ non valentes exprimere spica: eadem littera respondent cheboleth/ qđ interptat spica paleę: et ideo interficiunt: vt legitur Judic. xij. b. Uel certe primam columnam: id est grāmaticam non habent detractores: qui nunq̄ recta loquunt de alijs: Hęc autem recte ꝛ cōgrue docet loqui. Secundam columnam: id est dialecticam veram non habent adulatores: qui falsa potentib⁹ blandiunt: Hęc autem docet vera loqui. Tertiam columnam. s. rhetoricam non habēt illi: qui semper scurrilia et turpia loquunt: Hęc autem docet ornate loqui. Quartam columnam. s. arithmeticā non habent illi qui sunt superbi: qui in numero aliorum nolunt computari neq̄ viuere cum alijs: Hęc autem docet numeror̄ ꝓportionem. Talis fuit pharisęus ille qui orando dicebat: Gratias tibi ago deus: quia non sum sicut cęteri homines: Luc. xviij. b. Talis etiam fuit lucifer: qui nolens esse cum alijs dixit: Conscendam in cęlum ꝛ ero similis altissimo: Esa. xiij. d. Et breuiter hanc columnam non habent illi: qui appetunt singulares videri. Quintam columnam scilicet musicam nō habent schismatici/ qui discordant: Hęc autem docet sonorū concordias siue harmonias ꝛ tonorum proportiones. Sextam columnam: scilicet geometriam non habent diuites auari: qui male mensurant/ sibi omnia retinentes/ alijs indigentibus et nihil habentibus: Hęc autem docet recte ꝛ vere mensurare. Septimam columnam: scilicet astronomiam non habent luxuriosi: qui vt porci oculos ꝛ os semper habent in luto: Hęc autem docet cursus siderum ꝛ motus

Ps. 74.

Dom⁹ sapiētie beata virgo

Dom⁹ sapiē tie cēlū

Dom⁹ sapiē tie pbia

Apoc.xxj. a Immolauit victimas suas.i. semetipsum. Eph.v.a. Christus dilexit nos ⁊ tradidit semetipsum ꝓ nobis oblationē ⁊ hostiā deo in odorē suauitatis. Pluralit aūt dicit/victimas: ꝓpter ꝑludia passionis: vel ꝓpt martyres/quos ipse quasi victimas obtulit deo patri. Matth. xxij.a. Ecce prandium meum parauī: tauri mei et altilia occisa sunt/⁊ omnia parata/venitead nuptias. b Miscuit vinum/aquę.s.diuinitatē humanitati vniuit in sua persona/⁊ fulgorez diuinitatis nube hūanitatis temperauit: aliter tantū fulgorē humanus aspectꝰ sustinere non posset. Unde beatus Bernū. Claritatē solis ęterni nec visus singularis aquilę: id est beatę ꝟginis aspectꝰ sustinere potuisset/nisi nube carnis obūbrarek. Unde ⁊ ei quęrēti: quomodo fieret istud: dictum est: Spūssanctus supueniet in te/⁊ virtus altissimi obūbrabit tibi: Luc.j.d. Hęc est vna causa quare in sacramento altaris aqua miscek vino. c Et proposuit mensam suam: id est sacram scripturam in qua reficeremur/ī hoc deserto pręparauit. Unde Ps. Parasti in conspectu meo mensam/aduersus eos qui tribulant me.

Ps.22.

Ps.77.

Ut/Proposuit mēsam suā/ī sacramēto altaris: vbi ad litterā vinū aquę miscek: Ps. Panē angelorꝫ manducauit homo. De quo pane dicitur Gen.iij.d. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. De hac mēsa dicitur Esa.xxj.b. Pone mensam/ꝓtemplare in specula comedentes ⁊ bibentes: surgite principes ⁊ arripite clypeum. Uel sic: b Miscuit vinum/compunctionis in terris: c Et proposuit mensam suam/ęternę refectionis in cęlis: vt solum illi ad mensaz illam sedeant qui primo de vino biberint. Unde ⁊ duobus cognatis suis per matrē petentib⁹ vt vnus sederet ad dextram eius et alius ad sinistram in regno suo: respondit: Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum: Matth.xx.c.q. d.ad mensam meam non sedebitz nisi de vino calicz mei biberitis. Sic enim ipsemet fecit. Unde: Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnū: vt edatis ⁊ bibatis super mēsam meā in regno meo. d Misit ancillas suas: id est apostolos ⁊ ꝑdicatores: q̄ dicunt ancillę: qz humiles sunt in oculis suis: viles ⁊ despicabiles in oculis mūdi: solliciti de lucro dñi sui: molles ⁊ tractabiles ad infirmitatē ꝓximi releuādā. De quibus Job.xl.d. Mūquid illudes ei q̄si avi: aut alligabis eum ancillis tuis? Et.ij.Regl.vj.d. dixit dauid: Uiuit dominus: ludam ⁊ vilior fiam plus q̄z factꝰ sum/⁊ ero humilis in oculis meis: ⁊ cozā ancillis de quibus locuta es glorioziorapparebo. e Ut vocarent ad arcem/cęli/vbi mensa posita est. Matth.xxij.a. Ite ad exitꝰ viarum: ⁊ quoscūqz inuenerit vocate ad nuptias. f Et ad męnia ciuitatꝫ/cęlestis: vbi pax ⁊ securitas summa ē: vbi iugis solēnitas. Esa.xxxiij.d. Respice sion solēnitatis nostrę ciuitatem: oculi tui videbūt hierusalē ciuitatē opulentā: tabnaculū q̄d nequaqz trāsferri poterit.

Mat.22.c.

Mat.xx.c.q.d.

Luc.22.c.

a Immolauit victimas
b suas: miscuit vinum:
c et proposuit mensam
d suā. Misit ancillas su-
e as vt vocarēt ad arcē
f et ad męnia ciuitatis.

Esa.j.f. Lasidicorum enim lingua dānifica est/nisi eam funib⁹ argenteis vincias. Arithmetici diaboli sūt oēs q̄ habent numerū prębēdarū siue beneficiorꝫ. De quibus dicitur Apoc.xiij.a. Et vidi de mari bestiaz ascendentem habentem capita septem: id septem epos: et cornua decem: id decem dignitates: et sup cornua eius decem diademata: id est decē mitrę. Jn quot enī ecclesijs habet prębēdā: tot mitras habet ī capite suo/spe siue ꝑsumptiōe. Ob hoc enim prębendas retinēt/cum ad nihil aliud sibi valeant/nisi ad solam spem vt si episcopatum possint adipisci. Musici diaboli sunt adulatores: qui omnibus et in bono ⁊ in malo concordant. Geometrę diaboli sūt quidam superficialiter iusti: q̄ sibi propitij sunt/alijs vero austeri: quod valde damnabile est/maxime in prelatis ⁊ confessoribus. De quib⁹ dicit dominus: Matth.xxiij. a. Super cathedrā moysi sederunt scribę ⁊ pharisei: omnia ergo quęcūqz dixerint vobis ꝟuate ⁊ facite: ꝟm opera ꝟo eorum nolite facere: dicunt enī ⁊ non faciūt: Alligant autem onera grauia ⁊ importabilia ⁊ imponūt in humeros hominū: digito autem suo nolunt ea mouere. De hoc dicitur.j.xx.d. Abominatio est apud deū pondus ⁊ pondus: statera dolosa nō est bona. Astronomi diaboli sunt curiosi: qui relictis necessarijs/de cursu siderum diligenter inquirunt: Quibus dicitur Eccj.iij.c. Altiora te ne quęsieris: ⁊ fortiora te ne scrutatus fueris: sed quę pręcępit tibi deus illa cogita semper. Et Cato. Dom⁹ sapientie est clausꝰ Mitte arcana dei cęlumqz inquirere quid sit. Jtem domus ꝟa mus sapientię clausꝰtrum est: cuius fundamentū est paupertas: parietes obedientia ⁊ continētia: altitudo humilitas: tectum vero est amor fraternitatis. Septem colūnę/sūt septem observantię regulares.s.cibi ariditas: vestis austeritas: ieiuniorꝫ continuatio: vigiliarum protractio: manuū labor: disciplinę rigor: septima est orationū instātia. Jtem domus sapientię est cor viri iusti: qui habet pro fundamento fidem: parietes sunt spes ⁊ timor: altitudo/humilitas: lōgitudo/longanimitas: tectū/charitas. Septem columnę/sunt septem virtutes: quas enumerat apostolus.ij.Cor.vij.c. dicēs: Hocipsuz ꝟm deum contristari vos quantam in vobis operatur sollicitudinem: sed defensionem: sed indignationē: sed timorē: sed desiderium: sed ęmulationem: sed vindictam. Alias septem colūnas distinguit beatꝰ Bernū. super illud Ps. Justicia ⁊ iudicium correctio sedis eiꝰ/dicēs: Superioribus debemus reuerentiam ⁊ obedientiā: paribus consilium ⁊ auxilium: inferioribus custodiam ⁊ disciplinam: septima est vt iuste iudicemus. Uel septem columnę sūt septem virtutes: quę maxime valent ad sustentāda septē onera quę in nobis sunt. Primū onus ē pondꝰ ꝓpriū corporis: De quo Sap.ix.c. Corpꝰ qō corrūpit aggrauat aiaz ⁊c. Hoc onꝰ sustinet disciplina/ne obruat aiaz. Heb xij.c. Dis disciplina in ꝑsenti q̄dē videk nō esse gaudij ꝫ męroris: postea vero fructū pacatissimū exercitatis p eā reddet iusticię. Secundū onus est pondus tribulationū et passionū: qō satis leue est: quia breue. De q̄.ij. Cor. iij.d. Jd quod in ꝑsenti est momētaneū ⁊ leue tribulationis nostrę: supra modum in sublimitate ęternū glorię pondus operatur in nobis. Hoc onus portat patiētia. Tertium onus est grauamina proximorꝫ: quę ipsi patiunk. Hoc onus portat charitas. Gal.vik.a. Alter alterius onera portate: sic adimplebitis legē christi. Quartum onus est pondus vel stimulus datus contra elationem de bonis concessis. De q̄.ij. Cor.xij.b. Ne magnitudo reuelationū extollat me: datus est mihi stimulꝰ carnis meę angelus sathanę q̄ me colaphizet. Hoc onus portat humilitas. Unde Greg⁹ ī moralib⁹. Aquas appendere in mensura/est inter ꝓspera ⁊ aduersa/ink sūma

Dom⁹ sapientie cozrupti

Ps.96.

* et infima/inter tēptatiōes

* Ouidiꝰ li.1. metamorꝑs.

Dom⁹ diaboli sapientia huiꝰ mundi

* et ifima/ink temptatiões ꝛ dona aiarũ/ſenſũ in hũilitate cuſtodire. Quintum onus eſt triſticia de dilatiõe p̃miox: Deps.68. quo Pſ. Defecerunt oculi mei dum ſpero in deũ meũ. Hoc onus portat longanimitas. Sextum onus eſt debitum officiozum. Hoc onus ſuſtinet diſcretio. Unde tetro dixit moyſi/ Exo. xviij.c. Stulto laboze cõſumeris:ſupra vires tuas eſt negociũ:ſolus illud non poteris ſuſtinere ꝛc. Septimum onus eſt pondus p̃zozum laboꝛum ſiue ſtudiozũ. Et bonus portat hilaritas conſcientię:ſine qua cito coꝛruit homo in laqueũ accidię. Unuſquiſq; autem in ſeipſo immolat victimas deo:dum beſtias vitiozum ī ſe trucidat. Menſam p̃ponit:cum mundam conſcientiam cuſtodit:vbi deus conuiuat cũ ipſo. Apoc. iij.d. Eſto ſto ad oſtiũ et pulſo:ſi q̃s audierit ꝛc. j. xv.d. Secura mẽs q̃ſi iuge cõuiuiũ. Vinũ miſcet nobis ſapiẽtia:cũ lęticiã mẽtis vl̃ ſpiritũ cõpũctiõis infũdit. Ancillas ſuas mittit vt vocent ad arcem:cũ bonas cogitatiões ũmittit/quę vocant ad cęlũ. Sequitur: a Si quis eſt paruulus:id ẽ intus ꝛ exterius humilis. Et eſt hęc ſecunda pars. Vel/Paruulus/malicia:nõ ſenſu. b Veniat ad me/vt ſapiens ꝛ magn⁹ fiat. Roma. viij.f. Quos vocauit/hos ꝛ magnificauit. Paruulos vocat ſapientia:q̃ nullus permittit intrare ad eam niſi paruulus. Unde Matth. xviij.a. Niſi conuerſi fueritis ꝛ efficiamini ſicut paruuli:non intrabitis ī regnum cęlozum:q̃ eſt ſacra ſcriptura. Et alibi:
Dard.10.b. Sinite paruulos venire ad me:taliuz enim eſt regnũ cęloꝝ. Sola enim humilitas p̃fundum habet ꝛ vacuum vbi ſapientia recipiatur. c Et inſipientibus/ſui reputatione:non turgẽtibus humana philoſophia: d Locuta eſt/ſapientia.ſ. Locutio autẽ ſapientię nihil aliud eſt q̃ inſpiratio intelligentię. Quid autem locuta fuerit ſapientia paruulis ꝛ inſipientib⁹/oſtẽdit dicens: e Venite/fide: f Comedite:id ẽ vob incoꝛpoꝛate: g Panẽ meũ:id ẽ diuina eloquia:quę mentem reficiunt ꝛ confirmant: ſicut panis reficit coꝛpus. h Et bibite:id ẽ cum gaudio ſuſcipite: i Vinum q̃ miſcui vobis: id eſt verbum q̃ p̃poſui vobis. Uerbũ enim dei ꝛ vinũ ꝛ panis dicitur. Panis/q̃ cõfirmat: vinũ/quia lętificat. Vel panis dicitur vbi eſt difficultas: vinum vbi eſt facultas ſiue facilitas. De h̃ pane ꝛ vino dicitur Zach. ix.d. Quid bonũ eius:quid pulchꝝũ eiꝰ:niſi frumẽtũ electoꝝũ et vinũ germinãs virgines? Vel ſic: e Venite/pede amoꝛis: f Comedite/dente fidei: g Panẽ meũ/in ſacramento altaris. Unde Aug⁹. in lib. confeſ. Ut quid paras dentẽ ꝛ ventrẽ? Crede et mãducaſti. h Et bibite vinum:id eſt ſanguinem. i Q̃ miſcui vobis: id eſt ſub ſpecie vini aquę mixto vobis p̃poſui. Vl̃ Bibite vinum q̃ miſcui vobis:id eſt credite deitatẽ meam:quã in vna perſona humanitati vniui:quę aliter bibi non poterat: id eſt videri ab homine niſi humanitati mixta fuiſſet. Sz quia nullus hunc panem comedere ſane/ꝛ vinum vtiliter bibere poteſt/niſi p̃⁹ reliq̃rit mundi vanitatẽ: Ideo ſequit: k Relinquite infantiam:id eſt ſęculi vanitatez. Hic accipitur infantia in malo:ſicut Eſa. lxv.d. Non erit ibi amplius infans dierum ꝛ ſenex qui nõ impleat dies ſuos: quoniaz puer centum annoꝝũ moꝛietꝰ:et pctõꝝ centũ annoꝝ maledict⁹ erit. l Et viuite/vita gratię: m Et ambulate/de virtute in virtutẽ:ne cũ redierit dñs iueniat vos ociosos. Uñ Luc. xix. b. recedẽs a diſcipulis dixit: Negociami dũ venio. n Per vias p̃udentię: id eſt per opa diſcrete facta. o Qui erudit ꝛc. Supꝛa dixit ſalomon quos vocat ſapientia ad ſuum conuiuiũ:paruulos ſcilicet/ꝛ inſipientes ſui reputatione:hic oſtendit quos nõ vocat:ſcilicet deriſoꝛes:quia fruſtra laboꝛaret vocando eos:quia ipſi derident doctoꝛes. Et hoc eſt: Qui erudit deriſoꝛem:id eſt q̃ v̊ba eruditionis deriſori p̃oponit: p Ipſe ſibi:id eſt ſapientię: q Facit iniuriam:quia dat ſanctum canibus/ꝛ ſpargit margaritas añ poꝛcos:q̃ ſapiẽtia phibuit: Matth. vij.a. Vel Ipſe ſibi ipſi/ facit iniuriã: q̃ laboꝛẽ ſuum iutiliter expendit: vel quia p̃ouocat eum ad iuriandum ſibi. r Et qui arguit impium: id eſt rebellẽ quemlibet diſciplinę: s Sibi maculam generat: quia ipſuz cõtra ſe p̃ouocat:q̃ eſt ſuum officiũ denigrare. Vel maculam infamię ſibi generat:q̃ huiuſmodi idiſciplinabiles/coꝛrectoꝛes ſuos infamãt. Vel ſibi/ſcilicet impio:quia augeretur ei peccatũ. Et cum ita ſit: t Noli arguere deriſoꝛem: id eſt contemptũ coꝛrectionis. v Ne oderit te:id eſt ne odiẽdo te coꝛrigentem peius peccet. Unde Bio. Non eſt timendum ne tibi deriſoꝛ cum arguitur contumelias inferat:ſed h̃ potius p̃uidendũ eſt ne tract⁹ ad odiũ inde fiat peioꝛ:ſi tibi aliquoties ab eius coꝛrectione non tuę timiditatis ſed dilectionis eius gratia ceſſandũ. Talibus enim medicina vertitur in venenum:id ẽ verbum dei: q̃ eſt vera medicina ſuper omnem herbã. Unde Sap. xvj.b. Non em̃ herba neq; malagma ſanauit eos:ſed tuus ſermo domine qui ſanat omnia. x Arguе ſapientem ꝛ diliget te:id eſt paruulũ: cui ſapit coꝛrectio: Hoc enim eſt lapidem in loco debito collocare in dei ędificio. Sapientem hic vocat non perfectę ſapientię:quia talis nõ habet opus argui/ſed ſapientię amatoꝛem:quem ſupꝛa dixit inſipientem. In hoc enim eſt quilibet ſapiens q̃ cognoſcit ſuam inſipientiaz. Unde beatus Bern̄. Deus tu ſcis inſipientiam meam:niſi quia in hoc ſapiẽs ſum q̃ ꝛ ipſe ego eam ſcio. Greg⁹. Primus gradus perfectiõis eſt/ſuę imperfectionis cognitio. Dico ergo: Arguе ſapientem: et ſic: y Da ſapienti occaſionẽ:ꝛ addetur ei ſapiẽtia:q̃ cogitabit circa ſe p̃opter verbum tuę coꝛrectionis/ꝛ circũſpectioꝛ fiet. Hoc eſt q̃ dicit Eccl⁹. xxj.c. Uerbũ ſapiẽs q̃ cunq; audierit ſcius/laudabit ꝛ ad ſe adũget. Stult⁹ v̊o ecõuerſo vt audit verbũ coꝛrectionis:moꝛdet dentibus ꝛ nõ ceſſat donec auulſerit a coꝛde ſuo/ſicut canis ſagittã. Uñ Eccl. xix.b. Sicut ſagitta infixa femoꝛi canis ; ſic verbum in coꝛde ſtulti. z Doce iuſtum ꝛ feſtinabit accipere/ doctrinam vel ſapientiam/ quaſi eſuriens cibũ. Eccl. xxiij.c. Qui edunt me/adhuc eſuriẽt. Greg⁹. Spirituales delitię:quanto amplius habentur:tanto amplius eſuriunt. q. d. ideo libent docẽdus eſt iuſtus:quia libent recipit ꝛ p̃ficit. Doce/inquã/iuſtũ:ꝛ p̃imo timoꝛem domini: Quia/ a Principium ſapientię timoꝛ domini/ſeruilis vl̃ initialis:quia vteq; datur a domio:ꝛ vtroq; timetur dñs. Seruilis timoꝛ eſt p̃incipium ſapientię introducens ſicut ſeꝛa filum. Unde ſicut ſeꝛa ejicitur de foꝛamine filo intrãte:ſic timoꝛ huiuſmodi expellitur ſapientia aduenięte: Timoꝛ v̊o initialis eſt p̃ncipiũ intrinſecum ꝛ cõmanens. b Et ſciẽtia ſanctoꝝ eſt prudentia:qua cauentur fraudes:qua bonũ cognitum eligitur ꝛ malum cognitum repꝛobatur. Scientiam ſanctoꝝ dicit ſcientiam dñi:q̃ facit interius lamentantẽ/non exteri⁹ iactantem:vt dicit Aug⁹. c Per me enim ꝛc. Dixerat ſupꝛa:Si quis eſt paruulus veniat ad me:Et q̃ vtilitas eſt venire ad te o ſapientia? Magna: Per me enim multiplicabuntur dies tui:id eſt virtutes ſiue interiores illuminationes :quia q̃libet virtus ſuam habet illuminationem in anima:vt dicit Gregoꝰ ſuper Job. j. vbi agit

B

C

a.1.a. Eccl.1.b. Ps.110.

de ꝓfuluio filioꝝ. Ibidē etiam dicit ꝙ oēs gratię transibūt in gloriā. Uel per dies/diuinę cōsolationes intelligunt: quibus dominus cōsolatur suos: per noctes vero intelligunt tēptationes siue tribulationes. a Et addentur tibi anni vitę/ęternę: id est dabitur tibi vita ęterna. Hic addentur
Ps. 60. dies/in futuro anni. Ps. Dies super dies regis adijcies: annos eius vsq; in diem generationis ⁊ generationis. b Si sapiens fueris ⁊c. q.d. ego moneo te ad sapientiā: qđ tñ tibi/ et non mihi prodest. Quia si sapiens fueris/tibi/ metipsi eris/ ꝑncipalit. Sicut de iusto ꝺr Ezech. xviij.c. Justicia iusti super ipsū erit: ⁊ impietas impij erit super eū. c Si autem illusor/solus portabis malum. Contra/Gal. vj.a. Alter alterius onera portate. Sol. Apostolus loquitur de onere infirmitatis siue tribulationis ꝓsentis: Salomon autem loquitur hic de onere iudicij. Unde Gal. vj.b. Unusqsq; onus suum portabit. d Mulier ⁊c. Tertia pars. Supra cōmendauit salomon sapientiam per se: nunc per contrarium/ eandem commendabiliorem ostendit. Dictum est supra/ꝙ sapientia misit ancillas suas vt vocarent paruulos ⁊ insipientes ad conuiuium suum: Nunc ostendit ꝙ mulier stulta pene eisdem verbis inuitat etiam ad suū conuiuiū. Sed distat: quia illa simplicit ad se venire vocat: hęc autez quos vocat ad se declinare suadet: in quo notat ꝙ illa errantes ad rectū iter reuocat: ista vero recte gradientes a recto declinare docet. Intelligitur autē per hanc mulierem/hęretica doctrina vel sapientia huiꝰ mūdi: quę bene stulta dicitur: quia sapientiam huius mūdi stultam fecit deꝰ, j. Cor. j.c. Et ponunt hic septē contraria illis septem quę ponuntur Jaco. iij. d. vbi agit de cęlesti sapientia. Illa pudica est: ista plena est illecebris: id est noxijs voluptatibus. Illa pacifica: ista clamosa. Illa modesta: ista stulta. Illa suadibilis: ista omnino nihil sciens: Illa bonis cōsentiens: hęc sedet in foribus super sellam/ vt omnibus stultis ad peccandū cōsentiat. Illa plena misericordia ⁊ fructibꝰ bonis: ista vocat transeuntes per viam vt interficiat. Illa iudicat sine simulatione: hęc sedet in excelso vbis loco: id est in supercilio elationis. Dicit ergo: d Mulier stulta: id est hęretica doctrina/vel sęculi sapientia: quę stulta est/quia verę sapiętię cōtraria est. e Et clamosa: id est garrula: sine vtilitate loquax: qđ prouenit ex defectu sapiętię. f Plenaq; illecebris: id est prauis voluptatibꝰ. Ecōuerso dicit de muliere bona/ Eccj. xxvj.c. Disciplina illiꝰ datū dei ē: mulier sensata et tacita: nō ē īmutatio eruditę aię: gra sup gratiā mulier sancta ⁊ pudorata. g Et nihil omno sciens/veritatis. b Sedet in foribus domꝰ suę. i. in doctoribꝰ falsitatis: per quos intratur in viam erroris: quę ducit in infernū. Uñ dicunt portę inferi. Matth. xvj.c. Et portę iferi nō ꝓualebunt aduersus eam. Uel ad litteraz: Mulier stulta sedet i foribꝰ domꝰ suę/vt omnibꝰ se exponat: sicut dicit Ezech. xvj.b. Exposuisti fornicationē tuā omni transeūti vią vt eius fieres. Mozaliter autē/ Fores sunt sensus corporis: domus/mens. Hiere. ix.f. Ascēdit mors per fenestras vestras: ingressa est mors domus vestras disperdere paruulos deforis/iuuenes de platęis. Has fenestras seu fores custodiunt boni/vt intrare non possit mors. Esa. lx.b. Qui sūt isti ꝙ vt nubes volant: ⁊ quasi colūbę ad fenestras suas: Ibi Glo. Quidam sunt quasi colūbę ad fenestras/vt sibi ꝓideant et nulli noceāt: quidam vt milui insidiantes vt rapiant: vt mulier/de qua hic agit. Quę dicit sedere/ i Sup sellā/quasi docere ꝓsumens: quę scilicet sella non habet retro nec a lateribus fulcimentū: vnde ab omni parte īminet ei ꝓcipitium: sicut legitur de heli. j. Regl. iiij. c. ꝙ sedebat ante fores domus suę super sellam: qui auditis rumoribus de arca capta/cecidit retro ⁊ fractis ceruicibꝰ expirauit. k In excelso vbis loco: id est in supercilio elationis. l Vt vocaret/ ad suas illecebras: m Transeūtes per viam/ bius mūdi: id est catholicos: qui sunt veri hebręi/festinātes ingredi in illam requiem: Heb. iij.c. Non habentes hic manēm ciuitatem/sed futuram inquirentes: Heb. xiij.c. n Et pergentes/ad patriā. o In itinere suo: id est in via iusticię siue pęnitentię/ dicens: p Quis est paruulus/ sensu. Uel paruulum dicit neophytum in christo: quem acriꝰ reuocat: sicut pharao filios israel fugiētes/ acrius persequebatur: Exo. xiij. q Declinet ad me: non dicit veniat ad me/sicut sapiētia dicit. S. eodem: sed dicit declinet scilicet a recto itinere qđ ducit ad vitam. r Et vecordi locuta est: quia sapiēti non audet loqui ß scilicet: s Aquę furtiuę dulciores sunt. Hoc bñ competit hęreticę doctrinę/quę fit in abscondito. Uel ad litterā inuitat ad luxuriaz: quę dicit aqua. Ben. xlix. a. Ruben effusus es sicut aqua: non crescas. Furtiuę dicunt

a tur dies tui: ⁊ ꝺddentur tibi
b anni vitę. Si sapiēns fueris
c tibimetipsi eris: si aūtem illusor/solus portabis malū.
d Mulier stulta et clāmosa:
e f plēnaq; illecebrīs ⁊ nihil oi-
g no sciens: sedet in foribꝰ do-
h mus suę super sellam in ex-
i celso vbis loco: vt vocaret
m trāseuntes per viam: ⁊ pēr-
n gentes i itinere suo. Quis ē
o p paruulꝰ ꝺclinet ad me. Et
q vecordi locuta ē: Aquę fur-
r s tiuę dulciores sunt: ⁊ pānis
t absconditꝰ suauior. Et ignrā-
v uit ꝙ ibi sint gigātes: et ī p-
x fundis iferni ꝓuinę eiꝰ. Qui
y z enim applicabit illi ꝺescen-

B

hmōi aquę: quia furtim: id est in abscondito potantur. Job xxiij.c. Oculus adulteri obseruat caliginem/dicēs: non me videbit oculus. Uel furtiuę dicuntur: quia omnis voluptas hmōi extra ꝓpriam vxorem/ furtum est: et ideo dulcior est peccatori. Sed quāto dulcior est hic in culpa: tanto amarior erit postea in pęna: quia qua mēsura mensus fueris delectando in peccato: eadē remetietur tibi i supplicio: Matth. vij.a. Item Esa. xxvij.b. In mēsura contra mensurā cum abiecta fuerit iudicabit eam. Apoc. xviij.b. Quātum glorificauit se ⁊ in delitijs fuit: tantum date illi tormentum ⁊ luctū. Exponit etiā hoc de monachis ⁊ religiosis quibusdā: qui relicto vino theologię/quod palā bibitur ⁊ ꝓpinatur: turbidam aquam legum ⁊ decretalium furtiue bibunt: ⁊ dulcior est eis hęc aqua turbida q̄ meracissimū vinū theologię. Unde eis dicit Hiere. ij. d. Quia dereliquisti dominū deum tuum/eo tempore quo ducebat te per viam: ⁊ nūc quid tibi vis in via ęgypti vt bibas aquam turbidam: id est legum? Et quid tibi est cum via assyriorum vt bibas aquaz fluminis: id est decretalium? Et parum supra: We dereliquerūt fontē aquę viuę ⁊ foderunt sibi cisternas dissipatas: quę nō valent continere aquas. t Et panis absconditꝰ suauior: id est doctrina hęretica/vel iusitatę voluptates/vel prohibitę delectationes: qz: Mitimur i vetitū semp cupimusq; negatū. Hieroꝰ. Quidꝰ li. 3. de arte Quicqd nō licet magis desiderat: et qđ raritate dulce ē/assiduitate in amaritudinē vertitur. Uel/panis absconditꝰ/ sūt sacrificia hęreticorū: vel lepor verborū eoꝝ vel blādimētum adulationis: de quo Job. xx.b. Panis eiꝰ in vtero illiꝰ vertetur in fel aspidū intrinsecus: Ad hūc panē diabolus vocat. Sed dñs econuerso vocat ad panē pęnitentię ⁊ ad aquā doloris ⁊ cōtritionis. Esa. xxx.e. Dabit tibi dominꝰ panem artum ⁊ aquam breuem. v Et ignorauit: scilicet paruulus qui vocat: vel mulier quę vocat: x Qui ibi/vbi vocat: y Sint gigantes: id est dęmones insidiantes vt rapiant inuitatos: vel delectātes in malo/sicut dominus delectatur ī bonis suo modo. z Et in ꝓfundis inferni conuiuę eius. s. stultę mulieris: id est hęreticę doctrinę vel carnalis voluptatis/vel sapię sęcular. Job. xxvj.b. Ecce gigātes .i. dęmones: gemūt sub aq̄s: id est pęnis: ⁊ q̄ habitant cū eis: id est omnes mali qui sunt cōiuę huius mulieris. a Qui enim applicabitur illi. i. mulieri per cōsensum: b Descendet ad inferos. Unde. ꝫ. v.b. dicit: Longe fac ab ea gressus tuos

gressus tuos/siue viam tuã :ꝛ ne appropinques foribus domus eius. j. Regl. xv. b. dixit saul cineo: Abite/recedite atq; discedite ab amalech: ne forte inuoluam te cum eo. Et bene dico/q; qui applicabitur illi/descendet ad inferos: a Nam qui abscesserit ab ea/mente ꝛ corpore: b Saluabit hic spe: in futuro re.

Exposi Capituli. X

Arabole salomonis ꝛc

Hic incipit secũda pars libri huius quasi secundus liber: vnde et nouus ponit̃ tit̃l⁹: sicut dicit Glo. q; nouũ gen⁹ locutionis ḣ incipit. Supra enĩ de bonoꝝ et maloꝝ partib⁹ locut⁹ ẽ: Primo diu loquẽs de vna: postea diu loquẽs ꝺ alia: vt patet in capitulo p̃cedente: vbi in p̃ma parte cõtinue locut⁹ est de sapientia: in alia parte capituli locutus est de muliere stulta vsq; in finem capituli. In hoc autem scõo libro alternis versibus q̃si interscalarit act⁹ vtrozũq; describit. Uñ difficile esset parabolas istas ad vnũ finem singillatim reducere. Reducũtur aũt cõmunit̃ sic: q; oẽs partes factũt ad cõmendationẽ sapientie:ꝛ ad detestationem insipientie. Diuiditur autem hoc capitulũ in tot partes/quot habet parabolas siue clausulas. Nõ eñ potest diuidi per sentẽtias apte sicut p̃cedẽtia: Et similiter dico de capitulis sequentibus vsq; ad vicesimũ quintum: Ibi enim incipit tertius liber ſm quosdam. Dicit g̃ sic: c Parabole salomonis filij dauid regis hierusalem/supple hę sunt: hic est titulus. In p̃ncipio libri in titulo dixit: Parabole salomonis filii dauid regis israel: hic dicit: regis hierusalẽ: Et volũt quidã dicere q; ibi per israel decem tribus intellexerit: hic vero per hierusalem duas tribus. Sed hoc non est verum: quia nondum facta erat diuisio regni in decem vel duas tribus: sed salomone mortuo/tũc primo facta fuit: vt patet. iij. Regl. xij. Idem est ergo dicere: regis israel ꝛ regis hierusalem: quia in hierusalem erat sedes regni: tñ mutatio tituli/signũ est mutationis modi agendi. d Filius sapiens: qui p̃dictas correctiones libenter recipit: e Letificat patrem: qui non ita cito letatur vt mater. f Filius vero stultus/qui non vult recipe correctiones: g Mestitia est matris sue: que magis cõpatitur filio erranti q̃s pater. Mystice d Fil⁹ sapiẽs est quilibet iustus vel pnitẽs de peccatis: ipse est letitia patris sui: id est christi: qui de pnitẽtia eius gaudet: ꝛ etiam tota curia celestis. Luc. xv. b. Gaudiũ erit angelis dei sup vno peccatore pnitentiam agẽte: q̃ supra nonaginta qui non indigent pnitentia. f Filius vero stultus: scilicet omis qui de peccatis non dolet: vel qui trãsgreditur mandata dei: g Mestitia est matris sue: id est ecclesie. Baruch. iij. b Obliti estis eum qui nutriuit vos/ꝛ matrem vestram ꝑtristastis. Mystice

Moraliter. Moraliter. Pater est prelatus vel doctor: et idẽ dicitur mater. Pater corrigendo: mater consolando et cõpatiẽdo. Uñ quidã dixit plato: Uerbera patris habes/vbera matris habe. d Filius sapiens: est bonus subdit⁹ siue bonus discipulus. Stultus filius/mal⁹ subditus vel malus discipul⁹. Dicit g̃: d Filius sapiens/letitia est patris: sive letificat patrem: quia de profectu subditorum gaudẽt hic prelati/ꝛ in futuro coronabunt̃. Uñ paul⁹ dicebat Phil'. iij. a. Fratres mei charissimi ꝛ desiderantissimi: gaudiũ meũ et corona mea. Gaudium in presenti: et corona in futuro. f Filius vero stultus mestitia est matris sue: scilicet ecclesie: que dolet de morte eius spirituali. Iere. ix. a. Quis dabit capiti meo aquam ꝛ oculis meis fontem lachrymarum: et plorabo die ac nocte interfectos filie populi mei. Idem. xxxj. c. Uox in excelso audita est lamentationis et fletus ꝛ luctus: rachel plorantis filios suos ꝛ nolentis consolari super eos quia non sũt. Uel d Filius sapiens/ est bonũ opus: qđ letificat patrem: id est suũ auctorẽ/cũ p ipso remunerat. f Fil⁹ stult⁹/malũ opus: qđ mestitia est matris sue: id est conscientie: que cõtra illud sp̃ nũc remurmurat: in fine vero verme ĩmortali torq̃bit in eternũ. h Nõ proderunt thesauri impietatis: id est male acq̃siti. Uel generaliter omnes thesauri siue diuitie temporales dicuntur thesauri impietatis: quia vl' male acquirũtur vel male retinentur vel male expendũtur. Aug⁹. Omnis diues aut iniquus aut heres est iniqui. Eccl. xj. b. Si diues fueris nõ eris immunis a delicto. Isti enim thesauri non proderunt sed oberunt: quia pro his punientur. Jaco. v. a. Aurum ꝛ argentum vestrum eruginauit/et erugo eorum in testimonium vobis erit: et manducabit carnes vestras sicut ignis. Uel non proderũt: id est non liberabunt in die iudicij. Sophonie. j. d. Argentum eorum et aurum eorum non poterit eos liberare in die ire domini. i Iusticia vero liberabit a morte: secunda scilicet: De qua Apoc. xx. d. Infernus ꝛ mors missi sunt in stagnum ignis: Hec est mors secunda. Uel/thesauri impietatis sunt peccata. Roma. ij. a. Scõm duriciam tuam ꝛ cor impnitẽs thesauriças tibi ira in die ire et reuelationis iusti iudicij dei. Justicia vero est pnitentia: que quasi aduocatus cause nostre in die iudicij nos liberabit a morte: si cum ea venerimus ad iudicium. Uel/thesauri impietatis/sunt scientia abscondita: que debet dari nũmulario ad vsuram: quia cum illa absconditur in damnum domini sui/impietatis thesaurus dicitur: quia thesaurum impium facit. De quo Job. xx. b. Diuitias quas deuorauit euomet: et de ventre illius extrahet eas deus: qui vult eas omnibus cõmunicari. Et hec est iusticia que liberabit a morte. Jaco. vlt̃. d. Fratres: si quis ex vobis errauerit a veritate ꝛ conuerterit quis eum/scire debet: quoniam qui cõuerti fecerit peccatorem ab errore vie sue: saluabit animam eius a morte: et operit multitudinem peccatorum. k Non affliget dominus fame animam iusti. Hec est tertia parabola. Ad litterã veru dicit: q̃uis corpus exterius affligitur: Nõ eñ laçari aiaꝝ fame afflixit dñs/ sꝫ pbauit. Luc. xvj. e. Ps̃. Junior fui etenim senui: ꝛ non vidi iustum derelictum: nec semen eius quere panem. Uel potest intelligi de fame spirituali: qua esurirur iusticia: que non affligit animam sed viuificat ꝛ roborat. Unde et spiritus fortitudinis ei adaptat̃: in Glo. sup Mat. v. Ista fame moritur vetus homo: ꝛ nouus homo ea viuit. Uel potest itelligi de fame verbi dei: De qua Amos. viij. d. Mittam in terram famem ꝛc. Famem dico: id est desiderium: Nam etsi iustus non habeat qui eum pascat pane verbi dei exterius: tñ deus solo desiderio pascit eum interius: et ideo hac fame nõ affligitur anima iusti/sed potius saturatur: ſm q; dicit Ps̃. Parasti in dulcedine tua pauperi deus ꝛc. Uel potest itelligi de fame vitiozum: que non affligit animã iusti: quia dominus custodit eum. Sap̃. iij. b. Justus si more pꝛeoccupat⁹ fuerit/in refrigerio erit. Et tñ est fames insatiabilis: Nam quid est luxuria nisi fames insatiabilis voluptatis: Quid superbia nisi fames insatiabilis dignitatum: Et de huiusmodi dicit Job. xxx. a. Nunc deridẽt me iuniozes tempore: quozum nõ dignabar ponere patres cum canibus gregis mei: quozũ virtus manuũ mihi erat pro nihilo/ꝛ vita ipsa putabant̃ indigni: Egestate ꝛ fame steriles: qui rodebant in solitudine squalentes calamitate ꝛ miseria: et mandebant herbas ꝛ arborum cortices: et radix iuniperorum erat cibus eoꝝ. Et tanguntur hic tria peccata generalia. l Et insidias impiorum subuertet: id est super eos vindicando retorquet: sicut accidit aman: Hester. vij. d. Uñ Ps̃. Conuertet dolor eius in caput eius ꝛc. Uel/Subuertet. i. vertet sub: vt sint in adiutorium que parabant̃ ad interitum: sicut patet in

Ar. ꝛ Mu j. ii. a. Eccl. 5. c. Al. finiq̃tatis

Ps̃. 56.

Ps̃. 67.

Ps̃. 7.

j. 15. c. 95. dis. c. esto

Gen.37.f. Sicut patet in Ioseph/quē ne adorarēt fratres eius vendiderūt: Sed disponente deo ideo adorauerūt quia vendiderūt: Gen. xliij.f. a Egestatē operata est manꝰ remissa) Quarta pabola) i.negligēs manꝰ vt ociosa: ſm q dic̄ Aug⁹. Operor et non operor/partes sūt ad operor. b Manus autē fortium diuitias parat/eternas:

a Egestatem operata est ma/
b nus remissa: mānus autem
c fortium diuitias parat. Qui
autem nititur mēdacijs/hic
d pascit ventos: idem sequi/
f tur aues volantes. Qui cō/
gregat in messe: filius sapi/
g ens est: qui autez sternit egesta/
b te: filius confusionis. Be/
nedictio domini super ca/
i put iusti: os autem impiorū
k operit iniquitas. Memoria
m iusti cum laudibus: et nō
n men impiorū putrescet. Sa/
o piens cōrde precepta suſci/
q piet: stultus cęditur labijs.

J.12.d. Ad litteraz: Qui em negligenter viuunt in hoc seculo/egebūt bonis omnibus in futuro: qui vero domino fortiter militant/eternis diuitijs remunerabuntur. j.xij.d. Manus fortium dñabuntur: que autez remissa est tributj fuit. Seneca. Arcū frangit intensio: animū vero remissio. c Qui autē nititur ꝛc. Quidā libri non habēt clausulā hanc: precipue antiqui codices: nec videtur esse parabola: quia nō complectitur simul cōmendabile ꝛ delectabile sicut precedentes ꝛ subsequētes parabolę: et ideo forte non sunt illa verba salomonis ſz ab aliquo auctore apposita. Dic̄ g. Qui autē nitit mēdacijs: id est q confidit in temporalibꝰ: d Hic pascit ventos: id est dęmones: quia ſm hebręos risha ē equiuocum ad spiritum ꝛ ad flatū vel ventos superbię: quibꝰ hic pascitur. Osee.xij.a. Ephraim pascit ventuz ꝛ sequitur estū. Temporalia vero mendacia dicuntur: quia non soluunt qō promittunt. Unde Aug⁹. Omnia mendacia sunt preter christum. Eccj.xxxiij.a. Quasi qui apprehendit vmbram ꝛ persequitur ventum: sic ꝛ qui attendit ad visa mendacia. Vel ad litterā: Qui nititur mēdacijs/vanę laudis vel detractionis alioꝝ/vel adulationis ppię: hic pascit vētos: id est dęmones: qui dicuntur vēti propter velocitatem ꝛ superbiam: vel vanos homines. e Idem sequitur aues volantes: id est verba ventosa ꝛ inania: quibus famam seu mundi gloriā acquirat. Vel aues: id est mundi honores/nō tū consequetur: quia fugiunt sequētes se/ꝛ sequunt fugientes ad modum vmbrę. Unde Hiero⁹. Hoc solum bonū habet mundana gloria q amatores suos contemnit/ꝛ diligit contēptores ad modum vmbrę/quam nemo fugiendo potest effugere: nec sequendo potest assequi. f Qui congregat in messe filius sapiens est (Quinta parabola) Ad litteram hoc verū est: vt de formica.ſ.vj.a. Vade ad formicam o piger ꝛ considera vias eius: ꝛ disce sapientiā quę cum non habeat ducē nec pręceptorem nec principem/parat estate cibū Mystice sibi et congregat in messe qō comedat. Vel/Mystice. Messis est presens vita propter estum tribulationū ac temptationum. Unde Lucj.x.a. Messis quidem multa/operarij vero pauci. Qui in hac messe congregat deo animas falce verbi ꝛ exempli/filius sapiens est. Dicitur autem sapiens: cui sapiūt res prout sūt/vel cui sapit salus animarū. Vel messis dicitur doctrina. Unde.j.xxiij.a. In doctrina replebuntur cellaria vniuersa substantia pciosa ꝛ pulcherrima. Qui cōgregat in hac messe manipulos verarum sententiarū ꝛ bonarū operationū in cęleste horreū reponendos/filiꝰ sapiens est. Vel messis dicitur tribulatio presens/qua patięntia ꝛ humilitas ꝛ mansuetudo sociantur: et ideo cęteris virtutibus pinguiores debent esse: quia semper sūt in messe: Ubicq enim per gratiā dei abundant contumelię/verbera/verba ignominię/iniurię/molestię: quibus reficiunt prędicte virtutes. Et de hac messe verū est qō dicit dñs Lucj.x.a. Messis quidē multa: operarij vo pauci. g Qui autem sternit estate/ filius cōfusionis est: id est qui i hac vita ꝑsenti torpescit a bono/cōfundetur in die tribulationis. Qui sternit alijs strepitum facit/et non sinit fratres qui secum sūt dormire: sic detractor/sic impatiens/sic inobediens. Prouenit autē sterticio ex inordinata capitis positione: id est mentis q̄ indistincta est in prędictis peccatorib⁹. h Benedictio domini sup caput iusti (Sexta parabola) in presenti per gratiam: i futuro per gloriam. Matth.xxv.c. Uenite benedicti patris mei ꝛc. Caput iusti dicit mentem seu animaz: quam dominus benedicit sanctificando per gratiam/multiplicādo dona gratiarū spiritualium. Asinum vero: id est corpus/non multū curat hic dominꝰ phalerare: qz si bñ seruierit h/in futuro quattuor phalerís: id est quattuor dotibus decorabit. i Os autem impiorū/vorax et loquax: ebrietati/detractioni/adulationi/contumelijs/mendacijs/periurijs assuetum: k Operit iniquitas B i inferno: id est propter iniquitatem quam sibi congessit condemnabit quasi in pęna sepultū: Ut patet in diuite epulone/qui plus in lingua dicit se puniri: qz plus in lingua peccauit: Lucj.xvj.f. Vel/os impiorū operit iniquitas: id est occludit ne ad cōfessionem peccatorū aperiatur vel ad laudē dei. Eccj.xv.c. Non est speciosa laus in ore peccatoris. l Memoria iusti cū laudibus/est: qz vita tota laudabilis fuit. Justi dico: id ē christi vel cuiuslibet sācti. Eccj.xlij.a. Laudem⁹ viros gloriosos ꝛ parentes nostros in generatione sua. Itē Eccj.xlix.a. Memoria iosię in cōpositione odoris facta est: opus pigmentarij in omni ore quasi mel indulcabit. Josias interpretatur vbi est incensum domini: vel in quo est sacrificium domini: vel in quo est salus domini: vel in quo est saluator dominus. Item Pš. In memoria ętna erit iustus ꝛc. m Et nomen impiorum putrescet: id est deficiet. Pš. Perijt memoria eorū cum sonitu. Vel putrescet/quasi putredo i pgameno: id est cordibus malorū: ꝛ putrido ꝛ fetido incausto scriptum/scilicet verbis adulatorum. Hiere. xvij.b. Recedentes a te in terra scribentur. Dicit autez putrescet nō putrescit: quia modo non sentitur fetor eius: nec putridū innotescit: quia nōdum habem⁹ nares spirituales propt assuefactionē fetoris. Unde beatus Bern̄. Ubi omnes sordent/nō sentit fetor vnius: Sed in futuro quādo spirituales erimus: tūc putrescet: id est putridū esse innotescet. Ecōuerso nomen iustorū: qō modo mortuū ē/in futuro reuiuiscet. Eccj.xliij. c. Corpora eorum in pace sepulta sunt: ꝛ nomen eorum viuet in generationē ꝛ generationem. Vel/Nomen impiorum putrescet: id est ipsi pro eo q nomen suum vocauerunt in terris suis/putrescent in supplicijs: vbi vermis eorum non morietur ꝛ ignis non extinguetur: Esa.vltj.g. Econtra iusti qui celauerūt nomina sua in terris/ sed vocauerūt in cęlis/in laudibus dei in ęternum gaudebunt. Vel/Nomē impiorum putrescet: id ē causa nominis: scilicet potētia/diuitię/corporis fortitudo. Jaco.v.a. Diuitię vestrę putrefactę sunt. Jdeo dicit Hiere.ix.g. Non glorietur fortis in fortitudine sua: et non glorietur diues in diuitijs suis. n Sapiens corde/nō tm̄ ore: p Pręcepta/dei/suscipiet: et suscepta faciet. Unde.ſ.ix.c. Doce iustū et festinabit accipere. Vel sic: n Sapiens: id est cui sapiūt res ſm valorē et saporem propriū. o Corde suscipiet pręcepta/dei vel prelati: non aure tm̄: sicut multi qui tm̄ aurem corporis verbo dei accōmodant: cor vero eorum diuisum est in multas partes. Quędam pars est in arca: quędam in coquina: quędam in lecto. Osee.x.a. Diuisum est cor eorum: nunc interibunt. Quidam etiam in pergameno non in animo pręcepta dei suscipiunt. De quibus dicit apostolus/q auribus nō animo philosophantur. q Stultus/vero/cęditur labijs/docentis quasi flagellis vel lapidibus: ideo stultus fugit doctrinam quasi gladium vel ignem vel lapidem. Eccj. xxj.c. Compedes in pedibus stulto doctrina. Vel/Stultus cędit labijs/suijpsi⁹/qb⁹ damnari meruit: qz mors et vita in manibus linguę: q diligūt eā comedent fructꝰ eiꝰ. j.xviij.d.

Pš.111. Pš.9. Pš.48.

Item eodē.b. Os stulti

Item eodē.b. Os stulti cōtritio eius: ꝛ labia ipsi⁹ ruina animę eius. Eccs. vj. c. Omnis labor hois in ore ei⁹. a ¶Qui ambulat simpliciter: ambulat confidenꝯ. Simpliciter ambulat qui humilīꝯ ambulat/sequens eum qui vere simplex est: sicut vtias. ij. Regl. xj.b. Hic confidenꝯ ambulat: q̄ spernit aduersa: et p̄ ꝫ quę facit ꝛ patitur/cōfidit se ad patriam peruenturum. Vel/simpliciter ambulat: qui idez habet in corde/in ore ꝛ opere: sicut Iob: et ideo confidenter ambulat/nihil timens nec demones nec hoiem. Vel simplicīꝯ ambulat: q̄ vna tm̄ via ābulat: quę ē christ⁹. Joh. xiij.a. Ego sū via ꝛc. Cōfidenꝯ ambulat: qui duob⁹ pedibus innitit: id est pede intellectus/ quo currit ad viam veritatis: et pede affect⁹/ quo currit per viam pietatis seu misericordię. Qui ꝙ tm̄ innititur pede intellectus ad cognoscēdam veritatē: claudus est vno pede. Qui ꝙ nec ꝓfitati īnitit p̄ studiū lectiōis: nec pietati per exercitiū boni operis/claudicat in duas partes: sicut popul⁹ israel: quib⁹ dixit helias: Usq̄q̄ claudicatis in duas partes ꝛc. iij. Regl. xviij. d. b ¶Qui aūt deprauat vias suas/declinādo a strata publica per errorem/vel distorquendo a recto fine per malam intentionē/vl̄ recuruādo in se per humanū fauorem: c ¶Manifestus erit/ in die iudicij: quādo libri ꝙscientiarū aperti erunt: Danieł. vij. c. Et reuelabūt abscōdita tenebrarū ꝛ ꝙsilia cordiū manifestabuꝯ. j. Corſ. iiij. a. d ¶Qui ānuit oculo dabit dolorē/sibi. i. puniet ꝙ p̄. Annuitio oculi signū ē luxurię. Esa. iij. c. Mutibus oculoꝝ ibant: Vel signū est irrisiōis. Ps̄. Qui oderūt me gratꝭ ꝛ annuūt oculꝭ. Jtē est signū fraudis. Eccj. xxvij. c. Annuēs oculis fabricat iniqua. e ¶Stultus labijs verberabiꝯ. i. ꝓ meritis labioꝝ punietur ī inferno: sicut diues epulo: Lucł. xvj. f. f ¶Uena vitę os iusti: quia ꝓ ipsuꝫ vita ad alios venit. Os iusti/ dicit os christi: cui⁹ verbo multi receperunt vitam corporalē: vt laçarus: Joh. xj. f. Et etiā spiritualē: sicut maria magdalena: Lucł. vij. g. Item os iusti est os p̄dicatoris vel doctoris: a quibus ad alios fluunt verba vitalia. Jtez os iusti. i. christi/est sacra scriptura. Esa. xxx. a. Et os meū non interrogastis. Hoc os est etiaz vena vitę: quia ab eo fluit aqua doctrinę saliens in vitam ęternā. Joh. iiij. b. Qui biberit ex hac aqua quam ego ei dabo: fiet in eo fons viu⁹ saliens in vitam ęternā. De h̄ etiā scriptū est Joh. vij. f. Qui credit in me/ sicut dicit scriptura: flumina de ventre eius fluent aquę viuę. Econuerso vena mortis est os impij. i. hęretici vel detractoris vel adulatoris: quia per ipsos deriuaꝯ mors ad alios. Osee. xiij. d. Siccabit dns̄ venas mortis. g ¶Os aūt impioꝝ operit iniquitatē/suam. s. excusando vel non ꝓfitendo vel alienam adulando. De primo dicitur. j. xxviij. b. Qui abscondit scelera sua non diriget: qui autem confessus fuerit ꝛ dereliq̄rit ea/misericordiā ꝓsequeꝯ. Jdeo rogat Ps̄. Non declines cor meū in verba malicię ad excusandas excusatiōes ī peccatis. Sicut adam q̄ se excusādo/peccatū suū retorsit ī mulierem: Mulier inquit quā dedisti mihi sociam/dedit mihi de ligno ꝛ comedi: Gen. iij. c. Et mulier se similiter excusando dixit: Serpens decępit me. De tertio/Job. xl. c. Protegunt vmbrę vmbram eius. Et Matth̄. viij. c. Dimitte mortuos sepelire mortuos suos. Ibi Greg⁹. Mortuus mortuum sepelit: cum peccator peccatorem aggere adulationis premit. b ¶Odium suscitat rixas/hoīm ad inuicez iam sopitas: vel nouas excitat. j. xv. b. Uir iracundus suscitat rixas: qui autem patiēs est mitigat suscitatas. Eccj. xxij. d. Ante ignem camini vapor ꝛ fumus ignis inaltatur: sic ꝛ ante sanguinē maledicta ꝛ ꝓtumelię ꝛ minę. i ¶Et vniuersa delicta operit charitas. s. vt non videanꝯ a deo ad puniēdū. Unde et charitas palliū dr/ Esa. xxviij. f. Breue pallium/ vtrunq̄ operire non potest. Dicitur etiam amictus/quem domin⁹ expandit super peccata nostra ne videat ad puniendum: et tm̄ nos reijcimus eum a nobis. Unde Ezech. xvj. a. Expandi amictū meum super te: et operui ignominiā tuam. Et. j. eodē. b. Tu aūt habēs fiduciā in pulchritudine tua: fornicata es in nomine tuo. Hęc est vestis nuptialis sine qua q̄li j. Pet. 4. b. bet eiiciet a nuptijs. Matth̄. xxij. b. Amice quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialez: At ille obmutuit: Tūc dixit rex/ ministris: Ligatis manibus ꝛ pedibus eius/mittite eum in tenebras exteriores. Jdeo dicit iohannes/ Apocł. xvj. c. Beatus qui custodit vestimenta sua ne nudus ambulet. Eccs. ix. b. Omni tempore sint vestimēta tua candida. k ¶Jn labijs sapientis inuenitur sapientia: sicut thesaurus in agro. j. xxj. c. Thesaurus desiderabilis ꝛ oleum in tabernaculo iusti. Item sicut pabulum ī horreo. Unde sicut ex horreo frumentū: sic ex ore prelati requiritur verbi pabulum. Malach̄. ij. b. Labia sacerdotis custodiunt scientiam: et legē ex ore eius requirent. l ¶Et virga: id est flagellum: m ¶Jn dorso eius q̄ indiget corde: id est qui caret sapientia. Jn dorso autem non in facie dicitur stultus flagellari: quia peccata sua non videt: vel q̄z velatam habet faciem mentis: vt etiam non videat ad quid flagelletur. Vel/Jn dorso: id est in nouissimis. Unde et ō malis semper legitur/q̄ dns̄ percutit eos in posteriora. j. Regl. v. b. Percussit dns̄ in secretiori parte natium açorum ꝛ fines eius. Ps̄. Percussit inimicos suos in posteriora. Item. iij. Regl. xvj. a. Ecce ego demetam posteriora baalan ꝛ posteriora domus eius. Dicitur autem stultus non habere cor. Osee. vij. c. Factus est ephraim quasi columba seducta non habens cor. Est enim cor quasi auis/ quę per minimū foramen euolat de caue: vel sicut aqua quę per mīmam rimulā effluit: sic cor humanum per modicam cogitationez aut vnicum aspectum euolat. Unde Ps̄. Cor meum dereliquit me. Ps̄. 39. Hern̄. Nihil fugacius humano corde. Est etiam cor quasi pauper ioculator: qui nunq̄ vult esse in proprio hospitio/ ꝫ semper in alieno. Jdeo virga necessaria est ei/qui indiget corde: quia per virgam tribulationis redit cor ad domū. Esa. xxviij. c. Sola vexatio tm̄modo dabit intellectum auditui. Hiere. vj. b. ſm Septuaginta. Per omne flagellum ꝛ dolorem erudieris hierusalem. n ¶Sapientes abscondūt scientiam: multis de causis. Primo propter incapacitatem audientium. j. Corſ. ij. a. Non iudicaui me aliquid scire inter vos nisi iesum christum ꝛ hunc crucifixum. Et post. b. Sapientiam loquimur inter perfectos: qui scilicet capaces sunt. Secundo propt̄ indignitatem audientiū. Matth̄. vij. a. Nolite sanctum dare canibus: neq̄ mittatis margaritas vestras ante porcos. Tertio propter periculum quod immittet auditoribus/si eis de arduis fiat sermo. Unde Exo. xxj. d. Si quis aperuerit cisternam ꝛ foderit ꝛ non operuerit eam ceciderit q̄ bos aut asinus in eam: dominus cisterne reddet precium iumentorum. Cisternam aperire/ est profunda scripturarum predicare. Quarto propter irrisionem auditorū. Supr̄. ix. b. Noli arguere derisorem ne oderit te. Quinto ꝓpter temporis inopportunitatem. Eccj. xx. a. Homo sapiens tacebit vsq̄ ad tempus: lasciuus autem et imprudens non seruabit tempus. Sexto propter sexus infirmitatem. j. Timoth̄. ij. d. Docere autem mulieri non permitto. Septimo propter loci inconuenientiam. Matth̄. x. c. Q̄d in aure auditis: predicate super tecta: id non in abscōdito. Unde versus. Os iusti/locus/et tempus/persona/reatus: Jnfirmus/rudis indignus claudere possunt. Sed nota q̄ est taciturnitas mala: cui⁹ multiplex ē causa. Quādoq̄ timor: quādoq̄ pecunia: qñq̄ ranū culus ī ore

Altiora sunt tacenda multł de causis

Male taciturnitatis octo sunt cause

qñq̄ ranūculus in ore: quādoq̄ ignorātia: quandoq̄ negligentia: quādoq̄ cauteriata ꝓscientia: quādoq̄ odiū: quādoq̄ amor malꝰ. Est etiā taciturnitas bona: cuꝰ multę sunt causę: vt p̄notatū est. Item est aprio oris mala: quę qñq̄ fit causa q̄stus: quandoq̄ fauoris: quandoq̄ curiositatis: quandoq̄ adulationis: quādoq̄ detractiōis: quādoq̄ subuersiōis: quādoq̄ irrisiōis. Est etiā apertio oris bona: ꝛ huius modi tm̄ triplex ē causa: scilicet honor dei/ edificatio ꝓximi/ ꝑfectus sui. Sequitur:

Male loquacitatis septem sūt cause

ī.18.b.

Bone locutionis triplex ē cā

a Os autem stulti: qui vel inordinate bona vel aperte mala loquitur vel nec ꝑ loco et tempore: b Cōfusioni. i. ignominię c Proximū est: vt ꝓfūdat vl' ꝓfūdat: qz stulte loquit. Infra. xv. a. Os fatuoꝝ ebullit stultitiā. Vel/ Confusioni proximū est: id ē effusioni: qz totū se effūdēs quasi diluuio verboꝝ immergit auditores. ī. xxix. b. Totum spiritū suū ꝑfert stultus. Unde ꝛ horꝝ gratię dicunt effundi/ Eccī. xx. b. Gratię fatuoꝝ effundent. d Substātia diuitis vrbs fortitudinis eius. Ad litterā diues cōfidit in diuitijs q̄si in vrbe munita. e Pauor pauperū: id est causa pauoris pauperū/ est/ f Egestas eoꝝ: Semp enī timēt ne deficiant. Vel mystice sic. Diues ē qui habet deum: id est quilibet electus/ cuius substantia tota est affluentia spūaliū diuitiarū: qui dic: Et nūc q̄ est expectatio mea: nōne dñs: ꝛ substantia mea apud te est: Hęc affluētia est vrbs electoꝝ: cuꝰ vallum est contemptꝰ terrenoꝝ: murus/ spes: antemurale/ patientia: turris/ humilitas: fons turrem muniēs/ luctus: riuulꝰ huius fontis lauans omnes spurcitias domus/ aqua lachrymarū: speculatoꝝ/ ꝓuidētia: ianitoꝝ/ obediētia: rectoꝝ siue dominus/ charitas: custodes/ iusticia/ temperātia/ fortitudo. In hac vrbe refugium est cunctis/ ibi salus. Unde. Esa. xxvj. a. Urbs fortitudinis nostrę sion: saluator ponet in ea murꝰ et antemurale. Ad quem solū ꝓfugiendū est. Ps. Dñe refugiū factus es nobis. e Pauor pauperū: id est humilium. f Egestas eorum/ vitę. s. spiritualis: Nihil enī aliud timēt nisi huius tempis egestatē: p̄sentē vero egestatē corpis diuitias ꝑstimant. g Opus iusti ad vitam: ęternā acq̄rēdam exercetur. Illa enim merces ipsius ē. Un̄ Matth. xx. b. Denarius datur laboratribꝰ in vinea dñi. Vel ad vitā gratię ꝓsūmādā ꝛ ꝑficiendā. Nam fides sine operibꝰ mortua est. Jaco. ij. d. b Fructus aūt impij: id est opera: i Ad peccatū/ tendunt vel trahūt: quia peccatū q̄d per pēnitentiam non diluit: mox suo pondere ad aliud trahit. Unde Esa. v. e. Uę qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis: ꝛ q̄si vinculū plaustri peccatū. Opera impij dicunt fructus impij: quia his pascit ꝛ fruit in p̄senti. Roma. vj. d. Quem fructum habuistis in illis in q̄bus nūc erubescitis: Vel quia q̄si semina fructificant ei ad pēnam. Eccī. vij. a. Fili ne semines mala in sulcis iniusticię: ꝛ nō metes ea in septuplū: quia quę seminauerit homo hęc ꝛ metet: Gal. vj. b. Vel ideo dicuntur fructus: quia totum hic recipit impius: vlterius autem nihil nisi pēnā. Matth. vj. a. Amen dico vobis: receperūt mercedem suam. k Via vitę/ duplic̄/ est custodienti disciplinam/ flagelloꝝ et verberum. Disciplina enī hęc est atrium regni cęlestis ꝑ q̄d oportet intrare. Actī. xiij. d. Per multas tribulationes ꝛc. Etiam ipsum regem oportuit intrare ī regnū suū per istud atriū. Lucī. vltī. d. Nonne oportuit pati christū ꝛ sic intrare in gloriam suā: Hęc est rhomphęa ignea posita ante portam paradisi: Gen. iij. d. Uersatilis q̄dez bonis: malis ꝓ reijcientibꝰ eam/ stabilis. Esa. xxx. g. Et erit transitus virgę fundatꝰ. Trānsitus bonis: fundatꝰ malis. Un̄ et crux alteri latronū fuit via in cęlum: alteri via ad infernū.

Ps. 58.

Ps. 89.

l Qui autem increpatiōes /dñi/ relinquit/ errat: qz extra viam est. Ul' ideo errat: quia mala reputat quę optima sunt. s. paupertatē/ infirmitatē/ temptationem/ et cęteras dñi increpatiōes. Job. v. c. Increpationes dñi ne reprobes. Esa. v. e. Uę qui dicunt bonū malum: ꝛ malum bonū. m Abscondunt odium: id est in corde tegunt. n Labia mendacia: id est adulatores qui verbo exteriꝰ blādiuntur: ꝛ gladio peccati mentem interius occidunt. Unde. ij. Regī. xx. c. dixit Ioab ad amasan: Salue mi frater: et tenuit manu dextera mentum amasę quasi osculans eum: porro amasa nō obꝺū abat gladiū quē habebat Ioab: q̄ percussit eū in īgmine et effudit intestina eius in terrā. Vel sic: m Absc̄dūt odiū labia mēdacia id est simulatores latēs odiū ī corde celāt. o Qui ꝑfert ꝓtumeliā. i. quitia ꝓximo: p Insipiēs est. i. insipientē se esse ostendit. Vel insipiens est: quia insipidum habet palatum: qz ipsum venenū sapit ei. q In multiloquio nō deerit peccatum/ temeritatī vel superfluitatī seu ociositatī: q̄d culpa non caret. Unde Esa. lviij. c. Si desieris extendere digitū ꝛ loqui q̄d non ꝓdest: necdū q̄d obest. Item Matth. xij. c. Dico vobis q̄ de omni verbo ocioso q̄d locuti fuerint homines/ reddent rationē de eo in die iudicij. Greg. Ociosum verbū est q̄d caret intentiōe pię vtilitatī/ aut ratione iustę necessitatī. Jō dic Eccl. xxij. d. Quis dabit ori meo custodiā: ꝛ sup labia mea signaculū certum vt non cadam in ipsis: ꝛ lingua mea perdat me: r Qui autem moderatur labia sua: ne quid nimis/ ne q̄d parū loquat: s Prudentissimus est: quia in moderamie linguę est cumulus nostrę moderationis/ q̄d paucoꝝ est. Jaco. iij. b. Linguā nullus hominū domare potest: Est enī inq̄etū malū/ ꝛ plena veneno mortifero. Et. ē. a. Si q̄s ī verbo nō offēderit: hic ꝑfectus ē vir. Item Cato. Proximus ille deo ē q̄ scit rōne tacere. t Argētū electū lingua iusti. i. nitēs ꝛ suauit sonās vt argentū electū: ꝛ ꝓbata ꝛ examīata ī fornace discretiōis anteq̄ loquat. Eccī xxvij. d. Argētū tuū ꝛ aur ꝓfla. i. cū argēto eloquētię/ misce aurū discretiōis: vt ꝑus veniāt verba ad limā q̄ ad linguaz. v Cor aūt impioꝝ ꝓ nihilo/ habet ab eo: qz nō curat de eius custodia vel mūdicia: vel qz ipsum ꝓ nihilo dat. i. ꝓ humano fauore/ aut delitijs carnis/ aut diuitijs mūdi: q̄ oīa nihil sunt. Eccī. x. b. Nihil iniquius q̄ amare pecuniā: hic enī et aiam suā venalē habet: qm̄ in vita sua ꝓiecit intima sua. Vel/ Cor impioꝝ ꝓ nihilo. i. nihilum reputat a deo: qz vanū ē/ ꝛ vana cogitat/ ꝛ cito secreta reuelat. Un̄ Eccī. xxj. d. In ore fatuoꝝ cor eoꝝ. Vel qz cito diligit: vl' cito odit: ꝛ ꝓ nihilo vel ꝓ modico verbo. Un̄ Eccī. xxvij. b. Nō stultꝰ sic̄ luna mutat. x Labia iusti. i. christi. s. duo testamēta: vel doctores duoꝝ testamentoꝝ: y Erudiūt plurimos. i. extra rudītatē ponūt: remouēdo ab eis rubiginē pcti ꝛ formādo ex eis vasa mūdissima deo. ī. xxv. a. Auser rubiginē de argento ꝛ egrediet vas purissimū. z Qui aūt indocti sē in cordis egestate morient. i. in pauptate spūali: q̄ ē defectꝰ sapię ꝛ ꝟtutī. Indoctos enī vocat/ q̄ doceri nolūt. Vel in egestate cordis. i. ꝓ egestate cordis. i. qz nō habēt cor. Vel/ in egestate cordis morient: qz nō habēt doctrinā q̄ se tueant a pluuijs ꝛ grādinibꝰ tēptationū. Un̄ Aug. Qui indocti sūt: nudi sub pluuia sūt. Esa. v. d. Propterea captiuus ductꝰ ē pꝛs meꝰ qz nō habuit sciam. a Benedictio dñi dextrę. s. diuites facit: hic virtutibꝰ: in futuro oibꝰ bonis. Sed duplex est benedictio dñi. s. benedictio sinistrę: id est collatio bonoꝝ temporaliū. Hęc dititē nō facit sed inanē. Eccs v. b. Auarus nō implebit pecunia. Et quid mirū: Quia ipa arca repletur. Sed

arca replet. Sz impossibile ē eodē tempore duo loca diuersa simul ꝛ semel repleri. Tullꝰ. Animꝰ nō arca diues solet appellari. Seneca. Si vis te diuitē facere/nō diuitijs addēdū ꝫ cupiditati detrahendū est. Est ꝛ bñdictio dextre. ſ. collatio bonorū ſpūaliū: hec diuites facit: id est sufficientes ꝛ nullo indigentes vel egentes.

a Nec sociabitur eis afflictio/in futuro: quia erunt in reqe opulenta: sicut dicit Esa. xxxij. d. Sedebit populus meus in pulchritudine pacis ꝛ in tabernaculis fiducie ꝛ in requie opulenta. Uel in presenti: qz iustis ipsa tribulatio

a nēc sociabitur eis afflictio.
b Quasi per risum stultꝰ operatur scelus: sapientia autez
c est viro prudentia. Quod timet impius veniet super eū:
d desiderium suum iustis dabitur. Quasi tempestas trās
e iens nō erit impius: iustus autem quasi fundamentum
f sempiternum. Sicut acetū dentibꝰ/et fumus oculis: sic piger his q̄ miserūt eū i via.
g Timor dñi apponet dies:
h et anni impioꝝ breuiabunt.

B

presens/gaudium est non afflictio. ī. xij. c. Non contristabit iustum quicquid ei acciderit. b Quasi per risum stultus operatur scelus: id est gaudēs scelus perpetrat/ non preuidēs q̄ sceleris gaudia sequatur vltionis pena. ī. xliij. b. Risus doloze miscebitur: et extrema gaudij luctus occupat. Uel sic: Per risum stultus operatur scelus: id est q̄si ludendo alios opprimit vel aliena furatur: ꝛ cum forte deprehenditur dicit/q̄ ludendo faciebat. ī. xxvj. c. Sicut noxius ē qui mittit lanceas ꝛ sagittas in mortem: ita vir qui fraudulenter nocet amico suo: ꝛ cum deprehensus fuerit: dicit ludēs feci. c Sapientia autem est viro prudentia: id est sapientia qua scilicet omnia sapiunt ſm valorem ꝛ saporem proprium/facit virum sapientem siue prudentem/vt sciat eligere bonum ꝛ reprobare malum: ꝛ preuidere quid stultorū gaudium sequatur: et quid correctionem iustorum vel afflictionem d Nō timet impius veniet super eum: scilicet districtio iudicij desup veniens ꝛ inferius premēs. Impium dicit: peccantem scienter. Sup. j. c. Ego quoq; in interitu vestro ridebo ꝛ subsannabo cum vobis qd timebat̄ aduenerit. e Desiderium suum iustis dabitur: id est qd iusti desiderant hic/dabitur eis in futuro: scilicet esse cū christo. Phil'. j. d. Desiderū habēs dissolui ꝛ esse cum christo. f Quasi tempestas transiens non erit impiꝰ: id ē impiꝰ ꝛ psecutiōis eiꝰ tēpestas i iustos cito deficiet. Ps. Ps.36. Uidi impium superexaltatum ꝛ eleuatum sicut cedros libani: et transiui ꝛ ecce non erat: et quesiui eum: et non est inuentus locus eius: id est prosperitas temporalis. g Justus autem quasi fundamentum sempiternum/ fundato in christo petra: omne quod se premit portans quasi columna fortis. Apoc'. iij. c. Qui vicerit faciam eum columnam in templo dei mei. h Sicut acetum dentibus/nocet/et fumus oculis: sic piger his qui miserūt eum i via/ ad aliquid faciendu/ qd propter pigritiam nō facit: ꝛ sic nocet dño suo qui misit eū. Mystice Mystice/ Per acetum qd a vino degenerat/significat hereticoꝝ doctrina: q̄ a vitate ecclesiastice doctrine degenerat. Similiter p fumū q̄ ab igne eleuat in altum/significat superba doctrina hereticorum: que quāto plus extollitur: tanto plus euanescit. Dentes vero ꝛ oculi sunt ecclesie doctores/predicatores/prelati: qui recta preuident/ꝛ spiritualia alimēta ei suggerunt. Per pigrum accipitur quilibet catholicus male viuens. Est igitur sensus. Sic acetum ꝛc. id est sicut hereticorū perfidia doctoribus/ p̄dicatoribꝰ ꝛ prelatis molestias generat ꝛ lachrymas excitat: sic male viuens catholicus grauis est his qui miserunt eum in via huius mundi vt doceret viam vite ꝛ fidem suam operibus demonstraret. Moraliter Moraliter autem exponitur de legatis missis a superiori: siue de omnibus habētibus curam animarū: qui mittunt a superioribꝰ p̄latis docere veritatē/ corrigere errores/instruere fidem/et reformare mores. Sed ipsi legati sepe propter pigritiam aut negligentiaz/ aut auariciā/ aut maliciam/aut ignorantiam sine fructu vacui reuertunt: nisi forte pleni pecunia ꝛ peccatis. Isti sunt similes illis qui mittuntur vt apportent aquā: ꝛ ipsi apportant lutum in vasis suis vel vasa vacua: qd magnꝰ pudor debet esse. Dicre. xliij. a. Maiores miserūt minores suos ad aquā: venerūt ad hauriendum: ꝛ non inuenerunt aquam ꝛ reportauerunt vasa sua vacua: et confusi sunt et afflicti: et operuerunt capita sua propter terre vastitatem: quia non venit pluuia in terra: Confusi sūt agricole ꝛ operuerunt capita sua: nam et cerua in agro peperit ꝛ reliquit: quia nō erat herba. Tales legati sūt his qui miserunt eos: Sicut acetum dentibus et fumꝰ oculis: id est causa damnationis eternē: vbi erit fletus quo ad fumū: et stridor dentium/quo ad acetum. Uel sunt acetū dentibꝰ: id est stupor predicatoribus: quia propter gesta eorum predicatio impeditur. Eccch. xviij. a. Patres comederūt vuam acerbam ꝛ dentes filiorum obstupescūt. Sunt etiam fumus oculis: id est causa fletus bonis prelatis: qui sunt oculi ecclesie. Cant'. iiij. a. Ecce pulchra es amica mea/ ecce pulchra es et decora: oculi tui columbarum: absq; eo q̄ intrinsecus latet: id propter eos qui iam sunt in patria decori gloria: pulchra est ecclesia in viuis per bonam cōuersationem. Dentes ecclesie sunt doctores ꝛ predicatores: qui debent ex officio omnes bestias peccatorum: id est quadrupedia ꝛ volatilia ꝛ reptilia deuorare: ꝛ corpori ecclesie incorporare: sicut dictum est petro: Act'. x. b. De his dentibus dicitur Cant'. iiij. a. Dentes tui sicut greges tonsarū que ascenderūt de lauacro. Dentes vero in pueritia ꝛ in senio putrescunt ꝛ cadunt: in sola iuuentute stant. Unde videt q̄ ecclesia iam senex effecta sit: quia dentes eius p maxima parte ceciderūt/et residui putrefacti sūt: vt iam non valeant paruulis frangere panem sacre scripture licet esuriant. Thren. iiij. a. Paruuli petierunt panem ꝛ nō erat qui frageret eis. Non potest etiam iam dura mandu/

Al. iuste

Al. nō by tin via

Ps.54.

care: id est aliquas tribulationes vel temptatiōes sustinere: sz tm̄ sobritiūculas absorbet: quales fecit thamar amnon fratri suo ꝛ corrupta est ab eo. ij. Regl'. xiij. b. Nos dentes frangere conatur diabolꝰ pluralitate beneficiorum quasi malleo durissimo. Thren. iij. b. Confregit ad numerꝝ dentes meos: cibauit me cinere. Item caligauerūt etiā oculi ecclesie prenimia senectute/ita vt iā nō videat quibus ꝛ qualibꝰ det suam benedictionem: sicut legitur Gen. xxvij. a. Senuit isaac ꝛ caligauerūt oculi eius ꝛ videre nō poterat: Unde ꝛ nesciuit cui benedictionem suam daret. Item Esa. lvj. d. Speculatores tui ceci omnes. Contrariū legitur de moyse Deut. vltl'. c. Moyses centū et viginti annoꝝ erat qñ mortuus est: nō caligauit oculꝰ eius/nec moti sūt dentes illiꝰ. i Timor dñi/ scilicet amicabilis seu filial': k Apponet dies/vite p̄sent': ad lr̄az: vt patet i Ecclesiastica. iij. Regl'. xx. b. Addā diebꝰ tuis q̄ndecim annos. Dies ēnos. Eccl'. j. b. Timor dñi delectabit cor ꝛ dabit gaudium ꝛ letitiam in longitudinē dierū. Uel dies spirituales: id est mentis illuminationes: eo q̄ expellit tenebras peccatorum. ī. xvj. a. In timore domini declinatur a malo. Eccl'. j. c. Timor domini expellit peccatum. l Et anni impiorum breuiabuntur: quia propt̄ peccata sua p̄meniunt̄ morte. Unde Ps. Uiri sanguinū ꝛ dolosi nō dimidiabūt dies suos. Item Job. xv. d. Anteq̄z dies eiꝰ impleantur peribit. Breuiant autez a domino dies impiorū misericorditer/ne plus viuendo peiores fierent: sicut aliqñ medietas alicuius membri p̄scindit/ne residuū corrumpat. Eccl'. x. b. Breuem lāguorem precidit medicꝰ: sic et rex hodie est ꝛ cras morietꝰ. Uel/Dies impiorum breuiabūtur: quādo breuis prosperitas eis subito aufertur. Sap. v.

c. Dor nati cōtinuo desinimus esse. Vel/Breuiabunt: id est breues reputabunt quantumcunq; vixerint. Unde Sap. iij. d. Filij adulteror in cōsummatione erunt: et ab iniquo thoro semen exterminabitur: et siquidem longe vitę erunt: in nihilum computabuntur: ꝛ sine honore erit nouissima senectꝰ eorū. a Expectatio iustorum: id est spes vel longanimitas:

b Lętitia: id est radix lęticię futurę quę hic sit tristitia. Joh. xvj. d. Dico vobis: q̄ plorabitis et flebitis vos: mundus autem gaudebit: vos aūt cōtristabimini/sed tristicia vra vertet in gaudiū. Vel sic: Expectatio iustorū. i. ipsū expectatū: ē/lętitia: id ē iusti expectāt lęticiā q̄si mercedē tristicię suę. Eccj. xj. c. Bndictio dei in mercede iusti festinat. Vel/Expectatio iustor lętitia: id ē lętitia ꝛ ꝓgratulatio angelor expectat iustos. Vel ideo: quia iusti cum lęticia quasi securi expectant. j. xvij. b. Gemma gratissima expectatio przstolantis. Item Phil. iij. d. Saluatorē expectam⁹ dñm nostrū iesum christū: qui reformabit corpus humilitatis nostrę configuratū corpori claritatis suę. Ut aūt expectem⁹ monet dñs Luc. xij. e. Et vos similes homib⁹ expectantibus dñm suū q̄n reuertat a nuptijs. c Spes autez impior pibit. i. p̄sumptio qua p̄sumūt se requiē habituros in futuro/vel nihil futuros. Nec ē ꝓtrariū q̄d hic dicit/ei q̄d dicitur. s. eodem. Qd timet impius veniet super eum. Sūt enī quidam scientes iudiciū fore/et malos esse puniēdos ꝛ tñ nihilomin⁹ negligētia vel desperatione vel etiam industria peccāt: Et de his dictum est: q̄d timet impi⁹ veniet super eū ꝛc. Sūt aūt alij qui mala q̄ hic fiūt non puniēda putāt: sed sicut bona remunerāda: De his dr hic: Spes impior pibit. d Fortitudo simplicis/quę sine plica duplicitatis est: q̄ non loquit in corde ꝛ corde: Est e Via dñi. i. obseruātia mandatorū in quibus cōfidit. Vel/Via dñi/est miscōia per quā maxime venit ad ipsum ꝛ ipse ad nos. Hęc est fortitudo simpliciū: q̄ non nouerūt secreta mysteria scripturarū. Unde Glo. Si obscura scripturarū cōprehēdere nō potes: non de salute desperes/sed gradere viam dñi: age bona quę nosti/et inter fortes cōnumeraberis. Vel simplex dicit non diuisus: vtrūq; pedem habens in via dñi. Pedem intellect⁹ in veritatis cognitione/pedem affectus in bonitatis amore: et talis fortis est: quia ipsum totaliter fulcit ꝛ portat dñs. Alij sūt claudicantes: qui pedem intellectus habēt in cognitiōe veritatis: sed non pedem affectus ī amore bonitatis. De q̄bus Eccj. ij. c. Uę duplici corde ꝛ labijs scelestis ꝛ manib⁹ malefaciētib⁹: et peccatori terrā ingredienti duab⁹ vijs. f Et pauor his q̄ operantur malū/supple est via dñi: Nam sicut umbraticus equus umbra terret: sic vetus homo p̄ceptis dñi. Eccj. j. d. Execratio peccatori cultura dei. Item Leuit. xxvj. f. Terrebit eos sonitus folij volantis: ꝛ ita fugient quasi gladium. g Justus in ętern̄ non cōmouebit. i. separabit a deo: quia fundatus est supra firmā petram. Un Roma. viij. g. Certus sum q̄ neq; mors neq; vita neq; creatura aliq̄ poterit nos separare a charitate christi. Uel sic: Justus in ętern̄ non cōmouebit. i. ętterna cōmotione: licet in p̄senti flagellis ꝛ tribulationib⁹ corpore moueat: tñ fixus manet mente in deo. Sap. iij. a. Justor animę in manu dei sūt: ꝛ nō tanget illos tormentū malicię. Terra ꝙ. i. caro/data est ī man⁹ impij: Job. ix. c. b Impij aūt nō habitabūt super terram/ viuentiū: quia habitationē suam habuerūt ī terra morientiū. Apoc. viij. d. Uę vę vę habitātib⁹ in terra. Vel sic: Impij non habitabūt super terram. i. non erunt ciues ecclesię triumphantis: quia non fuerunt ciues ecclesię militātis. Unde q̄n regnū veniet ad regnū vt fiat vnū ouile et vn⁹ pastor excludent sortes tanq; extranei. Vel iō impij nō habitabūt super terram viuentiū: quia nō habēt illa quatuor/sine quibus nemo ibi potest habitare. s. innocentiā opis/mūdiciam cordis/mentis stabilitatē/oris veritatem. Unde propheta. Quis ascendet in montem domini ꝛc. Innocens manib⁹ et mundo corde. Vel certe ideo nō habitabunt super terrā impij: quia habitant sub terra: id est in inferno/qui est sub terra: vt dicit beatus Greg⁹. i Os iusti parturiet sapientiam: id est cū gemitu ꝛ doloze et p̄meditatiōe docebit alios. A Vel Os iusti/itelligik intellect⁹ aię sctē/ 45. dis. c. ols
p quē panis vitę tra/

k ram. Os iusti parturiet sapi
k entiam: lingua prauorū per/
l ibit. Labia iusti considerant
m placita: ꝛ os impiorum per/
uersa. Capi. XI

n Stathera dolosa abo
n minatio ē apud deū:

ūcik in ventrē affect⁹ p meditationē ꝛ laborē: q̄ in b ꝓbo parturiet qđ ē meditatiuū significak. Vel Os iusti. i. christi/ē qlibet p̄dicator vel doctor: qui cum doloze ꝛ meditatiōe debet parere sapientiā. i. in lucem p̄ferre. Libentius enī audik sermo p̄dicatoris: quādo proferk cum doloze cōpassiōis: sicut dicit Greg⁹. De b dicik Apoc. xij. a. Clamabat mulier: id est prędicator: parturiens ꝛ cruciak vt pariat. Gal. iij. c. Filioli mei quos iterū parturio donec formek christ⁹ in vob. k Lingua prauor pibit. i. praui p̄pter peccatum linguę peribunt: sicut dives epulo: Luc. xvj. f. l Labia iusti ꝓsiderant placita. i. iustus anteq; loquak ꝓsiderat apud se vt loquak placita deo ꝛ hoibus. Roma. xij. d. Prouidentes bona: non tñ coram deo/sed etiaz coram hoib⁹. m Et os impior puersa/supple ꝓsiderat. i. ex industria puersa loqtur detrahēdo ꝛ discordias seminādo.

Exposi. Capi. XI.

Stathera dolosa ꝛc. Hoc capitulū satis congrue p̄cedenti ꝓtinuat. Nam in fine p̄cedentis capituli docuit salomon simplicitatē ꝛ iusticiaz esse placitā deo: Et quia ꝓtraria iuxta se posita magis eluescūt: vt dicit p̄bs: ideo in principio huius capituli ostendit q̄ duplicitas ꝛ dolus sunt abominabilia apud deū. Unde dicit: n Stathera dolosa/pecunię vel iudicij: quo q̄s alios malos ꝛ se bonū iudicat: vel quo sua gesta meliora q̄ p̄rimi iudicat/ꝛ mala sua leuiora: vel quo onera grauia ꝛ importabilia imponit in humeros subditor ꝛ digito suo nō vult ea mouere: sic̄ scribę ꝛ pharisei: Matth. xxiij. a. Hec stathera dolosa/abominatio est apud deū/et p̄hibita a deo/ Leuit. xix. g. Nolite facere iniquum aliquid in iudicio/in regula/in ponderę/in mensura: stathęra iusta ꝛ equa sint pondera: iustus modius equusq; sextarius. Item Deut. xxv. c. Non habebis in sacculo diuersa pondera/maius et minus: nec erit in domo tua modius maior ꝛ minor: pondus habebis iustum et verum: et modius equ⁹ ꝛ ver⁹ erit tibi. Mystice. n Stathera iusta ꝛ bona est crux dñi: De qua Job. vj. a. in persona domini dicit: Utinam appenderentur peccata mea: id est meorum: et calamitas quam patior/in stathera: quasi arena maris hęc grauior appareret. Et ita fuit: quia peccata nostra in vna parte huius stathęrę fuerūt/ꝛ calamitas passionis ei⁹ in altera: et prępondерauit illa: Unde in cruce nobis meruit remissionem omnium peccatorum: quod fit in baptismo et in pęnitentia. Item stathera est iudicium: quod si equaliter se habeat ad vtranq; partem: vt nec prece nec precio nec amore vel odio inclinetur ad alteram partem: tunc stathera iusta est et deo placens. De hac stathera dicitur Eccj. xxj. d. Uerba prudentium stathera ponderabuntur. Si autem ad alteram partem se magis inclinet/stathera dolosa est: quia alterum brachium longius habet/et ideo abominatio deo. Unde. j. xvij. c. Qui iustificat impium et qui condemnat iustum: vterq; abominabilis est apud deum. Et Beda dicit: Qui aliter causam pauperis: aliter causam potentis aliter ignoti/alit sodalis

Mystice

aliter ignoti/alit sodalis audit: statherā vticz libzat iniquā. Itē statherа ē rerū estimatio: in qua si spūalia ꝓponderāt tpalib⁹/ iusta ē statherа: Si aūt tpalia spūalibus/tūc est dolosa ꝛ falsa.

Ps.61. De hac Ps. Wēdaces filij hoim in statheris ꝛc. Itē statherа ē affectio mētis/in qua si carnalis voluptas vel mūdi vanitas/vel amoz parentū ꝓponderat deo: pculdubio dolosa ē statherа ꝛ abomiabilis deo. Uolūtas enim dei est vt nihil ei/sed ipse omnib⁹ ꝓponat. Uñ ꝛ diligi se solū iubet ex toto cozde/ꝛ ex tota aia/

a ꝛ pōdus equū vōlūtas ei⁹.
b Ubi fuerit supbia/ ibi erit et
c cōtumelia: vbi aūtem hūilitas/ibi ꝛ sapiētia. Simplici-
d tās iustoꝝ diriget eos: ꝛ sūp-
e plantatio puersoꝝ vāstabit
f illos. Non prodērūt diuitię
g in die vltionis: iūsticia au-

k tem liberabit a morte. Jūsticia simplicis diriget viā ei⁹:
l ꝛ in impiētate sua corruet im-
m pius. Jūsticia rectoꝝ libera-
n bit eos: ēt in insidijs suis ca-
o pient iniqui. Mōrtuo homine ipio/nulla erit vltra spes:
p ꝛ expēctatio sollicitoꝝ pibit.

in pena/mortui sunt in culpa. Ps. Woꝛs depascet eos. b Ps.48.

Non proderunt diuitię in die vltionis. q.d. modo possunt prodesse: Dum em̄ tempus est agriculturę valet sterzoratio temporaliū: dum tempus est negociandi possunt ꝓdesse diuitię quibus possunt emi merces ꝛternarum diuitiarū. Unde Lucꝛ. xix. b. Negociami dum venio. Apocalyp. iij. d.

Suadeo tibi emere a me aurum ignitum ꝛ probatū vt locuples fias: ꝛ vestimentis albis induaris. Sed hoc tempoze cessante/cessabit eozum vtilitas: et ideo tūc non proderunt. Sopho. j. d. Argentū eozum ꝛ aurum eozum non poterit eos liberare in die irę domini. Hieronymus. Reges ibi nudo latere palpitabūt: ibi aristoteli nō proderunt argutię suę: ibi stultus plato cum discipulis suis.

Sap. 5. c.

Deut. vj. a. Itē statherа est sacra scriptura/in se quidem iusta: sed in oze multoꝝ dolosa: qui male exponūt eam: emolliētes eā vbi nō debēt: ꝛ exasperantes eam vbi non opoꝛtet: sibi pūalijs nimis iusti. Item hęc statherа in oze multoꝝ iusta ē ꝛ recta: sed in manu dolosa: Dicūt enim ꝛ non faciūt. Unde Osee xij. b. Chanaan: i manu ei⁹ statherа dolosa. Itē statherа ē corbomis: in qua ex vna ꝑte appendit ꝓsens felicitas ꝛ pena ꝛterna: ex altera ꝑte ꝓsens tribulatio ꝛ ꝛterna felicitas. Uñ Eccli. xv. d. Ante hominē bonū ꝛ malū/moꝛs ꝛ vita: ad qd̄ voluerit extēdet manū suā. Si extendit ad dexterā. i. ad ꝓsentē felicitatē/dolosa ē statherа: qz in ea plꝰ pōderat nihil q̄ aliqd: tpale q̄ ꝛternū. Si ad sinistrā/iusta et eq̄ statherа ē. Talis fuit statherа dauid/qui ait: Elegi abiectus esse in domo dei mei magis q̄ habitare in tabernaculis pctōrū. Talis fuit ꝛ statherа moysi. Heb. xj. e. Fide moyses grādis factus negauit se esse filiū filię pharaōis: magꝭ eligēs affligi cū dei ꝓꝰlo q̄ tpalis peccati habere iocunditatē: maiozes diuitias estimās thesauro egyptioꝝ ihesu ipzopiū christi. Talis etiā fuit statherа ipsi⁹ dñi/q̄ cū vellēt eū turbę rapere et facere regē/fugit ab eis ꝛ abscōdit se: Joh. vj. b. Breuiter hāc statherā habent oēs pēnitētes: q̄ malūt se ꝑ affligere/q̄ in futuro ꝛternaliter crucient. De hac statherа dr Apocl. vj. b. Ecce equꝰ niger ꝛ q̄ sedebat sup illū habebat statherā in manu sua. a Et pōd⁹ equū. i. coz vl iudiciū ꝓponderans ꝛ ꝓponens ꝛterna temporalib⁹: causā ꝛ causā equa lance cōsiderans ꝛ discernēs. b Uolūtas eius. i. consonū et cōcozdans volūtati dei: qui oia ꝑm ꝓpziū valoꝛē cōsiderat et pōderat. c Ubi fuerit supbia/ibi erit ꝛ cōtumelia/cōfusiōis in ꝓsenti: ꝛ damnatiōis i futuro. Lucꝛ. xiij. c. et. xvij. c. Qui se exaltat hūiliabit. Sicut em̄ illusū fuit christo i veste purpurea ꝛ baculo arūdineo ꝛ coꝛona spinea a iudeis: Sic q̄tidie illudit supbis a diabolo: quibus suggerit gloriā ꝛ honoꝛes huius mūdi aliqd esse boni/cū potius sint cōtumelię ꝛ ludibriū: Sicut q̄ insani coꝛonant aut pueri: nō ē honoꝛ/sed ludibriū. Bal. vj. a. Si q̄s existimat se aliqd eē cū nihil sit/ipse se seducit. Uel ideo: vbi supbia/ibi ꝛtumelia. i. cōtumeliosa imago ꝓncipis infernalis/q̄ ē rex sup oēs filios superbię: vt dicit Job. xlj. d. Uel ideo: vbi supbia/ibi cōtumelia: qz nemo ingerit alij ꝛtumeliā vl ferit illatā nisi ꝑ supbiā. d Ubi aūt humilitas/ibi ꝛ sapia: qz vasa vacua implet heliseus. iij. Regl. iij. a. Ul qz sapia ē aq̄ vl emanatio q̄dā claritatis dei: vt dicit Sap. vij. d. et iō ad ꝓfunda hūilitatis descendit abūdanti⁹. Unde Ptolemę⁹. Quēadmodū loca infima pl⁹ abūdant aquis ceteris lacunis: sic inter sapiētes sapientioꝛ est qui humilioꝛ existit. Unde ipsa sapientia dicit/Eccli. xxiij. a. Ego in altissimis habito. Hęc enim sunt infima mūdi: quibus reuelauit deus abscondita sapientię suę. Matth. xj. d. Lucꝛ. x. d. Cōfiteoꝛ tibi domine pater cęli ꝛ terrę: quia abscondisti hęc a sapiētibus ꝛ prudētibus: ꝛ reuelasti ea paruulis. e Simplicitas iustoꝝ diriget eos/per viam rectam qua itur in ciuitatem habitatiōis. Simplicitas dicitur vnitas intentiōis et operationis. f Et supplantatio peruersoꝝ: id ē dolositas maloꝝ: qua alios ꝓuertere ꝛ supplātare nituntur. g Vastabit illos/ vastatione pęne/non cōsumptiōis: quia viuētes

Matth. 22. a.

Ps. 83.

Et in impietate sua corruet impius: quia qui in sordibus est/sordescat adhuc: Apocl. vlti. c. m Justicia rectoꝝ liberabit eos/a morte ꝛterna: qz huiusmodi iusticia a deo ad deū vadit: nō exiens ab extremis: cui deꝰ ē alpha et ω. i. ꝓncipiū et finis. n Et in insidijs suis capient iniqui: vt patet in fratribus ioseph: Gen. xxxvij. g. Et in satrapis darij: Daniel. vj. f. ꝛ vlti. g. Et in aman: Hester. vij. d. Et i iudeis q̄ iō occiderūt iesum ne perderent locum et gentem: Joh. xj. f. Et ipsi ideo perdiderunt locum et gentem: quia occiderunt iesum. o Mortuo homine impio: nulla erit vltra spes/de eo. Hoc nesciuit Origenes: qui post vltimū iudiciū vitā hominib⁹ impijs dandā ꝓmisit. Cui videt ꝓgruere illud Esa. xxiij. d. Congregabunt in cōgregatione vnius fascis in lacū ꝛ claudent ibi in carcere: ꝛ post multos dies visitabunt. Sed Esaias loquit de illa visitatione q̄ fiet in die iudicij: vbi omnes boni et mali resument coꝛpoꝛa. Quę visitatio bonis erit bona: malis vero mala. Unde Glo. interlin. dicit ibi: Et post multos dies visitabunt: id est ab inferis euocabunt: vt receptis coꝛpoꝛibus iterum recludant. p Et expectatio sollicitoꝝ peribit: id ē frustrabit. Et intelligit hoc de sollicitudine mūdanę curiositatis: de qua Matth. vj. d. Nolite solliciti esse/ dicentes: quid māducabim⁹/aut quid bibemus. Est aūt quędā sollicitudo necessitatis quę humanę imbecillitati indulget. Gen. iij. d. In sudoze vultus tui vesceris pane tuo. Est et sollicitudo ꝓuidentię q̄ pzecipit Eph. iij. a. Solliciti seruare vnitatem spiritus in vinculo pacis. Alia translatio/vbi nos habem⁹: Mortuo hoie ipio nulla erit vltra spes: ꝛ expectatio sollicitoꝝ pibit/habet: Defūcti hois iusti spes nō peribit: gloria aūt impioꝝ pibit. Et dicit Glo. hic. Sciendū tñ q̄ ꝛ ipsis impijs spes venię nō est post mortē: sunt tamen qui de leuioꝛibus peccatis cū quibus defuncti sunt post mortē possunt absolui/vel min⁹ castigari/vel suoꝝ amicoꝝ pcibus ꝛ elemosynis ꝛ missaꝝ celebratiōibus adiuuari: Sed hoc intelligendū ē ante iudiciū/et de leuioꝛib⁹

tm̄ peccatis. Qui ſo poſt iudiciū ſe liberandos putant/oīno
fallunt: et ad eos forte ptinet qō hic ſequit: expectatio sol/
licitor pibit. a Juſt⁹ de anguſtia/tēporali/liberat⁹
eſt/occulte vel aperte/quaſi de periculo maris/ vel de carcere
corpis. Hoc em̄ eſt q̄ſi paſſagiū maris huius mūdi/ad por/
tum fēlicitatis ēne: et
quaſi diſſolutio carce/
ris ad libertatem ēter/
nę locūditatis. Unde
Pſ.122. Pſ. Laqueus contri/
tus ē ⁊ nos liberati ſu/
mus. Jtē Ro⁹. vij. d.
Infēlix ego hō: q̄ſ me
Al.⁊ exultabit liberabit de carcere
moꝛtis huius: b Et
tradet impius/ toꝛ
toꝛibus: c Pro eo/
cauſaliter: id eſt p eī⁹
afflictione: Sicut patet in iacobo qui martyꝛio coꝛonatus ē: et
petrus de carcere ſaluatus: et herodes qui eos perſecutus eſt/
a vermibus viſibiliter conſumptus: Act. xij. Et inuiſibiliter
raptus/ vbi vermis nō moꝛit/⁊ ignis non extinguit: vt dicitur
Eſa. vlti. g. Juſtus autē hic intelligit: qui nihil vult habere de
alieno. ſ. nec gloꝛiam nec vindictam: quę ſibi dominus reſer/
uauit. Eſa. xlij. b. Gloꝛiam meā alteri non dabo. Deut. xxxij.
e. Dea eſt vltio ⁊ ego retribuā. Jtē iuſtus eſt qui reddit vni/
cuiq; q̄ ſuū eſt: Superioꝛi reuerentiā ⁊ obedientiā: pari con/
ſilium ⁊ auxiliū: inferioꝛi cuſtodiam et diſciplinam. d Si/
mulatoꝛ: id eſt hęreticus catholicam doctrinam ſimulans:
e Oꝛe: id eſt verboꝛū compoſitiōe ⁊ affluentia. f Deci/
pit amicū ſuum: id eſt auditoꝛē/quē dicit ſe amare: vel qui
eum amat. g Juſti aūt/qui ſequunt ⁊ tenent coꝛde ⁊ ope/
re veritatem euangelij: h Liberabunt ſcientia/ euange/
lica/ne decipiant erroꝛe hęreticoꝛ: Quia fruſtra iacit rēte añ
oculos pennatoꝛum. ſ. j. b. Vel/ d Simulatoꝛ: id eſt hypo
crita/aliud habens in coꝛde: aliud in oꝛe: Fel in coꝛde: mel in
oꝛe. Ille oꝛe decipit ꝓpter verba religioſa quę habet/facit
credi de ſe q̄ ſit bonus: ⁊ inde aliquotiens ſublimat. g Juſti
autē liberabunt/ab eius deceptione. h Scientia/qua
ipſi cognoſcūt intrinſecus ⁊ extrinſecus ꝓfitarē. Sicut Socra/
tes cuidā adulanti ſibi reſpondit: Nihil ꝓficis adulatoꝛ/cum
te intelligam. Et domin⁹ docet eos cognoſci/ Matth. vij. c. A
fructibus eoꝛum inquit cognoſcetis eos. i In bonis iu/
ſtoꝛum: operibus k Exaltabitur ciuitas: ad litteram:
vt patet in machabeis: per quoꝛum opera tota iudea ⁊ hieru/
ſalē exaltata fuit. Uel/ in bonis iuſtoꝛū exaltabitur ciui
tas: id meritis iuſtoꝛ liberat q̄ntę tota ciuitas: q⁊ ꝓpter pau/
cos iuſtos domin⁹ ſępe parcit multitudini malorū. Gen. xviij.
d. dixit abꝛaam ad dominū: Quid ſi fuerint ibi decē iuſti: Et
dixit domin⁹: Non delebo ꝓpter decem. Item/ Act. xxvij. f.
Pepcit de⁹ ſeptuagintaſex animabus. Et ecōuerſo: aliqñ pro/
pter peccatū vni⁹/multi boni puniunt: vt patet Joſue. vij. a.
vbi pꝛopter peccatū achoꝛ/triginta ſex viri interfecti ſunt. l
Et in perditione impioꝛ erit laudatio/int iuſtos pro/
pter euidētiam iuſticię. Adeo em̄ omnes iuſti iuſticię dei ſub/
iecti et vniti erunt: vt ipſa repꝛobꝛum perditio: quia iuſtiſſi/
Pſ.57. ma eſt/gaudiū ſit illis. Pſ. Lętabit iuſtus cum viderit vindi/
ctam. Apoc. xviij. f. Exulta ſuper eam cęlum et ſancti apo/
ſtoli et ꝓphetę: quoniā iudicauit deus iudiciū veſtrum de illa.
Uel ſic: i In bonis iuſtoꝛū: id eſt in ſpiritualib⁹: quę ſola
iuſti quęrūt ⁊ amant: k Exaltabit ciuitas: id eſt religio
vel eccleſia: nō in tempoꝛalibus/quoꝛum amoꝛe et poſſeſſione
potius deꝛimitur et ſuffocatur. Unde Hieronym⁹. Religio
peperit diuitias: quę ſimul exoꝛte/ſuffocauerunt matrē. Sunt
enim vipereę naturę: vbi ſemper mater in partu moꝛit. Unde
Act. xxviij. a. legitur: q⁹ paulo colligente ſarmenta: per quę
ſignificant tēpoꝛalia/adhęſit vipera manib⁹ ei⁹. l Et in per
ditione impioꝛ erit laudatio. i. in cōuerſione eoꝛ: q̄ per/
ditur in eis impietas: ſm quod dicit. j. xij. a. Uerte impios et
non erūt/ſupple impij. Et in hac ꝓditione gaudent ſancti. Luc

a Juſtus de anguſtia liberat⁹
b c eſt: et trādet impius pro eo.
d e Simulator oꝛe decipit ami/
f g cum ſuū: iuſti autem libera/
h i bunt ſcientia. In bonis iu/
k ſtoꝛum exaltabit ciuitas: et
l in perditione impioꝛum erit
m laudatio. Benedictione iu/
n ſtoꝛum exaltabitur ciuitas:
o et oꝛe impioꝛum ſubuertet.
p q Qui deſpicit amicum ſuum:
r s indigens coꝛde eſt: vir au/
t tem prudens tacebit. Qui
ambulat fraudulenter: reue/
v lat arcana: qui autem fidelis
eſt/ cęlat amici commiſſum.

xv. b. Dico vobis gaudiū erit angelis in cęlo ſup vno pecca/
toꝛe pnitentiā agente. m Benedictiōe iuſtoꝛū/paſſi/
ue: qua bñdicunt a deo. Uel actiue: qua ipſi miniſterio bene/
dicunt. n Exaltabit ciuitas: id eſt eccleſia: vbi eſt ciuiū
vnitas/ab imo vitioꝛū ad alta virtutū. Uel/ benedictione
iuſtoꝛū. i. bono con/
ſilio ſapientum: exal/
tabit ciuitas: ad lit/
teram. Uñ. ij. Regū
xx. f. legit q⁹ conſilio
mulieris ſapiētis libe/
rata ē: abela. Et bethu
lia ꝓſilio et auxilio iu/ 5. q. 5. c. q ambulat
dith. Uel/ m Be/
nedictiōe iuſtoꝛū:
id eſt bona dictione. ſ.
deuota oratiōe hym/
noꝛū/⁊ cāticoꝛū pura
decātatione. n Exaltabit ciuitas: id eſt religio: vt patet
in beato Bñdicto ⁊ beato Bernardo: quoꝛū bñdictione tan/
ta ſeges religionis excreuit. Sed hoc obliuioni tā datū ē. Uñ
Eccl̄s. ix. d. Parua ciuitas ⁊ pauci in ea viri: ad litterā: tēpo/
re beati Bernardi: Uenit cōtra eā rex magn⁹ ⁊ vallauit eam:
⁊ extruxit munitiōes p gyꝛū/et pfecta eſt obſidio: inuentuſq;
eſt in ea vir pauper ⁊ ſapiens qui liberauit vrbem p ſapientiā
ſuā: ⁊ nullus deinceps recoꝛdat⁹ ē hoīs illi⁹ pauperis. o Et
oꝛe impioꝛū ſubuertet. i. hęreticoꝛū vel detractoꝛ: q̄ bo/
nos in eccleſia ſubuertūt p poſſe ſuo. Uel oꝛe impioꝛū. i.
adulatoꝛū ſubuertet ciuitas. i. eccl̄ia. Uñ Eſa. xij. c. Populе
me⁹ qui beatū te dicūt/ipſi te decipiūt. p Qui deſpicit
amicū ſuū/cōuitādo/vel irridendo/vel nō ſubueniēdo: q
Indigens coꝛde ē. i. ſine coꝛde: q⁊ ei ſapiunt cōuitia: quę
adeo amara ſunt: vt nullus habens coꝛ ea poſſit ſuſtinere. Uel
tō/indigēs coꝛde: q⁊ nō habet coꝛ ſecū: q̄ patet ex cōui/
tio alioꝛ. Qui em̄ coꝛ ſuū ſecū habet/peioꝛa de ſe q̄ de alijs
ſentit. Uel/ p Qui deſpicit amicū ſuū/qui eum ſimpli
citer amat. i. deſpicabilē facit/eius peccata detegēdo: r In/
digens coꝛde eſt. i. ſapiētia. Glo. Non eſt deſpiciend⁹ qui
nos ſimpliciter amat/etſi quid iepte agat. Qui em̄ hoc facit:
indiget ſapiētia. Uel de cōfeſſione exponit: p Qui deſpi/
cit/indignando vel deſpectū reputādo/ q Amicū ſuū. i.
peccatoꝛē/peccata ⁊ ſcelera ſua ꝓfitentē. r Indigēs coꝛ/
de eſt: id eſt nō habet coꝛ: quia nō intelligit: Tali potius eſt
cōpatiendū ⁊ benigne conſulendū q̄ indignandū vel deſpici/
endū: Jdeo dicit apoſtolus Gal. vj. a. Fratres ſi pꝛeocupa/
tus fuerit homo i aliquo delicto: vos qui ſpūales eſtis/hmōi
inſtruite in ſpiritu lenitatis: cōſiderans teipſū ne ⁊ tu tempte/
ris. s Uir autem prudens tacebit/in publico peccatū
amici/⁊ in ſecreto coꝛriget. Uel/ Uir prudens tacebit/ad
obꝛobꝛia nō reſpōdens/ tanq̄ ſurdus nō audiens/⁊ non ha/ Pſ.37.
bens in oꝛe ſuo redargutiones. Colligit enim in ſinu patientię
cōtumelias/q̄ſi lapides pciosos: quib⁹ oꝛnabit coꝛona ſua/cū
beato Stephano i futuro. Quę em̄ diſtātia inter hos et illos
lapides: niſi q⁹ iſti quāto ſpūaliores ſunt/tanto grauioꝛes? t
Qui ābulat fraudulēter reuelat arcana/alioꝛ. i. q̄ re/
uelat arcana aliorū ſibi cōmiſſa fraudulētus eſt. De hac reue/
latione dicit Eccl̄i. xix. b. A facie verbi parturit fatuus: q̄ſi ge/
mitus part⁹ infantis: ſagitta infixa femoꝛi canis: ſic verbū in
coꝛde ſtulti. Ul'ſic: t Qui ambulat fraudulēter. i. q̄ p/
uerſe opat/reuelat arcana/ſua. Qualis em̄ in coꝛde/oſten/
dit i ope. Uñ Eccl̄i. xix. d. Ex viſu cognoſcit vir: ⁊ ab occurſu
faciei cognoſcit ſenſatus: Amictus coꝛporis ⁊ riſus dentiū: ⁊
ingreſſus hoīs enūciant de ipſo. v Qui autē fidelis
ē cęlat amici cōmiſſū. i. peccatū. Uel/ cōmiſſū. i. ſibi ſe/
crētū. Eccl̄i. xxvij. c. Qui denudat arcana amici/fidē perdit.
Unde patet q⁹ oīs detractoꝛ infidelis eſt et peioꝛ cane: q⁊ ad
deuoꝛandū ꝓximū ſuū multos aduocat: ⁊ quāto fetidioꝛē in/
uenit: tāto libēti⁹ comedit ⁊ alijs ad comedēdū apponit. Ali/
q̄ſi etiā ne detractoꝛ appareat/ſb̄ ſigillo ꝓfeſſiōis ſcelera alioꝛ
q̄ſi dolēdo narrat. Cui reſpōderi debet illō Senecę: Qualiť
ab illo ſilentiū

ab illo silentiū speras qđ tibi ipsi nō p̄stas: Ambros⁹. Tole/
rabiliores sunt qui bona nr̄a diripiunt/q̄ qui famā. a ¶Ubi
nō est gubernator: id est cōsiliator vel p̄latus vel doctor.
b ¶Oppl⁹ corruet/in bello vel in pcō. Est em̄ ꝓlus q̄si
nauis vel currus vel schola. Unde.iiij. Regl.ij.c. Pater mi
pater mi/currus israel
et auriga eius. Sicut
igit nauis sine guber/
natore perit: sic popu/
lus sine rectore corruit
in peccatum. j. xiij. a.
Ubi nō sunt boues. i.
p̄lati/p̄sepe vacuū ē:
id ē ꝓlus omi bono.
Uñ legit Exo. xxxij.
a. q̄ absēte moyse cor/
ruit popl⁹ i peccatū
idolatrię. Ibidē. f. dī.
Uidens moyses q̄ nudatus esset ꝓlus/ait: Si q̄s dñi est iun/
gat mihi. Item sicut scholę sine doctore deficiūt a ꝓfectu: sic
popul⁹ sine p̄dicatore cadit a statu ꝓficiendi. j. xxix. c. Cū de/
fecerit ꝓphetia dissipabit ꝓlus. c ¶Salus aūt vbi mul/
ta cōsilia/nō tamē multi cōsiliarij. Eccl. vj. a. Pacifici multi
sint tibi: cōsiliarius sit tibi vn⁹ de mille. Et nota quare hoc di/
cat salomō: Diterat em̄. s. eodē q̄ fraudulēter ambulat q̄ reue
lat arcana: t fidelis ē q̄ celat cōmissū. i. in secreto corrigēs: Ne
aūt putares q̄ semp̄ celari deberes/dic: Sal⁹ aūt vbi mul/
ta cōsilia. q. d. si per te solū corrigere nō vales/adhibe mul/
tos: Sed tales qui cōsulere possint: quia vbi multa consilia ibi
salus. Et hoc est qđ dicit/Matth. xviij. b. Si peccauerit in te
frater tuus/vade t corripe eū inter te t ipsum solū: t si te audi/
erit/lucratus es fratrē tuū: Si aūt te non audierit/adhibe tecū
adhuc vnū vel duos: vt in ore duoꝝ vel triū testium stet omne
ꝑbū: q̄ si ñ audierit eos/dic ecclesię. d ¶Affliget malo q̄
fidē facit ꝓ extraneo. s. q̄ a sorte sctoꝝ ē extraneꝰ. i. q̄cūq̄
excōmunicato vl' obstinato pctā sua nō corrigēti cōmunionis
gratiam concedit vel ꝑternam vitam promittit: seipsum ante
districtū iudicē vltione dignū reddit. Uel de p̄latis exponit:
qui fidem ꝓ extraneo/facit. i. ꝓ populo quē regendum
suscipit: quē nisi bñ rexerint/affligent i futuro: q̄ñ ꝓ singulis
oportebit eos reddere rationē. Unde. j. xx. c. Tolle vestimētū
eius qui fideiusserit extitit alieni: et ꝓ extraneis aufer pign⁹ ab
eo. Uel/affligetur/in p̄senti dolore t cōpassione t timore/ne
aliquem diabolus rapiat. e ¶Qui aūt cauet laqueos/
culpę rumpens eos p̄ pnitentiā. Uel/laqueos: id est sęculi
ꝓplexitates/fugiēdo a mūdo. Ul'/laqueos/ꝓmissionis: qui/
bus illaqueat se ꝑbis ozis sui q̄ curā animaꝝ suscipit. Uel/la/
queos: id ē pulchritudinē creaturaꝝ quę homīes ad amorē
suum illaqueāt. Unde Sap̄. xiij. b. Creaturę dei in odiū factę
sūt: t in temptationē animę hominū t i muscipulā pedib⁹ insi/
pientiū. Itē Guido carthusiēsis: Laqueos comedis t bibis:
et in laqueis quiescis t dormis. Hos laqueos cauet: q̄ oīa ꝓpt
christū cum apostolo reputat vt stercora: Phil. iij. b. Et q̄ hoc
facit/ f ¶Securus erit/in die iudicij: quia dicet cum petro:
Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te: quid ergo erit
nob̄: Et dicet ei dñs: Amē amē dico vob̄ q̄ vos q̄ secuti estis
me i regeneratiōe cū sederit filius homīs in sede maiestatis suę:
sedebitis t vos sup̄ sedes duodecim tc̄. Matth. xix. d. Uel/se/
curus erit. i. seorsum a cura et sollicitudine. g ¶Mulier
gratiosa. i. habens gratiā: h ¶Inueniet gloriā. i. veniet
ad glām: ad litterā: vt patet i Hester t Judith. Ul'/ g ¶Mulier
gratiosa. i. ecclesia plena charismatib⁹ grāꝝ: h ¶Inueniet
gloriā/ętnā. Uel/ g ¶Mulier gratiosa. i. quęlibet fidelis
aia: h ¶Inueniet gloriā: eo q̄ gra sit via ad gloriā. Uel
g ¶Mulier gratiosa: id est beata virgo /plena dei gratia:
ita vt nec modicū locū sibi culpa vendicaverit in ea: t intantū
1.Joh.1.b. plena vt de plenitudine eius nos omnes acceperimus. Hęc
h Inueniet gloriā: q̄ inuenit gratiā apud deū quam per/
diderat eua. i ¶Et robusti habebūt diuitias: ad litterā:
Quia cū fortis armatus custodit atriū suū/in pace sūt ea quę
possidet. Luc. xj. c. Uel/ Robusti/virtutib⁹: habebūt/in
futuro: diuitias/ęternas: quę solę vere diuites faciūt. j. xxj.
a. Cogitatiōes robusti sēp̄ i abundātia. Jō aūt robusti habe/
bunt: q̄ regnū dei vim patit t violenti rapiūt illud: Matth.
xj. b. Unde t iacob vi extorsit ab angelo benedictionē. Gen.
xxxij. f. Cōtrario oci/
osi egestatē habebūt. Ar.† et
j. xxviij. c. Qui secrat Ar.† etiam
ociū replebit egesta/
te. k ¶Benefacit
animę suę vir mi/
sericors. i. qui benefa
cit alijs/benefacit t si/ Ar.† ꝓparabit
bi. Matth. v. a. Bea/
ti misericordes tc̄. Itē
Tob. iij. b. Quomō
potuerī ita misericors
esto: Si multū tibi fu/
erit/abūdanter tribue: si exiguū tibi fuerit/etiā exiguū libēter
impartiri stude: premiū em̄ bonū tibi thesauriças in die ne/
cessitatis. Et etiā in p̄senti: quia pietas ad omnia valet/pro/
missionē habēs vitę/quę nūc ē t futurę. j. Timoth. iiij. c. Uñ
iij. Regl. iij. f. mulier sunamitis pro misericordia quam helisęo
exhibuerat/filiū suū recepit a morte. Jō aūt/benefacit aię
suę vir misericors: q̄ omnes illos quib⁹ compatit aut mi/
serēt/facit ꝓpugnatores t aduocatos ac patronos suos ante
deū. Sicut viduę t pauperes quas sustētabat drusiana/roga
bāt iohannē reuersū de exilio vt eā suscitaret. Silr Act. ix. g.
omnes viduę flentes ostendebant petro vestes quas faciebat
illis dorcas. Uel ideo/benefacit animę suę: q̄ omniū af/
flictiōibus affligit: et ideo omniū p̄miꝝ cōmunicat: q̄ si fue/ 2.Cor.1.b.
rimus socij passionū erimus t cōsolationū. Uel ideo/bene/
facit animę suę: quia alienis sordibus se lauat: alienis vul/
neribus sibi medet: et de alieno veneno sibi cōficit tyriacam.
l ¶Qui autē crudelis est: id est īmisericors vel seuerus:
m ¶Propinquos abijcit/a se. Nomīe ꝓpinqui intelligit
omis homo: sicut dicit Aug⁹. Specialiter ꝯo pater t mater:
quos q̄ abijcit a se/ꝓculdubio crudelis ē: Sicut scribę t pha/
risęi: qui docebant populū vt dicerēt patri t matri corban: qđ
est/donū quodcūq̄ ex me est tibi proderit. Marci. vij. b. Itē
j. Timoth. v. a. Si quis suoꝝ t maxime domesticoꝝ curā nō
habet/ fidem negauit/ t est infideli deterior. n ¶Impius
facit op⁹ instabile. i. peccatum ꝓpter quod ipse instabilis
est. Threñ. j. c. Peccatū peccauit hierusalem/ propterea in/
stabilis facta est. Uel omne opus impij instabile est: quia non
habet fundamentū fidei aut radicem charitatis. Sap̄. iij. a.
Adulterinę plātatiōes non dabūt radices altas. Uel/impi⁹
facit opus instabile/cōgregans sibi ꝑalia quę transeunt.
Eccl. xliij. c. Oīne opus corruptibile in fine deficiet. Uel de
p̄latis exponit: qui ędificant sion in sanguinib⁹ t hierusalē in Michee.3.d.
iniq̄tate: et ideo opus eorū instabile est. Unde Matth. xv. b.
Oīs plantatio quā nō plantauit pater meus cęlestis/eradica
bit. o ¶Seminanti autē iusticiā. i. opera iusticię/ vel ele/
mosynā/vel verbū p̄dicatiōis in terrā bonam. i. in corda pau/
perū: p ¶Merces fidelis. i. retributio ęterna. Osee. x. d.
Seminate vobis in iusticia: et metite in ore misericordię. q
¶Clemencia preparat vitam/ęternam. Et dicit Interl.
Clemencia. i. pietas. Distat aūt inter misericordiā et pietatē
t clemencię: q̄ miscōia est miseria cordis de alieno malo ꝓpte
qđ facit suū: pietas vero sua bona alijs cōicat: clemencia ꝯo
est lenitas i pęnis alioꝝ mitigādis. Uñ. j. xx. d. Misc̄ōia t ve/
ritas custodiūt regē: t roborat clemētia thron⁹ ei⁹. Seneca.
Clemētia in p̄ncipe/gloria in hostes. Ideo dicitur clementia
viā preparare: q̄ q̄ alijs clemēs existit: t de⁹ ei clemens erit.
In q̄ em̄ mēsura mēsus fuerit vnusq̄sq̄ remetiet ei: Matth.
vij. a. r ¶Et sectatio malorum mortē/p̄parat supple. s. eter
nā. Sectatio dicit/nō secutio: q̄ sectatio est mali ex industria:
secutio ex infirmitate. De hac sectatiōe dī Osee. v. c. Ephra/
im abijt post sordes. Eccl. xviij. d. Post cōcupiscentias tuas
nō eas t a voluptate auertere. s Abominabile dño cor
d 2 prauū/aliud intus

prauū: aliud intus habens: aliud foris ostēdens: Sicut cīb⁹ imundus faciēs abominationē et motū indignatiōis in stomacho: ꝛ ideo non comedit: ꝛ si aliqū comedit talis/euomit. Ūñ Apoc̄. iij. c. Quia tepidꝰ es/incipiā te euomere ex ore meo.

a Et volūtas eius in his q̄ simpliciter ambulant. i. nō dupliciter: sicut illi qui habent alterū pedem in cēlo: et alterū i terra. Pedē intellectꝰ habent in cēlo p cognitionē: ꝛ pedē affectus in terra p amorē. De quib⁹ dicit Osee .x.a. Ecc̄i.9.b. Diuisum est cor eorū nūc iteribūt. Et icidēt in illam maledictionē. Ecc̄i .ij. c. Uę qui ingrediunt viam duabus vijs. Item dupliciter ambulāt q̄ exterius speciē sanctitatis ostendūt: interius ꝓ rē ꝓitatis nō habent: sicut hypocritę: de quib⁹ dī/Matth. xxiij. c. q̄ sunt sicut sepulchra exterius dealbata: intus autē plena ossibus mortuorū ꝛ omni spurcitia. Sequit:

a et vōluntas eius in his qui
b simpliciter ambulaut. Mā-
nus in manu non erit inno-
c cens †malus: semē autē iu-
d storū saluabit. Circulus au-
e reus in naribus suis: mulier
f pulchra et fatua. Desiderū

b Manus in manu non erit innocēs malus. i. licz malus nihil opis agat exteriꝰ/tñ nō ē innocēs: quia sola mala volūtas nocentē facit et damnat. Unde Gregoriꝰ sup Job. xxxiij. Nouimus q̄ omnia districte/nō solū facta/sed ꝛ cogitata pensanť a dño: q̄d igit faciemꝰ de incessu mali operis: si sic subtiliter iudicat de gressu cordis: Aliqui libri habent sic: Manus i manu nō erit innocēs manꝰ. i. si manus sit plicata ad manū/vt nihil boni opeť: non erit innocens: q̄ nō facit bonū q̄ debet. Dis em̄ omissio nocentē facit: sicut ꝛ transgressio.

c Semen autem iustorū saluabit. i. iusti ex semine suo saluabunť. Uel/semen iustorū saluabit. i. iusti qui semp se reputāt in semine. i. in inchoatione: iuxta illud Ps̄. Dixi nūc cēpi. Et Ecc̄i. xviij. a. Cum cōsūmauerit homo tūc icipit. Hiere. ij. f. Patrē vocabis me: ꝛ post me ingredi non cessabis. Uel/semen iustorū/sunt opa bona. Et ē sensus: Semen iustorū saluabit. i. iusti ex semine suo saluabunť. Apoc̄. xiij. c. Opera illorū sequunť illos. Esa. lxj. c. Sciet in gētibus semen eorum et germen eorum in medio populor. Ps̄.72.

d Circulus aureus in naribus suis: mulier pulchra ꝛ fatua: ad litterā: id est sicut sus si haberet circulum aureū in naribus/ mergeret eum in luto: sic mulier fatua pulchritudinem vultus vel habitus cēno voluptatis īmergit: ꝛ vnde deberet laudare deū et eⁱ sapientiā: aut mirari qui sibi dedit talem speciem/inde offendit eum et impugnat. Ezech. xvj. b. Laui te aqua ꝛ emundaui sanguinē tuum ex te: ꝛ vnxi te oleo/ꝛ vestiui te discolorib⁹/ꝛ calciaui te hiacyntho/ et cinxi te byſſo/et indui te subtilib⁹/ꝛ ornaui te ornamento: et dedi armillas ī manib⁹ tuis/ꝛ torquē circa collū tuū: ꝛ dedi inaurem super os tuū/ꝛ circulos in auribus tuis/et coronam decoris in capite tuo/ꝛ ornata es auro ꝛ argento/ꝛ vestita es byſſo ꝛ polymito ꝛ multis coloribus: simulā ꝛ mel ꝛ oleum comedisti/ et decora facta es vehementer nimis: et profeciſti in regnum/ ꝛ egressum est nomen tuum in gentes propter speciem tuam/ꝛ perfecta eras in decore meo quem posueram super te/ dicit dominus deus: ꝛ habens fiduciam in pulchritudine tua/ fornicata es in nomine tuo/ et exposuisti fornicationē tuā omni transeunti vt eius fieres. Mystice/sic: d Circulus aureus in naribus suis: id est pulchra et circūflexa locutio in sensibus stultę mentis: e Mulier pulchra et fatua: id est hęretica doctrina. Pulchra verbo: fatua intellectu. Mystice

Moraliter Moraliter: d Circulus/sacra scriptura: Unde et rota vocatur: Ezech. j. Aureus/propter sapientiam quam cōtinet. Mulier/id est doctor vel prędicator: Pulchra/verbis: fatua/operibus. Sus/doctor vel p̄dicator/luxuriosus/ gulosus/auarus. Mares suis/labia et discretio talis doctoris aut p̄dicatoris. Circulꝰ aureꝰ/ergo est/in naribꝰ suis: cū sacra scriptura est per doctrinę magisteriū in labijs praui doctoris. Et est talis mulier: id est molliter viuens: pulchra/per scientiā: fatua per malam vitam. Hi sunt nunc̄ dauid quibus

anon: id est diabolus rasit dimidias barbas: et p̄cidit vestes vsq̄ ad nates: vt eorum turpitudo non lateret. ij. Regū. x. a. Non enim sufficit diabolo q̄ doctor sit malus: nisi etiam appareat malicia' eius ad alios corrumpēdos: Jam certe intantū nititur vt doctores habeant plura beneficia: vt exemplo eorum indigni possint haberi.

g iustorꝫ oñe bonū est: ꝓstōlatio impiorū furor. Alij diuidunt ꝓpria ꝛ ditiores fiunt:
i alij rapiūt non sua: ꝛ semper
k in egestate sunt. Animā quę
l m bñdicit impinguabit: et qui
n iebriat ipse quoq̄ iebriabit.

f Desiderium iustorū omne bonum est: id est cōmune bonū. Charitas enim: vt dicit Augustinꝰ: cōmunia prorijs/non propria cōmunibus anteponit. Uel sic: Desiderū iustorū omne bonū est: id est iusti nihil desiderant nisi bonū. Sicut enim ex amore vnius boni/nō efficitur aliquis bonus: sic nec iustus est aliquis/nisi cuilibet ꝛ semp reddat quod suū est. Uel sic/ Desiderū iustorum est omne bonū: id est summū bonū: id est deus: qui est omne bonū animę: quia rationabili veritas: cōcupiscibili suauitas: irascibili glorię ęternitas. Unde moysi dicenti domino: Ostende mihi gloriam tuam: respondit dominus: Ego ostēdam omne bonū tibi. Exo. xxxiij. d. Hoc bonum desiderant iusti: quia sine eo mens humana vacua est ꝛ inquieta. Animā enim capacem deo/ nihil deo minus replere potest: vt dicit Beda/et Augustinꝰ. Dicit etiā in libro confeſ. Inquietū est cor nostrū dñe donec venerit ad te.

g Prestolatio impiorum furor: id ē dilatio siue expectatio dilatoria ab opere malo vel verbo noxio est furor: id est furoris accensio. Ex eo em̄ q̄ dęscūt ab opere extra/magis accēdunť furore intra. Ūñ Glo. Ira p silentiū clausa magis ęstuat. Uel sic: Prestolatio impiorū furor: id furor supernī iudicis prestolāt impios vt conuertanť hic: aut in futuro iudicio cōdemnenť.

b Alij diuidunt propria ꝛ ditiores fiunt. Ad litterā verum est hoc de bonis temporalibus: Non enim quis pauperior efficit si bona sua seminauerit ī manus pauperis: quę sunt ager pietatis/afferens fructum triceſimū ꝛ sexageſimū et centeſimum: Matth. xiij. c. Hecq̄ enim probabile est q̄ quis pauperior fiat si diuitias in thesaurum siue gocophylaciū tutū posuerit vbi fures nō effodiunt nec furanť. Ite verū ē hoc de sciētia ꝛ amore: quę amplius distributa/amplius augenť: vt dicit Gregoriꝰ. Unde Joh. vj. b. Quinq̄ panes fracti et distributi/duodecim cophinos repleuerūt: quinq̄ milibꝰ pus satiatis. Uel sic: Alij diuidunt propria: id ē bona sua tēporalia: ꝛ ditiores fiūt/bonis spiritualibꝰ. i Alij rapiūt non sua et semper in egestate sunt. Beda. In futuro vbi nec gutta aq̄ dabit ad refrigerandū: sic diuiti/Luc̄. xvj. f. Et hic: vbi semp auarꝰ eget. Ecc̄s. v. b. Auarꝰ nō implebit pecunia. Et. j. b. Nō satiať oculus visu: nec auris auditu impleť. Hieroꝰ. Auarus indiget tā eo q̄ habet/q̄ eo q̄ nō habet. Prętera ꝓma veritas spōsa est intellectus: ꝛ ꝓma bonitas spōsa est affectꝰ: ꝛ ideo cū alij veritati inhęret intellectus: vel alij bonitati affectus/fallit ꝛ vacuus remanet: donec ꝓmę veritati ꝛ ꝓmę bonitati fuerit sociatus intellectus ꝛ affectus. In prologo biblie ca. k

k Anima q̄ bñdicit/corde p orationē: ore p instructionē: opere p subuentionē. l Impinguabit/interius pingue/dine gratiarū et gaudio: quia p̄fectus discipulorū/gaudiū est magistrorꝫ: vt dicit Gregoꝰ. Uel ideo/impinguabit: quia eos quos doctrina sua vel p̄dicatiōe cōuertit/spūaliter mādu/cat: sm̄ q̄ dictū est petro/Act̄. x. b. Occide ꝛ māduca. m Et qui inebriat/auditores vino sacri eloquij: q̄ germiat virgines: vt dicit Zach. ix. d. Ul'leticia spiritualis ꝓsolationis: de qua dicit Ps̄. Et vinū lętificet cor hominis. n Ipse quoq̄ inebriabit/potu mꝫltiplicis remunerationis. Hiere. xxxj. c. Inebriabo animas sacerdotū pinguedine: ꝛ populus meus adimplebit bonis. Ab vino abstinere cōsulūt cōfessores diaboli: non solum sexta feria/sed semper. Sed sponsus sponsam ad potum hmōi vini inuitat/ Cant̄. v. a. Comedite amici mei Ps̄.103

amici mei ⁊ bibite ⁊ inebriamini charissimi. a Qui abscõdit frumenta: id est cibum verbi dei: sicut seruus nequam talentum sibi commissum: Matth.xxv.c. b Maledicetur in populis: id est pro illis quibus prædicando prodesse potuit damnabitur: vt dicit Beda et Gregor⁹. c Benedictio autẽ super caput vendentiũ/ frumentũ verbi dei/ p cõfessione fidei ⁊ exercitio boni operis. Ad hmõi contractũ inuitat dom⁹/ Luc.xix. b. Negociamini dum venio. Item Esa.lv. a. Omnes sitientes venite ad aquas: ⁊ q̃ non habetis argentũ prop/ pate ⁊ emite ⁊c. Eccl. xxxj.c. Splendidum in panibus benedicent labia multorum. d Bene cõsurgit diluculo qui quærit bona/ quę faciat: ⁊ quibus pueniat ad regnũ cęlorum. Diluculo/ dicit: q̃ cito q̃s ꝯrit bonũ/ orit ei q̃dã lux et occidit nox: et ita diluculo cõsurgit ad vitã gratię in p̃senti: et vitam glorię in futuro babẽdã. Nec adeo tarde quis ad deũ cõuertit quin sufficiat ei residuũ tẽpus vitę quãrumlibet breue ad pagendum iter peregrinationis si velit. Unde Matth.xx.a. Denariũ receperunt qui undecima hora venerũt: sicut illi qui prima hora venerãt. Et Ben.vij.c. legitur/ q̃ noe et filij eius cum uxoribus suis in articulo diei illius ingressi sunt arcam ⁊ saluati ab inundatione diluuij. e Qui autem inuestigator malorum est: id est adinuentor nouorum peccatorũ/ vel requisitor peccatorum aliorum/ quasi oblitus suorum: f Opprimet/ ab eis quasi quadam mole. Nam sic inquirendo facit sua peccata aliena.

g Qui confidit in diuitijs suis/ temporalib⁹: nõ attendens bona futura: h Corruet/ a vita ęterna: quia cõfidit in diuitijs suis: q̃d est initi vento et arũdini/ quę cõfracta manus perfozat innitentis. Esaię.xxxvj.b. Ecce confidis sup baculũ arundineũ confractũ istũ/ sup ęgyptũ: cui si innixus fuerit hõ/ intrabit in manũ eius ⁊ perfozabit eam. Ideo monet Ps. Di uitię si affluant nolite cor apponere. Et.j. Timoth.vj.d. Diuitibus hui⁹ sęculi p̃cipe nõ sublime sapere/ nec sperare i incerto diuitiarũ. i Justi autẽ quasi virens folium germinabunt: id est in bono ꝓficient. Esaię.xliij.a. Germinabũt inter herbas quasi salices iuxta p̃terfluentes aquas. Uel ideo dicunt iusti germinare: quia semp se nouos reputant/ non maturos. Eccl.xviij.a. Cum cõsumauerit homo tũc incipit.ij. Corinth.iiij.d. Licet is qui defozis est noster homo cozrumpat: tamẽ is qui intus est renouat de die in diem. Item quasi virens foliũ germinare dicunt iusti: quia sicut folia virentia fructus in arboze operiunt ne solis ardoze lędantur: sic iusti in semetipsis per humilitatẽ opera bona abscondũt/ ne ardoze laudis humanę imatura coquant. k Qui conturbat domũ suã: id est mentẽ suam tumultibus cogitationũ: l Possidebit ventos: quia aperit eam flatibus dęmonũ quibus obstat. Uel sic: Qui conturbat domũ suam: id est mentem suam irascendo sibi ꝓpsi vel alijs: Possidebit ventos: id est flatus temptationũ ⁊ inanium cogitationũ habebit. m Et qui stultus est seruiet sapiẽti: quia probationẽ facit eum persequẽdo: sicut esau iacob. Unde Gen.xxv.c. Maior seruiet minori: Sicut instrumẽta fabrilia/ vasis fabrilibus quę per illa formant: vel sicut dapiferi seruiũt comedẽtib⁹ in mensa: Nã q̃ tribulationẽ vl̃ verbera inferũt/ dapiferi sũt patiẽtię: qui iniuriam rerum inferunt/ dapiferi sunt humilitatis: qui cõtumelias inferũt/ dapiferi sũt mãsuetudinis: Et omnibus his merces debetur a nobis quasi seruiẽtibus nobis. Un Matth. v.g. Diligite inimicos vestros: benefacite his qui vos oderũt ⁊ orate pro psequẽtibus ⁊ calũniantibus vos: vt sitis filij patris vestri qui in cęlis est. Unde beatus Bern. Quid nisi seruire dicam qui mihi caput radit: vel calciamẽta tergit: vel terram meã rotat: Capillos dicit tẽporalia: lutum calciamento/ rum/ delitias: terram/ carnẽ vel animã. Radere caput ẽ auferre tẽporalia: h cõfert hũilitatẽ. Tergere calciamẽta ẽ verbera irrogare: hoc patientiã. Terrã rotare est cõtumelias inferre: hoc mansuetudinẽ. Seruiũt etiam psecutozes: sicut illi qui afferebant salomoni aurum de ophir. ij. Parał. viij.d. Abierũt cũ fuis salomõis in ophir: tulerũtq̃ ⁊c. Un Job.xxxvij.d. Ab aqlone aurũ venit: id est a detractoze: vel q̃libet psecutoze sapientia/ si patienter sustinet. 1.Pet.4.d. ank. n Fructus iusti lignum vitę: id est merces iusti visionis christi. Ps. Filij merces fructus vẽtris. Gen.xv.a. Ego sum merces tua magna nimis. s.iij.c. Lignũ vitę his q̃ apprehẽderint eã. o Qui suscipit animas: id est curam animarũ/ propter ea quę sursum sũt suscipiat: nõ se intrudat. Heb. v.a. Nemo assumit sibi honozem: sed qui vocatur a deo tanq̃ aaron. Uel/ suscipit/ nõ emit prece vel precio. Unde beatus Bern. Qui pro se rogat/ iam iudicatus ẽ: pro quo alius rogat suscęptus sit tibi. Uel/ qui suscipit animas/ defendas vt patronus: curandas vt medicus: docendas vt doctor: pascendas vt pastor: p Sapiens est: quia fructum multiplicẽ recipiet. Et nota q̃ dicit: qui suscipit animas sapiens est: nõ dicit/ qui suscipit vineas vel domos vel reditus tẽporales. Nã qui ꝓpẽ hęc suscipit insipiens est: ⁊ tamẽ heu multi propter hoc hodie animas suscipiũt: non propter animas ista: ⁊ ideo plus curant ista q̃ animas. Si quis velit ista minuere vl̃ auferre certãt/ litigãt et appellãt/ nulli deferũt: ⁊ dicũt se p̃ iure suę ecclesię decertare. Si quis vero animas quas suscipiũt ꝓbo vel exẽplo corrũpit: ibi patientiã habẽt. Sed hęc patientia non operat probationem: sed reprobationem. Hic nulla appellatio proponit: ⁊ tamen domin⁹ potius animarũ rationem q̃ redditũ requiret. Adhuc enim venient greges ad manũ munerantis: vt dicit Hiere.xxxiij.b. Tales certe non intrant in ouile ouiũ per ostium: id est per christũ: qui dicit: Ego sum ostium: Joh.x.b. sed ascendunt aliunde: Et ideo quotquot venerũt fures sunt ⁊ latrones: quia veniũt vt mactent/ non vt saluent: vt pascant/ non vt pascant. Unde cõquerit dom⁹/ Ezech.xxxiij.a. Fili hominis/ ꝓpheta de pastoribus israel: ꝓpheta ⁊ dices pastoribus: Hęc dicit dominus deus: Uę pastoribus israel qui pascunt semetipsos. Nõne greges a pastoribus pascunt? Lac comedebatis et lanis operiebamini: et quod crassum erat occidebatis: gregem autem meũ non pascebatis: Quod infirmũ fuit non consolidastis: et quod ęgrotum non sanastis: et quod cõfractũ est nõ alligastis: et quod abiectum est non reduxistis: ⁊ quod perierat non quęsistis: sed cum austeritate imperabatis eis et cum potentia. Et tangunt in hac auctozitate septem/ quę debent prælati subditis. Primũ est pabulum p̃dicationis/ ⁊ etiã cozporalis subuentionis seu sustentationis. Secundũ/ ꝓbũ consolationis. Tertium/ verbum cozrectionis. Quartum/ dispensatio sacramentorum. Quintum/ exemplum sanctę conuersationis. Sextum/ studiũ vigilantis orationis. Septimũ/ mansuetudo affabilitatis: fm qd̃ dicit Eccl.iij.a. Congregationi pauperũ affabilem te facito. Tangunt hic duo vitia quę maxime contraria sunt p̃lationi: scz cupiditas: ibi: Lac comedebatis ⁊c. Et austeritas: ibi: Sed cum austeritate imperabatis eis et cũ potẽtia. Un Exo.xviij.d. docet ietro quales debent in p̃lationẽ ꝓmoueri. Elige inquit de omni plębe viros sapientes et timẽtes deum: ⁊ in quibus est veritas: et qui oderunt auariciam. q Si iustus: id est p̃destinatus/ vel quilibet electus/ vel innocens ab vtero vel a baptismo: r In terra recipit/ iudiciũ: s Quãto magis impi⁹/ in fide.

Ps.61. Duõ mali seruiunt bonis

Ps.126. De susceptione animarũ

Vide prelati debẽt subditis

Vitia duo contraria p̃lationi

a Et peccator/in mortib⁹:suppliciū habet recipere. Glo. Si martyres tanta patiunt iniuste: quāta tormenta manēt eorum tortores? Si iob et tobias et alij electi dei tanta in hac vita passi sunt: quid miramur si nos longe inferiores aliqua tangit afflictio? Etsi eñ impij nō sum⁹: certe si peccatores nos esse negam⁹/ nosipsos seducim⁹ et ꝟitas in nobis nō ē. j. Joh. j. d.

A Hoc ē qđ dī. j. Pet. iij. d. Si iust⁹ vix saluabit/impius ⁊ peccator vbi parebūt? Esa. xxxij. c. Super humū populi mei ascendent spinę ⁊ vepres: quāto magis super omnes domos gaudij ciuitatis exultantis. Hiere. xxv. f. Ecce in ciuitate in qua inuocatū est nomen meū/ ibi ego incipio affligere/ et vos quasi innocentes et imunes eritis? Nō eritis imunes: gladiū ego voco sup oēs habitatores terrę.

Alr. † sibi

a et pēccator? Ca. XII.

b Qui diligit disciplinā
c q diligit sciēntiā: qui au
d tē odit increpatiōes:
e insipiēns est. Qui bonus est
f hauriet † à domino gratiam:
g qui autē cōfidit in cogitatio-
h nibus suis/impie agit. Non
i rōborabitur homo ex impie-
k tate: et rādix iustorum non
l cōmouebitur. Mulier dili-
m gens cōrona est viro suo: et
n pūtredo in ossibus eius: quę
o cōfusiōe res dignas gerit.
p Cogitationes iustorum iu-
q dicia: et cōsilia impiorum
r fraudulenta. Verba impio-
s rum insidiantur sanguini:
t os iustorum liberabit eos.
v Verte impios et nōn erunt:

Expositio Ca. XII.

Qui diligit ⁊c. In fine p̄cedentis capituli monuit salomon ad iusticiā cōmendando fructus eius: In p̄ncipio autem huj⁹ capituli exhortat ad p̄udentiā: quę maxime p flagella docet ⁊ per doctrinam. Unde Eccl. xxij. a. Flagella ⁊ doctrīa i oī tpe sapia. Et Hiere. vj. b. ſm Septuaginta: Per omne flagellū ⁊ dolorem erudieris hierusalē. Sed quia non omnia flagella eruditunt/ nisi quę ex amore ⁊ patientia sustinent: Jdeo dicit: b Qui diligit/ in seipso non in alio. c Disciplinā/ verbor⁹ quę mores informant: aut verberum quę vitia castigant: d Diligit scientiā. ſ. suūpsius ⁊ dei cognitionē: q̄ ex disciplina percipit. Esa. xxviij. e. Sola vexatio tantummodo intellectum dat auditui. Jtem. j. xxij. c. Stulticia colligata est in corde pueri: et virga disciplinę fugabit eā. Jdē monet. ſ. iij. b. et apostol⁹ Heb. xij. b. Fili mi noli negligere disciplinā dñi: neq̄ fatigeris dum ab eo argueris. e Qui autē odit increpationes: id est correctiones: f Insipiens est: quia quod sapidū est: id est correctio/non sapit ei. Unde Gregor⁹ in Registro. Ego ab omnib⁹ corripi/ab omnibus emendari posco/ ⁊ solum ęstimo amicū p cui⁹ linguā ante apparitionem districti iudicis mētis meę maculas tergo. g Qui bonus est/ sentiens de domino in bonitate: nec cōfidens in cogitationibus suis. h Hauriet/ haurito/rio humilitatis: i A domino gratiā/ iustificantē vel cooperantem vel consūmantē: quia habenti dabit et abundabit: Matth. xxv. c. Habenti bonam voluntatem dabitur perfectio boni operis: vel habenti vsum naturaliū/ dabit gratia: vel habēti gratiā/ dabit gloria. k Qui autē confidit in cogitationibus suis: id est i ingenio suo: vt supbus: l Impie agit: id est contra deum: quia sibi attribuit q̄d dei est. j. xxviij. d. Qui confidit in corde suo/ stultus est. ! m Non rōborabit homo ex impietate: id est nō firmabit: quia peccatū bona naturalia corrumpit/ ⁊ gratuita p̄uat: q̄ dant animę fortitudinē. n Et radix iustorum non commouebitur: id charitas qua iusti radicati sunt in deo/ nunq̄ excidet. j. Corinth. xij. c. sed perficiet: quia ignis sion fiet caminꝰ in hierusalē: vt dicit Esaię. xxxj. d. o Mulier diligens/ corona ē viro suo: ad litterā: mulier casta ⁊ bene ac diligenter operans/ p̄ebet honorem viro suo. Mystice sic: o Mulier diligens: id est ecclesia audiens verbū dei et implens p̄ceptū: p Corona est viro suo: id ē christo. Esa. lxij. a. Eris corona glorię i manu dñi ⁊ diadema regni in manu dei tui. Al'/ o Mulier diligēs. i. plebs deuote obediens: p Corona est viro suo. i. gaudiū ⁊ gloria p̄lato. Unde Phil. iij. a. Fratres mei charissimi et desiderantissimi gaudiū meū ⁊ corona mea: sic stare. Jtē Esaię. lxj. d. Gaudēs gaudebo in domino et exultabit anima mea in deo meo: quia induit me vestimentis salutis: ⁊ indumento iusticię circūdedit me: quasi sponsum decorati cōrona: et quasi sponsam ornatā monilib⁹ suis. q Et putredo in ossibus eius. ſ. mulieris: ad litterā. r Quę cōfusione res dignas gerit: id est adulterium. Unde Numeri. v. d. Mulier si polluta est et cōtēpto viro suo adulterij rea est/ p̄trāsibūt eam aquę maledictionis: et inflato ventre cōputrescet femur ej⁹. Vel/ putredo i ossibus eius: id est viri est mulier: quę cōfusione res dignas gerit: q̄ fortitudo virorum: ad litterā p malam mulierē attenuat. s Cogitatiōes iustorū iudicia. i. iusti sedula mente dijudicāt si sua facta deo placeāt/ ne i die iudicij iuste valeant iudicari. Uñ. j. Corinth. xj. g. Si nosmetipsos dijudicarem⁹/ nō vtiq̄ iudicaremur ⁊c. Vel/ cogitationes iustor⁹ iudicia. i. ad iudicia: q̄ iusti semper cogitant de iudicio dei qualiter ei valeant respondere. Vel/ cogitationes iustorū iudicia: id est discrete discernentes inter bonum ⁊ malū/ honestum et inhonestum/ vtile ⁊ inutile. t Et consilia impiorū fraudulenta: quia de fraude consiliant obliti timoris domini. Vel blandiendo sibi seipsos defraudant inueniendo excusationes in peccatis: vel p̄mittētes sibi veniam/ vel longam vitam. De huiusmodi consilio dicit/ Gen. xlix. a. In consilium eorum non veniat anima mea. Jtem. j. xxviij. a. Utri mali non cogitant iudicium: qui autem requirūt dominū animaduertunt omnia. v Verba impiorum insidiant sanguini: p̄propio vel alieno: ad litterā: quia multi p̄opter verba sua vitam perdiderūt. ſ. j. b. Jpsi contra sanguinem suum insidiant et moliunt fraudes contra animas suas. Vel/ verba impiorū insidiant sanguini: id est impij non solum mente: sed etiam verbis machinant qualiter sanguis sanguinem tangat: id est peccatū peccato accumulet. x Os iustorum liberabit eos: in p̄senti a culpa: ⁊ in futuro iudicio a pęna. Unde Matth. xij. c. Ex verbis tuis iustificaberis: et ex verbis tuis condemnaberis. y Verte impios/ de hac vita ad mortem ęternam: ȝ Et non erunt: quia sic esse in pęna: id est i morte ęterna/ nō est esse: ⁊ sic viuere/ nō est viuere. Vel/ non erunt/ quales fuerant: quia post mortem non quę sperabant inuenient: sed spe frustrati p̄o p̄emijs tormenta recipient. Vel sic: y Verte impios: id est conuerte ab impietate ad pietatem: ȝ Et non erunt/ impij: quia conuersio impiorū mors est p̄ciosa et sancta: qua scilicet mortiūtur peccato vt viuant deo. Gal. ij. d. Uiuo aūt iam nō ego: viuit ꝟo in me christus. Vel sic/ y Verte impios et non erunt. q. d. tam subito desinunt esse impij q̄ subito vertit se homo. Ps. Vidi impiū superaltatū et eleuatū sicut cedros libani. Jtē Job. xx. a. Laus impior⁹ breuis: ⁊ gaudiū hypocritę ad instar pūcti. Vel sic: y Verte ipios/ ad posteriora eorum: hoc est ad finem ipsor⁹: ȝ Et non erunt: id est non reputabunt/ q̄uis modo appareant esse q̄tum ad anteriora sua: id est bona p̄sentia. Esaię. xl. d. Omnes gentes quasi non sint: sic sunt coram eo: ⁊ quasi nihilum ⁊ inane reputatę sunt ei. Vel sic: y Verte ipios: vt. ſ. facię habeant vbi habent dorsum: et conuersio: ȝ Et non erunt: id est desinent esse impij. Omnes eñ impij faciem habent ad bona p̄sentia: ⁊ dorsum ad spūalia. Unde Ezech. viij. f. Ecce in ostio templi dñi inter vestibulū ⁊ altare quasi viginti quiq̄ viri dorsa habentes contra templū domini ⁊ facies ad orientem: et adorabant ad ortum solis. Alia translatio habet loco isti⁹/ Verte ipios ⁊ nō erūt: Quocūq̄ se verterit sceleratus extermiabit. i. siue in vita siue in morte male ē ei: quia semp cōscientia

Ps. 36.

quia semp cōscientia remordet eum. a Domus autem iustorū permanebūt: id ē cōscientię iustorū stabiles erūt cōtra omniū temptationū genera īmobiliter pmanentes: quia fundatę sunt supra firmā petram: ita vt nec flatu ventorum: id est suggustione dęmonū superborū: vel impetu fluminū: id est cupiditate temporaliū diuitiarū: vel casu pluuię: id est carnis titillatione moueantur. Unde Matth. vij. d. Qui audit verba mea hęc et facit ea/assimilabit viro sapienti q̄ ędificauit domū suam supra petram: et descendit pluuia et venerunt flumina: et flauerunt venti et irruerūt in domū illā et nō cecidit: fūdata em̄ erat supra firmā petrā. Uel/dom⁹ iustor⁹ pmanebūt: id est ecclesia: cuius iam vna pars regnat in cęlis: altera adhuc peregrinat in terris/nunq̄ deficiet: qz arctur⁹ semp vertit et nunq̄ demergit. Et dns dic̄/Matth. xxviij. d. Ecce ego vobiscū sū omnib⁹ dieb⁹ vsq̄ ad consummationem sęculi. Et tunc regnum ad regnum veniet: et fiet vnum ouile et vnus pastor. b Doctrina sua cognoscetur vir. De christo/qui antonomasice dic̄ vir/manifestum est hoc. Joh. viij. g. Nunq̄ sic locutus est hō. Uel etiā de quolibet doctore exponit. Quia/b Doctrina sua. s. verbi et exempli: c Cognoscet/esse/vir/non mulier: si videlicet facit bona quę docet. Uel/doctrina sua: id est merito doctrinę suę: cognoscet vir: id est virtuosus doctor a domino. s. in die iudicij. Alij vo nō cognoscent: sed dicet eis: Nescio vos vnde estis: Matth. vij. d. et. xxv. a. d Qui autem vanus: id est amator vanorum/intus vacuus nō habens in se nisi vanitatē: e Et exors est: id est sine sapientia: f Patebit contemptui/omniū elector̄ i die iudicij: qz ipse virilis animi fortitudinē habere cōtępsit. Malach. ij. b. Recessistis de via et scādaliçastis plurimos de lege: irritum fecistis pactū leui dicit dns exercituū: propter qō et ego dedi vos contęptibiles et humiles oib⁹ populis. Exors dic̄ auarus: quia nunq̄ habet cor suum secum: sed semper est in arca cum pecunia. Matth. vj. c. Ubi ē thesaurus tuus: ibi est et cor tuum. Item Osee. vij. c. Factus est ephraim quasi columba seducta non habens cor. Quid mirum? Quia sup omne stercus projęcit illud. s. super aurū et argētū et hmōi. Augustin⁹. Quid em̄ aurū et argentū ē aliud nisi terra rubra/quę sola hominū auaricia fecit pciosa? Unde Eccli. x. b. Nihil est iniquius q̄ amare pecuniam: hic enim et animā suam vęnalem habet: quoniā in vita sua projecit intima sua. Item exors est luxuriosus et ebriosus. Osee. iiij. c. Fornicatio et vinū et ebrietas auferūt cor. g Melior ē pauper/pecunia vel sciētia: h Et sufficiēs sibi/vita: i Q̄ gloriosus/in diuitijs vel in verbis: k Et indigens pane: id refectione bonor̄ operū. Eccli. xix. c. Melior est hō qui minuit sapia et deficiens sensu in timore dei: q̄ qui abundat sensu et transgredit legem altissimi. Ps. Melius est modicum iusto cū. Uel/g Melior est pauper/spiritu: id est humilis vel paupertatis amator et cultor: h Et sufficiens sibi: quia tali nihil deest: Habet enim sine omni contradictione quod amat/scilicet paupertatem. i Q̄ gloriosus et indigēs pane: id est diues auarus: qui ad litterā/indiget pane. Quia vt dicit Hieronym⁹: Auaro deest tam qō habet q̄ quod non habet. Uel/g Melior ē pauper et sufficiēs sibi. i. simplex idiota parum habēs auri sapientię/et argenti eloquentię: qui inde bene viuit et inde pascit et reficit: i Q̄ gloriosus et indigens pane. i. q̄ magnus clericus gloriosus in multa scięntia: qui nunq̄ inde reficit. Tales sūt multi doctores: q̄ calcatis terrenis sitiūt: vt dicit Job. xxiij. b. Et in molēdino moziūt siti: vt vulgo dr. l Mouit iust⁹. i. ver⁹ plat⁹ habēs verā iustitiā: q̄ habet cōpassionē/nō indignationē: vt dic̄ Gregor⁹. Talis inq̄ nouit affectu et effectu cōpassiōis: m Animas. i. aialitatē. i. infirmitatē: n Jumentorū suor̄. i. subditorum suorū: quibus regēdis tanq̄ iumētis q̄latus insider. Simile Exo. xxiij. a. Peregrino molest⁹ nō eris: Scitis em̄ aias aduenar̄: qz et ipsi pegrini fuistis i terra ęgypti. Animas iumētor̄ nouit iacob cū dixit esau fratri suo/qui rogabat eum secū ire. Gen. xxxiij. c. Nosti inq̄t dñe mi q̄ paruulos habeā teneros et oues et bo/ues fętas mecū: quas si plus i ambulādo fecero laborare/morięt vna die cūcti greges.

a dōmus autem iustorū † permanebūt. b Doctrina sua † cognoscet vir: qui autē vanus et exors ē pātebit cōtęptui. c Melior est paup et sufficiēs sibi: q̄ gloriosus et indigēs pane. m Mouit iustus ānimas n ūmentorum suorum: viscera autem impiorū crūdelia. q Qui operat terrā suam † satiabitur panibus: qui autem t sectat ocium stultissimus est.

o Viscera aūt impiorū/q̄latorum: p Crudelia/sine compassiōe/sine affectiōe/sine misędia: de quib⁹ Ezech. xxxiij. a. Nō pierat nō quęsistis: sed cū austeritate imperabatis eis et cū potētia. Sed nota q̄ dic̄: viscera aūt impiorū crudelia: qz interiora quorūdā q̄latorū crudelissima sunt: exteriora vo mitissima et benignissima vident: dū affabiles et benignos se exhibēt in his q̄ ad corp⁹ ptinent procurandū: interiores autē miserias animar̄ q̄ tot iaculis cōfossę sunt/tot et tantis cōcupiscentiar̄ ardoribus exurunt/oīno nō curāt. Et magna ē valde ista crudelitas: qua pmittunt pprios filios cōfodi et exuri et non curant. Cōtra quos dic̄. j. xxiij. b. Erue eos qui ducunt ad mortē cc. Et. ē. vj. a. Discurre festina suscita amicū tuum. Est et alia crudelitas q̄latorū: qz sanguine multor̄ miliū animar̄ pascūt sanguisugā luxurię suę: ad litterā: de quib⁹ dic̄ Hiere. xxiij. c. In pphetis hierusalē vidi similitudinē adulterātiū et itermendacij. Est et tertia crudelitas. s. eor̄ rapacitas: qua tot latera subditor̄/ad litterā/nudant: vt pticas et parietes suos vestiant: ventres pauperum euacuant/vt bursas suas impleant. Furant em̄ pauperib⁹ christi crustulas et micas reliq̄ar̄ męsę ei⁹. Et de hac crudelitate dr Mich. iij. a. Audite pncipes iacob et duces domus israel: Nūq̄d nō vestr̄ est scire iudiciū: q̄ odio habetis bonū et diligitis malū: qui violēter tollitis pellē eorum desuper eos et carnem eorum desup ossibus eorū? Est etiā quarta crudelitas prelator̄: qua in stragem animarū pręficiunt cōsanguineos oīno indignos: de quibus Abacuk. ij. c. Uę qui ędificat ciuitatem in sanguinib⁹: et pparat vrbē in iniquitate. Est et quīta crudelitas q̄latorū et maior omnib⁹: qua de sanguine iesu christi: id est de bonis suo sanguīe acquisitis domos et palatia ampla ędificant et depingunt/vnde pauperes deberent sustentari. De his dic̄ Hiere. xxij. d. Uę qui ędificat domū suam in iniusticia: et cęnacula sua nō in iudicio: Amicū suum opprimet frustra et mercedē eius non reddet ei. Qui dic̄: ędificabo mihi domū latam et cęnacula spacioса: qui aperit sibi fenestras et facit laquearia cedrina/pingitq̄ sy/nopide. i. sanguine christi: sic dic̄ Hiero⁹ debere intelligi. q Qui operat terrā suam: id carnē edomat disciplinis: vel aīam suā spūalibus studijs exercet: vel plębē subditā vomere p̄dicationis excolit: r Satiabit panibus/virtutum in p̄senti: et ęternorū pręmiorū in futuro. Gen. iij. d. In sudore vultus tui vescēris pane tuo. Aliter em̄ indignus ē pane omnis q̄ nō laborat. De hoc dic̄ Eccl. xx. d. Qui operat terrā suam inaltrabit aceruū frugum: id ē altum faciet. In quo duo notant. s. copiositas frugum et sublimitas: quibus in cęlum ascendit: et cęleste horreum implet. s Qui autem sectatur ocium. i. qui laborare negligit pro salute sua et subditorum: t Stultissimus est: licz mūdo sapiens videat. Primus gradus stulticię est/bonū non facere dum licet. Secundus gradus/malū facere. Tertius/in malo se assuescere: qō est sectari ocium. Eccl. xxxiij. d. Multam maliciam docuit ociositas. Uel primus gradus stulticię est vitę proprię necessaria non quęrere. Secūdus/seipsum hostibus indefensum exponere. Tertius/hostes suos qui eum interficiant in seipso nutrire. Hos tres gradus habet qui ocium sectatur: Nam vitę spiritualis necessaria quęrere negligit: Seipsū indefensum malignis spiritibus exponit: In seipso motus carnales quasi hostes crudelissimos nutrit. Esaię. xxvj. d. Justiciam non

Ar. † saturabit j. 28. c. Eccl. 20. d.

† Multiplex crudelitas prelatorum

De gradib⁹ stulticie

Ps. 36.

Job. 10. c.

In prologo biblie ca. 8.

fecimus in terra: ideo non ceciderunt habitatores terre. a (Qui suauis est: id est sine asperitate iracundę reprehensionis. b (Viuit in moderationibus: id est propter moderatā et mansuetā correctionem/ vitam gratię in p̄senti/et vitam glorię in futuro sibi et subditis acquirit. Et talis/ c (In suis monitiōibus relinquit cōtumelias: id est abijcit a se dulciter ac suauiter monens in spiritu lenitatis p̄occupatos peccato suscipiens: sicut docet apostol⁹/ Gal. vj. a. Et Ps. Corripiet me iustus in misericordia et increpabit me ꝛc. Alus autē et hypocrita cū iracundia increpat. Vñ. j. xliij. a. In ore stulti virga superbię. Gregor⁹. Vera iustitia compassionē habet: falsa vo indignationē. Item Tullius de amicitia. Honere et moneri officium verę est amicitię: ita tamen vt adulatione careat admonitio: et cōtumelia careat obiurgatio. Qualiter aūt admonendū sit vnūquodq; gen⁹ hominū docet Gregor⁹ in moralib⁹ et in pastorali. j. Timoth. v. a. Seniorē ne increpaueris: ſ obsecra vt patrē: iuuenes vt fratres: anus vt matres: iuuenculas vt sorores in omni castitate. Et Eccli. vij. a. Non litiges cū homine potente ꝛc. per totum. d (Desiderium impij monimentū est pessimorū: id est memoria et recordatio. Impi⁹ enim de malorum p̄cedentium moribus loquit libenter: quia eos imitari desiderat. Vel/ desiderium impij: id est mala voluntas impij: e (Est monumentum pessimorum/ causaliter: id est ducit ad monumentū pessimorū: id est ad infernum: qđ est sepulchrū pessimorū hominū et dęmonū. Luc. xvj. d. Dorotuus est diues et sepultus in inferno. Vel/ desiderium impij/ pro quo grauiter punit: est monumentū pessimorum: id est erudimentū et admonitio aliorum pessimorum/ ne similia faciant. Unde. j. xix. d. Pestilente flagellato stultus sapientior erit. Vel/ desiderium impij est monimentum pessimorum: quia suum prauum desiderium excusat p exempla pessimorū/ dicens: Sic facit ille et ille. Job. xl. c. Protegūt vmbręvmbrā eius. Vel de claustralibus exponit: qui sunt monumenta pessimorū: id est sepulchra peccatorum et prauorum desideriorū et malarū suggestionū: quas in se extinguūt et sepeliunt. In quo sepulchro dominus sepelit. Unde Joh. xix. g. Erat aūt in loco vbi crucifix⁹ ē iesus hort⁹: et in horto monumentū nouum in quo nōdum quisq; positus fuerat. Ibi ergo propter parasceuen iudęorum: quia iuxta erat monumentū posuerūt iesum. Vel/ desiderium impij: id est diaboli: monumētū ē pessimorū. i. interit⁹ et pditio eorū: ei⁹ est dęs et gaudiū. Bonos enim fastidit: sed de malis facit delitias suas. Unde Abacuk. j. d. Incrassata ē pars et cib⁹ ei⁹ electi⁹. Eccli. xlij. c. Uenatio leonis onager in heremo. Itē Job. xl. c. Absorbebit fluuium et non mirabit: et habet fiduciam q; influat iordanis in os eius. f (Radix autem iustorum: id est amor et desiderium/ quod in christo fixerunt: quasi radicem cordis sui. g (Proficiet/ in fructum vitę ęternę. Econtrario radix impiorum deficiet: quia in terra arida fixa est: hoc est in mundo. Sap. iij. a. Adulterinę plantationes ꝛc. h (Propter peccata labiorum/ incumircisorum. i (Ruina/ culpę et pęne: k (Proximat malo/ homini. Ps. Vir linguosus non dirigetur in terra. Multo minus in cęlo. Et intellige labiorum tam proprię q; alienorum. Sepe enim vento adulationis vel flatu detractionis siue irrisionis/ vt susurrio praui consilij/ vel iniquę suggestionis/ corruit homo: quę omnia sunt peccata alienorū labiorum: quibus liberatus iustus refert gratias deo. Eccli. lj. a. Cōfitebor tibi domine rex: et collaudabo te deum saluatorē meū: Confitebor nomini tuo quoniā adiutor et protector factus es mihi: et liberasti corpus meū a perditi/

De claustralib⁹

Al. †monumentum

†Ps. 140.

Al. †angustijs j. 13. a.

a Qui suauis est viuit in mo/
b derationibus: in suis moni/
c tionibus relinquit cōtume/
d liā. Desiderū impij †mōni/
f mentū est pessimorum: rādix
g autē iustorū p̄ficiet. Pro/
h pter peccata labiorū ruina
k p̄ximat malo: effugiet aūt
m iustus de †angustia. Bē fru/
n ctu oris sui vnūsquisq; reple

p q bit bonis: et iuxta opera ma/
nuū suarum retribuetur ei.
r Uia stulti recta in oculis ei⁹:
s qui autem sapiens est audit
t consilia. Fatuus statim indi
v cat iram suam: qui autē dissi/
x mulat iniuriam/ callidus est.
y Qui quod nouit loquit/ iu/
z dex iusticię est: qui autē mentitur/ testis est fraudulētus.

one: a laqueo linguę iniquę/ et a labijs operātiū iniquitatem. Qualiter autem propter peccata proprię labiorū p̄mitur ruina malo homini/ planū est: Maxime aūt p̄ verba tactantię. Daniel. iiij. f. Nonne hęc est babylon ciuitas magna quā ego ędificaui in domum regni/ in roboze fortitudinis meę: et in gloria decoris mei: Cū sermo adhuc esset in ore regis: vox de cęlo ruit: Tibi dicitur nabuchodonosor rex: Regnum tuū transibit a te: et ab hominib⁹ eijcient te ꝛc. l (Effugiet autem iustus/ reddens deo quod suum est: et sibi et proximo. m (De angustia/ p̄sentis miserię/ vel gehennę/ vel culpę: quę tam arta est vt in ingressu eius necesse habeat vnusquisq; non solū pellem sed etiā omnia membra noui hominis deponere. Et de hoc dicit Thren. j. a. Omnes psecutores eius apprehenderūt eam inter angustias. Item Job. xxxvj. b. Saluabit te de ore angusto latissime et non habēte fundamentū subter se. n (De fructu oris sui. i. de bonę locutionis merito: o (Unusquisq; replebitur/ in futuro quādo erit vera repletio: p (Bonis/ęternis: q̄ nunq; marcescēt: si tamē facit bonū quod dicit. Unde subdit: q (Juxta opera manuū suarū retribuet ei. Nec notat/ iuxta/ęqualitatē ſ excessū: qz dominus semp remunerat bonos sup cōdignū: et punit malos citra meritum. Est aūt multiplex fructus oris. Prim⁹ est oratio. Secūdus/ confessio. Tertius/ p̄dicatio. Quartus/ laus et gratiarū actio. Quintus/ abstinētia quę reprimit gulam. Sextus modestia loquelę. Septimus/ consilium. Et de his fructibus replebit vnusquisq; bonis cęlestiū gaudiorū: si tamē vacuus per humilitatē inueniat. Nō enim helisęus infudit oleum in vasis plenis: ſ vacuis. iiij. Regl. iij. a. Et nota q; dicit: De fructu oris sui replebit vnusquisq;: non dicit de foliis oris sui. Et certe timendū est multis ne sint ficus illa foliosa sine fructu: cui maledixit dominus/ Matth. xxj. b. Sed dico q; folia cū fructu sūt: cum verba de radice charitatis per lineam rectę intentionis procedūt. r (Uia stulti: id est opera et cōsilia/ recta/ videt/ in oculis eius: ſ nō recta videt in oculis alioꝝ. j. xxvj. c. Sapiētior sibi stult⁹ videt septē viris loquētibus sententias. Sed vnde hoc? Inde: quia habet oculos incuruatos ad infima: vel obliquatos ad fauorē: vel ad odiū. i. vel ad dexterā vel ad sinistrā: et ideo curua et obliqua et recta vident. Jō talis homo nō acquiescit cōsilijs aliorum. j. xviij. a. Nō recipit stultus verba prudētię. s (Qui autē sapiens est audit cōsilia. i. acquiescit cōsilijs sapientū. ſ. j. a. Audiens sapiēs sapiētior erit. t (Fatuus statim indicat iram suā/ cōtumeliā/ p̄ contumelia vlciscēdo se reddēs. Prouenit aūt hęc festinata indicatio irę: vel cōtumeliosa rep̄hensio de paruitate cordis. Vñ ap̄lus/ Col. iij. d. Patres nolite ad iracundiā p̄uocare filios vestros vt non pusillo ānio fiant. v (Qui aūt dissimulat iniuriā/ sibi illatā: x (Callidus est. i. sapiens: Sicut saul q̄ dissimulauit cōtēptū eorū q̄ dicebat: Nūquid iste poterit nos saluare. j. Regl. x. d. Et dauid de semei. ij. Regl. xvj. b. Alia trāslatio habet: Stultus eadē hora p̄nūciat irā suā: occultat aūt ignominiā suā astut⁹. y (Qui qđ nouit loquit iudex iusticię est. i. qui dicit quę docet: pōt esse iudex iustus. Seneca. Uis sapienter loqui/ loquere quę scieris. Sic fecit dñs Joh. iij. b. Nos inqt qđ scimus loquimur. z (Qui autē mentit/ in testimonio/ testis est fraudulent⁹/ fraudē faciens auditorib⁹: qz facit eos credere p̄ vero qđ falsū est. Dicit aūt hic salomon omnē locutionē qua aliquid asserimus in testimoniū deputari: vt. ſ. omnia quę loquimur ea discussiōe examinemus/ qua testimoniū diceremus: et audiētes quasi iudices habeamus: et nosip/

sos vt testes

Multiplex fructus oris

sos vt testes. Unde Seneca. Loquens de ꝓximo tuo/scito te vel ꝓ eo vel cõtra eũ testimoniũ dicere. a Est qui ꝓmittit/se aliquid dare vel facere: b Et quasi gladio pũgitur cõscientię/si nõ soluerit quod ꝓmittit. Id litterã emendax ꝓmissio/et si suauiter de oze exeat/pungit tamẽ et lacerat conscientiã: quę semp dicit soluendũ esse ꝓmissum. Uel potest intelligi de violenta ꝓmissione: q̃ ꝫscientiã pungit t torquet/dũ illã animi pudor extorquet. Glo. ita exponit. Qui ꝓmittit/se veritati 5.q.5.c.fi. obedire in baptismo. s. vel in cõtritione vl confessione: et postea tempore temptationis deficit/ dum lorzicam iusticię et scutum patientię a se abijcit/gladius temptationis cor transfigit. c Lingua autẽ sapientiũ sanitas est: quia qõ ꝓmittit Ar. † iuenium soluit: et quę loquitur pertinent ad animę sanitatem sibi et auditoribus: et quia constans ẽ i verbo suo t firmus: t qz dulciter admonẽdo ẽ causa sanitatis. Job. xxxix. d. Pulli aquilę lambunt sanguinẽ: id est subditi dulci et blanda ꝓlatorum suorum prędicatione conpuncti peccata sua cõfitentur et emendãt: sicut econtrario morsu rigidę nimis increpationis in desperationem ducti defendunt et amplificant. Luc. xvj.e. Lazarus iacebat ante ianuam diuitis/vlceribus plenus/et canes venientes lingebant vlcera eius. Omnis autem infirmitas animę si bene attenderis/ aut est tenebrę intellectus/ aut putredo seu infectio affectus. Contra primum dictum est canibus: id est apostolis: Uos estis lux mũdi. Contra secundum: Uos estis sal terrę: Matth. v.b. De vtroq; simul dicit/Sap. vj.d. Multitudo sapientũ sanitas orbis terrarũ. d Labium veritatis firmũ erit in perpetuũ. Labium veritatis appellat sacram scripturam: quę et per labium ꝑneum designat: Exod. xxx.b. Et dicitur hoc: quia vanitas philosophorũ t delyramenta hęreticorũ exterminabunt: hec autẽ scriptura firma et ĩmobili veritate ꝑmanet in ęternũ. Ũ Matth. xxiiij.c. et Marci. xiij.d. Cęlũ t terra trãsibũt: verba aũt mea nõ transibunt. Jtẽ labia veritatis: sunt doctor et prędicator veritatis: ideo requiritur in eis summa puritas: quia nihil adeo mũdũ vult homo habere: sicut os suũ t labia. Nõ sũt labia veritatis quos polluit mendacij turpitudo: aut malę cõuersationis macula: Cuiusmodi sunt/ de quibus dicit apostolus ad Titũ. j.d. Coinquinatę sunt eorum mens t conscientia: confitenť se nosse deum: factis autem negant. Et ideo non est cõueniens eorum testimoniũ ꝓpter contrarietatẽ vitę t doctrinę: ꝓpter quam iure repellunť a testimonio p̃dicationis. Jdeo hodie periclitať causa domini ꝓpter defectum testium. Aduersarij enim tot t tanta habent dicere in testes et in facta t in dicta testium/ q̃ per eos parũ aut nihil de iure suo possit domin⁹ obtinere. Olim bonos testes habuit dominus: Act. j.a. Uos eritis mihi testes in hierusalẽ: Et tunc obtinebat vbiq; domin⁹ in causa sua cõtra diabolũ: modo vbiq; vincitur t succumbit. e Qui autẽ testis est repentinus/ subito testificans quę ignorat: vel ingerens se non rite vocatus: f Concinnat: id est cõponit vel suborнat: g Linguam mendacij: id est locutionẽ mẽdacẽ ad palliandũ falsitatem suam. Congruit hoc t detractorib⁹: qui reuera testes sunt repentini: quia ꝓter iuris ordinẽ se ingerũt cõtra ꝓximum. Scõm Glo. Testis repentinus est hęreticus: qui noua dogmata ingerit tãq; testimonia repẽtina: vt repẽtinũ intelligamus nouum et subitum. Jtem testis repentinus est omnis qui anteq; didicerit vel expertus fuerit/docere vel p̃dicare p̃sumit. Eccl. xxxiij.b. Uir in multis expertus cogitabit multa: t qui multa didicit enarrabit intellectũ: id est extra alijs narrabit. h Dolus in corde cogitantiũ mala/facere alijs. Qui ẽ aperte nocere nõ audẽt/dolo nocere cogitãt: Sic scribę et pharisęi: qb⁹ dic dñs/ Matth. ix.a. Quid cogitatis mala in cordib⁹ vestris. Maxime aũt dolus ẽ in corde hypocritarum t hęreticor: qui per omnẽ fraudem t dolum animas decipere moliunť: sicut falsarum mercium venditores: et sicut aucupes/venatores/piscatores: qui omnes fraude t dolo exercent sua artificia. Diere. v.f. Jnuenti sunt in populo meo impij insidiantes quasi aucupes laqueos ponentes. i Qui autem pacis/temporis t pectoris: k Jneunt consilia/secum vel cum alijs: l Sequiť eos gaudium/plenũ: qđ dabitur in futuro. Matth. v.a. Beati pacifici: quoniã filij dei vocabunť. Sunt autem tria consilia pacis reformandę. Primũ est deserere mala cõmissa. Secũdum est eadem emẽdare. Tertium est beneplacitis dei incessãter insistere. Jtẽ pacis cõseruandę tria sũt similiter cõsilia. Primũ ẽ abdicatio diuitiarũ/ ꝓ quib⁹ mundus pugnat/litigat/t inquietat. Secũdum est patientia: quę non repercutit/ imo cedendo pacem sibi cõseruat. Tertium est humilitas: quę nulli molesta est t neminẽ angustat aut comprimit: imo cõprimentes se velut inane quoddã t vacuũ sine resistẽtia intra se receprat. Hę tres virtutes: contempt⁹ temporaliũ/patientia/humilitas: omnẽ actionem bellorum t litium t inquietudinũ auferunt: Jdeo consilia eax/ non solũ reformandę: sed t conseruandę pacis cõsilia sunt. Illos q̃ ista ꝓsilia ineunt/ sequiť eos gaudiũ ęternũ: vt post hãc vitã semper illud habeant nunq̃s finiendum. Uel ideo sequiť: vt illos in fine excipiat intra se. Ũ dicet: Euge serue bone t fidelis ꝛc. Matth. xxv.b. Ecõtrario illos qui sunt mali prędecidit illud gaudium temporale t vanum/ quasi nũcius prędecurrens ad p̃parandũ eis hospitiũ tenebrosũ et lucruosũ. j. xiiij. a. Est via q̃ videť homini iusta: nouissima aũt eius deducũt ad mortem. Risus doloze miscebiť: t extrema gaudij luctus occupat. m Non cõtristabit iustum: qui vt leo confidit: j. xxviij.a. Et equo animo biformes fortunę euẽtus sustinet. n Quicquid ei acciderit .s. prosperum vel aduersum. Sicut enim accidens adest et abest prędicti corruptionem: ita prędens prosperitas et tribulatio viro iusto adest et abest prędicti eius contristationẽ et conturbationem. Tristari autem t conturbari exterius potest iustus: sed gaudium et cõsolatio semper intus erunt: t ideo nõ contristatur nec conturbabiť. Cõtristari enim dicit: q̃ totaliter tristať intus t extra: sicut conuerti vel confiteri dicitur/qui totaliter vertitur et fatetur. Uel accidere dicit iusto/quicquid prędicti spem t intentionem ei euenit. Principalis autẽ intentio iusti est/ quęrere regnum dei t iusticiam eius t seipsum reddere deo: quicquid autem a latere se ingerit/accidens est/ nec iustum contristat: quia eius propositũ non impedit. Multi vero huiusmodi accidentib⁹ contristanť: quoniã illa principalia faciũt/t esse accidentia nõ permittunt: facientes contra illud mandatũ domini: Matth. vj.d. Primũ quęrite regnum dei/quasi principale: t iusticiã eius: et hęc omnia adijcienť vobis. Inde est q̃ ipsi pauent vbiq;. Unde. j. xxviij.a. Fugit impius nemine persequẽte: iustus autẽ quasi leo confidens absq; terrore erit. o Impij autẽ replebunť: id est iterum implebunť: p Malo/pęnę: quia primo se impleuerant malo culpę. Uel ideo/replebunť malo: qz hic se euacuãt omni bono. Ecõtrario iusti replebunť bono: quia hic se euacuant omni malo hauritorio timoris t humilitatis. q Abominatio est domino labia mendacia. i. mendaces/hęretici/hypocritę/adulatores/histriones/cõlectores/mẽdaces p̃dicatores: qui. s. qõ verbis p̃dicãdo confitenť/factis negãt. Et tales recte abominatio sũt dño: qz nauseã ꝓuocãt: dũ nec oĩno calidi sũt: nec omnino frigidi/ s tepidi. Oze q̃dẽ calidi: corde ꝙ et ope frigidi: Jdeo dñs incipiet eos ex ore suo euomere: sicut dicit Apoc. iij.c. r Qui autẽ fideliter agũt/vel/ arguũt/alia littera: non quęrẽtes. s. agendo vel arguendo nisi q̃ dei sunt. s Placent ei: qz quod beneplacitum est illi/fideliter implent.

Qui ergo agẽdo

a Est qui ꝓmittit/t quasi gladio pungitur cõscientię: lingua autẽ sapientiũ sanitas ẽ. b Labium veritatis firmũ erit in perpetuũ: qui autẽ testis est repẽtinus: cõcinnat linguam mendacij. Dolus in corde cogitantiũ mala: qui autez pacis ĩneunt consilia: sequitur eos gaudium. Non cõtristabit iustũ quicquid ei acciderit: impij aũtem replebunť malo. Abominatio est domino labia mendacia: qui aũt fideliter agũt/ placẽt ei.

Tripler cõsiliũ pacis reformãde

Item tripler cõsiliũ pacis conseruande

Qui ergo agendo vel arguendo quęrūt quę sua sunt/infideles sunt et fraudulenter agunt: et ideo maledicti. Hiere.xlviij.b. Maledict⁹ qui facit opus dñi fraudulēter: vl negligenter/alia littera. a Homo versutus.i.circūspect⁹ ⁊ prudēs dispē/sator dñi: b Celat scientiā/vsq; ad temp⁹ oportunū. Est em̄ tempus loquēdi/⁊ tempus tacēdi. Eccs. iij.b. Sultus nō attē/dit tempus: sed omni tēpore loquit: et ideo

a Homo versutus celat̄ b scien/
c tiam: et cōr insipientiū pro/
d uocat stulticiam. Manus
e fortium dominabit: qūe au/
f tem remissa est tribūtis seruie/
g et. Meror in corde viri hu/
h miliabit eum: et sermone bo/
i no lętificabit. Qui negligit

s.10.a. et⁹ pabola reprobat: qz nō pfert eā tēpore suo: Eccī.xx.c. Sapi/ens ꝓo obseruat tem/pus. Vñ.s.x.b. Sapi entes abscōdūt sciam. Causas autē abscon/sionis: ibi multiplices

Ar.t iusti

ostendimus: et ideo hic ptransimus. c Et cor insipien/tiū prouocat stulticiā/ppriam plus q̄ oportet appeten/do scire: vel alijs quę capere nequeunt ingerēdo: vel stulte vel supbe loquēdo: vt nabal.j. Regl.xxv.b. Aut docēdi officium p̄sumēdo: Sępe em̄ in silentio hūiles sūt: q̄ dū docēdi officiū assumūt: aut ex ipsa re/aut ex vana laude/ aut ex ppria placen/tia seducunt. Vel/puocat stulticiā/alienam: minis rigide/ aut minis timide corrigēdo/aut incorrigibiles arguendo. Vñ Eccī.viij.a. Mō litiges cū homīe potente: ne forte incidas in man⁹ illi⁹: nec cōtendas cū viro locuplete/ne forte cōstituat litē tibi: nō litiges cū homīe linguato: ⁊ nō struas i ignē illi⁹ ligna. Quorūt em̄ verba tali dixeris: tot ligna in ignē eius ponis. d Man⁹ fortiū dñabit: ad litterā. Vñ dauid.i. manufortis p̄ alijs frib⁹ i regē iungit.j. Regl.xvj.c.⁊.ij. Regl.ij.a.⁊.v.a. Moraliter: d Man⁹ fortiū.i.fortis fortitudine spūali: e Dominabit/carni/ mūdo/diabolo/pprie volūtati/et suo sensui. Primo/p sobrietatē: secundo/per charitatē: tertio/per humilitatē: quarto/p obedientiā: quinto/per sapiētiā sanctor qua ḡs pl⁹ alij q̄ sibi credit: sicut dicit beat⁹ Bern̄. De q̄ sapi entia dicit.j. Corinth.j.d. Qđ stultū est dei/sapiētius est ho/minib⁹. Eodem.iij.d. Si quis inter vos videt sapiens esse in hoc sęculo/stultus fiat vt sit sapiens. Glo. sic exponit: d Man⁹ fortiū dominabit.i.pfecti/non solū vitiorū bella supe rant: sed ⁊ electis fratribus maiore virtutū gratia p̄cipiant. f Quę autē remissa est: id est pigra ad operandū: vel nō extenta elemosynis ⁊ operib⁹ bonis: g Tributis seruiet: ad litterā.i. vt tribuat ei. Vel/seruiet/diabolo: tributis.i.in tributis: quę quotidie sibi soluit. Tot em̄ tributa diabolo soluit vnusquisq;: quot peccata cōmittit. Ubiq; em̄ diabolus peda/giariū suum posuit in nobis. In ore vitium gulę: qđ nec vnam buccellam permittit intrare ventrem/nisi aliquā voluptatē in/de retineat tanq; pedagiū. Sic in auri⁹ p̄ritū vt semp̄ noui/tatē desiderent. In oculis curiositatē. Sic ⁊ in cęteris partib⁹ corporis posuit diabol⁹ pedagiarios suos ad colligēda tribu/ta. b Labęror in corde viri/iusti: nō in oculis tm̄: i Hu miliabit eum/sub potenti manu dei/ad confessionem. Ne/cesse est em̄ vt p̄ius peccatorē męror cordis humiliet: quia vt dicit Ambrosi⁹: peccatū vbi orit⁹/ ibi morit. Deinde sermo sacerdotis deo recōciliet ⁊ erigat ne desperet: Unde sequitur: k Et sermone bono lętificabitur: hic sermone consola/tionis ⁊ p̄missionis: tādē sermone optimo salutationis: Veni/te benedicti patris mei ⁊c. Matth. xxv.c. l Qui negli/git damnū: id est leuiter patitur damnū rerum vel corporis vel nominis: m Propter amicū/quēlibet: vel p̄opter chr̄istū qui vere est amicus: qui omni tempore diligit. j. xvij. c. Omni tempore diligit qui amicus est. n Justus est: id est fidelis amicus est. Et nota q̄ dicit: Qui negligit dam/num/non solū qui incurrit: Multi enim damnū incurrūt qui non negligunt p̄opter amicū. Intelligimus aūt hoc/ vbi amicus indiget huiusmodi neglectu. Unde Seneca. Sic p̄osis amico ne tibi noceas. Amico vero lege ⁊ iure amicitię debet tam bonorum q̄ malorum omniū cōmunicatio. Unde Sene/

m damnum p̄opter amicum/
n iūstus est: iter autē impiorū
o decipiet eos. Non inueniet
p fraudulētus lucrum: et sub/
q stantia hominis erit auri pre/
r cium. In semitā iusticię vitā:
s iter autem deuium ducit ad
t mortem.

ca: Amicorum omnia sunt cōmunia. Et Diogenes audito q̄ quidam pauper amicus esset cuiusdam diuitis/ dixit: Cur ergo iste pauper/ille diues? De hoc dicitur/Eccī.xxij.d. Si mala mihi euenerint per amicum sustinebo. Cant̄.viij.c. Si dederit homo omnem substantiā suam p̄o dilectione: id est ea vrgente vel impe/rante: quasi nihil de/spiciet illam: id est sub/stantiā. Heb.x.g. Uin/ctis compassi estis et rapinam bonorū ve/strorum cum gaudio susc̄epistis: cognoscen tes vos habere meli/orem et manentē sub/stantiā. Qui aūt damnificari se reputat i ali/quo qđ ei eueniat p̄o/pter amicū: et maxime p̄pter chr̄istū q̄ p̄o nobis semetipsū tradidit/quis dubitat illū iniustū et infidelem esse? Unde.j. Joh.iij.c. In hoc cognouimus charitatem dei/ quoniā ille animā suam p̄o nobis posuit: ⁊ nos debemus animas p̄ fra/tribus ponere. Sed nota q̄ est multiplex damnū:

Uidelicet
- Rerum. Vñ Heb.x.g. Rapinā bonorū vestro/rum cū gaudio susc̄epistis.
- Corporum. Matth.x.c. Nolite timere eos qui occidunt corpus ⁊c.
- Uitę tēporalis. Joh.xij.d. Qui amat aīam suā pdet eam. Itē Act.xx.e. Mō facio animā meā
- Famę. Matth.v.a. Beati estis (p̄ciosiorē me. cum maledixerint vobis homines.
- Parentū. Deut.xxxiij.a. Qui dixerit patri suo ⁊ matri suę/nescio vos: ⁊ fratrib⁹ suis/ignoro illos: ⁊ nescierūt filios suos: hi custodierūt eloquiū tuū ⁊ pactū tuū ꝓauerūt.

o Iter aūt impior⁹/q̄ se seruare indēnes ab amico/vel ab ipso domino opinant: p Decipiet eos: qz incōpabiliter maiora damna incurrēt. Fidē em̄ amicitię pdūt: q̄ omni tem/porali substātię melior est. Vñ Eccī.xl.b. Omne mun⁹ ⁊ iniq/tas delebit: ⁊ fides i sęculū stabit. Vel/ Iter impior⁹ decipiet eos: sic via mellita decipit vrsū/ducēs ipsū ad foueā vl p̄cipitiū: vel sic esca piscē aut auē decipit: vel sic sal arietē/qđ ducit eū ad carnificinā vel sic falsę merces decipiūt imperitū emptorē: aut sic somnia dcipiūt somniātes. Vñ Eccī.xxxiij. a. Uana spes ⁊ mēdaciū viro insēsato: ⁊ somnia extollūt im/prudētes. q Nō inueniet fraudulētus/q̄ fraudē alijs facit: r Lucrū/i futuro: licz mō videat sibi: Mā mal⁹ dam/nū patit ⁊ fraudē maiorē in se q̄ faciat alijs. Mā diuitias vir/tutū perdit ⁊ cōmodū tēporale acq̄rit. Matth.xvj.d. Quid p̄dest homini si vniuersum mundū lucret: animę ꝓe suę detri mentū patiatur? s Et substantia homis/iusti: hic p̄o amico neglecta: t Erit auri p̄ciū: id est valde p̄ciosa. Uel sic: r Fraudulētus: id est hypocrita vel auarus qui cōgregat in saccū p̄tusum: q Non inueniet lucrum.i. bona ętterna: quę boni mercatores lucrant. s Et substan/tia homis.i.eius qui re ⁊ nomine homo est: t Erit au/ri p̄ciū: id est auro p̄ciosior.q.d. qui vere est homo id ha/bet p̄ substantia cui postponendū est aurum.s. spiritualia bo/na: cętera omnia ei sunt quasi accidentia. Vel/erit auri p̄ciū: id ē claritatis ętternę.q.d. qui vere homo est/ dat substā/tiā suā p̄ vita ętna habēda. v In semita iusticię.i.i obser uantia consiliorū ⁊ artiorū p̄ceptorū: Est/ x Uita/gratię: in fine ꝓe semitę/vita glorię.s.vij.a. Serua mandata et vi/ues. Et.j.xvj.c. Semita iustor⁹ declinat malū culpę ⁊ geben ngę. y Iter aūtē deuium/a via iusticię: quo p̄auus incedit: z Ducit ad mortem/primā ⁊ secundā: id est culpę ⁊ pęnę. Iter mortis est voluptas carnis: diuitiarum vanitas: appetitus honor⁹: Hęc q̄ sequunt/tendunt ad mortē. Osee.v. c. Ephraim cępit abire post sordes suas. Eccī.xvij.d. Post cōcupiscentias tuas non eas.i.ne facias eas ducem tuū: quia nesciunt ducere nisi ad mortē.

Filius sapiens

Filius sapiens ⁊c. In hoc ca/pitulo salomon ꝓmo ait de ꝓfectu disciplinę/innuens differentiā inter stultū ⁊ sapientē. Tantū em̄ distat inter stultū ⁊ sapientē: vt dicit Beda: vt hic aliq̄n ꝓfectu eruditionis ad eum qui se docuerat docendū perueniat: ille ꝯo cum etiā arguit non audit.

Et hoc est/ a Filꝰ sapiens/est/doctrina patris. i. doctor doctoris sui. Hoc em̄ plerūq; fit ad litterā: dū discipulus ostēdit in ope qđ de solo ꝓmone suscipit a doctore. Vel/filꝰ sapiens/ē ꝓpꝫus gentilis: qui factꝰ est doctrina. i. doctor: patris sui: id est ꝓpꝫi iudaici. Vel/filius sapiēs. i. christꝰ/est doctrina patris. id ē virtus ⁊ sapiētia dei patris. j. Cor. j. d. Vel est/doctrina patris. i. doctus a patre. Vel/filius sapiēs/est/doctrina patris. i. docet eū qui se docuit esse patrē. Sapiētia em̄ filiū sapientē et patrem ostendit: stulticia ꝯo patriastrū.

Vel ⁊ prevaricatorū

b Qui autē illusor est. i. cōtemptor disciplinę. Vel/illusor/audiēs ⁊ nō faciēs: c Nō audit cū arguit. i. ꝓbat se nō audisse: Interꝰ em̄ nihil audit cū arguit ꝯbis vel flagellis. Sētit q̄dē amaritudinē flagellor vñ plāgit: ⁊ nō audit interꝰ ꝓpitatē ⁊ charitatē flagellātis/vel medicinā flagellorū. Vulgo di: Nimis surdꝰ ē q̄ nō audit/accipe siue cape: sic nimis surdꝰ ē q̄ ñ audit/fuge caue. Quotidie clamat scꝓtura: Accipe grām ⁊ cape gliā: fuge culpā ⁊ caue pnā: Sed ista nō audiūt illusores. d Defructu oris sui/nō de foliis ꝯbor: e Nō satiabit bonis: qz merito p̄dicationis ḡ operib⁹ comꝓbat/auget sciētia/eloquētia ⁊ affectꝰ. Est aūt multiplex fructꝰ oris. Primꝰ est modestia ꝓmonis. Secūdꝰ/abstinētia ꝺ vitiū gulę. Tertius/veritas. Quartꝰ/cōfessio peccati. Quītus/ꝓfessio laudis. Sextꝰ/oratio. Septimꝰ/gratiarūactio. Octauꝰ/reclamatio ꝓ iure christi: vt. s. nō taceamꝰ cū eius iniuriā aut cōtumeliā nostra reclamatiōe auertere possumꝰ. Monus/soboles spiritualis/ḡ maxie requirit a doctorib⁹ ⁊ ꝑlatis. Propter hunc fructū multiplicē dicit salomon: De fructu oris sui homo satiabit bonis. Verū est si os suū ita excoluerit/vt fructus bonos afferat. Vę aūt illis q̄ sola folia habēt: sicut ficꝰ illa cui maledixit dñs: ⁊ arefacta ē statim: Matth. xxj. b. Vę aūt ⁊ vę illis q̄ nec fructꝰ nec folia habēt: arbores autūnales bis/mortuę: sic dic Judas. Semel q̄dē mortuę: qz sine foliis: et iterum mortuę. i. morte digne: qz sine fructu. De quib⁹ Esa. j. g. Cū fueritis velut querc⁹ defluētib⁹ foliis: ⁊ velut hortus absq; aq̄: erit et fortitudo vra vt fauilla stupę: ⁊ opꝰ vestrū q̄si scintilla: ⁊ succēdet vtrūq; simul: ⁊ nō erit qui extinguat. Vę etiā illis q̄ folia aliena sibi vsurpāt: vt de alior opib⁹ glorient. De quib⁹ dicit/Viere. xxiij. f. Ecce ego ad ꝓpheras dicit dñs q̄ furant verba mea vnusq̄sq; a ꝓximo suo. Vę ⁊ illis q̄ cū deberēt habere folia suauia/virētia/medicinalia/ꝑstantia iocūditatē spectantib⁹/⁊ refrigerīū audiētib⁹: nō habēt nisi folia iuniperorū aut spinarū ad pungēdos ⁊ scādalizandos audiētes. Vę ⁊ illis qui folia nimis mollia habent. i. verba adulatoria: qđ oīno reprobabile est ī ꝓmone. De quibus Viere. xxiij. d. Visionē cordis sui loquunt: nō de ore dñi: loquunt his q̄ blasphemāt me/dicētes: Locutus est dñs/pax erit vobis ⁊ omī qui ambulat ī prauitate cordis sui/dixerūt: nō veniet sup vos malū. f Aia aūt impior. i. illusor vl̄ ꝙuaricator. Alia littera: vel pseudo doctor vel p̄dicator. g Iniq̄: qz ꝓpriā gloriā aut cōmodū tēporale lucro aiar ꝑferunt: q̄ nihil iniqus ē/cū christꝰ ꝓ lucro aiar seipsū dederit. Vel ipi sūt detractores: q̄ in patrē et matrē ⁊ fratres dētib⁹ malitię deseuiūt: quor aia iniq̄ ē. i. ab eq̄tate discedēs. Nulla em̄ mēsura iniqor iudicio detractor. h Qui custodit os suū/exterꝰ/⁊ iterꝰ qđ ē intellectꝰ: ꝓ quē oia noxia ⁊ salubria intrāt ī ventrē affectꝰ: i Custodit animā suā/a lapsu. Vñ Eccī. xxiij. a. Beatꝰ qui nō ē lapsus verbo ex ore suo. Custodiendū autē est os ab ingredientibus. i. esca et potu. Vñ Guido carthusien. Laqos bibis et comedis. Vi

sunt ꝓditores: qui blādiunt hospiti/ingredientes domū eius: et cū recepti fuerint iugulāt receptorē suum. j. xxiij. d. Me intuearis vinū quādo flauescit/cū splenduerit in vitro colorꝰ: ingredit em̄ blande: sed in nouissimo mordebit vt coluber: et sicut regulus venena diffundet. Custodiendū est etiam os ab

Ps. 12. b.

In epla sua

g iniquā. Qui custodit os suū
h custodit animā suam: qui autem incōsideratus est ad loquēdum/sentiet mala. Vult
l ⁊ non vult piger: animā autem operantiū impingūabit.
m
n
o

exeuntib⁹/ne exeant ꝓ illud nisi q̄ bona sunt. j. 21. d. De corde enim per os exeūt cogitatiōes male: homicidia/adulteria/fornicatiōes/falsa testimonia/blasphemię. Matth. xv. b. Hęc sūt q̄ coinquināt hoīem. Custodiēdū ē etiā os ab omni spurcitia eloquij turpis ⁊ stulti/adulationis/detractionis/scurrilitatis/mendacij/cōuitij/ocij vanitatis. Et de omnibus his dicit Eph. v. a. Fornicatio et omnis immūdicia/aut auaricia nec nominet in vobis: sicut decet sāctos: aut turpitudo/aut stultiloquiū/aut scurrilitas/quę ad rem nō ptinet. Hoc aūt difficile ē nisi detur a dño. Propter hoc dicit Eccꝰ xxij. d. Quis dabit ori meo custodiā: ⁊ sup labia mea signaculum certū: vt non cadam ab ipsis: et lingua mea perdat me: Et in vitaspatrū legitur quidā semper orasse: Domine libera me a lingua mea. Seneca. Tardiloquum te esse iubeo/et ꝓpe eris deo. Unde Cato: Proximus ille deo est qui scit ratione tacere. k Qui autē incōsideratꝰ est ad loquēdum. i. p̄ceps: vel plus attendens ornatum sermonis q̄ sententiā: Cōtra quos/Seneca: Plus me occupat medulla sensuū q̄ spuma verborū. l Sentiet mala/et hic ⁊ in futuro: vt ille qui nūciauit dauid mortem saulis. ij. Regl. j. c. Et illi qui nūciauerunt dauid mortem isboseth. ij. Regl. iiij. d. Ideo dicit Jaco. j. c. Sit omnis homo velox ad audiendū: tardus autem ad loquēdum. m Vult ⁊ non vult piger. Glo. exponit hoc de duplici/qui vult affectu: sed nō vult effectu: qui vult regnare cum christo: sed non vult pati ꝓ eo: cū tamē dicat apostolus. ij. Timoth. ij. b. Si cōmortui sumus et conuiuemus: si sustinebimus et conregnabimus. Eccī. ij. c. Vę duplici corde et peccatori ingredienti terram duabus vijs. Exponit etiam hoc de clericis: q̄ volunt habere emolumēta ecclesiarū: sed nolunt habere curam et sollicitudinē animarū. Unde significant per illum/Ruth vlti. b. qui volebat habere agrum: sed non vxorem. Sunt etiam multi: qui bene volunt mori: sed nolunt bene viuere: ⁊ significant per balaam Numeri. xxiij. b. qui dicebat: Moriatur anima mea morte iustorum: et fiant nouissima mea horum similia. De hoc pigro dictum est. s. vj. qui pę pigricia noluit auertere oculum suum a stillicidio: sed tota nocte iacēs sub eo oculū amisit. Et alius piger qui scintillam ignis: quę super pedem suum ceciderat excutere noluit: et pedem suum exuri permisit. Stillicidium est importuna cogitatio: oculus/intellectus: scintilla est primus motꝰ: pes/affectus. n Anima autem operantium: id est pręcepta dei implentiū: o Impinguabit: ꝺ pinguedine gratię: in futuro pinguedine glorię. Viere xxxj. c. Inebriabo animas sacerdotum pinguedine. Otiosa igitur anima et torpens/marcescet et extenuabit. Et hoc mirū est: qz oia cetera q̄ laborant/ipso labore macerant et extenuant: in otio ꝯo ⁊ delitijs ī pinguant: Aia aūt humana ecōuerso otio et delitijs extenuatur ⁊ marcescit: labore pascitur ⁊ impinguat. Quod inde apparet: quia homo nutritus in delitijs/ad ignem tribulationis vel temptationis appositus nō potest coqui in pinguedine sua: sed statim exuritur et consumitur: alius vero qui bonis operibus insudat/igni tribulationis applicitus pinguedine charitatis et gaudij perfusus optime coquitur/vt fiat cibus christo. Unde Laurentius assatus gratias egit: et ad ignem applicatus christum confessus est. Sed vnde hoc/nisi quia ipsa bona opera cibus sunt et refectio animę: Unde Job. iij. e. Deus cibus est vt faciam voluntatem eius qui misit me vt perficiam opus eius. Genes. iij. d. In sudore vultus tui vesceris pane tuo donec ⁊c.

Verbū mendax

a Uerbū mendax iustus detestabit: quia os qđ mentit occidit animā: Sap.j.c. Ueritas autē siue veriditas pars est iusticię siue species: sicut fraus ꝛ mendaciū partes sunt iniquitatis: Et ideo iustus.i. factor ꝛ amator iusticię detestat mēdaciū ꝛ omnē fraudem. b Impius autē cōfundit/ bic alios verbo mendaci ꝛ cōtumelioso. c Et ipse/ cōfundet/ opprobrio sempiterno. d Justicia custodit innocētis viā. Hoc planū est de iusticia diuina: quę innocentes perire nō sinit: licz tribulari ad tempꝰ pmittat: qz iiurias eorum grauiter vidicat. Jtem iusticia proprie custodit innocētis viam.i. innocentē ambulantem in via huiꝰ mūdi/a laqueis venantiū.i.dęmonū: ꝛ a fouea noxię voluptatis.s.gulę ꝛ luxurię: ꝛ ab oi erroꝛe. ē.xj.a. Justicia simplicis diriget viam eius. Innocens autē dicit: qui nec facit miserum/ nec relinquit miserū: vt dicit Augꝰ. Jtē innocens est: qui non operat malū. Utroqz mō iusticia est custos innocētis/ non sinens cū errare. e Impietas/ q̄ est ꝓria iusticię: f peccatorē supplantat.i. firmamentū et fulcimentū a pedibus eius latenter subtrahit.i. deū: in quo solo pedes figendi sunt. Unde.j.Corinth.iij.c. Fundamentū aliud nemo ponere pōt ꝓter id qđ positū est: qđ est christus iesus. Ps. Dñs firmamentū meū ꝛ refugium meū. g Est quasi diues cū nihil habeat. Antbypophoza ē. Posset em̄ dici: quomō iusticia innocētis viam custodit: ꝛ impietas supplantat peccatorē: Uidemus em̄ quotidie iustos ꝛ innocētes apoziari: ꝛ impios ꝛ peccatores ditari et ꝓsperari. Et respondet salomon: Impij diuites esse videnk: sed reuera nō sūt: sicut Apocl.iij.c. angelo laodicię ecclię: Tu dicis qz diues sum et locupletatꝰ et nullꝰ egeo: ꝛ nescis quia tu es miser et miserabilis ꝛ paup ꝛ cęcus et nudus. Et hoc est quod dicitur hic: Est quasi diues: sed nō vere diues: quia tm̄ diuitias huiꝰ mūdi habet/ cum nihil habeat apud deū: Diuitię enim huiꝰ mūdi nō sequunk morientes: ꝑ opera. Apocl.xiij.c. Opera em̄ illoꝝ sequunk illos: Ut patet in diuite epulone: Lucl.xvj.f. Uñ Ps. Cū interierit hō/nō sumet oia: neqz descendit cū eo gloria eius. Et alibi: Dormierūt somnū suū ꝛ nihil inuenerūt oēs viri diuitiaꝝ in manibus suis. Viri diuitiarū dicit/nō dñi: qz maritali affectu eas amplexank: ꝛ nō tanqz possessores dominank: ꝛ in veritate ipsi diuitias nō habent/ sed potius habenk ab eis. Uanitatē diuitiarū habēt: sed non veritatē. Nomē habēt/sed nō vsum: imo familia vel fures vel domini eoꝝ habent vsum: sed ipsi solum nomē. Unde Eccs.vj.a. Est malū qđ vidi sub sole ꝛ quidem frequēs apud homies: Uir cui dedit deꝰ diuitias ꝛ substantiā ꝛ honorē: ꝛ nihil deest aię suę ex omnibꝰ quę desiderat: nec tribuit ei potestatē deus vt comedat ex eo: sed homo extraneus vorabit illud. Jtem hypocrita est q̄si diues cum nihil habeat: qz speciem sanctitatis habet: sed nō rem veritatis. h Et est quasi pauper/ in mūdo: i Cū in multis diuitijs sit/ spūalibus: quę solę vere diuitem faciūt. Humilis pauper est opinione sua: qz nihil se habere reputat. Sed vere diues est: quia hūilitas ꝓprius locus gratiarū est. Unde/ vbi humilitas ibi omne bonū. Jdeo/ Beati paupes spū: qm̄ ipsoꝝ est regnū cęlorum: Matth.v.a. Potest etiā hoc exponi de illis q̄ ꝓpter christo oia reliquerūt/ ꝛ nudi nudū sequunk: Qui revera quasi paupes sunt exterius. s. sed nō sūt paupes: qz exterioꝝ pauperitas tm̄ species paupertatis est/ nō ꝓpria. De his dicit. ij. Corinth.vj.b. Sicut egentes/ multos aūt locupletātes: tanqz nihil habentes ꝛ omnia possidentes. Illi enim diuitias possident: qui eis dominank cōtemnendo: ꝛ sub pedibus affectuū cōculcando. k Redēptio aię viri/ re ꝛ nomine l Diuitię suę/ temporales: ad litteram. Danieł.iij.e. Pcā tua elemosynis redime: ꝛ iniquitates tuas misericordijs pauperū. Lucl xj.f. Qđ superest date elemosynā/ ꝛ ecce oia mūda sunt vobis. Et in ꝑ potioꝝ ē cōditio diuitū: qz habēt vñ possint sibi cōducere patronos ꝛ aduocatos apud deū. Uel/ k Redēptio animę viri/ nō mollis ꝛ effeminati: sunt/ l Diuitię suę: id est quas secū moriens ꝛ vbiqz ferre potest: quę auferri non possūt: id est virtutes et opera bona. Unde j.xvj.a. Misericordia ꝛ veritate redimit iniquitas. Uel ꝓprie diuitię virorū non fęminarū/ sunt ꝑsentes tribulationes/ qui bene vtunk eis ꝛ sibi seruire cogunt. Et hę diuitię sunt redemptio animę eorū: quia ꝑ illas liberank a tribulatiōibus

Al. ꝛ vero

Al. ꝛ cuncta

B

inferni ꝛ etiam purgatorij. m Qui autē pauper est: cārēs diuitijs ꝑdictis: n Increpationē nō sustinet/ verboꝝ aut ꝓberū: qz nō habet scutū patiētię qđ obiciat/ ꝛ loricam iusticię/ ꝛ galeam spei. Hiere.x.b. Non sustinebūt gentes cōminationē eius. Uel/ nō sustinet increpationē/ illā scz vltimā: Esuriui ꝛ nō dedistis mihi māducare ꝛc. Matth. xxv.d. Immo cōfundet ꝛ submerget ab ea: qz nō habet virtutes quibꝰ fulciat. Unde Job.xxvj.d. Cum vix paruā stillā ꝑmonis eius audierimꝰ: ds poterit tonitruū magnitudinis eiꝰ intueri? Uel sic/ m Qui paup ē/ spiritu: n Nō sustinet: id est non audiet: increpationē/ illam: Jte maledicti: Matth.xxv.d. o Lux iustoꝝ.i. spes futuroꝝ: p Lętificat/ in ꝑsenti ꝛ in futuro: qz ḋcḋ eis in ꝑsēti euenit/ lętāter accipiūt ꝓpter spem futuroꝝ. Uel/ lux iustorum/ est ꝑsens tribulatio et temptatio: qz illa illuminātē se vident qualiter et quomō sit ambulandū. Hęc est em̄ collyriū quo inuncti oculi clarius vidēt. Uñ Apocl.iij.d. Collyrio inūge oculos tuos vt videas. Jtem/ Eccī.xxxiij.b. Qui nō est temptatus quid scit? Lux ista lętificat hic et in futuro: licet modo contristare videat quibusdā. Heb.xij.d. Omnis disciplina in ꝑsenti quidē videt non esse gaudij sed męroris: postea autē fructum pacatissimū exercitatis ꝑ eam reddet iusticię. q Lucerna autē impioꝝ.i. fęlicitas huiꝰ sęculi: quā impij ꝓ luce habent: r Extinguet/ cito vt fumus de fumario. Et nota lucerna extincta fumū facit/ fętorē reddit/ seipsam cōsumit: Sic fęlicitas temporalis amatores suos cum extinguit in morte ꝓijcit in infernū: vbi erit fletus ex fumo: ꝛ stridor dentiū ex frigore ꝛ fetore: Matth.xiij.f. s Inter superbos semp iurgia sunt: ad litterā: quia alter alteri supesse cōtendit. Jtē in eodē loco esse volūt simul et semel: qđ esse nō potest: Nullus enim in mūdo locus diuersa capit simul ꝛ semel: Sed deꝰ q̄ locus ē fideliū omnes simul cōtinet ꝛ in pace. Unde Joh. xvj.g. Jn mūdo ꝓssuram: in me autem pacem habebitis. t Qui autē agunt omnia/ non quędā/ v Cum consilio/ diuinoꝝ eloquioꝝ vel patrū spiritualiū: x Regunk sapientia: quę iurgia dirimit.i. moderatiōe quę eos iurgare non sinit: Eccī.xxxij.d. Omnia fac cum cōsilio: et post factū nō pęnitebis. y Substantia festinata.i. temporales diuitię/ cupidę ꝛ inordinatę acquisitę: z Minuet: id ē cito deficiet ꝛ ꝓprio defectu cōsumet. Uel/ y Substātia festinata: id ē fęlicitas ante tempꝰ oportunū desiderata: z Minuet.i. ānihilabit: qz dominꝰ sic ordinauit vt pauptas/ diuitias: tribulatio: gaudiū: ignominia/ gloriā pręueniat. Uñ fęlicitas q̄ in ꝑsenti optat/ festinata substantia est. Jdeo dicit Esa.xxviij.d. Qui crediderit non festinet. Gregoriꝰ. Quisqs ꝑsentis vitę delectatiōibꝰ satiari desiderat: quasi fructus aſt tempus edere festinat. Uerum est hoc etiam de substantia spirituali: quę cum festinatur haberi/ minuitur: vt patet in nouiēs qui pręcurrere volunt foztioribus se: ꝛ ideo plęrūqz dum festinant aut cozruunt/ aut offendunt/ aut fatigantur/ et deficiunt: aut inuidēt eis ḋs ęmulari nō valent. Uñ.j.xxvij.d. Uir q̄ festinat ditari ꝛ alīs inuidet: ignorat qđ egestes supueniat ei.

Quę aūt paulatim

Ps. 17. Ps. 48. Ps. 75.

a Que aũt paulatim.i.moderato ⁊ coaptato virĩb⁹ gres/su: b Colligit manu.i. ꝓprio labore acquirit/nõ furto/vl rapina/vel vsuris: c Multiplicabit.i. multa erit ⁊ dura/bit. d Spes/ęterni boni: e Que differt: vt ampli⁹ de/sideret ⁊ cumulati⁹ det: f Affligit/desiderio: animã/ex/pectãtis. Aug⁹ tñ dic̃ q̃ hec expectatio seu dilatio nõ est iustis ni/si extensio man⁹ vt pl⁹ accipiãt: malis ꝙo ela/uatio securis vt acrius feriant. Quidã hoc re/ferũt ad expectationẽ patrũ qui erãt in lim/bo: ꝙ hoc ꝓbare volẽ/tes ipos tędio ⁊ dolo/re expectationis fuisse affectos seu afflictos.

g Lignũ vitę de/sideriũ veniens.i. desideratũ qõ semper venit.s. felicitas ęter/na/ est lignum vitę: id est indeficiens. Et respicit ad hoc quod supra dictũ est: Sub/stãtia festinata minuetur. Vel sic: Lignum vitę/id est chri/stus: qui suis suauissimis fructib⁹ reficit/⁊ comestis sępius fa/cit immortales: est desiderium veniẽs/ non vadens sicut felicitas tpalis: ⁊ semp veniẽs/⁊ semp ꝑsens. Et hoc dico cum venerit in gloria: Ipse est em̃ in quẽ angeli ꝓspicere desiderãt. ſ. Pet. j.c. Ipse est desideriũ collium ęternorũ: vt dicit Beñ. xlix.d. h Qui detrahit/iniuste: i Alicui rei/bonę. k Ipse se in futurũ obligat/ad pęnam futurã/merito detra/ctionis. Vel sic: h Qui detrahit alicui rei/nõ ipsã rem: ⁊ peccatũ vel vitiũ i ea vituperãs: k Ipse se in futurum obligat/ad cauẽdũ illud: ne sibi dicat illud Roma. ij.c. Qui ꝑdicas nõ furandũ furaris ⁊c. l Qui aũt/dei/ꝓceptũ/qõ transgredi vel violari nõ licet: m Timet.i. verẽt ⁊ vene/rat vt sanctũ: n In pace/ęterna: o Uersabit.i. vertet a bello in quo mõ est. Vel sic: l Qui/dei/ꝓceptũ timet: q̃ videlicet ꝓcipit nosipsos dñudicare. j. Corinth. xj.g. n In pace versabit.i. in spũ lenitatis. Cõsiderans em̃ ꝓpriã in/firmitatẽ leuius sustinet infirmitatẽ alio⁹. Uñ Job. v.d. Ui/sitãs speciẽ tuã nõ peccabis. p Lex sapiẽtis.i. salomonis: ẽ/ q Fons vitę.i. gratię. ſ. vl̃ glorię. Uł/lex sapiẽtis.i. lex moysi: ẽ/fons vitę: nõ q̃ vitã tribuat: ⁊ qz obseruãtes/decli nata ruina mortł. Uet⁹ em̃ lex/est lex timoris: Timor aũt mortẽ declinat: ⁊ nõ cõfert vitã. Uel/lex sapiẽtis.i. christi: est/fons vitę/ęternę: qui ī q̃ttuor padisi fluuia diuidit: Beñ. ij.b. id est in q̃ttuor euãgelia. De q̃ fonte emanãt aquę viuę sa liẽtes in vitã ęternã: Joh. iiij.b. Lex sapiẽtis/dico/est fons vitę/ r Ut declinet.i. declinare faciat: s A ruina mor/tis/ęternę.i. a peccato mortali: qõ facit ruere in mortẽ ęternã. t Doctrina bona.i. simplex ⁊ sincera: v Dabit gra/tiã/tam doctori q̃ auditoribus. Interliñ. Glo. dicit: gratiam ꝓ gratia. Et est sumpta de Job. j.b. Quia doctrina bona est data doctori ꝓ gratia bene viuẽdi et bene docẽdi. x In itinere.i. in operib⁹: y Cõtemptor.i. supborũ alios con/temnẽtiũ: est/ z Uorago/culpę hic: et pęnę in futuro. Uel in itinere cõtemptorũ/doctrinę bonę ⁊ salutis ꝓprię/vo/rago.i. obscuritas ignorãtię ⁊ pfũditas malitię. Uel/In iti/nere cõtẽptor.i. ī mũdo: ī q̃ ẽ/vorago/triplex. ſ. ꝓcupiscẽ/tia carnis/ꝓcupiscẽtia oculor/⁊ supbia vitę: sic̃ dicit. j. Joh. ij. c. Et hoc est qõ legitur Beñ. xiij.b. q̃ vallis siluestris multos habebat puteos bituminis. a Astutus.i. discret⁹ ⁊ in de/phendẽdis fraudib⁹ alienis circũspect⁹: b Dia agit cum cõsilio/maxime diuino/qõ est ī scꝑturis. Et hoc merito: qm̃ omnia opera nostra manet districta examinatio. Jobel. iij. a. Ecce in diebus illis et in tempore illo cum cõuertero capti/uitatẽ iuda ⁊ hierusalẽ cõgregabo omnes gentes: et deducam eas in vallẽ iosaphat ⁊ disceptabo ibi cum eis. c Qui aũt

a que autem paulatim cõlligit manu multiplicabit. Spes que differt affligit animã: li/gnũm vitę desideriũ veniẽs. Qui detrahit alicui rei/ ipse sẽ in futurum obligat: qui au/tem timẽt ꝓceptum/ in pace versabit. Fons sapientis fons vitę: vt declinet a ruina mor/tis. Doctrina bona dabit gra/tiam: in itinere contempto/rũ vorago. Astutus omnia

b agit cum cõsilio: qui autẽ fa/tuus ẽ aperiet stulticiã. Nũ/cius impij cadet in malũ. Le/gatus fidelis sanitas. Ege/stas ⁊ ignominia ei q̃ deserit c disciplinã: qui autẽ acqescit arguenti/glorificabit. Desi/derium si compleat delectat d animam: detestant stulti eos qui fugiũt mala. Qui cũ sa/pientib⁹ gradit/sapiẽs erit: e amicus stultor⁹ sibi efficiet.

Uos estis lux mundi. Propter secundum dictum est eis ibi/dem: Uos estis sal terrę. De hoc legato dicit/Abdias: Audi/tum audiuimus a domino: ⁊ legatum ad gentes misit: surgite et cõsurgamus aduersus eos in prelium. Abdie.a.

f Egestas/bono/rum interno⁹um: que nõ acquiruntur nisi per disciplinam: g Et ignominia/quo ad alios. h Ei qui deserit: id est non suscepit: i Disciplinam id est correctionẽ. Hec aũt egestas apparet ex vacuitate horrei/cellarij/et thesauri spũa/lis/et multitudine debitorũ: Ignominia autẽ in hoc apparet/ q̃ homo cõtentus ẽ victu ⁊ vestitu asini sui. i. corporis/nõ cu/rans de anima. Et hec est ꝑma ignominia. Secũda est q̃ ipse est ludibriũ dęmonũ: qui de ipso sicut de simia ludũt. Tertia est/q̃ dominus exultat de ipso sicut de stulto. Beñ. liij. d. Ec/ce adã factus ẽ q̃si vn⁹ ex nobis. Quarta erit in die iudicij co/ram omnib⁹. k Qui autẽ acquiescit arguenti/disci/plinę/vel doctori/ vel deo qui arguit ꝑ scripturas/ per exem/pla/ꝑ flagella/ꝑ assiduã remurmurationẽ ꝓscientię: l Glo/rificabit/cõtra egestatem et ignominiã: sicut patet in dauid qui acquieuit nathan. ij. Regl. xij. d. m Desiderium/ bonũ vel malũ. n Si cõpleat/opere: o Delectat animã: quia delectatio nõ est nisi cõpletio desiderij: sicut afflictio ani/mę ẽ dilatio spei. ſ. eodẽ. b. Sed hec expositio min⁹ sufficiẽs est: ⁊ tñ de Glo. est: quia mũdanũ vel carnale desideriũ com/pleri nõ potest/imo de infusione euacuat. Unde. j. xxx. b. Que sunt sanguisugę/que semper clamant/affer affer. Et Seneca ad Lucillũ: Tu scies si naturalia sint desideria tua. ſ. si sint fi/nita: si autẽ infinita naturalia non erũt. Natura em̃ modico contenta est: sicut dicit philosophus. Desiderium ergo com/plebile et finitum/ si compleat delectat animã: licz corpus in pũcto ad modicũ cõtristet. p Detestant stulti eos qui fugiũt mala. i. peccata: id est illi qui carnalibus desideriis gaudent. Qui reuera stulti sũt/detestant illos qui ꝑ amore cę lestiũ/mũdi vel carnis oblectamẽta cõtemnũt. Eccł. j.d. Exe/cratio est peccatorib⁹ cultura dei. Item Job. xij. a. Deridet iusti simplicitas: lampas cõtempta apud cogitationẽ diuitũ parata ad tempus statutum. Beñ. xlvj.d. Detestant egyptij omnes pastores ouiũ. q Qui cum sapiẽtibus gradit: id est actus eorum sapienter imitat: r Sapiens erit: id est inter sapientes reputabit: quia vitam ęternam sicut illi ha/bebit. Qõ em̃ illi studio: hic exercitio bonor⁹ opę⁹ acquirit. Unde. j. xxx.d. Stellio manib⁹ nititur: ⁊ morat in ędibus re/gum. i. simplex qui ꝓprio labore acquirit qõ alij auribus: vt dicit Apuleius. s Amicus stultorũ/qui libenter est cũ eis: ⁊ amat eorum consortiũ. t Similis efficiet/eis: id est stultus. Unde Pſ. Cum sancto sanctus eris ⁊c. Seneca. Turpiũ amor nisi cum turpi ratione cõsiliari non potest. Eccł. xiij. a. Qui tetigerit picem inquinabit ab ea. Glo. dicit hic: Pſ. 17.

e Qui stultos/ nõ

Qui stultos/non q; homines sunt:sed propter stulticiā:quia.s. mimi sunt/ vel histriones/vel hmōi/ amat:non vt instruendo corrigat/sed vt fauēdo deteriores efficiat:licz sapiens videat: stultorum damnatione tenebitur. Unde sara dicit/Tob.iij. c.Nunq̄ cum ludētibus miscui me:neq; cū his qui in leuitate ambulant participem me p̄bui. a Dec/catores persequit malū.i. pena peccatorū suorum: sicut de bonis dicitur/Apoc.xiij.c.Opera illorum sequūt illos/vt testes. Un Sap. vj.a. Potestas vobis et virtus ab altissimo/qui interrogabit opera vestra:t cogitatiões scrutabit. b Et iustis retribuentur bona/eterna:pro quib⁹ laborauerūt: non vt diues epulo:qui invita sua recepit bona:t lazarus similit mala: Luc.xvj.f. c Bon⁹ relinquet heredes/filios t nepotes. Sepe tn accidit p̄trariū:quia boni sine filijs aut nepotibus moriuntur/vt virgines: Ideo mystice exponatur. Mystice c Bonus:id est christus:qui solus bonus est substantialiter: d Relinquet/i mūdo: e Heredes/sui patrimonij: id est ecclesię: f Filios.t.apostolos: g Et nepotes.i. successores apostolorū:id est p̄latos:qui similiter tales debent instituere i ecclesia/q̄s relinquāt heredes in regimine ecclesię: Meminē enim debent facere canonicū/ qui nō possit eis succedere in episcopatu:alioquin male facitūt.Sicut cuidā papę dixit quidā cardinalis: In periculū anime tuę sit/ si facis aliquē cardinalem qui non sit dignus fieri papa. b Et custodit iusto:id est deo: i Substātia peccatoris.i.diaboli:videlicet gentes/quę ei seruiebant donec christus venit qui eum vicit t tulit spolia eius: iuxta illud/Luc.xj.c. Cum fortis armatus custodit atriū suū ꝛc. Uel sic/ b Custodit iusto.i. populo gētili/iustificato p̄ fidē: i Substātia peccatoris: i.regnū t sacerdotiū populi iudaici. Uel i Substātia peccatoris.i.aurū sapiētię/t argētū eloquētię/ et vestes virtutū philosophorū: b Custodit iusto.i.doctori catholico:sic oues laban/iacob:Ben.xxx.g. Itē diuitię egyptior⁹/hebręis: Exo.xij.f. Item domus aman/mardocheo: Hester.viij.b. Uel i Substātia pctōris.i.thesaur⁹ sapiētię in doctore qui nec eam gustat/nec vtit illa. Quę/ b Custodit iusto.i. impletori. Custodit inq̄ in corde hmōi doctoris tanq̄ in scrinio vel arca. Unde Malach.ij.b. Labia sacerdotis custodiūt scientiā:quasi horreū publicum vel gaçophylaciū parrochię. Simile/Job.v.a.de viro stulto:Cuius messem famelicus comedet: et ipsum armatus rapiet. Eodē.xx.b. Diuitias quas deuorauit euomet: et de ventre eius extrahet eas deus. Uel i Substātia peccatoris.i.dignitas vel p̄latio superbi p̄lati: b Custodit iusto.i.humili.Unde Eccli.x.b.Sedes ducū superborū destruxit deus:t sedere fecit mites pro eis: vt patet in saul t dauid. k Multi cibi in noualibus patrū.Ad litterā multa fertilitas prouenit ex laborib⁹ patrum. Dicit aūt nouale q̄si nouiter valens.s.terra quę prius inutilis fuit/per culturā nouam facta est vtilis. Hiere.iij.a. Nouate vobis nouale:t nolite serere super spinas.Uel mystice sic: k Multi cibi:id est multiplex refectio spiritualis: l In noualibus patrū: id est in libris et in eloquijs antiquorū patrum:quos multo sudore vomere ingeniorū suorum excoluerunt:t vberes inde fructus nobis eduxerūt. Unde Job.iij.e. Alij laborauerūt t vos i labores eorum introistis. Et hoc est quod sequit: m Et alijs congregantur absq; iudicio:id est absq; labore t merito suo.Qđ patet i gentibus:quibus data est sacra scriptura absq; merito suo: et ablata iudęis malo merito suo. Unde Matth.xxj.d. Auferet a vobis regnum dei:t dabitur genti facienti fructum illius.Sic hodie multi congregant scientiam/ non in suis cordibus: sed in co-
Ps.38. dicibus: t nesciunt quibus congregant.Unde Ps. Thesaurizat t ignorat cui cōgregabit ea.Et uota q; beatus Bern. dicit:Quidā cōgregant scientiā vt sciant/t est curiositas: Quidam vt sciank/t est vanitas: Alij vt ditentur/et est cupiditas: Alij vt ędificenk/t est prudentia: Alij vt ędificent/t est charitas. n Qui parcit virgę.i. qui subtrahit correctionem q̄ ē necessaria: o Odit filiū suū.i.ad modū odiētis se habet ad illū:dum videt eū cōculcari a porcis t a bestijs deuorari:et non adhibet virgā ad huiusmodi bestias effugādas:vt patet i heli et filijs ei⁹.j.Regl. ij.Unde maximum signū odij est q; de⁹ nō corrigit pctōres. Ecō uerso / maximū signū amoris est/q̄ statim corrigit.Un.ij.Wachab.vj.c. Multo tempore non finere peccatorib⁹ ex sententia agere/ sed statim vltiones adhibere/ magni beneficij indiciū est. Ps. Deus tu propitius fuisti eis et vlciscens in omnes adinuētiones eorū. Eccli.xxx.a.Qui diligit filiū assiduat illi flagella/vt lętet i nouissimo suo.j.xxij.c. Stulticia colligata est in corde pueri: et virga disciplinę fugabit eam. Et ita patet q; qui non corrigit filiū/odit illum. p Qui aūt diligit illum:id est filium: q Instāter erudit/eū:verbis et verberib⁹/sic equū indomitū:alioquin i precipitiū ibit.Eccli.xxx.b.Equ⁹ indomit⁹ euadet dur⁹:t fili⁹ remissus euadet p̄ceps. r Just⁹ comedit/ vbicq; t vndicq; quicqd ei apponit/siue panes/siue lapides obiurgatiōis:iuxta p̄filiū Eccli.ij.a.Ome qđ tibi applicitū fuerit accipe.i.ad te cape/t in doloze sustine/t in humilitate patientiam habe. Nihil em̄ potest apponi iusto:qđ non sit cibus alicuius virtutis eius. Cōtumelię enim sunt cibus mansuetudinis:iniurię/mititatis:verbera/patiētię. Mā de igne tribulationis viuit vt salamādra:de carduis nutrit vt asin⁹: de tūsionibus impinguat vt vrsus. Ignominia est cibus humilitatis: indigētia aliena/cibus est pietatis:copia aliena cibus est charitatis:t sic de alijs. Un ergo dicit salomon: Just⁹ comedit t replet animā suam/,pficiendo in omnib⁹.Exponit etiā hoc de mensa orationis:in qua opulētissima t splendidissima est refectio animę: Ibi em̄ ,ppie homo comedit panem angelor⁹.Exponit etiā de mensa sacrę scripturę/et cōgruēti⁹: quia in illa comedit iustus/dum sibi illam spiritualiter incorporat/lumine veritatis replens intellectū:t suauitate virtutū replens affectū. Exponit etiā de mēsa eucharistię: vbi panis de celo comedit:habens in se omne delectamentum t omnis saporis suauitatem: Sap.xvj.a. Et hoc pane repletur anima/non corpus. s Uenter autem impiorum insatiabilis: quia vt dicit Glo. refecti cibis patrum/ alijs congregāt absq; iudicio.i. tm̄ ad hoc cōgregāt vt alijs effundāt et ipsi vacui remanēt:sic columba q̄ cōgregat in gutture grana vt pascat pullos:t ipa ieiuna remanet. De his dicit Eccs vj.c. Omnis labor hominis in ore eius: sed anima eius non implebit bonis. Itē Osee.iiij.b. Comedēt t nō saturabunt.

m t alijs congregant absq; iudicio. n Qui parcit virgę/odit filiū suū:qui aūt diligit illū/instāter erudit. o Just⁹ comedit/ s t replet animā suam: uēter autē impior⁹ insaturabilis.

Al. t alij j.23.b. Eccli.30.a.

Ps.98.

Moraliter

Moraliter: s Uenter impior⁹/ē cupiditas:q̄ insatiabilis est:sicut dicitur Eccs.v.b. Auarus non implebit pecunia. Et multis de causis est insatiabilis. Prima est:quia non habet fundum:Est enim quasi saccus pertusus. Secunda: quia semper crescit/etiam ex solo aspectu cibi:id est diuitiar⁹. Tertia: quia nihil eorum quę cupit mittitur in hūc ventrem: Cupiditas enim in corde est vbi pecunia intrare non potest: quomodo ergo extinguere potest famem cordis pecunia in arcam missa:Quarta est:quia huiusmodi cupita nō sunt impletiua cordis humani vbi est fames cupiditatis. Sicut em̄ delyraret q̄ conarek arcā implere sapiētia/q̄ ill⁹ omnino capax non est: sic certe multi delyrant qui cor humanū conank implere pecunia.Quinta est:quia omnia hmōi cōcupita vana sunt: t potius faciunt vacuitatem q̄ repletionem.Ben.j.a.Terra autē erat inanis t vacua ꝛc.

Cupiditas est insatiabilis

Sapiens mulier ꝛc.

Sapiens mulier ꝛc. In fine (Expo. Ca.XIIII. ꝓcedẽtis capituli assignauit salomon differentiã inter iustum ꝛ impiũ: qz iust⁹ comedendo replet animã suã: impij aũt vẽter insaturabilis est: qz impius nõ animã sed bursam implere cõtendit: In ꝟ aũt capitulo multas alias assignat differẽtias inter eosdẽ sub diuersis nominib⁹ ꝛ rerũ ꝓpietatib⁹: sed omia ad vnũ tendũt: hoc est ad iusti cõmendationẽ/ꝛ impij detestationẽ: vt.s. iusticia diligat/ꝛ ipietas odiatur. Dicit g̃: a Sapiens mulier: ad litterã: ædificat domũ suã: id est cõseruat et ampliat familiã suam: vl̃ heredes hereditate nõ ꝑuat. Sed/ c (Insipiẽs.s.mulier: d (Extructã q̃ps/a viro vl̃ a patre: e (Destruet manib⁹.i. operib⁹.s.male viuẽdo: qz sic ꝓsumit hereditarẽ filioz/vñ familia deberet sustẽtari. Uel mystice: a (Sapiẽs mulier.i. ecclesia vl̃ fidelis aĩa: b (Edificat/fide vel opib⁹ bonis: domũ suã/nõ manufactã: i. nõ hui⁹ creatiõis: ⁊ cẽlestẽ mansionẽ: quã fide et ope mereꝛ. Uel/domũ suã. i. ꝓpriã ꝓsciẽtiã: in qua habitat anima ꝛ quiescit: immo et ipse dñs. ij. Corinth. v.a. Scim⁹ q̃ si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluat/q̃ ædificationẽ ex deo habeam⁹/domũ nõ manufactã: sed ẽternã in cẽlis. c (Insipiens. i. hẽreticus vel reprob⁹: d (Extructã/vel/extructa: alia littera. id ẽ a bonis bene ordinata: e (Destruet manib⁹. i. malis operib⁹ et verbis. Mozaliter: a (Sapiẽs mulier: id est bonus ꝓlatus: qui debet deo cõcipere ꝛ parere ꝓdicando bonos filios ꝛ in ecclesijs instituẽdo: Tot em̃ filios ꝓlatus parit: quot in ecclesia instituit. b (Edificat domũ suam. i. ecclesiã/bonos instituẽdo ꝛ malos amouendo. Et sumit hẽc expositio/de Exo. j.d. vbi legit: Quia timuerũt deũ obstetrices: ædificauit illis domos. i. dedit illis filios. Bonus igit ꝓlatus ita facit: quia ad hoc positus est/vt deo bonos filios pariat: Impius aũt ꝓlatus nõnunq̃ colubros ꝛ canes ꝛ omnia genera ĩmundoꝝ aĩaliũ parit. Nõ dico deo/sed diabolo. Qz plurimos hmõi structores habet hodie dominus: qui reuera nõ domũ ædificãt: ⁊ ædificatã destruũt/ponẽtes bestias loco hominũ: loco colũnarũ ꝓstituẽtes festucas. Uñ Esa. xlix. d. Ecce in manib⁹ meis descripsi te: muri tui coram oculis meis semp: venerunt structores tui destruentes te. Unde si quis recte inspiceret/videret domũ dei: id est ecclesiã quasi aceruum lapidum/sine ordine/minores maioribus/pueros senibus suppositos/sine cemẽto charitatis: vt recte impletũ sit illud Micheę. iij. d. Sion quasi ager arabitur: ꝛ hierusalẽ quasi aceru⁹ lapidum erit: et mons templi in excelsa siluarum. Et hoc est illud malũ de quo dicit Eccẽs. x.b. Est malum quod vidi sub sole/quasi per errorem egrediens a facie ꝓncipis: positum stultum in dignitate sublimi: ꝛ diuites sedere sec̃sum: vidi seruos in equis/et ꝓncipes ambulantes super terram quasi seruos. Quare autem insipiens ordinata a sapientibus destruat/ostendit cum subiungit: f (Ambulans recto itinere: in quo non est obliquatio in dexteram fauoris/nec in sinistram odij/nec recuruatio in seipsum: sed rectitudo ad deum solum: g (Et timens deũ: id est declinans a malo ꝛ ab omni quod credit deo displicere. h (Despicit ab eo: id est ab insipiẽte: sicut dauid a michol. ij. Regl. vj.d. Uel sicut aurum ꝛ argẽtũ ꝛ lapides ꝑciosi a pauperibus: vl̃ sicut sol a noctuis. Unde Sap̃. ij.c. Grauis est nobis etiã ad videndum: quoniã dissimilis ẽ alijs vita illius ꝛ ĩmutatę sunt vię eius: Eo/dico/i (Qui infami/vel/infinita/alia littera: graditur via. Infamis est via/de qua male sentiũt boni. Uia infinita/est via circularis: de qua Ps̃. In circũitu impij ambulant. k (In ore stulti virga superbię: id est superba et imperiosa coꝛrectio. Econuerso: in ore iusti virga mansuetudinis. Unde et in arca manna simul cum virga fuit: Exo. xxv.b. Et in Numeri. xvij.c. de virga illa legit q̃ fronduit et floruit ꝛ amygdala protulit/quę sunt cibus infirmoꝝ. Uel sic: In ore stulti virga superbię: quia grandia loquit et minat: vel quia meretur cędi pro verbis oris sui. Uel/In ore stulti virga superbię: id est lingua superba ꝛ contumax/qua omnes percutit. Unde Eccl. xxvj.b. In muliere zelotypa flagellum linguę omnibus cõmunicans. l (Labia sapientũ custodiunt eos/a virga superbię: dum dulcia ꝛ humilia/vera tñ verba respõdẽt. Uñ. j. xv.a. Mollis responsio frangit irã. m (Ubi non sunt boues: id est doctores studiosi/fortes/patientes/laboriosi/cornuti: n (Presepe: id est locus ad quẽ sancta animalia congregant ad pastum spiritualem. s.ecclesia: o (Uacuũ est/a pastu spirituali: quia labor ꝛ studiositas bouis multiplicat pastum spiritualẽ/quo ꝑsepe replet: vt dicit Glo. vñ etiã bos postea reficitur. Quod figuratũ est in helia. iij. Regl. xvij.b. qui sareptanã viduam pauit: a qua ꝛ ipse pastus est. De huiusmodi boue legit Deut. xxv.a. Nõ alligabis os bouis triturantis. Idem. j. Corinth. ix.b. Job xxiij.a. Asinum pupillorum abegerũt: ꝛ abstulerunt pro pignore bouem viduę. Uidua est ecclesia: bos ꝓlatus: quem demones ꝓ pignore totius parrochię habẽdę auferunt: Securi enim sunt de parrochia habẽda/cum iam ꝓlatum tenent in carcere peccatoꝝ. Cornua bouis/sunt/patientia ꝛ sapientia: quę ex auditu et inspectione sacrę scripturę assumunt. Unde Exod. xxxiij.d. legit/q̃ facies moysi cornuta fuit ex cõsortio sermonis domini. Nũc autẽ non ex consortio dei: sed ex familiaritate magnatoꝝ sibi multi assumunt cornua dignitatum: vt vere dicãt illud Amos. vj.d. In fortitudine nostra assumpsimus nobis cornua. p (Ubi autem apparent plurime segetes: id est multitudo bene operantiũ: q (Ubi manifesta est fortitudo bouis: id ꝓlati excolentis terram. i. ecclesiã. q.d. abũdantia frugum probat diligentiã ꝛ fortitudinem boum: ꝛ vacuitas ꝑsepis defectũ vel pigritiam bouis. j. xxix.c. Cum ꝓphetia defecerit/dissipabit populus. r (Testis fidelis/ad litterã: vel doctor vel ꝓdicator bona fide: id est fideliter instruens auditores: s (Non mentiet/in doctrina vel ꝓdicatione: quod graue peccatũ est. j. xix.b. Falsus testis nõ erit impunit⁹: et q̃ loquit mendacia peribit. Timeãt igit sibi: q̃ i lectione ꝛ ꝓdicatione fabulas narrãt/ne auditores fatigentur diu eos audire. Nulla em̃ est excusatio: quia deus non vult vt dicatur mendacium quoquo modo. Unde Job. xiij.b. Munquid indiget deus vestro mendacio/vt pro eo do lus loquamini? t (Profert mendacium dolosus testis: id hẽreticus vel doctor vel prędicator quęstuarius: qui omnia agit in dolo: quia causam dei agere se simulat ꝛ non facit/sed propriã. Insuper ꝛ vẽnalis ẽ/ꝛ ideo nõ valet ei⁹ testimoniũ: Et ideo periclitat causa dei vbiq̃: qz non habet testes idoneos. v (Querit derisor: id est hẽreticus vel temptator vel hypocrita: x (Sapiẽtiam ꝛ non inueniet: quia male quẽrit: vel quia ibi quẽrit vbi nõ est. Jaco. iiij. a. Petitis et nõ accipietis/eo q̃ male petatis. Job. vij.e. Quęretis me ꝛ non inuenietis. Ubi autẽ quęrunt eam/dicit Osee. v.b. In gregibus suis et in armentis suis vadent ad quęrendum dñm ꝛ non inuenient eũ. y (Doctrina prudentiũ facilis: id est prudentes faciliter docent ꝛ docent: quia omnes obices difficultatis amouerũt a corde ꝛ ore suo: Student em̃ cordis mundicię/propter quam datur eis intelligentia veritat⁹. Esaię. liij. d. Ponã vniuersos filios tuos doctos a dño.

Prou.12.a. Mysticetar. Mozaliter Ps̃.11.

Weh.9.b.

Alr.nõ habet †apparent Tol.nõ habet tẽ 22.q.5.c. iuramenti

a Vade cōtra virum stultū/ corripiendo vel arguendo eius stulticiam: b Et nesciet: id est nescius remanebit. j. xxvij. d. Si contuderis stultū in pila: quasi tisanas feriente desuper pilo: non auferet ab eo stulticia eius. Quare hoc? Quia animalis homo non percipit ea quę dei sunt. j. Corinth. ij. d.

c Labia prudentię: id est eloquia prudentū: sunt sapiētia: quia sola sapientia eis dulcis est: vel quia de sola sapiētia loquunt. Vel/ labia prudentię/ sunt sapiētia: id est doctrina prudentum est sapida. d Lallidi est intelligere viam suam: id est sapiētis ē scrutari opera sua. Unde Threñ. iij. e. Scrutemur vias nostras et quęramꝰ ⁊ reuertamur ad dñm. Debet aūt vnusquisq; intelligere viam suā vnde venit: per quā vadit: quo vadit: id est p̄ncipium/mediū/⁊ finem. Vita cuiuslibet/est via eius: cuius p̄ncipium immūdum: mediū puersum: vltimū piculosum. Unde Bern. Attende homo vnde venis/et erubesce: vbi es/⁊ ingemisce: quo vadis/⁊ p̄tremisce. Hoc debet quilibet cōsiderare. Unde angelus quęsiuit ab agar: Unde venis et quo vadis? Gen. xvj. b. Et dauid similit a puero ęgyptio. j. Regū. xxx. c. e Et imprudētia stultorū errans. i. improuidētia de futuris facit stultos errare: id est stulti errant/quia non p̄uident futura. Ideo dicit Eccl. vij. d. In omnibꝰ operibus tuis memorare nouissima tua ⁊ in ęternū nō peccabis. f Stultus illudit peccatū: id est ludit in peccato: vel ludendo peccat. Unde. ē. x. d. Stultꝰ q̄si per risuꝫ operat scelus. Vel/ Stultꝰ illudit peccatū: id est peccatū putat risum. Unde. j. xv. c. Stulticia gaudiū ē stulto. Et Exo. xxxij. b. Sedit populꝰ māducare ⁊ bibere: ⁊ surrexerūt ludere. Item Gen. xxj. b. legit q̄ ysmael lusit cum isaac: id est ad idolatriam p̄uocabat. Uñ illū ludū vocat apostolꝰ p̄secutionem: Gal. iij. d. Vel/ Stultus illudit peccatū: id est alludit peccato: quia exteriori delectationi cōgaudet: pęnā interiorē detestans. Vel/ Stultus/mūdo: illudit peccatū/ dum sapiēter declinat ab illo. g Inter iustos morabitur gratia: quia ibi pax ⁊ quies ⁊ adiutoriū dei ē. Ibi etiā nō est ociosa: Uñ. j. Corinth. xv. b. Gratia dei sum id q̄d sum: ⁊ gratia eius in me vacua non fuit. Detestatur enim ocium ipsa gratia: et ideo inter iustos cōmoratur qui cooperantur ei. Inter iniustos autem non vult esse: quia ibi esset ociosa et in opprobrio. Unde Seneca: Nil tam fugiendum q̄ dissimiliū societas. h Cor qđ nouit amaritudinē animę suę: id est culpā suā quę est amaritudo animę/licz dulcedo sit carnis: Nouit inq̄ ad dolendū ⁊ confitendum ⁊ satisfaciendū: sicut ille qui dicebat: Recogitabo tibi omnes annos meos ī amaritudine aię meę: Esa. xxxviij. c. i In gaudio eius: qđ habebit ī futuro: pacta pęnitētia/ k Non miscebit extraneꝰ. i. alienꝰ a pęnitētia: qz p multas tribulationes oportet nos intrare ī regnū cęlorū: Act. xiij. d. Uł sic: h Cor qđ nouit amaritudinē aię suę. i. quāta pęnę amaritudo debeat aię suę p peccato: i In gaudio eiꝰ: qđ sequit hanc cognitionē: k Non miscebit extraneus/ ab hmōi cognitiōe. Unde latro dexter qui nouit amaritudinē suam/ qui dixit: Et nos quidē iuste: nam digna factis recipimus: in gaudio fuit: a q̄ seclusus fuit latro sinister/q̄ noluit cognoscere amaritudinē suam: Luc. xxiij. f. Glo. sic exponit: h Cor/iusti/ qđ nouit amaritudinē aię suę/ de dilatione futurę glorię: vel de incolatu p̄sentis miserię: i In gaudio eius/ęterno qđ expectat: k Non miscebit extraneꝰ. i. reprobꝰ: qui p̄ pręsponte cęcatus nō videt qđ in p̄senti patit: ⁊ qđ in futuro sit passurus nō p̄uidet. Uel sic ⁊ melius: h Cor qđ nouit amaritudinē animę suę. i. aīalitatis suę quę ē p̄sens tribulatio q̄ bona q̄ fructuosa q̄ p̄ciosa sit: i In gaudio eius/tribulatiōis. i. habito de ea: k Nō miscebit. i.

a Vade contra virum stultū/ b ⁊ nesciet: labia prudētię/ c sapientia. Callidi ē intelligere d viam suam: et imprudentia e stultorū errans. Stultus illudit peccatuꝫ: ⁊ inter f iustos morabitur gratia. Cor quod g nouit amaritudinem animę suę: in gaudio eius non miscebitur extraneus. h Domus impiorum delebitur: tabernacula iustorum germinabunt. i Est uia quę videt homini iusta: nouissima autem eius deducunt ad mortem. k Risus doloꝛe miscebitur:

Dom. impiorū. i. p̄ses habitatio quā putāt ęternā: m Delebit. j. Corl. vij. f. Prętcrit figura huiꝰ mūdi. n Tabernacula iustorū: id est p̄sens cōuersatio: in qua sūt incolę ⁊ pegrini: o Germinabūt: id est p̄ficient in merito qđ modo latet: sed ī futuro apparebit fructus ex germine. i. prędmū ex merito. Et nota q̄ dicit: domus impiorū/et/tabernacula iustoꝛ. Domus em̄ sunt ciuium: tabernacula pegrinorū ⁊ militantiū. In quo dat intelligere salomon q̄ qui habēt hic mansionē suam/ impij sunt. Qui aūt futurā inquirūt sicut peregrini/iusti sūt. Unde Heb. xiij. c. Non habemꝰ hic manentē ciuitatem: sed futurā inquirimꝰ. p Est via quę videt homini iusta: De via mala cum sit iniusta. i. mala: quia aut nō recto oculo cordis/ aut nimis alonge/aut superficialiter tm̄ eam intuetur. q Nouissima aūt eius deducunt ad mortem/ętcrnam. Hęc est via huiꝰ mūdi. Uia cain: via chore: via balaam: id est inuidorum/ambitiosorū/cupidorū: De qua Judas ī canonica sua: Uę illis qui in via cain abierunt: ⁊ errore balaam mercede effusi sunt: ⁊ in cōtradictione chore perierūt. Exponit etiā hoc de prelatis nimis rigidis: quibus via durę increpationis videt iusta: quia non officiū suum attendūt: sed tm̄ meritū illius qui peccauit: nescientes quoniā misericordia superexaltat iudicium: ⁊ quia iudiciū sine misericordia fiet illi qui non fecerit misericordiā: Jaco. ij. c. Dic em̄ Augustinꝰ q̄ ī pęnis accipiēdis totū ius p̄sequ: summa iniusticia est. Ideo dicit Eccs. vij. c. Noli esse multū iustus: neq̄ plus sapias q̄ necesse est/ ne obstupescas: ne impie agas multū. Et Augustinꝰ dic bonū verbum: Nemo est ita p̄positus alij vt sit meritorum retributor: sed salutis adiutor. Vox carnificum est: sic meruit: sic puniat: sed vox christianorū est: sic dolet/sic curet: sic cecidit/sic releuetur. Super hoc conquerit dominꝰ/ Esa. lvij. a. Justus perit ⁊ nō est qui recogitet in corde suo: ⁊ viri misericordię colligunt: qz non est qui intelligat. r Risus doloꝛe miscebit/generaliter: quoniā neq̄ spiritualis risus absq̄ exteriori afflictione habet vel acquirit: neq̄ corporalis risus qui ⁊ spirituali doloꝛe pungentis cōscientię ⁊ angore desiderij ⁊ labore acquisitionis totus respergit. Qđ dominꝰ dispensatorie facit: quia risus temporalis est vinus vehementer inebrians: et ideo aqua tribulatiōis mixtū temperat a domino medicante: Nam si purū biberet/faceret homīes insanire. Adhuc etiam multi insaniūt. Esa. xxviij. a. Uę coronę superbię/ebrijs ephraim. Hiere. lj. a. Calix aureus babylon in manu dñi inebrians omnē terrā: de vino eius biberūt gentes: ⁊ inde cōmote sunt. Uel sic: r Risus. i. gaudiū temporale: s Doloꝛe miscebit. i. in dolorem vertet. Luc. vj. d. Uę vobis qui nunc ridetis: quia lugebitis ⁊ flebitis. Ecōuerso dicitur de bonis: Joh. xvj. d. Dico vobis: q̄ plorabitꝭ ⁊ flebitꝭ vos: mūdꝰ aūt gaudebit: vos autē

ī. 16. d.

gaudebit: vos autē cōtristabimini: sed tristicia vestra vertēt in gaudium: Qđ significatū fuit/ Joh. ij. b. vbi aqua versa est in vinū. a Et extrema gaudij/ mūdani: b Luctus/ pēni tentię vel gehennę/ occupat: Qđ dns figuratiue ostendit in se/ qui veniens in hierusalē laudari ꝛ honorari voluit: ꝛ postea pati. Unde eodem die vbiq; in eccl̄ia fit festi/ ua p̄cessio: ꝛ postea le gīt passio. In p̄cessio/ ne legit euāgeliū hze/ ue de laude et honore ei⁹: ꝛ postea passio p̄/ lixior: quia hzeue est gaudiū huius mundi: ⁊ eterna est pēna gau/ dentium in hoc mun/ do. c Uijs suis: id est operibus suis: q̄ reuera nō sunt vię sed inuiū: d Replebit stultus/ in futuro. Et signanter dicit replebit: qz peccata q̄ sunt vię stultoꝝ habēt duo. s. voluptatem ꝛ pēnalitatē. Unā partē bibūt hic stulti. s. voluptatē: vnde semipleni sunt: In futuro bibēt aliā partē. s. pēnalitatē: et tunc erūt pleni. Uñ. s. xij. c. dī: Peccatores replebunt malo. In ꝟ autē est stultitia: quia querītur ordo iusticię: quia p̄mo debet bibi calix pēnalitatis: ꝛ postea calix voluptatis: Et ita faciunt sapiētes. Et ꝟ ordine porrigit dns calicē suū amicis suis. Ca/ lix enim in manu domini vini meri plen⁹ mixto. Ūūdus ꝟo ꝛ diabolus ecōuerso dant: Jdeo dicit Abacuk. ij. c. Uę qui dat potū amico suo mittens fel suū ꝛ inebrias vt aspiciat nuditatē eius. e Et super eum erit vir bonus/ in iudicio quasi iu/ dex. Matth. xix. d. Ame dico vobis q̄ vos qui reliquistis oīa ꝛ secuti estis me ꝛc. Tripliciter aūt bon⁹ est sup malos. Primo cōuersatiōe: quia maloꝝ cōuersatio est in terra: bonoꝝ aūt cō/ uersatio in cęlis est: Phil. iij. d. Secūdo dignitate: qz stultus sapienti: ꝛ malus bono seruit. s. xj. d. Stultus seruiet sapienti. j. xvij. a. Seruus sapiēs dñabit stultis filijs. Tertio potesta/ te i iudicio: vt dicit Malach. iij. a. Calcabitis impios cū fue rint cinis sub planta pedum vestroꝝ: in die qua ego facio dicit domin⁹ exercituū. f Innocens. i. inexpert⁹ ꝛ ignarus ma/ licię/ tam suę q̄ alienę: g Credit omni verbo/ tam bono q̄ malo: ꝛ sicut paruulus circūfert omni vento doctrinę: vt le/ gīt Eph. iij. c. quod vitiū est. Sunt em̄ duo vitia quasi cōtra/ ria. s. nimia leuitas ad credendū/ ꝛ nimia tarditas ad credendū. Inter quę medius ē habitus/ qui est virt⁹: ꝛ dicit astutia/ nec omni/ nec nulli credēs. Seneca. Et oībus ꝛ nulli credere vitiū est. Eccl̄i. xix. a. Qui cito credit leuis ē corde ꝛ minorabit. Jtē j. Joh. iij. a. Charissimi nolite credere omni spiritui: sed pro/ bate spūs si ex deo sint. h Astutus cōsiderat gressus suos. i. q̄uidet vbi ponat ꝛ figat pedes suoꝝ affectuū ꝛ inten/ tionū. i Sapiēs timet/ pēnas ꝛ sepationē ꝛ offensā patris. k Et declinat a malo. i. a peccato. Per timorem em̄ do/ mini declinat hō a malo: vt dicit. j. xv. d. Uel sic: Sapiēs/ q̄ habet oculos in capite: vt dicitur Eccē. ij. c. Timet pricula vię: quia videt totū mundū plenū laqueis ꝛ gladijs ꝛ puteis bituminis. i. viscatę voluptatī. Uñ Eccē. vij. c. Qui timet deū nihil negligit. l Stultus transilit/ de peccato in peccatū velut equus exoculat⁹ qui nihil timet: qz nihil videt. Uñ vul/ go dicit: Nullū animal audacius equo cęco. m Et confi/ dit/ de impunitate. n Impatiēs. i. impetuosus: qui statim effundit iram suam: o Operabit stulticiam: apte iram suam ostēdendo. p Et vir versutus: id ē simulator/ hy/ pocrita: q̄ irā dissimulat: ꝛ nō ex furore/ ꝧ ꝟsulte ꝛ studiose vin/ dictā quęrit: q Odiosus est. i. plen⁹ odio dei ꝛ hominū. Unde Job. xxxvj. b. Simulatores ꝛ callidi p̄uocāt iram dei. Supra. xj. b. Simulator ore decipit amicuz suū. Hieronym⁹. Comparatiōe duoꝝ malorum/ melius est aperte peccare q̄ sanctitatē simulare. Et Glo. Reprehensibilis est impatiens: sed multo peior ꝛ odiosior est versutus: Ille enim palam ostendit stulticiam suam: iste cum sit corde puersus simplicitatem simu/

Ps. 74.

pliciter bo/ nus sup ma/

lat ꝛ humano iudicio sanctus/ diuino inter reprobos estimat. r Possidebunt: q̄si hereditatem cum p̄rietate ꝛ vsufru/ ctu eius: s Paruuli/ sensu: stulticiam/ qua p̄sentia bo na iudicant meliora futuris: quę est sapientia mundi: nolentes eam cōmutare in sapientiā dei/ quę est stulticia mundi: Juxta consilium apostoli. j. Corinth. iij. d. Si q̄s Ar. ꝟbosus sapiens videtur esse in hoc seculo/ stultus fiat vt sit sapiēs. Sapiētes aūt huius mundi ideo paruuli appellant a sā/ ctis: quoniā quasi pu/ eri abcedarij ꝛ elemen tarij in libro vniuersi pulchritudinē creatu/ rarū/ q̄ sūt litterę bui⁹ libri mirant: et intelle/ ctū ꝛ scientiā earū q̄ ē dei potētia ꝛ sapiētia ꝛ bonitas/ oīno nō capiūt. Uł s Paruuli: id est iudei sub pedagogo legis cōstituti: vt dī Gal. iij. d. r Possidebūt stulticiā/ litteralis itelligētię/ ei insepa rabiliter adhęrentes. t Et expectabunt astuti. i. sapiē/ tes/ nō cōtenti puerilibus: v Scientiā: vel sapientiā/ alia littera: quę vtraq; dat a deo. Jaco. j. c. Omne datū opti mū ꝛc. Et dicit hoc cōtra illos qui p̄cipitare volunt tempus doctrinę: cuz scientia veniat quodam ordine ꝛ quibusdā gra/ dibus: Jndiget em̄ experimēto ꝛ tempore: vt dicit philoso/ phus: Qđ bene nozūt astuti: ꝛ ideo expectāt: Paruuli pusil/ lanimitate diffidētes/ vel tędio affecti: resiliunt ꝛ nō sustinent expectare. x Jacebunt mali/ quo ad mozes/ surgere non valētes: y Ante bonos: id est in cōspectu bonoꝝ quos hic deprimebāt. z Et impij/ in fide: a Ante portas iustorum: id est ante sensus siue ante visiones iustorum. Ui/ debunt enim iusti malos iacentes in tormentis/ vt gratiores sint deo redemptori suo. Unde Esaię vlti. g. Egredient ꝛ vi/ debunt cadauera virorum qui p̄uaricati sunt in me: vermis eorum non morietur ꝛ ignis eorum non extinguet̄: ꝛ erūt vsq; ad satietatē visionis omni carni. Qđ autē ait: Egredient/ non pedibus/ sed oculorū intuitu intelligit: quem cum volunt/ fo/ ras emittunt ad videndum eorū supplicia. Unde Beda. Qz ait: Ante bonos vel ante portas: non ad loci vicinitatem per/ tinet: sed ad visionem qua tormenta malorum aspiciunt. b Etiam primo suo pauper odiosus erit: ad litteram: vt Iob ꝛ Tobias vxoribus suis fuerunt: non solum onerosi: sed etiā multis alijs inmicj suis. Et hoc ideo est: quia sicut canes circūdationem carnium amant in ossibus: sic mūdus circūda tionem diuitiarum in amicis. Mundū voco amicos fortunę: de quibus Seneca: Uel muscę/ cadauera lupi/ frumenta for/ micę sequūt̄: p̄edam sequit̄ turba ista non hominē. Eccl̄i. vj. b. Est amicus socius mensę ꝛ non p̄manet in die necessitatis. Uel mystice: c Pauper/ diuitijs spiritualibus vir/ tutum et operum: d Odiosus erit primo suo: id est christo: qui p̄ximum se p̄obat Luc. x. f. in parabola sauci/ ati. Odiosus autem dico/ nō affectu: quia odium non cadit in deum: sed effectu: Dicet enim quasi iratus: Jte maledicti in ignem eternū ꝛc. Matth. xxv. d. Et illud: Ligatis manibus ꝛ pedibus eius p̄icite eum in tenebras exteriores: Matth. xxij. b. e Amici vo diuitū/ huius mūdi: f Multi dū diuites sunt. Si aūt pauperes fiant: pauci aut nulli. j. xix. e. Diuitię addunt amicos plurimos: a paupere autem et hi quos habuit separant. Uel/ e Amici diuitū/ virtutibus/ f Multi: oēs videlicet sancti et angeli. g Qui despicit proximū suum/ natura/ sāguine/ affectu/ p̄fessione: deseren do eum in necessitate vel aspernando: h Peccat/ contra iusticię rectitudinem: quę iubet hoc facere alijs quod sibi vel/ let quilibet fieri. Unde Matth. vij. b. Quęcunq; vultis vt fa ciant vobis hoies: et vos facite illis. Jtem peccat contra in/ nocentię regulā: quę nec miserū facit/ nec miserū relinquit: vt dicit Augustinus. Jtem peccat contra charitatē: quam excu/

dit a se. Ūñ. j. Joh. iij. c. Qui viderit fratrē suū necesse hre ⁊c.
a Qui autē miserē/affectu vel effectu: b Pauperi/ simpliciter. i. cuilibet indigenti/nō cuidam tm̄: c Beatus erit. Unde Matth. v. a. Beati misericordes quoniā ipsi misericordiaz consequent. j. xix. c. Fgnerat dño qui miserē pauperis ⁊ vicissitudinē suaz reddet ei. d Qui credit in domino/fide vera et viua: e Misericordiā diligit: ⁊ sibi fieri a deo/dum fide illuminate p malis p̄teritis iudiciū sibi imminere cognoscit: et alij facere/dum p hoc se veniā cōsecuturū sperat. f Errāt/ a fide operante per dilectionē: g Qui operant malū: id est peccatū contra misericordiā. h Misericordia ⁊ veritas p̄parant bona/eterna. Misericordia em̄ erigit spem: veritas incutit timorē: Que sūt due molę/inter quas molit homo vt fiat panis dignus mensę domini: de quibus habet Deut. xxiij. b. Uel/ h Misericordia/homis: qua miserē pauperis: i Et veritas/qua se iudicat: k Preparant bona/ gratię in p̄senti: ⁊ glorię in futuro. Uel/ h Misericordia/ qua deus largit gratiā. i Et veritas/qua punit: k Preparāt bona. i. bonū locū i glia. Uel/ h Misericordia/q̄ p̄mittit: i Et vitas/quę implet p̄missū. Uel/ h Misericordia/qua deus vocat nos ⁊ adoptat in filios: i Et veritas/nostra: qua pactū baptismale ei seruamus: k Preparant. i. in vita ista parāt: bona/in futura vita habēda. l In omni ope bono erit abūdantia/gratuitox ⁊ eternox bonozū. q. d. bona opa faciūt operātes abūdare. Et h̄ merito: qz opera bona fructus sunt ⁊ fruges: de quibus est omnis abundantia bonitatis/quę opus inchoat ⁊ implet ⁊ cōsūmat. Sicut em̄ bonus fructus oritur ex abundantia pinguedinis terrę: ita bonū opꝰ ex abūdātia pinguedinis gr̄ę. m Ubi autē verba sunt plurima/sine opere: ibi frequēter egestas/ veri boni: quia in multiloquio nō deerit peccatuz: Supra. x. c. Sicut ficus foliosa sine fructu cui maledixit dominꝰ/ Matth. xxj. b. et Marci. xj. c. n Corona sapientū diuitię eorū. i. diuitię sapiētiū distributę pauperibꝰ sūt corona. i. causa coronę eorū qua coronabunt in gloria. Uel/ Corona sapientū diuitię eorum. i. sapientes non quęrūt alias diuitias q̄z coronā factā ex auro sapientię ⁊ argento eloquentię et lapidibus p̄ciosis siue gēmis virtutū: q̄ soli reges coronant: qui. s. regnāt super membra sua ⁊ vires ⁊ motus ⁊ passiones. o Fatuitas stultorū/est/imprudētia. i. improuidētia. q. d. ideo sūt fatui: quia sibi non p̄uident de futuris: ⁊ de p̄sentibꝰ cōmodis gaudent. p Liberat animas testis fidelis: id est christus dominꝰ: qui testimoniū reddidit sub pontio pilato/ bonā confessionē: sicut legitur. j. Timoth. vj. c. Uel/ Hic liberat animas de carcere peccatorum/⁊ de manibus diaboli. Joh. viij. e. Si filius vos liberauerit/ vere liberi eritꝭ. Uel/ testis fidelis/ est bonus doctor et verus p̄dicator: in quōrū p̄sonam vel dicta nihil habet obijcere aduersariꝰ: Quibꝰ dicit Esa. xliij. b. Vere vos testes mei dicit dñs. Et Act. j. a. Eritis mihi testes i hierusalē ⁊ in omni iudea ⁊ samaria ⁊ vsq; ad vltimū terrę. q Et p̄fert mendacia/de malo thesauro cordis: r Uersipellis: id est diabolꝰ: qui pellem suam vertit ne agnoscat: transfigurans se in angelū lucis. ij. Corinth. xj. c. id est mala q̄ suggerit/bona esse mentit: et dum bona p̄mittit/ad eterna tormenta p̄ducit. Uel/ versipellis/dicit hereticus ⁊ hypocrita/⁊ generaliter quilibet deceptor: qui cor lupinū vertunt sub pelle ouina. Matth. vij. c. Attendite a falsis p̄phetis qui veniunt ad vos in vestimētis ouium: intrinsecus autē sunt lupi rapaces. Uel/ versipellis/est p̄dicator questuarius: qui pellem sacrę scripturę vertit ad lucrū tēporale: ⁊ talis sępe p̄fert mēdacia.

Alia translatio habet: Incēdit aūt mendacio dolosus animas deceptoz. Et dicit Interl. antigraphus. q. d. b sunt diuersę translatiōes/diuersos sensus habentes. Antigraphus em̄ quędam figura est similis ó greco/habēs punctum desup: ⁊ ponit vbi sunt diuersę translatiōes/ diuersos sensus habentes/sicut hic. Et est vna de. xv. figuris/quibꝰ sancti per totam bibliam vtunt: ꝓpter quarū ignorantiam multę glosę ignorant. Hęc aūt sūt nota figurarum: asteriscus: obelus: obelꝰ ad punctum: liminiscus inter punctos: antigraphus cū pūcto: pagraphꝰ: positura: gryphia: antisigma sine pūcto: antisigma cū pūcto: ancora suplo: ancora iferioz: cerauniū ⁊c. B 1.q.4.c.ecclia. ·b·bis ita

a qui autem miserē pauperi
b beatꝰ erit. Qui credit in do-
c mino misericordiam diligit:
d errant qui operant malum.
e Misericordia ⁊ veritas p̄-
f parant bona. In omni opere
g bono erit abundātia: vbi au-
h tem verba sunt plurima/ibi
i frequēter egestas. Cōrona sa-
k pientū diuitię eorū: fatuitas
l stultorꝫ imprudētia. Liberat
m aias testis fidelis: ⁊ pfert mē-
n dacia versipellis. In timore
o dñi fiducia fortitudinis: et filijs eiꝰ erit spes. Timor dñi
p fons vitę vt declinet a ruina
q mortis. In multitudine ppli
r dignitas regis: ⁊ in paucitate
s plebis ignominia principis.
t Qui patiēs est multa gubernat

u In timore dñi: q̄ est initiū sapię/vt dicit inclin. Ecclī. 1. b.
v Fiducia fortitudinis: qz tāto fortius mundum despicit quis: quāto plus deū timet. Et recte cōiunxit salomon timorē ⁊ fortitudinē: In timore em̄ est humilitas cōtra p̄sumptionē: in fortitudine magnanimitas contra pusillanimitatē/ne humilitas sine fortitudine sit pusillanimis: ⁊ fortitudo sine humilitate p̄sumptuosa.
w Et filijs eius. s. timoris/erit spes. Qui enim prudēter timent deum: cōsequēter sperant in eo. Timor em̄ peccatū expellit: Ecclī. j. c. Quo expulso/statim anima exonerata erigit ad deū/spans ab eo liberari a pęna quam meruerat per peccatū. Unde Pš Pš. 113. Qui timent dominū sperauerūt in domino. x Timor domini: id ē quo timetur dominus:
y Fons vitę. s. spiritualis. i. initium: nō vt ex eo fluat vita spiritualis/sicut exfōte riuulus: sed hoc modo:
z Ut declinet: id est declinare faciat:
a A ruina mortis: id est a casu mortalis peccati.
b In multitudine populi dignitas regis: id est gloria: ad litterā: vt patet in salomone. iij. Regl. x. a. quando venit ad eum regina saba. Mystice: b In multitudine populi/deo fidelis seruientis: Mystice
c Dignitas. i. honor siue gloria:
d Regis: id est christi regētis ecclesiā. Uel/ Regis: id est p̄lati se ⁊ subditos bene regentis. Sed contra hoc videt esse illud/ Esaię. ix. a. Multiplicasti gentē ⁊ non magnificasti lętitiam. Solutio. Illud exponit p̄m vnam de septem regulis ticonij sic: Multiplicasti gentem/in fide christi: non magnificasti lętitiam iudęorum.
e Et in paucitate plebis/ ad deum festinantis:
f Ignominia principis: id est diaboli vel hęretici: non q̄ paucos habeat diabolus: sed quia ius et possessio eius minuitur in conuersione infidelium. q. d. salomon: in incremento populi fidelium/christi gloria crescit/vel boni p̄lati: in minoratione infidelium crescit ignominia diaboli vel hęretici.
g Qui patiens est multa gubernat sapiētia: vt patet in dauid ⁊ semei. ij. Regl. xvj. b. Sapientia em̄ duo habet: lumen cognitionis quo illuminat intellectū: et saporē suauitatis quo reficit affectuz. Patienti omnia sapiunt suauiter/etiā ipsa amaritudo p̄secutiōis et tribulationis. Ūñ Deut. xxxij. c. Inundationes maris quasi lac sugent. Item patienti ipsę tenebrę p̄secutionis et tribulationis p̄stant lumen. Esaię. xxvij. e. Sola vexatio tm̄modo dabit intellectū auditui. Pš. Et nox sicut dies illuminabit: sicut tenebrę eius Pš. 138. ita ⁊ lumē eius. Totam igit sapientiam habet patiens: quia lumen cognitionis et saporem suauitatis in omnibus habet. Et ideo verum est q̄ patiens multa gubernatur sapientia: id est tota sapientia. Et ideo vbiq; commodum ⁊ lucrum facit. Unde dominus inuitās discipulos ad lucrū istud/dicit Lucl. xxj. d. In patiētia vestra possidebitꝭ animas vestras. j. xvj. d

Helioz est patiens

Melior est patiens viro forti: & qui dominatur animo suo: id est animositati suę/ expugnatore vrbium. a Qui autem impatiens est/exaltat stulticiã suam: id est in euidenti ponit/ad omnia respondendo. Unde .s. xiij.c. Qui fatuus est aperit stulticiã suã. Et .j. xv.a. Os fatuorum ebullit stulticiam

t.prudẽtia

t.pauperi
t.expellet

a †sapiẽtia: qũ autẽ impatiẽs
b est/exaltat stulticiã suã. Vita
c carniũ sanitas cordis: pũtre
e do ossiũ inuidia. Qũ calũ
f gniat egẽntẽ exprobrat facto
g h ri ei⁹: honorat autẽ eũ qui mi
k l serek †paupis. In malicia sua
m n †expellit impius: sperat autẽ

o iustus in morte sua. In cor
p de prudẽtis requiescit sapiẽ
q tia: & indoctos †q̃sq; erudiet.
r s Justicia eleuat †gentẽ: mi
t seros facit populos pecca
v tum. Acceptus est regi mi
x y nister intelligẽs: iracũdiam
z a eius inutilis sustinebit.

Vita carniũ .i. infirmitat exteriorꝭ: est/ c Sanitas cordis .i. puritas cõscientię & intẽtionis. q. d. puritas cõscientię & rectitudo intentiõis roborat & vitificat infirmitatẽ hominis. Vñ Eccl. xxx. d. Jocunditas cordis hęc est vita hominis. Cum em̃ cor sanũ est omnia membra spũalia mouent ad nutũ ei⁹. Vel sic: b Vita carniũ: id est laicorũ vel secularium: est/ c Sanitas cordis: id est clericor vel claustraliũ: quia ab ipsis debet pcedere spiritus vitę in illos. Sed non est sic: immo spiritus mortis procedit ex eis. Matth. xv. b. De corde exeunt cogitationes malę: homicidia/adulteria/fornicationes/furta/ falsa testimonia/blasphemię. Totũ enim corruptũ est cor ecclesię et infectũ: et ideo totũ corpus infirmat. Esa. j. b. Om̃e caput languidum et omne cor mœrens: a planta pedis vsq; ad verticem/ non est in eo sanitas. d Putredo ossium: id est bonorũ operum: est inuidia: quia quantumcunq; videantur fortia opera nostra: per inuidiaꝫ putrescũt ante oculos dei. Inuidia enim totũ hominẽ interiorem putrescere & rabescere facit: sicut febris ethica. Unde Gregor⁹ de inuido dicit: In corde rabies/in vultu macies/in ore stridor dentiũ: ibi serpens antiquus omnia sua concutit. Vel sic: Putredo ossium inuidia: id est doctorum/p̃dicatorũ/claustraliũ: qui omnes debẽt esse ossa ecclesię. i. sicci castitate/concaui humilitate/medullati charitate/fortes patientia/albi sanctimonia/macri abstinentia. De huiusmodi ossibus dicit Ezech. xxxvij. b. Ossa arida audite verbũ domini: Hęc dicit dom⁹ deus ossibus his: ecce ego immittã in vos spiritũ & viuetis/& dabo super vos neruos/& succrescere faciam sup vos carnes: & supertendã in vobis cutem/& dabo vobis spiritũ & viuetis. e Qui calumniat/falso criminando/vel duriter increpando/vel iactanter deridendo: f Egentẽ/scientia vel virtute vel diuitijs: g Exprobrat factori eius: id est deo: qui talẽ eum fecit. Poterat em̃ eũ fecisse sapientiorẽ vel ditiorẽ te si voluisset. Lucl. x. c. Qui vos spernit/me spernit. h Honorat autẽ eum: id est factorẽ suum: i Qui miserek/affectu vel effectu: k Paupe/ris/materialis vel spiritualis: quia reputat sibi impensum qđ pauperi ꝓpter ipm impendit. Matth. xxv. d. Amen dico vobis: q̃diu fecistis vni ex fratrib⁹ his minimis/mihi fecistis. j. xix. c. Fœnerat domino qui miserek pauperis. l In malicia sua: id est ꝓ malicia sua: & cum malicia sua: m Expellitur impius/a spe boni/vel a regno dei/vel de ecclesia qua/si putridũ membrũ/vel de mũdo/ vel de corpore. Et est argumentũ q̃ mali deferunt secum malã volũtatem in infernũ. Vñ Ezech. xxxij. f. Descenderũt in infernum cum armis suis. Et Eccl. xxvij. a. Conterek cum delinquẽte delictum. n Sperat autẽ iustus: qui .s. reddit deo & sibi & ꝓximo suo. o In morte sua/ ad litteram: quia tunc moriunt omnes aduersarij eius: & ipse liberat de carcere captiuitatis: & applicat ad portũ salutis: & inuenit thesaurum quem tota vita sua quęrere nõ cessauit .s. christum. Phil. j. c. Mihi viuere christus est: & mori lucrum. Ps. Preciosa in ꝓspectu domini mors sanctor eius. Eccl. xlj. a. Noli metuere iudicij mortis. Ibidem: O mors bonũ est iudicium tuũ homini indigenti. Vel sic: Justus sperat in morte sua/ qua moritk peccato: quia tunc fugit ad dei misericordiã: q̃ pctõ morik. Unde Job. xiij. c. Si occiderit me sperabo in eum. Nullus enim quãtũcunq; peccator desperare debet: qr si moriak pctõ/ spe saluus erit. Quacũq; enim hora peccator ingemuerit &c. Ezech. xviij. f. Nostra translatio habet: Dum auerterit se impius ab impietate sua quam operatus est: & fecerit iudiciũ & iusticiã/ipse aiam suam viuificabit.

p In corde prudentis: id est ꝓuidentis diem mortis suę: q Requiescit sapiẽtia: quia ibi est sine litigio solicitudinis temporalis. Unde Eccl. xxxviij. c. Sapientiã scribe tempore vacuitatis: et qui minorak actu/sapientiã pcipiet: quia sapiẽtia replebik. In corde imprudentis & peccatoris/ibi nec est nec requiescit sapiẽtia: quia non inuenit foramen p qđ intret. Vñ Sap. j. a. In maliuolã animã non introibit sapientia. In corde bonorum ibi quiescit sapiẽtia quasi in ꝓprio hospitio: tamẽ aliquãdo inquietak per venialia peccata. Unde dicit Hieronym⁹ super Esaiã: q̃ sapientia in solo christo habuit mansionem quietis: in alijs hospitium tribulationis. Et nota q̃ dicit: in corde: Primo enim sapientia habenda est in corde/intellectu/& affectu. Secundo in manu/effectu. Tunc demũ in ore/profectu: & sic sibi et alijs proficiet. Vñ sequik: r Et indoctos quosq; erudiet/ verbo & exemplo. s Justicia eleuat egentem/ab egestate: vt patet in ioseph eleuato de carcere pharaonis: Gen. xlj. b. Et in daniele educto de lacu leonum: Daniel. vj. f. Vel s Justicia: id est humilitas: t Eleuat egentem: id est suam indigentiam cognoscentẽ humiliter & ꝓfitentem. Unde Luc. xviij. c. Qui se humiliat exaltabik. Eccl. xj. a. Sapientia humiliati exaltabit caput illius: & in medio magnatorũ cõsedere illũ faciet. Et Eccl. xv. a. Qui timet deũ faciet bona: & qui cõtinens est iusticię/apprehendet illã. Et .j. eodem. Et exaltabit illum apud ꝓximos suos. v Miseros facit populos peccatũ: quia ad miseriã inferni trahit illos: et quia facit eos seruos diaboli. Unde Ps. Miser factus sum & curuatus &c. Vel/ Peccatũ facit populos miseros/virtutum & operum: qui ꝓius erant fęlices: id est causa fęlicitatis. x Acceptꝰ ẽ regi minister intelligens: id est prudens ad fraꝫ. Vel ad Mystice y Minister intelligẽs/christꝰ ẽ q̃ voluntatẽ regis. i. patris in omnib⁹ intellexit & fecit: de quo Matth. xx. d. Filius hominis non venit ministrari sed ministrare. Et ido/ x Acceptus est regi. i. dilectus deo patri. Matth. xvij. a. Hic est fili⁹ meus dilect⁹ in q̃ mihi cõplacui. Mozaliter: Mozaliter y Minister &c. Quilibet nostrũ minister est. ij. Corinth. vj. a. In omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut dei ministros: nõ sicut dominos: Dispensatores em̃ ministerior dei sumus/nõ domini. Et qui hoc intelligit/& intelligere efficaciter se oñdit/ x Acceptꝰ ẽ regi. i. christo. Vñ dicet ei in fine: Euge serue bone & fidelis &c. Matth. xxv. b. Et nota q̃ fidelem vocat: quia in nullo sibi dominiũ vsurpauit: sed tm̃ ministeriũ. Unde beatus Berñ. Fidelem seruum te esse putato/si nihil de bonis domini tui manibus tuis inhęserit: Domin⁹ enim sibi dominũ reseruauit: tibi autẽ dispensatio credita est. z Iracundiam eius. i. regis: a Inutilis/seruus/sustinebit/in futuro: quando dicek ministris: Tollite ab eo talentũ & date ei qui habet decem talẽta: Omnẽ enim habenti dabik & abundabit: inutilem autem seruũ ejcite i tenebras exteriores: Matth. xxv. c. et Luc. xix. d. Quãto magis iracundiã regis sustinebit seruus noxius vel damnosus: qui alios .s. occidit per malũ exemplũ/ aut per prauam suggestionem. Rabanus. Quid merek rapacitas vbi sic damnak inutilitas? Augustin⁹. Summa ira dei est cuꝫ hic parcit: ad hoc enim parcit hic/ vt in eternum puniat: Si non parcit: ad hoc nõ parcit/vt in eternũ parcat. Unde Ps. Domine ne i furore tuo arguas me &c. Ibi dicit Augustin⁹: Domine hic vre: hic seca/dũmõ i futuro parcas. Hoc ẽ primũ signũ iracundię dei/q̃ hic peccatũ non punit. Secundũ est ꝑsens prosperitas. Unde

Ps.115.

Dystice

Ps.37.

Ps.6.et.37.

sperītas. Unde Gregor⁹. Successus p̄sentis felicitatis est in/
diciū eternę reprobationis. Tertium signum est q̄ sine cōten/
tione dimittit eos dominus diabolo/ vel sibipsis. Roma.j.c.
Propter quod tradidit illos deus in desideria cordis eorum:
in immūdiciam .ꝛc. Expo. Ca.XV.

A j.25.b. Responsio mollis ꝛc. Cōmendata itelligētia cordis sup: docet hic salomon re/sponsum oris/cōferēs duram et mollem re/spōsionem: ostēdens quid vtraq; efficiat: vt sic doceat mollem eli/gere responsionē/ꝛ du rā fugere. Dicit ergo:

a Responsio mollis: id est benigna: ve/ra tamē: b Frangit: id est mitigat: iram/increpantis vel cōminantis: vt patet in abigail.j.Regl.xxv.d. Et in gedeone qui dixit ephraitis: Melior est racemus ephraim vindemijs abieęr: Judicl.viij.a. c Sermo durus/ increpātis vel respondentis: d Suscitat furorem/ in altero: vt patet in nabal.j.Regl.xxv.b. Et in roboam.iij.Regl.xij.d. Et in vitaspatrum legitur de quodam abbate: qui mittebat in ciui/tatem quēdam monachū comparare necessaria: qui inueniens quēdam raptorem/dixit ei: Quo vadis dęmon? Et ille respon dit: Tu experieris me esse dęmonē: ꝛ extracto gladio occidit eum. Quē raptorem iterum abbas inueniens/dixit ei: Salue frater. Et ille respōdit: Nō sum frater tuus/sed frater dęmonū sum: et secutus abbatem/factus est monachus. Unde Hiero/nymus: Vide quid lenitas sermonis fecerit: ꝛ quid austeritas. Per quod patet q̄ nunq̄ debemus abominari peccatores. Deut.xxiij.b. Nō abominaberis idumęū: quia frater tuus est: neq; egyptium: quia aduena fuisti in terra eius: Sicut dicit de quodam recluso/q̄ spuit in faciem cuiusdā peccatoris qui vene rat ad eum confiteri. Est autē mollis responsio: cum quis ver/ba increpātis humiliter recipit: vt dicit Beda. Itē cū flagella/mur a domino infirmitate vel aliqua tribulatione: tunc mollis respōsio est patiēs sustinētia flagelli. Et hęc respōsio mitigat iram. Unde .j.eodē.b. Vir iracundus suscitat rixas: qui pati/ens est mitigat suscitatas. Mollior respōsio est culpę suę re/cognitio ꝛ iusticię dei cōmendatio. Sed mollissima responsio est gratiarūactio in ipsa tribulatiōe: Et hęc respōsio oīno fran git iram. Unde Eccl.xviij.b. Nonne ardorē refrigerabit ros: Sic ꝛ verbum bonū melius q̄ datum. e Lingua sapien tium. Interlin. dicit: id est catholicorū patrum: f Ornat scientiā/ diuini eloquij fideliter exponendo. Uel/ e Lin/gua sapientiū: id est doctorū: qui ex sapore cordis p̄ferunt verba: f Ornat scientiā: manifestando aliis exquisitis ꝛ planis verbis: nō politis ꝛ rhythmicis. Talis em̄ ornatus vt homo placeat/meretricius est: ꝛ potius sordidat q̄ ornet. Unde .j.xxvj.d. Quomō si argento sordido ornare velis vas fictile: sic labia tumentia cum pessimo corde sociata. g Os fatu/orum: id est hęreticorū: b Ebullit stulticiam/scripturā puertendo: suos sensus sanctorum auctoritatibus p̄ponendo. Uel/ g Os fatuorū: id sine cōdimento salis: id est discre/tionis loquētium: b Ebullit stulticiam: quia feruenter ꝛ impetuose p̄fert eam: i In omni loco oculi domini cōtemplant bonos ꝛ malos: vnde cautius agendū est. Unde Boecius. Magna nobis indicta est necessitas p̄obi/tatis nisi dissimulare velimus/cum omnia agimus in cōspectu iudicis cuncta cernentis. .j.xvj.a. Omnes vię hominū patent oculis eius. Job.xxvj.b. Nudus est infern⁹ coram illo: et nul lum est operimentū perditioni. Contemplat autem dominus bonos ad remunerandum. Pš. Oculi domini sup iustos ꝛc. Ibidem. Malos vo ad condemnandū. Pš. Vultus aūt domini super facientes mala ꝛc. k Lingua placabilis: id est docto/ris catholici: l Lignum vitę: quia ad fructū ꝛ soliditatē

a Responsio mollis frangit iram: b r sermo durus suscitat furorem. c Lingua sapientium d ornat scientiā: e f os fatuorum g h ebullit stulticiam. In omni i loco oculi domini: contem/plant bonos et malos. k Lingua placabilis lignum vitę:

vitę/gratię ꝛ glorię ducit. Uel/ k Lingua placabilis: id est deum placans ꝛ homines: l Lignum vitę: quia fru/ctus eius vita est his qui apprehēderint eam. m Quę au tem imoderata est: id ē sine mō eccl'iasticę regulę. n Cō teret spiritū/proprīū ꝛ auditorū. .j.xviij.b. Os stulti cōtri/tio eius: ꝛ labia ipsius ruina animę eius.

m n quę aūtē imoderata est cōn/
o teret spiritū. Stultus irridet
p disciplinā patris sui: qui aūt
q r custodit increpationes astū/
s tior fiet. In abūdāti iusticia
t v virt⁹ maxia est: cogitationes
x y aūt iprorū erādicabunt. Do/
z mus iusti plurima fortitudo:
a b ꝛ i frūctib⁹ impij cōturbatio.

o Stultus irridet disciplinā patris sui. Stult⁹ ē iudaic⁹ p̄lus: q̄ irrisit ꝛ adhuc irridet disciplinā p̄ris sui: id est christi qua p nobis disciplinat⁹ est. Esa.liij.b. Disciplina pacis nr̄ę sup eū. Uel qua eos p se ꝛ apostolos docuit. .j.Corinth. .j.c. Uerbū crucis per/euntibus quidem stultitia est. Uel/ Stultus/est omnis pec/cator terrenis actib⁹ deditus/non p̄uidēs in futurū. Is/irri/det disciplinā patris sui. .i. dei vel p̄lati vel doctoris mo/nentis terrena ꝓtemnere/ꝛ cęlestia quęrere. p Qui autē custodit: id patienter suscipit: q Increpationes/ver/borū vel verberū: r Astutior fiet: id ē sapiētior. s In abundanti iusticia: qua sobrie ꝛ pie ꝛ iuste viuit in hoc sę/culo: Titū.ij.d. t Uirtus maxima est. Magna: quia sobria sibi. Maior: quia iusta proximo. Maxima: quia pia deo. Uel iusticia sufficiens est obseruantia p̄ceptorum: hęc fuit in lege. Abundans iusticia est impletio consiliorū: ꝛ i hac est virtus maxima. .i. fortitudo: hāc docet euangelium. Unde Matth.v.c. Dico autē vobis: q̄ nisi abūdauerit iusticia vr̄a plus q̄m scribarū ꝛ pharisęorum: nō intrabitis i regnū cęlorum. Ul' abūdans iusticia ē subiicere se maiori: In hac virt⁹ maxia ē. .i. hūilitas maxia. Magna: q̄ maiori spōte se subiicit. Maior: q̄ pari. Maxia: quia minori. Matth.iij.d. Sine mō: sic em̄ decet nos adimplere omnē iusticiā: id est omnē gradū humi/litatis. Uel abundans iusticia fuit passio christi: quia soluit q̄ non rapuit: Et ibi fuit virtus maxima: id est charitas maxi/ma: quia maiorem hac dilectionē nemo habet ꝛc. Joh.xv.b.

Uel/ s In abundanti iusticia: id est in elemosyna: t Uirtus maxima est: id ē misericordia: vt patet in cap. Lucl.xix.b. Et i muliere quę misit duo minuta in gazophy/lacium: Lucl.xxj.a. v Cogitationes autē impiorum: quę sunt cōtra iusticiam: x Eradicabunt: id est frustra/ Pš.145
bunt: quia sine virtute fuerunt. Pš. In die illa peribūt om/nes cogitationes eorum. Uel/ eradicabunt: id est radix eis auferet. .s. opulentia/potentia: quę sunt radices prauarum co/gitationum. Unde Sap.iij.d. Cōmouebit eos a fundamen/tis: id est cogitationibus: et vsq; ad supremū operum desola/ Duplex cogita/tio impiorū
bunt. Et nota q̄ duplex est cogitatio impiorum. Quędam de gaudio in p̄senti: Alia de impunitate peccati. Utraq; era/dicabitur. Apocl.xviij.b. Quia in corde suo dicit: sedeo re/gina/et vidua non sum/ et luctum non videbo: et ideo in vna die plagę eius venient/ mors et luctus et fames et igne com/burent. y Domus iusti: id est ecclesia christi: z Plu/rima fortitudo: id est plurimū fortis: quia fundata est su/pra firmā petram: Matth.vij.d. Uel/ y Domus iusti: id est cōscientia iusti: vel soboles iusti: sm quod dicit Exod. .j.d. q̄ dominus dedit domos obstetricibus: id est sobolem. Soboles iusti sunt virtutes: ex quibus sancta desideria/et ex eis bona opera. Et hęc sunt ei/ z Plurima fortitudo. Quęlibet enim virtus/fortitudo magna animę est: quia eam reddit fortem in bello contra vitia. a Et in fructibus impij: id est in operibus diaboli: b Cōturbatio/feruet supple: quia nititur euertere domū christi/per se/per falsos fra tres/per apertos aduersarios. Uel/ a In fructibus im/pij. .i. in operib⁹ dolosi: b Conturbatio: id est animę ꝛ corporis turbatio in p̄senti et in futuro. Sap.v.a. Uidentes turbabunt timore horribili: ꝛ mirabunt i subitatiōe insperatę salutis.

salutis. a Labia sapientiū: quib⁹ .s. sapiunt res ꝓut sūt:
b Dissēminabunt .i. diuersis vel diuersimode .s. verbo et exemplo seminabūt in cordibus auditorū quasi in terra bona:
c Scientiā/recte fidei ꝛ bonorū morum. Eccs.xj.a. Mitte panem tuū super transeuntes aquas: quia post multa tempora inuenies illū. Esaię xxxij.d. Beati q̄ seminatis super oēs aquas
B j.21.d. Eccī.34.c. i.c. non est nda i.5.c.sc̄ptū
innectētes pedem bouis et asini. d Cor stultorum: id est hereticorū: e Dissimile erit: cordi sapientis: qz sapiēs sciaz seminatā recipit vt se et alios recte viuere doceat: stultus ꝯo: id est hereticus ꝓ scientia ꝓ fidiam cōcipit vt eam docēdo decipiat. Vel
a Labia sapiētium dissēmina
b bunt scientiā: cōr stultorum
c dissimilē erit. Victimę impió
f rum abōminabiles domino:
s vōta iustorum plācabilia.
b Abōminatio est dominovia
i impij: q̄ui sequitur iusticiam
k diligit ab eo. Bn doctrina ma
l la deserentiū viam vitę: q̄ui
m increpationes odit mōriet.
n
o
p
Cor stultorū dissimile erit: sibipsi varijs cogitationibus agitatum. Eccī.xxvij.b. Homo sanctus in sapientia manet sicut sol: nam stultus sicut luna mutat. f Victimę impiorum: id ē orationes/ opera/sacrificia hereticorū: g Abominabiles domino. Cum ꝓpter offerentes: quia quicquid non est ex fide peccatū est: Roma.xiij.d. id est absorbet a pecato. Esaię.j.d. Cum multiplicaueritis orationem non exaudiam: manus enim vestrę sanguine plenę sunt. Item ꝓpter oblatum. Eccī.xxxiij.c. Immolātis ex iniquo oblatio est maculata. h Vota iustorū .i. illorum qui fidē catholicam bonis operibus affirmant: i Placabilia: id est deo grata: quia quicquid offert iust⁹/ totū ē placatio deo/ siue cogitationes deuotę/ siue desideria sancta/siue opera bona. Econuerso: k Abominatio est domino via impij: id est peccatoris: quia fetida et immūda ꝛ maligna. Fetida deo: immūda sibi: maligna ꝓximo. Econuerso: via iusti quasi cella est pigmentaria plena speciebus aromaticis/ habēs balsamū charitatis ꝛ oleū pietatis/thus deuotionis/myrrhā disciplinę. l Qui sequit iusticiam/tanq̄ doctricem suam: vt quęcūq̄ sibi ab alijs vult fieri/eadem faciat illis: sicut dominus dicit Matth. vij.b. Et q̄ odit sibi fieri/ alij non faciat: vt dicit Tob.iiij.c. m Diligit ab eo .s. domino: id est fructum dilectionis cōsequit. Ipse enim ꝓior diligit: quia gratiā qua diligat infundit. Unde .j. Joh.iiij.b. In hoc est charitas dei/nō quasi nos dilexerim⁹ eū: sed quoniā ipse ꝓior dilexit nos. Eccī.xxvij.b. Si sequaris iusticiam apprehendes illam: et indues quasi poderem honoris: ꝛ inhabitabis cum ea: ꝛ ꝓtegeret te in sempiternum. n Doctrina mala deserentiū viam vitę: id est christū: qui ē via vitę. Joh.xiij.a. Ego sum via/veritas ꝛ vita. Vel via vitę/ est pœnitentia: de qua Matth.vij.b. Arta est via quę ducit ad vitam ꝛ pauci inueniunt eam. Doctrina eorum qui deserunt hanc viam /mala est/ad minus sibi: quia vt dicitur in libro Prosperi: male viuere et bene docere nihil aliud est q̄ seipsum lingua ꝓpria damnare. Item Eccī.xxvij.b. Narratio peccantiū odiosa. Vel mala: quia de malis: Triplex em̄ est schola eorum .s. carnis/mundi/diabolī. In prima docent discipuli dormire diu/ comedere splendide/ bibere multum. In secunda: ambire honores/dilatare possessiones/ exaltare parētes. In tertia: supbire/inuidere/odire. Sed schola christi non hoc docet: sed paupertatem/sed mansuetudinē/ sed luctum/ sed iusticiam/ sed misericordiam / sed mundiciam/ sed pacem/ sed patientiam: Matth. v.a. o Qui increpationes odit: id est flagella ꝓsentia/vel sapientum correctiones: p Morietur/morte secunda: quia iam mortuus est morte prima. Ideo dicitur Job.v.c. Increpationes domini ne reprobes. Item .S.xij.b. Disciplinā dñi fili mi ne abijcias: ne deficias cū ab eo corripis. Eccī.xxj.b. Qui odit correctionē vestigium est peccatoris: id est diabolī. q Infernus et perditio coram domino: id est nota sunt domino ad litterā. Job.xxvj.b. Nudus est infernus coram eo: ꝛ nullū
q Infernus et perditio coram
r domino: quātō magis corda
s filiorum hominū. Nō amat
t pestilēs eum qui se corripit:
v nec ad sapiētes gradit.
x Cor gaudens exhilarat faciē: in
y mœrore animi deijcit spūs.
z Cor sapiētis ꝙrit doctrinā:
a ꝛ os stultor ꝙ pascit impitia.
b Omnes dies pauperū mali:
c operimentū ꝓditioni. Vel mystice: Infernus/ est ꝓfunditas malarum cogitationū: insatiabilitas noxiarum affectionū: Perditio est malicia opationū. Hęc omnia nota sunt deo ad puniendū: sicut bona ad remunerandū. Job.xxxiij.c. Nō sunt tenebrę/ꝛ nō est vmbra mortis vbi se abscondāt q̄ opant iniquitatē. Heb.iiij.d. Omnia nuda sunt ꝛ apta oculis ei⁹/ad quē nobis sermo. Item infernus dicit auarus: qz insatiabilis. Eccī. v.b. Auar⁹ nō iplebit pecunia. Et .j.xxx.c. Tria sunt insatiabilia: Infernus et os vulue et terra. Item infernus dicit detractor: qz vi/ uos absorbet. S. j.b. Deglutiam⁹ eū sicut infern⁹ viuentē. Et qz
Dystice
j.17.d.
Al. ꝙquerit
Al. ꝓpascitur
cōfœderatos dissoluit. Osee.xiij.d. Infernus inter fratres videt. Item infernus est quilibet peccator/vbi sunt tenebrę obscurissimę: quia ibi nō lucet sol iusticię: vt dicit Sap.v.a. Ibi tot dęmones/quot vitia: ibi algor infidelitat⁹: ibi ardor iniquitatis. Perditio ꝯo dicit ipsum peccatum. Et hęc omnia sunt coram domino ad perdendū. Econuerso / viri sancti sunt quasi paradisus/locus .s. amœnitatis: imo amœnissimus locus ad dei inhabitationē ꝓprie deputatus. Esaię.lj.b. Ponet desertum eius delitias: ꝛ solitudinem ei⁹ quasi hortum domini: Gaudium ꝛ lętitia inueniet in ea: gratiarū actio ꝛ vox laudis. Jobel.ij.a. Quasi hortus voluptatis terra coram eo. Unde dictum est .S.viij.d. Delitię meę esse cum filijs hominū. In hoc horto inuenies gramina virentia sanctarū meditationū: flores ꝓiorum desideriorū: folia vtilium locutionū: fructus bonorum operū. Et hic hortus est coram deo/ ad custodiendum/ad irrigandum/ad inhabitandū. r Quato magis corda filior⁹ hoim .i. bonorū: supple coram eo sunt. q.d. si dominus respicit mala vt puniat: multo magis bona vt remuneret: quia ꝓnior est ad miserandum q̄ ad puniendum vel ad condemnandum. Et misericordia superexaltat iudicium: Jaco.ij.c. s Non amat pestilens: id est pct̄or qui iam sedet in cathedra pestilentię/ et corruptus alios corrūpit verbo ꝛ exemplo: t Eum qui se corripit: id est a malo reuocat: vel super malo suo redarguit. Amos.v.c. Odio habuerūt in porta corripientē: ꝛ loquētē pfecte abominati sunt. v Nec ad sapiētes gradit: qz timet argui. Joh.iij.c. Qui male agit odit lucē: ꝛ nō venit ad lucē vt non arguant opa ei⁹. x Cor gaudēs .i. bona cōscia: y Exhilarat faciē/exteriorē ad ſram: et etiā ꝓducit vitā. Un Eccī.xxx.d. Jocunditas cordis hęc ē vita hois. z In mœrore animi .i. i tristicia cōsciētię egrę: a Deijcit/de alto ꝓtū/spūs: nō solū facies. Eccī.xxx.d. Tristiciam longe expelle a te: multos em̄ occidit tristicia: ꝛ nō est vtilitas i ea. Et itelligе de tristicia sęculi q̄ mortē opat: vt dicit .ij. Corſ.vij.c. b Cor sapiētis quęret doctrinā: qua doceat et doceat: Nam velle doceri prudētia ē: velle docere charitat⁹. Et has duas virtutes cōtinet in se sapiētia. c Et os stultor ꝙ pascet impitia .i. vanitate ꝛ falsitate. Quattuor sūt animalia q̄ pascūt q̄ttuor elemētis. Salamādra igne: †thirūdo aere: allec aq̄: talpa terra: Sic sunt q̄ttuor stultor ꝙ genera q̄ hmōi pascunt ꝛ viuūt. Inuidi et iracundi igne pascunt malignitatis: Supbi ꝛ ambitiosi aere vanę laudis ꝛ mundanę dignitatis. Luxuriosi ꝛ gulosi/aqua voluptatis. Cupidi ꝛ auari/terra temporalis prosperitatis.
Al. †cameleos
d Omnes dies pauperis/spiritu: id est cuiuslibet iusti:
e Mali/ malicia pœnę: id est pœnales et laborioſi. Unde Gen.xlvij.b. Dies peregrinatiōis vitę meę centū triginta anni orum sunt parui ꝛ mali. Et Eph.v.d. Redimentes temp⁹ quoniā dies mali sunt/ malicia pœnę: de qua dicitur Matth. vj.d. Sufficit diei malicia sua. Vel/ d Omnes dies pauperis/ virtutibus: e Mali/ sunt: malicia pœnę et culpę.

a Secura mens/ bonorum/ securitate spei: vel sine cura ⁊ sollicitudine temporali: b Quasi iuge: id est continuum ⁊ festiuū/ conuiuiū: qz mens quę sine cura est/ semp est in gaudio/ ⁊ eterni cōuiuij iam p̄sentit odorē. De quo cōuiuio dicit Luc. v. f. Relictis omibus surgens matthęus secutus est iesum: ⁊ fecit ei cōuiuiū magnū leui in domo sua. In hoc conuiuio aqua tribulatiōis mutatur in vinum iocunditatis. Et ideo quāto plus ibi fuit de aqua: tanto plus ibi erit de vino. Unde ⁊ dominꝰ qui dare vult hmōi vinum/ p̄cipit Joh. ij. a. implere hydrias aq̄. C Al. timiorū Al. ⁊ sepis Cōuiuę huius conuiuij sunt virtutes: q̄ omnes ꝓprijs ferculis reficiunt: sicut in corporali cōuiuio omnia membra corporis reficiunt. Unde Hester. j. a. Cum implerent dies cōuiuij/ inuitauit rex omnē populū qui inuentus est in susis/ a maximo vsq̄ ad minimū: et iussit septē diebus cōuiuium p̄parari/ ecce iuge: in vestibulo horti/ ecce festiuum. Glo. exponit in malo sic: a Secura mens/ a timore domini. i. sine cura vitę spiritualis: b Quasi iuge cōuiuiū: quia sine timore dei mūdi delitijs fruit: Sicut dives epulo/ q̄ induebat purpura ⁊ byssо: ⁊ epulabat quotidie splendide: Luce. xvj. e. Hi sunt q̄ dicūt/ Esa. xxij. d. Comedamus ⁊ bibam⁹/ cras enī moriem̄. Et Sap. ij. b. Uenite ⁊ fruamur bonis q̄ sūt: ⁊ vtamur creatura tanq̄ in iuuētute celeriter vel fēliciter: Uino p̄cioso et vnguentis nos impleamus: et non p̄tereat nos flos temporis. In hoc cōuiuio impinguant ⁊ robozant omia membra veteris hominis: quę sunt fornicatio/ immūdicia/ impudicitia/ luxuria: ⁊ hmōi/ quę Sal. v. d. numerant. c Melius est parum/ cibi/ pecunię/ scientię: d Cum timore domini: id est quo timet dominus filialiter. i. e Et thesauri magni ⁊ insatiabiles: id est q̄ copia epularum carnalium/ vel diuitiarum temporalium/ vel scientiarū ſecularium sine timore domini: quę nullo modo animā satiant: ꝓpter qō insatiabiles thesauri dicunt p̄m estimationē mūdi: qui huiusmodi affluentiam thesauros ⁊ diuitias cōsueuit appellare. De
Ps. 36. hoc dicit in Ps. Melius est modicū iusto sup diuitias peccatorum multas. Itē. j. xvj. b. Melius est parum cum iusticia/ q̄ multi fructꝰ cū iniq̄tate. Itē. xvij. c. Quid prodest habere diuitias stulto/ cum sapientiā emere non possit? f Melius est vocare ad olera: quę sunt cibꝰ omniū/ etiā infirmorum. Roma. xiij. a. Qui infirmus est olus manducet. g Cum charitate/ cum qua modicū satis est: sine qua cętera nihil sūt. j. Corinth. xiij. a. Si habuero omnē fidē ita vt mōtes trāsferā ⁊c. b Et ad vitulum saginatum: id est impinguatū obesum ad litteram. i Cum odio. q. d. gratius est modicū quod dat cū hilaritate/ quę est signum amoris: q̄ multū quod dat cum tristicia/ quę est signus odij. Seneca. Multo gratius venit qđ cum facili q̄ qđ plena manu datur. Unde Ecci. xxxv. b. In omni dato hilarem fac vultum tuum: et in exultatione
Mystice sanctifica decimas tuas. Mystice: Uitulus saginatus est christus dominꝰ/ omniū virtutū pinguedine saginatus: de cu-
Joh. 1. b. ius pinguedinis plenitudine nos omnes accepimus: quem pater in reditu filij prodigi īmolauit: Luc. xv. d. Melius est ergo cū charitate comedere olera: q̄ cum odio accedere ad eucharistiam. Modꝰ est loquēdi: qz illū bonū/ istū vocat malū. j. Corinth. xj. f. Quicūq̄ manducauerit panem et biberit calicem domini indigne/ reus erit corporis et sanguinis domini.
Moraliter Moraliter: Olera sunt infirmorum opera: scz simplex obseruātia mandatorum dei: Uitulus saginatus/ ardua opera perfectorum: scz adimpletio consiliorum. Dicit ergo q̄ melius est cum charitate seruare mandata: q̄ cū odio implere cōsilia. Glo. Multo vtilius est simplicis vitę innocentiā cū charitate seruare: q̄ virtutū exterius fulgere miraculis: ⁊ interiora mentis ab odiorum sordibus non purgare. h Vir iracundus/ qui cito irascit ⁊ diu seruat irā: l Prouocat rixas: id est cōtentiones ⁊ lites. Jaco. j. c. Ira viri iusticiam dei non operat. m Qui patiens est mitigat suscitatas/ imo extinguit oīno sicut aqua ignem. j. xxv. c. Patientia lenietur princeps/ ⁊ lingua mollis cōfringet duriciā. n Iter pigrorum s. 10. 2
quos piget operari iusticiā vel facere pēnitētiam: o Quasi sepes spinarū: id est durum ⁊ asperuz. Pigri enim cum viam pēnitentię aggredi cogitant/ aīaduertūt aīmaritudinē pēnitentię: et quasi a sepibus spinarum resiliūt. Unde. j. xxij. b. Dicit piger: leo est foris/ in medio platearū occidēdus sū. Sūt aūt quattuor quę p̄cipue reuocāt a bono ꝓposito. s. amor voluptatū/ ambitio dignitarum/ timor asperitatis/ diffidētia p̄sistēdi. Sūt ⁊ alia quattuor quę retardāt et q̄nq̄ oīno impediūt. s. amor parentū/ fiducia lōgioris vitę/ multitudo cōsiliariorū/ timor proprię debilitatis. Uel/ n Iter pigrorum/ est vita p̄sentis voluptatis. o Sepes spinarum: spinosa ⁊ pugentia desideria pigrorū. Unde sicut sepes spinarū nō trāsit absq̄ lęsiōe pedū: sic nec p̄sens voluptas absq̄ punctiōe affectuū. Or autē delitię p̄sentis vitę spinę sint/ dicit Job. xxx. b. Esse sub sentibus delitias computabant. Ut rusticus i luna fascе spinarū onustus/ quid aliud est q̄ homo in mutabilitate p̄sentis vitę sub onere p̄sentiuz voluptatū: Maum. j. c. Sicut spinę seinuicem complectunt: sic conuiuiū eorum pariter potantiū consumet quasi stipula aridītate plena. p Via iustorum absq̄ offendiculo: quia recta/ quia plana/ quia lucida/ quia secura: nam quicquid aduersitatis vel difficultatis acciderit/ ęquo ferūt animo. Unde. s. xij. c. Nō cōtristabit iustū quicquid ei acciderit. Ideo semp currunt iusti in via sua quousq̄ pueniant ad patriam. Esaię. xl. g. Qui sperant in domino mutabūt fortitudinē: assument pennas sicut aquilę: current ⁊ non laborabunt: ambulabūt ⁊ non deficient. Ecōuerso: via impiorum plena ē spinis auaricię: quę suffocāt semē: Matth. xiij. c. Et gladijs detractiōis. j. xxij. a. Arma et gladij in via superbi. Itē laqueis adulatiōis. Ecci. ix. d. Cōmunionē mortis scito: quoniā in medio laqueorū ingredieris: ⁊ sup arma dolētiū ambulabis. Itē lapidibꝰ cōtentionis ⁊ obiurgatiōis. Ecci. xxj. b. Uia peccantiū cōplantata lapidibꝰ. Itē difficilis ē. Sap. v. b. Ambulauimꝰ vias difficiPs. 54. lis. Itē tenebrosa ⁊ lubrica. Ps. Fiat via illorum tenebrę et lubricū ⁊c. Ideo non est mirum si ambulans in hac via impingit. q Filius sapiens: expone vt. s. x. a. r Lętificat patrē: et stultus homo despicit matrē suam: carnalē vel spiritualem. s. ecclesiam/ gratiam/ doctrinam: quia non paret monitis/ p̄ceptis ⁊ consilijs eius. Uel quia facit contra generositatē suam. Esaię. j. a. Filios enutriui ⁊ exaltaui: ipsi autē spreuerūt me. s Stulticia gaudium stulto: id est stultus gaudet de stulticia sua. s. x. d. Stultus quasi prisum opat scelus. t Et vir prudēs diriget gressus suos: in viam rectam: quę ducit in ciuitatem habitaculi. Contra. Hiere. x. d. Scio domine: quia non est hominis via eius: nec est viri vt ambulet ⁊ dirigat gressus suos. Solutio. Deus dirigit auctoritatē et gratiam infundendo: homo dirigit cooperando. v Dissipant cogitatiōes: id est ad diuersa variant. x Ubi non est consiliū: id est deliberatio sententię: Consiliū enim nihil aliud est q̄ deliberata sententia. Uel consiliū sapientū vel sacrę scripturę. Osee. x. a. Diuisum est cor eorum/ nūc iteribūt. Uel sic: v Dissipāt cogitatiōes. i. cogitata nō sortiunt effectū: vbi non est cōsiliū. y Ubi vo plures sunt/ cōsiliarij cōfirmant: id est ad effectum bonum perducunt. j. xx. c. Cogitationes consilijs roborant:

⁊ gubernaculis

Debis q̄ reuocant a bono ꝓposito.

et gubernaculis tractanda sunt bella. Sed contra/Eccl.vj.a. Multi pacifici sint tibi:cōsiliarius autē vnus de mille. Solutio. Unus:id est christus: vel vnus:id est cōstans non variabilis: vel vnus:id est pauci: Bonū est enim multorūz audire cōsilia:sed paucis aperire cor suum. a Letāt homo in sen/

tētia oris sui:quando credit se bene locutum fuisse: Humanū enim est:vt dicit Glo. de sententia/quasi prudenter prolata/lętari. Sed vere sapiens nō solum qō loquitur:sed etiā oportunitatē loci ꝛ temporis ꝛ personę cui loquit diligēter inquirit. Et hoc est qō sequit: b Et sermo oportunus.i.oportune prolat⁹:id est tēpore ꝛ loco ꝛ debito modo: c Est optimus. Bon⁹:quia de bono thesauro cordis: Matth.xiij.g. Omnis scribadoctus similis est patrifamilias qui profert de thesauro suo noua ꝛ vetera. Itē melior: quia ad bonum:id est ad dei honorem ꝛ prīmi ędificationē. Eph.iiij.g. Omnis sermo malus non procedat ex ore vestro:sed si quis bonus est ad ędificationē fidei vt det gratiā audienti. Itē optimus:qz congruens loco/tempori ꝛ personę. Infra.xxv.b. Mala aurea in lectis argenteis:qui loquit verbū in tempore suo. Optimi sermonis quinqz sunt partes.s.doctrina veritatis/exhortatio honestatis/cōfessio peccati/professio laudis/et oratio. Unde.j.Corinth.xiij.d. In ecclesia volo quinqz verba sensu meo loqui vt ꝛ alios instruā/qm decē milia verborū in lingua. d Semita vitę/gratię per quā itur ad vitam glorię: e Super eruditum/scientia ꝛ opere: f Ut declinet de inferno nouissimo.i.de pęna nouissimę damnatiōis. Uel sic: d Semita vitę:id est impletio consiliorū: quia via vitę est obseruatio mandatorū: e Super eruditum: id est extra rusticitatem secularis vitę positū: f Ut declinet/per humilitatē: Triplex est infernus. g De inferno nouissimo/nō de oi iferno. Primus infernus est pęna rpis:scōs pęna purgatorij:tertius pęna inferni. Uel sic: d Semita vitę:id ē imitatio christi:q̄ est vita animę. Job. xiij.a. Ego sum via/veritas ꝛ vita. e Super eruditum: id est quemlibet perfectū. Job.xij.d. Si quis mihi ministrat me sequatur. Uel sic: Semita vite sup eruditum: id est crux super christū:qui ex his quę passus est didicit obedientiā: Heb.v.c. De hoc dicit Esa.ix.b. Factus est principatus sup humerū eius. Job.xix.c. Et baiulās sibi crucem/exiuit i eum qui dicit caluarie locū. Uel sic: Semita vite super eruditum.i. sequi eruditū ē semita vitę. h Domū superbor: id est cōuenticula hereticor ꝛ ecclesię psecutorum/ vel quorūcunqz malorū: i Demoliet dominus: id est subuertet: vel modo salubriter reducendo ad pęnitentiā: vel in fine damnabiliter ꝓficiendo in pęnam ęternam. Uel domus superborum/est familia vel corpus superborum: quā dominus in fine demolietur:id est de mole ꝓpriq iniquitatis cōdemnabit:quia supbiebāt de bonis acceptis a domino. Job.xxij.c. Quasi nihil possit facere omnipotens/estimabant eum/cum ille implesset domos eorum bonis. k Et firmos faciet terminos

Dauid.7.d. viduę:id est ecclesię ꝑ qua mortu⁹ est. Firmata est em ꝛ fundata ecclesia supra firmam petram: ita vt subuerti non possit:licz tribulatiōibus cōcuti possit. Est em arcturus:qui semper vergit/sed nunqz demergit:ꝛ nauicula petri fluctibus quatitur/ sed non submergit. Un Matth.xxvij.d. Uobiscū sum vsqz ad cōsummationem sęculi. Uel/terminos viduę/dicit primos fundatores ecclesię.s.apostolos ꝛ martyres ꝛ vltimos ꝓdicatores:qui erūt tempore vltimę psecutionis:quos dominus firmos faciet in fide ꝛ patientia. Uel termini viduę sunt articuli fidei :quos dominus firmos fecit: id est ꝑ vniuersum orbem firmiter credi. Uel vidua est anima cuiuslibet iusti: pro qua sponsus suus: id est christus vtiliter mortuus est. Huius

a Letāt homo in sententia oris
b sui: et sermō oportunus est
c optimus. Semita vitę super
d eruditū: vt declinet de infer/
e no nouissimo. Domū super
f borum dēmoliet domin⁹: et
g firmōs faciet termios viduę.
h Abominatio dñi cogitatiōes
i malę: ꝛ pur⁹ sermo pulcher/
k rimꝰ firmābit ab eo. Cōturbat dōmū suā q̄ sectat auariciā:q̄ aūt odit munera viuet. Per misericordiā et fidē purgāt peccata:per timorē autē dñi declinat ois a malo. Mens iusti meditatur sapientiam: os impioꝝ redundat malis. Longe ē dominꝰ ab impijs:

terminos ꝛ marchias vbi solēt hostes cōcurrere.i. sensus qui sunt in confinio corporis ꝛ animę/ firmos faciet dominus: id est stabiles: vel firmos.i.clausos. Clausio enim sensuū est firmitas eorum:sicut clausio claustri vel castri firmitas eius est. l Abominatio domini cogitatiōes malę/iudęorum dicentium: Quis est hic qui etiā peccata dimittit. Luc.vij.g. Ut de omnibus intelligit: qz ois mala cogitatio cor facit tepidū ꝛ nauseam prouocat dño vt euomat illud: Consensus peccati/frigidū facit:opus/mortuū: cōsuetudo/fętidum. Un 3.rj.c. Abominabile est domio cor prauū. Ut obediētiā 14.q.5.c.septū

m Et purꝰ sermo: quo cōfessus est petrus ipsum esse filium dei. Matth.xvj.c. Tu es christus filius dei viui. Iste sermo est/ n Pulcherrimus:id est fidelissimus: o Firmabit ab eo:id est cōfirmabit:Quod impletū est ibidem cum dominus respondit: Beatus est simon bariona: quia caro ꝛ sanguis nō reuelauit tibi:sed pater meꝰ qui in cęlis est. Uel generaliter: m Durus sermo/a stultiloquio/a vanitate/a falsitate/ a detractione/ab adulatiōe/a duplicitate/a scurrilitate/a mendacio/a periurio/a falso testimonio/ab ociositate/a nugacitate/a superfluitate: n Pulcherrimus: id est triplici pulchritudine pulcher. Sententia pulcher: vtilitate pulchrior: honestate pulcherrimꝰ. Et talis sermo/ o Firmabit ab eo:id est a domino fructificatiōe eorum qui audiūt:aut miraculoꝝ coruscatione: sicut legit Marci vlt.d. Illi autem profecti ꝓdicauerunt vbiqz domino coopante et sermonē cōfirmante sequētibus signis. Uel/firmabitur ab eo/in iudicio:quādo omnibus bonis verbis ꝓmia reddet condigna. p Conturbat domū suam:id est familiā: r Qui sectat auariciam/ dicendo nimis comeditis vel bibitis:aut nimis restringendo ei necessaria. Unde.3.rj.d. Qui cōturbat domū suam possidebit ventos:id est lites. Et quidam dixit:Seruorū ventres modio castigat iniquo: Crumenę largus/ nulli largit amico. Uel/ p Cōturbat.i.inꝰ ꝛ extra turbat: q Domū suā: id ē ꝓsciam: r Qui sectat auariciā.i.corde ꝛ corpe sequit. s Qui aūt odit munera/a corde/ab ore/a manu: t Uiuet/vita gratię in ꝓsenti/ꝛ vita glorię in futuro. Esa.xxxiij.c. Quis habitabit ex vobis cū ardoribꝰ sempiternis.i.in splendoribꝰ sctoꝝ q̄ ardēt in amore dei:ꝛ q̄ excutit manꝰ suas ab oī munere.j. xxij.b. Uictoriā ꝛ honorē acquiret qui dat munera:animā autē aufert accipientiū. Munera accipere ad nutrimentū mutuę charitatis/bonū est/aut causa necessitat⁹: aliter malū est. Unde Job.xv.d. Ignis deuorabit tabernacula eorum qui libenter munera accipiūt. v Per misericordiā/ dei cōdonantis ꝛ homis aię suę miserētis: x Et fidē/virtute formatā: y Purgant peccata/ quo ad culpā. Uel v Per misericordiā/q̄ miseremur ꝓprio affectu ꝛ effectu: x Et fidē/iustificantē: y Purgant peccata/q̄ ad culpā ꝛ q̄ ad pęnā. Fide em purgant q̄ ad culpā. Ro.iij.d. Arbitramur iustificari hoīez ꝑ fidē sine opib⁹ legis. Act.xv.b. Fide purificās corda eoꝝ. Misericōdia purgāt q̄ ad pęnā. Luc.xj.f. Date elemosynā ꝛ ecce oia mūda sūt vob.j.xvj.a. Misericordia ꝛ veritate redimit iniquitas. z Per timorē autē domini/seruilē vl initialē: a Declinat ois a malo/culpę ꝛ pęnę. Timor em describit esse fuga mali. Eccl.xxvij.a Si nō in timore dñi tenueris te instāter:cito subuertet domꝰ tua. b Mens iusti meditatur sapientiā/ vt eā sentiat corde ꝛ doceat ore. Uel/sapientiā.i.christū vt eum imitet. c Os impioꝝ redundat malis/ ex nimia exuberantia cordis. Matth.xij.c. Ex abūdātia cordis os loquit. d Longe est dominus ab impijs:ideo nō audiunt eo. Sed contra/Piere.xxiij.c. Cęlū et terrā ego impleo. Item Act. xvij.f. dicit: Quis

xvij.f.dicit: Deus non longe sit ab vnoquoq; nostrum: in ipso enī viuimus/mouemur ⁊ sumus. Item deus vbiq; est: ergo nō
Ps.138. longe ab impijs. Ps. Si ascendero in cęlū tu illic es: si descē/dero ad infernū ades. Solutio. Deꝰ vbiq; ē potētia/essentia/
przesentia: sed longe a malis/gratia. Ecci.xv.b. Longe abest a
superbia et dolo. Alio
mō ꝓpe est deꝰ malis
s.p flagellationē. Ps.
Ps.94. Quadragita ānis, pri
mus fui generationi
huic ⁊c. Sed iustꝫ ꝓpe
per gratiā. Oibꝰ autē
ꝓpe p vitę sustentatio/
nē ⁊ temporaliū colla/
lationem. Esaię.lv.b.
Quęrite dominū dū
inueniri potest: inuoca
te eum dū ꝓpe est. a Et oꝛones iustoꝛū exaudiet: quia
ꝓpe ipsum sunt. Cōuersatio enim eoꝛū in cęlis est: Phil.iij.d.
Ps.144 Ps. Prope est domin⁹ omnib⁹ inuocātibus eum in veritate.
Esa.lxv.d. Anteq; clamēt ego exaudiā eos: ad huc illis loquē/
Oꝛones malox deꝰ nō audit tib⁹ ego exaudiā. Oꝛones aūt maloꝛ nō audit dñs. Primo: qz
ipsi nō audiūt legē dñi.j.xxviij.b. Qui declinat aures suas ne
audiat legē: oꝛo eiꝰ fiet execrabilis. Secūdo: quia non audiūt
pauperes.j.xxj.b. Qui obturat aurē suā ad clamorē pauperꝫ:
⁊ ipse clamabit ⁊ nō exaudiet. Tertio/ꝓpt malitię oppositiōes.
Thren.iij.e. Opposuisti nubē tibi ne trāseat oꝛo. Quarto/ꝓpt
malitiā operū. Esa.j.d. Cū multiplicaueritis oꝛationes vestras
nō exaudiā: manⁱ enī vrę sanguine plenę sūt. Sz nota q; humi
litas fidelis comes ē oꝛonis: quę ipsam ducit ante deū ⁊ exau/
diri facit eā. Ecci.xxxv.d. Oratio humiliantis se nubes pene/
trabit: ⁊ donec ꝓpinquet nō cōsolabit: ⁊ nō discedet donec al/
tissimus aspiciat. b Lux oculoꝛū lętificat animā: ad
litterā: vt patet i Tob.xj.c. Vel Lux oculoꝛū/iteriꝛū: scz
intellectꝰ/⁊ affectus. i. gratia: Lętificat animā/in p̄senti spe:
in futuro re. Eccs.xj.c. Dulce lumē ⁊ delectabile ē oculis vi/
dere solē. Alia trāslatio habet: Videns bona oculus de/
lectat coꝛ. Bona. i. deū in q̄ vident omnia. c Fama bo/
na impinguat ossa/animę. i. virtutes. Boni enī videntes
vel audiētes bona alicuiꝰ/gaudēt inde ⁊ laudant deū: ⁊ sic me/
rent: ⁊ ita impinguāt se de pinguedine aliorū. d Auris q̄
audit/⁊ exaudit obediēdo: e Increpatiōes vitę. i. coꝛ/
rectiones verboꝛ vl verberū: quę ducūt ad vitam gratię ⁊ glo/
rię. Lucꝫ.xxj.d. In patiētia vestra possidebitis aīas vestras.
f In medio sapientiū cōmoꝛabit: vt audiēdo sapiens
fiat. Eccī.vj.d. Si inclinaueris aurē tuā excipies doctrinā: ⁊ si
dilexeris audire/sapiēs eris. Sicut enim emptoꝛes pannoꝛ il/
luc libētius vadūt vbi sciūt multitudinē pannoꝛū meliorū vę/
naliū: ⁊ emptoꝛes equoꝛ vbi sciunt multitudinē equoꝛ vena/
liū: ⁊ venatoꝛes vbi sciunt frequētiā ferarū: Sic boni discipu/
li: qui sunt veri venatoꝛes veritatꝫ ⁊ honestatis/libēter cōmo
rant in multitudine sapientū: qui verbo docent veritatē et ex/
emplo honestatem. Unde dicitur Eccī.vj.d. In multitudine
p̄sbyteroꝛ prudentiū sta: et sapientię illoꝛum ex coꝛde cōiun/
gere: vt omnē narrationez dei possis audire: ⁊ ꝓuerbia laudis
non effugiant a te. g Qui abijcit disciplinā/verberum
vel verboꝛū: h Despicit animā suam: quia disciplina ia/
nitoꝛ est domus nostrę tenens clauē: nec sinit intrare indignos.
Est etiā ꝓpugnatoꝛ/tenens gladium euaginatum super latrū/
culos primoꝛ motuū. Est etiam mūdatrix domus cōscientię:
Et ideo/qui abijcit disciplinā despicit animam suā:
qz expellit ianitoꝛem suum ⁊ propugnatoꝛem ⁊ mundatricem
omniū sordium eius/ac custodem fidelissimū. i Qui autē
acquiescit/intellectu ⁊ affectu: k Increpationibus/ver/
berū ⁊ verboꝛum: sicut Paulus Act.ix.a. l Possessoꝛ est
coꝛdis/sui: id est dominus: qz cogit illud contra cōsensum ꝓ/
priū ⁊ propriā volūtatem: qz nō vult liberū esse sed sequi alio/
rum voluntatē ⁊ sensum. Unde.j.xix.b. Qui possessoꝛ est mē/
tis/diligit animā suā. m Timoꝛ dñi. s. seruilis/initialis/fi/
lialis: n Disciplina sapientię/est. i. disciplinatū facit ⁊ sa/
pientem. Unde Ps. Confige timoꝛe tuo carnes meas: id est Ps.118.
carnales concupiscentias. Differt autem scientia/sapientia/ Differētia inter
disciplina/prudētia/consiliū. Scientia consistit in cognitione scīam sapiētiam
veritatis vniuscuiusq; rei. Sapiētia/i sapoꝛe bonitatis. Disci disciplinā pru
plina/in mortificatiōe prauitatis. Prudētia/in electione boni dētiā ⁊ cōsiliū
ꝓcogniti ⁊ fuga mali. Cōsiliū/i deliberatiōe
sententię. Timoꝛ igit
quia expellit peccatū
ab anima/sapientiā in/
troducit: qz tūc anima
pōt sapoꝛare res oēs
⁊ bonas ⁊ malas ſm
saporē ꝓpriū. Coꝛri/ A
git etiaz timoꝛ superbiā Act. tanimā
carnis ⁊ spūs: et ideo
recte dicit salomon: Ti
moꝛ dñi: quo timetur dñs disciplina sapientię: id est disciplī
nata sapientia. o Et gloriā przecedit humilitas: sicut
vallis montem. Ut sicut non potest quis ascendere in mon/
tem nisi per vallem: sic nec potest quis ascendere in gloriā ni/
si per humilitatem. Luc.xiij.c. Qui se humiliat exaltabitur.
Matth.xviij.a. Nisi conuersi fueritꝫ ⁊ efficiamini sicut puuli
non intrabitis in regnū cęlorum. Przecedit humilitas gloriā/
nō solum tempoꝛe: sed ordine ⁊ merito ⁊ causa. Unde quanto
maioꝛ fuerit humilitas: tāto maioꝛ erit glia: vt patet in domi/
no iesu: qui super omnes fuit humilis: ⁊ super omnes glorio/
sus: ⁊ post ipsum beata virgo. Est etiā humilitas prima vir/
tutū in pęnitudine: fides in cōuersione: charitas in operatio/
ne. Si q̄s aūt bene aduertat/octo bona inueniet quę facit iusti Octo bona fa
cia. Primū est meditatio sapientię. Uñ dictū est: Meꝫ iu/ cit iusticia in
sti meditabit sapiētiā. Secundū ē oꝛationis exauditio: ibi: bis
Et oꝛationes iustoꝛum exaudiet. Tertiū est lętitia in
deo: ibi: Lux oculoꝛū lętificat animā. Quartū est bonę
famę exultatio: ibi: Fama bona impinguat ossa. Qui/
tum est obedientia increpatiōis: ibi: Auris quę audit in/
crepationes ⁊c. Sextū est timoꝛ dei: ibi: Timoꝛ domi/
ni ⁊c. Septimū est humilitas: Octauū gloria: ibi: Et glo
riam przecedit humilitas. Expositio Ca.XVI.

b Dominis est animū ⁊c. Multa moralia posuit sa/
lomon: sed quoniā humilitatē quę est przopię vilita/
tis cognitio sequitur confessio peccatoꝛum: Et quia
ante dixit: Gloriā p̄cedit humilitas: Ideo primo agit de con/
fessione peccati/dicēs: p Hominis est animū/vel ani/
mam/ꝓparare. Interliñ. ex libero arbitrio. Sed contra.
Job.xv.a. Sine me nihil potestis facere. Roma.ix.b. Non
est volentis neq; currentis: sed dei miserētis. Phil.ij.b. De/
us est qui operatur in vobis ⁊ velle ⁊ perficere pro bona vo/
luntate. ij. Cozinth.iij.b. Non q; simus sufficientes cogitare
aliquid ex nobis quasi ex nobis: sed sufficientia nostra ex deo
est. Esa.xxvj.c. Oia opera nostra operatⁱ es in nobis dñe.
Solutio. Animaz przeparare/et gratię dei est ⁊ liberi arbitrij.
Gratię dei p auctoꝛitatē ⁊ opationē: liberi arbitrij per p̄sensū
⁊ cooperationez. Adiutoꝛes enī dei sumus. j. Cozinth.iij.b.
Uñ Paulⁱ. j. Cozinth.xv.b. Abūdāti⁹ oibus laboꝛaui: non
ego aūt sed gra dei mecuz. Ideo hęc q̄ sunt gratię opantis ⁊ li/
beri arbitrij coopantis/aliqñ attribuūt gratię dei ꝓpt opationē.
Uñ Ps. Dñe labia mea apies. Hiere.xxxj.d. Conuerte me Ps.50
dñe ⁊ cōuertar ad te. Itē Ps. Cōuerte nos deⁱ salutaris nr. Ps.84.
Aliqñ libero arbitrio ꝓpter cooperationē. Uñ Ps. Dilata os Ps.80.
tuū ⁊ implebo illō. Jaco.iij.b. Appropinq̄te deo ⁊ appropin
quabit vobis: emūdate manⁱ pctōres: purificate coꝛda dupli
ces aīo. Zach.j.a. Conuertimini ad me dicit dñs exercituū ⁊
ꝓuertar ad vos. Debet aūt hō aīam p̄parare vt speculū: ter/
gendo pęnitudine: lauando lachrymarū imbze: sanctificando
oꝛone: solidādo meditatiōe: mūdando a terrena sollicitudine.
Item vt vas ꝓfundando humilitate/dilatando charitate/re/
ligando castitate/fęces eiiciendo cōfessione. Sic debet p̄para/
ri animus. Ad hęc aūt debet p̄parari. s. ad recipiendā gratiā.
j. Regꝫ.vij.a. Przeparate coꝛda vestra domino: et seruite illi
soli. Item ad rēptationū

soli. Item ad temptationū tolerantiā. Eccī.ij.a. Fili accedēs ad seruitutē dei ⁊c. Itē ad saltandū ⁊ plangendū cōpā verbo dei: qđ est q̄si cātatio delectabilis ⁊ lamētabilis. Ūñ Matth. xj.b. Cecinimus vobis ⁊ nō saltastis: lamētauimus ⁊ nō plan/xistis. a Et domini/ē gubernare linguā/ad loquēdū bona ⁊ vtilia: ⁊ tacendum mala et inutilia. In quo patet linguę ęgritudinis magnitudo: quę tanto gubernatore indiget. Jacoiij. b. Nullus hominum linguaz domare potest: Est eñ inquietum malū ⁊c. Vel sic: Domini est gubernare linguam: id est dirigere sermonem loquentis vsq̄ ad cor audientis: quod non potest facere loquēs.

a ⁊ dōmini gubernare linguā.
b Omnēs vię hominū pātent
c oculis eius: spiritūū pondē/
f rator est dñs. Reuela domi/
s no opera tua: et dirigēnt co/
h gitātiones tuę. Vniuersa p/
k pter semetipsum operat⁹ est
l m domin⁹: impiū quoq̄ ad diē
n malum. Abōminatio est dñi
o omnis arrogās: ētiā si † ma/
p nus ad manū fuerit: nōn erit
q innocēs. Initiū vię bonę
r s facere iusticiam: accepta aūt
t apud deum mágis q̄ īmola/
v x y z re hostias. Misericordia et
& veritate rēdimit iniq̄tas: ⁊
a b in timōre domini dēclinat a
c malo. Cūm placuerint domi
d no vię hoīs: inimicōs quoq̄
e eius cōuertet ad pacē. Mē/
l lius est parum cum † lętitia: q̄
f multi fructus cū iniquitate.

Al. † mann

b Omnes vię: id est actiones/hominū/ tam bonorū q̄ malorū: c patent oculis eius .i. notę sunt ei ad remunerandū vel ad puniendum. Oculi domini sunt iusticia ⁊ misericordia: quibus respicit bonos ⁊ malos. Illos iuste ⁊ misericorditer .i. supra meritū ꝓmiando: istos iuste ⁊ misericorditer .i. citra meritū puniendo. d Spirituū: id est cogitationū: e Pōderator est dominus: vt singulas cogitatiōes ęquo iudicio puniat vel premiet. Vel sic: d Spirituū: id est animax: e Ponderator est domin⁹. i. fecit eis pondus. Job. xxviij. d. Qui fecit ventis pondus .i. animab⁹ corpus. Vel/Spirituū ponderator est domin⁹: id est virorū spiritualiū: quibus confert pōdus ⁊ stabilitatē mentis cōtra aduersa. Esa. xl. c. Quis mēsus est pugillo aquas: ⁊ cęlos palmo ponderauit: Vel/Spirituū ponderator est domin⁹: id est intentionū: iuxta quarum pondus iudicat ipse opera. Unde Ambrosius. Intentio tua operi tuo nomē imponit. Qđ patet in vidua mittēte in gazophylaciū duo minuta: Lucī. xxj. a. de qua dixit dñs: Vere dico vobis q̄ vidua hęc pauper plus omnib⁹ misit .i. ex pluri intentione vel deuotione. Vel/Spirituū ponderator est dominus: id est discretor spiritualium et carnalū affectionum. Heb. iiij. c. Viuus est sermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior omni gladio ancipiti: ⁊ ptingens vsq̄ ad diuisionem animę ac spirit⁹: compagū quoq̄ ⁊ medullarū: et discretor cogitationū ⁊ intentionum cordis. f Reuela domino opera tua: id est peccata quę ꝓprie sunt opera hominū. Per confessionem eñ peccata reuelata siue discooperta/statim aufugiūt vt latrones/nuditatem ⁊ turpitudinē suam erubescentia. Itē reuelāda sunt dño peccata: sicut pauperes vlcera sua monstrāt trāseuntibus: Hęc est eñ efficacissima apud deum intercessio. s. miseriaz ostensio. Vel/Reuela domino/nō mūdo: opa tua/bona: Etiā si manifestare oporteat ꝓpter officij necessitatē: nō ꝓpter hominū laudes: sed ꝓpter dei gloriā et ꝓximi vtilitatē manifestanda sūt. Matth. v. b. Sic luceat lux vra cora hoib⁹ vt videāt opa vra ⁊c. g Et dirigent/ad deū: h Cogitatiōes tuę/ nō tm̄ opera. i Vniuersa ꝓpter semetipsū. i. sola bonitate sua gratuita/ nō necessitate aut suasione/ aut merito: k Operat⁹ ē dñs/de⁹ trinitas. Nihilomin⁹ etiā vniuersa operat⁹ est dñs/ꝓpt homis vtilitatē. l Impiū quoq̄. i. diabolū cū toto corpe suo expectat: m Ad diē malū. i. iudicij: in q̄ malos male ꝓdet. Ūñ Job. xxj. d. In die ꝑditionis seruat malus: et ad diem furoris ducet. n Abominatio ē dñi oīs arrogās/q̄druplicit: ex se/ꝓ merit⁹/falso/pl⁹ oib⁹. Eccī. x. a. Odibilis cora deo ⁊ hoib⁹ supbia. o Etiā si manus ad manū fuerit/applicata/nihil operans: p Non erit innocēs. i. imunis a peccato: qz sola voluntate peccatur. Propterea innocens ē: qui nec facit miserū/ nec relinquit miserum. Ūñ si non faciat/non ideo erit innocens si relinquat. De hoc. s. xj. c. Dan⁹ in manu non erit innocēs malus. Manus eñ in manu est/cum bona opera malę intentioni iungunt. Ūñ Matth. vj. a. Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua. q Initiū vitę bonę. i. spūalis: r Facere iusticiā/naturalē: quę dicit: Quęcūq̄ vultis vt faciant vob hoies: ⁊ vos eadē facite illis: Matth. vij. b. Cōsūmatio vo iusticię ē/nulli facere qđ sibi nollet fieri: q̄ ē altera ps iusticię naturalis: Tob. iij. c. Al' † vie

Al' † vie

Tob. 1 Ps. 88.

Initiū vitę bonę/spiritualis: facere iusticiā/ de seipso tanq̄ de latrone. Ps. Iusticia ⁊ iudicium p̄paratio sedis tuę. Esaię. xxvj. d. Iusticiam nō fecim⁹ in terra nostra ideo nō ceciderūt habitatores eius. Vel/ Initium vitę facere iusticiam: id est obseruatio mandatorum est initiata iusticia: impletio consiliorum/est cōsummata iusticia. s Accepta aūt apud deū/ē iusticia: t Magis q̄ īmolare hostias: qz iusticia p se ⁊ semp est bonū et acceptū deo: sed nō īmolare hostias. Ūñ Eccs. v. d. Melioz est obediētia q̄ stultoz victimę. Vel qz in hmōi iusticia sicut in obediētia mactat ꝓprius sensus/⁊ ꝓpria voluntas: in īmolatione vo hostiaz caro aliena mactat: vt dicit Greg⁹. sup illud j. Regl. xv. e. Melioz est obedientia q̄ victimę. Osee. vj. b. Misericordiā volo ⁊ nō sacrificiū. Ūñ dic Eccl⁹. xxxv. a. Salutare sacrificiū attēdere mādatis. Et concordat Glo. q̄ dicit hic: Mel⁹ est ī simplici ꝓuersatiōe deo seruire deuote/q̄ multis abūdare virtutib⁹ ⁊ primoz facta despicere. v Misericordia/dei miserētis: x Et veritate/cōfitētis: y Redimit. i. remittit: z Iniq̄tas. i. peccatū/et q̄ ad culpā/et q̄ ad pęnā. Ubi eñ veritas cōfitētis cōcurrit misericordię saluatoris/ibi est remissio peccatoz: qz tūc fit pax ītер deū ⁊ ipsū peccatorē. Ūñ Ps. Misericordia ⁊ veritas obuiauerūt sibi. s. in cōfitente: et statim iusticia ⁊ pax oscultę sunt/in signū reconciliationis. Vel sic: v Misericordia. i. opib⁹ misericordię: x Et veritate. i. discretione operū: y Redimit iniq̄tas/q̄ ad pęnā. Ūñ Daniel'. iiij. e. Redime peccata tua elemosynis. Vel/ v Misericordia/ christi ī ꝓmo aducta liberāte a culpa: x Et veritate/eiusdē ī secūdo aducta liberāte ab omi corruptiōe ⁊ pęna: y Redimit. i. tollit: z Iniq̄tas/electoz totalit. Al' v Misericordia/ hibita ꝓrio: x Et vitate/facta ī nob: y Redimit iniq̄tas. i. aia ꝓ iniq̄tate suppliciis obnoxia. a Et i timore dñi/ triplici: seruili/q̄ est pęnę: initiali/q̄ est erubescētię: filiali/q̄ est offensę. b Declinat a malo. i. a peccato. c Cū placuerint dño vię hominis. i. cogitatiōes/affectiōes/locutiōes/ opatiōes. d Inimicos q̄z ei⁹ cōuertet ad pacē. i. ab insultu ⁊ impugnatiōe eius cessare faciet. Vel cōuertet ad pacē/pectoris. Tāta ē eñ sanctitas religiōis diuinę ⁊ tantę virtutis: vt plerūq̄ hi q̄ foris sunt. i. infideles eā venerent: et cū his pacē habeāt quos considerāt deo pfecte seruire/q̄uis religiōe discordēt: vt patet in Ioseph: Genē. xlj. e. Et in tobia: Tob. j. b. Et ī moyse: Exo. ij. b. Et in damele: Daniel'. ij. g. Sępe etiā pśecutores nō solū ad pacē: sed etiā ad fidē cōuertunt ꝓpter deuotionē iustoz. e Melius est parū cū lęticia/mētis. i. cū hilaritate ⁊ serenitate bonę cōsciētię: f Q̄ multi fruct⁹ cū iniq̄tate. Ps. Mel⁹ ē modicū iusto sup diuitias pctōz multas. Trib⁹ aūt de causis mel⁹ est parū cū lęticia mētis q̄ multū cū iniq̄tate. Primo ꝓpter piculū male expēdēdi: qz vbi multę sūt opes: ⁊ multi sūt q̄ comedūt eas: Eccs. v. c. Secūdo ꝓpter peccatū male retinendi. Ūñ Eccī. xj. b. Si diues fueris/nō eris imunis a delicto. Tertio ꝓpter bonū pacis: qz diuitię ist⁹ sęculi nō possunt haberi sine ꝑturbatiōe ⁊ sollicitudine maxima: q̄ tñ diuitib⁹ est cōsolatio. Ūñ Lucī. vj. d. Uę vobis diuitib⁹ qui h̄ habet cōsolationē vrāz.

Triplex timor

Ps. 84.

Ps. 36.

Cor homis

a Cor hominis disponet viam suam: id est vitā suā:
b Sed domini est dirigere gressus eius: id est ope/
ra moderari / & ad rectū finem pducere/ vel charitate informa/
re. Hoc est qđ vulgariter dicit: Homo ꝓponit: sed deꝰ dispo/
nit. Ideo dicit Tob. iij. d. Omni tempore benedic deū / & pe/
te ab eo vt vias tuas
dirigat c Diuina/
47. dis. c. sicut hi. ℣. necesse. i. si. tio: id est diuinus ser/
mo vł diuina scientia.
d In labijs regis: i. christi: Et tō/ e In
iudicio/ futuro: vel q̄
occulte iudicat: modo
Al. †iusticia hunc vocando ad pe/
nitentiā/ illum dimit/
tendo: hunc affligēdo/
illum sublimando. De
quo Ro. xj. d. O alti/
tudo diuitiaꝝ sapien/
tię & sciētię dei q̄s incō
phensibilia sunt iudi/
cia eius &c. f Non errabit os eiꝰ. i. nihil falsi exibit de ore
eius. Non em̄ ꝑm visionem oculoꝝ iudicabit: neq̄ ꝑm auditū
aurium arguet: sed iudicabit in iusticia pauperes: et arguet in
equitate ꝓ māsuetis terrę: Esa. xj. a. Vel sic: c Diuinatio:
id diuinoꝝ. s. vatum gentilium respōsio: d In labijs re/
Ps. 71. gis. i. in dispositiōe regis. i. christi. De q̄ Ps. Deus iudiciū
tuū regi da &c. Hic rex nō solū ꝑmones suoꝝ dirigit: ꝫ etiā di/
uinos: id ē vates gētiliū quid respōdeāt interrogātibꝰ / dispo/
nit: teste michea qui ad decęptionē achab dicit spiritū missum
a solio dei: q̄ ora ꝓphetaꝝ eius adimpleret falsitate. iij. Regū
xxij. d. Sic exponit Glo. Itē potest exponi sic: c Diuina/
tio: id est diuinoꝝ narratio / non fabularū: d In labijs re/
gis: id est ꝓlati vel doctoris: vel cuiuslibet iusti seipsum bene
regētis. Et ideo/ f Nō errabit os eiꝰ / alios iudicādo: vel
in iudicio futuro: qꝛ veritas diriget eū. Hieronymꝰ dicit / q̄ di/
uinatio nunq̄ in bonā partē accipit nisi hic. Unde cum simon
magus vellet petro ostendere idola sua esse deos / quia futura
prędicebant: respondit petrus: Aliud est diuinatio: & aliud di/
uinitas. g Pondus & stathera iudicia domini sūt:
id est iudicia domini ęqua & iusta sunt: qꝛ omnia fecit in nume/
ro / pondere & mensura: Sap. xj. d. In numero ꝓtra singulari/
tatē: in pōdere cōtra leuitatē: in mēsura ℨ supfluitatē. b Et
opa eiꝰ / sūt pōdus et stathera. i. tāta ęqtate facta: quāta dep/
hēdit in pōderibꝰ et stathera i Oīs lapides. i. dura & as/
pera flagella: q̄ videt patiētibꝰ iniq̄ / sūt pōdus & stathera. i. ęq/
tate iudicij pōderata & librata. Vel ꝑ lapides eius / significant
viri sācti / graues grauitate ꝓstātię ℨ vētū adulationis & detra/
Ps. 34. ctiōis: Juxta illud Ps. In populo graui laudabo te. De qb̄ꝰ
dr̄ Deut. viij. b. Dīs deꝰ tuꝰ introducet te ī terrā bonā &c. cuiꝰ
lapides ferrū sūt: de cuiꝰ mōtibꝰ ęris metalla fodiunt. Hi la/
pides pondus sunt & stathera: id est ęqui et iusti. Et dicuntur /
lapides sęculi: quia durant in sęculū: vel quia sustentāt sęculū /
sicut columnę lapideę domū. k Abominabiles regi: id
est christo vel ꝑlato vel principi vel cuilibet iusto / regnū cor/
dis et oris et manus bene regenti: l Qui agunt impie:
id est contra pietatē / vt hęretici: vel qui dentibus & unguibus
ī alios desęuiūt / vt detractores: vel q̄ seipsos occidūt ꝑ iracū/
diā: vł q̄ deū impugnāt ꝑ supbiā. m Cm̄ iusticia firmat
soliū. i. sedes regni. Ufī. j. xxv. a. Aufer impietatem de vultu
regis & firmabit iusticia thronus eius. Et cōuerso ꝑ iniusticiā
perdit regnū. Ufī Ecci. x. a. Regnū a gente in gentē transfert
ꝓpter iniusticias / & iniurias / & ꝓtumelias / & diuersos dolos: sic
patet in saul & roboā. n Volūtas regū labia iusta. i. la/
bia iusta placēt regibꝰ. i. iustis / se et alios bñ regētibꝰ: de quibꝰ
Luc. x. d. Multi reges & ꝓphę voluerūt videre q̄ vos videtis /
& nō viderūt. Sūt aūt multi q̄ se reges & ꝑlatos estimāt / cū re/
uera ſ sint nisi nomieteꝰ: re aūt piratę vł latrones. Ufī Alex/
andro querēti a quodā pirata / quare deuastaret mare: dicit ille
pirata respōdisse: Ego qꝛ parua scapha mare deuasto dicoꝛ pi
rato: tu ℨo qꝛ classe magna totū orbē deuastas diceris impa/
tor. Et Socrates videns ꝑpositos cuiusdā principis ducere
quēdā latronē ad patibulū / dixit: Magni fures paruū latro/
nem suspendūt. o Qui recta loquit. i. recte: dirigit /
vt rectis gressibꝰ operū pueniat ad vitam ętrnā. Ecōuerso:
Vir linguosus nō dirigę Ps. 139.
t in terra viuentiū.
Eccli. xxxvij. c. Ante
omnia opa tua verbū
veraꝝ ꝑcedat te & ante Al. † eam
oēs actū ꝓsiliū stabile.
p Indignatio re/
gis nūcij mortis:
ad litteram. i. ira regis
nūciat mortē illis qui/
bus irascitur. Vel sic/
Nūcij mortis / sunt / L
indignatio regis:
vt patet in illo q̄ nūci/
auit dauid mortē sau/ Al. † vlām
lis. ij. Regum. j. a. Et
in illis qui nūciauerūt eidem mortē isboseth. ij. Regl. iij. c.
Mystice: q Nuncij mortis / sunt angeli sathanę / om/ Mystice
nes hęretici / vani philosophi / detractores / adulatores / oēs
mali suggestores. Hi sunt indignatio regis ętrni: quia
offendunt eum: et eis dominus indignatur: tamē nō negatur
eis pęnitētia dum sunt ī via. Unde sequit: r Et vir sapi/
ens placabit eū. s. regē: Sic iacob / esau: p̄missis muneri/
bꝰ: Gen. xxxij. b. Et abigail / dauid. j. Regl. xxv. d. s In
hilaritate vultus regis vita. id ē securitas vitę: vt patet Mystice
in Hester & Judith. Vel / mystice: s In hilaritate vul/ Mystice
tus regis. s. christi veniētis ad iudiciū. t Vita: quia qui/
cūq̄ viderint vultum christi hilarem / viuent cum eo in ętr/
nū. Soli enim electi eum videbunt placatum / quem reprobi
videbunt iratum. Omnes autem videbunt eum scōm huma/
nitatē. Esa. xl. b. Videbit omnis caro salutare dei nostri: v
Et clemētia eius. i. lenitas: x Quasi imber sero/
tinus: qui in iudęa iam maturis messibus venire consueuit.
Imber tempaneus dat ad germinādū: & serotinꝰ ad maturā/
dū. Imbri ergo serotino compat clemētia christi: qꝛ germi/
na bonę vitę. i. initia ad maturitatē pseuerantię pducit. Ipse
em̄ vtrūq̄ dat / & germē / & maturitatē. i. & velle & pficere. Phił
ij. b. Deꝰ ē q̄ opat in nobis & velle & pficere ꝓ bona volūtate.
Hoc ē qđ dr̄ / Deut. xj. b. Dabit dns pluuiā ŕęvię tēpaneā
& serotinā / vt colligatis frumētū / vinū & oleū. y Posside
sapientiā / quasi artē viuendi. i. ipsam solā reputa tuam pos/
sessionē. Vel / Posside sapientiā. i. intra in corporalē pos/
sessionē sapientię: pedē intellectꝰ ponēdo in veritate ꝓ fidem:
& pedem affectus in bonitate ꝓ charitatē. z Quia auro
melior est: vt dictum est. ℨ. viij. a Et acquire pru/
dentiam quia p̄ciosior est argento. Differt sapientia
a prudētia: quia sapiētia est virtꝰ q̄ sapiūt res ꝓut sunt: mala
male / & bona bene / optima optime: prudētia ℨo est virtus ele/
ctiua boni / & fugitiua mali. Itē sapiētia est de his q̄ ad fidem
ptinent: prudentia ℨo de his quę ad mores ptinent informā/
dos. Itē sapiētia est de diuinis: prudētia de hūanis. Primo
mō tam sapiētia q̄s prudētia virtus est: Duobus aliis modis
in genere cognitiōis sunt. Compat autē sapiētia auro: prudē/
tia argento: quia sicut aurū ꝑfert argento in valore: sic sapi/
entia prudentię: Nam sapientia regitur contemplatiua vita:
prudentia actiua. b Semita iustorum: id est obserua/
tio consiliorum et supererogationū: c Declinat mala:
id est illicita et peruersa / a quibus longe vadit. d Custos
animę suę: id est qui custodit animā suam a dęmonum sug/
gestione / a carnis voluptate / a mundi vanitate: qui sunt latrū/
culi syrię: & latrūculi moab: & latrūculi āmon: de quibus. iiij.
Regl. xxiij. a. Syria interpretatur sublimis / Ecce diabolus
superbus. Moab ex patre / Ecce voluptas carnis. Ammon
iniquus vel onerans / Ecce mundus. e Seruat vitam
suam: scilicet gratię: vt tandem transeat ad vitam glorię.

Contritionē / qua

a Contritionē/qua quis cōterit vel aliū cōterit: b Pręcedit superbia:quę ē initiū omnis peccati: Eccī.x.b.vt patet in nabuchodonosoz:qui ꝓpter superbiā suā factꝰ est bos: Danielꝭ.iiij.f. Uel/cōtritionē gehennę/in qua conteret simul corpus et anima: ꝓcedit superbia/ qua recedit a deo. Ūnquā enī deus permitteret sic conteri hominē nisi ꝓius recessisset ab eo. Exemplū in antiocho epiphane j. Machab. vj.b. Et i herode agrippa: Actꝭ.xij.d. Deꝰ dicit Hiere. xvij.c. Jnduc super eos diem afflictionis: z duplici cōtritione cōtere eos dñe. c Et ante ruinā exaltatur spiritus.i.extollitur ꝑ superbiā. Uumilitas ꝙo qz in imo ē: non timet ruinam aut casū. Job.xxx.c. Eleuasti me z quasi superventum ponēs elisisti me valide. d Melius est humiliari.i.humilia patī z viuere abiecte z viliter: e Cum mitibus.i. cum mansuetis. f Q̄ diuidere spolia cum superbis.q.d.melius est pati iniuriā cum humilibꝰ z aporiari:q̄ irrogare alijs/et cum superbis ditari. Pſ. Elegi abiectus esse ꝛc. Jtē Heb.xj.e. Fide moyses grandis factus negauit se filiū filię pharaonis:magis eligens affligi cū populo dei q̄ temporalis peccati habere iocunditatē. g Eruditus in verbo/doctrinę aut ꝓdicationis: h Repiet/sibi z auditoribꝰ: i Bona/gratię et glozię/quę sola quęrit. k Et qui sperat in domino:licz nō nouerit ꝓdicare aut docere: l Beatꝰ est/iam spei securitate:tandem rei veritate. Esa.l.d. Quis ambulauit in tenebris et nō est lumen ei:Speret in nomie dñi z innitat sup deū suū. m Qui sapiens est corde.i.cui sapiunt res ꝓut sunt:licz nesciat ꝓdicare: n Appellabit prudens:z est in veritate:quia scit eligere bonū z reꝓbare malū. Beda sic exponit: m Qui sapiens ē corde/solū.i.q̄ sapientiā fidei quā didicit/corde custodit:merito nomē prudentis accipit. Sed q̄ eandē sapiētiā docte ꝓdicare z ꝓtra hereticos defēdere nouit/maiozis laboris ꝑmia digniora ꝓcipiet. Hoc est qꝺ legit Matthꝫ v.c. Qui fecerit sic z docuerit:h magnꝰ vocabit i regno cęloꝝ. j. Timoth. v.c. Qui bene ꝓsunt ꝓſbyteri duplici honore digni habeant:maxime qui laborant i verbo z doctrina. o Et qui dulcis est eloquio/ꝓdicando/exhoztando/corrigēdo/hereticis resistendo: p Maioza reperiet/ꝑmia.ſ.q̄ sapiens corde tm̄: quia habebit aureolam prędicatoꝝ/qꝺ nō ille. Unde Danielꝭ.xij.b. Qui docti fuerint fulgebunt quasi splendoz firmamenti:z qui ad iusticiā erudiunt multos: quasi stellę in perpetuas ętemitates. Sed ex hoc videt q̄ aureola augeat prędmiū:qꝺ tñ nō cōcedit. Solꝰ. Reuera aureola nō auget prędmiū: Et qꝺ hic dicit:maioza reperiet/prędmia.i.plura:quia aureā z aureolā:ille aūt tm̄ aureā. Uel sic/maioza repiet/ꝑmia q̄ meruerit. Uel/Qui dulcis est eloquio/ maioza repiet:qz pluribꝰ ꝓdest. Eccī.vj.a. Uerbū dulce multiplicat amicos z mitigat inimicos. q Fons vitę.ſ. gratię z glię: r Eruditio possidētis/ipsā eruditionē.i.habētis iteꝝ i corde ꝑ intellectū z affectū:z in ope ꝑ effectū. Ex tali quippe eruditione oꝛit vita gratię z glozię. s Doctrina stultoꝝ/q̄ nō faciūt qꝺ docent: t Fatuitas:id est fatua sine sapoze:quia nec ipsi ędificant ex ea/nec ędificāt audiētes. Unde dī Esa.xlij. d. Qui multa vides:nōne custodies:z q̄ apras habes aures/nōne audies:z v Cor sapiētis erudiet os eiꝰ/vt discrete et modeste z vtiliter loquat:nō turpiloquiū/aut stultiloquiū/aut scurrilitatem/aut vanitatem/aut mendaciū/aut detractionem/aut adulationem:sicut dicit apostolus Eph.iiij. g. Omnis sermo malus ex oze vestro nō procedat: sed si quis bonus est ad

C

a Cōtritionē ꝓcedit supbia:
b et ante ruinam exaltatur spi-
c ritus. Melius est humiliari
d cum mitibꝰ: q̄ diuidere spo-
e lia cum superbis. Eruditus
f in verbo ꝛrepeꝛiet bona:et q̄
g spērat in domino beatus est.
h Qui sapiēs ē corde:appella
i bit ꝓudens:z qui dulcis est
k eloqo/ maioza repiet. Fons
l vitę eruditio possidentis:doc-
m trina stultoꝝ fatuitas. Cor
n sapientis erudiet os eius: et
o labijs eius addet gratiam.
p Fauus mellis verba cōpo-
q sita:dulcedo animę sanitas
r ossium. Est viā quę videtur
s homini recta: et nouissima
t eius ducunt ad mortē. Ani-
u ma laborantis laborat sibi:
x quia compulit eum os suuz.
y Uir impius fodit malum:et
z in labijs eius ignis ardes-
ā cit. Homo peruersus suscitat
b lites: et verbosus sepa-
c rat principes. Uir iniquus
d lactat amicum suum: et du-
e cit eum per viam non bonā.

Al. ꝓcipiet

Al. tillius

Al. tinsipiens

cerna ardēs et lucens. y Dulcedo aię.i.corꝺis mūdicia/opis inocētia/oꝛis modestia: a Sanitas ossiū.i.virtū naturaliū/quę ex his roborant. Ecōtrario vitia sunt infirmitas z corruptio earum. Nam in hęreticis corrupta est vis rationabilis: in auaris et luxuriosis et gulosis vis concupiscibilis:in supbis/iuidis z iracūdis vis irascibilis. Uel/Dulcedo animę.i.cognitio christi:q̄ dulcedinē in anima facit: est sanitas ossiū.i.virtutū. b Est via q̄ videt hoi recta: vt quibusdā magna pęnitētia vl aspa correctio:alijs splēdide comedere/diuitijs abūdare. c Et nouissima eiꝰ ducūt ad mortē/ętemā:qz sine discretione oīs via ꝓcipitiū habet. Un Leuit.ij. d. iubet dominus sal apponi in omni sacrificio. d Aia laborātis: q̄ nō amat requiē sibi in B exilio: e Laborat sibi/principalit.i.ad suū ꝓfectū: f Quia cōpulit eū os suū.i. confessio pomi veriti/qꝺ comedit adā. Un dictū est ei:et in eo omnibꝰ hominibꝰ: Jn sudoze vultus tui vesceris pane tuo:Gen.iij.d. Hoc est qꝺ dicit Eccꝫ.vj.c. Oīs labor hominis in oze eiꝰ:id est ꝓpter os eius. Moraliter: Os cōpellit laboze doctoꝝ et ꝓdicatoꝝ:qz quodāmodo cogit eos agere qꝺ docent: vt os turturis retoꝝqueat ad ascellā. Et hoc ē qꝺ dictū ē. ſ. vj.a. Illaqueatꝰ es verbis oꝛis tui z captꝰ ꝓpꝛijs sermonibꝰ. g Uir impius/cui bona desipiūt z mala sapiūt. h Fodit malū.i.de ꝓfundo iniqtatis extrahit ꝑ excogitatā adinuētionē/ q̄si nō sufficerēt mala ꝓsueta. Jn fossione etiā duo notāt/laboꝝ.ſ.z scrutiniū. De labore dic Hiere.ix.b. Ut inique agerent laborauerunt. De scrutinio dicit Pſ. Scrutati sunt iniquitates:defecerunt scrutantes scrutinio. i Et in labijs eius:id ē impij: k Ignis/iracūdię:vel ignis gehennę: l Ardescit: quia merito labiorum suoꝝ ardebit igne perpetuo. m Homo peruersus: id est penitus a deo versus.ſ.corde/oze/z opere. Uel/peruersus.i. veritati cōtradicens. n Suscitat lites:id est semināt discordias. Uel/suscitat lites.i.q̄relas ꝓtra se apud deū multiplicat/tot z tantas: vt eas nō possit nec sciat pacificare. o Et vbosus.i.plenꝰ verbis: p Separat ꝑncipes: ad litterā:discordias seminādo. Uel/separat/a seipso:ꝑncipes.i.sanctos angelos. q Uir iniquꝰ.i.adulator: r Lactat amicū suū/q̄ amat eū.i.blādiēdo decipit. ſ. j.b. Fili si te lactauerit pctōres/ne acq̄escas eis. Matth. viij.c. Luc.ix. c. Dimitte mortuos sepelire ꝛc. Greg. Mortui mortuū sepeliūt:cū pctōres pctōrē fauoribꝰ ꝑmūt. s Et ducit eū/acq̄escentē sibi: t Per viā nō bonā.i.pviā supbię vl inanis glozię: qz facit eū cui adulat vel supbire vel inaniter gloziari. Un. j. xxix.a. Homo q̄ blādis fictisq̄ sermonibꝰ loquit amico suo: rete expādit gressibus eius. Esa.iij.c. Populę meus q̄ beatū te dicūt:ipsi te decipiūt z viā gressuū tuoꝝ dissipāt.

Qui arronitis

Doraliter

a Qui attonitis oculis.i.stupefactis ante se posita non videntibus: b Cogitat prava/alijs: c Mordes labia sua pficit malū/mentis ꝓposito. Et notat h salomon ꝓpetates cogitantiū mala. Habet enī oculos attonitos/vt etiā aī se posita nō videat: vt dicit Job.xv.b. Quid te eleuat cor tuum: t qsi magna cogitans attonitos habes oculos: dic eliphaz. Itē mordent labia aut baculos: qđ est signū alicui⁹ mali ꝓpetrandi. d Corona dignitatis senect⁹.i. mentis maturitas/ et vita īmaculata: sunt causa coronę.i. vitę ęternę. e Quę in vijs iusticię repiet. Vię iusticię duę sunt.s.facere

Al.† mala

a Qui attonitis oculis cogi/
b tat prava: mordes labia sua
c pficit malū. Corona digni/
d tatis senect⁹: quę in vijs iusti/
e cię repiet. Melior est patiēs/
f viro forti: t qui dñat aīo suo
g expugnatore vrbiū. Sortes
h mittunt i sinū: sed a domino
k temperant.

Tob.4.c. alijs qđ tibi vis fieri: nō facere alijs qđ tibi fieri nō vis. In his vijs senect⁹ hęc venerabilis inuenit. Sap.iij.b. Senect⁹ venerabilis est/ nō diuturna neq; numero ānor cōputata tc. f Melior ē patiēs viro forti.i.melior ē patiētia q̄ fortitudo: qz ꝓ patiētiā vincit ꝓuo⁹ anim⁹: ꝓ fortitudinē ꝙ qđ est extra supra. Vñ exponēdo subiūgit: g Et q̄ dñat aīo suo: eū sibi ipsi hūilitate patiētię subijciēdo: h Expugnatore vrbiū: qz q̄ expugnat vrbē/toto se pugnat extra/id qđ ꝓtra se est: qui aūt animū suū expugnat/dimidio se cōtra seipsum pugnat: et ideo glorioſior ē ibi victoria. Vñ sancti nūq̄ aut raro gloriant in hoc q̄ strenue agunt: sed in eo q̄ patiunt. Gal.vlt. d. Mihi aūt absit gloriari tc. Nec in fortitudine: ſ in patientia: dicit dñs: possidebitis aīas vestras: Luc.xxj.d. i Sortes mittunt tc. Hic docet metaphorice cōparatiōe sortis nō debere supbire de bono: quia dubij t incerti sunt exitus rerum. Vñ Eccs.ix.a. Nemo scit an amore an odio dignus sit: sed omnia in futurū seruantur incerta. Sicut enī sortes in sinu cōtentę absconduntur/sed postea extractę patent: sic facta hoīm in p̄sēti latēt cui⁹ sint meriti: ſ in futuro patebūt/q̄si de sinu diuini iudicij extracta. Et h ē qđ dic: Sortes mittunt in sinū.i.in occulto: sic calculi solēt i vna poni. k Sed a dño tēperant: vt sup illū cadat sors: de q̄ vult dñs. Vñ Act.j.d. Et cecidit sors sup matthiā. Sors antiqtus erat in vsu: ſ mō nō: qz nō sorte sed arte t aliqñ fraude eligūt rectores. Versus. Sorte patēt ionathas/ionas/saul atq; matthias: Achor/pzę/sbyteri/funicul⁹ hoc modo fact⁹/ Diuisit: mō q̄ fiūt nō sorte ſ arte. Sorte patēt ionathas.j.Regl.xiij.f. Jonas.j.b. Saul. j.Regl.x.c. Atq; matthias: Act.j.d. Achor: Josue.vij.c. Presbyteri: Luc.j.a. Funicul⁹ hoc mō fact⁹/diuisit: Josue. xiiij.et sequētib⁹. Hō quę fiūt nō sorte sed arte.

Versus

Melior est buccella sicca Expo. Ca.XVII.
m cū gaudio/q̄ domus plena victimis.i.lautio/ribus t solēnibus epulis/cum iurgio: ad litteram.

Mystice

Mystice: Melius est paruū bonū cū charitate quę est gaudiū t risus aīę: sine scientia p̄dicandi/qđ est buccellā siccā comedere: q̄ magnis fulgere virtutib⁹ cū admixtiōe discordię/q̄ est iurgiū. Vñ Eccī.xix.c. Melior est hō q̄ minuit scia t deficiens sensu in timore dei/q̄ qui abūdat sensu t trāsgredit legem altissimi. Vel sic: l Melior est buccella sicca.i. modica suba: m Cū gaudio.i.cū pace t quiete mētis: n Q̄ dom⁹ plena victimis cū iurgio.i.q̄ multę diuitię cū cura t sollicitudine/ q̄ ē iurgiū mētis. Eccs.v.c. Dulcis est somnus opanti/siue parum/ siue multū comedat: saturitas aūt diuitis nō sinit eum dormire. Ps. Melj⁹ est modicū iusto sup diuitias peccatorū multas. Itē/ Melior est buccella sicca cū gaudio.i.modica elemosyna cū hilaritate: q̄ multa t magna dare cū obiurgatiōe t tristicia. Vñ Eccī.xxxv.b. In omni dato hilarē fac vultū tuum: t in exultatiōe sāctifica decimas tuas. Hoc ē qđ dic aplus.ij.Cor.ix.b. Qui parce semiat parce t metet: t q̄ semiat i bñdictiōib⁹ ō bñdictiōib⁹ t metet: Un⁹ quisq; ꝓut destinauit in corde suo/ nō ex tristicia aut necessita/

Ps.36.

l Melior est Ca.XVII.
m buccella sicca cū gāu/
n dio: q̄ dōmus plena
o victimis cūm iurgio. Seru⁹
p sapiēs dominabit filijs stul/
q tis: et inter fratres hereditatem diuidet. Sicut igne pro/
r batur argentū t aurum camino: ita corda ꝓbat dom⁹.
s

te: Hilarē enī datorē diligit de⁹. Itē/ Melior est buccella sicca cū gaudio.i.modica pnitētia cū mētis hilaritate sine laude hoīm: q̄ dom⁹ plena victimis cū iurgio.i.q̄ magna corpis afflictio cū cordis murmuratiōe: q̄ ē pessimū iurgiū. Hiero⁹. Melj⁹ est paucos psalmos cū hilaritate animi canere: q̄ totū psalteriū cū tristicia trāscurrere. Vel/ l Melior ē buccella/ eucharistię: sicca.i.sine potu lachrymarū/ sine pulmēto deuotiōis/ sine salsa cōtritionis: m Cum gaudio/ spei et mundę conscientię: n Q̄ dom⁹ plena victimis: id est q̄ opera disciplinę vbi multa aīalia vitiorū occidunt: o Cū iurgio.i.carnis rebellione. Utrūq; th bonū ē: ſ illō melj⁹. De hac buccella dr Ruth.ij.c. Vñ horā vescēdi fuerit: veni huc t comede panē/t intinge buccellā tuā i acero.i.in cōmemoratione passionis christi: qđ debet fieri cū cordis cōpassione. Vñ Gen.iij.d. In sudore vultꝰ tui vesceris pane tuo. p Seru⁹ sapiēs dñabit filijs stultis: t inter fratres hereditatē diuidet.i.auctoritatē diuidēdi accipiet: vt patet in Josue seruo moysi: q̄ filijs isrl terrā promissionis diuisit: Josue.xiiij. Vel in diuisiōe partem accipiet: vt patet in hieroboam: qui.x.tribus habuit: et roboam filiꝰ salomonis trīa duas.iij. Regl.xij. Et in iepte: Judicl.xj.

Al. † deus

Mystice

Mystice: p Seru⁹ sapiēs.i.ꝓlus gētilis: qui olim idolis seruiebat. Ro.vj.d. Cū serui essetis peccati/liberi fuistis iusticię. Filij stulti/sunt ꝓlus iudaicus: quib⁹ mō dominat ꝓlus gētilis. r Et inter fratres.i.inf filios regni: diuidet hereditatē/cęlestē: vel sacrā scripturā p̄dicando t docēdo. Or autē sacra scriptura hereditas dicat/testat dauid dicens: Hereditate acquisiui testimonia tua. De hac diuisione ꝓphetauit iacob/Gen.xlix.d. Beniamin.i. paulus/lupus rapax: mane comedet prędā/ t vespę diuidet spolia.

Ps.118.

Moraliter

Moraliter ꝓm Glo. p Seru⁹/est quilibet pnitens: olim seruus diaboli t peccati: qz q̄ facit peccatū seruus ē peccati: Joh.viij.d. Sed mō effect⁹ est/sapiēs/pnitēdo de peccatis. Hic/ q Dñabit filijs stultis.i.iustis negligētib⁹ t in charitate torpētib⁹. r Et inter fratres diuidet hereditatē.i. inter electos portionē ꝓm exigentiā meritorū suorū ęternę hereditatis habebit. Itē/ p Seru⁹ sapiēs/ē q̄libet iust⁹: cui sapiūt res put sūt/ fuiēs deo corde/ore/t ope. Hic/ q Dñabit filijs stultis.i.detractorib⁹: qz nō reputat eos: qz licz lacerēt t mordeant t oblatrēt vt canes: līguas tū habēt medicinales: et extrahunt exteri⁹ putredinē vitioꝝ de corde iustorū ꝓ cōfusionē si qua est interi⁹. Itē latrando custodiūt ne ad mala exeat iust⁹. Vñ Diogenes. Dis hō necessariū habet/aut valde amicū/ aut valde inimicū ad sui custodiā. Item spinę et vepres/et si nō ꝓferant ex se vuas aut ficus: valēt tū ad faciendū sepes ad custodiā vineaꝝ. Valēt etiā ad pungēda apostemata vt sani/es effluat extra. Hoc faciūt inimici q̄ seruiūt detrahēdo. Vñ Matth.vij.c.et Luc.vj.f. Nūquid colligūt de spinis vuas: aut de tribulis ficus: Ita dñe: ipsi q̄ sunt sapiētes: qz t tu de lapidib⁹ panes dulces facis. Vñ t beato Stephano lapides dulces fuerūt. Itē/ p Seru⁹ sapiēs/ē spūs siue aīa pnitētis. Filij stulti sunt peccata vel mala opera: q̄ seruiūt de trib⁹ scilicz de aqua/de sale/de sinapio. De aqua lachrymarū: quā effundūt ad lauandū man⁹.i.opera. De sale discretiōis: quia discretior t cautior ē hō post peccatū. De sinapio cōpunctionis: quā excitat in recordatiōe sui: qua pūgit cor triplici aculeo.s. doloris/pudoris/timoris. Et hoc est qđ dicit/Roma. viij.f. Oia coopant in bonū his qui ꝓm ꝓpositū vocati sunt sancti: etiā peccatū/dicit Glo. s Sicut igne ꝓbat argētū t aurū camino: ita corda ꝓbat dñs/fortiora.s. quę per aurū significant: probat maiori tribulatione/quę per caminū intelligit

caminū intelligit: fragilioza quę p argentū designant/probat
b⁹ modis af aurū: lic iusti minozi tribulatiōe/quę p ignē accipit hic. Sūt aūt tria ꝓba/
toria boni auri. Primū ē ignis fornacis: Secūdū/tact⁹ lapi/
dis: Tertiū/repositio i luto. Sic viri iusti tria habēt ꝓbato/
ria. Primū est ignis tribulationis: vbi sicut aurū in fornace
ꝓbat: sic iustus ab oi
fozde mundat. Sap.
iij.b. Tanq̄ aurū in
fornace probauit eos
domin⁹. Eccl.xxvij.
a. Vasa figuli probat
fornax: t hoies iustos
j.24.c. temptatio tribulatio/
Job.31.c. nis. Secundū ē ꝓba/
toriū laudis humanę:
vbi sicut aurū in tac/
tu lapidis cognoscit:
sic iustus i laude hoīs: Si enī afficit vel inficit ea/reprobus
est: si non/probat⁹ est. De hoc dicit .j. xxvij.c. Quō probat
in ꝓflatorio argentū t in fornace aurū: sic probat homo ore
laudantiū. Probatio ista fortior est q̄ p̄cedēs: Multi enī
ignē tribulatiōis equanimit sustinent: qui laudes vel vitupe/
ria pati nesciūt sine elatiōe vel odio. Tertū probatoriū/sūt
diuitię tales: vbi si cor hois nō putrescit/sicut nec bonū au/
rum in luto putrescit/tūc probat⁹ est homo: si autē putrescit
aurū reprobū est/similit t homo. Unde Piere. vj. g. Argē/
tum reprobū vocate illos: q̄ dns projecit eos. Tempe mar/
tyꝝ aurum ecclesię probatū est igne: tempore ꝓfessoꝝ laude:
q̄ a toto mūdo laudabant/nec inde supbiebant: sed totā lau/
dem in dnm retorquebāt. Tempe ꝙ nostro in quo fęces se/
culi deuenerūt/probat ecclesię aurū in luto diuitiaꝝ: t in plu
ribus reprobū inuenit. Hoc triplex probatoriū in figura p̄/
cessit: Nam abel/cain habuit q̄si suū ꝓbatoriū: isaac/his/
maelem: iacob/esau. a Malus obedit linguę iniq̄:
triplici quę triplex est. s. lingua carnis/lingua mūdi/lingua diaboli.
lingua Lingua carnis suadet suauia. s. molliter dormire/bene come
dere: et dissuadet aspera. s. ieiunare/vigilare/t hmōi. Hęc lin
gua loquit tibi/cū vis surgere ad matutinas/aut cum vis ie/
iunare: Et primo ꝓtradicit t appellat a manifesto grauamīe:
et postulat diem. Si aūt non acq̄escit ei/tūc incipit allegare
et ostendere rationes sicut asina balaam: Numeri. xxij.f.
Multi inquit mortui sūt vel insanierūt ꝓp nimias vigilias
et ꝓpter nimia ieiunia: melius est suauit ire q̄ cito deficere.
⁹ in epīs. Et dicit poeta: Quod caret alterna requie durabile non est.
Et rōnabile sit obsequiū vestrū: Roma.xij.a. Et carnē suā
nemo vnq̄ odio habuit: Eph̄.v.f. Sed bon⁹ onager clamo/
rem huius exactoris non audit. i. desideriū voluptatis: Job
xxxix.a. Lingua mūdi suadet vana. s. honores mūdi t diuiti/
as t hmōi: et dissuadet vera bona. s. paupertatē/humilitatē/
vilitatē. Hęc ē lingua egyptiaca: quā veri filij iacob missi ad
emendū frumentū non intelligūt: Gen.xlij.e. Tertia lingua:
id est diaboli/suadet iniqua. s. inuidiā/odiū/superbiā/t hmōi:
et dissuadet pacem/cōcordiā/charitatē/t hmōi. Hęc est lin/
gua syriaca: quā viri de hierusalē non intelligūt: Esa.xxxvj.
c. Qui huic triplici linguę obedit. i. acq̄escit/malus est. Si/
gnanter aūt dicit: malus obedit linguę iniquę: q̄ oīs
mal⁹ has tres linguas sibi p̄ficit ꝓxissas: vt quicq̄d iusserint
statim obediat. De q̄libet harū trium linguarū pōt intelligi
illud Eccl.xxvij.b. Lingua tertia mltos cōmouit t dispersit
illos de gente in gentē. Et. j. eodē. c. Lingua tertia mulieres
fortes eiecit t ꝓuauit illas laborib⁹ suis. b Et fallax ob/
temperat labijs mendacib⁹. i. diaboli: q̄ ē mēdax t pat
mendacij: Job. viij. f. Qui ꝓmittit tpalia vt obliuisci faciat
ętna. Dicit aūt diabol⁹ hże linguā iniquā aperte suggerēdo/
t labium mendax occulte insidiando: et qui non vult resistere
aperte temptatiōi: merito decipit occulta suggestiōe sub spe/
cie virtutis: vt dicit Greg⁹. Un Job. xxiij.b. Ipsi fuerūt re/
belles lumini/nescierūt vias ei⁹. Vel/ b Fallax. i. simula/
tor/hypocrita: q̄ seipsū t alios sub specie aliena decipit: c
Obtemperat labijs mēdacib⁹/laudātiū. s. t adulātiū. Ju/
sto enī iudicio dei fit: sic dic Greg⁹. vt q̄ alios exteri⁹ decipit:
ipse interi⁹ exęcar⁹ q̄ de se falsa audit q̄nq̄ credēs decipiat.
d Qui despicit pauperē/idignādo/q̄ paup ē: vel ma/
ledicēdo/vel nō subueniēdo: e Exprobrat factori ei⁹.
Nam quicq̄d fit pauperi/fit ipsi christo qui ē factor t pater
pauperum. Matth.
xxv.d. Oēdiu vni ex
fratribus his mimis
meis feciſtis/mihi fe/
ciſtis. Item Matth. Ar. †mentiēs
x.d. Qui vos recipit/
me recipit. Et Luc.
x.c. Qui vos spernit Ar. †vertit
me spernit. Vel spūa/ Ar. †intelliget
liter: d Qui despi
cit pauperē. i. q̄ ab/
ominat peccatorē. e
Exprobrat factori ei⁹. i. christo q̄ ꝓp pctōres fact⁹ ē hō.
Non enī venit vocare iustos sed pctōres: Matth. ix.b. Un
Deut. xxiij.b. Nō abominaberis egyptiū. Job. xxxj.b. Si de
sperī pręterieuntē eo q̄ non haberet indumentū t absq̄ ope/
rimēto pauperē: f Et qui in ruina lętat⁹ alteri⁹ non
erit impunitus: q̄ ipsum gaudiū est ei ruina. Et intelli/
git hoc de ruina pcti vel mortis vel infortunij. De nulla enī
ruina alteri⁹/etiā inimici gaudendū est/sed potius compatiē/
dum et dolendū. j. xxiij.c. Cū ceciderit inimicus tu⁹ ne gau/
deas/t in ruina eius ne exultet cor tuū: ne forte videat dns et
displiceat ei. Job. xxxj.c. Si gauis⁹ sū ad ruinā ei⁹ q̄ me ode/
rat: t exultaui q̄n inuenisset eū malū: g Corona senū:
id est gaudiū p̄triarcharū et ꝓphārū: sūt/ h Filij filiorū:
id est successores ap̄lor: a quib⁹ digna laude celebrant. Un/
de Eccl. xliij.a. Laudem⁹ viros gloriosos t parentes nros
in generatione sua. i Et gloria filior: id est p̄dicatorū
noui testamenti: sunt/ k Patres eor. i. patriarchę t ꝓ/
phetę: q̄ in hoc gloriant moderni p̄dicatores/q̄ veterū pa/
trum filij esse meruerūt. Q̄n aūt apostoli dicant filij patriar/
charū t ꝓphetar: testatur Ps. Pro patrib⁹ tuis nati sunt ti Ps.44.
bi filij. i. pro patriarchis t ꝓphetis/apostoli. Item q̄ nos si/
m⁹ apostolor filij/dic paul⁹. j. Cor. iiij. d. Ego p euangeliū
in christo vos genui. Moraliť/Filij sūt cogitatiōes. Filij Moraliter
filorū sunt affectiōes. Pronepotes sūt opationes. Bene er/
go dicit: g Corona senū filij filior/non filij: q̄ cogi/
tationib⁹ non coronamur sed affectionib⁹. l Non decēt
stultum. i. superbū (Stultus enī dicitur/quasi stās altus)
m Verba composita. i. sacra eloq̄a: quę audiētes t faciē/
tes componūt t ornant. Unde. ij. xj. c. Circulus aure⁹ in na
ribus suis: mulier pulchra t fatua. i. doctrina pulchra ꝓbis:
fatua operibus. Vel stultus dicit quilibet peccator: quē non
decēt verba cōposita. i. sacra doctrina: q̄ nō ędificaret ꝓbo/
destrueret exemplo. Eccl. xv.c. Non est speciosa laus in ore
pctōris: q̄ nō est a deo missus. n Nec principem/quē/
libet vel pręlatum: o Labiū mendax/decet: imo valde
dedecet/siue in iudicio/siue in p̄dicatione/siue in consilio/siue
in simplici locutiōe. Eccl. xxv.a. Tres species odiuit anima
mea t aggrauor valde animę eorū: pauperē superbū: diuitē
mendacem: et senem fatuū t insensatū. p Gemma. i. vita
ętna: p qua cōpanda sapiēs negociator vendidit vniuer/
sa q̄ habuit: Matth. xiij. f. Est/ q Gratissima expec/
tatio p̄stolantī. i. a longe videntis. Pręstolari enī dicit a
pręs t stolon q̄ est longū: q̄ lōge videre facit fides t spes. s.
vsq̄ ad cęlum. De hoc dicit. ij. x. d. Expectatio iustorū lęti/
cia. Threñ. iij. c. Bonū est pręstolari cum silentio salutare
dei. r Quocūq̄ se verterit. s. p̄stolās/siue ad gaudia cę
li/siue ad supplicia iferni/siue ad miserias seculi: s Prude/
ter intelligit. i. intus legit/quę bona/quę mala/quę fugien/
da/quę timēda/quę appetēda. t Qui celat delictū/alte
rius: v Querit amicitias/dei t proximi. Nam celare
delictum alterius/est sepelire mortuū: q̄ est opus pietatis.
Econuerso reuelare/est mortuū detumulare: q̄ est nefandissi/
mū. De hoc Eccl. xxvij.c. Qui denudat arcana amici/fidē
f perdit t nō inueniet

perdit ꝛ non inuenīet amicū ad animū suum. Seneca. Tardiloquum te esse iubeo: ꝛ prope erit tibi deus. Et Socrates interrogat⁹ a quodam: qualiꝫ haberet gratiā dei ꝛ hominū: respondit: Si optima quęq; egeris ꝛ pauca locutus fueris.

a ¶Qui alto sermone. i. audibili: b ¶Repetit. i. reuelat alij delictū proximi: c ¶Separat fœderatos. i. se ꝛ illū cuius secretū reuelat. Aliq; libri habēt: Qui altero p̄mōe repetit: delictum. ſ. proximi: separat fœderatos. i. amicitiā inter illū cuius delictū reuelat: et illū cui reuelat. Hanc litterā legit Glo. quę dicit: Primus sermo est, cū fit delictū: alt cum manifestat. Et p̄m hoc potest intelligi, tam de p̄prio delicto q̄ de alieno. Uel p̄m⁹ sermo est confessio, qua tibi peccatū vel secretū p̄fitet, prim⁹. Alt sermo est reuelatio tua, q̄ tu alij reuelas. Et de hac dicit Eccl̄j. xlij. a. Non duplices sermonē auditus de reuelatiōe sermonis absconditi. d ¶Plus p̄ficit correctio apud prudentem, q̄ scit quid bonū, q̄d malū: e ¶Centū plagę apud stultū, q̄ nescit discernere inter bonū ꝛ malū. Talis enī nec pœnis flectit, nec blanditijs emollit. Unde. j. xxvij. d. Si pistilleris stultū i pila q̄si tisanas desup feriente pilo non auferetur ab eo stultitia eius.

Alt. ſaltero

a q̄ ꝛ alto sermone repetit: se
b c parat fœderatos. ¶Plus p̄
ficit correctio apud prude
e tem q̄m centum plagę apud
f stultū. Semp iurgia querit
g malus: angelus aūt crudelis
h i mittet ꝓtra eū. Expedit ma
gis vrsę occurrere raptis fœ
k tibus: q̄m fatuo confidenti sibi
l in stultitia sua. Qui reddit
m mala p bonis: nō recedet ma
n o lum d domo ei⁹. Qui dimit
p tit aquam, caput est iurgio
q rum: et anteq̄m patiatur con
tumeliaz iudicū deserit. Et
r qui iustificat impium: et qui
s t condemnat iustum: abomi
nabilis est vtroq; apud deū.

¶Separat fœderatos. f Semper iurgia querit malus. g Angelus aūt crudelis. i. diabolus: h ¶Mittet contra eum: vt in p̄senti affligat sicut egyptios: Exo. xij. d. Uel post mortē ad eternū interitū rapiat. Uel sic: ¶Malus. i. potentiosus: semper iurgia querit: siue colloquēdo, siue i disputādo: magis confidens in clamore ꝛ contradictione q̄m in ratione. Unde petrus dixit ad simonē magū: Si interrogas ad ꝓtradicendū, nō respōdeo: Nihil enī, p̄hibet post euidētissimas rationes seu rōcinationes dicere: nihil est dictū. Contra hūc mittit dñs aliq̄n angelū crudelē. i. aliū clamatorē. j. Cor. xj. c. Si q̄s videt potentiosus eē: nos talē p̄suetudinē nō habem⁹ sed nec ecclesia dei. i ¶Expedit magis vrsę occurrere raptis fœtib⁹, q̄n valde irata est: k ¶Q̄ fatuo confidēti sibi in stultitia sua: q; vrsa maiori vi vincit: stult⁹ vero eruditissimis rationib⁹ superari nō p̄t. ¶Mystice. Ursa est gentilitas: catuli rapti, ex ea cōuersi: stult⁹, hęretic⁹: et facili⁹ fuit ꝛ est doctorib⁹ furori gentilitat⁹ occurrere aliq̄b⁹ ex ea a bestiali sęuitia ad pietatē fidei p̄uersis: q̄m hęretico p̄fidēti in sui dogmatis p̄fidia. ¶Moraliter. Ursa quę fortis est in posteriorib⁹ sed debilis i capite, significat diaboli suggestionē: q̄ in p̄ncipio debilis est, sed postea qualescit. Fatu⁹ est sensus carnalis: cui sapida desipiūt: et insipida sapiūt. Expedit ergo magis occurrere vrsę raptis fœtib⁹. i. extinctis p̄mis suggestionū motib⁹: q̄m fatuo. i. carnali sensui. Facilius ē enī suggestiones diaboli supare: q̄m insultus sensus carnalis. Diabolus enī resistēdo vincit: sicut dicit Jaco. iiij. b. Resistite diabolo et fugiet a vobis: Sensus aūt carnalis sp tecū est: Est enī familiaris inimicus: De quo dicit Michęę. vij. b. Ab ea quę dormit i sinu tuo custodi claustra oris tui: q; filius cōtumeliā facit p̄i: et filia p̄surget in matrē suā: ꝛ nurus ꝓtra socrū suā: et inimici hoīs domestici eius. l ¶Qui reddit mala p bonis, quę ē retributio diabolica, quā deus nescit. m ¶Nō recedet malū, culpę ꝛ pœnę: n ¶De domo eius. i. familia vel corpore vel p̄sciētia. Hiere. xviij. d. Munq̄d reddit p bono malū? Et. j. eodē. Me p̄pitiet⁹ iniq̄tati eor ꝛ pctm̄ eor a facie tua non deleat. Omnis impatiens q̄ maledicenti sibi vel malefaciēti irascit: reddit malū p bono. Huiusmodi enī tribulatio nihil aliud est q̄m lixiuiū ad lauādū sordes capit. i. cordis. Qui igit tribulāti se irascit, quasi puer scabiosus est: q̄ matri lauāti caput eius irascit ꝛ quiritat. Jtē hmōi tribulatio aqua est ad extinguendū ignē p̄cupiscētię. Unde Eccl̄j. xj. d.

Multiplex vtilitas tribulationis

Malicia vni⁹ horę obliuionē facit luxurię magnę. Qui igit tribulāti irascit, similis ē illi cuius domus ardet ꝛ afferēti sibi aquā ad extinguendū quiritat. Jtē tribulatio panis est animę. Unde Thren. iij. d. Saturabit opprobrijs. Qui igit tribulanti irascit, similis est cani qui manū porrigenti sibi panē mordet. Sed dicet aliquis: et si bona faciāt tribulātes: tamē quia nō hoc intendūt ideo non sunt sustinendi. Amicę nec spinę quę vineam claudūt ꝛ custodiunt, hoc intendūt: sed si ideo rejcis stultus es. o ¶Qui dimittit aquā. i. nō refrenat linguam: p ¶Caput est iurgiorū. i. origo discordię ꝛ p̄tētiōis. Eccl̄j. xxv. d. Nō des aquę tuę exitū nec modicū: nec mulieri nequā veniā p̄deūdi. Uel aqua est fluxa cogitatio: quā dimittit q̄ de cogitatiōe statim in verba p̄rumpit: et talis fatu⁹ est. Uñ. ſ. xij. c. Fatu⁹ statim idicat irā suā. Quare: Quia vas cordis sui ligaturā seu circulū patiētię vt būlitatis aut māsuetudinis non habet: Unde immūdū est p̄m legem. Numeri. xix. c. Omne vas q̄d nō habet ligaturā desuper, immūdū est. q ¶Et anteq̄m patiat ꝓtumeliā iudicium deserit, discretiōis. i. anteq̄m audierit ꝓtumeliam ab alio p̄rumpit in cōtumelias, nō discernēs quid dicat vel vtrū sile re aut loq; debeat: vel q̄d distet inter ꝓtumeliā ꝛ pati ꝓtumeliam. Putāt enī multi q̄ pati ꝓtumeliā sit ꝓtumelia: sed non ē: imo honor, quo non sunt omnes digni: Ideo iusti gaudent in passiōe ꝓtumeliarū. Act̄s. v. g. Jbant apostoli gaudentes ꝛc. Uel sic: ¶Anteq̄m patiatur ꝓtumeliā iudicium deserit, discretiōis. i. anteq̄m audierit ꝓtumeliam ab alio p̄rumpit in cōtumelias, nō discernēs quid dicat vel vtrū sile re aut loq; debeat: vel q̄d distet inter ꝓtumeliā ꝛ pati ꝓtumeliam. Putāt enī multi q̄ pati ꝓtumeliā sit ꝓtumelia: sed non ē: imo honor, quo non sunt omnes digni: Ideo iusti gaudent in passiōe ꝓtumeliarū. Act̄s. v. g. Jbant apostoli gaudentes ꝛc. Uel sic: ¶Anteq̄m patiatur ꝓtumeliam

a Quid ꝓdest habere diuitias/ tales quę deficiũt:
b Stulto.i. diuiti auaro. c Cũ sapiam:q̃ fieret sapiẽs:
d Emere nõ possit/in suo statu manẽs:et ideo dr stult⁹:
qz si vellet mutare statũ:diuitijs suis posset emere regnũ cęlo
rũ/vbi verã sapiam haberet: Juxta illud Matth.vj.c. The
sauriçate vob thesau/
ros i cęlo ꝛc. De hac
stulticia dicit Eccs.v
c. Quid ꝓdest posses
sori nisi q̃ cernit diuiti
as oculis suis: Jmmo
certe nocent ei: Sunt
enĩ ei sic mola asina/
ria i collo vt demerga
tur in ꝓfundũ: sic di/
citur Matth.xviij.a.
Sunt etiã quasi gyb/
bus cameli/ vt nõ pos
sit transire ꝑ foramẽ acus in cęlestẽ hierusalẽ: vt dicit Hat.
xix.c. Mystice a Quid ꝓdest habere diuitias
scẽturarũ vel recte fidei vel bonoꝝ operũ: b Stulto: id e
hęretico vel iudęo vel hypocritę vl̃ cuilibet malo christiano:
c Cũ sapiam.i. christũ: qui ẽ dei ꝙtus ⁊ dei sapia. j. Cor.
j.d. vel fidei vnitatẽ/ vel vitã ętnã/ vel bonã actionẽ emere
nõ possit: Christũ q̃ ad iudęũ: q̃ velamẽ malicię habẽs sup
faciem cordis: christũ in lege nõ põt cognoscere. Fidei vni/
tatez/ cẽtũ ad hęreticũ: qui fidẽ destruit. Vitã ętnã/ quo ad
hypocritã: qui bonis quę facit laudẽ hominũ quęrit ⁊ emit.
Bonã actionẽ/ quãtũ ad malũ christianũ: cui⁹ ois vita pctm
est. i. absoꝛpta a pctõ. e Qui altã facit domũ suã: ad
litterã. i. q̃ alta ⁊ magna ędificia ꝓstruit de pecunia male acq̃/
sita/ vl̃ de ꝓpatrimonio crucifixi/ vl̃ supbię causa/ vel oppꝛessionis
alioꝝ: f Querit ruinã. i. facẽ vñ ruat i infernũ. Vñ Hiere.
xxij.d. Vę q̃ ędificat domũ suã i iniusticia ⁊ cęnacla sua nõ i
iudicio. Vl̃ sic: e Qui altã facẽ domũ suã. i. q̃ aspirat ad
honoꝛes ⁊ dignitates sęculares: f Querit ruinã. i. vnde
ruat/ sicut sathan. Esa.xiij.d. Ascendã sup altitudinẽ nubiũ:
similis ero altissimo: veruntñ in infernũ detraheꝛ⁊ in profun/
dũ laci. Luc⁊. x.c. Et tu capharnaũ vsq̃ ad cęlũ exaltata es:
vsq̃ ad infernũ demergeꝛ⁊. Vel de nouitijs claustralib⁹ põt
ꝙ exponi: q̃ nõ sũt ꝓtenti regula cõmuni/ sed supaddũt: q̃b⁹ nõ
sufficit esse ꝓfessoꝛes/ sz volũt esse martyres: q̃ sepe credũt si/
bi reuelatiões fieri/ ⁊ patiunt mirabiles deluſiões: ⁊ cũ volũt
alios ꝓcedere/ sępe alios seq̃ non possunt. Dicit ğ: e Qui
altã facit domũ suã. i. conuersationẽ suã/ sup alios eminere
cupiẽs: f Querit ruinã/ a cõmunitate alioꝝ. Sen. Redi/
ge te ad parua/ vñ excidere nõ possit. Luc. x.c. Vidi sathanã
sic fulgur de cęlo cadentẽ. Vel sic: e Qui altã facit do/
mũ suã. i. parẽtelã suã: sic epi ⁊ abbates q̃ de bonis ecclię et
in ecclesia volũt sublimare parẽtes suos: f Querit rui/
nam. i. facit vnde ruat i infernũ. Unde dicit Michęę. iij.c.
Audite ꝺ principes iacob ⁊ duces dom⁹ israel: q̃ abominami/
ni iudiciũ ⁊ oĩa recta peruertitis: q̃ ędificatis sion in sangui/
nib⁹ et hierusalẽ in iniq̃tate. Propt̃ ꝺ: causa vñ sion q̃si ager
arabit: ⁊ hierusalẽ quasi aceruus lapidũ erit: ⁊ mons templi
in excelsa siluarũ: vbi nõ sunt nisi infructuosę arbozes. Item
Abdię. j.b. Si exaltar⁹ fueris vt aq̃la ⁊ inter sidera posueris
nidũ tuũ: inde detrahã te dicit dñs. g Et q̃ euitat disce/
re/ legẽ dei: q̃ docet recte viuere: vñ significat ꝑ arboꝛẽ vitę
q̃ est in medio paradisi: h Jncidit i mala/ multa. Pri/
mo i tenebras errozis ⁊ ignozãtię. ij. Pet. j.b. Cui nõ pręsto
sũt hęc: cęcus ẽ ⁊ manu tẽptãs. Scdo in captiuitatẽ diaboli
et pcti. Esa. v.d. Propterea captiu⁹ duct⁹ est ꝓp⁹ me⁹: q̃z nõ
habuit sciẽtiã. Tertio: q̃z repellit a seruitio dei. Osee. iiij.b.
Quia tu repulisti scientiã: repellã te ⁊ ego ne sacerdotio fun/
garis mihi. Quarto: q̃z reddit oꝛionẽ execrabilẽ. Vñ. j. xxviij.
b. Qui declinat aures suas ne audiat legẽ: oꝛo ei⁹ erit execra/
bilis. Quinto incidit in malũ infęlicitatẽ⁊. Sap̃. iij.c. Sapien
tiam ⁊ disciplinã q̃ abijcit infelix est. i Omni tpe/ ꝓsperi/
tatis ⁊ aduersitatẽ⁊: k Diligit q̃ amic⁹ ẽ/ re ⁊ noie. Ue/

a Quid ꝓdest habere diui
b tias stulto: cũm sapientiam
c emere nõ possit: Qui altam
f facit domũ suam: quęrit rui/
s nam: et qui euitat discere in/
h i cidit in mala. Omni tem/
k poze diligit qui amicus est:
l et frater i angustijs compro/

ra enĩ amicitia iunctura ẽ animoꝝ amantiũ: non ꝓtinuatio vel
ꝓtiguatio: sed mixtura q̃ non patit aliq̃ pmixtoꝝ tangi quin
totũ tangat. Vñ Tullⁱ⁹ dicit: Jdem velle/ idẽ nolle/ ea demũ
vera ẽ amicitia. Hęc amicitia nõ verbis sed factis ꝓtrahitur.
Vñ. j. Joh. iij.d. Filioli non diligam⁹ verbo neq̃ lingua sed
ope et veritate. Hęc
amicitia non bñficęs
pascit exteriozib⁹/ sed s.6.a.
amoze. Vñ Tullius.
Hąc dicim⁹ verã ami
citiã/ cui⁹ fruct⁹ tot⁹ in
amoze ẽ. Et de ꝺ dicit
Eccⁱ⁹. vj.a. Si possi/
des amicũ/ i tempta/
tione posside illũ. Sz
ẽ amicitia foztunę: q̃
in tpe ꝓsperitat⁊ dili/
git/ in aduersitate de/
serit: De q̃ Eccj. vj.a. Est amic⁹ fm tps ⁊ nõ pmanebit i tpe
tribulatiõis. Seneca. Sic ingressus ẽ/ sic exibit. Aug⁹. Pe/
riculosũ ẽ tamicũ fieri cum eo a q̃ necesse habet separi. l Et Al. tvnicũ
frater in angustijs cõꝓbat/ sicut olla i igne. Vñ Se/
neca. Hoc habet boni aduersitas q̃ amicos ꝓbat. m Hõ
stultus plaudet manib⁹/ p̃ gaudio: n Cũ spopon/
derit/ deo/ ꝓ amico suo: cuius aiam regendã suscipit. Et
recte stult⁹ dicit: Nam q̃ curã aiarũ suscipit: pro latronib⁹ pa
tibulo adiudicat⁊/ pro ciuitate obsessa/ ꝓ infirmis desperatis
fideiussoꝛe se ꝓstituit: ⁊ de ꝺ gaudet. Sed ꝺ ideo ẽ: q̃z honoꝛẽ
nõ onus: reddit⁹ nõ ista pericula cogitat. Unde Zach. xj.a.
Pasce pecoꝛa occisionis: quę q̃ possederãt occidebãt et non
dolebãt ⁊ vendebãt ea dicẽtes: bñdict⁹ dñs: diuites facti su/
mus. Pro amico dic: quia solo dei amoze suscipiẽda ẽ cu/
ra aiarũ. Eccj. viij.c. Non spondeas supza virtutẽ tuã: qđ si
spopõderis/ restituẽs cogita. o Qui meditat discoꝛ/
dias/ seminãdas inẽ alios. Vel/ Discordias. i. iniurias si/
bi illatas: p Diligit rixas. i. clamosas ⁊ ꝓtentiosas liti/
gatiões. Leuitⁱ. xix.d. Non quęras vltionẽ: nec memoꝛ eris
iniurię ciuiũ tuoꝝ. Unde Cato. Post inimicitias iram me/
minisse maloꝝ est. q Et q̃ exaltat os suũ/ magnatibus Multipliciter
detrahendo: contra legem: Exo. xxij.d. Dñs non detrahes. malus exaltat
Psa. Posuerũt in cęlum os suum et lingua eoꝛũ transiuit in os suũ
terra. Vel laudando seipsum: contra illud. j. Regⁱ. ij.a. Laudet Psa. 72.
te alienus et non os tuum: extraneus et non labia tua. Vel
magnifica loquendo: contra illud. j. Regⁱ. ij.a. Nolite mul/
tiplicare loqui sublimia gloziantes. Vel de peccato glozian/
do. Psa. Quid glozaris in malicia: qui potẽs es in iniquita/ Psa. 51.
te: Vel se tractãdo: vt nabuchodonosoꝛ. Danielⁱ. iij.f. Nõne
ꝺ est babylon ciuitas magna quã ego ędificaui in domũ reg/
ni i roboꝛe foztitudinis meę ⁊ in gloria decoꝛis mei: Cũ ad/
huc sermo esset in oze regis: voꝛ de cęlo ruit: Tibi dicit na/
buchodonosoꝛ rex: Regnũ tuũ trãsibit a te: ⁊ ab hoib⁹ ejci/
ent te: ⁊ cũ bestijs atq̃ feris erit habitatio tua: fęnũ q̃si bos
comedes. Nõ tñ credendũ est q̃ fuerit bos: sed ita videbat ei
q̃ esset bos ex parte anteriozi ⁊ leo ex pte posteriozi. Qui
bis modis/ exaltat os suũ: r Querit ruinã. i. facit vn/
de ruat in culpam ⁊ inde in gehennam. Hiere. xj.c. Ad vocẽ
loquelę grandis exardescet ignis. s Qui peruersi coꝛ/
dis est: ex quo debet pꝛocedere vita. Unde. S. iij.d. Omni
custodia serua coꝛ tuũ: quia ex ipso vita ꝓcedit: t Nõ in/
uenit bonũ: id est vitã gręę: ⁊ ita nec vitam glorię. Vel sic:
s Qui peruersi cordis est: id est qui cogitando machi/
natur malum: t Non inuenit bonum: id est deum.
Sap̃. j.a. Peruersę cogitationes sepant a deo. v Et qui
vertit linguam: pꝛoꝛiam ad libitum auditoꝛũ/ vt adula/
toꝛ. Esa. xxx.c. Loquimini nobis placentia. Vel alienam/ vt
detractoꝛ: qui ⁊ linguam ⁊ mentem auditoꝛũ vertit ⁊ peruer/
tit. Vñ Sap̃. j.c. A detractiõe parcite linguę. Vel/ v Qui
vertit linguam: id est sacrã scripturã peruerse exponẽdo:
x Jncidet in malum/ culpę et gehennę. Hiere. xxiij.g.
Onus erit vnicuiq̃ sermo su⁹: et puertistis ꝝba dei viuẽtis.

a Natus est stult⁹ in ignominia sua: et in ignominia mortis tr ad ignominiā ęternā descēdit. Eccē. v. c. Miserabilis prorsus infirmitas: quō venit sic reuertit. Item Eccī. xlj. b. Uę vobis viri impij qui dereliq̄stis legem dñi altissimi: et si nati fueritis in maledictiōe nascemini: et si mortui fueritis in maledictiōe erit ps vestra. b Sed nec pater naturalis vel spūalis. s. de⁹ vt plat⁹. c In filio fatuo lętabit: imo cōtristabitur. Prędatus enim tot filios gignit: quot canonicos in ecclesia instituit. Filj⁹ fatuus est paruus nepotulus sale sapię non condi/tus. In tali filio nō lętabit in fine plat⁹. Unde Eccī. xvj. a. Ne iocūderis i filijs impijs si mltiplicent: nec oblecter sup ipos. Et. j. eodē. Utile est mori sine filijs: q̄ relinq̄re filios impios. Item Job. xxj. b. Egrediunt quasi greges paruuli eor: tr infantes eor exultant lusib⁹: tenent tympanū tr citharā tr gaudēt ad sonitū organi: ducūt in bonis dies suos: tr in pūcto ad infernū descendunt. Ecōuerso bonus plat⁹ de bonis filijs lętabit in futuro. Unde Phil. iij. a. Fratres mei charissimi tr desiderātissimi: gaudiū meū et corona mea tē. Et. ij. Cor. j. c. Glia vra sum⁹ sicut tr vos nra in die dñi nri iesu christi. d Anim⁹ gaudēs ętatē floridā facit. Ad lras tardius senescit iocund⁹ hō q̄ iracūd⁹. Al' mystice: d Anim⁹ gaudens: gaudio i spūctō: e Ętatē floridā facit. i. actionē bonā: vñ fructus cęlestis ꝓcreatur tr odor bonę famę. f Spūs tristis: id est tristicia sęculi: quę mortē opatur. ij. Cor. vij. c. g Exiccat ossa. i. virtutes vel vires a pinguedine charitatis tr deuotionis tr gaudij in spūctō. De hoc dī Eccī. xxx. d. Iocūditas cordis h est vita hois tr thesaurus sine defectiōe sctitatis: tr exultatio viri est lōgęuitas: et tristiciā lōge expelle a te: multos enim occidit tristicia tr non est vtilitas in illa. b Munera de sinu impi⁹ accipit: vt puertat semitas iudicij. i. latenr accipit. Impiū dicit iudicē qui munera latenr accipit: quib⁹ vendit iusticiā: et ideo impi⁹ dr: qr in deū peccat cui⁹ est iudiciū: vt dicit Deut. j. c. Mō accipe/tis cuiuscq̄ pson̄ā: qr dei iudiciū est. Moraliter. b Munera/sūt delectatiōes occultę: quas diabolus vel caro spiritui ponigit vt puertat iudiciū discretiōis: quo debet discerne re q̄d tr quō faciendū sit. Eccj. xx. d. Exenia tr dona excęcant oculos iudicū: tr q̄si mut⁹ in ore auertit correctiōes eorum. i In facie prudētis/exteriori: k Lucet sapia. i. apparet quasi lucerna illuminās alios p exemplū. Nam verecūdia frontis/disciplina sensuū/modestia oris/maturitas incessus/grauitas status/mediocritas habit⁹: quid aliud sunt nisi q̄dam radij sapientię exterius radiātes quib⁹ prodit sapiētia cordis? Unde Eccj. xix. d. Ex visu cognoscit vir tr ab occursu faciei cognoscit sensat⁹: amict⁹ corporis tr risus dentium tr ingressus hois enūciant de ipso. Uel i In facie prudē/tis/interiori: q̄ est synderesis: k Lucet sapia: qr illi oia semp sapiūt put sunt: bona/bene: mala/male. Ipsa enī sola semp remurmurat malo tr desiderat bonū: nec subest libero arbitrio: sed super omnes vires animę est. Unde Eęch. j. c. per caput aquilę designat. Et de hac facie dicit Gen. ij. b. Formauit deus hominē de limo terrę: tr inspirauit in faciem eius spiraculū vitę. Optime dicit/vitę: quia synderesis semp viuit desiderio boni/tr nunq̄ peccato mortis: quia nunq̄ peccat. Uel/ Mystice i In facie prudentis: id ē christi: k Lucet sapia diuinitas: In carne enī apparēs/in doctrina tr miraculis sapiaz diuinitas ostēdebat. Eccs. viij. a. Sapientia hois lucet in vultu ei⁹ tr potētissim⁹ facie illi⁹ cōmutauit. Tota etiā ꝓuersatio sua circūfulta fuit gra tr sapia tr admiratione. Unde Hester. vj. vel. xv. d. Im diuersa capitula: dixit hester ad assuerū: Uidi te dñe quasi angelū dei tr conturbatū ē cor meū pę timore glorię tuę: Valde enī mirabilis es dñe tr facies tua plena ē gra. Uñ credo q⁹ sol⁹ visus multum ꝓferebat: imo etiā visus cuiuslibet viri pfecti multū confert videtib⁹. Roma. j. b. Cupio vos videre vt impertiar vobis aliq̄d gratię spūalis. l Oculi stultor. i. auarer: qui stulti dicunt: qr trāsitoria pręponūt ęternis: m In finib⁹ terrę. i. terrenis: ad litteram: in vineis/in agris tr ęteris possessionib⁹: qr vbi amor/ibi oculi. Nec tm̄ oculi/sed et aures et lingua tr cor. Uñ Mat. vj. c. Ubi ē thesaur⁹ tuus: ibi ē et cor tuū. Tales vero nec cogitare nec loq nec audire possūt nisi de ętrenis: qr ibi cor/ibi lingua/ibi aures eor sūt. Uñ Esa. xxix. a. Humiliaberis: de ętra loqris: tr de humo audiet eloquiū tuū: tr erit q̄si phytonis de ętra vox tua: tr de humo musitabit eloqm tuū. Item Job. iij. d. Qui de ętra ē: de ętra loquit. Huic auctori q̄ h ponit/solet ꝓiūgi illud Eccs. ij. c. Oculi sapiętis i capite ei⁹: Et fit ex his duab⁹ auctoritatib⁹ q̄si vnū puerbiū: Oculi sapiętis i capite ei⁹: oculi aūt stultor i finib⁹ ętrę. Sic illud qō cōit dī: Cū venerit sanct⁹ scтōr cessabit ynctio vra: sumptū est de diuersis locis: Daniel. ix. f. n Ira pūs/carnalis vel spūalis. i. causa vel materia irę tr dolorис: o Filius stult⁹. s. qui deuorat vestes suas ꝓprijs manibus. p Et dolor matris/carnalis vel spūalis. i. ecclesię: q Que genuit eū/in mūdo vt in fide. Quātum doleat ecclesia de stulticia filior qui se gratis in ignē auaricię ꝓiciūt tr in lutū luxurię/dicit Hiere. xxxj. c. Uox in excelsis audita est lamētationis tr fletus tr luctus: rachel plorātis filios suos tr nolētis ꝓsolari sup eos: qr non sūt. r Non est bonū: imo malū est: s Damnū inferre/rerum vel corpor vel famę vel vitę vel parentū: t Justo homi: q̄ nulli nocet/sed reddit vnicuiq̄ q⁹ suū est. Hoc malū est/inferenti: iuxta illud Sap. x. d. Trāstulit illos p mare rubrū tr transuexit eos per aquam nimiā: inimicos aūt illorū demersit in mare. Justo ꝓ⁹ cui infert/bonū est: qr fabricatio corone. Unde Ps. Supra dorsum meū fabricauerūt pctō/res/coronam. s. mihi de lapide pciosо. Uel Mystice r Mō est bonū damnū inferre iusto. i. christo: cui infert damnū/cum filij eius occidunt per detractionē/per adulationē/per iniquā suggestionē/per malū exemplū: cum etiaz hęreditas eius dissipat: cū templa eius violant spūalit et corpalit. v Nec pcutere principē q̄ recta iudicat/supple bonum est: id est christum: qui est ꝓnceps ꝓncipum: Q⁹ faciūt blasphemantes/irascentes/murmurantes contra iudicia ei⁹: Q⁹ fecerūt iudei: qui tr lingua tr manu eum in facie percusserunt. Unde Esa. l. c. Corpus meū dedi pcutientib⁹ tr genas meas vellentib⁹: faciem meā nō auerti ab increpātib⁹ tr conspuētib⁹ in me. Item Michę. v. a. In virga pcutiēt maxillam iudicis israel. Item Zach. xiij. c. Percute pastorem et dispergent oues greges. Moraliter. Princeps est omnis qui rebus tr mēbris/ cogitationib⁹ tr affectiōib⁹/ locutionib⁹ et operationib⁹ suis ꝓncipat. Huc pcutere lingua vel manu non est bonū: q⁹ tm̄ sępe faciunt detractores. x Qui moderatur sermones/ꝓtute modestię/ y Doct⁹ tr prudens est. Doctus a deo: prudens ad prorimū. Moderari autem debet sermo a q̄nq̄. Primo a multiloquio. Supra. x. c. In multiloquio non deerit peccatū: qui autem moderatur labia sua prudētissim⁹ est. Secūdo a przcipitatiōe sermonis. Jaco. j. c. Sit omnis homo velox ad audiendū/tardus autem ad loquendū. Unde Seneca. Tardiloquū te esse iubeo tr ꝓpe erit tibi deus. Tertio a feruore: vt nō pro occidēdo pulice accingatur ensis: Sicut quidā qui ad frāgendū ouū mutauit securim. Unde. ē. v. a. Labia tua conseruēt disciplinā. Quarto a temporis inopportunitate. Eccj. xx. c. Ex ore fatui reprobabit parabola:

Moraliter

Mystice

Moraliter

Mystice

Moraliter

Sermo debet moderari a quinq̄

Ps. 128.

reprobabilē parabola:nō enī dīc eā i tpe suo. Quīto ad audi/
torū capacitatē: vt paruis parua/t magnis magna p̄dicenē.
Luc/. xij.f. Quis putas est fidelis dispēsator t prudēs: quē
pstituit dñs sup familiā suā vt det illis in tpe tritici mensurā.
a Et preciosi spūs.i.chari vel rari:est/ b Vir erudi/

a b et p̄ciosi spiritus vir erudi
c tus. Stultus quoq; si tacue
d e rit/sapiēs reputabit:et si cō/
f pserauerit labia sua/intelligēs.
g
b Cāsio Ca. XVIII
i Ones quērit qui vult
k ōm̄i tempore erit exprobra/
l bilis. Non recipit stulti verba prudētię:nisi ea dixeris
m Impius cum in profundum
venerit peccatorum contē/

tus.i.extra ruditatez infantię positus.q.d. vir erudit⁹ q̄ nō curat īfantilia.i.tēpalia: p̄/ciosum habet spiritū: id ē charū t plenū di/uitijs p̄ciosis: Juxta illō Pā. Gloria t di/uitię in domo eius.i. in pscientia. c Stul/tus quoq; si tacu/erit/cū oportet: d Sapiens reputa/bitur. Vñ Eccl. xlj. c. Melior ē hō q̄ ab/scondit stulticiā suaz: ē qui abscondit sapiē/tiam suā. Stultū tace re semp bonū est:sapi/entē vo aliq̄n tacere/ aliq̄n loqui necesse ē. Unde Eccs. iij. b. Est tempus tacēdi:t est tps loquēdi. Itē Eccl. xx. a. Est ta/cens non habēs sensum loquelę:et est tacens sciens tps apti tpis. e Et si cōpresserit labia sua/a timore iactantię: vel a multiloquio: f Intelligēs/reputabit. Vel qui com/presserit/q̄n temptatio loquēdi irruit:sicut i quodā monacho qui temptabat t dicebat/q̄ creparet nisi diceret hec verba: Paries tibi dico:quę est hec puersio ordinis nostri q̄ manibus loq̄mur t ore laboramus. Expositio Capituli. XVIII

A pro. iii.

t. terera/lis

it. proferit

17. dil. c. nec licuit

Occasiones querit tc. Non est querēda p̄tinuatio/nec p̄tinētia huius capituli:q̄ tot habet ptes/quot parabolas:et fm q̄ dñs inspirabat loq̄batur parabolas: ppt̄ q̄ supfluū iudico laborare ad parabolas ordinandas aut p̄tinuādas:sed sic̄ posit̄ sūt exponant. Dicit g̃: g Occasiones querit.i.rōnes excusabiles vel opportunitates: b Qui vult/sponte/ i Recedere ab amico:ad ſfam. Vel/ab amico.i.a christo:q̄ vere amic⁹ est:q̄ oi tpe diligit. Alij causant infirmitatē/alij pauptatē/alij fortunā seu fatū:et q̄ b facit: k Oīm tpe erit exprobrabilis.i.ex/sctitatē: vl excōicat⁹.i.extra cōmunionē:q̄ rūpit fed⁹ amici/tię. l Nō recipit stult⁹ verba prudētię:nisi ea dixeris quę versant in corde eius.i.q̄ ei placeant: q̄ non cognoscit talem monetā. Vel q̄ stulticia occupauit hospitiū cordis ei⁹: vñ non est ibi loc⁹ prudētię. m Impi⁹ cū in profundū venerit pctōr/ptemnit/peccare.i.nō curat peccare. Vel contēnit/ se:q̄ p̄ q̄libet vili dat se: vt auar⁹ p obolo:luxuriosus pro momētanea voluptate:superbus p̄ vanissima laude. Vel ptemnit/deū:q̄ a pcīis absorpt⁹ ipsū nec veretur nec timet. Profundū peccatorū potest dici cōtumacia/ptinacia/defensio/iactātia/desperatio/p̄sumptio/excęcatio intellect⁹/corruptio affect⁹. n Sed sequitur cū ignominia t opprobriū/ futurę dānatiōis:quę.s.impij nō cogitauerūt nec timuerūt dum vitare possent. Vñ Hiere. xx c. Cōfundent vehement/q̄ non intellexerūt opprobriū sempiternū q̄ nunq̄ delebit. o Aqua pfūda verba ex ore viri.i.christi prolata.s.sacramēta vtriusq; testamenti.

5.17.c.

ra scptura parat aque

p Et torrēs redūdās fons sapiētię. Aqua pfūda dicit/quātū ad vetus testamentū:propt̄ pfunditatē t obscuritatem figurarū t mysteriorū. Fons sapiētię/quo ad nouū testamentū:propt̄ apparentiā veritat̄ quę latuerat in figuris et suauitatē sacramētorū noui testamēti. Torrens autē dicit p̄dicatio:q̄ sicut torrens cessat in hyeme: ita p̄dicatio cessabit post hanc vitam. Unde Hiere. xxxj.f. Non docebit vir vltra p̄rimū suū dicens:cognosce dñm:oēs enī cognoscēt a mīmo vsq; ad maximū dicit dñs. Compat autez aquę sacra scriptura:quia lauat t mūdat mentes hominū a sordib⁹ peccatorū. Joh. xv. a. Jam vos mūdi estis propt̄ sermonē quē locutus sum vobis. Et quia in ea videt se homo sicut i aqua vel in speculo. Jaco. j. d. Si q̄s est auditor verbi t nō factor: hic compabit viro considerāti vultū natiuitat̄ suę in speculo tc. Et quia irrigat t fecūdat mētes ad fruct⁹ bonor̄ operum

n nit: sed sequitur eum igno/
o minia t opprobrium. Aqua
profunda verba ex ore viri:
p et torrēs redūdās fons sapię.
q Accipe psonā impij i iudi/
cio nō est bonū: vt declines
r a veritate iudicij. Labia stul/
s t ti miscēbunt se rixis: et ōs ei⁹
v iurgia prouocat. Os stulti
x cōtritio eius:et labia ipsius
y ruina animę ei⁹. Verba bi/
a linguis q̄si simplicia:t ipa p/
uenīt vsq; ad interiora ventris.

germinandos. Heb. vj. b. Terra sępe veniente sup se bibēs imbrem et generās herbam opportunam illis a quibus colit accipit benedictionē a domino. q Accipere personā impij i iudicio non ē bonū vt declines a veritate iudicij: quę in hoc consistit/vt non fm faciem sed iuste iudicetur. Veritas enī iudicij merita causę/ non personas attendit. Unde Leuit. xix. c. Non iniuste iudicabis/nō p̄sideres personā pauperis:nec honorabis vultū potentis: iuste proximo tuo iudica. r Labia stulti/incōsiderati et incircūspecti ad loquendū: s Immiscēt se rixis.i.clamosis p̄tentionib⁹. In b aūt q̄ dic/ immiscēt se:notat inseparabilem adhęsionē. Mixtura enim est inseparabilis miscibiliū vnio. t Et os ei⁹ iurgia prouocat. Ecōuerso os sapiētis lites sedat. Unde. ē. xv. a. Lingua placabilis lignū vitę: quę aūt incōsiderata est/pteret spiritū. v Os stulti otritio ei⁹.i.instrumētū p̄tritōis suę psi⁹ t alior̄. Detractor enī se t alios p̄rijs dentib⁹ p̄terit: Et adulator sibi. Jactator se et p̄rios filios p̄terit t deuorat.i.opa sua: sic̄ vetula impijssima q̄ comedit filios suos. De q̄bus dicit Thren. ij. g. Ergo ne comedēt mulieres fructum suū: paruulos ad mēsuram palmę. Similit falsus testis t ois mentiens/ore p̄rio seipsū p̄terit. Similit ois turpiloquus/grādiloqu⁹/vaniloqu⁹/scurriloquus/gastrimargus/garrul⁹/ebriosus:oēs hmōi ore suo se conterūt. r Et labia ipsi⁹/stulti.s. y Ruina animę eius:expositio est p̄cedentie:nō solū corpis. Unde Sap. j. c. Os q̄ mentit occidit aīam. Jō dicit Eccl⁹. xiij. a. Beatus vir q̄ nō est lapsus ore suo. Et bñ dic/ex ore suo: quia huiusmodi homo tot⁹ est in ore suo: Sicut dicit vulgariter: Iste homo totus est in verbis. z Verba bilinguis quasi simplicia:sed reuera duplicia: a Et ipsa peruenīt vsq; ad interiora ventris:id est vulnerant cor lęthali vulnere. Unde Exo. x. d. dicit/q̄ plaga locustarū grauissima fuit. Et Apoc. ix. b. dicunt locustę habere quasi caudas scorpionū. Nullū animal bilingue legitur nisi homo: vñ solus duplici freno indiget.s. freno modestię t freno abstinētię. Unde Eccl. xxviij. d. Verbis tuis facito statheram t frenos ori tuo rectos. Bilinguis autem dicit:qui duab⁹ linguis loquitur:bona hic/ mala illic: vnum i aure istius/t aliud in aure illius. Item qui bona dicit in p̄sentia hominis/mala autem i absentia. Sed talis propr̄io noie dicitur susurro: Eccl. xxviij. b. Susurro t bilinguis maledictus: multos enim turbauit pacem habentes. Notabiliter aūt dicit salomon/verba bilinguis quasi simplicia:quia sub p̄textu pietatis detrahit. Dicit enim sic: Deus scit et beata virgo:quia non dico nisi pro bono:t q̄ tāgit cor meum: vel quia vellem bonum eius/t huiusmodi:quę omnia sunt incentiua odij ei⁹ de quo loquitur audientibus/et sui mendacij credēdi p̄parātiua: De talibus dicit Pā. Polliti sunt sermones ei⁹ super oleū et ipi sūt iacula. Vel quasi simplicia dicunt:quia sub p̄textu locositatis detrahit vel p̄uitiatur acriter t videt loc⁹. Ipsa/autem/perueniunt vsq; ad interiora ventris:id est mentis. Unde Eccl. xij. d. In labijs suis indulcat inimicus:et in corde suo insidiat vt subuertat te in foueā.

Pā. 54.

a Pigrū/ad bonū: b Deijcit timor. i. suspicio futuri mali/ne incipiat bonū: vel vt desistat a bono ĩcepto. Supra xv.c. Iter pigror q̄si sepes spinar. Jtē. j. xxij.b. Dic piger: leo est foris/in medio platearū occidēdus sum. c Animę aūt effęminator. i. molliū/debiliū/desidiosor: d Esuri/ent: qz iemp nētes seu filātes cogitādo: z or/diētes deliberādo/nū/q̄ texūt operando: si/miles rustico/q̄ semp acuit ligonem suū do/nec totus ꝓsumpt⁹ est et tñ nunq̄ fodit in vi/nea vel in agro. Et ta/libus dicitur. s. vj.b. Usq̄q̄ piger dormi/es: q̄n ꝓsurges a som/no tuo: paululū dor/mies: paululū dormi/tabis: paululū ꝓseres man⁹ vt dormias: et veniet tibi q̄si viator egestas/z paupies quasi vir armatus.

Ar. tipsam

s. 10. b.

a Pigrū deijcit timor: ánimę autem effęminator ẽsurient. Qui mollis z dissolutus est in opere suo: frater est sua opera dissipantis. Turris fortissima nomen domini: ad ipsum currit iustus et exaltabitur. Substantia divitis vrbs roboris eius: et quasi murus validus circūdans eum. Antęq̄ contera-

r tur exaltatur cor hominis: z
s ante q̄ glorificet humiliat.
t Qui prius respondet q̄ au/
v diat: stultum se esse demon/
x strat et confusione dignum.
y Spiritus viri sustentat im/
z becillitatem suam: spiritum
a vo ad iracundiā facilē/q̄s po/
b terit sustinere: Cor prudētis
c possidebit scientiā: et auris
d sapiētiū q̄rit doctrinam.

Ar. tquaret

e Qui mollis z dissolut⁹ est in ope suo. i. q̄ bonū in/ceptū ꝓpter tribulatiões insurgētes dimittit: f Frater ẽ: id est similis est: g Sua opa dissipātis. i. destruentis. Hiere. xlviij.b. Maledict⁹ q̄ facit opus dñi negligent. Mol/licies opis ꝓprie est tepiditas opantis: dissolutio vero remis/sio amoris/quo opans debet ligari ad opus. b Turris fortissima nomē dñi. i. inuocatio nois eius est turris for/tissima. i. turissimū refugiū: ad q̄s ꝓtra sagittas z spicula dia/boli z satellitū ei⁹ recurrere debem⁹. Unde Pś. Dñe refugi/um factus es nobis. Et alibi: Diligam te dñe fortitudo mea: dñs firmamētū meū z refugiū meum z liberator meus. Uel i Nomē dñi. i. christ⁹. Unde Esa. xxx.f. Ecce nomē dñi venit de longinquo: ardēs furor eius/z grauis ad portandū. Jstud nomē tribulatis clamāt⁹ ad ipsū ẽ turris fortissima: Unde dñs sępe tribulatiões ĩmittit vt clamemus ad ipm et liberemur: Sicut ionę nauigāti ĩmisit dñs tępestatē/ z ꝓsilio suo ꝓiectus in mare absorpt⁹ est a ceto: In cui⁹ ventre clama/uit ad dñm/z euomuit eū cetus z liberat⁹ est. Uñ Pē. Im/ple facies eor ignominia: z q̄rent nome tuū dñe. Juxta enī est dñs his q̄ tribulato sūt corde. Ita facit dñs ad modū cal/lidę nutricis: q̄ digitū vel aurem infantis stringit vt clamet in aure pię z tenerrime mr̄is. Et ĩterrogāti mr̄i: q̄d habet infās: rñdet nutrix: hoc vult vel illud. Nonne ipse dñs sic nos leni/ter stringit p̄sentib⁹ tribulatiōib⁹/ vt ad ipsū clamem⁹: q̄ nos tenerrime plus q̄ mater diligit: Juxta illud Esa. lxiij.c. In dilectione sua z indulgētia sua ipse redemit eos. Item Esa. xlix.d. Nūq̄d pōt obliuisci mulier infantē suū vt nō miserea/tur filio vteri sui: Et si illa oblita fuerit: ego tñ nō obliuiscar tui. Et statim subdit causam: Ecce in manib⁹ meis descripsi te. s. ĩ cruce: q̄ nulla mater fecit vnquā nec faciet. Propt̄ q̄ dr̄ Job. xv.b. Maior ẽ hac dilectionē nemo habet q̄ vt aiaz suam ponat q̄s pro amicis suis. De h dicit Aug⁹. Ideo pre/munt iusti in ecclesia dei: vt p̄ssi clamēt: clamātes exaudiant: exauditi aūt liberent: liberati vero glorificent deū. Uel sic: i Nomen dñi. i. ozo: h Turris fortissima. i. tutū re/fugiū a facie tribulātis. Unde Sap. xvij.c. Cōmotio in he/remo facta est multitudinis: sed non diu pmānsit ira tua: pro/perās enī homo sine querela depcari p pl'is ꝓferens seruitutis suę scutū ozonē/z p incēsum depcationē allegās restitit irę: z finem imposuit necessitati. Uñ sequit hic: k Ad ip/sum/q̄si ad filiū: l Currit iust⁹: qui de se nō ꝓsidit sed tñ in ipso: m Et exaltabit/in gloria. n Substātia di/uitis/spūalis. i. virtutes q̄bus fult⁹ subsistit: o Urbs ro/boris ei⁹. i. vrbs robusta. p Et q̄si mur⁹ validus cir/cundās eū/et defendēs eū vndiq̄ ab insidiis hostiū. Ecce virt⁹ dicit vrbs iustor: cui⁹ fossatū ẽ ꝓtept⁹ terrenor: mur⁹/ spes: antemurale/ patiētia: turris/ hūilitas: ꝓpugnacula/ tot⁹ cęt⁹ virtutū. Hūdo enī obsidenti z impugnāti ab vna pte p

quarticā resistit largitas: z ab alia pte carni impugnāti resistit castitas: ex alia pte diabolo impugnāti resistit hūilitas: et sic de alijs. q Añq̄ ꝓterat/i futuro: r Exaltat/in b sęclo: s Cor hois: Casū enī oēz p̄cedit exaltatio. Uñ Job. xxx. c. Exaltasti me z q̄si sup vētū ponēs elisisti me valide. t Et ante q̄ glorificet/ in futuro: v Humiliat/i hoc sęculo. Unde. s. xv.d. Glo/riam p̄cedit hūilitas. Item. j. xxix.d. Su/perbū sequit humili/tas: z humilē spū susci/piet gloria. Hoc ẽ q̄d dicitur Lucę. xviij.c. Oīs qui se exaltat hu/miliabit⁹ ꝛc. Humilia/ri oportet/ne offenda/mus ad humile osti/um/q̄d est christ⁹. Uñ Job. x.b. Ego sū osti/um. Itē Matth. vij.b. Intrate p angustā portā. x Qui pr⁹ rñdet/q̄si mgr: y Q audiat/vt discipul⁹: pr⁹ ca/nalis q̄ concha: stult⁹/est/vel stultū se esse demōstrat. Item q̄ prius q̄ vtriusq̄ partis rationes audierit/ sententiā p̄cipitat: et se confusione dignū demōstrat. Eccl. xviij. c. Uñ iudiciū para iusticiā tibi: z ante q̄ loq̄ris disce. In tri/bus p̄cipue cauenda est p̄cipitata respōsio. In iudicijs ante examinationē. Job. xxix.c. Causam quā nescieb̄ diligentis/sime iuestigabā. In cōsilijs aū plenariā deliberationē. Eccl. v.d. Si est tibi intellect⁹ rñde ꝓximo: sinaūt/sit man⁹ tua sup os tuū: ne capiaris ĩ verbo indisciplinato z confūdaris. Itē in scholis docēdo aūq̄ didicerit. Uñ Aristoteles a discipl'o suo petijt duo: vt taceret z loq̄ disceret. Et alt⁹ phs discipulis su/is silentiū q̄nq̄ ānor imponebat: vt tāgit Glo. Hieronymi sup illud Eccs. iij.b. Est tps tacēdi: z est tps loquēdi. Item Simonides q̄dam phs interrogat⁹ a quodā rege: quid esset deus: postulauit indutias vn⁹ diei/postea duor/postea tri/um/postea quattuor: Ad vltimū dixit: hęc ẽ quęstio: q̄ quan/to plus discutit: tanto min⁹ innotescit. z Spūs viri: id christi/vel cuiuslibet iusti: a Sustētat ibecillitatē suā/ quā habet a pte carnis. Uñ Sap. ix.c. dicit: Corp⁹ qđ cor/rumpit aggrauat aiam. q. d. christ⁹ z q̄libet sctūs imbecillita/tem carnis ne in temptatiōib⁹ succūbat: mentis fortitudine sustētat. Matth. xxvj.d. Spūs q̄dem ꝓmptus ẽ/caro aūt infirma. b Spūs vero ad iracundiā facilē q̄s pote/rit sustinere: q. d. rarus. s. sapiēs: cui sapiūt ꝓtumelię z de/spicit adulatio. Iracūdia enī ignis ẽ: z ideo aq̄ sapiētię semp indiget cohabitans iracūdo/aut aliter cōburit. Eccs. vij.b. Me sis velox ad irascendū: quia ira in sinu stulti requiescit: z ideo sępe ardet sin⁹ ei⁹. Itē. j. xxix.d. Uir iracūdus ꝓuocat rixas: z q̄ ad idignādū facilis ẽ/erit ad pcā ꝓcliuior. Beda. Qui ad irascendū facilis ẽ: nec ipse seipsum potest sustinere. c Cor prudētis possidebit sciētiā. i. vt suam habebit: vtēdo ea q̄si re sua/sibi nō solū alijs: sic multi q̄ sciētiā habēt sicut cophinus panē/vt horreū triticū/vel doleū vinū: nihil inde comedētes aut bibētes: sed tñ alijs ministrātes. Simi/les tantalo q̄ in medijs aquis siti perijt. Uñ eis potest dici: Sic vos nō vobis vellera fertis oues. Sic vos nō vob̄ fertis aratra boues. Sic vos nō vobis mellificat⁹ apes. Ad hoc etiam cor prudent⁹ sciētiā possidere debet: vt possit stultū susti/nere: sicut dicit Glo. Unde. ij. Cor⁹. xj. d. Libenē suffert⁹ in/sipientes cū sitis ipsi sapiētes: sustinet⁹ enī si q̄s vos ĩ seruitutem redigit: si q̄s deuorat: si q̄s accipit: si q̄s extollit: si q̄s in faciē vos cędit. Si q̄s ergo h libenē nō sustinet/ pculdubio sapiēs nō ẽ: qz sapida q̄si insipida reijcit. d Et aur⁹ sapi/entiū/q̄bus sapiūt oīa ꝓut sunt: e Querit/p se studēdo vel ab alijs audiēdo: f Doctrinā: vt doceatur z doceat. Querit aūt auris sapiēt⁹ doctrinā sicut suauē ꝓcentū. Unde Eccl. xl.c. Tibię z psalteriū suauē faciunt melodiam: z super vtraq̄ lingua suauis.

C Eccl. 11. a.

Cauenda est p̄cipitata respōsio in tribus

vtraq̄ lingua suauis. Item sicut oculꝰ idiget luce vt inde pascat: sic auris voce ne deficiat: Lux enī passꝰ est oculi: sic vox auris. Eccl̄j.xxxviij.c. Vox mallei inouat aurem. Malleum dicit verbū dei: quia cōterit dura corda pcōr: Juxta illud Hiere. xxiij.f. Nunqd̄ non verba mea sunt q̄si ignis ardens dicit dñs: t q̄si malleus p̄terens petrā? a Bonū hois/passiue. i. qđ ei donat deus per a deo. s. charitas/fides/spes: cęteręq̄ virtutes: b Dilatat viam eius. i. cogitationē/affectionē/opationē. Quo enim quis gra spiritussācti magꝭ replet intus: eo latius bona opa foris multiplicant. Vel dilatat viā eius/sustollēdo ad cęlū/vbi latitudo/vbi nulla coangustatio supbor. Unde Aug⁹. Noli hꝫ pati angustias: euola in cęlū vbi nemo angustabit te/nemo te cōprimet. Vel sic: a Bonū hois/actiue. i. qđ ipe ex charitate deo offert: b Dilatat viā eius/vsq̄ ad cęlestis palacij amplitudinē. c Et ante principes/cęlestis patrię: d Spaciū ei facit/remouēs omne impedimentū. Luc̄. xj.f. Date elemosynā t ecce omnia munda sūt vobis. Vel ad litterā: a Bonū hois/tpale: b Dilatat viam eius t ante principes spaciū ei facit: Ut patet i quodam paupe: q̄ nō poterat habere accessum ad heinricū comitem cāpanię.: sed parato exenio de gruello auenę mūda mapula coopto: dilatata statim sibi via ab ostiarijs p̄sentauit illō comiti. Et interrogatꝰ a comite/quare sic fecisset: rīdit aliter se nō posse intrare ad ipsum: et comes cyphū aureum ante se positū dedit ei. e Justꝰ prior ē accusator sui/q̄ alterius. Omnis enī q̄ vere iustꝰ est: vbi peccantiū errata p̄spicit/p̄mo seipsū inspicit: t cū sollicitꝰ se accusauerit/alios benigne corrigit. Non enī pctōrem digne reprehendere pōt: qui in eadem damnatione est. Unde Joh. viij. a. dixit dñs pharisęis: Qui sine pctō est vestrū/p̄imꝰ in eaz lapidē mittat. Itē Roma. ij. c. Qui alios doces/teipsum nō doces: q̄ prędicas non furandū furaris: qui dicis non męchandū męcharis? Vel sic e Justꝰ prior ē accusator sui. i. aliq̄s ab alīs accusek: qz p̄or videt pcā sua t p̄or dolet: Iniustꝰ ꝯo vltimo se accusat: id est post oēs: non enī videt pcā sua nisi ab alīs accusek: et donec tota vicinia clamet p̄tra ipsū. Un̄ Seneca. Qui secreto nolūt audire veritatē: in publico eam audiēt. f Venit amicus eiꝰ. i. christus in cor eiꝰ p̄ p̄sentiā diuinę p̄tēplationis: si b. s. fecerit. i. si se p̄or accusauerit: g Et inuestigabit eū. i. inuestigare seipsū faciet: ne forte latro. i. diabolꝰ ibi abscōditꝰ lateat sō vmbra alicuiꝰ malę affectiōis. Soph. j. c. Scrutabor hierusalē in lucernis: t visitabo sup viros defixos in fęcibus suis. b Contradictiones/discordiū/schismaticoꝝ/hęreticoꝝ: i Cōprimit sors/diuinę dispositionis vel electionis vel extremi iudicij. Un̄. j. xxvj. b. Judiciū determiat causas: t q̄ imponit stulto silentiū/iras mitigat.

a Bonum hominis dilatat via eius: et ante principes spacium ei facit. Justus prior ē accusator sui: venit amicus eius t inuestigabit eum. b Contradictiones comprimit sors: et inter potentes quoq̄ iudicat. Frater qui adiuuatur a fratre quasi ciuitas firma: et iudicia quasi vectes urbiū. De fructu oris viri replebitur venter eius: et genimina labiorum ipsius saturabuntur. Mors t vita in manibus linguę: qui diligūt eam comedent fructus eius.

Alt. iuuat

Alt. manu

Moraliter a Moralit. b Contradictiones. i. carnis rebelliones: i Cōprimit sors. i. gra dei. k Et inter potentes quoq̄ iudicat. i. inter carnē t spm̄: q̄ potenē aduersū se pugnāt. Gal. v. c. Caro concupiscit aduersus spm̄: t spūs aduersus carnē: hęc enī sibīmuicē aduersant. l Frater à adiuuatur a fratre q̄si ciuitas firma. i. p̄lus iudaicus t gentilis frater/na charitate in christo inuicē p̄sentiētes/vnā ecclesię catholicę p̄stituūt vnitatē. Unde Joh. x. c. Alias oues habeo t illas oportet me adducere t fiat vnū ouile t vnꝰ pastor. n Et iudicia. i. dogmata vtriusq̄ testamēti: o Quasi vectes vrbiū/sunt supple. i. sicut vectes portas vrbiū muniūt t firmant: ita dogmata vtriusq̄ testamēti muniūt ecclesias. Vel sic: l Frater à adiuuatur a fratre. i. cętus t congregatio fratrū inuicē diligentiū: inuicē supportantiū: in oibꝰ concordantiū: est/ m Quasi ciuitas firma/ędificata lapidibus q̄drīs. s. iustitia/tẽpantia/fortitudine/ prudentia charitatis cemento ligatis: supra firmā petrā fundata: q̄ nec timet ventum/nec pluuias/nec flumina: sicut legit Matth̄. vij. d. Vel frater t frater/sūt caro t spūs: vel affectꝰ t intellectꝰ: qui cū se inuicē adiuuāt/fortes t inexpugnabiles sunt sicut ciuitas firma p̄tra insultus hostium. Si autē intellectu stas p fidē/t affectu ruis p illicitū amorem: dissipatꝰ est murus tuę ciuitat̄: et patet introitꝰ hosti. Un̄ Job. xxx. b. Insidiati sūt mihi t p̄ualuerūt et non fuit q̄ ferret auxiliū: quasi rupto muro t aperta ianua irruerunt sup me. Ideo dr̄ Eccl̄s. iij. c. Melius est duos simul esse q̄ vnū: habēt enim emolimentū societatis suę: si vnus ceciderit ab altero fulciet̄: Uę soli: qz cū ceciderit/nō habet subleuātē se: Et si dormierint duo/fouebūnt mutuo: vnꝰ quō calefiet? Et si q̄spiā p̄ualuerit p̄tra vnū/duo resistent ei. p De fructu oris viri: qui bñ dic̄ t bñ viuit: q Replebit/i futuro: r Venter eius. i. mens vel desiderium. s Et genimina labio ipsius saturabūt eū/i futuro/gloria. De multiplici fructu oris dictum est. s. xij. b. ibi: De fructu oris sui replebit vnusquisq̄ bonis. t Mors t vita in manibꝰ linguę. i. in vsu t abusu linguę. In vsu/vita: in abusu/mors. Item in silentio linguę/vita cordis: t i effrenata locutiōe/mors cordis. Un̄ beato arsenio orāti deū vt ostēderet ei viā salut̄: facta ē vox de cęlo dicēs: Fuge hoīes: tace. Et ille dimisso sęculo heremū petijt. Et iterꝫ orauit vt p̄ꝰ: t facta ē ad eū vox: Fuge/tace/quiesce. Et hoc ē qđ dicit Esa. xlvij. a. Sede tace/itra tenebras filia chaldęoꝝ. Matth̄. xij. c. Ex verbis tuis iustificaberis/Ecce vita in manibꝰ linguę: Et ex verbis tuis p̄demnaberis/Ecce mors i manibꝰ linguę. Moralit: v In manibꝰ linguę. i. in operatione sermonis: t Mors t vita. Mors dęmonū: vita fidelium. Nam si p̄dicatores t doctores manū ori adhūgerēt. i. facerēt qđ docent/reuiuiscerent mortui pctōres t morerent dęmones: Juxta illud Joh̄. v. d. Amē amen dico vobis: qz venit hora t nūc est: qñ mortui audient vocē filij dei: t q̄ audierint viuent. Si igit̄ ad vocem p̄dicatoris t doctoris non reuiuiscūt pctōres/aut nō audiūt/aut qui loquit̄ nō est filius dei. Itē de bona lingua exponit: de qua Eccl̄j. vj. a. Lingua eucharis in bono homine abundabit. v In manibus linguę/istius. i. in vsu t silentio: quę sūt duę manꝰ linguę: t vtraq̄ bona est: t Mors t vita: Mors veterꝫ hois: t vita noui. Nam veterē hoiem docet cōteri/t nouū reparī. Un̄ ista lingua eucharis pauli dixit Eph̄. iij. c. Deponite vos fm̄ p̄stinā p̄uersationē veterē hominē q̄ corrūpit̄ fm̄ desideria erroris/Ecce mors i lingua: sz hęc mors p̄ciosa est in p̄spectu dñi. Renouamini aūt spiritu mentis vestrę: t induite nouū hoiem qui fm̄ deū creatus est in iustitia t sctitate veritat̄/Ecce vita. Ideo dictū ē. s. xv. a. Lingua placabilis lignū vitę. Itē exponit de mala lingua. s. detractoris. In manibꝰ/eñ ei?/mors t vita: Mors loquētis: vita patientis. Et de hac dicit Eccl̄j. xxviij. c. Beatꝰ qui tectus est a lingua nequā: qui in iracūdia illius non transiuit: et qui non attraxit iugum eius: t in vinculis illius non ē alligatus. Jugum enī illius ferreū est/t vinculū ęneū: mors illius/mors nequissima. r Qui diligūt eam/linguam bonam vel malā: y Comedēt fructus eius/bonos vel malos: id est vitam vel mortem. Redde singula singulis. De fructu malo dicit Ro. vj. d. Quem fructum habuistis tunc i illis/in quibus nūc erubescitis? De bono dictum est. s. iij. b. Primi t purissimi fructus eius. Fructum linguę suę comedebat diues epulo in inferno cum dixit: Pater abraam miserere mei: et mitte lazarum vt intingat extremum digiti sui in aqua vt refrigeret linguā meam: qz crucior in hac flamma.

Moraliter

Psa. 105.

Luc̄. 16. f.

Ps.85. Fructū lingū e suę comedēt boni:qz ī sęcła sęculoz laudabūt te dñe. a Qui inuenit mulierē bonā.i.obediētē viro t trāquillam t castā t pudoratā: b Inuenit bonū.i.bonā sociā. Uel bonū.i.pacem t quietē. Eccj.xxvj.c. Gratia sup gratiā mulier sancta t pudorata. c Et hauriet iocūditatē a dño.i.iocūditatē a dño. Qui inuenit mulierē bonā: b inuenit bonū: t hauriet iocūditatem a dño. Qui expellit mulierē bonā expellit bonū: b qui autem tenet adulteram l k stultus est t insipiens. Cū obsecrationib⁹ loquet pauper: t diues l m effabitur rigide.

Ar. inuenier

32.q.1.c.2. Qui inuenit mulierē bonā: inuenit bonū: t hauriet iocūditatem a dño. Qui expellit mulierē bonā expellit bonū: qui autem tenet adulteram stultus est t insipiens. Cū obsecrationib⁹ loquet pauper: t diues effabitur rigide.

n o p q r s t v x z a Vir amabilis ad societatem: magis amic⁹ erit q frāt. Elioz ē Ca. XIX m pauper qui ambulat in simplicitate sua: q diues torquens labia sua et insipiens. Ubi non est scientia animę: non est bonū:

Ar. tamicabilis

A j.28.a.

vnq odio habuit. b Qui aut tenet adulterā.i.q carnē suā cōcupiscētijs fouet t nutrit: i Stultus est et insipiens.i.cecus ē in intellectu:quia non videt foueā sibi paratā. Itē insipidus est in affectu:qz non sentit fetoz ē carnaliū voluptatū. Eccj.ix.a. Ne des mulieri ptātem aię tuę:ne ingrediat in ſtrute tua t ꝓfundaz. De hac muliere dz.j.xxj.b. De lius ē sedere ī angulo domatis/q cū mulie re litigiosa ī domo cō muni. Itē adulterā tenet:q eccliā vl ꝓbēdā ad delitias corpales retinet. Et recte adultera dz:qz spōsū de lecto ꝓscietię ejcit ꝓpt męchū. Usi Eccch. xvj.e. Judicabo te iudicio adulterarū: t ꝓgregabo aduersus te oēs amatores tuos. k Cū obsecrationib⁹ loquet pauper/spū ad deū:nō ꝓtendēs merita/sed misericordiā dicens cū ꝓpheta: Miserere mei de⁹: fm magnā misericordiā tuam. Ps.50.

Mystice

l Et diues.i.supbus: m Effabit rigide/merita sua iactans:sicut phariseus/Luc.xviij.b. De⁹ gras tibi ago:qz nō sum sicut ceteri hominū:raptores/iniusti/adulteri/velut etiā hic publican⁹:ieiuno bis in sabbato:decimas do oīa q possideo. Et postea addit ibi ō paupe loquēte cū obsecrationib⁹: Publican⁹ aut stans a longe/nolebat nec oculos in cęlū leuare:ſ percutiebat pectus suū/dicēs: De⁹ ꝓpitius esto mihi pctōri. Uel ad lram k Cū obsecrationib⁹ loquet paup:id est multū rogat anteq dct ei loc⁹ ad loquēdū:t tūc etiaz timide loquit. Diues vero rigide loqt t ab oib⁹ audit:vt patet ī curijs ꝑlatoz:vbi paup vix habet auditū. Eccj.xiij.d. Diuiti decepto mīti recuperatores/locut⁹ ē supba t iustificauerūt illū: humil decept⁹ ē/t insup arguit:locut⁹ ē sensate t nō est dat⁹ ei loc⁹:diues locut⁹ est t oēs tacuerūt t ꝓbū illi⁹ vsq ad nubes ꝑducēt:paup locut⁹ ē t dicūt/qs ē hic:t si offenderit sub uertēt illū. Hęc miseria iam venit in disputatiōib⁹ theologię: qō oīno reprobabile est. n Vir amabilis ad societatem.i.benign⁹/prudēs t ꝓstās socius: p Magis amic⁹ erit.i.magis amat t amat a christo: q Qz frater.i.iudaicus ꝑt's infidelis q frater ē christi fm carnem. Expositio Ca.XIX.

Ps.48. Dystice

r m Elioz ē paup.i. simplex t idiota/auditor ꝓbi dei: s Qui ambulat/bñ opando quę audit: t In simplicitate sua.i.sui sens⁹ siue ītellect⁹: v Qz diues .i.litterat⁹ supb⁹. x Torquēs labia/ad hęresim ꝑdicādā: vl ad malā vitā. Ille enī labia sua torquet:q bñ docet t male viuit: De q̄b⁹ dr Matth.xxiij.a. Quę dicūt facite:q aūt faciūt nolite facere: dicūt enī t nō faciūt. y Insipiēs.i.sine sapore sciētię:q sapozank res ꝑut st. Cōterit enī tal tota die aromata sacroz eloquioz/t nō sentit odorē. Et hīc ē:qz ī cloaca vitioz mersus ē vsq ad nares. Uel sic/ r Melioz est paup q ambulat i simplicitate sua.i. būilis ꝑdicatoz cū parua sciētia ambulās ī via moz siue mādatoz: v Qz diues torquēs labia sua t insipiēs.i.q magn⁹ ꝑdicatoz multū habēs auri sapiētię t argēti eloquētię: qui torquet labia.i.ꝑdicationē suā/vel ad posterioza/vel ad tpalia lucra/ vl ad dextrā fauoris t laudis humanę/vel ad sinistrā odij et detractionis. z Ubi non est scientia animę: id est de salute: a Non est bonū/gratię vel glorię:qz ipsa ē ductrix t t mater oīm bonoz. Usi Sap.vij.b. Uenerūt mihi oīa bona parīt cum illa:t innumerabilis honestas per manus illius:et lętatus sum in omnibus/quoniaz antecedebat me ista sapientia t ignorabam:quoniam omnium bonoz mater est. Item scientia animę est fundamentū totius ędificij spūalis.

Usi Sap.xiij.a. Uani sūt oēs

Sap.xiij.a. Vani sunt omnes homies in quib⁹ non est sciencia dei. Item scientia animę lux est: vnde vbi ipsa est non audent venire latrones. i. dęmones: qz qui male agit odit lucez: Job.xij.c. Item scientia animę est speculatoz in arce mentis: quę semp clamat latrones/latrones: et custodes muroꝝ/id est ꝓtures excitat clamãs et tuba insonãs: vigilate/vigilate: z ipsos hostes lapidib⁹ auctoritatũ obruit. Itẽ sciẽtia animę amorez dei confert. Unde Sap. vij.d. Meminẽ diligit deus nisi eũ qui cum sapientia inhabitat.

a et q̃ festinus est pedib⁹ ofb fendit. Stulticia hominis c supplantat gressus eius: et f contra deum feruet animo g suo. Diuitię addunt amicos h plurimos: a paupe aũt et hi i quos habuit separank. Testis falsus non erit impunl tus: z qui mendacia loqui m n tur non effugiet. Multi co o lunt personam potentis: et p amici sunt dona tribuentis.

Propter hec oia bñ dicit salomon: Ubi non est scientia aię: nõ est bonũ/aliqđ. Uñ patet q sapiẽtia mũdi nõ ẽ bonũ. Jaco.iij.d. Nõ est ista sapia desursũ descendẽs a pze luminũ: sz krena/aialis/diabolica. a Et q festin⁹ ẽ pedib⁹/aię. i. affectu z intellectu: plus appetẽdo sapere q̃ oportet/vel q̃ nõ oportet: c Offendit/offendiculo erroris/quo ad pdẽ intellect⁹: vel quo ad affectũ offendiculo peccati. Ubi in via fidei: b in via mozz. Sciẽtia q̃dẽ sine ẓelo charitaꝛ inflat: et ẓelus sine scientia animę errat. Uel sic: a Qui festin⁹ est. i. przpropers ꝓquerẽdo de vindicta dei dilata malis: aut de mercede retributiõis dilata bonis: b Pedib⁹ offendit: intellectu/p ignozantiã: z affectu/p inozdinatũ appetitũ: Ultim⁹ enĩ patiens redditoz est: vt dicit Eccj. v.b. Item festin⁹ pedib⁹ est: qui przter consiliũ sniam przcipitat: vt multi faciũt/qui audito verbo detractionis de aliquo/statim acꝺescũt/z iudicãt illũ cui detrahit. Et oĩs hmõi/ c Offendit/in deum/cui aufert iudiciũ: z in ꝓximũ/ cui iniuste derogat/z forte sine culpa eius. Jdeo dicit Roma. ij.a. Inexcusabilis es o homo qui iudicas: in quo enĩ iudicas alterũ teipsum ꝺemnas: Scimus enĩ qñ iudiciũ dei est ꝼm veritatẽ in eos qui talia agunt. Item Jaco.iij.c. Qui detrahit fratri aut qui iudicat fratrem suũ: detrahit legi z iudicat legem.

d Stulticia hois/qua viam ꝼitatis deserit: nec fatek erroꝛem suũ/sed potius in conditoꝛẽ refundit: vt adam et eua: Gen.iij.c. causantis q deus occasionẽ peccandi sibi tribuerit: vel q hoiem fragilẽ fecerit: vel q hostem ꝼsutũ temptare pmiserit: e Supplãtat gressus ei⁹/in eo q facit excu- Ps.140. sare se: sicut saul.j.Regl.xv.f. Contra qđ dicit Ps. Nõ declines coꝛ meũ in verba malicię ad excusandas excusatiões ĩ peccatis. Uel/ Supplantat gressus ei⁹: qz non sinit pedes ponere in via. i. in christo: q̃ est via/ veritas/z vita: Joh. xiiij.a. Uel in via. i. in fide: quę est via ducens ad christum. Unde Aug⁹. Opera bona przter fidẽ videnk mihi esse curr⁹ celerrim⁹ ꝑter viam. Uel/ d Stulticia hois. i. insipientia: e Supplãtat gressus ei⁹: qz facit ponere pedes affectuũ super vacuũ z inane. i. trpalia: quę vacuũ z inane sunt: qz nec fulcimentũ przbẽt ĩntenti/nec plenitudinez ꝓtinenti/ nec fructũ laborãti/nec saturitatẽ possidenti. f Et contra deum feruet aio suo: sicut insan⁹: quasi onera importabilia hoĩ imposuerit: aut etiam fatũ vel ꝓstellationẽ allegãs. g Diuitię addũt amicos plurimos. Ad litterã/verũ est de diuitijs trpalib⁹: q̃ addunt amicos plurimos: sed nõ veros amicos sz amicos fortunę. Qđ patet: qz diuitijs recedẽtibus recedũt. De qb⁹ Sen. Przdaz sequit turba ista nõ hominẽ. Eccj. vj.b. Est amicus ꝼm tps z non ꝑmanebit in tpe tribulationis. Uel diuitię spũales addunt amicos plurimos possessoꝛib⁹ suis: deũ. s. et angelos z oĩs sctos. Uel diuitię regni cęlestis ꝑ doctoꝛes z ꝑdicatoꝛes fidelib⁹ patefactę: addunt deo z ipsis doctoꝛib⁹ amicos plurimos. i. oĩs fideles qui ꝑdicatoꝛib⁹ acquiescũt. h A paupe aũt z hi quos habuit/amicos tempoze fortunę pinguis: k Separank/tempoze pauptatis: sicut canes ab osse coꝛroso/q non curant vbi illud relinquãt. Solus christus verus amicus ẽ: qui oñi tpe diligit. Unde. s. xvij.b. Omni tpe diligit q̃ amicus ẽ. Uel sic b A paupe aũt. i. a pbo: qui paup dicit: qz veras ꝼtutes non habet: q: sacras litteras ignozat. i Et hi quos habuit/discipl̃os: k Separank/ꝓuertẽtes se ad sacrã scꝛturã audiendã: vt quotidie patet ĩ artistis z pbis. l Testis falsus non erit impunit⁹: quia nullũ malũ impunitũ: sic nullum bonũ irremuneratũ. Jsidozus. Falsus testis tres offen- De falso teste dit: Deum/ cui⁹ veritatẽ ãnihilat. Judicẽ/ cui veritatez occultat. Reũ/quẽ falsitatę sua ꝺemnat. Mystice. Mystice Testis christi est q̃libet przdicatoz. Unde Act.j.a. Et eritis mihi testes in hierusalez et in omni iudea z samaria z vsq; ad vltimũ terrę. Itez q̃libet martyr testis ẽ passionis christi. Uñ et martyr testis interptak. Falsus testis est q̃ falsa docet aut p̃dicat. Item falsus martyr hypocrita: qz sibi ꝓtradicit: qđ enĩ verbis asserit exteri⁹: vita destruit interius. Item falsus testis est oĩs doctoꝛ aut p̃dicatoꝛ/ bona docens z mala faciẽs/oze construẽs z opere destruẽs. De q̃bus dicit apostolus/Titũ.j.d. Confitenk se nosse deũ/factis aũt negant: cũ sint abominati z incredibiles z ad oñe opus bonũ reꝓbi. Mi sũt sicut p̃cones vini alieni: qui nunq̃ gustãt de eo: sed alios ad emẽdũ inuitãt: aut sicut ĩmediatoꝛes mercium alienaꝝ: aut sicut magistri operꝝ z ędificioꝝ: q̃ alijs lignа z lapides polire z portare p̃cipiũt z in ędificio ponere: ipsi autẽ chirothecas z virgam in manu tenẽtes/nihil oĩno faciunt. Unde Matth.xxiij.a. Super cathedrã moysi sederũt scribę z pharisęi: omnia ergo quęcũq; dixerint vobis/seruate z facite: ꝼm aũt opa eoꝝ nolite facere: Dicũt enĩ z non faciunt: Alligant autẽ onera grauia z importabilia: z imponũt ĩ humeros hominũ: digito autem suo nolũt ea mouere. Et tñ hmõi doctoꝛes melius etiaz q̃ mgri volunt remunerari. Unde sequit ibi: Amant enĩ primos recubitus in cęnis: z pmas cathedras in synagogis z salutatiões ĩ foꝛo z vocari ab hoĩbus rabbi. Item falsus testis est oĩs detractoꝛ: qui nec vocat⁹ nec iuratus contra fratrẽ suũ testificak/absente parte aduersa z pꝛo diabolo: nam cũ dicit illũ esse adulterũ vel hypocritam vel hmõi: quid aliud testificak/nisi q̃ ille est possessio diaboli? Seneca. Loquẽs de ꝓximo tuo: scito te pꝛo eo vel contra eum testimoniũ ferre. De b dicek. j. xxv.c. Jaculũ z gladius z sagitta acuta: hõ qui loquik ꝓtra ꝓximũ suũ falsũ testimoniũ. Itẽ adulatoꝛ ẽ falsus testis/qz laudat impios. Unde Ps. Qm̃ laudak pctoꝛ ĩ desideꝛijs aię sue: z iniqu⁹ bñdicik. Ps.9. Oĩs hmõi testes nõ erũt impuniti: qz tenenk de omni damno ꝓpter suũ testimoniũ irrogato simpliciter: vel quantũ in eis est. m Et q̃ mendacia loquik/q̃cũq;: ꝺ maxime ĩ doctrĩa mozz z fidei: n Nõ effugiet/pctm̃ vl̃ penã: qz oẽ mẽdaciũ pctm̃ ẽ: vt dicẽ Aug⁹. Uel/ m Qui loꝗ mẽdacia. i. trpalia/q̃ mẽdacia sũt: qz nõ soluũt qđ ꝓmittũt. Pꝛomittunt enĩ satietatẽ z plenitudinẽ: z ipa famẽ z exinanitionẽ psoluũt. Uñ Aug⁹. Christ⁹ sol⁹ ꝼitas ẽ/cętera aũt oĩa mẽdacia sũt. Hęc mẽdacia libenk loquũk diuites hui⁹ mũdi. Uñ Osee. vij.d. Ego redemi eos z ipi ꝛ me locuti sunt mẽdacia. Ps. Filij hoĩm vsq; ad graui coꝛde zc. Qui ꝺ mẽdacia libenk Ps.4. loquik: n Nõ effugiet: qz oĩa trpalia q̃ diligit/laqos sibi tẽdũt. Sap.xiij.b. Creaturę dei factę sũt in odiũ z tẽptationẽ aię hoĩm z ĩ muscipulã pedib⁹ insipiẽtiũ. o Multi colũt .i. honozãt z venerank: p Personã potẽtẽ: qđ z male et bñ põt fieri. Si ꝓk officiũ fiat. i. qz dei miꝛster ẽ/bñ fit: si autẽ qz potẽs/aut diues/aut nobilis/aut hmõi: tũc pctm̃ est. Uñ Leuit. xix.c. Nõ honozes vultũ potẽtẽ. Itẽ Greg⁹ in moral. Persona accipe/ẽ hoĩem nõ qz hõ est: ꝺ ꝓk ea q̃ circa ipsũ sũt honozare. q Et amici sunt dona tribuẽtẽ: sic canes carnificis/z oues pastoꝛis sal ĩ manu habentes/z poꝛci pediſſequę vas plenũ furfure deferentis. Unde Eccj. vj.b. Est amicus socius mensę. Item Miere. vj.c. A minoze vsq; ad Miere.8.d. maxũ omnes auaricię studentː a ꝓpheta vsq; ad sacerdotẽ. Item Esa. j.f. Oĩs diligunt munera/sequunk retributiões.

Fratres hois paupis

a Fratres hois paupis oderūt eū: insup t amici. i. qui videbant amici tpe ꝓsperitatꝫ: c Procul recesserūt ab eo/tpe pauptatis: quando deberent venire ad eū refouēdum. Unde manifeste patet q̄ in ꝓsperitate non potest cognosci amicus. Unde Ecc̄j. xij. b. Non agnoscet in bonis amicus: t non abscondet in malis inimicus.

Mystice. Pauper hō/christ⁹ est: q̄ dicit: Ego sum paup t dolens. Et Threñ. iij. a. Ego vir videns paupertatē meam. Hunc paupem fratres ei⁹. i. iudei/ ō quoꝝ cognatione fuit ꝑm carnez: oderunt eum t occiderunt. b Insup et amici ꝓcul recesserūt ab eo. i. apostoli tēpore passiōis. Ps. Elongasti a me amicum t ꝓximū ꝛc̄. Job. xix. b. Fratres meos longe fecit a me: t noti mei q̄si alieni recesserunt a me: dereliq̄rūt me ꝓpinqui mei/ t q̄ me nouerāt obliti sūt mei. d Qui tm̄ verba sectat. i. verboꝝ lepore/ nō veritatem sentētię: e Nihil habebit: q̄ verba ventus sūt t retineri non possunt. Un̄. s. xiij. c. Ubi verba sūt plurima: ibi frequent egestas. Uel/ d Qui tm̄ verba sectat/ t nō opa verboꝝ facit: e Nihil habebit: q̄ non auditozes legis iusti sunt apud deū sed factozes: Roma. ij. b. Unde Jaco. j. d. Estote factozes legis nō auditozes tm̄. f Qui aūt possessoz ē mētꝫ. i. dns volūtatꝫ suę t sensus sui: g Diligit aiam suā: q̄ tanq̄ verus dns et ver⁹ possessoz arcet ab ea bestias vitioꝝ t aues malaꝝ cogitationū. Possessio dicit/ q̄si pedis sessio: Unde mentē possides/ si eā apud te habes: vt nō dispersa frustatim in vineis/ in agris/ in domib⁹/ in ꝑbēdis vagek. Itē mentē possides/ si ei⁹ seruitia habes: si inde comedis t bibis: si de ea dño tuo q̄si de feudo ꝓuio fuitia reddis. b Et custos prudētię. i. prudētię iam acq̄sitę. Custodia eni est de re acq̄sita: Non eni sufficit acq̄rere rem: nisi etiam acq̄sita custodiak: q̄/ Non minoz est virtus q̄m querere parta tueri. i Inueniet bona/ gratię et glozię. Custodik autem prudētia. i. prudentia assidua mozris cogitatiōe. Unde q̄dam dixit: Sūma philosophia est assidua mozris cogitatio. k Test falsus nō erit impunit⁹: t q̄ loq̄tur mēdacia ꝓbit. Un̄ Ps. Perdes oēs qui loquunk mēdaciū. Repetitio est b: q̄ idē. s. eodē. a. dixit: Et b ꝓpt̄ duo genera testimonioꝝ: vt dictū est. s. verbi t facti. Dic eni dr falsus testis: falsus interꝑes verbi dei: supza vero qui cōtra ꝓximū dicit falsum testimoniū. l Nō decēt stultū/ q̄ nescit ęsti mare res ꝑm valozē suū: m Diuitię/ vl delitię: alia lra. s. spūales: q̄ eis nō vtik: sicut nō decet surdū citbara/ nec cęcū lucerna/ nec pozcū aromata/ nec canes sctā. Un̄ Matth. vij. b. Nolite sanctū dare canib⁹: nec mittatꝫ margaritas añ pozcos. Similiter nec mozruū decēt epulę. Ecc̄j. xxx. c. Bona abscōdita in oze clauso: q̄si appositiōes epularū circūpositę sepulchzo. Itē non decēt stultū epulę siue diuitię spūales: sicut nec liquoz pzecios⁹ vas confractū. Ecc̄j. xxj. c. Coz fatui quasi vas cōfractū: oēm sapientiā non tenebit. n Nec seruū dñari pncipib⁹/ decet: immo valde indecens est: q̄ seruus oēs q̄bus pzęest subijcit seruituti ei⁹ cui⁹ est seruus: et oēs cōpzimit t ꝓculcat: quia: Asperius nihil est humili cū surgit in altum: Cūcta ferit dū cūcta timet cūctisq̄ minatur. Hoc est illud malū/ de quo Ecc̄s. x. b. Uidi malū quasi perozem egrediēs a facie pncipis: positū stultū i dignitate sublimi: t diuites sedere deozsum. Uidi seruos in eq̄s: t pncipes ambulātes quasi seruos sup terram. De hoc dicit. j. xxx. c. Per tria mouet terra: et quartū q̄ non potest sustinere: per seruū cū regnauerit: per stultū cū saturat⁹ fuerit cibo: p odiosam mulierē cū in mr̄imonio fuerit assumpta: t p ancillam cū hęres fuerit dñę suę. Mystice. l Nō decent stultū: id est hęreticum: m Diuitię scripturarū: q̄ eis abutitur. n Nec seruū. i. pctōrē: q̄ q̄ pctm̄ facit: serū ē pcti: Joh. viij. d. o Dñari pncipib⁹. i. iust: q̄ reb⁹ t mēbris t cogitatiōib⁹/ affectiōib⁹/ locutiōib⁹ t opationib⁹ suis pncipant. p Doctrina viri. i. eccl̄astica doctrina: q Per patiētiā/ ipsoꝝ doctoꝝ: r Nosci t/ q̄ bona t pfecta sit: q̄ dū magis affligi t inkfici corpe ꝓ christo eligūt q̄ a fratr̄ ꝓdicatiōe cessent/ ostēdūt q̄ bona t q̄ salutar ē doctrina ecclesię. Uel sic: p Doctrina viri: .i. cuiuslibet doctor: q Per patiētiā/ suam: r Noscitur: q̄ si multū patiēs ē: multū doct⁹ oñdit: si parū/ parū. Patiētia eni quasi ꝓbatozū et mensura est doctrinę. Un̄ Ps. Bū patientes erūt vt annūciēt. Uel sic: p Doctrina viri. i. christi: q Per patiētiā/ ꝓpriā: r Nosci t/ ab oib⁹ q̄ cogitāt q̄nta passus ē. Quāto magꝫ eni q̄s patiētiā ei⁹ cognoscit: tāto ampliozē sapiaz ei⁹ agnoscit. s Et gl̄ia ei⁹. i. christi: t Est iniq̄ ꝓgredi. i. iniq̄tatē ꝓterire. i. nihil mali facere sed pati. Un̄ Esa. liij. c. Iniq̄tatē nō fecit: nec dol⁹ fuit i oze eius: Et tm̄ dr ꝑ voluit eū ꝓterere in infirmitate. Hoc ē q̄d dicit spōsa Cantꝫ. v. c. Dilect⁹ me⁹ cādid⁹ t rubicūdus. Cādidus p innocētiā: rubicūdus p sāguinē passiōis. Similit/ s Gl̄ia ei⁹. i. doctoris. t Est iniq̄ ꝓgredi. i. mala nō facere t pnā pati: Nō eni sufficit doctori ꝓpria inocētia seu mūdicia sine tolerātia: nec ecōuerso. v Sic fremit⁹ leonis: ita t regl ira. Ad lr̄am/ sicut ad rugitū leonis aialia sistūt gradū: ita irato rege oēs timēt. Mystice/ v Sic fremit⁹ leonis/ terroꝝ incutit cūctꝫ aialib⁹: x Ita t regl ira. i. cōminatio christi de die iudicij oēs hoies ꝓtremiscere facit. Moraliter v Sic fremit⁹ leonis/ facit stare oīa aialia vt nec pedē moueāt: x Ita t ira regl. i. ꝓlati correctio debet subditos deterrere: vt nec pedē audeāt ad illicita ꝓpetrāda mouere. Osee. xj. d. Quasi leo rugiet: q̄ ipe rugiet t formidabūt filij maris. Uel/ v Sic fremit⁹ leonis/ faē stare bestias: x Ita t ira regl. i. magnificētia rōnis: q̄ ē rex i regno aię/ omēs mot⁹ bestiales cogitationū/ affectionū stare faē/ vt nō ꝓcedāt ad ꝓsensū vel op⁹. Un̄. j. xx. b. Rex q̄ sedet i solio iudicij sui/ dissipat oē malū intuitu suo. y Et sic ros sup herbā: ita t hilaritas ei⁹. i. dñi i iudicio. s. iust. Esa. xxvj. d. Expgiscimi t laudate q̄ habitatꝫ in puluere: q̄ ros luc̄ ros tu⁹: t terra gigātū detrahes i ruinā. Ul hilaritas dñi/ sūt ꝓmissiōes t ꝓsolatiōes ei⁹: q̄ mētē humanā lętificāt t ipinguāt/ t ad fructū boni op⁹ surgere faciūt/ t ab ęstu tēptationū refrigerāt: q̄ oia faē ros ipi herbę. Uel mystice ꝓma pabola de fremitu leonis et ira regis ad secūdū aduētū pertinet: Scōa pabola de roze t hilaritate/ ad ꝓmū aduentū referk. Un̄ Gen̄. xvij. b. Sara audito ō isaac nascituro: risit. Et Gen̄. xxj. a. dixit sara: Risum fec̄ mihi dns: q̄cūq̄ audierit cozridebit mihi. Unde i natiuitate veri isaac debem⁹ oēs beatę ṽgini cozridere. z Dolor ꝑis fili⁹ stult⁹. Ad literam: stulticia filij/ causa est doloris patri: Et econuerso sapientia filij/ causa est leticię patri. Un̄. s. x. a. Fili⁹ sapiēs lętificat ꝑem: fili⁹ ṽo stult⁹ męsticia est matris suę. Mystice. z Dolor ꝑis. i. dei: q̄ pater ē omi creatiōe: a Fili⁹ stultus/ q̄libet pctōr. Et ē anthzopospathos. De⁹ eni in natura sua impassibil⁹ est: sed moze humano dic̄ scꝛ̄tura ipm dolere: cū hoies q̄s creauit ad se laudādū t honozādū t seruiēdū seruire diabolo cōspicit. Un̄ Gen̄. vj. b. Pęnituit eū q̄ fecisset hoiem i terra/ et ꝑcauens in futurū t tact⁹ doloze cozdis intrinsecus: delebo inq̄t hoiem quem creaui a facie terrę. Uel z Dolor ꝑis. i. christi: a Fili⁹ stult⁹. i. ꝑs iudaicus: vl q̄libet pctōr: cui cōpassus t ꝓpt̄ quē passus ē. Un̄ Esa. liij. b. Uere lāguozes nr̄os ipe tulit: t dolozes nr̄os ipe portauit. Moralit z Dolor ꝑis. i. ꝓlati: q̄ debet eē pr̄ subditozū generatiōe/ educatiōe/ cozrectiōe; a Filius stult⁹. i. stulticia subditozum: qua in ignem vel in aquā vitiozum seipsos sicut lunatici vel demoniaci

Mystice Ps. 68. B

Al. deliție

Ps. 87.

Ps. 5.

Mystice

Mystice

Mystice

Moraliter

sic lunatici vl demoniaci pricit: si de hmoi stulticia nō dolet plat⁹/nō est pater sed pictura pris. Unde Zach.xj.d. O pastor t idolū. Sed bon⁹ plat⁹ q̄si bon⁹ pater de stulticia subditor dolet t gemit.ij. Reg.j.d. Doleo sup te frat mi ionatha decore nimis: et amabilis super amorem mulierum: id plus q̄ amēt vl amētur mulieres. a Et tecta iugiter pstillātia litigiosa mulier. Bōmus hēret. i. hēreticor eccle sia. q. d. sicut tecta p stillātia pluuiā suscipiunt/non ad vtilitatē sed ad molestiā inhabitātiū: ita ecclesia hēreticor diuina verba nō ad salutē aiarū/sed ad subuersionē suscipit: quę male exponēs ptra catholicos litigādo puertit. Itez tecta mūdas pluuię guttas recipiūt/sed sub tectis i domo sordidas reddūt: ita hēretici verba dei limpidissima suscipiūt/et sordidata puersa expositiōe auditoribꝰ reddūt. De hoc loco forte sumptū ē illud qđ cōmunit dī: Tria sūt q̄ expellūt hoiem de domo. Fumꝰ/stillicidiū/et mala vxor siue litigiosa mulier. Unde ysus. Sūt tria dāna domꝰ: imber/mala fęmina/fumus. Mozalit. b Litigiosa mulier/est psciētia seruulosa: quę oia dubitat/t ō oibꝰ disputat. Quę recte tectis p stillantibꝰ compat: quia sicut stillę pluuiaꝝ sup tecta strepitū t sonitū facit: t iterū de tectis cadētes strepitū facit: ita q̄dq̄ tacite dī in scrupulosa psciētia strepitū facit: quę etiā alios p nimiā inq̄sitionē molestat. Un Eccl.xxv.c. Cōmorari leoni t draconi placebit magis: q̄ habitare cū muliere nequā. Uel/Litigiosa mulier est caro q̄rulosa: q̄ nō debet audiri nec hīe vocē in capitulo: q̄ excōicata est a deo. Gen.iij.c. Maledicta terra in opere tuo. i. caro. Hęc q̄diu est excōicata nō habet vocem p se/sed ptra se bene audit donec absoluat a summo pontifice in concilio generali vltimę. s. resurrectiōis. Et de hac muliere dicit Eccl.xxv.c. Breuis omnis malicia sup maliciā mulieris. Uel mulier hęc ē plebs seditiosa alicui sacerdoti cōmissa: quę tectis iugiter pstillantibꝰ compat: quia sicut in hmoi tectis modo vnū foramen est operiendū/modo aliud: ita i plebe/modo foramē luxurię/modo foramē discordię est repandū: t sic nunq̄ est in pace vir litigiosę mulieris.

j.27.c.

t patribus 26.dis.c. deinde C

Moraliter

c Dom⁹ t diuitię dantur a parentibꝰ: ad litteram. f A dño autem propzie/non ab alio: g Uxor prudens. Or enī mulier prudēs sit: hā solo dño ē: Domꝰ vo t diuitię dant a parentibꝰ vxoris marito. Mystice/ c Domꝰ est sacra scptura/ d Et diuitię/spūalis itelligētia. Hęc e Dāt a parētibꝰ/.pphis/apīis/doctoribꝰ. Sz/ g Uxor prudēs. i. eccl̄ia vl bona psciētia/ f A dño ppe/dat. Ul domꝰ t diuitię/sūt spes t gaudiū de christi icarnatiōe q̄si ornamēta t munusc̄la p̄cedētia nuptias. Hęc a parētibꝰ. i. a patriarchis t pphetis data sūt. Sz prudēs vxor. i. ipa diuinitas: A dño ppzie/dat: id ē a solo dño data est hūanitati vnita in thalamo vteri virginalis. h Digredo: id ē segnicies opandi: i Immittit sopozē/intelligēdi: q̄ pauliſper/vt dicit Glo. recte sentiendi vigilātia amittit/ dū a bono opere cessatur.

Mystice

Moraliter

Mozalit. b Digredo/opandi spūalia: quę dicit accidia: i Immittit sopozē. i. mētis excęcationē: vt non videat pericula p̄cauere. Uel i bono legit sic b Digredo/pgregandi tpalia. i. ptemptus tpaliū: i Immittit sopozē. i. ptemplationē. Unde Cant̄. v.a. Ego dormio t cor meū vigilat. Uel melī. b Digredo. i. pigricia q̄ aliq̄s nō vult sustinere labores t onera administratiōis: i Immittit sopozē. i. ociū ptēplatiōis. Dicti enī seipsos decipiūt q̄ essēt apti ad vineā dñi colendā. i. ad sustinēdos labores alicuī⁹ administratiōis/palliātes suā pigritiā/noīe cōtēplatiōis ociū petūt: Quibꝰ dī Matth̄.xx.a. Quid hic statis tota die ociosi: ite in vineā meā. Tales nisi sibi caueāt/potest cito fraudari denario diurno. Mā vt dicit Hiero⁹: non mediocrit errat q̄ minꝰ bonū maiori pfert. k Et aia dissoluta. s. cor de. i. cogitatiōibꝰ t desideriis dispersa: nō deo vnita vl alicui occupatiōi necessarię ligata. l Esuriet/hic voluptates q̄ nō satiāt. Osee.iiij.b. Comedēt t nō saturabunt: Et i futuro esuriet. i. esurię ęternā habebit: sicut diues epulo sitit: Luc̄. xvj.f. m Qui custodit/corde/ore/et ope: n Mādatū/Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo/t ex tota aīa tua/ et ex tota fortitudine tua: Deut̄. vj.a. Et proximū tuū sicut teipsum: Matth̄.xxij. d. Ul/Mandatū: sez totum decalogū: o Custodit animā suaz/deo: vel ad vitā ęternā. Unde. S.iij.c. Custodi legem meaz et cōsiliū meū: et erit vita aīę tuę t gratia faucibus tuis. Uel sic: Qui custodit mandatū: custodit animā suam/a deuio errozis: quia mandatum lucerna est. Ps. Lucerna pedibus meis verbum tuū et lumē semitis meis tc̄. Et. S. vj.c. Mandatum lucerna est et lex lux. Est etiam mandatum siue lex sepes arcens ab anima bestias vitioꝝ. Unde Osee. ij.b. Sepiam vias tuas spinis: t sepiam eas maceria. Et ideo q̄ hanc sepem custodiunt/custodiunt animā suam a bestijs: t q̄ dissipant sepē hanc/exponūt se bestijs ad deuorandos. Un de Eccl̄s.x.b. Qui dissipat sepem/mordebit eum coluber. p Qui autem negligit viam suam: id est viam mandatoꝝ dei: quę data sunt vt per ea quasi per viam ambulem⁹ et curramus ad christum: Iuxta illud Ps. Viam mandatorum tuoꝝ cucurri tc̄. r Mortificabitur/in anima: hic per culpam t in futuro per pnaz. Uel sic. p Qui negligit: id est cōtemnit: q Viam suam: id est christum: qui est via per quam venitur a patrem: sicut ipse dicit Joh.xiiij. a. Nemo venit ad patrem nisi per me. r Mortificabitur: id est morte ęterna damnabit. Et merito: quia contemnendo viam separat se a vita. Idem enim ipse est via et vita. Un Joh.xiiij.a. Ego sū via/ritas t vita. Uel sic: p Qui negligit viam suam: id est viram suam/nō curans qualiter viuat. s. bene vl male: vel cui. s. deo vel mūdo: r Mortificabitur: id est damnabit. Uel p Qui negligit viam suam. i. qui non sollicite considerat opa sua: r Mortificabitur: id est gratia priuabit. Hāc negligētiā excludit timor dei. Unde Job.ix.d. Uerebar oia opera mea sciens q̄ nō parceres delinquēti: Multo fortius nec parcit peccanti. Timor igitu dei sollicitudinē sui parit: quę est vnū de tribꝰ bonis quę dñs requirit a nobis. Michęę. vj.c. Indicabo tibi homo quid sit bonū t quid dominꝰ requirat a te: vtiq̄ facere iudicium t diligere misericordiā: t sollicitū ambulare cū deo tuo. s Fęneratur dño qui miseretur pauperi: affectu t effectu: id est qui dat elemosynā pauperi/dño accōmodat ad vsuram: qui reddet centuplū i pzęsenti t vitam ęternam in futuro: vt dicit Matth̄.xix.d. Dño fęnerat/ nō pauperi tm̄: quia quicquid fit pauperi .pter deum/ fit ipsi dño: sicut ipse dicit Matth̄.xxv.d. Or diu fecistis vni ex fratribꝰ meis mīmis: mihi fecistis. Sed q̄ etiā paupi fęneret qui miseretur eius: hoc habes Eccl̄.xxix.a. Qui facit misericordiā fęnerat .pximo. Unde Luc̄.xvj.c. Facite vob amicos d māmona iniq̄tat̄: vt cū defecerit̄ recipiāt vos i ętna tabnacula. Noie elemosynę ois subuētio miserationis intelligitur. Unde Luc̄.xj.f. Date elemosynā t ecce oia mūda sūt vob. Sunt aūt in vniuerso septē elemosynę: tres gl̄iose/t q̄ttuor gl̄iosiores. Tres sūt: doctrina/psiliū/elemosyna manual̄. Quattuor sūt: oro/cōpassio/iuriaꝝ remissio/amor̄ pfūctio. Hic habet q̄ dñs nō solū amicꝰ ē misericordiū: s etiā fuꝰ. Dr enī. j. xxij. a. Qui accipit mutuū fuꝰ ē fęnerāt̄. Et vere ē: Ipe enī fatet Esa.xliij.d. Seruire me fecisti i pctis tuis: p̄ buisti mihi laborē i iniq̄tatibꝰ tuis. t Et vicissitudinē suā reddet ei/dñs ipse fęneranti. i. p̄miū pro merito t vsura. s. regnū cęloꝝ. Un Aug⁹. Pzebe tectū t accipe cęlū. Hęc ē mēsura largissima: de qua dicitur Luc̄. vj.f. Date t dabitur vobis: mensuram bonā t cōfertā t coagitatā et superfluētē dabūt in sinū vr̄m.

Ps.118.

Ps.118.

Septē sūt elemosyne

Erudi filium tuū

a Erudi filiū tuū/timorē dñi/viaz mox ꝛ fidei: b Et nō desperes/de eo si correctionē tuā noluerit statim accipere:sed ꝑsiste in correctione ꝛ eruditiōe eius. Nam q̄ amat filiū/assiduat illi flagella vt lętet ī nouissimo suo:vt dr Eccl. xxx.a.

Mystice. a Erudi filium tuū.i.discipulū vel sbditū/benigne ꝛ mā suete:quasi filiū docce et corrige. Gal.vj.a. Fratres: si ꝓoccupatus fuerit homo in ali quo delicto: vos qui spirituales estꝭ huiusmodi instruite in spiritu lenitatꝭ. b Et nō desperes/si statim non acq̄escit:vel si nō statim fit bonꝰ: Non emi agricola statī fructus colligit/sed expectat tempꝰ aptū. Unde Jaco.v.b.Ecce agricola expectat p̄ciosū fructū trę/patienꝫ ferēs donec accipiat tēporaneū ꝛ serotinū. Patiētes igitꝫ estote fratres vsq̄ ad aduentū dñi ꝛ ꝓfirmate corda vestra:qm̄ aduentꝰ dñi appropinq̄bit. Tullius. Eadem est differentia cordium humanox ꝛ agrox:quidam cito/quidam tarde boni fiunt. c Ad interfectionē aūt eius/spiritualē.s. d Ne ponas animam tuam/īstructionē debitā subtrahēdo/vl indebite irascēdo/vel nimis aspere corrigēdo/aut nimis grauia onera imponendo/aut malo exemplo corrūpendo vel scandaliçando: tot modis p̄latus subditū interficit. e Qui impatiens est/iniurianti vel cōtumeliā inferenti: f Sustinebit dāmū/perditę patiētię cęterarūq̄ virtutū:quę q̄si colligatę vel cōiuratę/simul manēt aut simul recedūt. Jdeo dicit Jaco.ij. b.Qui offēdit in vno/factꝰ est omniū reus. Uel sustinebit damnū/eox quę fuisset lucratꝰ si patiens fuisset ꝛ patientiā habuisset.s.thesauros inestimabiles ꝛ suūpsius possessionē. Solus enī patiēs/suūpsiꝰ possessor est. Unde Greg⁹. Dum patientes sumꝰ: ipsum incipimꝰ possidere qō sumus. Lucꝭ. xxj.d. Jn patiētia vestra possidebitis animas vestras. Hęc aūt amittit impatiēs:q̄ nescit q̄nimīt cōtumelias sustinere ꝛ iniurias ꝛ verbera. g Et cū rapuerit/impatiēs.i.cum iniuriatus alīū fuerit quolibet modo nocēdi: h Aliud apponet.i.damno impatiētię aliud damnū supaddit.s.damnū innocentię/quā amittit iniuriādo. Uel/Aliud apponet: id est non solūm qō rapuit restituet/sed aliud addet ad illud. Uerbi gratia:Tu ꝛ ęsisti aliquē q̄ pro cura sua multa expendit:tu teneris ei/non solū ad expensas curatiōis sed etiam ad omne illud qō interim sibi ꝛ suis lucratus fuisset fm ęstimationē boni viri:qr omne illud abstuliſti ei. Unde Exo.xxij.a. Si q̄s furatus fuerit bouē vel ouem ꝛ occiderit vel vendiderit:q̄nq̄ boues pro vno boue restituet:et q̄ttuor oues ꝓ vna oue. i Audi consiliū/ꝓpter pericula quę imīnēt ꝛ mala in quibus es.i.acq̄esce consilio. k Et/hoc est consiliū:suscipe disciplinā/verberū ꝛ verboꝝ. Uel/ i Audi consiliū:id est doctrinam ad illuminationē intellectus. k Et suscipe disciplinā/ad informationē affectꝰ. Licet aūt cōsiliū hic pręponat:n̄ disciplina p̄cedit: Nā disciplina q̄si limatio cordis ē ad susciptēdā deauratiōnē doctrinę:ꝛ q̄si spinarū extirpatio ad susceptionē seminis. Unī Here.iij.a. Novate vob̄ novale ꝛ nolite serere sup spinas. Sap. vj.c. Jnitiū eiꝰ:id est sapiētię/verissima ē disciplinę cōcupiscētia. l Ut sis sapiens in nouissimis tuis/saltem si nō ꝓius: vt.s. sapienꝫ disponas tibi ꝛ domui tuę in nouissimis tuis:id est in fine:ꝛ fideliꝫ computes cū dño de villicatiōe tua. m Multę cogitatiōes in corde viri.i.varię ꝛ diuersę. n Voluntas autem dñi in eternū ꝑmanebit/inuariabilis. Hoc est qō cōmuniꝫ dicit: Hō ꝓponit:sed deus disponit:qr quicq̄d cogitet homo/necesse est volūtatem dei in omnibus adimpleri: vt patet in fratrib⁹ Ioseph:q̄ per venditionē eius
Al.tauertere cogitauerūt euadere dei dispositionē quam Ioseph ī somno demonstrauit: vt.s.ne adorarēt eū:sed ideo adorauerūt quia vendiderūt. o Homo indigēs.i.humilis:q̄ se omnibus bonis indigentē recognoscit: vel qui pauperē patiꝫ/aut passus est: p Misericors est/vt misericordiā ꝓsequat: Uel qr miserias expertus est:vñ qualiꝫ oporteat alīs misereri ꝛ compati cognoscit. Unde Heb.iij.d. Non habemꝰ pontificem q̄ non possit compati infirmitatib⁹ nostris: temptatū autez per omnia pro simili/tudine absq̄ peccato. Et Greg⁹. Omnipotens deꝰ p̄cipē apostolox cadere ꝑmisit: vt in sua culpa discerꝛet qualiꝫ alīs misereri deberet. Sed sūt q̄dam qui se esse hoies oblīti sūt:ꝛ ideo peccatorib⁹ insultāt:ꝛ mirant q̄ alīs talia accidāt/cū ipsi nō temptenꝫ. Et hoc forte iō ē:qr dęmonib⁹ īdigni videnꝫ vt ab eis tēptenꝫ:vel qr videt eos ex eo q̄ nō temptant extolli ꝛ inflari contra alios q̄ temptant. Unde in vitaspatrū legiꝫ q̄ quidam iuuenis monachus vexabaꝫ a cogitatione fornicatiōis: et reuelauit hoc cuidam seni inexpto in talib⁹: qui indignans dixit eum indignū esse habitu monachali/q̄ talia cogitabat: et desperans ille iuuenis dimissa cella ad sęculū redibat. Sed fm dei dispositionem obuiauit ei abbas apolloni⁹:q̄ intuēs eū:quęsiuit causam tantę turbatiōis ac tristicię:q̄ nolebat ei respondere. Sed apolloni⁹/blandius instās extorsit ab eo q̄ sic temptarek:et q̄ sic dixisset ei senex ille: Et petijt apolloni⁹ vt daret ei diem illum:ꝛ reducto eo in cellam suā:iuit apollonius ad cellam illi⁹ senis:et stans ante cellam rogauit dñm vt temptationē fornicatiōis amoueret a iuuene ꝛ mitteret in senem illū:et statim vidit ęthiopem nigrū iuxta cellam senis sagittas ignitas mittentē in illū:ꝛ non valens senex sustinere redibat ad sęculū:cui occurrens apolloni⁹ q̄siuit q̄d haberet: Et erubescēs senex noluit ei dicere. Et tandem dixit ei apollonius q̄ rediret ī cellā suam/et disceret compati temptatis. Et indicauit ei vnde venisset sibi tēptatio. Et q̄ prius temptat⁹ nō fuerat:hoc ideo fuit:quia a dęmonib⁹ erat incognitus ꝛ contemptus/ꝓpter qō non meruerat eox temptationibus p̄bari ꝛ pfici in virtute. q Et melior est pauper iustus.i.humilis pauptatē suā recognoscens ꝛ confitens:sicut publican⁹. r Qr vir mendax.i. pallians peccata et ostentās bona sua/vt pharisę⁹:Lucꝭ.xviij.b. Pauptas agnita oditur a multis:sed summa pfectio virtutis est pfecta recognitio ꝓprię pauptatis. Probatio:Sūma siue pfecta recognitio pauptatꝭ ē sūma hūilitas:ꝛ oēs ſrutes st coęq̄les ꝛ equaliꝫ crescūt:g̃ pfecta recognitio pauptatis ē sūma pfectio oīm virtutū. Unī Plato cū esset sūmus oīm philosophorū dixit: Unū solum scio q̄ nihil scio. s Timor dñi ad vitam/ducit:qr per ipsū expellit peccatū:Eccl.j.c.Et declinant pericula mortis. Unde.s.xiiij.b.Sapiens timet et declinat a malo:stultus trāsilit et cōfidit. Est etiā timor dñi q̄si expauentaculū bestiarū spiritualiū.i. malarū cogitationū et affectionū. Unde phs quidā dixit. Qui timet deū:oia timēt eum:qui ꝙo non timet deū/omnia timet. t Et in plenitudine/bītudinis sanctox: v Cōmorabit/timor.i.faciet cōmorari timētes. Hoc est qō legitur Eccl.xl.d. Timor dñi q̄si paradisus bñdictiōnis ꝛ sup omnē gloriā operuerūt illū. x Absq̄ visitatione pessimi.i. diaboli:qui est malꝰ ꝓpter superbiā qua cecidit: peior ꝓpter inuidiā qua felicitati hoīs inuidit:pessimꝰ ꝓpter odiū quo deum odit. Ps. Sup/ Ps.72. bia eox qui te oderūt ascendit semp. Hic pessimꝰ visitator ē monachox. Unde legiꝫ in vitaspatrū de quodā abbate:q̄ vidit eum oneratū ampullis: Qui quęsiuit a diabolo: quo vadis:? Rndit: Cōmemorare frēs ꝛc. Et quosdā visitat ipe episcopus supbię:q̄nq̄ mittit archidiaconos ꝛ archipresbyteros suos.s.spiritus luxurię ꝛ auaricię:et quilibet suo tempore accipit ꝓcurationē suā. Luxuria de nocte/auaricia de die/

inanis gloria in estate: desidia t gula i hyeme. Unde dicit Esa. xviij.c. Estate perpetua erūt super eum volucres t oīs bestię terrę super eum hyemabunt. a Abscondit piger: id est desidiosus p̄dicator: b manū suam sub ascella: nec ad os suū applicat eam. i. non vult facere qđ dicit. Manū enim ad os ponere/est voci operam dare. Talis piger non reflectit os turturis ad ascellas. i. verba sua opi non sociat: qđ tamen p̄cipit Leuit. j.d. Tales homines q̄ nō possunt vel nolunt manū ad os applicare: necesse est mori fame/ nisi forte vt paruuli lacte adulatiōis pascāt: de pane aūt t vino quę alijs p̄dicando ꝓpinant / non gustant. c Pestilente flagellato/publice: d Stultus/videns hoc/t inde correctus: e Sapientior erit. i. aliquātulū sapiens: Abusiua est cōparatio. Felix quē faciūt aliena pericula cautū. Pestilēs dicit peccatorē: qui pestem suā late effundit. i. qui multos circūquaq̄ inficit suo vitio/velut ouis cōtagiosa. Tales sunt detractores/mali p̄lati/mali doctores: qui peccati sui exemplo multos circūquaq̄ inficiūt: vt patet in socijs huiusmodi p̄latorū: qui adeo infecti sunt vt nec habitū nec gestū: īmo fere nihil christianę religionis in se habeāt. Unde. j. xxix. b. Princeps q̄ libenter audit ꝟba mendacij: oēs habet ministros impios. Itē Eccī. x.a. Qualis ē rector ciuitat': talis t q̄ habitāt in ea. f Si autē corripueris sapientē: cui sapit correctio t oīa ꝓut sunt: g Intelliget sapientiā. i. intus siue itra correctionē leget sapiētiā/qua saporabit eā quasi dulcem. Correctio eīm duo habet. s. corticē amaritudinis exterī: t nucleū eruditiōis dulcē t sapidū interius: et illū intelligūt. i. intus legūt sapientes. Hoc est qđ dicit Heb. xij. d. Oīs disciplina in p̄senti quidem videt nō esse gaudij sed męroris / Ecce corter amarus: Postea ꝟo fructū pacatissimū exercitatis per eam reddet iusticię/Ecce nucleus dulcis. Uel/ intelliget sapientiā: cōsiderās se esse debitorē hui⁹ pęnę/t etiā maioris: t ideo gaudebit quasi debiti solutione. Unde Micheę. vij. b. Ira dñi portabo qm̄ peccaui. h Qui affligit patrē/naturalē/vl' deū/vl' p̄dicatorē/vel p̄latū/ peccādo. s. i Et matrem. i. ecclesiā vel gratiā vel doctrinā: fugit: male viuendo/ disciplinā nō recipiendo. k Ignominiosus erit/hic: l Et infelix/in futuro. Itē patrē affligit t matrē fugit: qui eius amorē t honorē debitū nō impēdit. i. subtrahit. Un̄. j. xxvij. d. Qui subtrahit aliq̄d a patre suo t a matre: t dicit ħ nō esse peccatū/particeps homicidę est. Mystice/ Populus iudaicus patrē suum afflixit: quādo christū crucifixit. Et matrē suā fugit. i. ecclesiā vel sapientiā vel gratiā: quę mater t nutrix est bonis interiorib. Un̄ Eccī. xij. a. Filij sapiētię ecclesia sanctorū vel iustorū: t natio illorū obediētia t dilectio. Et ideo/ignominiosus/est/et infelix: q̄ opprobrio habet ab omnib⁹: et sub tributo seruit. Uel/ h Qui affligit patrē: id est p̄latū nō obediendo: i Et fugit matrē. i. ecclesiā: odio hūs mās eius. i. doctrinam t p̄dicationē: k Ignominiosus erit/hic apud sapiētes: t in futuro toti curię cęlesti. l Et infelix: id est sorte fęlicitatis eternę p̄uatus. m Ne cesses fili audire doctrinā/vel disciplinā: Dum nescis discas: sit mod⁹ iste tibi. Un̄ Eccī. vj. b. Fili a iuuentute tua excipe doctrinā: t vsq̄ ad canos inuenies sapientiā. Hic est ille panis quotidianus: quem magister noster iesus docuit nos petere Matth. vj. b. Panem nostrū quotidianū tē. Ubi dicit Glo. quo nō solū ad dies singulos: sed ad momēta singula idigem⁹: q̄ vita hominis militia siue cēptatio ē sup terrā: Job. vij. a. Et illa quasi armis defendim⁹ nos: sicut dñs iesus in temptatiōe sua. Audienda est ḡ incessanter doctrina: q̄ est vox tubę dñice deterrētis hostes/t animantis bellatores/t eōs eorū ad p̄liū. Un̄ Job. xxxix. c. Ecce narium ei⁹ terror: terrā vngula fodit: exultat audacter/occurrit armatis/ cōtemnit pauorem/ nec cedit gladio: vbi audierit buccinā/dicit vah. Itē audienda est doctrina incessanter: q̄ est gladius quo accingi debem⁹ q̄diu sum⁹ in bello. i. in hac vita: vbi impugnāt nos mūdus/caro/diabol⁹. Un̄ Cant'. iij. c. En lectulū salomonis seraginta fortes ambiūt ex fortissimis israel: oēs tenētes gladios t ad bella doctissimi: vnusquisq̄ ensis sup femur suum. Al. †est

Item audiēda est doctrina incessanter: q̄a est aqua q̄ aspergi debemus q̄diu incendia vitiorū circa nos exardescunt. Ideo dicitur p̄dicatori: Esaię. xl. b. Clama. Quid clamabo: Omnis caro fenū: Et ideo timeat ignē. Al. †disciplinā

n Nec ignores sermones scientię: id est prudentię /quę est cognitio boni t mali. Boni q̄ q̄tidie a deo recipim⁹ t q̄ expectam⁹. Mali in quo fuim⁹/in quo sumus/t q̄ imminet nisi caueat. Igitur nec ignores sermones scientię: quia lucerna sunt q̄ fugat tenebras: et ostendit quo t qua eundum sit: et a quib⁹ declinādū. Un̄ Ps. Lucerna pedib⁹ meis ꝟbū tuū: t lumē semitis meis. Ps. 118. o Testis iniquus deridet iudiciū. i. deludit: quia falso testimonio errare facit iudicem. Testis iniquus dicit: qui non equaliter ex vtraq̄ parte testificat: sed declinat ad alterā partē. Uel/ o Testis iniquus: id est hęreticus t oīs desperans: p Deridet iudiciū: id est cōtemnit/dicens nō esse futurū iudiciū: De quo dictū ē. ꝟ. eodē. b. Falsus testis nō erit impunitus: t qui loquit mendacia peribit. Item testis iniquus est oīs detractor: qui cōtra veritatē testimoniū dicit. Et oīs adulator: qui p̄o falsitate testificat/laudans peccatorē i desiderijs animę suę: t iniquū benedicēs. Uterq̄ derident iudicium/cōtemnētes illud mandatū dñi: Non falsum testimoniū dices: Exo. xx. d. Ps. 9. q Et os impiorū. i. testium iniquorū: r Deuorat iniquitatē. i. auide trāsglutit mētiēdo i testimonijs suis. Deuorat/dicit: q̄ nō masticat. Sētiret eīm amaritudinē amarissimā q̄ intus latet i fundo calicis: sed diabolus dulcedinem falsam desup apponit/ quę non sinit sentire fęcem amaritudinis q̄ intus latet. s Parata sunt derisoribus/ p̄ceptorum ac futuri iudicij t p̄dicatorū qui hęc p̄dicant: t Judicia/condemnationis. Esa. xxx. g. Preparata est ab heri tophet/a rege preparata profunda t dilatata: nutrimenta eius ignis t ligna multa: flatus domini sicut torrēs sulphuris succēdens eā. Derisores eīm sunt oēs q̄ deo dicūt: Pater p̄/dñe d ñe: ꝟ nec filios nec ꝟuos se opere oñdūt: solo ore/t filij t ꝟui dei sūt: ꝟ toto corde t ope ꝟui diaboli. De q̄b⁹ Matth. vij. c. Nō eīm oīs q̄ dicit mihi dñe dñe/ intrabit in regnū cęlorū. Esa. xxix. d. Populus ħ labijs me honorat: cor aūt eorū lōge ē a me. v Et mallei pcutiētes. i. pęnę gehēnales: x Stultorū corporib⁹. i. eis qui stulte voluptatem corporis saluti animę ꝓposuerūt. Mallei pcutientes ꝓprie dicunt remorsus siue vermis cōscientię: qui reprobos eternaliter feriendo cruciabit. Incus est ipa pęna exterior q̄ est immobilis. Et ipsi reprobi inter hanc incudem et malleos q̄si ferrū candēs pcutient. Faber ē diabolus: qui mō sufflat suggerendo/vt in eternū incendat: de quo Esa. xliij. b. Faber ferrarij⁹ lima opat⁹ ē: i prunis t i malleis formauit illō: scz idolū. Esa. liij. d. Ecce ego creaui fabrū sufflantē in igne prunas: t pferentē vas in op⁹ suū. Job. xli. b. Halitus eius prunas ardere facit. Uel/ v Mallei pcutiētes. i. sacrorū eloquiorū ꝟba: pati sūt: x Stultorū corporib⁹/edomādis. Un̄ Hiere. xxiij. f. Quid paleis ad triticū dicit dñs: Nunqđ nō verba mea sunt q̄si ignis ardēs: t quasi malleus cōterēs petras: Eccī. xxxvij. c. Vox mallei innouat aurē ei⁹: t cōtra similitudinē vasis oculus ei⁹. Sed multi ꝓpter assuetudinē pcutiendi iam indurati sunt: sicut asini stimulatiōib⁹/ vt oīno non sentiant nec moueant: et surdi facti sunt/sicut sonatores cāparū: t molendinarij ipo tumultu. Job. xli. c. Indurabit cor eius quasi lapis: t stringetur quasi malleatoris incus tē.

a Luxuriosa res/est/vinū/pota/ tū.ſ. causa luxurię. Eph.v.d. Nolite inebriari vino in q̄ est luxuria. Hiero⁹. Uenter mero ęstuās defacili ſpumat i luxuriā. b Et tumultuosa ebrietas. Uñ Ecci. xxxj.d. Uinū multū potatū irritationē ⁊ irā ⁊ ruinas multas facit .ī.xxxj.a. Noli regibus dare vinū: q̄ nullum ſecretū est vbi regnat ebrietas. Nota q̄ mlta mala facit ebrietas. Depaupat. Uñ Ecci.xix.a. Opari⁹ ebriosus nō locuplebitſ. Itē facit apostatare. Ecci.xix.a. Uinū ⁊ mulieres apostatare faciunt etiā ſapientes. Itē aufert cor. Osee iiij.c. Uinū ⁊ ebrietas auferūt cor. Itē turpitudinē denudat. Gen.ix.d. Bibens noe vinū inebriat⁹ ē ⁊ nudat⁹ i tabernaculo suo. Itē ſecreta reuelat.ī.xxxj.a. Nullū ſecretū vbi regnat ebrietas. Itē cor venenat.ī.xxiij.a. Ingredit blāde: ſ in nouiſſimo mordebit vt coluber: et ſic regul⁹ venena diffūdet. Itē amaritudinē cordis facit. Ecci.xxxj.d. Amaritudo aię vinū mltū potatū. Itē mētē eneruat. Ecci.xxxj.d. Ebrietat[aīositas īprudētis offēſio/minorās ſ̄trutē ⁊ faciēs vulnera. Itē rixas facit/pęnā ęternā parat/ oc̄los eruit: ⁊ mlta alia mala facit: q̄ patēt.ī.xxiij.d.ibi: Cui vę/cui⁹ patri vę &c. Breuit ebrietas: nō voluptas/ſed pęna est. Uñ Tullius dicit: Si videres iſtos epulones ſic boues opimos ſtertere ⁊ ſudare: tūc intelligeres eos qui maxime voluptatē ſequūt minime aſſeq̄: Ideo recte ſequit hic: c Quicūq; his.i. vino ⁊ ebrietate: d Delectat.i. delectatione q̄rit: e Non erit ſapiēs: q̄ ebrietas palatū cordis inficit: vt bona male ſapiāt: ⁊ mala bene. Itē ebrietas trāſuertit ſenſuz et intelligentiā. Uñ Hiero⁹. Nihil adeo obtuit intelligentiā: ſic comeſtio ⁊ ebrietas. Grego⁹. Ebrietas est blād⁹ dęmon/dulce venenū/ſuaue peccatū: quā q̄ habet/nō ſe habet: quā q̄ facit nō facit peccatū/ſed tot⁹ est peccatū. f Sicut rugit⁹ leonis/timet ab alīs aialib⁹: g Ita ⁊ terror regis/timēdus est homib⁹. Uñ.ē.xix.b. Sicut fremit⁹ leonis: ita ⁊ ira regis.

A 35.dis.c. luxuriosa.et.c.luxuriosam †Multa mala facit ebrietas

Dyſtice aDyſtice: f Sicut rugit⁹ leonis/facit aialia ſiſtere gradū: g Ita ⁊ terror regis.i. christi cōminātis pęnas ęternas. Uel/regis.i. p̄lati/vel liberi arbitrij/vel rōnis: cui⁹ magnanimitas debet cōpeſcere omnes motus illicitos aiales. h Qui puocat eū.ſ.regē: i Peccat in aiaz ſuā.i. cōtra vitā ſuā. Uel/in animā ſuā/ad litterā: q̄ occidit eā peccādo. Peccatū em̄ ſepat a deo/q̄ est vita aiaꝝ. Eſa.lix.a. Iniq̄tates vr̄ę diuiſerūt inter vos ⁊ deū vr̄m: Et hęc diuiſio mors aię ē. Duę ſpecies ſpecialit puocant deū ad irā.ſ. hypocritę ⁊ diuites auari. Illi/q̄ q̄ nō habent/ſe habere ſimulant: iſti q̄ q̄ ſuū nō ē/iniuſte retinēt. Illi oſtēdūt q̄ nō habēt: iſti abſcōdūt q̄ habēt. De hypocritis deū puocantib⁹/dicit Job.xxxvj.b. Simulatores ⁊ callidi puocant irā dei. De auaris diuitib⁹ dicit/Osee.xij.d. Ad iracundiā me puocauit ephraim i amaritudinib⁹ ſuis.i. in diuitijs quas cū amaritudinib⁹ acquirit et poſſidet ⁊ expēdit. k Honor est homi q̄ ſepat ſe a cōtētiōib⁹.i. a litigioſis diſputatiōib⁹. Uñ Ecci.viij.a. Non litiges cū homīe linguato: ⁊ ne ſtruas in ignē illi⁹ ligna. De h dic aplus.j. Lor̄.xj.c. Si q̄s videt vel vult cōtentioſus eſſe: nos talē cōſuetudinē nō habem⁹ neq; eccleſia dei. Nō g̃ mēbra ecclesię dei ſunt/qui litigant diſputādo: maxime in g̃ſtionib⁹ vbi nulla est vtilitas. Uñ.ij.Timoth.ij.b. Cōmoneo teſtificās cora deo: noli contendere verbis: ad nihil em̄ vtile est niſi ad ſubuerſionē audiētiū. Et.ī.d. Stultas aūt ⁊ ſine diſciplina g̃ſtiones deuita/ſciēs q̄ generāt lites: Seruū aūt dñi nō oportet litigare: ſ māſuetū ē ad oēs/docibilē/patiētē/cū modeſtia corripiētē eos qui reſiſtūt veritati. Itē.j. Timoth.vj.a. Si q̄s aliter docet ⁊ nō acq̄eſcit ſanis ſm̄onib⁹ dñi nr̄i ieſu christi: ⁊ ei g̃ ſm̄ pietatē est doctrinę/ſuperbus est/nihil ſciēs: ſed languēs circa g̃ſtiones ⁊ pugnas verbor̄/ex quib⁹ oriunt inuidię/contentiones/blaſphemię/ſuſpitiōes malę/cōflictatiōes hoīm mēte corruptor̄/⁊ q̄ a veritate p̄uati ſunt. Est aūt cōtentio triplex quę mala est ⁊ vitanda: Diſputatoria/ litigatoria/ oſtentatoria. De diſputatoria iam dictū est. De litigatoria dicit Ecc⁹. viij.a. Nō litiges cū homīe potēte.j. Lor̄.vj.b. Frater cum fratre cōtendit: et hoc apud infideles. Unde Matth.v.f. Ei q̄ vult tecū in iudicio p̄tendere/⁊ tunicā tuā tollere: dimitte ei ⁊ palliū. De oſtentatoria dī Luc̄. xvij.c. Orta ē cōtētio inter diſcip[os q̄s eor̄ videret ēē maior. Honor igit ē hoī q̄ ſepat ſe ab his p̄tētiōib⁹. Et hoc monuit et docuit dñs Matth.v.f. q̄ dixit: Sit ſm̄o vr̄/est ē/nō nō. Hęc ē breuis ⁊ bona reſpōſio: maxie i ſcholis theologię: Qđ aūt ampli⁹ ē/a malo ē. Unde ſequit h. l Qđes aūt ſtulti.i. inſipiētes: m Miſcent cōtumelijs/cōtumelioſe opponēdo ⁊ rīndendo. Uñ.ē.xvij.a. Labia ſtulti miſcēt ſe rixis. Et bñ dicit: miſcēt vł miſcent: q̄ ſepari nō poſſunt: Mixtura em̄ est inſepabilis cōiunctio mixtor̄. n Propter frigus piger arare noluit/cū tēpus arandi est: q Mēdicabit g̃ eſtate/q̄n tempus est colligēdi: s Et nō dabit ei: q̄ tūc homīes intēdūt ſegetibus colligēdis: de quibus viuāt in hyeme/⁊ elemoſynas faciant.

Dyſtice

aDyſtice: n Propt frigus/deſidię ⁊ torporis: o Piger/tepid⁹ i fide ⁊ charitate: p Arare noluit.i. deo ſeruire in agro/vel in vinea ecclię. q Mendicabit g̃ eſtate.i. in die iudicij. s Et nō dabit ei: ſic patet in diuite epulone: Luc̄.xvj.f. Quia g̃ ſemīauerit hō/hęc ⁊ metet: Gal.vj.b. Et ſi nihil ſemīauerit/nihil metet.

Moraliter

aMoraliter: o Piger/ad bñ opandū: n Propt frig⁹/ corporis vel amoris mūdani: p Arare noluit/ terrā cordis ſui aratro pnitētię: vel terrā corpis aratro diſciplinę/ vt inde peſtiferas radices extirparet/⁊ ad ſuſcipiēda ſemīa virtutū ac ſapię p̄paret. Et h̄ est q̄ dicit.ī.xxiij.d. Per agrū hominis pigri trāſiui: et p vineā viri ſtulti: ⁊ ecce totū repleuerāt vrticę: ⁊ opuerāt ſuperficiē ei⁹ ſpinę: ⁊ maceria lapidū deſtructa erat. Q̄d cū vidiſſē poſui in corde meo: ⁊ exēplo didici diſciplinā: q̄ſi aratrū quo excoleret irā ſuā. Uñ ſtatim addidit: Uſq; q̄ piger dormies: q Mēdicabit g̃.i. mēdic⁹ ⁊ paup erit: r Eſtate.i. in alia vita. s Et nō dabit ei: q̄ q̄libet gaudebit ſi merita ſua ſibi ſufficiāt ad ſalutē. Uñ Matth.xxv.a. dicūt fatuę v̄gines ad p̄udētes: Date nobis de oleo vr̄o: q̄ lāpades nr̄ę extinguunt. Rñderūt p̄udētes/dicētes: Ne forte nō ſufficiat nobis ⁊ vobis: ite pot⁹ ad vendētes ⁊ emite vobis: nūmo pnitētię dū licet. t Sicut aq̄ pfunda/q̄ exhauriri nō pōt: v Sic cōſiliū in corde viri. Hiere.xvij.b. Pfundū ē cor hominis ⁊ inſcrutabile: ⁊ q̄s cognoſcet illud? Mīra trāſlatio habet: Paruū ē cor hominis. Cōpat aūt p̄ſiliū viri aq̄ pfunde/ppter ablutionē/ppter irrigationē/ppter fęcūditatē/ppter refrigerationē. Uñ.ē.xvij.a. Aqua pfunda vba ex ore viri.i. christi/vel cuiuſlibet boni doctoris. x Sed hō ſapiēs exhauriet illud.ſ. cōſilium.i. ad hauriendum ibi recurret ad illud i omi negocio ſuo: Juxta illō Ecci.xxxij.d. Fili ſine p̄ſilio nihil facias ⁊ poſt factū nō pnitebis. Sicut mulier ſamaritana veniebat ad puteū haurire aquā: Joh.iij.a. et inuenit ibi ieſum: Sic q̄ ad p̄ſiliū ſapiētis recurrit/ inueniet ibi ſalutē. y Multi homines miſericordes vocant/apud hoies: q̄ tm̄ i facie videt. Etiā mulieres crudeliſſime g̃ filios ſuos ſine p̄tradictiōe deuozari pmittūt a lupis/benigniſſime vocant apud homīes: et verū est q̄ miſericordes ſunt in lupos. Tales hodie multi ſūt p̄lati ⁊ vocant miſericordes/cuius ſint crudeliſſimi. z Uirū aūt fidelē q̄s inueniet: q.d. pauci ſūt viri fideles fide vel fidelitate. Uñ Luc̄.xvij.b. Fili⁹ hominis veniēs putas inueniet fidē in tra? Fidelis ē ille q̄ dño iura ſua fideliter reddit: ⁊ res ſuas fidelit cuſtodit: ⁊ nihil inde ſibi niſi

qđ dak a dño retinet. Uñ beat⁹ Bern̄. Fidelē seruū te esse putato: si nihil de bonis dñi tui manib⁹ tuis adhęserit. Duo sūt bona q̄ sibi dñs specialiť retinuit. s. gl̄ia ꝛ vindicta. De secūdo dr Deuť. xxxij. e. Dea est vltio ꝛ ego retribuā. De ꝑmo Esa. xlij. b. Glozią meā alteri nō dabo. Qui igiť ō maliť sibi illaťs se vidicare vult/aut ō bonis q̄ habet gl̄iari:

B Ar. tautem

infidelis ē. Nihilomin⁹ ifidelis ē: q̄ castꝛ sibi cōmissū a dño. i. seipm tpe belli. i. tem/ptationis/ hostib⁹ capitalib⁹ dñi sui. i. dę/monib⁹ reddit: ad min⁹ donec nūciauerit dño suo: ꝛ petierit succursū: sic fecerūt viri de iabes galaad. j. Regl. xj. a. Sed multi statim vt vidēt hostes applicare machinas ad castrū/apiūt eis: ꝛ castrū dñi sui ꝑdūt/ vicťi sine ictu. a ¶Justꝰ q̄ ambulat/de ſtrute i ſtrutē ꝑficięs: b ¶In simplici/tate sua/nō i duplicitate: vn⁹ ꝛ idē cozde/oze ꝛ ope: q̄lis intus/talis foris: vtrobiqꝫ/bon⁹: c ¶Beatos post se filios derelinquet. Hoc nō ē sp vex/ad lr̄am: Samuel eñ iusť/iniq̄s filios reliq̄t post se. j. Regl. viij. a. Et ecōuerso/achaç impius pessimū filiū ecechiā p⁹ se reliq̄t. xlij. Regl. xvij. a. Spūaliť igiť itelligiť de ꝑlatis iustis ꝛ simplicib⁹. Justis i ope: simplicib⁹ i intēcōe. i. recta ꝛ simplici intēcōe bona facięntib⁹. Hi p⁹ se reliquūt beatos filios. i. bonos imitatozes sui: vl̄ bonos subditos. i. bñ doctos: vl̄ bonos canonicos/q̄s instruēdo generāt dño. Sz q̄les filios ꝑlati nr̄i tpis p⁹ se reliquāt/nouit de⁹: Tñ dicā illō/ad min⁹ mltos faciūt piurare. Miseri eñ idiotę ꝛ puери q̄s instituūt/iurāt indēnitatē ꝛ fidelitatē eccl̄ię ad quā ilstitunť: ꝛ forte q̄ ad pietes ꝛ ad vineas bñ seruāt iuramētū: ꝑ q̄tū ad alas q̄ sūt i veritate eccl̄ia ꝛ tēplū dei/q̄liter seruēt illō/deꝰ nouit. Olim filij eccl̄ię se mozti ꝓ ea exponebant/vna manu muros hierl̄m ꝛstruētes: ꝛ alia manu gladiū ꝛ hostes tenētes: sic legiť factū sub ꝯozobabel: Neemię. iij. c. Sed heu mō voluptatib⁹ cozpis vacāt/i fęcib⁹ suis putrescētes: sic legiť Hiere. xlviij. b. Fertilis fuit moab ab adolescentia sua: ꝛ requeuit in fęcib⁹ suis: nō est trāsfusus de vase i vas: ꝛ in trāsmigratiōe nō abijt: idcirco ꝑmānsit gustus ei⁹ in eo. Credo q̄ vtile esset clero nostro suscitari ꝑsecutiones vt transfunderet de vase voluptatis in vas humilitatis: de vase cōtumelię in vas pęnitētię: tūc deuoti essent ꝛ feruidi/q̄ mō sunt delitiosi ꝛ tepidi. Unde

Ps. 82. Dyſtice

Ps. boc ozat: Imple facies eozū ignominia: ꝛ quęrēt nomē tuum dñe. ¶Dyſtice/de christo exponitur: Qui iustus ꝛ simplex/reliquit post se beatos filios: id est apostolos eū imitātes. Similiť exponiť de q̄libet iusto: q̄ post se relinq̄t beatos filios. i. bona opa/q̄ faciunt eos beatos: Uel beatos filios. i. exēpla sua sequētes. Uñ oēs electi filij abzaç dicunť. Et si nullū aliud ꝓmiū expectaret hō: tñ ad alios informādos deberet bona facere/vt ꝑficerēt eum imitādo: Sic eleaçar⁹ scriba. ij. Machab. vj. f. cū dicerent ei q̄ simularet se comędere carnes pozcinas ꝛ viueret: rñdit: Nō est ꝛati nr̄ę dignum fingere/vt multi adolescētes arbitrātes eleaçarū nonaginta annozū trāsisse ad vitā alienigenaꝝ: et ipsi ꝑpter meā simulationē: ꝛ ꝑp modicū cozruptibilis vitę tpus decipiank: et ꝑpter hoc maculā atqꝫ exęcrationē meę senectuti cōquirā: Nā etsi in ꝑsenti tpe supplicijs hoīm eripiar: sed man⁹ omnipotētis/ neq̄ viu⁹/neq̄ defunct⁹ effugiā: Nī obrem vitā fortiť excedendo senectute quidē dign⁹ apparebo: adolescētib⁹ aūt exēplū forte relinquā. d ¶Rex q̄ sedet in solio iudicij. i. qui iudicat ęquitatē: g ¶Dissipat

Dyſtice Apoc. 17. d

omne malū intuitu suo/ad lr̄az: qz pęnę paucozū multos kroze coercēt. ¶Dyſtice/ d ¶Rex. i. chriſt⁹/q̄ ē rex regū: h

Luc. 22. g.

¶Intuitu/pietaťs suę: g ¶Dissipat oñe malū. s. culpę ꝛ pęnę futurę. Unde/ ¶Respexit dñs petrū ꝛ fleuit amare. Ezech. xvj. a. Trāsiui ꝑ te ꝛ vidi te: ꝛ ecce tps tuū tpus amātiū: ꝛ expandi amictū meū sup te/ꝛ opui ignominiā tuā. Uel/ g ¶Dissipat oē malū. i. dissipabit. s. i die iudicij: h ¶Intuitu/iusticię suę. Uñ Gen̄. xviij. c. Descēdā ꝛ videbo vtꝝ clamozē q̄ venit ad me ope cōpleuerint. ¶Dozaliter: d ¶Rex. i. ꝑlat⁹: e ¶Qui sedet in solio iudicij. i. in eminētia ſtrutū/iudicās qđ rectū ē. h ¶Intuitu suo. i. in circūspectiōe sua: g ¶Dissipat omne malū: ꝓmo in se: ꝛ postea in subditis. Uel d ¶Rex. i. rō: e ¶Qui sedet/q̄si iudex vl̄ doctoꝛ. f ¶In solio iudicij/stellato ſtrutib⁹: h ¶Intuitu suo. i. discretiōe ꝛ impio suo: g ¶Dissipat oē malū. i. oēs mor⁹ illicitos repmit ꝛ cōpescit. i ¶Quis pōt dicere/ mūdū ē coꝛ meū:

a pctō cogitatiōis/delectatiōis ꝛ cōsens⁹: Et/ k ¶Pur⁹ sū a pctō/locutiōis vel opis: q. d. null⁹. Uñ. j. Joh. j. d. Si dixerim⁹/qm̄ pctm̄ nō habem⁹: ipsi nos seducim⁹ ꝛ ṽitas in nob nō ē. Sz ꝓ. Joh. xvij. a. Mō peccaui ꝛ in amaritudinib⁹ mozťak oculus me⁹. Et. xxvij. a. Justiciā meā quā cępi tenere non deserā: non eñ repbendit me coꝛ meū in oñi vita mea. Solutio. Dicimus q̄ quilibet digne pęnitens ꝛ in firmo ꝓposito non peccandi decętero persistens: si diceret: Mundū est coꝛ meū: vex diceret: licet multa pctā perpetrauerit: qz vt dicit Beda super Lucť. iij. f. super illud: Et statim dimisit eam febzis. Et sup Dar. j. c. idem dicit Glo. vbi etiaz loquitur de socru simonis: Pius deus pie pentibus/ aut non intellecta intelligere facit/ aut non intellecta condonat. Unde ꝛ Glo. hic dicit: Mō dicit salomon: quis habet mūdū coꝛ: qz ō: Matth. v. a. Btī mundo coꝛde. Et Ps Quis ascēdet in montē dñi ꝛc. Postea dicit: Innocēs manibus ꝛ mūdo coꝛde. Sed q̄s pōt dicere: qz temerariū ē se laudare. Uel potest dici q̄ q̄s notat raritatē: Pauci eñ vel foꝛte nulli sunt q̄ habeāt coꝛ mūdū ab oī mozťali ꝛ venīali pctō. Unde Aug⁹. Si oñs sancti quotq̄t sunt a ꝓmo iusto vsqꝫ ad vltimū simul essent: nihil aliud dicerēt/q̄ dimitte nobis debita nostra: Excepta beata virgine: de qua cū de peccatis loq̄mur/nullā prozsus volumus habere mentionē. Oz autē dicit Job/intelligiť de mozťalib⁹ peccatis. Uel/non peccaui ꝛ non repbendit me coꝛ meū: vt tantā pęnā debeā sustinere. Sed qz sunt multi q̄ facta sua q̄si fortia laudāt: ꝛ aliozū q̄si vilia vituperāt: Ideo subdit: l ¶Pondus et pōdus/mēsura et mēsura: vtrūqꝫ abominabile est apud deū: quia tales homies q̄si insipidos cibos euomet dñs. Ad litterā autē detestabiles ostēdit salomon eos q̄ diuersa pōdera habēt in domo sua: parua quib⁹ vendūt: magna quib⁹ emūt: qđ tū in lege ꝓhibeť. Leuiť. xix. g. Nolite facere iniquū aliq̄d i iudicio in regula/i pōdere/in mēsura. Et Deuť. xxv. c. Nō habebis i sacculo diuersa pondera/maius et min⁹: nō erit in domo tua modi⁹ maioꝛ ꝛ minoꝛ. ¶Dyſtice: l ¶Pondus ꝛ pōdus/ Dyſtice mēsurā ꝛ mēsurā/habent qui peccata sua parua ęstimāt: ꝛ peccata alioꝝ magna: Qui festucā videt in oculo fratr⁹/ i suo aūt trabē nō ꝓsiderāt. Itē pond⁹ ꝛ pōdus habet i domo sua: q̄ in suis actib⁹ q̄rit q̄ laudenť: ꝛ in factis ꝓximi q̄ vituperenť. Stultū/imo piculosum ē de peccatis alioꝝ iudicare. Uñ quidā sanct⁹ dixit cuidā: Insulta meretrici si audes: nescis frater causam vel modū tęptatiōis eius/ tuę aūt scis: vñ ꝛ tua pecata ęstimare potes/illi⁹ autē nō. Itē i vitaspatꝝ legiť q̄ pluribus cōgregatis vt iudicarēt de peccato cuiusdā fratris: Unus catus ē qdā senex: q̄ cū venisset ꝛ audisset causā q̄re vocassent eum/dixit: Uę tibi coꝛpes q̄ venisti iudicare pctm̄ fratris tui minimū: ꝛ tua magna nō vides. Itē alia vice siliť cōgregatis p⁹ib⁹ eadē de causa/qdā ali⁹ senex eoꝝ stulticiā depbendēs tacuit: ꝛ accepit duos sacculos/ vnū magnū ꝛ aliū puū: ꝛ ipleuit eos arena: ꝛ magnū retro i humeris suis posuit: puū ꝓ coꝛā se in brachijs appēdit: Et iterrogat⁹ ab alijs qđ h esset: rñdit: Sacculus iste pu⁹ sūt pctā fratris q̄ videm⁹: ꝛ ido magna iudicamus: sacculus aūt iste magn⁹ sūt peccata nr̄a q̄ nō videm⁹: ꝛ ideo pua iudicam⁹ ꝛ ęstimam⁹: ꝛ cōpuncti oñs egerūt pęnitentiā. Jō dic dns/ Matth. vij. a. Nolite iudicare ꝛ nō iudicabimi. Et ibidē: Quid vides festucā i oculo fratr⁹ tui: ꝛ trabē i oculo tuo nō vides: Ro. ij. a. Inexcusabil⁹ es o hō q̄ iudicas ꝛc. m ¶Ex studijs suis intelligit puer: si mūda/sine cōtagio errozis: n ¶Et recta/sine curuitate intēcōis. o Sint opa ei⁹. Ex studijs eñ puerozū q̄si q̄busdā signis pcipiť de ipsis q̄les sint futuri. Sicut quidā impatoꝛ filiū q̄ su⁹ dicebat

a Justus q̄ ambulat i simplicitate sua: beatos post se filios
b derelinq̄t. Rex q̄ sedet i solio
c iudicij dissipat oñe malū in
d tuitu suo. Quis pōt dicere:
e mūdū est coꝛ meū: pur⁹ sum
f a peccato: Pond⁹ ꝛ pōd⁹:
g mensura et mensura: vtrūqꝫ
h abominabile ē apud deū. Ex
i studijs suis intelligit puer:
k si mūda et recta sint opa ei⁹.

Ps. 75.

ex studio faciēdi molendina/ pcepit nō esse suū: t postea ꝓbauit eū esse filiū molēdinarij. Et astyages ex ludo puerox pcepit cyrū quē alij pueri ink se regē ꝓstituerāt esse de genere suo: vt dicit in hist̄ox̄s. Uñ Glo. dicit hic. Quēcūq; videris studere virtutib⁹ cū modestia t obseruātia mādatox dei: t maxie simplicitati et hūilitati: hui⁹ munda t recta opa intellige. Nec est cōtrariū ei qđ dixerat s. eodē: Quis pōt dicere mūdū ē cor meū: Hic em̄ docet qualis poꝛest esse via iustox: supra vero ostendit qualis sit vita hominū. Unde alia translatio manifestior est: Juuenis qui cum iusto est directa erit via illius. Qui em̄ cum sapiētibus gradit/ sapiens erit. s. xiij. d.

a b c d e f g b k

a Aurem audientem et oculū videntē: dñs fecit vtrūq;. Noli diligere somnū ne te egestas oppꝛimat. Aperi oculos tuos/ et saturare panibus. Malū est/ malum est dicit omnis emptor: et cum recesserit/ tunc glorjabitur.

a Aurem audientem/ id est auditorē obedientē. b Et oculum videntē: id est doctorem eruditum t bene docentem: c Dominus fecit vtrunq;. q. d. nemo debet sibi ascribere q̄ obediēs aut eruditus sit: quia vtrūq; est a domino. Esa. xxvj. c. Omnia opa nostra opatus es in nobis dne. Et Exo. iiij. c. moysi dicenti/ quis ego sum vt eam ad pharaonē: dixit dominus: Quis fecit os hoīs: et quis fabricatus est mutum t surdum: videntem t cęcum: q. d. ego solus. Si intelligāt de aure t oculo interiori: idem est auris audiens t oculus videns. s. cor intelligens siue intellectus: Sed dicitur auris/ inquātū recipit ab alio: Oculꝰ ꝙo inquātū habita intuetur per se. Unde sup Matth̄. dicit Glo. Foris aliud est audire/ aliud videre: intus autē audire t videre idē est. d Ne/

Quintuplex somnus

li diligere somnū ne te egestas oppꝛimat. Hoc pōt exponi de quintuplo somno. Est enim somnus culpę: de quo Eph̄. v. d. Surge qui dormis: t exurge a mortuis. Qui hunc somnū diligit/ oppꝛimet eū egestas futura/ quādo nec etiā gutta aquę sitiēti dabit: sicut patet i diuite epulone: Luc. xvj. f. Itē est somnꝰ ignorātię: de quo Ro. xiij. d. Hora est iam nos de sōno surgere. Qui hūc somnū diligit/ oppꝛimet eū egestas ęterna. Uñ Esa. v. d. Propterea captiuꝰ ductꝰ est ꝓpꝛius meꝰ: q̄ nō habuit sciētiā. j. Cor. xiij. g. Si qs ignorat ignorabit. Itē ē somnꝰ inertię: de q̄. j. xxiij. d. Usq;quo piger dormies: vsq;quo de somno cōsurges: Qui hūc somnū diligit/ oppꝛimet eum egestas pꝛęsens t futura. Unde in eodem capitulo statim subditur: Parum dormies/ modicum dormitabis/ pauxillum manus conseres vt quiescas: t veniet tibi quasi cursor egestas tua: t mēdicitas tua/ q̄si vir armatꝰ. Itē est somnus. s. gaudiū ꝓsentis fęlicitatis: qua oculi cordis claudūt: t aures aię obsurdescūt: t oēs sensus spūs liganꝰ: t miris phātasmatibꝰ illudūt.

Ps. 75. De hoc somno dicit Ps̄. Dormierūt somnū suū t nihil inuenerūt oēs viri diuitiax in manib⁹ suis. Qui hūc somnū diligit/ oppꝛimet eū egestas in euigilatiōe post mortē. Uñ Esa. xxix. c. Sicut somniat esuriēs t comedit: cū aūt fuerit expgefactus vacua est aia eius: et sicut somniat sitiens t bibit: t postq̄ fuerit expgefactus/ lassus adhuc sitit t aia eius vacua ē: Sic multitudo oīum gentiū q̄ dimicauerūt cōtra montē sion. Multos decipit hic somnꝰ. Uñ Eccl. xxxiij. a. Multos errare fecerūt somnia: t exciderūt sperātes in illis. Itē est somnꝰ. s. ociū cōtemplationis: de quo Eccs. v. c. Dulcis est somnꝰ opanti siue parū siue multū comedat. i. gustet de suauitate cōtemplantiū. Hūc somnū q̄ diligit/ oppꝛimet eū egestas. i. inopia laborox/ tēptationū/ molestiarū/ opationū: q̄ sunt diuitię lię. i. actiuę vitę: rachel em̄ sterilis ē: Et meliora sūt vbera p̄dicatiōis/ q̄ oscula cōtemplatiōis. Tamē vt dicit Aug⁹: Jobes fęlicior est/ q̄ petrus melior: t lia fęcūdior/ sed rachel pulchrior. Noli igit diligere sōnū istū multiplicē/ ne te oppꝛimat egestas: Tamē vltimꝰ somnꝰ ꝓpꝛie diligēdus t q̄rendꝰ est t accipiēdus: sic tū vt post dulces amplexꝰ rachelis declinet iacob aliq̄n ad liam fęcūdā.

Quintuplex vigilia contraria somno quintuplici

Cullibet somno opponit sua vigilia. Primo. s. somno pctī/ opponit vigilia discretę oꝛonis. Uñ. j. Pet. iij. b. Estote pꝛudentes t sobrij: t vigilate in oꝛoib⁹. Secūdo. i. somno ignorantię/ opponit vigilia studiosę lectionis. Prouerb. viij. b. Ego diligentes me diligo/ dicit sapientia: t qui mane vigilauerint ad me inuenient me. Tertio. i. somno inertię siue torꝛoris/ opponit vigilia honesti laboris. Eccl. xxxj. a. Uigilia honestatis tabescacit carnes t cogitatꝰ illiꝰ auferet somnū. Quarto. i. somno gaudij temporalis/ opponit vigilia doloris: qui in hac vita quę est vna hora/ semper habendus est. Unde Matth̄. xxvj. d. Nō potuistis vna hora vigilare mecū. Bñ dic/ cum: quia q̄diu i hac vita fuit/ sp in dolore fuit. Quīto. i. somno cōtēplatiōis opponit vigilia sollicitę actionis. ij. Timoth̄. iij. b. Tu ꝙo vigila/ in oib⁹ labora/ opus fac euā/ gelistę. Uñ de hac multiplici vigilia subdit hic: e Aperi oculos tuos/ interiores ad sctās vigilias: dic Glo. interliñ. f Et saturare panibus/ cęlestium gaudiorū. q. d. euigila a prędictis somnis: et gaudebis abūdanter in futuro. Uel sic: e Aperi oculos tuos: id est vigila ad doctrinam sapientię: f Et saturare panibus. i. eius documētis. Unde. s. vij. b. dicit sapientia: Mecū sunt diuitię et gloria: opes superbę et iustitia: vt ditem diligentes me/ t thesauros eorum repleam. Et bene dicit: Saturare panibus: id est sententijs t documētis sapientię: Multi enim hos panes habent: sicut arca vel cophinus aut cibanꝰ. Uel sic: e Aperi oculos tuos/ vt videas qualia apponat tibi dominus: qualia mūdus: qualia caro: qualia diabolus. f Et saturare panibus/ tibi appositis quibus volueris. Unde Eccl. xv. d. Ante hominē bonum t malū/ vita t mors: ad quod voluerit extendat manū suam. Dominus apponit hic panē pęnitentię. Gen̄. iij. d. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Et Matth̄. iij. d. Agite pęnitentiā: appꝛopinquabit enim regnum cęlorū. In futuro ꝙo his qui hoc pane modo fuerint saturati/ apponet panem glorię: de quo Ps̄. Panem angelorum manducauit homo. Et alibi: Satiabor cum apparuerit gloria tua. De hoc dicit Luc. xiij. d. Beatus qui manducabit panem in regno dei. Mūdus apponit panem vanitatis: Caro panem voluptatis: Diabolus panem impietatis. Et de hoc triplici pane intelligit illud qđ dictū est. s. ix. d. Aquę furtiuę dulces sunt: t panis absconditus suauior. Ps̄. 77. Ps̄. 16.

Dystice

g Malum est/ malū est: id est nimis carū t nimis laborioſum. q. d. malum est: q̄ multa oporꝛtet agere: t multa oporꝛtet pati anteq̄ habeantur merces illę. b Et cum emptor. i. pęnitēs: i Recesserit/ a foro pęnitentię i domū cęlestis patrię: k Tunc gloriabit: q̄ bonū forū habuit. Non em̄ cōdignę sunt passiones hui⁹ tpis ad futuram gloriam quę reuelabit in nobis: Roma. viij. d. Omōi merces: q̄ nō explicant hominibus/ ꝓtemnunt: t ideo dicūt: malū est/ malū est. Sed si esset explicite merces t viderēt eas/ omnes currerent ad eas quasi ad bonum vinum. Unde in trāsfiguratiōe vbi dñs modicū qđ haꝛ merciū explicauit: statim dixit petrꝰ: Bñe bonū est nos hic esse/ si vis faciam⁹ h̄ tria tabernacula: ad vendendū has merces: Tibi vnū/ moysi vnū/ t helię vnū: Matth̄. xvij. a. Sibi t socijs suis nō petijt petrus fieri tabernacula: q̄ ipsi emptores erant/ qui non habent tabernacula. Sed illi tres erant venditores mercium: qui indigent tabernaculis ad reponendum merces in mercato. Ecōuerso ē de mercib⁹ diaboli/ q̄ emunt nūmo ꝓpꝛie volūtatis: q̄ oīs q̄ emit eas/ dicit: bonū est bonū est/ dū emit: sed cū recesserit i morte: tūc erubescet t cōtristabitur. Roma. vj. d. Quē fructū habuistis tūc i illis i quib⁹ nūc erubescitis: Mā finis illoꝝ mors est. Stulti sunt mercatores qui emūt has merces quasi in sacco: quia cuꝫ defecerint merces/ perpetuo dolebūt. Uñ Apoc. xviij. c. Uę vę vę ciuitas illa magna babylon: ciuitas illa fortis: q̄m vna hora venit iudicij tui: et negociatores terrę flebunt sup illā t lugebūt: q̄m merces eorum nemo emet amplius. Quippe tunc erunt explicatę t apparebūt omnib⁹.

Dystice

rebũt oĩb⁹. a Est aurũ ⁊ multitudo gẽmarũ: ⁊ vas ꝑcioſum labia ſcięntię. q.d. Salomon: Nõ emptoꝛ cęleſtiũ merciũ dicit: Malũ ẽ malũ ẽ: ſed cũ receſſerit tũc gl'iabit: qꝛ illõ qõ emit: a Est aurũ ſapięntię: b Et multitudo gẽmaꝝ. i. virtutũ: c Et vas ꝑcioſum: cõtinẽs itra ſe ꝑciũ vitę ętnę. Et d Labia ſcięntię ſũt doctoꝛes ⁊ ꝓdicatoꝛes q debẽt docere ſcięntiã bene viuendi ⁊ recte credẽdi. Hi ſũt a Auꝝ ⁊ multitudo gẽmaꝝ ⁊ vas ꝑcioſũ. i. vaſa gr̃aꝝ deaurata auro ſapięntię: ⁊ gẽmata gẽmis ꝟtutũ ⁊ iõ ꝑcioſa. De quib⁹ Eſa. xxij. g. Suſpendã ſup eũ. ſ. chriſtũ ⁊ ſup coꝛp⁹ ei⁹ qõ ẽ eccl'ia: oẽm gl'iã domus pris ei⁹: vaſoꝝ diuerſa genera: oẽ vas puulũ a vaſis craterarũ vſq ad oẽ vas muſicoꝝ. Vaſa muſicoꝝ vocat ꝓdicatoꝛes cęleſtiũ gaudioꝝ. Vaſa craterar̃: dicit ꝓdicatoꝛes pęnitẽtię: ꝑ quos dat nobis potum in lachꝛymis in mẽſura. Vaſa paruula dicit mínoꝛes ꝓdicatoꝛes. O ia hęc vaſa ſuſpẽdit dñs a terra ſup eccleſiã: vt ꝑ eos potaret aq̃ ſapię ſalutar̃: ⁊ vino ſcięntię ſpũalis. Unũ de his vaſis fuit Paul⁹: Unde Act. ix. c. Vas electiõis eſt mihi iſte. Itẽ. j. xxv. a. Aufer rubiginẽ de argento: ⁊ egredięt vas puriſſimũ. Qõ factũ eſt i die cõuerſiõis ſancti pauli. e Tolle veſtimẽtũ ei⁹ q̃ fideiuſſoꝛ extitit alieni. i. ꝑ alieno. g Et ꝑ extraneis ꝑ q̃b⁹ fideiuſſit: b Auſer pign⁹ ab eo: niſi ipſe vel creditoꝛ reddiderit debitũ. Uñ. ſ. vj. a. Fili ſi ſpopõderis ꝑ amico tuo: defixiſti apud extraneũ manũ tuum ⁊c. Sed contrariũ videt⁊ Deut. xxiij. c. Nõ auferes pignoris loco viduę veſtimentũ. Solutio. Nõ ẽ ꝓtrariũ: qꝛ ibi loquit dñs ò debitoꝛe / vt patet ꝑ ꝓcedẽtia / diuite: h aũt loq̃t de fideiuſſoꝛe paupe. Pręterea ibi de paupe debitoꝛe loquit: h de diuite fideiuſſoꝛe. Uel alit ⁊ melí⁹: ibi ꝓhibet tolli pign⁹ neceſſariũ / ſine q̃ nõ põt eẽ vel viuere debitoꝛ vt fideiuſſoꝛ: h iubet tolli pign⁹ ſine q̃ põt eẽ ⁊ viuere debitoꝛ vt fideiuſſoꝛ. Myſtice / exponit h de ꝓlatis: q̃ fideiuſſoꝛes ſe cõſtituũt apud deũ ꝓ oĩb⁹ q̃ꝝ curã ſuſcipiũt. Dicit g̃: e Tolle veſtimentũ. i. curã ⁊ ſollicitudinẽ tpaliũ: f Eius qui fideiuſſoꝛ extitit alieni: ab eo. ſ. qui curam aiaꝝ ſuſcępit. q.d. qui curã aiaꝝ ſuſcipit / debet deponere curã tpaliũ rerum ⁊ earũ ſollicitudinẽ: qꝛ nemo militãs deo / implicat ſe negocijs ſęcularib⁹. ij. Timoth. ij. a. Uñ ſponſa / Cant. v. b. Expoliaui me tunica mea: quõ iduar illa? Ita debet dicere q̃libet religioſus cũ aſſumit ad ꝓlationẽ. Uñ ⁊ helias cũ rapet in curru i cęlũ / deiecit palliũ ſuũ. iiij. Reg. ij. b. Nudus g̃ ſine veſtimẽto curę tpalis debet q̃libet exercere officiũ ꝓdicatiõis. Uñ ⁊ ap̃ls cũ mitterent ad ꝓdicandũ / dixit dñs / Luc. ix. a. Nihil in via tuleritis / neq̃ virgã / neq̃ perã / neq̃ pecuniã / neq̃ panem / neq̃ duas tunicas habeatis. i. duas curas. ſ. curã ꝓdicatiõis: ⁊ curã ſollicitudinis tpalis: Sufficit eĩ vni vna: ⁊ nemo vtrũq̃ ſimul pagere põt. Uñ Exo. iij. f. legit / q̃ angelus dñi occurrit moyſi eunti i ęgyptũ ad liberãdũ ꝑplin: ⁊ voluit cũ occidere: qꝛ duxit ſecũ vxoꝛem ⁊ filios. Unde ẽ q̃ mulier ſamaritana vadẽs alijs ſamaritanis nũciare q̃ ieſus adeſſet / reliq̃t hydriã ſuã: Job. iij. d. per quã ſignificat cura ⁊ ſollicitudo tpalis. Et h eſt qõ dicit ſponſa: Cant. v. c. Tulerũt. i. abſtulerũt palliũ meũ cuſtodes muroꝝ. g Et ꝑ extraneis auſer pign⁹ ab eo. i. ꝓdicatoꝛes auferendũ. Pręlatus eĩ ſũmope curare debet vt nulla pereat de aiab⁹ q̃s regẽdas ſuſcepit. Reddet aiaꝝ ꝑ aĩa. i. pęnã ſuſtinebit ꝑ aiab⁹ q̃ ei⁹ negligẽtiaꝫ inſufficiẽtia pierũt. Uñ. ſ. xj. c. Afflliget malo q̃ fidẽ facit ꝑ extraneo. i Suauis eſt homi panis mẽdacij. i. acquiſit⁹ ꝑ mẽdaciũ aduocatiõis vel adulatiõis: quę ſuauiter dicit ⁊ accipit. l Et poſtea. i. in futuro: m Implebit os eius / aduocati. ſ. vel adulatoꝛis: n

Calculo. i. pęna ętęrna. Uñ Job. xx. b. Panis eius invtero illius vertet in fel aſpidũ intrinſecus. i. in amaritudinẽ: ⁊ venenũ inſanabile. O s aũt impleri calculo poti⁹ q̃ aliud membrũ dicit: qꝛ oꝛe maxime peccat aduocat⁹ ⁊ adulatoꝛ: Et iuſtũ eſt vt ꝑ quę q̃s peccat / ꝑ hęc et toꝛq̃at: Sap. xj. c. Uñ diues epulo cruciatur in lingua: quia lingua peccauerat: Luc. xvj. f. Uel k Panis mendacij / eſt fęlicitas tpalis: q̃ ſe panẽ eẽ mẽtit / cũ nõ ſit: ſed ſiliquę poꝛcoꝝ / q̃ nõ ſatiant ſed inflãt. Cui iſte panis ſuauis ẽ: m Implebit os eius calculo. i. amaritudie pęnitẽtię vel gehẽnę. o Cogitatiões ꝓſilijs roborant: vt imobiles ꝑmaneãt: ⁊ ſuũ ſortiãt effectũ: Quę aũt ſine cõſilio ſt cogitatiões / leues ſt et mutabiles / ⁊ pniaꝝ pariũt. Tob. iij. c. Cõſiliũ ſp a ſapiẽte ꝓquire. p Et gubernaclis. i. cõſilio ſenſu ⁊ ꝓuidẽtia / nõ virib⁹ ſolũ: q Tractãda ſũt bella: non ſolũ coꝛpalia / ſz etiã ſpũalia: cõtra mundũ / ꝺ carnẽ / cõtra diabolũ. Nõ em̃ ẽ nob colluctatio aduerſus carnẽ ⁊ ſanguinẽ tm̃: ſed aduerſus ꝓncipes ⁊ poteſtates: aduerſus mũdi rectoꝛes: vt dr̃ Eph. vj. b. Uñ. ſ. xj. b. Salus vbi multa ꝓſilia. Et j. xxiij. a. Uir ſapiẽs foꝛt ẽ: ⁊ vir doct⁹ robuſt⁹ ⁊ valid⁹: qꝛ cũ diſpoſitiõe init bellũ: ⁊ erit ſal⁹ vbi mlta ꝓſilia. r Ei q̃ reuelat myſteria. i. ſecreta amici ſui ſibi cõmiſſa. s Et ambulat fraudulẽt / aduerſ⁹ amicũ ſuũ / g̃rẽs. ſ. amari ⁊ ñ amare: cũ tñ i iudicio cuiuſlibet nõ põderet dñs quãtũ amat⁹ fuerit: ſed quãtũ amauerit. t Et dilatat labia ſua: cõtra ꝓximẽ amicũ: q̃ in trib⁹ cõſiſtit. ſ. in tactãtia ſui: in loquendo quę ad eũ nõ ꝑtinẽt / vel quę eius ſcientiã ⁊ officium excedũt: in male loquẽdo de ꝓximo. Tali inq̃ / v Ne cõmiſceaꝛis: id eſt ne ſis amicus. De hoc Eccl'i. xxvij. c. Qui denudat amici ſecreta fidem perdit. Seneca. Quod ſecretũ eſſe volueris / noli reuelare: qualiter eĩ ab alio ſilentiũ expectas / q̃ tibi ꝓſi nõ ꝑſtiteris: Mozaliter: r Ei qui reuelat myſteria: id eſt ꝓfunda ⁊ difficilia ſacrę ſcripturę his q̃b⁹ reuelãda nõ erãt ꝓdicant. i. indignis aut minus capacib⁹: s Et ambulat fraudulẽter / in docẽdo vel ꝓdicando: non quęrẽs honoꝛem dei ⁊ ſalutẽ animarũ: ſed gloriã ꝓpriã aut cõmodũ tẽpoꝛale: t Et dilatat labia ſua / ſubtilia ꝓdicando: ⁊ quę auditoꝛibus nõ cõgruũt: ſed eiuſdẽ ⁊ alioꝝ vires excedũt. Et inq̃ / v Ne cõmiſceaꝛis. i. ne ſis ei ſimilis. Peccat eĩ talis in tribus. Primo: qꝛ myſteria celanda reuelat. Daniel. viij. g. Signa viſionem. Et. xij. b. Tu aũt daniel claude ſermones / et ſigna libꝛũ vſq ad temp⁹ ſtatutũ: ꝓtranſibũt plurimi ⁊ multiplex erit ſcientia. Secũdo: quia fraudulẽter ambulat. Hiere. xlviij. b. Maledict⁹ qui opus dei facit fraudulẽter. Tertio: qꝛ ſupra ſe labia ſua dilatat. Ro. xij. a. Nõ plus ſape q̃ oportet ſapere ⁊c. x Qui maledicit patri ſuo / et / matri / ſuę: ad litterã: z Extinguet lumen eius in mediis tenebris: id eſt morte ętęrna puniet. Unde Exo. xxj. b. Qui maledixerit patri ſuo aut matri / morte moriat. Idẽ Leuit. xx. b. Myſtice: x Qui maledicit patri ſuo. i. chriſtũ blaſphemãdo / vel purum hominẽ / vel purum deũ ꝓtinaciter aſſerendo. y Et matri. i. eccleſię / nõ obediendo / vel impugnãdo / vel ſacramẽta eius adnihilando: z Extinguet lumẽ eius. i. gr̃a ſiue fides: a In mediis tenebris. i. in tenebris culpę q̃ ſũt medię tenebrę. Primę em̃ ſũt tenebrę ignorãtię / cum quibus naſcimur: poſtremę tenebrę gehennę: medię ſunt tenebrę culpę. Et in his ꝓprię extinguit lumẽ fidei ⁊ gratię. Uel ſic: x Qui maledicit pri ſuo ⁊ matri. i. ꝓlato qui eſt pater coꝛrigẽdo: ⁊ mater conſolãdo. Maledicit inq̃ detrahẽdo / vel peccata ei⁹ reuelãdo: ſicut fecit cham. z Extinguet lumẽ eius / flatu ꝓprię detractiõis: q̃ ſimul triplex lumẽ extinguit. ſ. lumẽ famę in ꝓlato cui detrahit: lumẽ grę in ipſo qui detrahit: lumẽ bonę ꝓſcientię in illis apud quos detrahit. a In mediis tenebris. i. in ſuis ꝓpriis tenebris

Dyſtice

Dyſtice

Dyſtice

Mozaliter

Dyſtice

quibus amissa gra excęcat. a Hereditas ad quā festinat i pncipio.i. psens felicitas/q̄ nimis cito appetit. b In nouissimo bñdictiõe carebit.i. carere faciet festinantes. Mā qui hic festinat ditari/nõ ditabit in futuro:imo egebit sũma egestate. j. xxviij. d. Vir qui festinat ditari ꝛ inuidet alijs: ignorat q egestas superueniat ei. Uel sic: a Hereditas ad quā festinat ꝛc.i. q̄ gradꝰ regimis appetit prius q̄ subesse dicerit: b In nouissimo/mercede retributiois q̄ bonis rectoribus debet: carebit: Immo nimiũ festinꝰ corruet in infernũ. Uñ Esa. xliij. c. Quõ cecidisti de cęlo lucifer q̄ mane oriebaris? Uel sic: a Hereditas ad quā festinat i pncipio.i. ille q̄ festinat hic hereditatē ętnā/statim in pncipio cõuersiõis vel pnitẽtię suę: b In nouissimo bñdictiõe/ętna/carebit: Nõ em̃ mercẽnarij mercedem opis i mane recipiũt:sed in vespa. Uñ Ps. Exibit hõ ad opus suũ:ꝛ ad opationẽ suā vsq̄ ad vesperā. Et Matth. xx. a. Cũ sero factũ esset/dixit dñs vineę pcuratori suo:Voca operarios ꝛ redde illis mercedẽ. Ideo arguẽdi sũt q̄dā/qui statim vt assumũt habitũ religiõis:vel bñ viuere incęperint/cupiũt dissolui ꝛ eẽ cũ christo. Uñ Eccl. xx. b. Hodie fęnerat q̄s ꝛ cras expetit:ꝛ odibilis ẽ hõ hmõi. Itẽ de nouicijs exponit:q̄ q̄nq̄ nimis festinãt: Ut em̃ senserint aliquã deuotionẽ/vel vnam lachrymã effuderint/volũt oẽs alios pcedere ieiunando/vigilãdo/disciplinãdo se/ꝛ abstinẽtias alias indiscrete faciẽdo:Similes cuidã monacho/q̄ nesciuit eq̄tare:q̄ i mane tantũ fatigauit equũ suum q̄ media die defecit:nec potuit facere dietã suam:ꝛ alijs abeũtibꝰ ipse solus sicut stultꝰ sine equo remãsit. Quidꝰ i eplis Quiescendũ est aliq̄n: q̄ Nõ caret alterna requie durabile nõ est. Seneca. Ita faciendum est:ꝛ agẽti q̄escendum/ꝛ q̄escẽti agẽdũ. Alternãdę sunt etiã opatiões vt tollat fastidiũ:mõ ad oro/nẽ/mõ ad lectionẽ/mõ ad p̄dicationẽ/mõ ad disputationẽ/mõ ad sacrã collationẽ: Hęc em̃ sũt q̄nq̄ officia fratꝝ/ i q̄bꝰ animꝰ delectat:nec corpꝰ nimiũ fatigat ppt alternationẽ. c Ne dicas/reddã malũ ꝓ malo: ꝟ potꝰ bonũ. j. Pet. iij. b. Nõ reddẽtes malũ ꝓ malo:nec maledictũ ꝓ maledicto: ꝟ ecõtrario bñdicẽtes. Hoc ẽ q̄d docuit dñs discipulos suos Matth. v. g. Diligite inimicos vros:bñfacite his q̄ oderũt vos: orate p̄ psequẽtibꝰ ꝛ calũniãtibꝰ vos. Idẽ dicit in lege/Leuit. xix. d. Nõ oderis fratrẽ tuũ in corde tuo:ꝟ publice argues eũ/ne habeas sup illo peccatũ:nõ q̄ras vltionẽ/nec memor eris iniurię ciuiũ tuorꝝ. Signãter aũt dicit salomõ: Ne dicas/reddam malũ ꝓ malo:ꝛ nõ dixit:nõ reddas malũ ꝓ malo:quidam em̃ cũ plꝰ nõ possũt/minãt. Et q̄si q̄reret ille: Quid g̃ faciã de iuria mihi illata? Ñdit salomõ: d Expecta dñm ꝛ liberabit te: q̄ ipse ẽ dñs ꝛ iudex ad quẽ ptinet vindicta. Deut. xxxij. e. Mea est vltio ꝛ ego retribuã. Et Heb. x. f. Mihi vindictam ꝛ ego retribuã. Et est sumptũ de Ecclę. ix. a. ſm. lxx. vbi nos habemꝰ: Appropinquerũt visitatiões vrbis ꝛ vnusq̄sq̄ vas interfectiõis habet in manu sua. Eccl. xxviij. a. Qui vindicari vult a deo inueniet vindictã. Joh. v. d. Nec em̃ pat iudicat quẽq̄: ꝟ omne iudiciũ dedit filio. Uñ apte deo iniuriã facit qui sibi iudiciũ vsurpat alios iudicãdo. Expectandꝰ igit est dñs:qui oibꝰ assignauit diẽ: in quo omnibꝰ ius planum et apertum sine appellatiõe ꝛ reclamatiõe fiet. Interim aũt sunt seruãdę treugę:q̄ pendẽte causa ꝛ assignata die vtriq̄ pti/vtraq̄ ps i ptectiõe dñi papę est/corã q̄ ventilãda ẽ causa. e Abominatio est apud deũ pondus et põdus.i. diuersitas ponderũ:magna ad emendum: ꝛ parua ad vendendũ. Et f Stathera dolosa nõ ẽ bona: ad lram: q̄ q̄n alterũ bracchiũ statherę lõgꝰ ẽ: vl̃ q̄n altera lanx grauior ẽ: tũc stathera dolosa ẽ. Et huiusmodi dolositas statherę/et põderũ diuersitas p̄hibetur in lege: Leuit. xix. g. et Deut. xxv. c. In anima pondus ꝛ pondus est affectio ꝛ affectio/ tristis ꝛ hilaris. Tristis in aduersitate: hilaris in psperitate: q̄ apud deũ abominabile esse nõ dubitat. Sicut em̃ bona recipimus cũ hilaritate ꝛ gratiarũactiõe:ita ꝛ mala suscipere debem̃. Unde Job. ij. c. Si bona suscepim̃ de manu dñi:mala aũt quare nõ sustineam̃? Humanũ dicit Iob ꝓpter infirmitatẽ. Bona em̃ dicit/suscipi: mala vero sufficit sustineri. Sed eadem affectione recipiẽda sunt bona ꝛ mala a dño: quia eadem charitate donantur ab ipso: Sicut a physico dat electuariũ dulce ꝛ potio amara eadẽ cura. Stathera dolosa ẽ iudiciũ falsuz: quo bona nr̃a magna: ꝛ mala parua iudicamus: ꝛ in alijs econuerso. g A dño diriguntur gressus viri.i. opera interioza ꝛ exterioza/nõ a libertate arbitrij: vt dicit Pelagi. Nõ a fato: nõ a cõstellatiõe. Uñ Esa. xxvj. c. Oia opa nostra operatus es in nobis dñe. Uñ. ſ. xvj. b. Cor homis disponit viã suã:sed dñi est dirigere gressus ei. Hiere. x. d. Scio dñe:q̄ nõ est homis via ei:nec viri est vt ambulet et dirigat gressus suos. Et Job. xv. a. Sine me nihil potestis facere. h Quis aũt hoim itelligere pt viã suã.i. finẽ vitę suę: vtrũ breuis vel longꝰ:bonꝰ vel malꝰ sit:q. d. nullꝰ. Uñ Eccl. ix. a. Sũt iusti atq̄ sapientes:ꝛ opa eorꝝ i manu dei/ꝛ tñ nescit hõ vtrꝝ amore an odio dignꝰ sit:supple finali. Uel i Viã.i. opa sua. Job. ix. d. Uerebar oia opa mea. Et Grego. Sępe in oculis sordet interni iudicis/q̄d i intẽtiõe fulget opanti. Et j. Cor. iij. a. Nihil mihi cõsciꝰ sũ ꝛc. Si igit nemo põt intelligere viã suã:multo minꝰ dirigere gressus suos põt q̄s. k Ruina ẽ homi deuotare sctõs:ꝛ pꝰ vota retracta/re.i. pctm̃ ẽ hoi aliq̄d sctis vouere ꝛ illo non reddere. Vouere em̃ fuit volũtat: ꝟ reddere ẽ nccitatis. Uñ Ps. Vouete ꝛ reddite.i. si vouistis reddite. Et Deut. xxiij. d. Cũ votũ voueris dño deo tuo:non tardabis reddere: q̄ req̄ret illud dñs deꝰ tuꝰ:ꝛ si morat̄ fueris/reputabit tibi i pctm̃. Uel l De/uotare/ſm Glo. est ex voto facto sctis aliq̀ malũ intẽptare. Sic Act. xxiij. d. Quadraginta viri deuouerũt se neq̄ mãducaturos neq̄ bibituros/ donec occiderẽt paulũ. Et b Ruina est hoi.i. pctm̃ q̄ ruit i infernũ. Isidorꝰ. In male ꝓmissis rescinde fidẽ:in turpi voto muta decretũ. Alia trãslatio habet: Abscipula ẽ viro citato.i. ꝑcipiti/aliq̄d de suis cõsecrare:si postq̄ votũ fecit pnitentiam agit.i. pnitet eũ fecisse. vtrosq̄ ꝛo.i.ꝛ eos q̄ vota sua contẽnũt: et eos q̄ sua vota vt cõpleant sctõs psequunt / manet ętna damnatio. Uñ subdit: m Dissipat impios rex sapiẽs.i. christꝰ aufe/rens eis sepẽ.i. custodiã angelorũ:ꝛ dimittẽs eos ſm desideria cordis eorꝝ: iuxta illud Esa. v. b. Nũc ostendã vobis q̄d ego faciã vineę meę:auferã sepẽ eiꝰ. Glo. i. custodiã angelorꝝ: ꝛ erit in direptionẽ. Hoc facit dñs q̄tidie ecclię/cũ aufert bonos ꝑlatos ꝛ pmittit pueros ꝛ effęminatos in loco eorũ ꝓmoueri. o Et incuruat sup eos fornicẽ.i. arcũ triũpha/lẽ. q. d. cõprimit eos q̄si victos. Hos fuit antiqꝰ vt habita victoria de hostibꝰ erigerẽt sibi fornices: in q̄bꝰ describebãt laudes suas. Sic fecit saul. j. Reg. xv. c. habita victoria de amalech Et absalon fecit sibi. ij. Reg. xviij. d. A fornice ór: fornicatio:q̄ i fornicibꝰ ꝛ arcubꝰ solebãt fornicari. Moraliter: n Rex sapiẽs.i. liberꝰ arbitriũ siue rõ vel bonꝰ ꝑlatꝰ: m Dissipat impios.i. vitia vel dęmones.i. aufert eis oia suffragãtia ꝛ oẽm opoꝛtunitatẽ. o Et incuruat sup eos fornicẽ.i. disciplinã ꝛ cautelam. Per disciplinã em̃ ꝓterita ꝛ pñtia vitia destruũt:per cautelã futura ꝑcauent. p Lucerna dñi.i. fides vel gra:quã accẽdit deꝰ in corde hois/q̄si in tẽplo suo: q Spiraculũ hois: q̄ facit eũ respirare ꝛ viuere spũaliter. Uñ Gen. ij. b. Formauit deꝰ hoiẽ de limo trę: ꝛ inspirauit in faciẽ eiꝰ spiraculũ vitę. Uel sic ꝓstrue: q Spiraculũ domini.i. gratia inspirata a dño:cõ p Lucerna hominis/quę illuminat illũ interius:et seipsum sibi ostendit.

Quę inuestigat oia

Ro. 12. d. a Hereditas ad quã festinat
b in pncipio: in nouissimo be/
c nedictione carebit. Mẽ dicas/ reddam malũ pro ma/
d lo:expecta dominũ ꝛ libera/
e bit te. Abominatio est apud
deũ pondus et põdus: stathera dolosa non est bona.
g A dño diriguntur gressus
b viri:quis aũtẽ hominũ intel/
i ligere potest viam suã?
k Ruina est homini deuotare san/
l ctos:ꝛ post vota retractare.
m Dissipat impios rex sapiẽs:
n et incuruat sup eos fornicẽ.
p Lucerna dñi spiraculũ hois:

Al. deuouere
Al. tractare

B Al. dominũ s. eodem. b.

1. Regũ. 15. d.

Ro. 12. d.

Ps. 103.

Ps. 75. a

Moraliter

a Que inuestigat oia secreta ventris. i. cōscientię/q̄ est venter aię/oia recipiēs p doctrinā: t recepta coquēs igne charitatis: t digerēs examine discretiōis: mala eiiciēs foras/t bona retinēs ad nutrimēta membroꝝ. i. virtutū. Et h̄ est qđ docet aplus. j. Thessal. v. d. Oia pbate/qđ bonū ē tenete: ab oi specie mala abstinete vos.

Scrutat aūt dns cōscientiā sic domū ppt̄ tria. Primo ne sit aliqđ ibi furtiuū latēs. i. mala cōcupiscētia. Secūdo ne sit ibi latro ab scōdit⁹. i. diabol⁹. Tertio vt dauū peccati extrahat: sic de pede eq̄. Deb dicit Soph. j. c. Scrutabor hierl'm in lucernis: Tūc seruiet nob dns de candela. b Misericordia t veritas custodiūt regē: ad litterā. Misericordia. i. benignitas/q̄ parcit inocēti t custodit: c Et veritas. i. iustitia q̄ punit nocētes. Uel Misericordia t veritas custodiūt regē. i. christū nob. s. Misericordia em̄ eius nos facit eū amare: veritas ei⁹ facit nos eū timere. Et h̄ ē qđ dr. j. xxvij. c. Qui seruat ficū comedet fructū ei⁹: t q̄ custos ē dñi sui glificabit. Moraliter: b Misericordia t veritas custodiūt regē. i. quēlibet mor⁹ suos interiores t exteriores bñ regentē. Misericordia dei custodit a malo desperationis: t veritas dei a piculo p̄sumptiōis. Uel b Misericordia/ qua miseris compatitur affectu t effectu: custodit ab illo opprobrio futuro: Esuriui t non dedistis mihi manducare ꝛc. Matth. xxv. d. c Et veritas/q̄ ipse dijudicat/custodit a iudicio cōdēnatiōis: iuxta illd. j. Corl. xj. g. Si nosipsos dijudicaremꝰ nō vtiq̄ iudicaremur. Uel melⁱ: b Misericordia/custodit a malis alienis ne iputēt: qz cōpatit. c Et veritas/custodit a pprijs/ ne puniāt: qz ea punit. d Et roborat clemētia thron⁹ ei⁹. Ad lr̄az: clemētia regis i subditos sustinet eū t facit fortē: Oēs em̄ sequūt eū libēter t iuuāt fideliter. Unde Seneca ad Neronē in libro de clemētia. Clemētia regis i subditos gladi⁹ i hostes. Sil'r clemētia p̄lati i subditos suos gladi⁹ ē i hostes. i. i dęmones vl' detractores. Ecōuerso: duritia t austeritas regl dissipat thronū ei⁹: vt patet in roboā filio salomonis: q̄ ppt̄ durā rūsionē ad ppl'm/amisit regnū decē tribuū: iij. Regl. xij. d. e Exultatio iuuenū fortitudo eoꝝ. i. iuuenes exultāt de fortitudie sua. f Et dignitas senū canities. i. sapia vitę t mūdicia: De q̄ Sap. iiij. b. Senect⁹ venerabilis ē ñ diuturna/neq̄ nūero ānoꝝ cōputata: Cani st̄ sēsus hoīs: t ętas senectutis vita imaculata. Hęc duo genera hoīm debet p̄lat⁹ in eccl'ia ꝓmouere. Juuenes fortes ad cātandū in eccl'ia/ad laborādū in vinea/ad portandū pond⁹ diei t ęstus: t senes dignos t venerabiles ad danda consilia. Sed heu ꝓ his pueri instituunt: qui maculāt gremiū matris suę: quippe hoc ē ppriū puerorū. g Luor. i. dolor: h Vulneris/exteriorīs: i Abstergetmala. i. peccata. k Et plagę in secretioribꝰ ventris/abstergēt mala. i. peccata. q. d. salomon: dolor exteriorīs laboris: et dolor iteriorīs cōtritionis abstergent mala mentis.

a quę inuestigat oia secreta vē
b tris. Misericordia t veritas
d custodiūt regē: t roborat clę
e mētia thron⁹ eius. Exultatio
iuuenū fortitudo eorū: et di
f gnitas senū canicies. Luor
h vulneris abstergetmala: et
k plagę in secretioribꝰ ventris.

Expositio La. XXI.

l Sicut diuisiones aquarū: ita cor regis i manu dñi. i. sicut in potestate dei fuit diuidere aq̄s supiores q̄ sunt supra firmamentū ab inferioribꝰ: Gen. j. a. Ita i potestate ei⁹ ē cor regis. i. cuiuslibet se bñ regētis. o Quocūq̄ voluerit inclinabit illud/ad cogitādū/ad amandū. Amor em̄ est totalis inclinatio animi: vt dicit beat⁹ Dionysi⁹. Et bñ dicit/inclinabit: qz nō est in ptāte nr̄a vt amem⁹ qđ volum⁹/vel quātū volum⁹: sicut dicit Greg⁹. Nulli sanctorū cōcessa est tāta charitas/quātā vellet. Uel sic: l Sicut diuisiones aquaꝝ. i. diuersa dona grāꝝ sunt in manu dei tribuētis ea cui vult/t q̄n vult/t sicut vult: iuxta illd Joh. iij. a. Spūs vbi vult spirat. Et. j. Corl. xij. a. Diuisiones grāꝝ sunt: idē aūt spūs diuidēs singulis ꝓut vult. m Ita cor regis: id est cor regale qđ excussit a se iugū seruitutis malę: nec alicui seruit nisi deo: cui seruire regnare ē. Est/ n In manu dñi/ sicut oblatio in manu sacer dotis: vel sicut virga in manu pastoris: vel sicut liber in manu scriptoris: vt in eo scribat qđ voluerit: vel sicut remi giū in manu gubernatoris: vel sicut auis nobilis in manu militis quā p̄mit ad p̄dā q̄n vult: et ad quā p̄dā vult: Ita dns cor būanū semp ad p̄dam nobilē capiendā p̄mit/ nō ad muscas: id ē ad seipsum. Ipse em̄ ē pręda nobilis/ad quā solam volāt aues nobiles. Unde Job. xxxix. d. Mūquid p sapiētiā tuam plumescit accipit expandēs alas suas ad austrū? Numqđ ad p̄ceptū tuū eleuabit aquila: et in arduis ponet nidū suū? In petris manet t in ꝓruptis silicib⁹ cōmorat atq̄ inaccessis rupib⁹: inde cōtēplat escā t delōge oculi ei⁹ p̄spiciūt: pulli ei⁹ lābūt sāguinē: t vbicūq̄ cadauer fuerit statim adest. Uel m Cor regis/est/ in manu dñi. i. in ptectiōe dñi. Sap. iij. a. Justoꝝ aię i manu dei sunt ꝛc. Et/ o Quocūq̄ voluerit inclinabit illd/ sursum vel deorsum/ante vl' retro/dextrorsum vel sinistrorsū/ intra vel extra. Hę sūt octo differētię meditatiōis cordis humani du est in via. Sursuz/ad gaudia paradisi. Deorsū/ad supplicia inferni. Ante/ad mortē q̄ ante oculos nr̄os est: t ad iudiciū futurū. Retro/ad peccata vitę p̄teritę quę iam retrocessit. Dextrorsū/ad p̄sentes ꝓspitates/q̄s breues/q̄s mobiles/q̄s fallaces sint. Sinistrorsum/ad p̄sentes aduersitates/q̄s cito trāseūt/q̄s gloriose/ q̄s vtiles/q̄s dulces sint. Intra/ad defect⁹ p̄prios: quos sint t quanti t q̄liter repandi: Sunt aūt septem: proficiendi modicitas/cadendi ꝓnitas/resurgendi impossibilitas/standi difficultas/seducēdi facilitas/opandi debilitas/ patiēdi fragilitas. Extra/ad picula vię huius mūdi/q̄s plena sit laqueis t foueis t puteis bituminatis: t piculis ifinit⁹/piculis fluminū/piculis latronū/piculis ex genere/piculis ex gentib⁹/ piculis in ciuitate/piculis in solitudine/piculis in mari/piculis in falsis fratrib⁹. ij. Corl. xj. f. Dns quocūq̄ voluerit inclinat cor hois/mō ad h̄ meditandū/mō ad illud: fm qđ nouerit expedire. Uel Cor regis i manu dñi/ē: qñ affectuose cogitat vulnera q̄ domin⁹ sustinuit ꝓpter nos. Esa. xlix. c. Ecce i manib⁹ meis descripsi te. Et Zach. xiij. c. Quid sūt plagę istę in medio manuū tuaꝝ? Et dicet: His placat⁹ sū i domo eoꝝ qui diligebāt me. Hic debet esse cor regis semp. Unde Ps. Ps. 142. Memor fui dierū antiquoꝝ meditat⁹ sū in oib⁹ opib⁹ tuis: in factis manuū tuaꝝ meditabar. Esa. ij. c. Ingredere in petrā t abscondere in fossa humo a facie timoris dñi. Et Cantl. ij. d. Ueni colūba mea i foramib⁹ petrę/in cauerna macerię. p His via viri/re t noīe. i. virtuose et viriliter agētis. q Recta sibi videt. i. a deo t in deū: aliter nō graderet p eā. r Appēdit aūt corda dns. i. iudicat q̄ via recta sit: et q̄ nō. Et ideo null⁹ debet cōfidere in ope suo: licz bonū sibi videatur. Un aplus. j. Corl. iij. a. Nihil mihi ꝓscius sum: sed nō in hoc iustificat⁹ sum. Itē Job. ix. d. Uerebar oia opa mea. Et Greg⁹. Sępe sordet in oculis interni iudicis qđ i intētione fulget operantis. Uel/Appendit corda dns. i. in appēso statherę ponit: vt videat quoꝝsū pōderet. Esaię. xxviij. e. Ponā in pondere iudiciū t iusticiā in mēsura. Amor pondus aię ē: Et si pōderat sursū/bon⁹ ē: Et de hoc dic̄ Job. xxviij. d. Qui fecit ventis pondus. Si ꝓ ponderat deorsum/malus est: Et de hoc dicit Hiere. xvij. c. Custodite aias vias: t nolite pōdera portare in die sabbati. s Facere misericordiā t iudiciū. i. discretā misericordiā t misericors iudiciū: t Magis placet dño: qui appendit corda t ponderator est spirituum. ꝑ. xxj. a. v Q victimę/ ieiuniorum/visci/plinaꝝ/vigiliaꝝ vl' legaliū sacrificioꝝ. Un Eccl'i. iij. d. Melior est obedientia q̄s stultorū victimę. i. indiscretę afflictiōes. Hoc ē qđ dr Osee. vj. b. Misericordiā volui t nō sacrificiū: t sciētiā dei pl⁹ q̄s holocausta. Et loqt̄ ꝓpha ō sacrificio foetin seco/t holocausto silr: q̄ paz valēt. Un Esa. lviij. b. Mūquid

Ps. 84. c. pozzo

t. maculam

Moraliter

Octo differētie meditatiōis cordis humani

De septemplici defectu

Al. t placent

A

tale est ieiuniū qđ elegi/p die hoiem affligere aiam suā:Mū/
qđ torquere q̄si circulū caput suū: t saccū et cinerē sternere:
Mūquid istud vocauī ieiuniū t die acceptabilē dño:Mōne h̄ē
magis ieiuniū qđ elegi: Dissolue colligatiōes impietat/:solue
fasciculos deprimētes: dimitte eos q̄ ꝓfracti sūt liberos:t oīe
onus dirūpe: Frange
Ar.tet esurienti panem tuū: et
egenos vagosq; induc
in domū tuā: Cū vide
ris nudū opi eū/t car/
nem tuā ne despexer/.
Ar.nō bz tiemp Hoc ē iudiciū t mise/
ricordia q̄ placēt dño.
Vel facere miscōiā in
alios: t iudicium in se:
magis placēt dño q̄ victimę. Homo em̄ per iudiciū mala sua
punit t destruit:per misericordiā aliena mala sibi assumit. Mi
sericordię autē duę sunt spēs: Una qua hō bona sua alij cōmu
nicat. Et hęc ꝓprio vocabulo pietas appellat:t hęc est mēsura
rasa:fluuius intra ripas suas. Altera q̄ mala aliena sua facit:et
hęc ꝓprio nomie dicit miscōia/q̄si cordis miseria:hęc est men/
sura cumulata/fluuius inundās t extens ripas. Et in his dua/
bus virtutib⁹ ꝓsistit vera amicitia. Amic⁹ em̄ nō est/q̄ pticeps
Iudicij due sunt partes oīs fortunę nō ē:vt dicit Diogenes. Itē iudicij duę sūt ptes.
Discretio q̄ discernit qđ/t qñ/t quō/t ꝓpter quid faciēdū ē.
Et hęc ꝓprie iudiciū dr.s.discretiōis/t diffinitiōis vtrūq; cō/
plectēs. Secūda ē executio discretiōis:q̄ ꝓprie dicit iusticia:q̄
Ps.96. homo se iustificat t affligit. Unde Ps. Justicia t iudiciū cor/
rectio sedis eius. Trib⁹ aūt causis se iustificant t affligunt viri
sancti hic. Prima ē /vt se a debito absoluāt/ne cū seruo nequā
tortoribꝰ tradant donec reddant vniuersum debitū:sicut legit
Matth.xviij.d.Secūda est / vt vitā p̄sentē amarā sibi faciāt/
ne aliquid in ea eis placeat qđ deo displiceat:vt patet in fura/
tione cyphi heremitę: t i interfectiōe pueri ab angelo: In qb⁹
duob⁹/pēs illi nimis delectabāt:vt narrat Greg⁹ in dialogo.
Tertia est/vt incolat⁹ t exilij hui⁹ miserię magis displiceat t
ardētius exire festinēt. Unde Greg⁹. Electis suis facit domin⁹
asperū iter hui⁹ mūdi/ne dum electus quisq; quadā amęnitate
vię pascit/magis eū diu ire q̄ cito puenire delectet. Quarta ē
etiam /vt latrones.i.prauos mot⁹ a se exterreant: Juxta illud
Esa.xxvj.d. Justiciā nō fecim⁹ in terra nostra:ideo nō cecide/
runt habitatores eius. Quita etiā potest esse:qz affligēdo q̄si
terrā excolūt/vt inde pascāt. Unde.j.xxviij.c.Qui opat terrā
suā satiabit panib⁹. a Exaltatio oculoꝝ est dilatatio
cordis. Dupliciter exponit h̄.s.t i bono t in malo. In bono
sic: b Dilatatio cordis.i.charitas quę dilatat cor: quia i
deū erigit: a Est exaltatio oculoꝝ/spūaliū/intellect⁹.s.et
affectus:quoꝝ alter p cognitionē dei exaltat: alter p amorem.
Ecōuerso:angustia cordis.i. cupiditas quę cor angustat t an/
gustiat/est declinatio oculoꝝ spūaliū:qz terrena tm̄ facit cogi/
Ps.16. tare. Uñ Ps. Proiēcientes me nūc circūdederūt me :oculos su/
os statuerūt declinare i terrā. Scdo mō exponit in malo sic:
b Dilatatio cordis.i.lętitia p̄sentis ꝓsperitatis: a Est
exaltatio oculoꝝ.i. causa superbię: cui⁹ signū est extollentia
oculoꝝ. De hac dilatatiōe dicit Deut.xxxij.b. Incrassat⁹ est
dilectus t recalcitrauit:incrassat⁹ impinguat⁹ dilatatus: dere/
liquit deū factorē suū:t recessit a deo salutari suo.s.p superbiā.
c Lucerna impioꝝ.i.cōcupiscētia oculoꝝ: vel manifesta/
tio peccati: vel delectatio in peccato: vel doctrina puersoꝝ est/
peccatū. Vel c Lucerna impioꝝ.i.p̄sens ꝓsperitas:
est/ d Peccatū.i.causa peccati. Simile Ezech.xvj.f. Hęc
fuit iniquitas sodomę sororis tuę/superbia/saturitas/abūdantia
panis/t ociū. Vel c Lucerna impioꝝ/ē impietas: t h̄ ē
peccatū. Auaricia em̄ oculus est auari: luxuria oculus luxu/
riosi:t sic de aliis:qđ patet ex hoc: qz luxurioso mulier defor/
mis formosa videt. Et vnde hoc/nisi qz nō videt eā oculo na/
turę:sed oculo luxurię/qui talis est:De hmōi oculo dr Zach.
v.c. Hic est ocul⁹ eoꝝ in vniuersa terra. e Cogitationes
robusti.i. viri iusti/fortiter pugnātis cōtra triplicē hostē suū:
s.mundū/carnem/diabolū: f Semp in abundātia/ sunt
ęternoꝝ bonoꝝ/vbi mente cōuersat: licz corruptibili pauptate
affligat in terra. Phil.iij.d. Cōuersatio nostra in cęlis ē. Et
Col.iij.a. Mortui estis t vita vra absc̄dita est cū christo in
deo. g Pigris aūt piger semp in egestate est/spūali vel
corpali. Uñ.s.xx.a. Propt frigꝰ piger arare noluit:mēdica/
bit ḡ estate t nō dabit illi. b Qui cōgregat thesauros
ligua mēdacij/va/
nus et excors ē: vt
hęretici/aduocati/adu
latores/histriones/q̄/
stuarij p̄dicatores:de
quib⁹ dr.j. Timoth.
vj.b. Qui volunt di/
uites fieri incidunt in
tēptatiōes et i laqueū
diaboli. Et Hiere.ix.
B
a.Oēs adulteri sunt t cętus p̄uaricatoꝝ t extenderūt linguā
suā q̄si arcū mēdacij:t non veritatis: Cōfortati sunt in tra:qz
de malo ad malū egressi sunt:et me nō cognouerūt/dicit dñs.
Pis qui eiusmodi ē/dicit vanꝰ.i. nihil valēs. Uñ.s.x.c. Ar/
gentū electū lingua iusti:cor aūt impioꝝ p nihilo. Vel i Va
nus.i.vacuus:qz cupiditas q̄ magis arcā implere desiderat:
eo amplꝰ mētē euacuat. Vel Vanus.i.vanis adhęrens: t
q̄si vnit⁹ illis: k Excors/etiā dicit.i.sine corde. Talis em̄
homo ꝓiicit cor suū sup oia stercora q̄ videt vel cogitat. Uñ
Eccl.x.b. Nihil iniqui⁹ q̄ amare pecuniā: hic em̄ t aiaz suā
venalē habet:qm̄ in vita sua ꝓiecit intima sua. Et Osee.vij.
c. Factus ē ephraim quasi colūba seducta nō habens cor. Et
Matth.vj.c. Ubi est thesaurus tuus/ ibi est t cor tuū:in ar/
ca.s. vel in mercato/ vel in nūdinis: et vbicūq; aliquid habet:
ibi est aliqua ps cordis sui. Unde cū tales veniunt ad ecclesiā
vel ad sermonē/veniūt q̄si mulier ad aquā sine hydria vel sine
vreeo. Et bñ dicit: l Et impingęt ad laqueos mor/
tis:qz amor diuitiaꝝ hmōi homies q̄si obex in via p̄cipitat
in peccata:q̄ sūt laquei mortis ętern̄e:Sicut dicit.s.v.d. Ini/
quitates suę capiūt impiū:t funib⁹ peccatoꝝ suoꝝ quisq; cō/
stringit. m Rapinę impioꝝ.i.raptoꝝ/vsurarioꝝ/furum/
aduocatoꝝ/quorundam medicoꝝ et theologoꝝ: n Detra
hent eos/i pfundū inferni:qz tot molas asinarias collo suo
appēdūt/qt rapinas exercēt. Esa.xxxiij.a. Uę q̄ p̄daris:nōne
et ipse p̄daberis:Modū aūt p̄datiōis signāter exp̄mit/Esa.
j.b.loquēs d ciuitate q̄ vastat ab hostib⁹. Terra vra deserta:
id est mens a gra.s.ciuitates vestrę succēsę sunt igni/cupidita/
tis :regionē vestrā coram vobis deuorant alieni.i.dęmones: et
desolabit sicut in vastitate hostili: t derelinquet a dño.s. filia
sion.i.misera aia/vt vmbraculū i vinea/vindemiata.s.t sic tu/
gurium i cucumerario/collect⁹ cucumerib⁹:t sicut ciuitas q̄ va/
stat/q̄ p̄mo obsidet/postea capit/ deinde bonis oīb⁹ spoliat:
t demū apponit ignis t cōburit:Sic fit in oīb⁹ diuitib⁹:obsi/
dent cū tēptant:capiunt cū ꝓsentiunt:spoliant bonis omib⁹
cū moriunt:qz ali⁹ habet anulos suos/ali⁹ denarios/ali⁹ eq̄s/
ali⁹ domos:vermes/corp⁹:diabol⁹/aiaz: et sic nudus t miser
igni infernali apponit ęternali cruciādus. Eccl.x.b. Cū mo/
riet hō hereditabit serpētes.i. dęmones:t bestias.i. parētes:
et ꝑmes. Ad hraz: Dęmones habēt aiaz/ t alia nō curāt. Uñ
Ben.xliij.d. Da mihi aias/cętera tolle tibi. Parentes habēt
diuitias:alia duo nō curāt. Vermes habāt corpus:t de alijs
duob⁹ nō curāt. o Quia noluerūt facere iudiciū/dño
de seipsis:et iō ipse iudicabit eos: qz aut hō punit/aut deꝰ:vt
dic̄ Aug⁹. Uł Noluerī facere iudiciū.i. noluerī seipsos
iudicare.i.estimare q̄ pcios sint/t q̄ vilia p qb⁹ dāt seipsos.
Uñ Aug⁹. Appēde te hō ex pcio/q̄.s.redēpt⁹ es:sanguie.s.q̄si
agni imaculati t icōtamiati ihesu christi.j. Pet.j.d. Et.j.Co/
rinth.vj.d. Empti est⁊ pcio magno ⁊c. De h̄ dr.j. Cor.xj.g.
Si nosmetipsos dijudicarem⁹ ⁊c. Uel/ o Noluerūt face/
re iudiciū/paupib⁹:iuxta p̄ceptū dñi/ Esa.j.c. Queritę iu/
diciū/subuenite oppresso/iudicate pupillo. p Peruersa via
viri aliena est/a deo.s. a quo alienat. Sap.j.a. Peruersę
cogitatiōes sepant a deo. Uel/ q Aliena.s.ab hoie.i.inna/
turalis: Naturale em̄ ē homini bñ facere: Unde t rationi ho/
minis naturalit inscriptū est: Quęcūq; vultis vt faciāt vobis
homies:t vos eadē facite illis: Matth.vij.b. Et Tob.iiij.c.

Qđ ab alio

Nō ab alio oderis tibi fieri: vide ne tu aliqñ alteri feceris. Jō cū hō peccat/opus facit alienū: ꝛ ideo q̄si cogit deū op⁹ facere alienū. ſ. punire. Uñ Eſa. xxviij. f. Alienū ē opus ei⁹ vt operet op⁹ ſuū: peregrinū ē op⁹ ei⁹ ab eo. a Qui aūt mūd⁹ ē: corde/ore/ope: q. ſ. ſine macꝛa ſūt/ꝛ ſequūt agnū q̄cūq; ierit: Apoc. xiij. a. b Rectū/eſt/opus ei⁹: nō exiens ab extremis: ſed a deo p̄ncipio/tēdit ī deū finē/p̄ medīū charitatē: Jam dñs media charitate cōſtrauit: Cañ. iij. d. c Melius eſt ſedere in angulo domatis. i. dom⁹ p̄pꝛie. ſ. d Cū muliere litigioſa in domo cōmuni/ſibi ꝛ mulieri: q̄ ibi erit ī pace/hic ī litigio. Uel doma p̄pꝛie dicit tectū dom⁹: vbi ad frāz/meli⁹ eſſet ſedere cū paſſeribꝰ ꝛ hirūdinibꝰ q̄ cū mulie/re litigioſa in medio dom⁹: q̄ etſi aues facerēt ſibi ſtrepitū et tumultū/ peius eſt litigū malę mulieris. Myſtice: c Melius ē ſedere in angulo domatē. i. in vnitate eccleſię: d Cū muliere litigioſa. i. doctrina hęretica: e In domo cōmuni. i. immūda/ vbi hęreticoꝝ p̄uēticula celebrant. Pſ. Elegi abiect⁹ eſſe in domo dei mei magꝭ q̄ habitare ī tabernaculis pcōꝝ. Moraliť/Mulier litigioſa ē vita actiua vel admiſtratio tpalis/vel cura parrochialis: q̄ litigijs ꝛ ſollicitudinibꝰ plena ſunt. Domus cōis/mūdus eſt: vbi oīs ſimul habitāt ꝛ boni ꝛ mali/vſq; quo veniat iudex habēs ventilabꝝ ī manu ſua/q̄ ſepabit malos de medio iuſtoꝝ: vt dī Matth. iij. c. Angul⁹ dom⁹ eſt eccl̄ia: vbi cōuenīūt in vnū iudaicus populꝰ ꝛ gētilis: Uñ ꝛ chriſt⁹ ſpōſus eccl̄ię/dicit lapis angularis. Doma ipſi⁹ dom⁹/clauſtrū ē: vbi tñ aues habitāt. i. p̄tēplatiui. Dicit g̃: c Melius ē ſedere in angulo domatē. i. in ſecreta altitudine vitę p̄tēplatiuę. i. in clauſtro: d Cū muliere litigioſa. i. vita actiua/ vel admiſtratiōe tpali/ vel cura parrochiali: e In domo cōmuni. i. in mūdo. Et ex hoc videt q̄ p̄templatiua melioꝛ ſit actiua. Ad q̄d facit illud Luc. x. g. Maria optimā partem elegit quę non auferet ab ea. Et Beda. Melꝰ ē celibē ducere vitā p̄p̄ comitatū agni/q̄ optimā ducere mulierē. Cōtra. Eccl̄i. xlij. c. Melioꝛ ē iniq̄tas viri: id ē intrāquillitas actiui p̄lati: q̄ bñfacīēs mlier. i. q̄ p̄tēplatiuꝰ quieſcens. Solo. Contēplatiua fęlicioꝛ eſt: ſed actiua melioꝛ: Ita dicit Aug⁹. ſup Joh. ſi. Itē contemplatiua ſecurioꝛ ē: ſz actiua vtilioꝛ. Uñ maria ſedēte/ martha p̄curat q̄d comedat ieſus: Luc. x. g. Itē cōtēplatiua iocūdioꝛ eſt: ſed actiua fęcūdioꝛ: Uñ et rachel pulchioꝛ fuit: ſed lia fęcūdioꝛ: Geñ. xxix. d. f Qui impij deſiderat malū. ſ. facere volūtatē ſuā et voluptatē: g Nō miſerebit̄ p̄rio ſuo/indigēti affectu cōpaſſiōis/vl̄ effectu miſeratiōis: Sic ſacerdos ꝛ leuita nō ſē miſerti ſauciati: Luc. x. f. Impi⁹ large ſumit̄ h. i. pctōꝝ: p̄ꝛopꝛie ꝓ impi⁹ dī in deū vel ī parētes. Pietas em̄ vt dic̄ Tull⁹/eſt cult⁹ dei vel parētū. h Mulctato peſtilēte. i. punito peccatoꝛe/alios ꝓbo ꝛ exēplo coꝛrūpēte: i Sapiētioꝛ. i. intelligētioꝛ vl̄ ſapoꝛatioꝛ: k Erit paruul⁹. i. q̄libet carnalis hō: qui velut puer parua diligit. i. tpalia: ꝛ paruis terret. i. flagello tpali/vel moꝛbo coꝛpali/ vel amiſſione rerū tpaliū: magna ꝓ nō timet. i. patibulū ifernale. Jdē. ē. xix. d. Peſtilēte flagella/to ſtult⁹ ſapiētioꝛ erit. Sola em̄ vexatio intellectū dat auditui: Eſa. xxviij. e. Etiam aliena: vt patet in leone: qui percuſſo caꝛulo coꝛā ſe/cōtremiſcit ꝛ emēdat. l Et ſi ſectet̄ ſapientē: cū eo p̄uerſando: m Sumet ſciaz. i. eruditionē ab eo. Uñ ē. xiij. d. Qui cū ſapiētib⁹ ḡdit ſapiēs erit. Sic q̄ ſe aromatibꝰ confricat/inde repoꝛtat odoꝛē. Et carbones moꝛtui ex affricatiōe viuoꝝ accēdunt. Et lumīabile coꝛpus ex affinitate lumis illumīat: ſic vitę ꝛ aq̄ ꝛ oculꝰ. Et nota q̄ dic̄/ſectet̄/q̄ ē ꝓbū frequētatiuū: Nō em̄ ex vna auditiōe ſcit liber/ nec vno flatu accēdit carbo: nec ex vna lotiōe dealbat̄ tela: ita nec p̄ma vice ſapit pctōꝛib⁹ ſapiētia vel p̄nitētia. Eccl̄i. j. d. Execratio ē peccatoꝛi cultura dei/ſupple in p̄ncipio. n Excogitat iuſt⁹. i. chriſt⁹: o De domo impij. i. diaboli: cui⁹ dom⁹ eſt ęgtus

a qui aūtē mūdus eſt/ b rectum
c opus eius. Melꝰ eſt ſedere
d in angulo domatis: q̄ cū mū
e liere litigioſa ꝛ in dōmo com/
f muni. Animā impij deſide/
g rat malū: nō miſerebit̄ p̄rio
h i ſuo. Mulctato peſtilēte ſapi

k entioꝛ erit paruul⁹: ꝛ ſi ſectet̄
l m ſapientē ſumet̄ ſciētiā. Excō
o gitat iuſtus de dōmo impij:
p vt detrahat impios a malo.
q Qui obtūrat aurem ſuaz ad
r clamoꝛem pauperis: et ipſe
s clamabit et nō exaudietur.

Jſ.25.d. Gr.habet et

Jſ.19.d.

Myſtice

Pſ.83. Moraliter

e vita actiua cōtemplatiua

Matth.6.b.

Myſtice

grabato. q Qui obturat aurē ſuā ad clamorē pauperis. i. q̄ claudit viſcera miſcōię paupi petēti elemoſynā vel p̄ſiliū ꝛ auxiliū: r Et ipſe clamabit/ī oꝛōne: s Et nō exaudiet̄/a deo. Juſtū em̄ eſt vt q̄ mēſura mēſus eſt paupi: pat̄ pauper remetiat̄ ei. Uñ. j. xxviij. b. Qui auertit aurē ſuā ne audiat legē/q̄ p̄cipit pauꝑ ſubuenire: oꝛo ei⁹ erit exectabilis. Uel r Et ipſe clamabit. ſ. poſt moꝛtem: Dñe dñe api nobis/cū fatuis virginib⁹: s Et nō exaudiet̄: ſed dicetur ei: Neſcio te: Matth. xxv. a. Jaco. iij. c. Judicium fiet ſine miſcōia illi qui nō fecit miſcōiā. Exemplū patet in diuite epulone: q̄ lacarū clamātē ad ianuā ei⁹/nolebat audire: ꝛ ipſe poſtea poſit⁹ ī toꝛmēt̄ clamauit/nec fuit exaudit⁹: Luc. xvi. f. Uel ſic: q Qui obturat aurē ſuā ad clamorē pauperis. i. pctōris/p̄tēndo ipſum/quia peccatoꝛ eſt: vel nō aduuādo ſi pōt/vel p̄ſolādo/vl̄ ad min⁹ cōpatiēdo: r Et ipſe clamabit/ad dñm p peccatis ſuis: s Et nō exaudiet̄: qꝛ ipſe nō exaudiuit. Eſa. xxv iij. c. Hęc ē reqes mea: reficite laſſū: ꝛ hē refrigeriū meū: ꝛ noluer̄t audire: ꝛ erit eis ꝓbū dñi: manda remanda/expecta reexpecta/modicū ibi/modicū ibi. Jrē Geñ. xxvij. d. legit̄ q cū iſaac ſēſiſſet man⁹ iacob piloſas eſſe: q̄ ſignificant pctōrē/dixit ei: Accede ad me fili ꝛ da mihi oſculū. Et Luc. xv. d. Filio p̄digo reuertēti/p̄ occurrēs cecidit ſup collū eius. Et Joh. xj. e. Acceſſit ieſus ad ſepulchꝝum laçari: licꝫ dicerēt ei/iā fętet/q̄triduan⁹ ē ꝛc. Uel ſic: q Qui obturat aurē ſuā ad clamorē pauꝑis. i. pctōris de iuria quā intulit veniā poſtulāti/nolens dimittere: r Et ipſe clamabit/ī oꝛone dñica: Dimitte nobis debita nꝛa. s Et nō exaudiet̄: qꝛ non exaudiuit. Uñ Eccl̄i. xxviij. a. Relinq̄ p̄rio tuo nocēti te: ꝛ tūc deꝑcāti tibi pctā ſoluent̄: Nō homī ſeruat irā/ꝛ a deo q̄rit medelā: Jn hoiez ſilez ſibi nō hz miſericoꝛdiā: ꝛ de peccatis ſuis deꝑcat̄: Ipſe dū caro ſit reſeruat irā: ꝛ p̄opitiationem petit a deo? Myſtice/ de chriſto exponi pōt: q̄ antonomaſice paup dī. Pſ. Ego ſum paup ꝛ inops. Horrea em̄ ꝛ cellaria ſua. i. coꝛda doctoꝝ vacua ſūt frumēto electoꝝ: ꝛ vino ꝓgines germināte. Itē apothecę clauſtraliū/diſſipatę ſē ꝛ vacuę ſpēb⁹ ꝛ aromatib⁹ ꝓtutū: q̄b⁹ olim tota pfundebat̄ eccl̄ia. Uñ Joheł. j. d. Demolita ſē horrea/diſſipatę ſūt apothecę/qm̄ ꝓfuſū ē triticū. Itē chriſt⁹ ī mēſa ſua vaſa lutea ꝛ teſtea hz/q̄ ſolebat hāe aurea ꝛ argētea. Vaſa dico q̄dicatoꝛes: q̄b⁹ dñs filios ſuos porat. Uñ Threñ. iij. a. Quō obſcuratū ē aur̄/mutat⁹ ē coloꝛ optim⁹: diſpſi ſt lapides ſāctuarij ī capite oīm platęar̄: Filij ſion iclyti ꝛ amicti auro p̄mo/quō reputati ſt ī vaſa teſtea: op⁹ manuū figuli. i. diaboli. Itē ñ habet domū vbi caput reclinare poſſit. Matth. viij. c. Vulpes foueas habēt ꝛ volucres cęli. i. demones/nidos: filij aūt hois ñ hz vbi caput ſuū reclinet: Jmmo mēdicat ad oſtiū cuiuſlibet vt recipiat̄: ꝛ pauci eū recipiūt. Apoc. iij. d. Ego ſto ad oſtiū ꝛ pulſo. Cañ. v. a. Aperi mihi ſoꝛoꝛ mea/ſpōſa mea colūba mea/īmaculata mea: qꝛ caput meū plenū ē roꝛe: ꝛ cincinni mei guttꝫ noctiū. Itē nud⁹ ē ꝛ diſcalciat⁹. Uñ Eſa. xx. a. dixit dñs: Sic ābulauit ꝓu⁹ me⁹ eſaias nud⁹ ꝛ diſcalciat⁹ triū ānoꝛ ſignū ꝛ poꝛtētū erit ſup ęgyptū. Eſaias iterꝑtat dñi ſalutare. Qui igit̄ ad clamorē hui⁹ paupis q̄ fit p p̄dicatoꝛes/p īſpiratiōes: ꝛ mīris alijſ modis: vt dictū ē ſup mīrotiēs: obturat aurē ſuam: ipſe clamabit ī die tribulatiōis: et nō exaudiet̄.

a Munus absconditū .i. elemosyna abscōdita ab hūano fauore: b Extinguit iras/ districti iudicis. Vñ auctoritas que sumpta est de duob⁹ locis: Eccī.iij.d.et.xxxix.c. eiusdem. Sicut aqua extinguit ignē : ita elemosyna extinguit peccatū. Itē Eccī.iij.c. Ignē ardentē extinguit aqua: z elemosyna resistit peccatis. Item Matth.vj.a. Te faciente elemosynā/nesciat sinistra tua qd faciat dextera tua: vt sit elemosyna tua in abscōdito:z pr̄ tu⁹ qui videt i abscōdito reddet tibi. Uel a Mun⁹ absconditū/est gr̄a dei q̄ abscōdite dat a deo ita q̄ nescit etiā recipiens. Vñ Job ix.b. Si venerit ad me nō videbo eū:z si abierit nō intelligā. Abscōdita etiā dicit:qz recipiens non debet eā ostēdere mūdo:qz fascinātes oculos habet. Unde Sap.iiij.c. Fascinatio nugacitatis.i.adulatio vel detractio/obscurat bona. Et Gregoriꝰ. Deꝑdari desiderat/qui thesaurū publice in via portat.

Al. † extinguet

C

a Munus absconditū †extinguit iras: z dōnū in sinu indignatiōnē maximā. Gaudiū iusto est facēre iudiciū: z pauor operātibus iniquitatem. Uir q̄i errauerit a via doctrinę:in cętu gigantū cōmorabitur. Qui diligit epulas in egestate erit: qui amat vinū z pinguia non ditabit. o Pro iusto †dabit impi⁹:z p recto iniquus. Deli⁹ est habitare i terra deserta:cū cum muliere rixosa et iracunda. Thesaurus desiderabilis et oleū i habitaculo iusti: z impudēs hō dissipabit illud. Qui seq̄t iusticiā z misericor diā: inuenīet vitā z iusticiā et glōriā. Cuitatē fortiū ascēdit sapiēs:destruxitq; robur fiducię ei⁹. Qui custodit os suū z linguā suā:custodit ab āgustijs aiaz suā. Superb⁹

b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z a b c d e f g h i k l m

Al. datur Eccī 25.c.

Mar.18.

Terra deserta/ē aīa †deuota/habēs opa bona:sed non habēs pinguedinē deuotiōis: fm q̄ dicit Judicū.j.c. Terrā arentē dedisti mihi/ iūge z irriguā. Mulier rixosa/ē caro:q̄ semp aduersus spm rixat z pugnat. Itē Terra deserta ē claustrū:mulier rixosa/mūdus. r Thesaur⁹ desiderabilis.i.claritas bonor̄ opex̄/deo amabilis. s Et oleū.i.pinguedo dilectionis:qō secū sūpserūt prudētes v̄gines: Matth.xxv.a. t In habitaculo iusti.i.in eccl̄ia christi:vel in p̄scia viri iusti. Alia trāslatio hz: Thesaur⁹ desiderabilis requiescit i ore sapiētis. v Et ipudēs hō.i. hęretic⁹ v̄ q̄libet malus suggestor: x Dissipabit.i.dissipare conabit: y Illū.s. oleū v̄l thesaurū. Uel sic: r Thesaur⁹ desiderabil̄.i.aia deo amabilis: s Et oleū.i.gr̄a: t In habitaculo iusti.i.i corpe iusti.ij.Cor.v.iij.b. Habem⁹ thesaur̄ istū i vas fictilib⁹. v Et ipudēs hō.i.p̄secutor bonor̄: x Dissipabit illū s.hitaculū iusti.i.corp⁹:qz aīę nocere nō p̄t. Matth.x.c. Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹: aiaz aūt nō p̄nt occidere. z Qui seq̄t iusticiā/q̄ ad se: a Et misericōdiā/q̄ ad p̄ximū: v̄l vtroq; q̄ ad vtrūq;. Seq̄t dico/q̄si lucē/q̄si ducē/q̄si regulā/q̄si viā regiā. b Inueniet vitā/gr̄e i p̄senti: c Et iusticiā/i futuro:qz iuste iudicabit: d Et gl̄iā:qz sup meritū recipiet: Ul̄/ b Inueniet vitā/quā p̄ christo p̄didit. Joh.xij.d. Qui p̄diderit aīaz suā in hoc mūdo:i vitā ętnā custodit eā. c Et iusticiā/p q̄ fuāda vsq; ad mortē certauit: d Et gl̄iā/quā q̄siuit. e Ciuitatē fortiū.i.mūdū:q̄ ē ciuitas fortiū.i. dęmonū. f Ascēdit sapiēs.i.christ⁹. g Destruxitq; robur fiducię ei⁹.i. diabolū vel idola v̄l sapiaz mūdi v̄l cultū legaliū/i q̄b⁹ p̄fidebāt hoies. Esa.xix.a. Ecce dñs ascēdet sup nubē leuē:z ingrediet ęgyptū z mouebūt simulacra ęgypti a facie ei⁹:z cor ęgypti tabescet i medio ei⁹. Uel ciuitas fortiū est infern⁹:quā dñs ascēdit.i. potenter calcauit z spoliauit. Unde Matth.xij.c. Quō p̄t q̄sqū intrare i domū fortis z vasa ei⁹ diripe nisi p̄us alligauerit fortē:z tūc domū illi⁹ diripiet. Ita fecit dñs:p̄mo alligauit fortē.i. diabolū i cruce:z postea intrauit domū ei⁹.i. infernū:z diripuit vasa ei⁹.i. sctōs q̄s rapit i limbo secū eduxit. Uel ciuitas fortiū/ē sacra scriptura:i q̄ soli fortes aīo habitāt. Hāc ascēdit sapiēs:cui.s.sapiūt oia fm p̄ceptū sapientē: de q̄ dr̄ Josue.xv.c. Uenit caleph.s.inde cōscendēs ad habitatores dabir q̄ p̄us appellabat cariathsepher.i. ciuitas litt̄ar̄. Dixitq; caleph: Qui p̄cusserit cariathsepher z cępit illā:dabo ei aīā filiā meā vxorē. Dabir interp̄tat loquēs deo: vel oraculū dei. h Qui custodit os suū/ab intrātib⁹ et egredientibus: i Et linguā suā/ab oī malo p̄bo: k Custodit ab āgustijs/inferni: l Animā suā:qz q̄ nō offendit i verbo hic p̄fect⁹ ē vir: Jaco.iij.a. Ue hoc.ē.xij.a. Qui custodit os suū custodit aīaz suā. Ibi sat̄ dictū ē de hmōi custodia. m Superbus z arrogās vocat indoct⁹:q̄ i ira opat superbiā. Superb⁹ ē p̄prie q̄ alijs appetit p̄eminere v̄l p̄ esse. Arrogās q̄

q bitare i terra deserta:cū cum muliere rixosa et iracunda. r Thesaurus desiderabilis et oleū i habitaculo iusti: z impudēs hō dissipabit illud. Qui seq̄t iusticiā z misericor diā: inuenīet vitā z iusticiā et glōriā. Cuitatē fortiū ascēdit sapiēs:destruxitq; robur fiducię ei⁹. Qui custodit os suū z linguā suā:custodit ab āgustijs aiaz suā. Superb⁹

r s t v x y z a b c d e f g h i k l m n

terra deserta / est q̄es cōtēplationis: q̄ dicit deserta respectu actiuę fructificantis. Mulier rixosa/est vita activa vbi plurima turbatio est. Unde Lucę.x.g. Martha martha sollicita es z turbaris erga plurima. p Deli⁹ est/q̄/habitare i terra deserta .i. in q̄ete vel ocio cōtēplatiōis: id est iocūdi⁹: q Cū muliere rixosa z iracūda.i. cū q̄ cum labore actiuę vitę vbi sepę oportet irasci. Itē

B

5.13.a.

Al. †indeuot

Al. tinduen

Terra deserta/ē aīa †deuota/habēs opa bona:sed non habēs pinguedinē deuotiōis: fm q̄ dicit Judicū.j.c. Terrā arentē dedisti mihi/ iūge z irriguā. Mulier rixosa/ē caro:q̄ semp aduersus spm rixat z pugnat. Itē Terra deserta ē claustrū:mulier rixosa/mūdus. r Thesaur⁹ desiderabilis.i.claritas bonor̄ opex̄/deo amabilis. s Et oleū.i.pinguedo dilectionis:qō secū sūpserūt prudētes v̄gines: Matth.xxv.a. t In habitaculo iusti.i.in eccl̄ia christi:vel in p̄scia viri iusti. Alia trāslatio hz: Thesaur⁹ desiderabilis requiescit i ore sapiētis. v Et ipudēs hō.i. hęretic⁹ v̄l q̄libet malus suggestor: x Dissipabit.i.dissipare conabit: y Illū.s. oleū v̄l thesaurū. Uel sic: r Thesaur⁹ desiderabil̄.i.aia deo amabilis: s Et oleū.i.gr̄a: t In habitaculo iusti.i.i corpe iusti.ij.Cor.v.iij.b. Habem⁹ thesaur̄ istū i vas fictilib⁹. v Et ipudēs hō.i.p̄secutor bonor̄: x Dissipabit illū s.hitaculū iusti.i.corp⁹:qz aīę nocere nō p̄t. Matth.x.c. Nolite timere eos q̄ occidūt corp⁹: aiaz aūt nō p̄nt occidere. z Qui seq̄t iusticiā/q̄ ad se: a Et misericōdiā/q̄ ad p̄ximū: v̄l vtroq; q̄ ad vtrūq;. Seq̄t dico/q̄si lucē/q̄si ducē/q̄si regulā/q̄si viā regiā. b Inueniet vitā/gr̄e i p̄senti: c Et iusticiā/i futuro:qz iuste iudicabit: d Et gl̄iā:qz sup meritū recipiet: Ul̄/ b Inueniet vitā/quā p̄ christo p̄didit. Joh.xij.d. Qui p̄diderit aīaz suā in hoc mūdo:i vitā ętnā custodit eā. c Et iusticiā/p q̄ fuāda vsq; ad mortē certauit: d Et gl̄iā/quā q̄siuit. e Ciuitatē fortiū.i.mūdū:q̄ ē ciuitas fortiū.i. dęmonū. f Ascēdit sapiēs.i.christ⁹. g Destruxitq; robur fiducię ei⁹.i. diabolū vel idola v̄l sapiaz mūdi v̄l cultū legaliū/i q̄b⁹ p̄fidebāt hoies. Esa.xix.a. Ecce dñs ascēdet sup nubē leuē:z ingrediet ęgyptū z mouebūt simulacra ęgypti a facie ei⁹:z cor ęgypti tabescet i medio ei⁹. Uel ciuitas fortiū est infern⁹:quā dñs ascēdit.i. potenter calcauit z spoliauit. Unde Matth.xij.c. Quō p̄t q̄sqū intrare i domū fortis z vasa ei⁹ diripe nisi p̄us alligauerit fortē:z tūc domū illi⁹ diripiet. Ita fecit dñs:p̄mo alligauit fortē.i. diabolū i cruce:z postea intrauit domū ei⁹.i. infernū:z diripuit vasa ei⁹.i. sctōs q̄s rapit i limbo secū eduxit. Uel ciuitas fortiū/ē sacra scriptura:i q̄ soli fortes aīo habitāt. Hāc ascēdit sapiēs:cui.s.sapiūt oia fm p̄ceptū sapientē: de q̄ dr̄ Josue.xv.c. Uenit caleph.s.inde cōscendēs ad habitatores dabir q̄ p̄us appellabat cariathsepher.i. ciuitas litt̄ar̄. Dixitq; caleph: Qui p̄cusserit cariathsepher z cępit illā:dabo ei aīā filiā meā vxorē. Dabir interp̄tat loquēs deo: vel oraculū dei. h Qui custodit os suū/ab intrātib⁹ et egredientibus: i Et linguā suā/ab oī malo p̄bo: k Custodit ab āgustijs/inferni: l Animā suā:qz q̄ nō offendit i verbo hic p̄fect⁹ ē vir: Jaco.iij.a. Ue hoc.ē.xij.a. Qui custodit os suū custodit aīaz suā. Ibi sat̄ dictū ē de hmōi custodia. m Superbus z arrogās vocat indoct⁹:q̄ i ira opat superbiā. Superb⁹ ē p̄prie q̄ alijs appetit p̄eminere v̄l p̄ esse. Arrogās q̄

esse. Arrogans qui falso sibi tribuit qō nō habet: vel qō habet ascribit meritis vl̄ viribꝰ suis. Et oīs talis indoctꝰ est: qz vult ꝑesse cū nondū didicerit subesse: sicut lucifer. Et talis in ira. i. ī furoze opaī supbiā: qz q̄cq̄d facit/supbe facit ⁊ sine mō: vl̄ qz supbiendo, puocat ꝯ se irā dei. a Desideria occidūt pigrū: qz vult ditari/ sz nō vult operari. Vult gloziari cū christo ī cęlo: sz nō vult pati cū eo in ęra. De h. s. xlij. a. Vult ⁊ nō vult piger. b Noluerūt enim q̄cq̄/boni: cupidus eius. i. pigri: d

et arrogans vocatur indoctus: qui in ira operatur superbiā. a Desideria occidunt pigrum: noluerūt eī quicq̄ mānꝰ eius operari. Totā die concupiscit et desiderat: qui autē iustus est tribuet et nō cessabit. Hostię impiorum abominabiles: quę offerunt ex scelere. Testis mēdax peribit: vir obediens loquetur victoriā. Vir impius procacit obfirmat vultū suū: q̄ autē rectus est cozrigit ⁊ viā suā. Non est sapiētia: nō est prudētia/nō est cōsiliū cōtra dñm. Equꝰ ⁊ parat ad diem belli: dns aūt salutē tribuet.

Sola obediēcia veriſſime eſt virtus/quę totaliter viuit cōtra se. Ubi eī aliquid suū habet/aut nulla/aut minima est. Obedire enim dicit quasi obaudire. i. contra se audire. Alij ergo qui spiritualia bella non senserūt: nec victorias habuerūt/non possunt loqui victorias: nisi sic cęci syllogiçant de coloribꝰ. Eccl. xxxiij. b. Vir in multis expertus cogitabit multa: ⁊ qui multa didicit experiēcia. s. enarrabit intellectū: q̄ aūt nō ē expertꝰ/pauca recognoscit. Uñ in eodē. xlij. c. ōz. Qui nauigat mare/ enarrat picula eoꝝ ⁊ audiētes auribꝰ nostris admirabimur. q Vir implꝰ procaciter. i. ptinaciter: r Obfirmat vultū suum/ꝓtra cozrectiōes: vt cain ⁊ iudas: qui domino arguente noluerūt se hūiliter flectere ad pēnitentiā: sed ptinaces ī malicia sua pierūt. De talibus dicit Esa. xlviij. a. Durus es tu/⁊ neruus ferreus ceruix tua/et frons tua ęrea. Hiere. v. a. Attriuisti eos ⁊ noluerunt accipere disciplinam: indurauerunt facies suas supra petram ⁊ noluerunt reuerti. Est autem duricia pertinacię: ⁊ hęc mala ē: De q̄ dicit Job. vj. b. Nec fortitudo lapidū fortitudo mea: nec caro mea ęnea est. q. d. nō sū durꝰ duricia lapidū. i. insēsibili. Ezech. ij. b. Fili duram facie ⁊ indomabili cozde sūt ad ꝙs ego tē mitto. Itē ē duricia cōstantię: ⁊ hęc bona est. Esa. l. c. Posui faciē meā vt petrā durissimā: ⁊ scio qm̄ nō ꝙfūdar. Ezech. ij. b. Ecce dedi faciē tuam valentiozē faciebus eozum: ⁊ frontē tuā durioꝛem frontibus eozum: ⁊ vt adamantē ⁊ vt silicem dedi faciem tuā. Nota facies christi dura fuit ꝓpter opprobria/ durior ꝓpter alapas/durissima ꝓpter sputa: quę omnia fortiter ⁊ patiēter sustinuit. Esa. l. c. Corpus meū dedi pcutiētibꝰ: ⁊ genas meas vellentibus: Faciem meam non auerti ab increpātibus ⁊ cōspuētibus in me. s Qui aūtē rectus est. i. rectitudinis amator: t Cozrigit viā suam. i. peccatū suū: quo irā dei cōtra se ꝓuocauit: vt petrꝰ/q̄ respiciēte se dño mox pēnitēdo cozrexit quod negādo deliquerat: Matth. xxvj. g. v Nō est sapientia/de diuinis: x Non est prudētia/de temporalibꝰ. y Nō est cōsiliū/de ꝓcauēdis piculis. z Contra dominū: quia quilibet sapiūt hęretici vel cōsiliant/ vanū est ⁊ iutile: vt dicit Beda. Uel ideo dicit hoc: qz omnes mali vñ se ꝯ dei dispositionē erigūt / inde volūtatē dei implent: vt dicit Grego: Ut patet in fratribꝰ ioseph: q̄ ne adozarent ioseph: sicut deus disposuerat/ vendiderūt: Sed ideo adozauerūt/qz vendiderūt: Geñ. xlij. f. Silit saul vt dauid occideret centū ꝓputia philistinoꝝ postulauit ꝓ dote. j. Regl. xviij. g. qui ex eo sublimatꝰ est in honoze. Similiter iudęi ne perderēt locum ⁊ gentem/dominū occiderūt: sed ideo pdiderūt/qz occiderūt: Joh. xj. f. Et de hoc dicit Job. v. c. Qui apprehēdit sapiētes in astutia eozū ⁊ cōsiliū prauoꝝ dissipat. Uel sic v Nō est sapiētia cōtra dominū. i. sapiētia q̄ est cōtra dñm nō ē sapia sz portꝰ stulticia: vt sapia huiꝰ mūdi q̄ inimica est deo. j. Cor. iij. d. Sapiētia huiꝰ mūdi stulticia ē apud deū. Silit/ x Nō ē prudētia ꝯtra dñm. i. prudentia q̄ ē ꝯria dño. s. prudētia carnis/nō ē vere prudētia/sz mozs. Ro. viij. b. Prudētia carnis mozs ē: prudētia aūt spūs vita ⁊ pax. Itē y Nō ē cōsiliū ꝯtra dñm. i. cōsiliū ꝯriū dño: sicut cōsiliū achitophel: nō est ꝙe consiliū: qz cōsiliū debet esse meliozis boni. a Equꝰ parat ad diē belli: dns aūt salutē tribuet. q. d. bois ē deo deuote tpe pſecutiōis animū ꝓparare: corpus suū discrimini offerre: sed diuini adiutoꝛij est/ vt cępto laboꝛi victoria saluſq̄ succedat. Przparat aūt iste equꝰ ad bellū tpe pſecutiōis/in tribꝰ: In assuefactione laboꝛis/doloꝛis/famis/sitis/frigoꝛis: ⁊ cęterarū huiusmodi molestiarū: ne cum in bellum venerit/solo sonitu buccinę terreat. Itē przparat virtute ⁊ animositate sessoꝛis: Equus enim sub strenuo sessoꝛe/ strenuioꝛ est. Tertio przparat armoꝛum munitione ne ad singula

Ar. †victorias

Ar. †iram

Ar. paratus

De preparatiōe bois ad bellum

ꝫ.15.b. 8.q.1.c.nō est

Dystice

Pō.111.

Heñ.37.f.

ne ad singula iacula vulnerek. Arma voco hic fortitudinē/patientiā/audaciā: qb⁹ contemnik mors. Et tūc equus ad sonitū buccinę exultans audacter in occursum pergit armatis: et cum audierit sonitū buccinę/dicit vah: Job.xxxix.c. De hoc equo dr Neemie.ij.c. Trāsiui ad portā fontis ꝛ ad aq̄ductū regis: et nō erat locus iumēto cui insidebā vt trāsiret: qđ de christo ꝛ ei⁹ corpore exponik.

Ecclꝰ.7.a.

¶ Expo. Ca.XXII.

a Melius est nomē bonum .i. bona fama ꝛ vera: b ¶ Qui diuitię multę/tpales: qr diuitię tpales inutiles sūt amāti. Eccls v.b. Qui amat diuitias fructū non capiet ex eis: et hoc q̄ vanitas. Fama ꝑo bona odor viuific⁹ est. Vñ.ij.Corl.ij.d. Christi bonus odor sumus deo i his q̄ salui fiūt/et i his q̄ peunt: alijs aūt odor vitę i vitā: alijs aūt odor mortis i mortē. Deb Eccī.xlj.c. Curā habe de bono noīe: b em magis pmanebit tibi q̄ mille thesauri magni ꝛ pciosi. Est autē fama/ore multor celebrata laudatio. Quę ꝛ veritatē debet habere ꝛ auctoritatē. Vñ Beda. Nomē bonū habet: q̄ fidelium testimonio laudat/licz paucor/nō vulgi impiriti. Seneca. Tantūdē est si lauderis ob turpia: quātū si a turpibus. Uel nomē bonum / est nomē adoptiōis in filiū dei/ vel scribi i libro vitę. Et hoc melius ē q̄ diuitię mltę. Vñ Beda: Si q̄s mūdū vniuersū lucrarek: merito totū cōtemneret/vt ei⁹ nomē scriberek i cęlis: eiusq̄ memoria ink sctōs ꝛ angelos fulgeret ęterna. Vñ ꝛ dns dicit de hoc esse gaudendū: nō de opatione miraculor. Luc.x.c. Nolite gaudere/ qr spiritus vobis subijciunk: gaudete aūt q̄ nomia vra scripta sunt in cęlis. Nomē illud/nihil aliud ē q̄ noticia q̄ agnoscunk filij dei. c ¶ Sup argentū em ꝛ aurū gratia bona: q̄ facit hominē bonū: ꝛ a bonis ꝑ bonis laudari: qr ꝑ hac gratia dak gloria/ nō ꝑ argento vl auro. Vñ Joh.j.b. De plenitudine eius oēs accepimus: ꝛ gratiā ꝑ gratia. d ¶ Diues ꝛ paup obuiauerūt sibi: ad litteram: in via. g ¶ Utriusq̄ opator est dns: Et ideo nec diues ꝓpter diuitias honorādus: nec paup ꝓpter inopiā despiciēdus: sed vterq̄ amandus: qr opus dei sunt: ꝛ ad imaginē dei facti. Eccī.x.c. Timor dei est nō despicere hoiem iustum pauperē: ꝛ nō magnificare virum peccatorē diuitem.

Mystice ¶ Mystice d ¶ Diues ꝛ paup .i. iudeꝰ ꝛ gentilis: f ¶ Obuiauerūt sibi/in angulo fidei catholicę. g ¶ Utriusq̄ operator est domin⁹: Et ideo neuter debet alīū despicere: quia domin⁹ vtrūq̄ diligit sicut opus suum. Sap.vj.b. Pusillū et magnū ipse fecit: ꝛ equaliter est illi cura de omīb⁹. Uel/ d ¶ Diues ꝛ pauper .i. deus ꝛ homo: f ¶ Obuiauerūt sibi/ in christo. Unde Ps. Simul in vnū diues ꝛ pauper. g ¶ Utriusq̄ opator est dns .i. vnionē illorū operat⁹ ē de⁹ trinitas. Uel/ d ¶ Diues/vtutib⁹: e ¶ Et paup/spū f ¶ Obuiauerūt sibi/ in q̄libet iusto. b ¶ Callid⁹ videt malū/psecutionis: k ¶ Et abscōdit se/ex timore. Vñ/ Multi ex ꝓncipib⁹ crediderūt in ihesū: sed ꝓpter pharisęos non cōfitebank/ne extra synagogā fierent. Callidi em videbāt malū psecutionis/et abscondebāt fidem pietatis: Et multi timore mortis christū negauerūt. Utriq̄ mali sunt. Sed gamaliel nō ꝓpter malū psecutionis: ꝛ de ꝓfilio apostolor absc̄debat fidem: vt dicit beatus Clemens in itinerario beati Petri. l ¶ Innocēs/ autē/ ptransijt/itinere manifestę ꝓfessiōis: vt apostoli. n ¶ Et afflictus est damno/rerū ꝛ corpis. Uel sic: b ¶ Callidus: id est astutus siue sapiēs: i ¶ Uidet malū/arcū diuini iudicij ꝛ pęnas ęternas. k ¶ Et abscōdit se/ i abscōdito religionis vel pēnitētię. l ¶ Innocēs .i. simplex/ m ¶ Pertrāsijt: exponēdo se vētō inanis glorię. n ¶ Et afflictus est damno/cōstantię/ꝛ bonor operū/ꝛ glorię ęternę. o ¶ Finis modestię timor domini: qui pmanet in seculū seculi. Et p ¶ Diuitię/ęternę: q ¶ Et glia ꝛ vita: supple sūt finis modestię. Finis etiā modestię est timor dñi limitās et arcens omnē excessum ineptę lęticię: quę se virtutū motibus latenter ingerit. Et hoc loco est modestia generale nomen virtutis. Et de hoc Eccī.xxv.b. Timor domini super omnia se superposuit: quasi repzessorium quoddam/ne vento vanę glorię/aut ineptę lęticię moueantur. p ¶ Diuitie ꝛ gloria et vita: id est diues et gloriosa vita / est finis modestię. Sed obijcitur / Eccꝰ. xxv.b. dic̄: Initiū dilectionis timor domini: Mō q̄ est finis oīm ꝓtutū timor dñi. Solutio. Augustinus dic̄ in libro. lxxxiij. q̄stionū/ q̄ timor dñi sicut ē initiū sapię: ita est ꝛ cōsūmatio: Sed non idē timor: Triplex est em timor dñi: Seruilis: initialis: filialis. Seruilis/initium est sapientię et omnīū virtutum. Principiū dico extrinsecum ꝛ q̄paratiuū: qr expellit peccatū. Initialis similiter est initiū ꝓtutum: sed intrinsecū et pmanēs. Filialis ꝑo siue castus qui pmanet in ęculum ęculi/cōsummatio est omniū virtutum/et finis in q̄senti: Unde ꝛ vltimo ponitur inter dona/ Esaię.xj. a. Et replere dicit/quod non alia dona aliqui legunt sic: o ¶ Finis modestię timor domini est: ꝛ ipse timor est diuitię et gloria ꝛ vita. Unde Esaię. xxxiij.a. Et erit fides tēporib⁹ tuis vel suis: diuitię salutis sapiētia ꝛ scientia: timor dñi ipse est thesaurus ei⁹. Item Eccī.xl.d. Facultates ꝛ ꝓtutes exaltāt cor: ꝛ sup hęc timor dñi: Timor domini sicut paradisus benedictiōis: ꝛ sup omnē gloriā operuerūt illū: ęterna q̄mia/dic̄ Interliū. Item Eccī.j.b. Timor dñi gloria ꝛ gloriatio: in q̄senti / dicit Glo. Et lęticia ꝛ corona exultationis: ęternę beatitudinis in futuro/dicit Glo. Item Beda. Perfectio virtutū est ad hunc statum animi cōscendere /quo gratiā conditoris etiā in modico timeam⁹ offendere: q̄ ꝛ alibi vocatur pfecta charitas quę foras mittit timorē: r ¶ Arma et gladii in via/superbi: id est in vita siue conuersatione superbi. Arma defensionis contra corrigentes: et gladij impugnationis contra minores. Unde.s. xiij.b. Inter superbos sp iurgia sunt. Uel r ¶ Arma ꝛ gladii: id est verba ꝛ facta mala: s ¶ In via superbi: q̄b⁹ se ꝛ alios scādaliçādo occidit. Eccī.ix.c. Lōge abesto ab hoie ptātē habēte occidēdi/ꝛ nō suscitādi. Uł: r ¶ Arma ꝛ gladij .i. potētia ꝛ opulētia tpalis: q̄ lętale vuln⁹ amoris infligūt: s ¶ In via superbi .i. in via q̄ ducit ad supbū .i. ad diabolū: q̄ ē rex sup oēs filios superbię: Job.xlj.d. Et hęc sūt arma dolētiū: q̄ multos dolere faciūt. Eccī.ix.d. In medio laqueorū ingredieris: ꝛ super arma dolentiū ambulabis. t ¶ Custos autē animę suę: id est vir iustus ꝛ humilis: qui omni custodia seruat cor suum/quasi castrū domini sui: v ¶ Longe recedit ab eis. .i. armis ꝛ gladijs. Uel r ¶ Arma ꝛ gladius in via superbi: id est adulatio ꝛ detractio. t ¶ Custos autē animę suę: id est humilis ꝛ patiens: v ¶ Longe recedit ab eis: quia humilis adulationē declinat/semp cogitans de sua vilitate: patiēs non timet detractionē. x ¶ Prouerbiū est: adolescēs iuxta viā suā/incedens/siue bona/ siue mala sit: y ¶ Etiā cum senuerit non recedet ab ea/defacili: quia dum cōsuetudini nō resistit/fit necessitas: vt dicit Augustin⁹. Et ideo nō parum differt a iuuenture assuescere. Tamē dicit Beda/q̄ plericq̄ vitia adolescentię suę relinquūt in senectute: alij virtutes adolescentię in senectute mutāt in vitia: multi seruāt vitia iuuentutis in senectute. Et hoc sępius contingit: ideo huiusmodi prouerbium ponit salomon: vt auditores a ꝑma ętate virtutibus studere psuadeat. Uñ: Quo semel est imbuta recens seruabit odorem Testa diu. Et gręca narrat historia/ Alexandrū magnū moribus et incessu leonidis pędagogi sui non potuisse carere: et vitijs quibus paruus fuerat infectus. Unde Job. xx.b. Ossa eius implebunt vitijs adolescentię eius: ꝛ cum eo dormient in pulvere. Ideo dicit Threni.iij.c. Bonū est viro cum portauerit iugū dñi ab adolescentia sua.

Ecclꝰ.7.a. Alt. ꝓpter

Job.12.f. Deut⁹ 1ępis

1.Job.4.d.

a Diues pauperib⁹ impat/qsi dns: d Et q accipit mutuū seruus est fenerātis.i.accōmodātis sibi:Ad litte/ram patet. Unde Eccs.x.b.Est malū qđ vidi sub sole/quasi p errorē egrediēs a facie ꝑncipis: positū stultū in dignitate sub/
Mystice limi. Mystice: a Diues.i.christus: b Pauperib⁹.i. hūlib⁹ qui eius impe/riū implēt/imperat. d Et qui accipit mutuū/a christo: e Seruus est fenerā/tis.i. christi: q omnia quę habet homo ei q/
Eccl.31.c. si mutuum accommo/dat. Un Matth.xxv. b. et Luc.xix.b. Hō qđā pegre ꝓficiscēs vo/cauit suos suos:et tradi/dit ill' bona sua ꝛc. Un null⁹ pōt aliq̄ re/etiā mēbro aliq̄ uti p volūtate sua:ꝑ tm̄ ꝑ volūtate dni. Un Ber̄. Fidelem seruū te esse putato/si de bonis dni tui manibus tuis nihil adhęrere pmiseris Uel/ a Diues/ꝑtutib⁹: c Impat.i.impabit in die iudicij: b Pauperib⁹.i.pctōrib⁹:qs sub pedib⁹ cōcul/cabit. Malach.vlt.a. Egrediemi et salietis sicut vitulus de ar/mēto: et calcabit impios cū fuerint cinis sub plāta pedū vr̄or in die qua ego facio/dicit dns exercituū. d Et qui accipit mutuū.i. verbū dei a ꝓdicatorib⁹: e Seruus est fene/rantis.i.debitor implēdi omnia quę audit. Unde Jaco.j.d. Estote factores verbi et nō auditores tm̄. Et Roma.ij.b. Nō auditores/sed factores legis iustificabunt apud deū. f Qui seminat iniquitatē.i.qui verbo vl exemplo docet iniquita/tē: g Metet mala.i.sustinebit pnā. Gal.vj.b. Quę semi/nauerit homo/hęc et metet. Job.xiij.b. Vidi eos qui opant ini quitatē: et seminant dolores/et metūt eos/flante deo perijsse: et spū irę eius eē cōsumptos. h Et virga irę suę cōsūma/bit.i.oppressione qua oppримit alios/finiet: vel ipse cōsumma/bit virga irę suę.i.flagello quo alios cōterit/conteret. i Qui ꝑnus ē ad miscōiā.i.ad opa miscōię: k Bñdicet/ab his qb⁹ miseret/affectu vel effectu. Eccl.xxxj.c. Splēdidū i pani/b⁹ bñdicēt labia mlt̄or:et testimoniū ꝑitat illi⁹ fidele. Ecōtra/rio:q̄ abscondit miscōiās maledicet.ꝑ.xj.d. Qui abscondit frumē ta maledicet i pplis:bñdictio aūt sup caput vendētiū .Uel sic: l Qui ꝑn⁹ ē ad miscōiā bñdicet/a deo:ꝑ bñdictiōe sini strę: qz ꝑ talēto dni expēso bñ et vtilit/meret mltiplicationē ta lenti. Un Matth.xxv.c.illi q̄ quicq̄ talēta acceꝑat:qz bñ i eis opat⁹ fuerat/ datū ē talētū sui nequā. Un.ꝑ.xj.d. Ria q̄ bñ/dicit ipinguabit: et q̄ inebriat ipse ꝑz inebriabit . Itē bñdicet bñdictiōe dextrę i futuro. l De panib⁹ em̄ suis/nō solū carnalibus:ꝑ etiā spūalib⁹: m Dedit/nō vēdidit/nō mutua/uit: n Pauperi/ nō diuiti. Sicut multi qui explorant diui/tes qb⁹ dent elemosynas suas/q̄ sūt ditiores eis. Nō etiā faci/unt mlti religiosi/ꝑ bonis.s.et sctis/quor̄ sunt familiares orantes: de pctōrib⁹ qui oīno indigēt nō curātes:cū tm̄ dicat dns/ Esa.lviij.c. Frange esurienti panē tuū:et egenos vagosq̄ induc in domū tuā ꝛc. Et dns Luc.xiiij.c. Cū facis cōuiuiū voca paupes et debiles:cęcos et claudos et beat⁹ eris:qz nō habēt vñ retribuāt tibi. o Victoriā et honorem acquiret q̄ dat munera. Ad litterā patet ꝑ de victoria et honore mūdi:q̄ oīo vęnalis est. s Animā aūt aufert:datoꝛ munerū. t Ac/cipientiū/causa cupiditatis/ nō causa necessitatis: aut causa fouēdę mutuę charitat̄. Un Job.xv.d. Ignis deuorabit ta/bernacula eor̄ q̄ libenter munera accipiūt. Qui tm̄ multi sūt et magni nomie: De quib⁹ dicit Mich.iij.b. Hęc dicit dns sup ꝓphas qui seducūt ꝓplm meū:qui mordēt dentib⁹ suis et ꝓdicāt pacē: et si q̄s non dederit in ore eor̄ quippiā/sanctificāt sup eū ꝓliū. Et Act.xx.g. Beati⁹ est magis dare q̄z accipe. Uel sic: o Victoriā/ de vitijs in ꝑsenti: p Et honorē ꝑ victo/ria in futuro. Ps.40. q Acq̄ret/sibi/ q̄ dat munera/corꝑalia vl spūalia. Ps. Beat⁹ qui intelligit sup egenū et pauperē ꝛc. s Animā aūt aufert accipiētiū/occasionaliter:qz q̄ accipit et nō indiget:idē est ac si rapiat. Exēplū in vita patrū:de patrib⁹ q̄ rogabāt quādā pauperē mlierē vt reciꝑet ab eis bñdictionē:

a Diues pauperib⁹ impērat:et
b q̄ accipit mutuū serūus est
c fenerantis. Q̄i seminat ini/
d quitatē/mētet mala:et virgā
i irę suę cōsummabit. Q̄i ꝑ/
k nus ē ad misericordiā bēne/
l dicet: de pānibus enim suis
m dedit pauperi. Victoriam et
p honorem acquiret q̄i dat
q munera:ānimā aūt aufert ac
r cipientiū. Eijcē derisorē et ex
s ibit cū eo iurgiū : cessabūtq̄
t causę et ꝓtumelię. Q̄i diligit
v cordis mūdiciā ꝓpter grāz la
x bioꝛ suoꝛ:hēbit āmicū regē.
z Oculi dni custodiūt sciētiā:
a bc honorē/ apud duem Al.†auferet
c homies / acq̄ret.i. 5.q.4.c.1 loco
Timoth.v.d. Qui bñ ꝑsūt ꝑsbr duplici ho/nore digni habeant: maxīe q̄ laborāt i verbo et doctrina. s Aiam aūt aufert/diabolo: t Accipientiū/doctrinam et ꝓdicationē. Luc.xj.d. Beati q̄ audiūt verbū dei et custodiūt illud. Hęc munera bonū ē dare et accipe. v Eijce derisorē/ a te. y Et exibit cū eo iurgiū:qz cessāte causa/cessabit effect⁹. Un.ꝑ xvij.b. Sp iurgia ḡrit mal⁹. De derisorib⁹ sat̄ dictū ē.ꝑ.iij.d. ibi: Abominatio dni oīs illusor. Et.xix.d.ibi: Parata sūt derisorib⁹ iudicia. Mystice v Eijce/ab ecclia: x Derisorē.i. Mystice hęreticū incorrigibilē. y Et exibit cū eo iurgiū.i. pacē ꝑstabis ecclię. Un Titū vlt.c. Hęreticū hoiem post vnā et secūdam correctionē deuita/sciens/ qz subuersus ē qui hmōi ē. Moraliter: Derisor est monachus causidic⁹ et litigiosus: Moraliter q̄ exteri⁹ noie et habitu militat deo: interi⁹ corde/ore/ope militat diabolo. Qui mortu⁹ ē et litigat/sepult⁹ et discurrit: vbiq̄ portās sudariū suū: q̄ maior derisio ista: v Eijce/būc/derisorē:q̄si pacē et q̄et⁹ inimicū de claustro: Pctm em̄ est hoiez viuū dimittere in sepulchro cū mortuis. y Et exibit cū eo iurgiū: sicut cū lucifero exiuit oē cęli litigiū. Un Apoc⁹ xij.b. Factū est ꝑliū magnū in cęlo:michael et angeli eius ꝑliabāt cū draconе:et draco pugnabat et angeli ei⁹/ et nō valuerūt resistere :neq̄ loc⁹ inuent⁹ ē eor̄ amplius i cęlo. Si em̄ ꝓpter inq̄etationē et turbationē quietis corꝑalis/monach⁹ stertere assuetus ejcit de dormitorio fratrū: quāto magis ꝓpter turbationē quietis spūalis.i. cōtemplatiōis et sāctę cōuersatiōis ejciendus est monach⁹ causidic⁹ et litigiosus de claustro: Est em̄ abusio claustri: vt dicit beatus Ber̄. Sed hodie nō est abusio: sed est specialis obedientia: et nomē speciale habet: sicut cellerari⁹/vl p̄or/vel sacrista. Un et tales i claustris maxīe honorant: et ideo monachi libenter currunt ad leges et decreta.
z Cessabuntq̄ causę/illo ejecto: a Et contumelię.i. oꝓbria q̄ tota die dicūt de religiosis ꝓpt causas. b Qui diligit cordis mūdiciā:nō solū corꝑis/q̄ tm̄ signū est pfectę mūdicię siue vestis: c Ꝓpt gratiā labioꝛ suoꝛ.i. rectę doctrinę/et rectę ꝓdicationis: d hēbit amicū regē.i. christū. Un Job.xv.b. Vos amici mei estis si feceritis q̄ ꝑcipio vobis oīa:quor̄ vnū est obseruātia mūdicię cordis. Un Matth.v.a. Beati mūdo corde:quoniam ipsi deū videbūt. Et Esa.j.e. Lauamī/mūdi estote/ auferte malū cogitationū vr̄arum ab oculis meis. De ꝑ dicē spōsus ad spōsā in Ps. Diffu Ps.44. sa ē gra i labijs tuis: ꝓpea bñdixit te de⁹ i ęternū. Sz nūquid q̄ nō hz cordis mūdiciā/cessare debet a doctrina et ꝓdicatiōe veritatis? Rndeo: Si non sit notor⁹ et habet officiū / nō debet cessare. Un Ozigen. Nolo duplicitati crimis eē re⁹: vt et bona nō faciā: et bona q̄ noui taceā. e Oculi dni custodiūt sciētiā/ veritat̄ i eccl'ia. Sola em̄ misericordia dni q̄ significat ꝑ oculos/custodit scia veritat̄ i eccl'ia. Undiq̄ em̄ ipugnat scia veritatis: Exteri⁹ a falsitate hęreticor̄: interi⁹ a vanitate doctor̄ et ꝓdicator̄: q̄ dimissa vel ignorata vr̄itate docēt et ꝓdicant vanitatē. Esa.v.c. Uę qui trahitis iniq̄tatē in funiculis vanitatis.i. verbis subtilib⁹ philosophor̄ et inutilib⁹. Et Esa. xix.b. Cōfundent q̄ opabant linū/ plectentes et texentes subtilia:et erūt irrigua ei⁹ fiactentia.i.arentia. Sap.xiij.a. Uani sunt oēs hoies i quib⁹ nō est sciētia dei:et de his q̄ vident bona nō potuerūt itelligere eū q̄ est. Uel oculi dni:intelligūt ꝓlati/doctores/ꝓdicatores:qui custodiūt scientiā ecclesię:q̄si dispēsatores dni,j. Cor̄.iiij.a. Sic nos existimet hō vt ministros christi

stros christi: ⁊ dispēsatores misteriorū dei. Sz iā grīs int dispē
Phil.2.c. satores/ vt fidelis qs inueniat. Oēs em q sua sunt quērūt: non
que iesu christi. Malach.ij.b. Labia sacerdotis custodiunt
scientiā: ⁊ legē ex ore eius requirūt: quia angel⁹ dñi exercituū
est. Itē custodiūt scientiā in eccl'ia sicut canes latratu sacrarū
obiurgationū / arcētes ab ea dęmones ⁊ hęreticos ⁊ oēs ma/
los suggestores tanq̄ latrones: Et ideo di/
cūt vigiles ⁊ custodes. Cant. .iij.a. Inuene/
rūt me vigiles q custo
J.23.c. diūt ciuitatē. Et Esa.
lxij.b. Sup muros tu
E os hierusalem cōstitui
custodes: tota die ⁊ to
ta nocte in ppetuū nō
tacebūt. a Et sup/
plātank/a dño: b
Verba iniq.i. hęre/
tici/vl cuiuslibet mali:
qz nō habēt fūdamētū
rectę intētiōis/ aut fir/
mamētū vītatis: ⁊ ventū vanitatis/aut vacuū falsitat. c Di/
cet/i aio suo: piger/ad bona opa/ad pfessionē fidei quā corde
tenet. De q.ē.xviij.b. Pigr deūcit timor. Itē.ē.vj.a. Vade
ad formicā o piger. Et.xiij.a. Vult ⁊ nō vult piger. d Leo
ē foris.i.psecutor vel diabol⁹ q me occidet/si fidē cōfiteor: vl
acrius impugnabit/si aperte benefacio. Et hoc est qđ sequit:
e In medio platęarū occidendus sum.i. veniens in
publicū per bona opera acrius tęptatus/aut conuitijs et irri/
sionib⁹ cōfusus/aut iniurijs affectus/aut tormētis lacessit⁹ suc/
cumbā. De hoc loco sumptū est illud qđ cōmuniter dicit: Pi/
ger seruus ppheta est. f Fouea pfunda os alienę: id
est oscula ⁊ vbera meretricis/ vel cuiuslibet etiā mulieris. Vñ
j.xxiij.c. Fouea pfunda est meretrix: ⁊ puteus angust⁹ aliena:
quia ex quo aliquis semel in eam lapsus fuerit/ vix exire pōt.
Vñ Osee. v.b. Nō dabūt cogitatiōes suas vt reuertāt ad de/
um suū: qz spūs fornicatiōis i medio eorū. Vel potest intelligi
de eloquētia sciētię sęcularis: q̄ quasi meretrix auditores suos
allicit/adeo vt nō sit fouea a qua facil⁹ nō explicarēt se homi/
nes. Spōsa em intellect⁹ homis est sapiētia cęlest. Vñ Sap.
viij.a. Quęsiui spōsam eā mihi assumere: et amator fact⁹ sum
formę illi⁹: Mūdana vo sapiētia/meretrix est. Exponit etiam
de mūdana felicitate/⁊ de carnali voluptate: quę significant p
malā mulierē: de qua habes cōcordantias. ē. ix.c.j.xxiij.c. Et
Eccl'i.ix.b.et.xxv.c.et.xxvj.b.et Eccs. vij.d. Esa.ij.c. Apoc
xvij.a. g Cui irat⁹ est dñs/incidet in eam: Nam me/
rito supbię sępe dñs pmittit cadere hominē in fornicationē: vt
dicit Gregor⁹ in moral. h Stulticia colligata est/ q̄si
in quodā fasciculo: i In corde pueri: nō ętate/ sed sensu.
Hieremias em puer pphetauit: Hiere.j.b. Et daniel puer iu/
dicauit senes/⁊ vicit: Daniel.xiij.f. Unde Beda. Pueros di/
cit aios stulticię vel inertię vel lasciuię deditos: quos necesse ē
castigari disciplina prudentū. k Et virga disciplinę: id
correctio prudentū: l Fugabit eam: sicut ventilabrū fu/
gat muscas: ⁊ virga pulueręm ⁊ pediculos. Colligata dicit: qz
quasi violēter detinet stulticia in corde homis: qz cor ppr̄ius
Mystice loc⁹ ē sapiētię. Mystice: Puer intelligit popul⁹ iudaic⁹/ i
In corde/ cui⁹: colligata ē stulticia / litteralis intelligē/
tię: Quā fugauit: k Virga disciplinę. i. crux passiōis dñi/
cę: p quā referata sūt mysteria spūalis itelligētię. m Qui ca
lūniat pauperē/ trahēdo in cām: n Ut augeat diuiti/
as suas/auferendo paupi sua: p Dabit ipse ditiori/se. s.
regi vel alicui pncipi: q Et egebit: ad litterā. Unde Esa.
xxxiij.a. Vę q̄ pdaris/nōne ⁊ ipse pdaberis: Et Habacuk.ij.b.
Quia tu spoliasti gentes multas: spoliabūt te oēs q̄ reliq̄ fue/
Mystice rint de pplis. Mystice: m Qui calūniat paupē/spū. i.
quēlibet iustū/detrahēdo virtutib⁹ ei⁹: n Ut augeat/p eius
vituperationē: o Diuitias suas. i. būanę laudis gloriaz quā
grit: p Dabit ipse ditiori/se: ⁊ egebit. i. illud bonū qđ vi
debat habere/ vel qđ habiturus erat: auferetur ab eo: ⁊ dabit
habēti ⁊ abūdabit. Un Luc.xix.d. Auferte ab eo mnā ⁊ date
illi q̄ decē mnas hab t. Et dixerūt ei: Dñe/habet decē mnas.
Dico aūt vobis: qz omni habēti dabit/⁊ abūdabit: ab eo aūt
qui nō habet/⁊ qđ habet auferet ab eo. Vel sic: m Qui ca
lūniat pauperē/detrahēdo famę vel scientię eius: n Ut
augeat diuitias suas. i. famā ⁊ sciaz suā: p Dabit ipse:
diuitias suas velut no/
lit: ditiori/se. i. deo q̄
auferet ab eo ad min⁹
in morte: ⁊ q̄nq̄ in p/
senti: q Et egebit/
ppetua egestate. Un Al. fore
Job. xx.b. Diuitias
q̄s deuorauit euomet/
et de ventre ei⁹ extra/
het eas de⁹. Auctori/
tas. Rapina ē etsi alie/
nā gloriā mētiendo nō
corrūpis/si silendo se/
pelis/alienā obfuscas:
qz priuatā gloriā cogi
tas. r Fili mi ⁊c.

Hic mutat stilus loquēdi. Triplicē em modū loquēdi hz salo/ Tert⁹ mod⁹ quendi salomonis in hoc libro
mon i hō libro. In pma pte hui⁹ libri loqt salomō q̄si pr̄ ad fi/
liū diuti⁹ disputās de bonor ⁊ malor ptib⁹: Et hoc vsq̄ ad
decimū capitulū: Ibi em mutauit salomon stilū: nō ad filiū/
sed secū ratiocinādo alternis versib⁹/de bonis ⁊ malis dispu/
tans: Et hoc mō pcessit vsq̄ huc. Nūc vo reuertit ad prior
stilū: vt ad eū quē doceat verba faciat: pulcherrimū initiū no
ue locutiōis plibās: vt ille cui loquit aures apponat. Un dic:
r Fili mi/cui seruat hęreditas paterna: s Inclina/p hu/
militatē ⁊ attentionē: t Aurē tuā/nō tam exteriorē q̄ inte/
riorē. v Et audi verba sapientiū/qui nō loquunt nisi
bona ⁊ vtilia quę sapiūt. Eccl'i.vj.d. In multitudine pbyteror
prudentiū sta: ⁊ sapiētię illor ex corde cōiungere. x Appo
ne aūt cor ad doctrinā meā/intelligendā ⁊ faciendā: y
Quę pulchra erit tibi/in futuro super oia alia dogmata:
q̄uis pmo videat aspera. Un Eccl'i.vj.c. Q̄ aspa est nimiū
sapiētia indoctis homib⁹: ⁊ nō pmanebit in illa excors. Tūc
inq̄ pulchra erit tibi: z Cū seruaueris eam in ven
tre tuo. i. intimo corde tuo. s. intellectu et affectu. a Et
tūc/redūdabit in labijs suis/ p pdicationē: b Ut sit
in dño/nō in te: c Fiducia tua. q. d. si inclnaueris aurē
tuā ad audiēdū vba sapiētū: ⁊ apposueris cor ad itelligēdū: et
custodieris in vētre memorię: ⁊ pdicaueris ore ⁊ ope: tūc erit
fiducia tua in dño. Un. ē. ij.a. Fili mi si suscęperis sermones
meos ⁊c. d Un ⁊ ostēdi eā tibi hodie. i. in vita pśenti:
postq̄ cessabit ois doctrina hois: Sz erūt oēs docibiles deo. Esa.54.d.
Un Hiere.xxxj.f. Nō docebit vltra vir pximū suū: ⁊ vir fra Job.6.a.
trē suū/dicens: cognosce dūm: oīs em cognoscēt me a mini/
mo vsq̄ ad maximū/ait dñs. Un Cant. ij.c. Hyems trāsijt:
id ē vita pręsens: imber doctrinę ⁊ pdicatiōis abijt ⁊ recessit.
e Ecce descripsi eā tibi triplicit. i. in trib⁹ habēdā. s. in
cogitatiōe/locutiōe/opatiōe. Jn his trib⁹ debet vnusq̄sq̄ pol
sidere sapiētiā. Un Beda. Cogitare/loq̄ ⁊ ope exercere sapiē
tiā pcipit salomon: quę triplex descriptio toto hō libello resul/
get. Descripsi eā/inq̄/triplicit: f In cogitatiōib⁹. i.
ad cogitādū interi⁹ corde. g Et scia. i. ad docēdū exterius
ore ⁊ ope. Ecce triplicit descpta est sapia/ad cogitādū/ad lo/
quēdum/ ⁊ ad opandū: Sic debet eā habere ois doctor: ⁊ sic
debet eā recipere ois auditor: vt. s. sciat/dicat/faciat. Et posl/
set quęrere filius salomonis: Quare ita tripliciter descripsisti
mihi sapiētiā: ⁊ Respondet salomon: h Ut ostēderē tibi
firmitatē/ sapiētię: qz in his trib⁹ firmat sapiētia in homie:
scz cogitatione/locutiōe/operatiōe. Unde Eccs. iiij.c. Funi/
culus triplex difficile rumpit. Et ita ostēderē tibi: i Elo/
quia veritatis respondere exhis: id est p hęc: k Il/
lis qui miserunt te/audire verba sapientię. Et qui mi/
serunt eū: Christus et tota ecclesia / quę ab eo eruditi expe/
crat. Omnes enim qui sapientiam audiunt: ⁊ qui non audiunt
missi sunt audire sapientiam/ad docendum totam ecclesiam.

Et q̄liter vnusquisq̄

Et qualiter vnusquisq; audierit ⁊ docuerit/oportebit ī die iudicij respōdere. Propter qō dicit Abacuk.ij.a. Super custodiam meā stabo ⁊ figam gradum super munitionem: ⁊ cōtemplabor vt videā quid dicat mihi: ⁊ quid respondeā ad arguentē me. Et respōdit dñs mihi ⁊ dixit: Scribe visum ⁊ explana eū super tabulas vt p/currat qui legerit eū. Unde Job. xxxj.b. Quid faciā cum surrexerit ad iudicandū deus: ⁊ cum quęsierit quid respondebo illi: Et paulopost subdidit .d. Librum scribat ipse q̄ iudicat vt in humero meo portē illum et circūdē illū q̄si coronā mihi: per singulos gradus meos p̄nūcia/

B

a Mō facias violentiā pau/
b peri/quia paup est: nēq; cō/
c teras egenum in porta: quia
e dñs iudicabit causam eius:
f g ⁊ cōfiget eos qui cōfixerūt
b animā eius. Mōli esse amic⁹
i k l hōmini iracūdo: nēq; ambu/
m n les cū viro furioso: ne forte
o discas semitas eius: ⁊ sumas

p scandalū aię tuę. Mōli esse
q cū his qui defigunt manus
r s suas: et qui vades se offerūt
t v p̄o debitis. Si eiⁿ non ha/
x y z a b bet vnde restituat: qđ cau/
c sę est vt tollat operimentum
de cubili tuo: Me trāsgre/
diaris terminos antiquos:
o quos posuerunt patres tui.

Dystice

Wystice

Mōli esse cū his. i. de numero eorū: q Qui defigūt manus suas. i. temere p̄sumūt fideiubere p sub/ditis/redditurī rationē p omnib⁹. r Et q̄ vades se offe/runt p debitis. i. aīas suas obligāt p omīb⁹ peccatis sub/ditor⁹ q̄ curabunt ea. Ūñ. iij. Regū. xx. g. Custodi virū istū: q̄ si lapsus fuerit erit aīa tua p aīa ei⁹. v Si eiⁿ nō ha/bet/ille p quo spopōdisti: x Ūñ restituat/censū quē de/bet deo. s. fidē ⁊ opa: ⁊ p̄terea qđ accreuit p pctā: y Quid causę est. i. q̄ causa te impellit ad h̄ vt te vadē p illo offeras: z Ut tollat. i. vt tolli faciat in die iudicij: a Opimētū/ vtutū: b De cubili tuo. i. de p̄scia qua indut⁹ videbar⁊ qñ spopōdisti p illo. c Me trāsgrediar⁊ termios antiq̄s .i. termios antiq̄t. s. tmios fidei/ doctrinę/sermonū/exēplor. d Quos posuerūt p̄res tui. i. doctores/p̄liarchę/p̄bę/ apl̄i/expositores. Exo. xix. d. Contestare p̄lm ne forte velit trāscēdere tmios ad videndū dñm: ⁊ peat ex eis plūma mltitudo. Hoc ē q̄ religiosos ⁊ p̄latos q̄ p puis domūculis p̄decessor⁹ suor⁹ ędificāt sibi magna palatia. Ūñ beat⁹ Berñ. cū ī q̄dā abbatia ędificia magna p̄structa vidisset/dixit: Cito recessim⁹ a vijs patr⁹ nr̄or⁹. Jō autē bonū ē nō trāsgredi tmios antiquos: q̄ infra limites ē securitas/ et in marchijs est guerra.

Vidisti virū velocē

Ps. iii. bo illū: et quasi p̄incipi offeram eū. Ps. Jocūdus homo qui miserē ⁊ cōmodat: disponit sermones suos in iudicio: ad respondendū iudici. a Non facias violentiā pauperi/ cuilibet: ⁊ maxime christo qui p nobis pauper factus est intātū/vt non haberet vbi caput suum reclinaret: Matth. viij.c. b Nec; cōteras egenum/ quēlibet vel christū: c In porta: id est in iudicio iniuste iudicādo: vel ei iusticiā denegādo. Deut. xvj.d. Judices ⁊ magistros cōstitues ī omnib⁹ portis tuis vt iudicēt p̄plm iusto iudicio: nec in alterā partē declinēt: Mō accipies p̄sonā nec munera: q̄ munera excęcāt oculos sapientū ⁊ mutant verba iustorū: iuste q̄ iustū est exequaris. Rationem autē quare non est cōterendus egenus/subdit salomon: d Quia domin⁹ iudicabit/in futuro: e Lausam ei⁹. s. paupis ⁊ egeni: quia dño derelictus est paup ⁊ orphano ipse erit adiutor. f Et configet. i. ęternaliter in anima ⁊ corpore pdet: g Eos qui confixerūt animā ei⁹: id est iudices/qui eum cruci affixerunt. Zach. xij.c. Aspicient ad eū quē cōfixerunt: ⁊ plangent eum planctu quasi sup vnigenitū: ⁊ dolebūt sup eum sicut doleri solet ī morte p̄mogeniti. Idem habes Apoc. j.b. Vel/configet eos qui cōfixerunt animā eius .i. filios suos quos dilexit vt animā suā: imo plus q̄ animā suā: quia p̄o ipsis illam dedit: Joh. xv.b. Et Hiere. xij. Reliqui domū meā: dedi dilectam animā meā.

Ps. 9.

b Mōli esse amicus: id est familiaris: i Homini iracundo: id est qui libenter irascit: quia molestas et onerosas facit amicitias: vt dicit Tulli⁹. Generaliter verū est hoc: quia omnis mala societas fugienda est: quia a cōuictu formant mores. Et corrumpūt bonos mores colloquia p̄ava. j. Corinth. xv.d. Tamē sicut dicit Beda: perfecti quersos p̄rimos suos nō debent fugere: quia sępe illos ad bonū trahunt: nec ipsi ab eis puertunt. Hiere. xv.d. Ipsi cōuertent ad te: ⁊ tu non conuerteris ad eos. Infirmi ꝯo societatem malorū debent vitare inquātū possunt/ne mala quę frequēter aspiciūt ⁊ corrigere nō valēt inciptāt imitari. Dystice b Mōli esse amic⁹ hoi iracūdo. i. iudęo: q̄ vesana mente christū ⁊ discipulos suos p̄secutus est. k Nec; ambules/ quasi socius: l Cum viro furioso: id est cum quolibet aperte peccante/vl̄ iudęo: m Ne forte discas/ex cōuictu: n Semitas eius: quibus currit ad infernū. o Et sumas scandalum animę tuę: id est offendiculū peccati quo corruas in infernum. Eccl. xiij.a. Qui tetigerit picem inquinabit ab ea: ⁊ qui cōmunicauerit superbo/ induet superbiā. Ps. Cū sancto sanct⁹ eris ⁊c. Hiere. xv.d. Nō sedi in cōcilio ludentiū: ⁊ gloriatus sum a facie manus tuę. i. auxilij vel flagelli tui. p Mōli esse cū his qui defigunt manus suas/ spondendo p aliis: r Et qui vades: id est respōsores siue fideiussores: s Se offerunt/non requisiti: t P̄o debitis/alienis: ad litteram. Non p̄hibet societatem eorū: sed monet ne libēter fideiubeat p̄o alio. v Si enim non habet/ ille debitor p̄ncipalis: x Unde restituat/creditori debitū. y Quid causę est/ certe: z Ut tollat/ipse creditor/ operimentū de cubili

Ps. 17

12. q. 2. c. in/le/gibus. et. 7. q. 1. c. si ꝙs epūs. et. 13. q. 1. c. 1. et. 24. q. 3. c. trāsfert. et. 25. q. 1. c. 3. et. 93. dist. c. diaconi sūt. x. eteni. et de sepul. c. 1.

a Vidisti virū velocem in ope suo.i.strenuum ꝛ solli/
citū /nihil de cōtingentibus omittentem: b Coram regi/
bus.i.apostolis: c Stabit/i die iudicij:q; eox iussa strenue
impleuit. d Nec erit ante ignobiles.i.nō erit in sinistra
cum ignobilibus ꝛ reprobis doctoribus/quox cauit errorem.
Eccl. xxxj.c. In oīb⁹
opib⁹ tuis esto velox ꝛ
oīs infirmitas ñ occur/
ret tibi. Hęc ē veloci/
tas strenuitatis/q̄ bo/
na est. Est autē veloci/
tas temeritatis/q̄ mala
est.ij. Regl.ij.d. Asa/
hel cursox velocissim⁹
fuit q̄si vn⁹ de caprei
q̄ montib⁹ in siluis.

a Vidisti virū velocem in ope
b suo: cōrā regibus stābit: nec
d ert ante ignobiles.

A Quando Ca.XXIII.
e q sederis vt cōmedas cū
f p̄ncipe: diligēter at/
g tende quę posita sunt ante
i faciem tuā: et stātue cultrum
k in gutture tuo/si tāmē habes
l

Expo. Ca.XXIII
Quando se/
q deris vt ꝛc.
Littera moralis est hic. Ad litterā enim in cōuiuijs p̄n
cipū ꝛ magnatū splendidior et delicatior et copiosior solet esse
apparat⁹ ciborꝫ et potuū: vnde facilius excedit ibi modus/vel
in loquēdo/vel i comedēdo/vel bibēdo: Ideo monet salomon
ibi mensurā discretiōis habere/in verbo/in cibo/in potu: vt nō
prior ibi loquaris: nec prior incipias comedere: sed prīm⁹ desi
nas causa disciplinę/nec aliquid quęras: sed illa q̄ apposita fue/
rint in pace ꝛ honeste comedas. Et hęc omnia planius habes
Eccl. xxxj.b. vbi dicit: Sup̄ mēsam magnā sedisti: non apias
sup illam faucem tuā prior: ne extendas manū tuā prior: ꝛ inui
dia cōramiat⁹ erubescas: nec cōprimaris in cōuiuio vino. Cō/
tinentiā ergo ꝛ temperantiā in mensa materiali docet esse ser/
Mystice uanda/tam ecclīasticus q̄m salomon. Mystice/autē docet cau
telam ꝛ modū esse tenenda in mensa sacrę scripturę ꝛ euchari/
stię. Dicit ergo: e Quādo sederis/non iacueris vt por/
cus/sicut multi facitū: nec steteris/sicut pueri: sed quando se/
deris honeste vt decet/ f Vt comedas: ad reficiendū/non
ad delectandū: g Cum p̄ncipe/quocūq; seculari vel eccle/
siastico. b Diligēter attende quę posita sunt ante
faciē tuā: nō expectās melioza/circūspiciēs huc ꝛ illuc: sed ea q̄ ante te sūt posita cū diligētia ꝛ attentiōe sume sine
excessu. i Et statue cultrū: id discretionē: k In gut/
ture tuo: ne.s.loquēdo vel comedendo vel bibendo excedas.
Gutture comedit cibus ꝛ formak locutio: ideo pro locutione
simul ꝛ comestione ponit. Cultro secatur ꝛ scinditur: et ideo p̄
discretiōe ponit: qua bona a malis/sufficiens a supfluo sepak.
l Si tamen habes in potestate animam tuam.i.si
tui iuris es: nec a principe compellaris loqui vel bibere vel co
medere: Et tamē etiā i omib⁹ seruādus est modus: nec statim
acquiescendū est ei/cum precipit loqui vel bibere. Unde Eccl.
xiij.b. Aduocat⁹ a potētiore discede: ex hoc em̄ magis te ad/
uocabit: ne improbus sis ne impingaris: et ne longe sis ab eo/
ne eas in obliuionem: ne retineas ex equo loqui cum illo/nec
credas multis verbis illius: ex multa em̄ loquela temptabit te.
m Ne desideres de cibis eius in quo est panis mē
dacij: id est ne desideres comedere cibos acquisitos menda/
Mystice cio/siue dolo/siue iniuste quolibet modo. Mystice: e Cū
sederis cum p̄ncipe: id est cum magistro vel p̄dicatore:
f Vt comedas.i. vt pane verbi dei reficiaris: quia nō in so
lo pane viuit hō ꝛc. Deut.viij.a. b Diligēter attende q̄
posita sunt ante faciem tuā.i. diligēter inuestiga sensum
scripturę tibi appositę: vt illū sequar⁊/ nō tuū ponas. Joh.v.
f. Scrutamini scripturas in quibus putatis vos vitā habere.
i Et statue cultrū.i. discretionē: k In gutture tuo.i.
in locutiōe tua/ne temere q̄d exponas vel intelligas vel loq̄ris.
Eccs.v.a. Nec temere quid loquaris: neq; cor tuum sit velox
ad p̄ferendū sermonē corā deo. Interl. Uoti vel nimis inq̄si/
tę diuinitatis. Hoc nō seruauerūt iudei/Exo.xix.b.q̄ dixerūt:
Exo.24. Omnia quę p̄cepit nobis dn̄s facimus: ꝛ postea adorauerūt
vitulū: Exo.xxxij.b. l Si tamen habes in potestate
animā tuam: id est sobriam/non deprauatā vitio vel erroze.

m Ne desideres de cibis eius in quo est panis mē
dacij.i. ne desideres audire magistrū q̄ dulcedine mēdacij/
vel falsitate palliata/vel vanitate philosophica/vel adulatiōe
auditores decipit. Uel/panis mēdacij/potest dici p̄sens fe
licitas vel scientia secularis: quę vident reficere/ꝛ oīno exina/
niunt. De hoc pane dicti est.ꝫ.ix.d. ibi: Aq̄ furtiuę dulciores sunt Al. †potātes
et panis absconditus suauior. Et. xx.c. ibi:
Suauis est hoi panis mēdacij. Et Job.xx.
b. ibi: Panis eī⁹ i vte
ro illi⁹ vertet in fel aspi/
dū. Jtē ō mēsa eucha/ †Aliter de
ristię exponit: e Cū Al. †facians
sederis/ad mensam
altaris spūali sessione:
q̄ ē q̄es mētis: f Vt
comedas cum principe.i.cum christo.i.reficiaris in eo:
ꝛ ipse in te. Apoc.iij.d. Ego sto ad ostium ꝛ pulso: si q̄s au/
dierit vocem meā ꝛ aperuerit mihi ianuā introibo ad illum: et
cęnabo cum illo/ꝛ ipse mecū. b Diligēter attende quę
posita sunt ante faciem tuam/ad manducandū: q; pa/
nis ē vitę qui de cęlo descēdit: et vinū vuę meracissimū/ calix
inebrians ꝛ p̄clarus/agnus anniculus ꝛ imaculatus: tuum est
quęrere lactucas agrestes: ꝛ sic poteris facere phase. Sed ca/
ue ne sit i domo tua fermētatū: Et hoc ē q̄d dicit.j. Corinth.
xj.g. Probet semetipsum homo et sic de pane illo edat: et de
calice bibat: qui em̄ māducat ꝛ bibit indigne/iudiciū sibi mā/
ducat ꝛ bibit/nō dijudicās corpus domini. Attēdere ergo de/
bes diligēter: vt sicut dei filⁱ seipsū tibi in cibū apposuit/ q̄si
agnum imaculatū: ita ꝛ tu te ei apponas mundū ꝛ imaculatū
vt digne ab eo comedi possis ꝛ trāsci in corpus ecclesię. Tu
em̄ in hac mensa potius māducaris ab eo q̄m māduces ipsum.
Sicut de ipo dixit Augustin⁹ in libro confessionū. Cib⁹ sum
grandiū: cresce ꝛ māducabis me: nec tu me mutabis i te: sicut
cibum carnis tuę: sed tu mutaberis in me. Hoc est quod dicit
hic fm aliā translationē: Ad mēsā diuitis sedisti: scito
q̄m talia oportet te p̄parare. Ergo si ipse pro te mortuus
est: ꝛ tu ppt ipsū debes eē parat⁹ mori. Sz multi se apponūt ei
velut serpentes per detractionē: vel leones per iracundiā: vel
vrsos p gastrimargiā: vel porcos p luxuriaz: vel bufones per
malignitatē: vt recte posset dicere dominus cum petro: Act.
x.c. Absit a me domine: quia omne cōmune et imundū non
comedi. i Et statue cultrū/pęnitudinis/quo iugulet ve/
tus homo: k In gutture tuo/cōfitendo peccata. l Si
tamē habes in potestate animā tuā: id est si habes in
anima tua potestatē vitandi peccata ꝛ cofitendi: vt sit hypal/
lage: aliter nō est accedendū. m Ne desideres de cibis
eius in quo est panis mendacij: id est hęretica doctri/
na vel carnalis voluptas. n Noli laborare/ vltra mo/
dum: o Vt diteris/pecunia vel scientia: quia qui amat di
uitias fructū non capiet ex eis: Eccs.v.b. Et qui volunt diui/
tes fieri incidunt in temptationē ꝛ in laqueum diaboli.j. Ti/
mnth.vj.b. Tamē appetere scire bonū est: sed propter virtu/
tes/nō ppter se: nō ppter scire/ sed ppter viuere. p Sed
pzudentię tuę: id est inquisitioni: q Bone modū/vt
nō transgrediaris inquirendo terminos antiquos: vt.ꝫ. dicit
ca. primo.d. Quia nō plⁿ sapere q̄m oportet sape: sed sapere
ad sobrietatem: Roma.xij.a. Et Eccl.iij.c. Altiora te ne q̄/
sieris. r Ne erigas oculos tuos/ iteriores: s Ad
opes/ diuinitatis pscrutandas: t Quas non potes
habere/ in hac vita: quia tm̄ ciuibus cęli patent. Et hoc est
quod sequit: v Quia faciēt sibi pennas quasi aqui/
lę ꝛ volabunt in celum. Unde Cant̄.vj.b. Auerte ocu/
los tuos a me: quia ipsi me auolare fecerūt. Quia quāto ma/
gis cogitatur deus: tanto incōprehensibilior reperitur. Ps. Ps.65.
Accedat homo ad cor altum ꝛ exaltabitur deⁱ. Roma.xj.d.
O altitudo diuitiarū sapiętię ꝛ scietię dei/q̄m incōprehēsibilia
sunt iudicia

sūt iudicia eⁱ⁹ t iuestigabiles vię eⁱ⁹. Mihilominꝰ verū est de gl̄ia t de diuitijs mūdi: q̄ sic̄ vmbra fugiūt amatores suos et diligūt p̄ceptores. Usi eas appetere nihil aliō ē q̄z seq̄ ventū. Eccl̄j.xxxiij.a. Quasi q̄ apprehēdit vmbrā t pseq̄t ventū: sic t q̄ attēdit ad visa mēdacia. Osee.xij.a. Ephraim pascit ventū t seq̄t estū: tota die mendaciū et vastitatē multiplicat. a Ne comedas cū homine inuido: quia inuidus homo multum estimat quicq̄d p alio facit. Usi Eccl̄j.xx.b. Datus insipientis nō erit vtilis tibi: oculi eni illiⁱ⁹ septemplices sūt: exigua dabit t multa imp̄operabit: t aptio oris illiⁱ⁹ inflāmatio ē. Inuidia eni ē illa fera pessima: de q̄ dicit Iacob. i. christus/Gen̄.xxxvij.g. Fera pessima deuorauit filium meū Ioseph. Pessima recte dicitur: q̄z cōiurata ē in mortem oīm bonoꝝ. Alia vitia impugnāt solum bona sibi cōtraria: hęc aūt oia bona impugnat et in oīmbⁱ⁹: et ideo cūctis vitijs perniciosior est. Et ideo de inuido dicit Eccⁱ⁹.xj.b. Est homo marcidus egens recup̄atiōe: plus deficiens virtute et abundās pauptate t oculus dei respexit illum ī bono. De inuido inuenies Eccl̄j.xj.xij.xiij. Mystice a Ne comedas/panē scripturarū: b Cū hoie inuido: id est cū hęretico. c Et ne desideres cibos eius. i. doctrinā eius multiplicem t vanā t fallacē. d Uān in similitudinez arioli/qui iuxta aras in fibris animaliū de futuris vt volebat diuinabat. e Et cōiectoris/somnioꝝ: estimat. i. exponit: f Qđ ignorat/de scripturis. q. d. non est bonum loqui vel disputare de scripturis sacris cum hęretico: q̄z inuidet saluti hominū fideliū: t magis intendit decipe q̄z instruere. Et sicut ariolus t p̄iector somnioꝝ diuinant de futuris q̄ nesciunt t sępe fallunt: ita hęretici quę non intelligūt in scripturis interp̄tant vt libet. Multi etiam doctores t discipuli catholici p̄ vitio laborant. De quibⁱ⁹ Hiere.xxiij.d. Uisionē cordis sui loquunt non de ore dñi: dicūt his qui blasphemāt me: locutⁱ⁹ est dñs/pax erit vobis. Et per totum capitulū de hoc inuenies. Dico: a Ne comedas cum inuido: id est cū hęretico: q̄z/estimat qđ ignorat/dicens: g Como/mede/id est age quod doceo: b Et bibe. i. disce qđ doceo. Hoc inquā/ i Dicet tibi/si cum eo comedas. k Et mens eius non est tecum/in his quę docet: quia multa docet q̄ nō credit: sed ad sui palliationem in p̄ncipio dicit ea. Uel/ i Dicet tibi comede/difficiliora. b Et bibe/facilioza. k Et mens eius non est tecū/sed p̄tra te: quia non intendit te docere veritatē/sed corrumpe p falsitatez. Et quare non debeat aliq̄s comedere panem doctrinę cum hęretico/ostendit salomon cum subiūgit: l Libos quos comederas. i. falsa dogmata q̄ didiceras ab eo: vel peccata q̄ feceras cum eo: m Euomes/ de necessitate: vel h̄ per cōfessionē t pęnitentiā: vel in futuro per pęnam ęternā. n Et perdes pulchros sermones tuos: quibⁱ⁹ ei humilit̄ fauisti. Nō ē aūt hoc a libero arbitrio/q̄ aliq̄s ad hmōi vomitū adducat: sed a gr̄a dei: Qđ significatū ē Job.xvij.b. vbi legit̄ q̄ Iesus p̄imo ductus est ī domū annę: qui interp̄tatur gratia: deinde ad domū caiphę: qui interp̄tat vomitus. Et de hoc vomitu dicit Eccl̄j.xxxj.c. Si coactus fueris in edendo multum: surge e medio t vome t refrigerabit te/t non aduces corpori tuo infirmitatem. Hiere.xxv.e. Bibite et inebriamini t vomite t cadite. Qui modo per pęnitentiaz non vult vomere/ in futuro vomet/ velit/ nolit. Unde Job. xx. b. Diuitias quas deuorauit euomet: t de ventre eius extrahet eas dominus. Esa.xxviij.c. Omnes mensę repletę sunt vomitu sordiumq̄z ita vt non esset locus vltra. o In auribus insipientium ꝛc̄. Sicut p̄hibuit hęreticoꝝ doctrinā audire: ita p̄hibet modo ne immundis hominibus p̄assum arcana sacrę scripturę p̄dicent: Juxta illō Matth. vij. b. Nolite sanctū dare canibⁱ⁹: t nolite mittere margaritas ante porcos. Dicit ergo: o In auribus insipientiū. i. hominū inco: rigibiliū t īmundoꝝ: quibus non sapit correctio nec sacri eloquij suauitas: p Ne loq̄r/verbū dei: q Quia despicient doctrinā eloquij tui: licz suauē faciat melodiā. Sūt eni hmōi boies quasi ὀροσλυροσ onoslyros. i. asini ad lyzam: Unde coram talibus non est tangēda cithara sacrę scripturę: quia non audiūt aut p̄temnunt. Eccl̄j. xxij.a. Cum dormiēte loquit qui narrat stulto sapiētiā: et in fine narratiōis dicet: q̄s ē hⁱ⁹? Eccl̄j.xxxij. a. Ubi nō est auditⁱ⁹ non effundas sermonē. Quia sermo dñi quasi reliquię tractādus est: et ideo non est passim omnibus exponēdus. r Ne attingas paruulorū terminos: et agrū pupilloꝝ ne introeas: id ē ne diripias p violētiam possessiones pauperū pupilloꝝ. r Propinquus enim illorum: id est christus dñs: cuⁱ⁹ nomē est emanuel: Esa.vij.c. q̄ interp̄tatur nobiscum deus: y Fortis est: imo fortissimⁱ⁹. Job.ix.c. Si fortitudo q̄ritur/robustissimⁱ⁹ est. z Et ipse iudicabit contra te causam illorum: in futuro/qui modo tacet. Unde Eccl̄j. xxxv.c. Deprecatio/nem lęsi exaudiet dñs: t nō despiciet p̄eces pupilli nec viduam si effundat loquelā gemitus. Nonne lachrymę viduę ad maxillā descendunt: t exclamatio eius super deducentē eas: A maxilla enim ascendūt vsq̄z in cęlum: t dñs exauditor nō delectabit in illis. Item Eccl̄j.xxj.a. Deprecatio pauperis ex ore vsq̄z ad aures pueniet t iudicium festinato aduenit illi. Mystice: Per paruulos t pupillos intelligunt simplices in fide: quoꝝ dñs tutor est: et angeli custodes. Usi Matth. xviij.b. Uidete ne p̄temnatis vnū de pusillis istis qui in me credunt: dico enim vobis q̄ angeli eoꝝ ī cęlis semper vident faciem patris mei q̄ in cęlis est. Quoꝝ terminos t agros qui attigerit. i. eorum bonam p̄uersationē inquietādo verbo vel exemplo lęserit: iudiciū dñi non euadet. Et hoc est: r Ne attingas paruulorum/spiritu. i. humiliū: s Terminos. i. fidei articulos t p̄ę p̄uersatiōis mores: q̄ sūt duo termini oīs vitę fideliū. t Et agrū pupilloꝝ. i. vitā t p̄uersationē humiliū: v Ne introeas/indętādo p̄bo vel exęplo. x Propinquⁱ⁹ eni illoꝝ. i. christⁱ⁹: q̄ p̄pinquus paruulorꝝ t pupilloꝝ dicitur: non solum būficioꝝ largitione: non solū naturę humanę p̄formitate: sed q̄z q̄ diu fuit in mundo pauperū magꝫ q̄ diuitū p̄sors fieri dignatⁱ⁹ est. Unde Luc̄. xv.a. Erāt approp̄inquātes ei publicani t pctōres vt audirēt illum: et murabant pharisęi t scribę dicentes: quia hⁱ⁹ pctōres recipit t māducat cū illis. y Fortis est/ad iudicandum paruulos suos: q̄ p ipso h̄ iniurias q̄nimit̄ patiunt. z Et ipse iudicabit p̄ta te: qui iuriaris pupillo: q̄ est in tutela eiⁱ⁹. a Causam illoꝝ/reddēs illis gl̄iam p patiētia sua: et tibi pęnā p iniuria tua. Zach̄.ij.b. O sion fuge q̄ habitas apud filiā babylonis: q̄z hęc dicit dñs exercituū: post gloriā tuā misit me dñs ad gētes q̄ spoliauerūt vos: q̄ eni tetigerit vos tanget pupillā oculi mei: q̄z ecce ego leuo manū meā super eos t erūt p̄dę his q̄ fuierāt sibi. Moraliť v Ne introeas agrum pupilloꝝ. i. p̄sciam humiliū vel pctōr/iudicādo eos vel eis detrahēdo. x Propinquⁱ⁹ eni illoꝝ. i. deⁱ⁹ q̄ p̄pe ē p̄scientijs singlorꝝ: q̄ solⁱ⁹ intuet cor. ī. Regⁱ⁹.xvj. b. et intētiones hoīm: y Fortis ē: q̄z eiⁱ⁹ irę nemo p̄t resistere: Job.ix.b. z Et ipse iudicabit p̄ta te cām illoꝝ: q̄z vsurpasti tibi iudiciū iudicās de occultⁱ⁹: qđ solⁱ⁹ dei ē. Mat. vij.a. Nolite iudicare t nō iudicabimi: in q̄ enī iudicio iudicaueritⁱ⁹/iudicabimi: sⁱ⁹ nō ī cęli. Cōtra hāc aūctatē t mādatū salomonis: ne attingas ꝛc̄. faciūt multi religiosi: iuxta q̄s

Mystice

Mystice

Moraliter

quos nullus pauper agrum vel vineā potest possidere: qz ip/si nolunt habere nisi agrum qui ꝯtinuat agro eoꝝ. Et de vineis similiꝫ faciūt. De quibus Esa.v.c.dicit: Vę qui coniū/gitis domū ad domū ꝛ agrū agro copulatis vsq; ad tm̄inū loci. Hic dicit quędam Glo.notabilis. Pars sacrilegij ē res pauperum non dare pauperibus. a In/

Al.ꝓpudētie s.13.d. Eccī.30.a. 45.dis.c.cum beat⁹.§.salomō et.23.q.4.c. displicet

Al.ꝓcutis

Al.tuū

Al.ꝓrecta

Eccī.2.b.

Pō.83.

Pō.36.

Mozaliter

a Ingrēdiatur ad doctrinam
b coꝝ tuū: et āures tuę ad ver/
c ba ꝓscientię. Nōli subtrahe/re a puero disciplinā: si enī
d pēr cussēris eum virga: nō
e f moriet. Tū virga ꝓ pēr cuti/es eum: et animā eius de in/
b ferno liberabis. Fili mi si sā/piens fuerit animus tuus:
i gāudebit tecū coꝝ meum: et
k l exultabūt renes mei cūm lo/cuta fuerit ꝓrectū labia tua.
m Nō ęmulet coꝝ tuū pctō/

grediat ad doctri/nam coꝝ tuū/pscru/tando spiritualē intel/ligentiaz: quę sub coꝝ/tice litterę abscondit. b Et aures tuę ad verba scientię/ingre/diantur humilit audiē/do.q.d. ausculta ꝓba sapientū/ꝛ retine coꝝ/de. Nō ē ꝓtra multos qui tm̄ auribꝰ philoso/phant/vt dic̄ apuleꝰ: et contra iudęos/q̄ so/lum litteram sectant exterius: de medulla sensus spiritualis non gustātes: q̄ bodie habēt multos socios: De quibꝰ ꝺr Mat. xij.d. Ecce mater tua ꝛ fratres tui foris stant quęrentes te: in figuris: in lꝭa: in coꝝtice exteriꝰ. Sed ipse ē intra: vnde coꝝde ingrediendū est ad ipsum nō auribꝰ tm̄. Eccī.vj.c. In omni aīo tuo accede ad sapiētiā: ꝛ in oī virtute tua ꝓserua vias eiꝰ. c Nōli subtrahere a puero disciplinā/verboꝝ ꝛ ꝓbe/rum: qz puer qui volūtati suę dimittit/parētes suos confundit. Eccī.xxx.a. Qui diligit filiū suū/assiduat ei flagella. d Si eni percusseris eū virga/disciplinę: e Nō moriet: im/mo viuet coꝝrectꝰ. f Tu virga/disciplinę: g Percu/ties eum: ꝛ animam eius de inferno liberabis. De hac materia inuenies .s.ij. et.iij. et.xiij. et.xiij. et.j.xxvj. Mozaliter Item Eccī.xxx.et.xxxiij. Item Deu.xij. Mozaliter: Per puerū intelligit caro vel subditus: qui nomine serui vel asini designat. b Fili mi si sapiens fuerit animus tuꝰ/illuminatus lumine cognitiōis/quo ad intellectū: et indulca/tus saporę suauitatꝫ/quo ad affectū: qz ista duo sunt in sapi/entia. s. lumē cognitionis/ꝛ saporꝭ suauitatꝫ. i Gaudebit tecū coꝝ meū. i. spūs. k Et exultabūt renes mei. i. caro subdita rōni. Exultatio carnis/morꝰ q̄dam est extrinse/cus ꝓcedens de gaudio interiori: sicut risus vel tripudiū: alit eni nō exultat caro. Pō. Coꝝ meū ꝛ caro mea exultauerūt in deū viuū. Ysa.ō.x.a. Filꝰ sapiens lętificat ꝓrem. Studere ḡ debet sapię filꝰ/vel subditꝰ ꝓpter ꝓis gaudiū/vl̄ ꝓpter gau/diū angelorꝝ: q̄ gaudēt sup vno pctōre pęnitētiā agēte: Luc. xv.b. l Cū locuta fuerint rectū labia tua/in iudicio ꝓfessiōis/teipsū accusando ꝛ deū iustificādo: m Nō ęmu/letur coꝝ tuū pctōres/in diuitijs ꝛ honorib⁹ tpalib⁹. Nō eni sunt nisi illusiones. Vñ dicit brūs Bern̄. Postq̄ dño ie/su in purpura illusum fuit: omnis purpura illusio est: sed maxi/me in clericis. Eccī.ix.c. Nō ęles gloriā ꝛ opes pctōris: nō eni scis q̄ futura sit illꝰ subuersio. Pō. Noli ęmulari i malig/nantibꝰ ꝛc. n Sed i timore dñi/filiali: o Esto tota die. i. toto tpe vitę tuę: p Quia/si hoc feceris/habeb̄ spē futurę brītudinis: q In nouissimo/fine huius vitę con/sequēdę. r Et ꝓstolatio tua. i. expectatio q̄ expectas coronā vitę post hāc vitam: s Nō auferet. i. nō frustra/bitur. Quis eni sperauit in dño ꝛ dereliꝰ est: Nullꝰ. t Au/di fili mi/aure coꝝdis: v Et esto sapiēs. i. et eris sapi/ens audiēdo. Eccī.vj.d. Si inclinaueris aurē tuā/excipies do/ctrinā: ꝛ si dilexeris audire/sapiēs eris. Vel/ t Audi/sa/pientiā ꝛ doctrinā recipiēdo: v Et esto sapiēs/in sapia ꝓmanēdo/coꝝde/oꝛe et ope. Multi eni sapiam audiūt ꝛ suscipiūt i vase coꝝdis: sed nō ꝓmanēt i ea. Eccī.xxvij.b. Nō sanctꝰ manet in sapia sicut sol: nā stultꝰ sicut luna mutat. Simile Esa.j.e. Lauami/mūdi estote. i. in mūdicia ꝓmanete. x Et

dirige in via/veritatis: y Animū tuū/per rectā intē/tionē: per christi imitationē. Nō eni debet rectum fieri/debet applicari regulę rectę. Regula recta/ē christi ꝓuersatio/ chri/sti eruditio: et est eadē regula: qz idē fecit qō docuit. Hui⁹ re/gulę quasi cuiusdā lineę rectę initiū est humilitas: qua seipsū exinaniuit formā serui accipiēs/venit in mū/dum. Termin⁹ ipsius est obediētia: qua pa/tri obediens vsq; ad mortem exiuit de mū/do. Medium est chari/tas: qua vixit in mū/do. Et sic humilitas induxit/ charitas de/duxit/ obediētia edu/xit de mūdo. Sap.x. b. Iustū deduxit dñs ꝓ vias rectas: ꝛ ostēn/dit illi regnū dei. Hęc est via recta/via ciui/tatis habitaculi/via ve/ritatis. Igit/dirige animū tuū in hac vita: imitādo christi humilitatem: qui cum esset diues ꝛ dñs omniū: factꝰ est ꝓpter te pauꝑ ꝛ seruꝰ omniū. Ad b te inuitat ipsemet/Matth.xj.d. Discite a me: qz mitis sum ꝛ humilis coꝝde. Item/dirige animū tuum in via/imitādo christi charitatē: vt sicut ipse aīam suā ꝓ te posuit: ꝛ tu ꝓ ipso et fratrib⁹ tuis animā tuam ponere sis paratꝰ. j. Joh.iij.c. In hoc cognouim⁹ charitatē dei: qm̄ ille animā suā ꝓ nobis po/suit/ꝛ nos debem⁹ aīas ꝓ fratrib⁹ ponere. Ad b inuitat etiā ipse Joh.xv.b. Hoc est ꝓceptū meū vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. Et quō? Ecce: Maiorē hac dilectionē nemo hz vt aīaz ꝛc. Item dirige animū tuū in via/imitādo christi obe/dientiā: vt sicut ille obediuit patri vsq; ad mortē: ꝛ tu similiꝫ obedias deo ꝛ ꝓlato tuo vsq; ad mortē. Primꝰ adā recessit a deo p inobediētiā: secūdꝰ adā p obediētiā redijt ad deū: ꝛ tu imitādo eum redi cū eo ꝛ post eū. Ad b te inuitat apls Col. iij.d. Filij obedite parētibꝰ per oia. Habe igit humilitatem/ charitatē/obedientiā. i. initiū/ mediū/et vltimū vię christi: et sic dirigeꝭ aīm tuū i via nō declinās neq; ad dexterā vel ad sinistrā. z Noli esse i cōuiuijs potatoꝝ: nec i come/sationib⁹ coꝝ q̄ carnes ad vescēdū ꝓferūt: Ad hraz: Nihil em̄ adeo obcęcat intelligētiā hoīs vt comestio ꝛ ebrie/tas. Unde Hieroꝰ. Venter pinguis nihil tenue pōt cogita/re. Osee.iiij.c. Vinum et ebrietas auferunt coꝝ. Mozali/ter/aūt de detractoribꝰ exponit: q̄ carnes ꝓmoꝝ in hmōi ꝓuiuijs conferūt ad vescēdū: faciētes fucticiū diabolicū: in q̄ qui detrahit apponit linguam: et qui libenꝰ audit apponit au/res: salsam dat q̄ de hoc gaudet. Primo dehortat salomon audire detractionē. Secūdo monet nō detrahere: vtrūq; em̄ pcm̄ est. Dicit ḡ: z Noli esse i cōuiuijs potatorū: id est in consoꝝtio eorum qui oꝝrobrijs alienę vitę se inebri/ant: a Nec in comesationibus eorum qui carnes ad vescendū conferunt: id est carnalia vitia aliorum re/ferunt audientibꝰ. b Quia vacantes potibus: id est delectantes in detractionibꝰ. c Et dantes symbola: id est audiētes detractiōes ꝛ ptes suas ibi ponētes. d Co/sumentur: id est absumētur igne ętherno/vel adinuicem de/trahendo. Gal.v.c. Si inuicem mordetis ꝛ comeditis: vide/te ne ab inuicē cōsumamini. Item Job.xxxj.d. Si nō dixe/runt viri tabernaculi mei: quis det de carnibus eius vt satu/remur. e Et vestietur pānis dormitatio: id est dor/miens in detractiōe/bonis gratuitis spoliatus/ solis natura/libus/inops et despectus in morte inuenietur. Vel ad litte/ram dormitans in pigritia vestietur pannis: id est vilibus in/dumentis quasi pauper ꝛ inops: Unde ꝛ pauperes pannosi dicunt: et iō dñs in signū pauꝑtatis natꝰ: pānis est inuolutꝰ: Luc.ij.b. De detractoribꝰ habes Eccī.xxxviij. Et Ro.j.d.

Audi patrē tuū

Pslm.2.a.

Mozaliter

a Audi patrem tuum/ naturalem vel spiritualem: b Qui genuit te/carnaliter vel spiritualiter. c Et ne cõtemnas cum senuerit/ tribulatione: d Mater tua/ carnalis vel spũalis.i.ecclesia q̃ iã nimis senuit: Est enĩ edentula:non habens dentes nisi putridos vel ꝓfractos. Thren. iij.b. Confregit ad numerũ dentes meos. Rugosa est in simulatoribus et dolosis/cũ tũ dicat apl's Epĥ.v. e. Christus dilexit ecclesiã ꝛ semetipsũ tradidit ꝓ ea vt illã sctificaret mũdans eã lauacro aq̃ in ꝑbo vitę vt exhiberet ipse sibi gloriosã ecclĩã nõ habentem maculam aut rugam. Sterilis etiaz est:q̃z fere oẽs viri eĩ⁹ spadones sunt:q̃ deflorare q̃dem ꝑit sed nõ generare. Eccĩ.xx.a. Cõcupiscẽtia spadonis deuirgi/nauit iuuenculã. Itẽ codẽ.xxx.c. Quid ꝓderit libatio idolo: Nec enĩ manducabit neq̃ odorabit: sic qui effugat a dño et portãs mercedes iniq̃tatis: vidẽs oculis ꝛ ingemiscẽs sic̃ spado complectẽs virginẽ ꝛ suspirãs. De hoc dicit Gen̄.xvj.a. Ecce ꝓclusit me dñs dixit sara ad virũ suũ: ingredere ad ancillam meã. e Veritatẽ/dñi:q̃ est ipse: f Eme/precio corꝛis vel boni operis vel elemosynarũ. Nec est hic timenda simonia si ꝓ hoc tꝛali dat spũale:q̃z non ois talis commutato inducit simoniã:sed qñ ille vult vẽdere spũale q̃ nõ est nisi dispẽsatoꝛ:hic aũt non a quolibet emi p̃cipit/sed a vero dño:q̃ ꝛ dare ꝛ vẽdere põt. Si ẽ simonia:non ẽ a simone mago:sed a simone petro:q̃ ꝓpt christũ reliq̃t oĩa: et talis simonia bona est. Vel f Eme veritatẽ.i.veri cognitionem p̃cio studij ꝛ laboris. Vel/ f Eme veritatẽ/vitę nouę.s.iusticiã:qua viuit nouꝰ hõ/q̃ fm deũ creat⁹ ẽ i iusticia ꝛ scitate ꝑfectis: Epĥ.iij.f. Eme inquã veritatẽ p̃cio veteris vitę:sicut fit i claustris:qñ datur noua vestis recipit vetus. Ꝓpt
Ps.4. ꝑ dicit secularib⁹: Filij hoĩm vsq̃quo graui corde: vt q̃d diligitis vanitatẽ ꝛ q̃ritis mẽdaciũ:cũ p̃cio ipsi⁹ possitis emere veritatẽ: g Et noli vẽdere sapiam/tuã:sed gratis da indigenti. Matth̃.x.b. Gratis accepistĩ/gratĩ date. Mulus enĩ debet sibi appropriare sciẽtiã /sz cõmunicare toti corpori ecclesię:sicut oculus non vendicat sibi soli visum/nec auris auditũ/nec pes gressum/sz toti corpi. Nemo põt vẽdere sapiam vel doctrinã:q̃z sola admĩstratio eius sibi credita ẽ a dño:sic̃ refectorio panis/ꝛ cellario vinũ. Hoc videt esse ꝫ aduocatos ꝛ ꝫ mgr̃os artiũ ꝛ auctorũ legũ q̃ vẽdũt doctrinã suã:Sz dicũt q̃ nõ vẽdũt doctrinã suã sed laborẽ. Cõtra s.xj.d. Bñdictio sup caput vẽdẽtiũ. Rñdeo: Bonũ ẽ spiritualit̃ emere ꝛ vẽdere sapiaz ꝛ doctrinã:tꝛalit̃ ꝫo siue carnaliter malũ. Esa.lv.a. Oẽs sitiẽtes venite ad aquas: ꝛ q̃ nõ habetĩ argẽtũ ꝓperate:emite ꝛ comedite: Venite emite absq̃ argẽto/ꝛ absq̃ vlla cõmutatiõe vinũ ꝛ lac. Ibi dic̃ Glo. Venite mẽte:emite fide. Dicit g̃: g Noli vẽdere/p̃cio tꝛali: h Sapiam/tuã de diuinis. i Et doctrinã/de moribus. k Et intelligẽtiã/de sacramẽtĩ ꝛ figurariuis. Vl' sapiẽtiã/de diuinis. Intelligẽtiã/de cęlestib⁹ creaturis. Doctrinã/de hũanis. l Exultat gaudio pat̃ iusti: nõ gaudio tꝛali:q̃ ẽ phẽneticoꝛ:vt dic̃ Aug⁹:sz spũali/q̃ ẽ iustoꝛ. Añ.s.x.a. Filꝰ sapiẽs lętificat p̃em. m Et qui
Mystice sapientẽ genuit lętabit̃ i eo:ad lr̃az. Hoc nõ ꝓuenit nisi soli deo p̃i:q̃ solꝰ sapientẽ genuit filiũ de seipso. Mystice/ Doctor gignit filiũ sapientẽ:cũ eruditiõe sua sapientẽ facit. Gal.iij.c. Filioli mei quos iterum parturio donec formetur christ⁹ i vob. n Gaudeat pater tu⁹/ carnalis vl' spũalis de bonis opib⁹ tuis. o Et mat̃ tua/carnalis vl' spũalis.s.ecclesia.i.ita fac vt de te gaudeat pater tu⁹ ꝛ mater tua. p Et exultet q̃ genuit te/carnalit̃ vel spũaliter. Hiere. xxxij.g. Lętabor sup eis cum eis bñfecero. q Prębe fili

a Audi patrẽ tuũ qui genuit
b c te: et nẽ cõtẽnas cũ senuerit
d mater tua. Veritatem ẽme:
e f et nõli vẽdere sapientiam
g h et doctrinã et intelligentiã.
k Exultat gaudio p̃i iusti:et q̃
l m sapientem genuit lętabit̃ in
n o eo. Gaudeat pater tu⁹ ꝛ mãp ter tua:et exultet quę genuit
q te. Prębẽ fili mi coꝛ tuũ mi
r s hi:et oculi tui viã meas cu
t stodiãt. Fouea enĩ ꝓfunda
v est meretrix:et puteus angu
x stus aliena. Insidiatur i via
z quasi latro: et quos icautos
a b †viderit interficiet. Cũ vę/cũ
c d iust̃ p̃i vę/cũ rixę/cui foueę/
e f cũ sine cã vulnera/ cũ†suf/mi coꝛ tuũ mihi/ad illuminãdũ vt lampas illuminat̃ in ecclesia a sacrista. Eccĩ.xxxix.a. Sapiẽs coꝛ suũ tradet ad vigilandũ diluculo ad dñm q̃ fecit illũ. Item ad infozmãdũ vt cęra sigillo. Esa.lviij.c. Et nũc dñe pat̃ noster es tu:nos vero lutũ:ꝛ fictoꝛ nr̃ tu/ꝛ opa manuũ tuap oẽs nos. Itẽ dandũ ẽ coꝛ sapientię ad captiuandum. Eccĩ. vj. c. Inuce pedem tuũ in cõpedes illi⁹:ꝛ in toꝛques illius collũ tuũ: s.22.b. subiice humerũ tuum ꝛ portа illã: ꝛ ne accidieris in vinculis eĩ⁹. Et ipse postea reddit rationem. In nouissimis enĩ inuenies req̃em in ea ꝛ ꝓuertek tibi in oblectationẽ: et erunt tibi cõpedes eĩ⁹ in ꝓtectionẽ fortitudinis:ꝛ bases virtutis ꝛ toꝛques illius in stolam glorię. Item prębendũ est coꝛ sapientię sicut ferrum malleatoꝛi/vel aurum aurifabꝛo vt inde fabꝛicet vas i honorem. Unde.j.xxv.a. Aufer rubiginem de argento ꝛ egredietk vas purissimũ. Item prębendũ est coꝛ sapiẽtię/non vẽdendum: vt ex amoꝛe eius discatur nõ ꝓpt cõmodũ tempale. Item p̃bendum est non cõmodandũ: vt decętero nihil iuris habeat ibi homo: vt nihil velit/ nihil sapiat nisi qđ vult ꝛ sapit sapiẽtia. Item p̃bendũ est coꝛ quasi vas ad recipiendum oleum gratię ꝛ aquam sapientię salutaris ꝛ vinũ lęticię spiritualis. Prębe/igit̃/fili mi coꝛ tuũ mihi/quę sũ vera spõsa eius:non meretrici/scientię.s.seculari: de qua dictum est.ẽ ix.a. Coꝛ/non solum aures. r Et oculi tui/ interioꝛes: s Vias meas custodiant: vt per eas gradiar̃ sp: quia ducunt ad vitã. Uię eius sunt innocẽtia ꝛ pęnitentia:p quas solas itur ad patriam. Pꝰ. Custodi innocentiã ꝛ vide Pꝰ.36. ęq̃tatem:quoniã sunt reliquię homini pacifico. Item.ꝰ.iij. d. Oculi tui recta videãt ꝛ palpebrę tuę p̃cedãt gressus tuos: dirige semitas pedibus tuis ꝛ oẽs vię tuę stabilient. t Fouea enim ꝓfunda est meretrix: in quã multi cadũt. v Et puteus angustus/ad exeundũ:sed latus ad introeũdũ. x Aliena:id est adultera/alij viro nupta: De quo Job.xxxvj.b. Saluabit te de oze angusto latissime. Late saluat de oze angusto meretricis dñs:qñ diuitias tẽporales aufert:q̃ sũt fomentũ turpis amoꝛis. Latiⁿ⁹:cũ p infirmitatẽ flagellat coꝛp⁹:sicut Job. Latissime:qñ gratiã infũdit q̃ omnẽ cogitationẽ ad deum dirigit. Per primũ tollitur occasio:per secundũ opus:per tertium voluntas. Item meretrix ꝛ aliena potest dici omnis veritas alia a prima: omnis sapientia vel scientia alia a prima:omnis voluntas/omnis suauitas alia a prima:in quibus quasi in fouea profũda ꝛ vacua coꝛ humanũ totũ demergitur. Hęc meretrix:hec aliena: y Insidiatur i via/moꝛ ꝛ fidei: z Quasi latro: ꝛ quos incautos viderit/vel iuenerit/interficiet/spũalit̃. Eccĩ. xxvij.b. Leo venationi insidiatur semper:sic peccata operãtibus iniquitatez. a Cui vę/cuius patri vę ꝛc. Quęrit ꝫ salomon disputãdo q̃b⁹ scelerib⁹ maxima pęna seruat̃. Et rñdet ratiocinãdo:q̃z bis q̃ p ebꝛietatẽ deuoluũt̃ ad luxuriã. Dicit g̃: a Cui vę/ęternũ ꝛ p̃sens/nisi ebꝛiosis: Ebꝛietas em̃ excitat ad alia vitia. b Cui⁹ p̃i vę/nisi p̃i ebꝛiosi:q̃ exemplo suo alios coꝛrũpit: Vel diabolo:q̃ pat̃ est oĩm iniquoꝛ. Job.viij.f. Vos ex p̃e diabolo est̃. c Cui rixę: id ẽ discoꝛdię ꝛ cõtentiões clamosę/nisi ebꝛiosis: Sup̃.xx.a. Luxuriosa res vinũ:et tumultuosa ebꝛietas. d Cui foueę/vitioꝛ/nisi ebꝛiosis:q̃ excęcati i voluptat̃ oĩm vitioꝛ cadere nõ trepidãt:sic̃ equꝰ exoculat⁹: e Cui sine causa vulnera/nisi ebꝛiosis:qui nimium sine ferro sine gladio vulnerantur/et ita sine causa: f Cui suffusio oculoꝛum/interioꝛum ꝛ exterioꝛum:nisi ebꝛiosis: Quia nimius potus vini tam oculos interioꝛes q̃ exterioꝛes excęcat. Sex quęstiones fecit salomon:modo respondet omnibus q̃si quęrẽdo dicẽs:

a Mōne his ꝙ cōmorant in vino/potādo vltra neces/
sitatem: b Et studēt calicib⁹ epotādis.i.ex toto po/
tandis:Nec ꝓhibet salomon bibere vinū/cum dicat aplūs
j.Timoth.v.d.Moli adhuc aquam bibere: sed modico vte/
re vino ꝓp̄t stomachū tuū ⁊ frequētes tuas infirmitates:Sz
ꝓhibet morari extra
tp̄us ⁊ necessitatē i vi
no/⁊ decertare de ca/
licib⁹ euacuādis.Un/
de Esa.v.e.Uę q̄ po/
tentes estis ad biben/
dum vinū:et viri for/
tes admiscendā ebrie/
tatem.Mozaliter ex/
ponit hoc de his qui
inebriantur vino pręs/
sentis voluptatis vel
fęlicitat⁹:quę facit ho/
mines insanire velut
ebrios. De qb⁹ Esa.
xxviij.a. Uę corone
superbię/ebrių ephra/
im.Tales enim velut
ebrij ō fouea vn⁹ pec
cati in foueam alteri⁹
peccati labunt pręci/
pites:⁊ i gladios spūales impingūt.Unde.j.Timoth.vj.b.
Qui volūt diuites fieri incidūt in tēptationē ⁊ in laqueū dia/
boli ⁊ in desideria mlta inutilia ⁊ nociua:q̄ mergūt hoies in
interitū.Uis minat dns vę ęternū.Luc.vj.d. Uę vobis di/
uitibus qui habetis hic ꝓsolationē vestram: vę vobis qui sa/
turati estis:quia esurietis. Jstis sūt rixę ad litterā.Un Gen.
xiij.b.legit⁹ inter pastores loth ⁊ abrā erat rixa:nec poterat
eos tra capę vt habitarēt simul.Et reddit ibidē causa. Erat
quippe eor substātia multa. Jstis est suffusio oculor interio/
rum:q̄ eor cogitatiōes ⁊ desideria in terrenis ⁊ de terrenis
Ps.16. sūt:Statuerūt em̄ oculos suos declinare in terrā. c Ne
ituearis vinū q̄n flauescit:cū splēduerit i vitro co/
lor ei⁹:vel nitro/habēt aliq̄ libri:sz idem est sensus.i.ne de/
lecteris in sapore/in colore/in odore vini. Quē enī sodoma n̄
vicit/vicerūt vina. Eccl.xix.a. Uinū ⁊ mulieres apostatare
faciūt etiam sapientes ⁊ arguūt sensatos. d Ingreditur
blande/dū bibit: e Sed in nouissimo mordebit vt
coluber:hic per pēnitentiā:vel in futuro per pēnaz. f Et
sicut regulus venena diffundet:qui solo visu interficit.
aues volantes:sic etiam vinum solo intuitu inficit animas
quę debent pennis virtutū ad cęlum volare/ per nimiā ꝓcu/
piscentiā.Unde ⁊ rechabite nō bibūt vinū in ęternū.Hiere.
xxxv.per totū. g Oculi tui videbūt extraneas/mu/
lieres ad ꝓcupiscēdū: h Et cor tuū loq̄tur.i.os ex cor/
de:q̄ tales hoies habēt cor in ore: i Peruersa.i.turpia
animos audientiū puertentia.Unde Glo.Pene naturale vi/
tium est/post vina mulierem in corde ꝓcupiscere:cōcomitāte
etiam verbor turpitudine.Propter quod dicit aplūs Eph̄.
v.d. Nolite inebriari vino in quo est luxuria. Seneca. Ui/
le sepulchrū rationis est ebrietas:quę nihil aliud est q̄ spon/
taneus furor. k Et eris sicut dormiēs/post nimiū po/
tum vini: l In medio mari.i.i vita pręsenti:cuius fluc/
tus ⁊ sollicitudines ⁊ desideria multos submergūt. m Et
quasi sopit⁹ gubernator amisso clauo/remigis.i.stu/
dio sollicitudinis.Nauis ē aīa:gubernator ratio:clau⁹ solli/
citudo. n Et dices:verberauerūt me/dęmones tēpta/
tiōib⁹/illusiōib⁹:q̄ sūt verbera spūalia. o Sed nō dolui:
id nō sensi vel ignorauī. p Traxerūt me/i vitia sęculi/in
funiculis vanitatis ⁊ voluptatis. q Et ego non sensi.
Quippe ois pctor q̄si ebr⁹ vino voluptat⁹ palatū cordis oi/
no emortuū habet:nec vulnera spūalia nec delectationē cor/
dis sentit.Et dicet: r Quādo euigilabo/ad curas sęcu
li: s Et rursus vina/voluptatū: t Repiā:ad lram.
Dis pctor vulnerat ad mortē a dęmonib⁹.Unde Luc⁹.x.e.

Mozaliter

Mozaliter

Mozaliter

salomon attribuere sapiẽ. Dz cñ vir sapiẽs/fortis/robustꝰ/validꝰ. Fortis:qz sapia vt itellectũ illumiauerit ⁊ affectũ semel imbuerit/oĩa terrena despicere facit/⁊ fugere ea quasi mortẽ: Juxta illud:Gustato spiritu desipit ois caro. Robustus dicitur:quia potentem ⁊ durũ reddit ad portanda onera:tam ꝓpa ꝙ aliena: Juxta illud Gal. vj.a. Alt alterius onera portate: et sic adimplebit̃ legẽ christi. Validꝰ dicit: qz valet contra omia temptationũ genera. Et hec tria habemus Cant. viij.b. Fortis vt mors dilectio:ecce ꝑmũ. Dura sic̃ ifernꝰ ẽmlatio:ecce secũdũ. Aquę mltę nõ potuerũt extinguere charitatẽ/nec flumina obruẽt illã:ecce tertiũ. Qz aũt hoie dilectiõis itelligak sapia:et ecõuerso:ỏz Eccĩ. j.b. Dilectio dei honorabilis sapia. a ¶Quia cũ dispositiõe init̃ bellũ/ꝫ hostẽ triplicẽ.i.cũ ꝑmeditatiõe et ordinatiõe. Nihil enĩ adeo timet hostis ꝙ ordinationes pugnantiũ ꝓtra se. Quã ordinationẽ faciũt duo.s.discretio ⁊ vnitas charitatis siue ꝓcordia. Unde ⁊ de spõsa dicit Cant. vj.c. Quę est ista q̃ ꝓgredit quasi aurora ꝓsurgẽs:pulchra vt luna/electa vt sol/terribilis vt castrorũ acies ordinata. Recte acies dicitur etiã in vnoquoq;:qz in oi temptatiõe quelibet virtꝰ ꝓpriũ cõgressũ habet cõtra vitiũ ꝓtrariũ quo inquietak ⁊ impugnak. Unde Ps. Non est pax ossibus meis a facie pctõrũ meorũ. Uñ qz ex oĩ parte iminet bellum:dictũ est. s. iij.d. Omni custodia serua cor tuũ. Non igitur vnica virtus:sed totus ętus virtutũ aduocandꝰ est in auxiliũ ⁊ ꝓsiliũ: b ¶Et erit salus vbi multa consilia sunt. Consiliũ quidez fidei necessariũ est:qz purificat cor. Consiliũ spei cor purificatum/a terrenis eleuat. Consiliũ charitatis eleuatũ cõsolidat in deo. Consiliũ fidei dicit christũ venturũ iustum iudicez/et ideo esse timendũ. Consiliũ spei docet ipsum esse misericordem ⁊ liberalem:et ideo non esse diffidendũ. Consiliũ charitatis est bona ꝓpria largiri ⁊ mala aliena portare:qz charitas benigna est/patiens est. j. Cor. xiij.b. Prudẽtia docet omia facienda esse cum discretione/in numero/ pondere/et mensura: vt ne q̃d minꝰ/ne q̃d nimis fiat. Hęc ẽ gubernator ĩ regno alę:sine quo nõ est salꝰ. Et hoc est qđ. s. xj.b. dictũ est: Ubi non est gubernator/populus corruet:salus autem vbi multa cõsilia. Uñ oĩm ꝟtutũ ꝙsi cõsulũ iustoꝝ cõsilia req̃rẽda sũt. Quidam aũt ad regendam vitã suã credunt sufficere consilium castitatis:quę tm̃ brachas pfecti hois docet facere. Et cũ tm̃ habẽt brachas boni hois: credũt se bñ esse vestitos. Sic adam ⁊ eua:qui post pctm̃ fecerunt sibi periçomata tm̃ ỏ folijs ficuũ:sed dñs qui scit q nõ sufficiũt solę brachę/dedit eis tunicas pelliceas: Gen. iij.d. Alij consilio largitatis reguntur tm̃:quia oĩa dant:sed qualit̃ vel vnde habeant non attendũt. Alij pugnant consilio fortitudinis:⁊ ideo sępe ꝓcipites runt. Nulli igitur solius virtutis consiliũ sufficit sed omniũ. Et hoc est qđ. s. xx.c. dictũ est:Cogitatiões consilijs roborantur:et gubernaculis tractãda sunt bella. Non dicit consilio ⁊ gubernaculo/sed consilijs ⁊ gubnaculis. Item. s. xv.c. Dissipank cogitationes vbi non est consilium: vbi vero plures sunt consiliarij confirmank. Et hoc est qđ legitur Job. j. a.qz omnes filij eius cum sororibus in eadem domo semper conuiuia faciebant per dies singulos/ non diuisi per domos ꝓprias/sed cõgregati in vnũ. Unde: Multitudinis credẽtium erat cor vnũ ⁊ anima vna: vt dicit Act. iiij.f. c ¶Excelsa stulto sapiẽtia:id ẽ alta ⁊ remota:qz ipsa ĩ altissimis habitat: Eccĩ. xxiij.a. Oculi vero stultorum in finibus terrę: s. xvij.d. Et ideo stultus non potest ad eã attingere ꝓpter suam breuitatem. Nec ascẽdere potest:quia onerat̃ est amore terreno ⁊ sollicitudine tempali. Et ipsa ad talem descendere dedignatur:quia in maliuolam animam non introibit sapientia: nec habitat ĩ corpore subdito peccatis: Sap. j.a. Et

a quia cum dispositiõe initur
b bellum:et erit salus vbi mul
c ta consilia sũt. Excelsa stul
d to sapientia:in porta nõ ape
e riet os suũ. Qui cogitat ma
f la facere:stultus vocabitur.
g Cogitatio stulti peccatũ est:
h et abominatio hominum de
i tractor. Si desperaueris lap
k sus in die angustię: iminue
l tur fortitudo tua. Erue eos
qui ducunt ad mortẽ: et qui
m trahunt ad interitũ liberare
n ne cesses. Si dixeris/vires
o nõ suppetũt: q̃ inspector est
p cordis/ipse intelligit: et ser
q uatorem aię tuę nihil fallit:
r et reddet ꝙ hoi iuxta opa sua.

Job. xxviij.c. Unde sapiẽtia venit:⁊ quis locus intelligẽtię: Abscõdita ẽ ab oculis oĩm viuentiũ: volucres quoq; cęli latet. d ¶In porta non aperiet os suum. s. stultus:id est in iudicio futuro:quia non habebit q̃d respõdeat iudici. Unde Mat. xxij.b. Intrauit rex vt videret discumbẽtes:⁊ vidit ibi hominem non vestitum veste nuptiali: et ait illi: Amice quomodo huc intrasti nõ habens vestem nuptialem:At ille obmutuit. Judicium futurę dicitur porta:quia ꝑ ipsũ introibunt iusti ĩ gloriam/⁊ reprobi in gehennã. Uel/Non aperiet os suum/ stultus ad laudandũ deũ:quia non est speciosa laus in ore peccatoris: Eccĩ. xv.c. Uel ad comedendũ:qz ꝑpetuo esuriet. Uñ Esa. lxv.b. Ecce serui mei comedẽt ⁊ vos esurietis:ecce serui mei bibẽt/⁊ vos sitietis. Quem autem vocet stultum ostendit: e ¶Qui cogitat mala facere/sibi vel alijs: f ¶Stultꝰ vocabitur/ in futuro quando reuelabunk occulta cordium:licet modo sapiens appellet apud mundũ:qui tm̃ videt in facie. Eccĩ. xj.d. In fine hominis denudatio operum illius. g ¶Cogitatio stulti peccatum est:id est de peccato. Uel/ Cogitatio: id est delectatio/vel consensus cogitationis: h ¶Et abominatio hominũ/est/detractor:qz aliena stercora semper in ore suo portat ⁊ fedat omnes quibus loquitur. Unde s. iij.d. Remoue a te os prauum:⁊ detrahentia labia sint ꝓcul a te. Nec solum abominatio hominum est detractor/ sed et deo odibilis. Roma. j.d. Susurrones/ detractores deo odibiles. Ipsi enĩ ꝓpꝛie aduocati diaboli sũt:⁊ q̃d dei est/ diabolo attribuũt. i ¶Si desperaueris lapsus in die angustię:id est in temptatione vel in persecutione vel in morte: k ¶Imminuetur fortitudo tua:spiritualis qua constanter et equanimiter omnia mala irruentia portantur. Nullum peccatum tm̃ iminuit fortitudinem mentis sicut desperatio:Tollit enim spem:quę est ancora ⁊ fortitudo animę. Esa. xxx.d. In silentio ⁊ spe erit fortitudo vestra. l ¶Erue eos qui ducuntur ad mortem/corporalem: Ut susannam daniel:Daniel. xiij.g. Ut dñs adulterã: Job. viij.b. Ps. Dñe q̃s similis tibi eripiens inopẽ de manu fortiorũ eius:egenũ ⁊ pauperẽ a diripiẽtibꝰ eũ. m ¶Et ą trahuntur ad interitum/corporalem vel spirituale: n ¶Liberare ne cesses. Eccĩ. iiij.b. Libera eum qui iniuriam patitur de manu supbi. Ducuntur ad mortẽ:qui spõtanei peccãt vel decepti: Trahuntur/qui exemplo malorum corrumpuntur. Hoc ꝑceptũ ꝑdicatoribꝰ/doctoribꝰ et maxime ꝑlatis datur:qui eos qui ab hęreticis seducunt/tenentur eruere rectã fidem ꝑdicãdo. Et eos q̃ trahũt ad iteritũ a falsis fribꝰ malo exẽplo:tenẽt libare/exẽplũ bonoꝝ operũ oñendo. Si q̃s etiã videt a tyrãno vl̃a falso iudice oppmi/debẽt eos erue re ꝑ eis allegãdo. Esa. j.c. Quęrite iudicium:subuenite oppresso/iudicate pupillo/defẽdite viduã:⁊ venite ⁊ argite me dic dñs. Jtẽ si q̃s videt ĩ certamie psecutiõis lapsos vl̃ lapsuros: debent eruere hortãdo ad patiẽtiã; Sic btus sebastianꝰ marcũ et marcellianũ. Jtẽ si q̃s videt fame vel frigore vel nuditate pituros:debẽt eos libare subueniẽdo ⁊ necessaria tribuẽdo. j. Joh. iij.c. Qui habuerit substãz huius mũdi ⁊ viderit frẽz suũ necessitatẽ hãe ⁊ clauserit viscera sua ab eo:quõ charitas dei manet ĩ eo: Sup. vj.a. Fili si spopõdisti ꝑ amico tuo/defixisti apud extraneũ manũ tuã:fac ġ qđ dico ⁊ temetipm̃ libera:qz icidisti ĩ manũ ꝓximi tui: discurre/festina/suscita amicũ tuũ. o ¶Si direris vires nõ suppetũt/ad eruẽdũ vl̃ liberãdũ pituros a morte. p ¶Qui inspector ẽ cordis ipe intelligit/si ẽa si excusatio. q ¶Et ꝙatorẽ aię tuę/ quẽ timere debes: r ¶Nihil fallit:qz oĩa nuda ⁊ apta sũt oculis eius: Heb. iiij.d. s ¶Reddetq; homi/ cuilibet:bono ⁊ malo: t ¶Juxta opera sua. Si bona sint opa/ꝓmiũ:si mala/supplicĩ. Apoc. xiij.c.

H Ps. 81. 23.q.3.c.nõ inferenda

Ps. 54.

plicū. Apoc. xiij. c. Opera eñ illoꝝ sequūt illos: q̄si testificatura/aut p eis/aut ꝛ eos i die iudicij. q. d. salomō: noli dissimulare: qz deus qui scrutat corda et renes scit q̄d sit i hoie. Unde Gal. vj. b. Nolite errare: deꝰ non irridet. a Come de fili mi mel. i. doctrinā diuinitatis audi vt ea reficiaris. b Quia bonū est.

Mth. 118. Ps. Bonū mihi lex oris tui sup milia auri et argenti. c Et fauum. i. doctrinā humanitatis: d Dulcissimum gutturi tuo: quia nihil adeo dulce ꝛ suaue est anim̄e humanę q̄ qz verbum caro factum est

† Joh. 1. b. et habitauit in nobis.

De pe. dis. 3. c. septies

Gutturi dic̄ nō ventri: qz nūc modica est refectio: sz i futuro erit plena refectio ventris.

C

Ps. 16. Unde Ps. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. Mel ꝛ fauū cōparat salomon doctrinę sapię: qz sic illa cęteris cibis dulciora sunt: ita doctrina sapiętię cęteris cibis suauior ꝛ p̄stātior ē. Uel mel qō i p̄mptu est/morale supficiē lr̄ę notat: fauꝰ vbi mel ꝛ cęra simul sūt/allegoriā significat: vbi ablato velamine lr̄ę/spūalis suauitas laboze aliquo ꝛ moza ꝓcipit et sentit. In fauo q̄dē est cęra lumi nis nutrimētū/ꝛ dulcedo mellis reficiēs gustū: ita i sacra doctrina ē cognitio veritatis illuminās itellectū/ꝛ suauitas bonitatis reficiēs ꝛ cōfortās affectū. Uñ subdit: e Sic ꝛ doctrina sapię. s. dulcissima ē: f Aię tuę/licet amara sit carni. Uñ venit ezechiel amaricatꝰ ē comesto volumie: Ezech. iij. a. Et idem legit Apoc. x. d. g Quā cū inueneris: meditādo/audiēdo/legēdo/operando/interrogādo/orando: h Habebis i nouissimis spem/reuertēdi ad patriā: a q̄ modo exulamꝰ: ad quā ingemiscētes aspiramꝰ. Unde Hiere. xxxj. c. Quiescat vox tua a ploratu: ꝛ oculi tui a lachrymis: qz est merces operi tuo ait dñs: et reuertent filij tui ō terra inimici: et ē spes in nouissimis tuis. i Et spes tua nō pibit: qz non ē de tpalibꝰ quę trāseūt: sed de spūalibꝰ q̄ permanent in ęternū. Unde Sap. iij. a. Et si coram hoibꝰ tormenta passi sunt: spes illoꝝ imoztalitate plena est. k Ne insidieris et quęras impietatē in domo iusti: neq̄ vastes requiē eius. i. non q̄ras occasionē per quā deroges vitę iusti hoīs: qz etsi aliq̄n ceciderit/cito tū resurgit: nec iterat malū: impij vero sic corruūt/vt non surgant: Uñ subdit: l Septies eñ cadet iustus ꝛ resurget: qō fm Glo. tam de veniali pctō q̄ de moztali exponit. De moztali sic: Septies. i. in tempe p̄senti: qō septez diebus agitur: m Cadet iustus. i. p̄destinatꝰ: n Et resurget/per pę

Ps. 36. nitentiam. Unde Ps. Cū ceciderit non collidet: qz dñs supponit manū suā/ad sūleuādū. De venali sic: l Septies: id est sępe: m Cadet iustꝰ/i domo: nō de domo leuibus pctis/sine q̄bꝰ vita p̄sens nō agit. Per ignorantiā enī vl obliuionē vel surreptionē vl necessitatē vel fragilitatē humanā vl inuiti vel volētes singulꝰ diebꝰ peccamꝰ: Nemo enī mūdꝰ a sordibꝰ: nec etiā ifans cuiꝰ vnꝰ diei ē vita sup terrā. Uñ. j. Joh. j. d. Si dixerimꝰ q̄m pctm̄ nō habemꝰ: ipsi nos seducimꝰ ꝛ veritas i nob nō ē. Eccs. vij. c. Nō ē iustꝰ in terra q̄ faciat bonū ꝛ nō peccet. Quidā sic exponūt: l Septies cadet iustꝰ: id ē vniuersas occasiōes cadēdi habet iustꝰ: qz ex vna pte trahit mūdꝰ/mō p adulatiōes/mō p detractiōes/mō p tyrānos/mō p hereticos/mō p falsos frēs: Ex altera pte pūgit caro p varios appetitꝰ: modo dic̄/nuda sum ꝛ frigꝰ ē/esurio/sitio/infirma sum/nimis vigilaui hac nocte/nimis laborauī hac die. Ex altera pte istigat diabolꝰ ꝛ suggerit rōnes q̄ acq̄escēdū ē carni: ꝛ si nō vult acq̄escere: tūc excitat ieptā lętitiā/aut certe vanāgloriā/q̄n̄q̄ iactantiā/q̄n̄q̄ indignationē. Sed q̄uis tot occasiōes cadēdi habeat iustꝰ ꝛ cadat aliq̄n: nō est insultandū ei: quia resurget ad animū redeūdo/laqueos vitando/strenue opando. o Impij aūt corruēt. i. simul corde ꝛ opere/ent p Jn malū/culpę: ꝛ postea in malū pęnę ęternę: Nā iste casus seq̄t illū. q Cū ceciderit inimicꝰ tuꝰ ne gaudeas. i. si aliq̄d aduersi i currerit: vel si peccauerit/nō insultes ei: ne forte miserāte dño redeat ad p̄stinū statū/ꝛ fiat amicꝰ tibi/ꝛ erubescas: qz eū aliq̄n despexisti. r Et i ruina eiꝰ/tpali s. 17. a. vel spūali: s Ne exultet cor tuū/ sic dęmones. t Ne forte videat dñs/et displiceat ei: v Et auferat ab eo iram suam. Job. 31. c.

rs gaudeas: ęt in ruina eius nē t exultet cor tuum: nē forte vi v deat dominꝰ et displiceat ei: x et auferat ab eo iram suam. y Nē contēdas cum pessimis z nec emuleris impios: q̄oni a b am nō habēt futurorū spēm c mali: et lucerna impiorū exd tinguēt. Timē dñm fili mi et e f rege: et cum detractoribus g h nō cōmiscearis. Quoniā repente cōsurget p̄ditio eorū: ruinam vtriusq̄ quis nouit?

Et auferat ab eo iram suā/ releuando a casu ꝛ te p̄mittēdo cadere in pctm̄ ꝓpt insultationē tuā. Eccl. vij. b. Nō irrideas hoīez i amaritudine aīe: ē enī q̄ hūiliat ꝛ exaltat circūspector deꝰ. Eccl. xxvij. d. Laqō pibūt q̄ oblectāt casu iustoꝝ: doloꝝ aūt ꝓsumet eos añq̄ moziāt. Wiche. vij. b. Ne lętetꝛ iimica mea sup me qz cecidi: ꝓsurgā: cū sedero in tenebris dñs lux mea ē. y Nō ęmuleris cū pessimis. i. cū incorrigibilibꝰ ꝛ obo correctiōis: qz inutilis ē talium correctio: z Nec ęmulerꝛ impios/opę: a Qm̄ nō hūt futurorꝝ/bonorꝝ: b Spē mali/hoīes. Sap. iij. c. Uacua ē spes illoꝝ ꝛ labores sine fructu. c Et lucerna impiorꝝ extinguet. i. p̄sens felicitas q̄ eis videt lucerna cū sit tenebre fulget. s. xiij. b. Lucerna impiorꝝ extinguet. Ibi q̄re expositio mozalit. Uel sic: y Nō ęmuleris cū pessimis/q̄ nō verēt deū/nec peccare timēt/i iudicio cū libꝰ tua repetēdo: potiꝰ iniuriā patiarꝛ. Uñ. j. Cor. vj. b. Jā quidē oīno delictū est i vobis q̄ iudicia habetꝛ inē vos: q̄re nō magꝛ iniuriā accipitis: quare nō magꝛ fraudē patimini: z Nec ęmuleris impios: q̄ in iudicio decertare et fratres defraudare non timēt: a Qm̄ nō habēt futurorꝝ spē mali: q̄ sic facūt. c Et lucerna impiorū. i. sciētia qua sic litigāt in iudicijs: d Extinguet/in futuro fetens i naribꝰ eorꝝ. Uel Moraliter mozaliter x Nō cōtendas cū pessimis/q̄ defendūt peiā sua cū corrigunt: qz hmōi hoies correctores suos hostes reputāt: De q̄bus ōr. j. xxix. a. Uiro q̄ corripiētē dura ceruice ꝓtēnit repētin̄ interitꝰ supueniet ei. Amos. v. c. Odio habuerūt corripiētē in porta: ꝛ loquētē pfecte abominati sūt. Tales hoies ꝓprie sūt vestigiū pctōr. i. diaboli: sic ōr Eccl. xxj. b. e Time dñm fili mi: cuiꝰ seruus emptiꝰ es: Juxt illud. j. Cor. vj. d. Empti estꝭ pcio magno. Uñ ei debes cēsi caput .i. denariū. i. obseruātiā decalogi. f Et regē. i. p̄ncipē sęcularē: ad lr̄am: qz a deo ꝓstitutꝰ ē rex ad malorꝝ vindictā ꝛ bonorꝝ custodiā. Uñ Ro. xiij. a. Principes nō sūt timori boni opis sed mali: Uis aūt nō timere p̄tātē: bonū fac et habebis laudē ex ea: dei enī minister tibi in bonū est. Si aūt malū feceris/time: nō enī sine causa gladiū portat: dei enim minister est/vindex i iram illi q̄ malū facit. Timor eñ debet tam deo q̄ cęsari: ē cęsari ꝓpt deū. Uñ Mat. xxij. c. Reddite ergo q̄ sūt cęsaris cęsari/et q̄ sūt dei deo. Ut Mystice d Time dñm fili mi. i. deū p̄sem. Mystice f Et regē. i. filiū: qui cū sit eiusdem substātię/eiusdē potentię cū eo: eodē diuinitatꝭ honore colendus est: Alioq̄n qui non honorificat filiū: nō honorificat p̄sem qui misit illū: Joh. v. d. g Et cum detractoribus: qui detrahūt regi: quē timere ꝛ reuereri deberēt: h Non cōmiscearis/ꝓpt ferorē ꝛ abominationē: Sepulchꝝ eni patēs est guttur eorꝝ: Et nō minꝰ supius q̄ inferi ferorē emittūt. i Qm̄ repente ꝓsurget p̄ditio eorꝝ: qua p/denī ętnalit: qz trāsgressi sī legē. Exo. xxij. d. Dijs nō detrahes: ꝛ p̄ncipi ꝓpli tui nō maledices. Eccs. x. d. In cogitatiōe tua regi nō detrahes: ꝛ i secreto cubiculi tui ne maledixerꝛ diuiti. Ut iō/ g Cū detractoribꝰ nō cōmiscearꝛ: qz sūt

Ps. 5. fures bonę famę aliorꝝ

fures bonę famę aliorum: vt dicit Amb. Et socij furum fures reputantur: et vix potest esse aliquis cum talibus salua charitate. Vel ideo/non commiscearis cum illis: quia serpentes sunt venenosi. Unde Eccĕs.x.c. Si mordeat serpens in silentio/nihil eo minus habet qui occulte detrahit. Vel iō nō commiscearis cū eis: quia fūdibularij diaboli sūt: et vicinos suos lapidibus conuitiorum ꝛ opprobriorum sępe pcutiunt: ipsi vero subito ruunt in infernum: ꝛ qui fauent eis: Unde sequitur. a

¶Et ruinā vtriusq; id est detractoris et fauentis ei: b¶Quis 5.18.8. nouit: q.d. pauci: qz tam subita est: Unde subdit: c¶Hęc q̄z sapientibus: supple incognita sūt. Vl' sic: c¶Hęc q̄q̄/quę dicta sūt de detractori/bus: d¶Sapientibus/dicunt: q̄ detractores abominantur: et abominandos prędicant. Unde Aug⁹: in mensa sua dicitur habuisse hos versus inscriptos: Quisquis amat dictis absentum rodere vitam: Hanc mensam indignam nouerit esse sibi. Alia translatio habet: Hęc quoq; sapientiā vobis agnoscentibus: quę.s.sequunt seruanda sūt. Et ꝟm hanc expositionem incipit parabola: Hęc quoqz ꝛc. ꝟm priores expositiones de prioꝛi parabola sunt. e¶Cognoscere personam in iudicio non est bonum: vt amore ei⁹ vel odio declinet a via veritat⁊. Leuit⁊.xix.c. Non ꝑsideres ꝑsonā paupis/nec honores vultū potētis: iuste ꝓximo tuo iudica. Deut⁊.xvj. d. Nō accipies ꝑsonā nec munera: qz munera excęcāt oculos sapiētū/et mutant ꝟba iustoꝝ. Supꝰ.xviij.a. Accipere ꝑsonā impij i iudicio nō est bonū. Ibi reḡre de hac materia: Et.j. xxviij.pleni⁹ dicet de b. Glo. dic b. Supꝰ regē timere docuit: nunc ꝑsonā in iudicio cognoscere vetat. Unde colligit: qz ita ꝓncipib⁹ seruire oportet: vt eoꝝ reuerētia vel timore nunq̄ a via veritatis recedat. f¶Qui dicūt impio/iust⁹ es. i. q̄ iustificāt impiū in iudicio: g¶Maledicēt eis ppli: ꝛ detestabunt eos trib⁹/sctoꝝ i ꝑsenti: ꝛ i futuro detestabiles iudicabūt cū dño. Esa.v.c. Uę q̄ potētes estis ad bibēdū vinū: ꝛ viri fortes ad miscēdā ebrietatē: q̄ iustificat⁊ impiū pro munerib⁹ ꝛ iustitiā iusti aufert⁊ ab eo. Supꝰ.xvij.c. Qui iustificat impiū/ꝛ q̄ ꝓdēnat iustū: vterq; abominabil' est apud deū. b¶Qui arguūt/delinquētes: i¶Laudabūt/a deo ꝛ ab hoib⁹. k¶Et sup ipsos veniet bñdictio dei. Hiere.xv. d. Si sepauer⁊ pciosū a vili: q̄si os meū eris. Jaco.v.d. Qui puerti fecerit pctōrē ab erroꝛe vię suę/saluabit aiaz ei⁹ a moꝛte: et opit multitudinē pctōꝝ. Jō dic apl's. ij Timoth.iij.a. Argue/obsecra/increpa cū oi patiētia ꝛ doctrina. Itē de adulatoꝛib⁹ exponit. f¶Qui dicūt impio/iust⁹ es. Isa.j. xxvij.c. Qui bñdicit ꝓximo suo voce grandi. i. alta q̄ possit audiri a laudato/de nocte ꝓsurgēs maledicēti simili ē. Glo. i. q̄ fauoꝛe supfluę laudis cū extollit/vl' malis fauēdo/vel bona pl⁹ equo laudādo: hic maledicēti assimilat: qz vel i malo ope laudādo ꝓfidētiā tribuit: vel i bono ope simplicitatē puri coꝛdis minuit: vt qō supni amoꝛis causa incępat/humano fauore finiat. g¶Maledicēt eis ppli: ꝛ detestabunt eos trib⁹: q̄n cognoscēt se decęptos fuisse ꝑ laudē eoꝝ. Isa. iij.c. Populе me⁹ q̄ beatū te dicūt/ipsi te decipiūt. Sz pauci sūt/qui bñ sciāt vitare hāc decęptionē: qz etsi multi sint q̄ nō quęrāt laudē hominū: pauci sūt q̄ ꝓximus respuāt cū offertur. Isa.j.xxvij.c. Quō ꝓbat in ꝓflatoꝛio argētū ꝛ i fornace aurū: sic ꝓbat hō oze laudātiū. b¶Qui arguūt/malos vt debēt: i¶Laudabunt/a deo: ꝛ ab ipis q̄s arguūt. Isa.x. ix.b. Argue sapientē ꝛ diliget te. k¶Et sup ipsos veniet bñdictio/dei ꝛ hoim: etiā eoꝝ q̄s arguūt modo. Isa.j.xxvij.d. Qui coꝛripit hoiez: gr̄am postea iueniet apꝺ eū magis

ꝙ ille q̄ ꝑ blādimētū linguę decipit. l¶Labia deosculabit. i. pacē cū oib⁹ ꝓsequet. m¶Qui recta verba rñdet/ oib⁹. Isa. Glo. Osculū/pac⁊ amoris signū est. Jgit q̄ recta rñdet/labia deosculabit: qz q̄cūq; neglecta ꝑsonaꝝ acceptiōe sola iusticię ꝟba seq̄t: insipiētib⁹ forte grauis ꝛ auster⁹ videt: mltos tū cū q̄b⁹ pacē habeat: ꝛ mltos prudētes q̄ sua ꝟba cū amoꝛe cōplectēt iueniet: ꝛ eosdē q̄ sępe aduersabāt i meli⁹ cōuersos amicos recipiet ꝛ socios. n¶Prępa foris op⁹ tuū/ declinādo a malo. o

recta verba respondet. Prę
n pāra foris opus tuum: et di/
p ligent exerce agꝝ tuū: vt pō
q stea ędificēs domū tuā. Nē
s sis testis frustra cōntra pri/
t mum tuū: nec lactes quęq;
v labijs tuis. Nē dicas: quō fe
x cit mihi: sic facia ei: ꝛ reddaz
y vnicuiq; ꝟm op⁹ suū. Per agrum hois pigri transiui:

¶Et diligēt exerce agrū tuū: id ē corp⁹ sarculo disciplinę. p ¶Et postea/euulsis sentibus vitioꝝ: q ¶Edifices domum tuam: id est conscientiam ex virtutibus et bonis operib⁹/ quasi ex lapidib⁹ quadris ꝛ politis. Et h̄ est qō dicit Hiere. iij.a. Novate vobis nouale: et nolite serere super spinas. Vel ędifices domū tuam: id est ęternam mansionē tibi prępares: De qua dicitur. ij. Cor⁊. v.a. Scimus quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissolvatur q̄ ędificationem ex deo habemus domum non manufactam sed ęternam in cęlis. r¶Ne sis testis frustra: id est sine noticia veritatis. s¶Contra prorimū tuū: id ē quēcunq; hominem: quia nomine prorimi intelligitur omis homo: vt dic Aug⁹. sup Lucā.x. t¶Nec lactes quęq; labijs tuis: id est neminem foueas in peccatis adulando: Nā qui hoc facit/iniquus est. Supꝰ.xvj.d. Vir iniquus lactat amicum suum: ꝛ ducit per viam non bonam. Et ideo dicit est. ē.j.b. Fili mi si te lactauerint peccatoꝛes ne acq̄escas eis. Qui hoc lacte nutriunt/quasi māmotrephi non sūt idonei doctrinę veritatis. Unde Esa.xxviij.c. Quem docebit scientiam ꝛ quē itelligere faciet auditum? Ablactatos a lacte: auulsos ab vberibus. Unde nec isaac ad mēsam abrahę accessit/donec fuerit ablactatus: sicut legit Gen.xxj.a. Creuit puer ꝛ ablactat⁹ ē: fecitq; abrahā grāde cōuiuiū i die ablactationis ei⁹. v¶Ne dicas/i coꝛde tuo deliberādo: x¶Quomodo fecit mihi/sic faciam ei: ꝛ reddam vnicuiq; ꝟm opus suum. q.d. noli reddere malum pro malo. Roma.xij.d. Nulli malum pro malo reddentes: Scriptum est em̄: Mihi vindictam et ego retribuā/ dicit domin⁹: Eccĕ. ix.a. scōm aliam translationem. y¶Per agrum hominis pigri transiui: et per vineam viri stulti ꝛc. Ager/hoꝛtus/vinea/domus spiritualiter idē sunt: scilicet mens vel conscientia vniuscuiusq; hominis. Ibi enim q̄si in agro seminato virtutib⁹ a deo crescit seges bonoꝝ operū: Ibi quasi i hoꝛto domini oꝛiuntur flores sanctoꝝ desideriorū: Ibi q̄si in vinea domini nascitur vinum compunctionis ac lętitię spiritualis inebrians et prędarum: Ibi quasi in domo quiescit domin⁹. Oꝛ autem ager sit mens hominis/legitur Gen. xxvij.d. Ecce odoꝛ filij mei sicut odoꝛ agri pleni cui bñdixit dñs. Oꝛ sit hoꝛt⁹/legit Cant⁊.iij.c. Hoꝛtus cōclusus/soꝛoꝛ mea spōsa: hoꝛtus cōclusus/fons signat⁹. Oꝛ sit vinea/legit Esa.v.b. Vinea dñi exercituū dom⁹ israel ē: et viri iuda germen ei⁹ delectabile. Oꝛ aūt sit domus/dicitur Hiere. xj.c. Quid est q̄ dilectus meus in domo mea facit scelera multa? Quę Eccĕ. viij. numerantur. Per vrticas designantur pꝛurientia desideria terrenoꝝ: et incentiua libidinis. Unde.ē.xxj.d. Desideria occidunt pigrum. Per spinas intelliguntur punctiones spiritualium vitioꝝ. Nomine pigri et stulti hominis/omnis negligens designatur: piger ad operādum: stultus ad discernendum. Jgitur per agrum ꝛ vineam pigri ꝛ stulti hominis transire/est vitam cuiuslibet negligētis inspicere. Qō se fecisse testatur salomon dicens: y¶Per agrum hominis pigri transiui: et per vineam viri

stulti: id est vitam cuiuslibet negligentis diligenter inspexi:
a Et ecce totum repleuerant vrticę. i. incentiua libidinis et trena desideria. Has vrticas beatus bñdict⁹ vrticis euulsit/recolẽs in heremo formã mulieris quã rome viderat.
b Operuerãt supficiẽ ei⁹ spinę. i. punctiones spũaliũ vitioꝝ. Tales fructus crescũt in agro hois ociosi. Gen. iij. c. Maledicta terra in ope tuo: spinas ꝛ tribulos germinabit tibi. Esa. xxxiij. c. Orientur in domibus eius spinę ꝛ vrticę: ꝛ paliurus in munitionib⁹ ei⁹. Paliurus est acutissimus carduus.
c Et maceria lapiduꝫ: id est munitio virtutum et bonorum operũ: destructa erat.
Ar. ꝛdormies Unde Ps. Ut quid ꝛPs. 79. destruxisti maceriam eius: et vindemiant eam omnes qui pręgrediunt viam: Esa. v. b. Et nunc ostendam vobis quid faciam vineę meę: auferã sepem eius/et erit in direptionem: diruam maceriam ei⁹/ꝛ erit in conculcationẽ: et ponam eam desertam: non putabit ꝛ nõ fodietur: ꝛ ascendent super eã vepres ꝛ spinę: ꝛ nubibus mãdabo ne pluant super eam imbrem.
d Quod cum vidissem/mentis cõsideratiõe:
e Posui in corde meo: id est memoriter retinui/vel diligenter notaui.
f Et exemplo didici disciplinam: qua q̃si sarculo ager ꝛ vinea mẽtis excolitur. Et statim excitaui me dicens:
g Usq; quo piger dormis/in peccato vel i torpore ꝛ ocio:
h Usq; quo de somno/peccati vel ocij:
i Cõsurges/ad opera virtutũ:
k Quarum inquã dormies/peccata cõtinuando.
l Modicum dormitabis/frequẽter recidiuando.
m Paurillum manus conseres vt quiescas a bono ope.
n Et veniet tibi quasi cursor: id ẽ subito:
o Egestas/ęterna:
p Tua: id est tuis meritis acquisita/
q Et mendicitas: id est inopia omnis boni/mendicare compellens: sicut diuitem epulonẽ: Luc. xvj. f. Et fatuas virgines: Matth. xxv. a.
r Quasi vir armatus: a quo te nõ poteris defendere. Idẽ habes. ē. vj. b. Et mozaliter expositũ. Et. xx. a. ibi: Propter frigus ꝛc.

a et p vineã viri stulti. Et ecce
b totũ repleuerãt vrticę: operuerãt supficiẽ eius spinę: et
c mãceria lapidum destructa
d erat. Qđ cũ vidissẽ/posui i
f corde meo: et exẽplo didici
g disciplinaꝫ: Usq; quo piger
h ꝛdormis usq; quo de somno
i cõsurges? Parũ inquã dor-
l mies: modicuꝫ dormitabis:
m paurillum manus conseres
n vt quiescas: et veniet tibi q̃/
o si cursor egẽstas tua: et mẽ-
q dicitas quasi vir armatus.

Capitulũ. xxv.

s Hę quoq; parabolę
t salomõis: quas trãs-
v tulerunt viri ęcechię regis
x iuda. Gloria dei est celare
y verbum: ꝛ gla regũ inuesti-
b gare sermonẽ.

Hę quoq; parabolę salomonis etc. Tertia pars libri est: vbi sicut in prima ꝛ secunda/nouus titulus apponitur: quia ꝛ nouo ordine loqui incipit. Primo enĩ usq; ad decimũ capitulũ q̃si pater loquẽs ad filium de malo vitãdo/ꝛ bono faciendo: parabolas posuit seriosis ꝛ continuis oronib⁹ disputans/nunc de parte maloꝝ/nunc de parte bonoꝝ. Ibi mutauit stilũ salomon: nõ iam ad filium loquens/sed secum ratiocinãdo/nõ continuis sed alternis versibus de bonorum ꝛ malorum actibus differens: et sic processit usq; ad illum locum: Fili mi inclina aurem tuam ꝛ audi verba sapientium. xxij. c. Ibi redũt ad priorem modũ loquendi ad filiũ loquens usq; huc: Modo iterum mutat stilum ꝛ nõ iam ad filium loquẽs sed secum ratiocinando quid habeat ratio veritatis ostendit: vt quid cauere/q̃d appetere debeat q̃sq; cognoscat. Has parabolas q̃ hic ponuntur: viri ęcechię regis iuda/dicuntur trãstulisse: qz
Ar. ꝛdisperse forsitan usq; ad ipsum habebãtur ꝛdiuersę a pluribus prout ex ore salomonis semel dictas rapuerant: sed per eius industriã collectę ex diuersis scedulis huic libro insertę sunt. In quibus multo plura allegorica q̃ in cęteris continentur. Dicit ergo: non ipse salomon/non ęcechias/nõ viri ęcechię: sed ille qui has ꝛ alias parabolas salomonis trastulit in latinum: vel esdras/qui cum aliis libris biblię hunc librum reparauit: qui ꝛ titulos psalmorum apposuit.
s Hę quoq; id est similiter:
t Parabolę salomonis/sũt: sicut ꝛ priores: licet istas non scripserit sicut illas.
v Quas transtulerũt: id est de diuersis scedulis collegũt:
x Viri ęcechię regis iuda: id est sapiẽtes eius: sicut tangit magister in historijs/in prologo super Judicl.
y Gloria dei est celare verbum/orationis vel doctrinę vel prędicationis. i. in hoc quisq; deum glorificat q̃ verba sua et etiam opera abscondit humanis fauoribꝫ. Matth. vj. a. Tu aũt cũ ores intra cubiculum tuum ꝛ clauso ostio ora patrem tuum qui in cęlis est. Ibidem. a. Cauete ne iusticiam vestram faciatis coram hominibus vt videamini ab eis. Sed sic luceat lux vestra coram hominib⁹ vt videant opera vestra bona: ꝛ glorificẽt patrẽ vestrũ q̃ i cęlis est: Matth. v. b. Col. iij. c. Omne qcunq; facitis/in verbo vel in opere: omnia in nomine domini nostri iesu
A
christi facite. Hęc est enim gloria dei: vt omnia ad ipsum referantur quasi ad principium ꝛ finem omnium: Ipse enim est alpha et ω. Apoc. j. b. Et hãc gloriã sibi soli reseruauit. Unde Esa. xlij. b. Gloriam meam alteri non dabo.
a Et gloria regum: id est omnium se et alios bene regentiũ: est
b Inuestigare sermonẽ/legis ad intelligẽdũ ꝛ ad faciẽdũ. Deut. xvij. d. Cũ cõsederit rex i solio regni sui: describet sibi deuteronomiũ legis huius in volumine: accipiens exemplar a sacerdotib⁹ leuitice trib⁹ et habebit secũ: legetq; illud oĩbus diebus vitę suę: vt discat timere dominũ deum suũ ꝛ custodire verba ꝛ cerimonias eius. Quantũ autem damnũ faciat ostẽtatio verborum vel operũ suorũ/patet Esa. xxxix. c. vbi esaias cõminatur direptionẽ omniũ thesaurorꝫ ecechię/eo q̃ ostenderat eos babylonijs. Vel sic:
y Gloria dei est celare verbum: id est secretũ amici. Ecõtrario offẽsio dei est revelare secreta amici. Eccj. xxvij. c. Denudare amici mysteria despatio ẽ aię infelicis. Vel sic:
y Gla dei est celare verbum: id est cordis sui secretum: qđ non omnibus passim est revelandum. Unde. j. eodem. b. Causam tuaꝫ tracta cum amico tuo: ꝛ secretum extraneo ne reveles. Eccj. xj. d. Non omnem hominem inducas in domum tuam: multę enim sunt insidię dolosi.
Mystice Mystice y Gloria dei/apparentis in carne:
z Est celare verbũ/diuinitatis. i. gloria christi fuit/naturam humanitatis magꝫ q̃ diuinitatẽ oculis mortalium ostendere: Unde sępius vocat se filium hominis q̃ filium dei. Ecõtrario faciunt multi: semper a maiori in genere suo licet remotiori se nominant. Unde cum aliquis fit episcopus: tota progenies eius cum eo episcopatur: vt dicit beatus Bernũ. Celauit autem christus verbum diuinitatis/de matre paruul⁹ nascendo/ꝛ in prępsepio positus vagiendo: circumcisionis characterem sustinendo: in ęgyptum propter herodem fugiendo: in discurrendo lassitudinem patiẽdo: post ieiuniũ esuriẽdo: mortẽ in cruce ferẽdo. Quis septẽ sigillis signata fuit ei⁹ diuinitas i scrinio hũanitatis. Propter qđ dicit Esa. xlv. c. Vere tu es deus absc̃ditus: de⁹ isra/el saluator. Et Abacuk. iij. a. Ibi abscõdita est fortitudo ei⁹. Hęc autem absconsio cessit ad eius gloriã. Unde Phil. ij. a. Humiliauit semetipsum factus obediens usq; ad mortẽ: mortem autem crucis: ppter qđ ꝛ deus exaltauit illũ ꝛc.
a Et gloria regum: id est apostolorum ꝛ omniũ fideliũ: est
b Inuestigare: id est pscrutari/sermonẽ: quo se deũ: q̃uis obscure significauit: vt est illud: Ego ꝛ pater vnum sumus: Joh. x. f. Et illud: Ego sum principium qui ꝛ loquor vobis: Joh. viij. d. Et illũ: Anteq; abraã fieret ego sũ. Joh. viij. g. Hmõi sermones iuestigauerat petr⁹ cũ quęrenti dño: Quẽ dicunt hoies esse filiũ hois? Rndit: Tu es christ⁹ filius dei viui: Matth. xvj. c. Et iterũ dño dicenti duodecim aplis:
Mũquid ꝛ vos vultis

Job.6.g. Munquid et vos vultis abire: Respondit petrus: Dñe ad quē ibimus: Verba vitę ęternę habes. Et hoc est qđ dicit Tob.xij.b. Sacramentum regis abscondere bonum est: opera autem dei revelare et confiteri honorificū est. Item Gloria regū: id est prędicatorū/doctorū/prælatorū: qui se et alios habēt re/

a gere sermonem. Cęlum sur/
b sum/et terra deorsum: et cor
c regū inscrutabile. Aufer ru/
f biginē dē argēto: et ēgredict
h vas purissimū. Aufer impie

gere: est/ a Innue/ stigare hmonē: legis. Unde.ē.j.a. Intelligens guber/ nacula possidebit. Daniel.xij.b. Qui docti fuerint fulge/ būt qsi splēdor firmamēti. b Cęlū sursū: et terra deorsū: et cor regū inscrutabile: id est sicut altitudo cęli et pfūditas terrę ab homine sciri non potest: ita scientia regum: id est apostolorum et prophetarum: quibus arcana cęlestia revelata sunt: Ps.17. nobis qui terreni sum⁹ inscrutabilis est: qz tenebrosa est aq̄ in nub.bus: id est scriptura i prophetis. Unde dom⁹ ad Job.xxxix.a. Nunquid nosti tempus partus ibicum in petris: aut parturiētes ceruas obseruasti: Ibices et ceruas vocat apostolos. Vel sic ad litteram: b Cęlum sursū/ inscrutabile est. c Et terra deorsum/ inscrutabilis est. d Et cor regū inscrutabile/est: Et ita oīa opera dei suprema/media et infima inscrutabilia sūt. Uñ Eccēs.xj.b. Quō ignoras quę sit via spirit⁹: et qua ratione cōpingant ossa in ventre pgnātis: sic nescis opa dei qui fabricator est Dystice oīm. ADystice b Cęlū sursū tē. Cęlū est sacra scptura quātū ad altas et suprēmas sentētias: et terra quantū ad inferiores et faciliores sentētias. Vel cęlū quo ad morale vel mysticam intelligentiam: terrā quo ad litteralem. Vel cęlū quo ad nouū testamētum: quia docet et ducit ad cęlestia: terra quo ad vetus testamentum: qđ fm superficiem litterę sola terrena promittit. Unde in ecclesia lectiones de veteri testamento terminantur in deorsum: lectiones vero de nouo/terminantur in sursum. Cęlū igitur sursum/et terra deorsum: vtrunq̄ inscrutabile est: quia quanto qs magis in cognitione ei⁹ proficit: tanto et scriptura ei impenetrabilior apparet. Nam cum proficiente proficit scriptura. Unde Eccēh.j.e. Cum ambularēt animalia: ambulabant pariter et rotę iuxta ea: et cum eleuarentur animalia de terra/eleuabantur simul et rotę. Hinc dicit Aug⁹. In sacra scriptura cōtingit q̄ in quodam loco sui habet: Cum cōsūmauerit hō: tūc incipit/ Eccj.xviij.a. Job.iij.b. Puteus alt⁹ est. Uer est: et ideo exhauriri non pōt. Ezech.xlvij.a. Mensus est mille cubitos torrētem quem non potui pertransire: quoniam intumuerant aquę profundi torrentis q̄ non potest transuadari. d Et cor regum inscrutabile/est: id est sapientia doctorum: in quibus velut in abysso magna debet esse tanta copia doctrinarum: id est aquarū spiritualium: quę toti mundo sufficiant irrigādo. Unde.ē. xviij.a. Aqua pfūda ṡba ex ore viri. e Aufer rubiginem de argento: et egredietur vas purissimū: id est valde purum. Ad litteram enim de rubiginoso argento non fit vas purum: sed prius limatur et depuratur/et tūc potest de ipso fieri vas purum. Similiter/ i Aufer impietatem: id est crudelitatē: k De vultu regis: id ē cuiuslibet prędētis: nō solū de corde sed vt sit et appareat clemens. l Et firmabitur iustitia thronus eius: quia diligetur a subditis. Unde.ē.xx.d. Misericordia et veritas custodiunt regem: et roboratur clementia thronus eius. Econtratio crudelitas dissipat thronum regis: vt patet in saul et roboā. Beda. Qui p̄sunt pplis si volūt firmū esse solium suū: semp hilaritate et gra vultus plenos exhibeant/ne per arrogantiam rigidi plębis odium incurrant. Dystice Dystice e Aufer rubiginem de argento: id est superficiem litterę de sacro eloquio: g Et egredietur de sbtilitate lrę et cerimoniaꝝ figuris/ quasi de cauerna ter

k tatē de vultu regis: et firmabi
m tur iustitia thron⁹ ei⁹. Nē glo
n riosus appareas cor̄ rege:
o et i loco magnoꝝ ne steteris.
p Melius est enim vt dicat tibi:

rę: b Vas purissimum: id est spiritualis intelligētia mozalitatum et mysteriorū apparebit. i Aufer impietatem de vultu regis: id est crudelitatem psequendi christianos de animo sauli vel cuiuslibet emulatoris legis. l Et firmabitur iustitia thronus eius: id est magisterium eius iuste a deo confirmabitur dño cooperāte et sermonē confirmante: sequentibus signis. Marci.16.d. Luc.14.b. e Aufer rubiginez/ vanitatis/ falsitatis et superfluitatis. f De argento: id est de sacra scptura. g Et egredietur vas purissimū. i. ipsa sacra scriptura q̄si liberata de triplici rubigine erit vas purissimū. Purum sine vanitate: purius sine superfluitate: purissimū sine falsitate. Dicit aūt sacra scptura vas ciborū et potuū spiritualiū: qb⁹ reficiunt et iebriant spiritualiter aię sanctorū. Uñ Ps. Parasti in cōspectu Ps.22. meo mensā aduersus eos qui tribulāt me. In qua reperies frumētū electorꝝ: et vinū germinās ṽgines. Zach. ix.d. Ad has epulas inuitat spōsa Cāt.v.a. Comedite amici et bibite et inebriamini charissimi. Dicit etiā sacra scriptura vas musicū suauit auribus spūalibus sonans. Unde Eccj.xl.c. Vinum et musica lętificant cor: et supvtraq̄ dilectio sapientię. Tibię et psalterium suauem faciunt melodiam: et super vtraq̄ lingua suauis. Inez sacra scriptura dicitur vas belli. Unde. j. xxx.a. Omnis sermo dei/clypeus ignitus est omnibus sperantibus in se. Hiere.lj.c. Collidis tu mihi vasa belli: et ego collidaz in te gentes. i Aufer impietatem/ superbię/auaricię/luxurię. k De vultu regis: id de volūtate pdicatoris/doctoris/prælati. l Et firmabitur iustitia/facta i seipsis: m Thron⁹ ei⁹/id ē potestas et officiū ei⁹. Qualis aūt debeat esse doctor/prędicator/ꝑlatus: docet ietro/Exo.xviij.d. Prouide de oīni plębe viros potentes timentes deum in quibus sit veritas: et qui oderint auariciam. Eccj.vij.a. Noli quęrere fieri iudex: nisi virtute valeas irrumpere iniqtates. n Ne gloriosus tē. Superiori parabola prælatos istruxit: nunc subditos docet q̄les esse debeāt ad dominos suos. Prælatos monuit vt vultū hilarē sp subiectis ostendāt: Huc monet subditos ne in cōspectu maiorꝝ arrogantes appareāt: sed in loco mediocri positi vocari superi⁹ mereantur. Unde Lucl.xiiij.b. Cū inuitatus fueris ad nuptias: recumbe i nouissimo loco: vt cū venerit q̄ te inuitauit/dicat tibi: Amice ascēde superi⁹. Tūc erit tibi glia cor̄ simul discumbētib⁹. Et hoc est qđ dicit: n Ne gloriosus appareas cor̄ rege. i. q̄libet principe. o Et i loco magnoꝝ ne steteris/ ingerendo te impudent. p Melius ē eni vt dicat tibi/a pncipe:

Ascende huc/superius

Dystice n Ne gloriosus appareas corāz rege. i. coram deo in foro pnitētiali: qđ est ꝓtra quosdam qui in confessione cum deberent paupertatem et vilitatem suam ostendere confessori quasi medico/ostēdūt diuitias et gloriam suam: et ideo non curati recedunt: sic pharisęus: Lucl.xviij.b. Eccj.iij.a. Presbytero humilia aiaz tuā: et magnato humilia caput tuū. o Et i loco magnoꝝ ne steteris. i. noli intrudi ꝛ eligi: neq̄ enī q̄sq̄ sibi sumit honorē: ꝛ q̄ vocatur a deo tanq̄ aaron: Hebr.v.a. Vel sic/ In loco magnorū ne steteris. i. cum electus fueris in dignitatē aliquā: nō te digniorē et superiorē ostēde ꝛ minorē. Eccl⁹.iij.c. Quanto magn⁹es/ humilia te in omnibus. Idem.xxxij.a. Rectorem te posuerunt noli extolli: esto in illis quasi vnus ex ipsis. p Melius est eñ vt dicatur tibi/i futuro a domio:

Ascende huc/ in gloria

a Ascēde huc/supi⁹: b ☞ vt hūilier cora princi/pe/delectus inferius. Luc.xiiij.b. Cū inuitat⁹ fueris ad nu/ptias/nō discūbas in ꝓmo loco:ne forte honoratior te sit in/uitatus ab illo:et veniēs is q̄ te et illum inuitauit/dicat tibi:da huic locum:et tunc incipias cum rubore nouissimum locum tenere

Mystice ✻ a Ascende huc/i gloria mecum/merito
5.q.5.c.q ambulat humilitatis tuę: b ☞ vt humilier/ in pena. c Coram principe.i. christo/ merito supbię. Et hō ē B qđ dictum est.ē.xvj. c. Melius est humi/liari cū mitibus q̄ di/uidere spolia cuz sup/bis. Et Luc.xviij.c. Omis qui se exaltat humiliabit: et qui se humiliat exaltabit. d Quę viderūt oculi tui ne ꝓfe/ras in iurgio cito.i.q̄n iurgaris cum aliquo/vt aliq̄n acci/dit:ne vituperes eū ꝓferendo cito q̄ vidisti vel audisti de ip/so. Eccj.xxij.c. Mittens lapidem in volatilia deiciet illa: sic et qui cōuitiat amico/dissoluit amicitiā. e Ne postea emendare non possis cum deshonestaueris amicū tuū/effectum. Eccj.xxij.d. Est cōcordatio ad amicum/ex/cepto cōuitio et improperio et superbia et mysterij reuelatiōe et plaga dolosa:in his omnib⁹ effugiet amicus. Hoc contra multos dicit:qui ita parati sūt ad conuitia/vt modico verbo concitati/statim euomāt quicqđ mali sciunt:et q̄cq̄ nō nesci/unt fingunt. Hi defacili nō possūt emēdari:quia difficillimū est famam semel lęsam restituere. Ideo dicit Eccj.xj.a. Pri/us q̄ interroges nō vitupes quenq̄:et cū inrogaueris cor/ripe iuste. Vel b dicit cōtra eos q̄ nimis aspere increpāt sub/ditos ꝓ excessib⁹ quos aliquādo vident in eis/addētes vul nus super vuln⁹. Hi non possunt sępe emēdare:qz subditi ta/les ꝓlatos declināt: nec libenti animo audiūt eos vel loquū/tur eis. Eccj.viij.a. Ne despicias hominē auertētē se a pec/cato:neq̄ improperes ei:memēto q̄n omnes in corruptione sumus. Matth.xviij.c. dicit petrus.i.prelatus: Dñe quoti/ens peccabit in me frater me⁹ et dimittā ei: Usq̄ septies: Di cit illi iesus: Non dico tibi vsq̄ septies: sed vsq̄ septuagies septies. Vel sic: d Quę viderūt oculi tui ne ꝓfe/ras in iurgio cito.i.nō sis velox ad loquēdū oia q̄ intel/ligis. Quidā em̄ sūt q̄ statim cū aliqđ intelligūt volūt osten/dere. Eccj.xxxij.b. Si bis interrogat⁹ fueris:habeat caput rūsū tuū:in mltis esto q̄si insci⁹ et audi tacēs. f Causā tuā tracta cū amico tuo:et secretū extranco ne reueles: ne forte insultet tibi cū audierit:et exprobrare nō cesset. Ad hram docet salomon/secreta non esse cōmittenda oīb⁹:imo paucissimis. Unde Ecc⁹.vj.a. Multi pacifici sint tibi:et cōsiliari⁹ vnus tibi sit de mille. Idem.viij.d. Coram extraneo ne facias cōsiliū:nescis enī quid pariat: Nō omi hoi co: tuū manifestes/ne forte inferat tibi gratiā falsā et cōuitiet tibi. Idem.xj.d. Nō inducas omnē hominē in domū tuam: multę enim sūt insidię dolosi. Idem.xix.b. Amico et inimico noli narrare sensum tuū/indifferenter:et si est tibi delictū noli denudare:audiet enī et custodiet te. Seneca. Quidaz quę so/lis amicis cōmittēda essent obuijs narrant:et in quaslibet au/
Mystice res quicquid eos vrit exonerant. Mystice f Causam tuam.s.salutis tuę: g Tracta cum amico tuo:id est cum christo/in oratione quasi cum procuratore et aduocato tuo:imo et totius ecclesię: cuius causam ipse suscepit agendā erga patrez.i. Joh.ij.a. Aduocatū habem⁹ apud patrē iesū christum iustum. b Et secretum extraneo: id est dia/bolo: i Ne reueles/per signa exteriora:quibus diabol⁹ ex cogitationib⁹ coniecturat. Unde Hiere.xij.d. Nocuisti eos aduersum te et erudisti in caput tuum. Seneca. Nō taci/tum esse cupis/nulli reueles: qualiter enī ab aliquo expectas
Moraliter silentium/qđ tibijpsi non prestiteris: Moraliter f Cau

a b c d e f g sam tuā tracta cū amico tuo:id est cū familiari cōfesso/re et tibi noto:cui facilius et meli⁹ potest hō manifestare cō/scientiā suā et securi⁹ recurrere ad eū q̄n necesse ē. b Et se/cretum extraneo:id est ignoto tibi: i Ne reueles/in confessione/nec etiam extra. k Ne forte insultet tibi cum audierit/pec/cata tua:propt̄ inex/perientiam suam. l Et exprobrare nō cesset/nimis ingren/do q̄ nō oportet. Se/pe enī pfessores ꝓter nimias et indiscretas interrogationes indu/cunt confitentes in te/ptatiōes/docētes eos peccata vl modos q̄s

i k l m n o p q r s t ꝓius nesciebāt. Cōfessor sic debet interrogare pfitentes: vt si fecerint statim intelligant:si nō fecerint/nō addiscāt. Sicut temptator talia interrogat:quib⁹ scitis/nō est necesse scire ar/tem:quib⁹ ꝓo ignoratis/necesse est ignorare: Ideo dicit in le/ge/ Deut.xxiij.b. Cū repetes a primo tuo rem aliquā quā debet tibi:nō ingredięs domū ei⁹ vt pign⁹ auferas:sed sta/bis foris:et ille ꝓferet tibi qđ habuerit. m Gratia et ami/citia liberant/ apud deum et apud homines: vt patet i na/bal:quez liberauit abigail:quia fuit dauid gratiosa. j.Regl. xxv.b. Vel/ m Gratia et amicitia/sanctor: n Libe/rant/a periculis: vt patet i miraculis bti nicolai:et beatę vir/ginis:et aliorū sanctorū. Vel m Gratia et amicitia/dei: n Liberant/a seruitute diaboli et peccati. Joh.viij.e. Si filius vos liberauerit/vere liberi eritis. Moraliter/ m Gra Moraliter tia et amicitia/prędicator/doctor/ꝓlator erga subditos: n Liberant/eos a vinculis peccator:quia subditi libenti⁹ acquiescūt prędicatorib⁹ et prelatis:qui se gratiosos ostēdūt. Unde.ē.xx.d. Misericordia et veritas custodiunt regem:et roborat clemencia thronus eius. o Quas tibi seruā/ꝑ patientiam et benignitatē. p Ne exprobrabilis fias: id est reprobabilis in die iudicij. q Mala aurea in lec/tis argenteis qui loquitur verbū in tempore suo: id est sicut mala aurea ornāt lectos argenteos et decorant:sic ille qui verbum doctrinę vel prędicatiōis loquit in tempore suo.i.debita oportunitate ornat doctrinā et decorat:et illos quib⁹ loquit. Unde.ē.xv.a. Lingua sapientum ornat sciam.

☞ Inauris aurea et margarita

Mystice/ q Mala aurea.i.fructus sentētiarū odori/ Mystice feri et ꝓciosi: r In lectis argēteis/ꝓtenta.i. in sacris elo/quijs:in quibus sanctor animę requiescunt/sunt apud eum: s Qui loquitur verbū/doctrinę et ꝑdicatiōis. t In tempore suo.i.qui verbum dei oportune nouit iuxta capa citatē audientiū prędicare:ille inuenit in lectis argēteis.i.in sacris eloquijs:fruct⁹ sententiarū suaues et exempla sanctorū aurea:quibus ꝓ tempore reficiat auditores. Cōparat au/tē sacra scriptura lecto argenteo:quia sicut in lecto sani quie/scunt/ęgri laborant:ita in sacra scriptura iusti quiescūt/impij cruciantur. Argenteo propter dulcem tinnitum prędicatio/nis/et splendorem virtutum/et operū sanctorum quę in ea cō/tinentur. Et de hoc lecto dicitur Cant.iij.c. En lectulum sa/lomonis ambiunt seraginta fortes ex fortissimis israel. In ꝫ lecto crescunt siue iacēt mala siue poma dulcissima. Est enim lignum vitę his qui apprehēderint eam. ē.iij.c. Unde spon/sa/Cant.vij.d. Omnia poma noua et vetera seruaui tibi di/lecte mi:id est dulces et odoriferas sententias veteris ac noui testamenti. Et Matth.xiij.g. Omnis scribadoctus in reg/no celorum profert de thesauro suo noua et vetera. Vel sic: q Mala aurea in lectis argenteis:id est sacra elo/quia in mentibus contemplatiuis reficientia et balsamantia eas/vt tempore suo tinnitum suauem et dulcem reddant prę/dicando melodiam: Juxta illud Eccj.xl.c. Tibię et psalteri/um suauem faciunt melodiam et super vtraq̄ lingua suauis.

✻ Inauris aurea:id est discipulus

margaritis

Mystice

Sapientia

Horaliter

Ps.87.

Ps.56.

Mystice

Mystice

Horaliter

a Inauris aurea t margarita fulgens q̄ arguit sapientem/qui sapit oīa ſm veritatē intrinsecā: et aurem obedientē. i. sicut inauris aurea ornat aurem cui margarita fulgens maiorē t gratiorē fulgorez p̄bet: ita argutio doctoris eruditi auditorē sapientē t obedientē decorat: cui p̄ria sapientia t obedientia q̄si ornamēta p̄ decorē tribuūt. Hoc est: qui arguit sapientem et obedientē/quasi collocat inaurem aureā margarita fulgēti decoratam auri audienti.

a Inauris aurea id ē discipul⁹ sapiēs t obediēs. b Et margarita fulgēs/doctor eruditꝰ et p̄rudēs: id est sicut margarita fulgēs decenť copulať inauri aureę: ita magister eruditus decenť associať discipulo obediēti. Et hoc est q̄d sequit: c Qui arguit: Ecce margarita fulgens. d Sapientē t aurem obediētē: Ecce inauris aurea. q. d. sicut bene sedet margarita in aurea inauri: ita competenť arguto magistri eruditi collocatur q̄si in loco p̄rio in discipulo obediente. Et hoc ē q̄d dicitur. ē. xx. b. Aurē audientē et oculum videntē/dñs fecit vtrūq;. e Sicut frigus niuis. i. nix frigida quę artificiose seruatur in ęstate ad mitigandū ęstū caloris t frigefaciēdū vinū: sicut fit bisuntij i die sci stephani in augusto: f In die messis/ grata est: g Ita legatus fidelis: id est p̄dicator missus a dño: h Ei q̄ misit eum: id est christo/gratus est: Quia i Animam illius requiescere facit: id est volūtatē eius implet. Uel sic: e Sicut frigus niuis i die messis: id est sicut frigus q̄d in niue: id est i hyeme solet accidere/gratum et delectabile est si subito adueniat i ęstate: quia solis incēdia refrigerat: sudorez laborꝫ tergit: ardētes anhelitꝰ tēperat: g Ita legatus fidelis/mentē eius qui misit eū: p̄udenť et fideliter agendo repausat. i Et animam illius reōesce re facit: quia eius desideria consūmat. Ecōtrario legatꝰ piger dolorem facit eis qui miserūt illum. Unde. ē. x. d. Sicut acetum dentibus t fumus oculis: sic piger his qui miserunt eum. Mystice g Legatus fidelis/christus est: quem pater misit in mūdum. Unde Abdię. j. a. Auditum audiuimus a dño: t legatū ad gentes misit. Qui merito fidelis dicitur: quia legationē suam fideliter adimpleuit. Unde parentibus suis eum quęrentibus dixit: Nesciebatis: quia in his quę patris mei sunt oportet me esse: Luc. ij. g. Dies messis est totū tempus gratię: Messores apostoli/doctores/p̄lati: Ipsa messis/fides/opa credentiū: fruges aīę gratia/gloria. Sicut igitur frigus niuis messores recreat fatigatos: ita christus mentibꝰ fideliū contra feruorem persecutionū t calorez ꝓcupiscentiarū refrigeriū p̄stitit p̄dicando. Unde Eccl̄j. xxv. d. Speciosa misericordia dei i tēpore tribulatiōis: q̄si nubes pluuię i tēpore siccitatis. Ipse etiā christꝰ reōescere fecit animam patris qui misit eum: quia volūtatem eius in oībus studiose adimpleuit. Joh. v. e. Nō quęro volūtatē meam/sed voluntatē eiꝰ qui misit me p̄is. Horaliť g Legatus/iste: est ozo humilis: quę sicut bonus nunciꝰ ad deū intrat et ibi mandatū peragit: quo caro peruenire nequit: vt dicit Glo. sup illū Ps. Intret in ꝓspectu tuo oz̄o mea. Eccl̄j. xxv. d. Oratio hūiliantis se nubes penetrabit: t donec ꝓpinquet non consolabiť: t non descedet donec altissimꝰ aspiciat. k Nubes t ventus t pluuię non sequentes: vir gloriosus t promissa non complēs. i. hypocrita speciem sanctitatis habens exterius: virtutem autem negans interius: vt dicitur. ij. Timoth. iij. a. similis est nubibus t vento: q̄ fūt signa pluuię t non pluūt. Uel/ l Uir: id est doctor siue p̄dicator. m Gloriosus/doctrina vel p̄dicatiōe. n Et promissa non cōplens: id ē q̄d docet nō

faciens/est similis nubibus t vento pluuiam non ferentibus: quia sicut hmōi nubes tm̄ vento agitantur: t nunq̄ terram fęcūdant pluuia: sed solis lucem potius obnubilāt: ita huiusmodi doctorez t p̄dicatorez/qui dicūt t non faciunt: vento vanę laudis aut vanęglorię aut certe ambitionis exagitantur: t nūq̄ corda simplicium bono exemplo fęcundant: immo male viuendo lumen doctrię obscurāt. De his dicitur. q̄. Pet. ij. d. Hi sunt fontes sine aqua t nebulę turbinibus exagitatę: quibꝰ caligo tenebrarum reseruať. Et i epla Jude. d. Hi sūt in epulis suis maculę conuiuātes sine timore semetipsos pascētes: nubes sine aqua/quę a ventis circumferunť: arbores autūnales ifructuose bis mortuę eradicatę. o Patientia lenietur princeps: id est patiens sustinētia eorū quę ꝓ peccatis ꝓprijs irrogank: t humilis satisfactio placāt principem qui pēnam irrogat: id est deum. p Et lingua mollis confringet duritiam/principis: id est peccati ꝓ/prij cōfessio/vel deuota oratio/vel inť flagella gratiarū actio. Unde. ē. xv. a. Mollis responsio frangit iram. Wichęg. vij b. Iram dñi portabo/quoniam peccaui ei. Et Ps. Misere re mei deus ꝛc̄. Job. j. d. Sicut domino placuit: ita factum ē ꝛc̄. Uel ad litterā. p Lingua mollis: id ē suauis correctio p̄latorū: q Cōfringet duritiam/subditorū. Unde Hiero⁹. Suauiter ambulandū est inter ventres p̄gnantium: id est inter eos qui de nouo bonum propositum cōcęperunt. r Uel inueniſti: id est allocutionis vel familiaritatis siue visitationis alicuius dulcedinem. s Comede q̄d sufficit tibi: id ē vtere amicitia siue familiaritate ad sobrietatem/non omnino te subtrahēdo/ne interueniat oblivio: nec nimis ingerēdo/ne alteri sis fastidio. Melius est enī vt rarius veniēdo aduentū tuū facias desiderare: q̄ vel vna vice tamdiu maneas cum eo vel totiēs ad eum venias vt fastidiat. Unde Eccl̄j. xxxvij. d. Noli auidus esse in omni epulatione: t non te effundas super omnem escam. Et hoc est q̄d sequitur planius. t Subtrahe pedem tuum de domo p̄roximi tui: rarius veniendo. v Ne quando: id est aliquando. z Satiatus oderit te: quia nimia familiaritas parit cōtēptū: et nimia elongatio generat obliuionē. Unde Eccl̄j. xiij. b. Aduocatus a potente discede: ex hoc enī te magis aduocabit: ne improbꝰ sis/ne inpingaris: et ne longe sis ab eo/ne eas i obliuionem. Mystice. r Uel inueniſti: id est sacram scripturam: s Comede q̄d sufficit tibi/vtilia ſm capacitatē intellectꝰ tui inq̄rendo. t Ne forte satiatus: id est inflatus per elationē: v Euomas illud/per iactantiam. Unde Roma. xij. a. Non plus sapere q̄s oportet sapere: sed sapere ad sobrietatē. Job. xx. b. Diuitias quas deuorauit euomet: t de ventre illiꝰ extrahet eas deus. Signanť aūt dicit: comede: q̄ multi sunt q̄ de melle sacrę scripturę nō gustant: sed in memoria velut i arca reponūt. t Subtrahe pedem tuū de domo p̄rimi tui: id est nō nimis appetas inq̄rere conscięntiā p̄rimi tui. v Ne quando satiatus. i. nimia inq̄sitiōe tua fatigatꝰ a Oderit te/ꝓpter improbitatē inq̄sitiōis tuę. Eccl̄j. xxj. d. Pes fatui faciliś i domū p̄rimi sui. b Jaculum t gladius et sagitta acuta: homo q̄ loq̄tur contra p̄roximū suū testimoniū falsum. Ps. Lingua eorum gladius acutus Hiere. ix. b. Sagitta vulnerans lingua eoꝝ. Tria dicit: Jaculum/gladius t sagitta: quia oīs detractor/ qui ꝓprie falsus testis dr̄: vno ictu tres interficit: sic dic̄ Isidor⁹ vt credo: Deum et illum cui loquiť: t illum cui detrahit cum ad illius noticiam puenerit. Uel q̄ tres partes sunt detractiōis. s. falsi criminis impositio: veri mali diffamatio: et veri boni denigratio.

Dens putridus/inutilis

a Dens putridus/inutilis ad masticandū: b Et pes lassus/impotēs ad ambulandū:est ei supple: c Qui sperat super infideli in die angustię/qñ debet et esse fidelis. d Et/talis/amittit palliū in die frigoris/ quādo maxime eſt neceſſariū.q.d.qui sperat in hoīe quem infidelez inuenit i die angustię/ dolet sic ille q̄ esurit:z habet dētes putridos nō potētes masticare: Ar.†lapsus z sicut ille q̄ lassus est z vellet longius ire:et sicut ille qui pallium amittit quādo frigus inualescit. Et ideo dr Ar.†pessimo Hiere.xvij.a. Maledictus qui confidit in hoīe:et ponit carnem brachium suuz. Hoc Ro.12.d. enim est inniti super arundinem: De quo dicit Esa. xxxvj.b. Super quē habes fiduciā quia recessisti a me: Ecce confidis sup baculū arundineum ꝓfractū istū ęgyptū: cui si innixus fuerit homo:introibit in manū eius z ꝓforabit eam. e Acetū in nitro ꝛc. Nitrū lapis est:et dicit a nitria ꝓuincia vbi nascit: Vbi enī in ęstate pluuię ꝓlixiores tellurē infundūt: et nimi⁹ calor solis aquas excoquit in petram sali vel glaciei simillimā: sed tñ nec salis saporem/nec glaciei rigorē habet: verū iuxta naturā salis i calore durescit:i aere nebuloso liquescit. Hęc posita in aq̄ q̄si calx viua crepitat z deperit:sed aquā habilē lauationi reddit: Vñ z indigenę nitro vtunt ad lauādū se. Vñ Hiere. ij.e. Si lauaris te nitro z multiplicaueris tibi herbā borith.i. herbā fullonū:maculata es iniquitate tua corā me dicit dñs. Est igit sensus: Acetū in nitro/ponit vl infūdit supple: f Qui cātat carmina/sacri eloquij vel suauis correctiōis: g Cordi peruerso.i.penit⁹ auerso: cui peruerse saporat res:q̄ sicut nitrū aspersū aceto crepitat:ita cor puersū aqua sapiētię salutarī aspersū/vel q̄tūcūq̄ suaui correctiōe tactū/ ebullit irascēdo/z crepitat murmurādo. Et h̄ ē qđ dicit Esa. xxvj.b. Dñe i angustia reqsierūt te: in tribulatiōe murmurī doctrīa tua eis. h Sicut tinea vestimento:z vermis ligno:ita tristicia viri nocet cordi. Tinea de vestimēto nascitur/z vermis de ligno:et in id ꝓius conuertit dentes ad lacerandum z conterendum:vnde z teredo vocatur: Sic tristicia ſeculi velut vermis aut tinea neruos z carnes spiritualeſ.i. vires naturales corrodit:gratuitas vero virtutes quę sunt vestimēta animę omnino cōsumit. Unde.ē.xvij.d.Spiritus tristis exiccat ossa.ij.Cor.vij.c.Tristicia ſeculi mortez operatur. i Si esurierit inimicus tuus ciba illum: si sitierit da ei aquā bibere:Et intelligit h̄ tā de corpali q̄ de spūali alimēto. Hoc est quod ꝓcipit Leuit.xix.d. Nō oderis fratrē tuū in corde tuo:sed publice argue eū. Matth. v.g. Diligite inimicos vr̄os:bñfacite his qui oderunt vos. q Congregabis eni/sic facīdo. p Prunas sup caput eius.i.bñficia ex fornace amoris ꝓcedēta:quę calefaciDyſtice unt cor z inflāmāt ad dilectionē. Dyſtice. r Si esurierit/cibum sacrę eruditiōis/vel panē pēnitētię: k Inimic⁹ tuus. i. pctor quilibet. l Ciba illum/ pane doctrinę. m Si sitierit.i.cōsilio idiguerit: n Dā ei aquā/sapiētię salutaris: o Bibere/ad refrigerationē z extinctionez sitis suę. p Prunas eni.i.ardorē charitat̄: vel prunaſ sacroꝝ eloquioꝝ/q̄ sunt carbones desolatorij: q Cōgregabis sup caput ei⁹.i.sup cor ad inflāmādū ipm. Nā ver/ Ps.148. ba dñi ignis ardēs sunt: vt dr Hiere.xxiij.f.Et Ps.Grādo z carbones ignis. Ista ē exhortatio salomonis. Sed oīa hęc spūalit̄ ꝓcepta sūt i lege z i euāgelio: Quid igit si ꝓxim⁹ aliqs indiget ꝺbo vel ꝓsilio tuo:nūqd vendes ei:nūqd nō h̄ petm̄ est:ac si fame morīēti venderes elemosynā cui dare teneris: r Ventꝰ aq̄lo dissipat pluuias: Cōstringit eni nubes vt nō resoluāt i pluuias. Eccī.xliij.c. Frigid⁹ ventꝰ aq̄lo flauit et gelauit crystall⁹ ab aqua. s Et facies tristis linguā detrahentē/dissipat. Nā si hilari vultu audiat q̄s detrahentem/ dat illi fomitē detrahēdi:si ꝺo tristem se ostendat/finē dat detractiōi:qz nemo inuito auditore libenē refert: vt Hiero⁹. dicit. Et si nō esset auditor/ nō esset detractor. Unī.ē.xxiij.c.Cū detractorib⁹ ne cōmiscearis:qm̄ repēte cōsurget perditio eoꝝ et Ar.†a ruinam vtriusq̄.i.auditoris et detractoris q̄s nouit q̄ subita/q̄ ē.21.b. inopinata sit.q.d.nullus. Obturādę igit̄ st aures ne audiāt sāguinez. Unī Eccī.xxviij. d. Sepi aures tuas spinis z noli audire linguam nequam. Ostēsio tristis vultus spina est qua pungit̄ lingua detractoris vt taceat:auersio vult⁹ altera spina est:sz obtūsio z redargutio ei⁹/ē amputatio linguę eius:vt omnino mutus fiat. Job. xvij.b. legitur/q̄ petrus pastor ecclesię amputauit auriculā dextram malcho:qui inꝓtak rex cōsiliū:quia q̄ ꝓsulte se vult regere/oportet vt iuxta consilium petri habeat aurem amputatam vt omnino surdus sit audire detractiones. Mystice: r Ventꝰ aq̄lo/ Mystice diabol⁹ est: De quo Hiere.j.c. Ab aq̄lone pandet oē malū. Hic ꝓout pōt nitit dissipare pluuias doctrinę z ꝑdicatiōis. Scit eñ q̄ sine his sterilis est terra: Et cum ꝓphetia cessauerit dissipabit ꝓphus.ī.xxix.c. t Melius est sedere in angulo domatī:q̄ cū muliere litigiosa z in domo cōmuni. Doma est excelsus z secretus locus in domo:vt est solariū ꝓpe tectū dom⁹. Unde Actī.x.b. vbi dicitur/q̄ petrus ascēdit ad supiora dom⁹ ad orationem:grecus ponit ꝓ superioribus/doma. Ad litteram igitur verū est q̄ melius est in domate domus habitare solū z sustinere perstillatiōes tectorū ex pluuia cadente super ea:q̄ sustinere litigiū mulieris. Unde.ī.xxvij.c. Tecta pstillātia in die frigoris/z litigiosa mulier compantur. Mystice z moralit̄ expositū est hoc.ē. xxj.b. vbi eadē ponit auctoritas. v Aqua frigida animę sitienti:id est hoi sitienti grata ē supple:sic/ x Et nūcius bonus:id est bona nuncians : veniēs/ y De terra longinqua/gratus est. Mystice v Aqua frigida/ē Mystice gratia vel doctrina sapientię salutaris:quę mūdat sordes vitiorum z refrigerat ęstum concupiscētiarū carnalium:z sitim auaricię extinguit. Unde Joh.iiij.b. Qui biberit ex aqua quā ego dabo ei non sitiet in ęternū: De qua dicit Eccī.xv.a. Cibauit illū pane vitę z intellect⁹:z aqua sapiētię salutarī potauit illū. Hęc aqua dulcī z suauis ē aię sanctę sitiēti salutē:sic Ps.41. illa de q̄ dic̄ Ps. Sic̄ ceru⁹ desiderat ad fōtes aq̄ꝝ:ita desiderat aia mea ad te de⁹. x Nūcius bon⁹:bon⁹ ē ꝓdicator/bonos rumores nūcians. y De terra longiqua.i. de cęlesti patria/determinās z distinguēs ad exaltandū desiderīū q̄s amęna q̄s fertilis sit illa terra:q̄s bonū z q̄s iocundū sit habitare in ea:quales sint vrbes et quales sint habitatores:et quis dñs terrę:q̄s pius/q̄s largus/q̄s māsuetus/q̄s munificus. Unde Numeri.xiij.d.dicunt explorātores moysi et toti ꝓlo: Uenimus in terram ad quā misistis nos/quę revera fluit lacte z melle/vt ex his fructib⁹ cognosci pōt.ſ.malogranatis/ficub⁹ z vuis:& cultores fortissimos habet z vrbes grandes atq̄ muratas. Item Judicī.xviij.c.dicunt quinq̄ viri quos miserat tribus dan ad querendam possessionem vt habitaret in ea: Uidimus terrā valde opulentam z vberem: nolite negligere/ nolite cessare:eamus z possideamus eam: nullus erit labor:introibimus ad securos in regionem latissimā:tradetq̄ nobis dominus locum i quo nullius rei est penuria eoꝝ quę gignunt i terra. Simile habes Deutī.viij.b.

Fons turbatus

a Fons turbat⁹ pede ⁊ vena corrupta: iustus cadens coram impio: qđ dicit ad litterā propter insultationes malorū: qui insultāt iustis cadentib⁹ etiam leui casu. Unde. ij. Regl. j. d. de morte saul ⁊ ionathę dixit dauid: Nolite annũciare i geth: neq; annũcietis i cõpitis ascalonis: ne forte lętent filię philistiim: ne exultent filię incircumcisoꝝ. Mystice

a Fons/doctrina ẽ. Sap. v. c. Derivent fõtes tui foras. Fons turbat⁹ pede/ẽ doctrina cũ carnali voluptate ⁊ mũdano amore. Carnalis enī voluptas lutũ est: mũdan⁹ amor puluis est. Unde cum pes affect⁹ immiscet huic doctrinę: turbat fontẽ: ⁊ aquas quã claram recęperat a doctore vel a deo/turbatã ⁊ turbidã ꝓpinat alijs. Et ideo sicut nemo libenter bibit aquã turbidã et limosã cũ iuenit clarã: ita nemo libenter audit doctrinam talium. De hoc dicit Ezech. xxxiiij. e. Monne satis erat vobis pascua bona depasci: insuper ⁊ reliquias pascuarũ vestrarũ cõculcastis pedibus vestris: ⁊ cum limpidissimam aquam biberetis: reliquã pedib⁹ vestris turbabatis: et oues meę his quę pedibus vestris ꝓculcata fuerant pascebant: et quę pedes vestri turbauerāt hęc bibebāt: Propterea hęc dicit dñs de⁹ ad vos: Ecce egoipse iudico inter pecus pingue ⁊ macilentum. Scrutatoris

Ecclꝫ. c.

b Vena/ꝺdicator ẽ. Uñ. ē. r. b. Vena vitę os iusti. b Vena corrupta/est ꝺdicator corrupt⁹ in fide vel i moribꝫ. Et hęc est vena mortis: de q̃ Osee. xiij. d. Adducet dñs ventẽ ventũ de deserto ascendentẽ/⁊ siccabit venas ei⁹ ⁊ desolabit fontẽ ei⁹. Signant aũt dñi

c Justus cadens coram impio. i. diabolo vel detractore/est fons turbat⁹ et vena corrupta: qꝛ sicut ex fõte turbato emanat riuul⁹ turbid⁹: et ex vena corrupta sanguis vel spirit⁹ corruptus: ita casus iusti diabolo vel detractore ꝓcurante multꝫ est occasio corruptionis. d Sicut qui mel comedit multũ non est ei bonũ: quia inflatiuũ est: e Sic q̃ scrutator est maiestatis opprimet⁹ a gloria: qꝛ sic nimia claritas lucis obtundit visum: sic nimia ꝓscrutatio maiestat⁹ ⁊ secret⁹ dei obcęcat intellectũ. Ideo dicit Roma. xij. a. Non plus sapere q̃ oportet ꝛc. Eccl. iij. c. Altiora te ne quęsieris: ⁊ fortiora te ne scrutatus fueris. Et sicut mel dulce est dum gustat⁹: sed si nimis sumatur inflat ⁊ necat: ita inq̃sitio diuinę maiestatis et cęlestium secretorū delectabilis est: sed si nimia est/necat ꝓ errorem: aut inflat per elationem. j. Cor. viij. a. Scientia inflat: charitas aũt ędificat. f Sicut vrbs patẽs ⁊ absq; muror⁹ ambitu: ita vir q̃ non potest in loquẽdo cohibere spiritũ suũ. Ad litterā/ad modestiam loquendi et docendi inuitat hic salomon. Sicut enim nimia perscrutatio in discendo reprobabilis est: ita īmoderata locutio in docẽdo odibilis est. Uel cõtra vitiũ loquacitatꝫ dicitur ħ: Silentiũ eñ munitio ciuitatis est aię. Unde Esa. xxx. d. In silentio et spe erit fortitudo vestra. Destructio hui⁹ munitiõis loquacitas est. Unde. Gio. Si murũ silentij non habet/patet inimici iaculis ciuitas mentis: et cum se per verba extra semetipsã facit/apertam se aduersario ostendit: quam tanto ille sine labore superat: quãto ⁊ ipsa quę vincit cõtra semetipsã ꝓ multiloquiũ pugnat. Nimis enī difficile est vel impossibile multa loqui sine peccato. Sup. x. c. In multiloquio nõ deerit peccatũ: qui autẽ moderat labia sua/prudẽtissim⁹ est.

a Fons turbatus pede ⁊ vẽ
b na corrupta: iustus cadens
c coram impio. Sicut qui mel
comedit multũ nõ est ei bo
d nũ: sic qui ꝓscrutator est ma
e iestatis opprimet a gloria.
f Sicut vrbs patens ⁊ absq;
murorũ ambitu: ita vir qui
non potest in loquendo co
hibere spiritũ suũ. Ca. XXVI

g Quomodo nix estate: et pluuię i messe: sic indecens ẽ stulto gloria. Nã sicut auis ad alta transuolans: et passer quo
i libet vadẽs: sic maledictum
k fruſtra plagatũ in quempiã sup
l ueniet. Flagellũ equo ⁊ chã
m mus asino: et virga i dorso im
n o p q prudẽtũ. Ne rñdeas stulto

g Quomodo/id ẽ sicut: b Nix estate: ⁊ pluuię in messe: sic indecens est stulto gloria: id est imperito doctori cathedra siue ꝓmotio: id est sicut nix indecens est in estate/⁊ pluuia i messe: ita dignitas imperito hoie. Hoie etiaz niuis et pluuię ꝓsecutio infidelium accipitur: qui dupliciter impugnāt ecclesiā/corrumpere molientes mores ⁊ fidem. Nix vel pluuia collectionẽ messis impedit: ⁊ persecutio infidelium fructum prędicationis in multis extinguit. Indocti ꝓmotio vtroq; peior est: qꝛ etsi nix vl' pluuia impediat messem colligendã: collectę tñ nõ nocet: et ꝓterea refrigerium prędstat contra ardorem caloris. Similiter persecutio infidelium etsi noceat infirmis/ tñ probat patientes vt fornax aurum. Sed cathedra vel promotio stulti ita nocet oñib⁹: etiã sibi/q̃ nulli prodest: ideo stulti ꝓmotionem vocat errorem salomon. Eccs. x. b. Est malũ qđ vidi sub sole ⁊ q̃si per errorem egrediẽs a facie ꝓncipis: positum stultum in dignitate sublimi. i Nam sicut ꝛc. In hac parabola cõparat ẏba auibus: quia per aera sicut aues transuolant vsq; ad audientem ab ore loquẽtis. Sed in hoc est differentia: quia aues sępe resident vbi nulla est vtilitas/ nulla necessitas: verba vero dispersa semel in ventũ: nõ euanescũt: sed cũcta in auctorẽ suũ reuertunt: quia vel bñ ꝓlata iuuāt eũ/vl' male ꝓlata grauāt. Uñ dñs Matth. xij. c. Dico vob q̃ de oñi ẏbo ocioso qđ locuti fuerint hoies: reddẽt de eo rationẽ i die iudicij. Et ħ est: Sic auis ꝛc. Hęc dictio/Nã/nõ supfluit sz ẽ ostẽsiua q̃re stulti gl'ia indecẽs est: qꝛ talis maledict⁹ est: sz tñ nõ ipune/ l Nã sicut auis ad alta trãsuolãs. Beda dicit/ad alia. k Et passer quolibet vadens. i. huc ⁊ illuc volitãs: l Sic maledictũ/supple trãsuolat per aera vsq; ad audientẽ. Sed/maledictũ frustra. i. sine causa/ m Ꝓlatũ in quempiã supueniet: id est in proferentẽ desup redibit. Sap. j. c. A detractione parcite linguę: quia sermo obscurus in vacuum nõ ibit. Eccl. xxvij. d. Qui in altum mittit lapidẽ super caput eius cadet. Non autez sine causa dicit: maledictũ frustra ꝓlatũ: Est enim maledictum iuxta diuinam iusticiam ꝓlatum: vt est illud: Pecunia tua tecum sit in perditionem: Act. viij. d. Et anathema ecclesię: de quo dictum est petro: Quodcũq; ligaueris super terram: erit ligatum ⁊ i cęlis: Matth. xvj. c. n Flagellum equo/supple congruit vel debetur: maxime restiuo vel vmbratico vel cespitãti. o Et cham⁹ asino/similiter congruit/vel debeꝫ ꝓpter lasciuiam/ꝓpter luxuriam/ꝓpter gulam. p Et virga: id est disciplina: q In dorso imprudentium: qui nesciunt ęstimare res ꝑ valorem suum. Unde. ē. r. b. Virga in dorso eius qui indiget corde. Virgam in dorso dicuntur habere imprudentes triplici ratiõe. Prima: quia non vident se flagellari/cum spiritualiter flagellantur: quod figuratum est in hoc q̃ domin⁹ velata facie colaphizatus est a iudeis. Secunda: quia flagellum ętern̄ę damnationis manet eos: vnde reprobi semper in scriptura dicuntur percuti i posteriora. Tertia: quia sola flagella corporis reputāt esse flagella. Equo ⁊ asino comparaꝫ imprudens. Equo quidẽ ꝓpter fortitudinem carnis: asino ꝓpter stulticiam mẽtis. De hoc Eccl. xxxiij. d. Libaria et virga ⁊ onus asino: panis ⁊ disciplina ⁊ opus seruo. r Ne respondeas stulto iuxta stulticiam suam/loquenti

Exposi. Capi. XXVI

Quomodo nix estate ꝛc. Duo sũt quę fructũ prędicatiõis impediunt. Imperitia ꝺdicãtis/⁊ ꝓsecutio infidelis. Et ista duo cõparat salomon in hac parabola/asserens nõ minus lędi ecclesiam dei/si indocto cathedra docendi tribuaꝫ/q̃ persecutione ifidelium: vt probauit calamitas arrianę tempestatis. Nomine nuis ⁊ pluuię/ꝓsecutiõis tempestas accipit: Hoie

i supple: id est nihil

A Ar. fin

11. q. 3. c. illud

supple.i.nisi respōdeas/sm Glo. Vel sic: Ne respōdeas stulto iuxta stulticiā suā.i.stulte: a Ne efficiaris ei similis/stulte rndendo. Patiētia enī ꝓtra malicia/ꝛ sapiētia ꝓtra stulticiā/pugnare debēt christiani. Unde Roma.xij.d. Noli vinci a malo: sed vince i bono malū. Sap.vij.d. Sapientiam non vincit malicia. b Respon/de stulto iuxta stulti/ciā suā.i.sm qō exigit stulticia sua: c Ne sibi sapiēs esse vi/deat.i. vt recognoscens stulticiā suā corrigat. Ad hoc enī debet esse tota sollicitudo doctoꝝ/vt eoꝝ responsio faciat stultos agnoscere stulticiā suam: quia tūc facile corrigunt. Sed videt salomon sibi esse cōtrariū: quia pri° dixit: Ne respōdeas stulto iuxta stulticiā suā. Et modo statum subdit: Respōde stulto iuxta stulticiā suā. Sed non est ꝓtrarietas: Quidā enī stulti sūt oīno incorrigibiles: q nō recipiūt sapientiā: his nullo modo rndendū ē. Et ītū ad hmōi dic: Ne respōdeas stulto. Unde ꝛ dns Matth.xxi.c. ꝑncipibus sacerdotū quērēt°: In qua potestate hec facis: noluit respōdere: sz ītū fuit: Baptismus iohānis vnde erat: e cēlo an ex hoib°? Et respōdentib°: nescim°: ait illis: Neq; ego dico vob in q potestate hec facio. Neq; etiā herodi voluit rndere/Luc.xxiij.b. Neq; pilato/Matth.xxvij.b. Alij sūt stulti corrigibiles: Quor diuersa est differētia. Nā quidā corrigunt rnsiōis suauitate: alij sermonis austeritate. Unde Sen. Quedā vitia frāgēda sūt: alia vero emendāda. Quo ad hmōi/dicit salomon: Respō/de stulto iuxta stulticiā suā. Vel nō ē ꝓtrarietas: qz hec dictio/iuxta/ēquoce sumit: ꝓmo notat similitudinē: secūdo exigentiā. Ītē nō ē ꝓtrarietas ꝓpter diuersos fines: Nā ꝓmo dicit nō esse respōdendū stulto/ne.s.peior efficiat: vl videt se ꝓtemni et idignū respōsione/ꝓfundat. Scōo dicit stulto esse respōdendū: vt eius †stulticia reprimat/ꝛ cognoscēs suā stulticiam corrigat. d Claudus pedibus/est supple infirmus ad opus exterius. e Et iniqtatem bibens/interius cogitādo. f Qui mittit verba/ꝑdicationis vel doctrine siue instructionis: g Per nūciū stultū.i.p hereticū vl malū vl idiotā catholicū. Scienter dico: Pōt enī sapiens ꝓlatus mittere stultū quē putat ꝛ credit ex relatu multoꝝ esse bonū ꝛ sapientē/nec perdit glorias sapientie sue: qui aūt scienter mittit stultū/claudus est pedib° ꝛ iniquitatē bibēs.i. bonoꝝ operū exterioꝝ ꝛ interioꝝ si qua habet vel habuit meritum amittit. Mystice d Claudus pedib° et iniqtatē bibēs/ē dns Ihesus: qz iniqtatē.i.pnā p iniqtate nra q̄si aquā bibit. Unde Job.xxxiij.a. Quis ē vir vt ē iob q bibit subsannationē q̄si aquā: Claud°/est/pedib°: qz pedes ei° .i. doctores ꝛ ꝑdicatores/podagrici ꝛ exoleati sūt adeo vt sup nihil durum valeant ambulare: ideo vacillat dns/nec potest magnas dietas facere sup regionē pctoꝝ. Unde.ij.Regū.vj.b. legit: q boues calcitrantes declinauerūt arcā dni. Claudicat etiā isti pedes in ꝑdicatiōe vel in locutiōe/fauorē ḡrendo vel odiū declinādo. Stult° nūci° ē idiota ꝓlat°: q sine lris venit: Nā q sacras lras nescit/nunci° sine lris venit. Nas qdē lras bon° nūci° hz i pixide cordis sui: in q hz esse depicta vl potiꝰ certe isculpta imago sūmi pōtificis p imitationē/habēs ꝛ sigillū pendēs in lris.i. patientiā siue op° i doctrina. In h enī cognoscit verus nūci° christi: q et doctrine opus ꝛ operi patiētiā adiūgit. Talis nūci° fuit ille q dixit: Stigmata iesu iugiter in corpe meo porto: Gal.vlt.c.d. Ideo q̄si vero nuncio credebatur ei ab oīb°: quia ꝛ litteras ꝛ sigillū dni sui in pixide insculpta eius imagine deferebat. Et hec ē ratio q̄re hodie non creditur doctorib° ꝛ ꝑdicatorib° ꝛ ꝓlatis: qz multi sine litteris venīt: et qui litteras habent/sigillū non habent/nec pixidē picturatā. h Quomodo pulchras frustra: id est inutiliter: i Habet claudus tibias: sic indecens est in ore stultorum parabola: id est doctrina: id est sicut claudus pulchras tibias tm ad decorem habet ꝛ nō ad vsum: ita stulti habent parabolam ad honorem exterius/et non ad vsū interius. Stultos dicit/nō ignaros: sed qui bona sciūt ꝛ dicūt ꝛ nō faciūt: Unī recta ē similitudo: quia sicut tibie vehiculum sunt corporis: ita verbum doctrine vehiculū est cordis. Sic ergo pulchre tibie non decent claudum: quia eis nō ambulat: sic nec stultum decet verbū doctrine: qz illo non ambulat in via mandator. k Sic q̄ mittit lapidez in aceruū mercurij.i.ad ędificādū tēplū mercurio siue idolo mercurij: l Ita q tribuit ĩsipiēti.i.stulto siue idiotę cuilibet vl hęretico: m honorē.i.officiū docēdi vel ꝓlationē.q.d.q insipiēti vel hęretico honorē prelatiōis vel docēdi tribuit: nō min° delinquit q̄z q deos gentiū vel delubra eoꝝ cultu venerat inani. Vel sic ad litteram. Gentiles faciebant aceruū lapidū ad honorē mercurij ꝛ aliorū deorum: sic etiā apud nos faciūt peregrini/vbi primo vident monasteriū ad qō vadunt/ibi constituūt aceruum lapidum ꝛ ponunt cruces: et dicitur mons gaudij. Dicit q̄ salomon: sic illud apud gentiles idolatria ē: ita apud nos idolatria est insipientem constituere in dignitate. Un Zach. xj.d. O pastor ꝛ idolum. Hoc est qō prohibetur in lege: Leuit.xxvj.a. Non facietis vobis idolū ꝛ sculptile: nec titulos erigetis nec insignem lapidem ponetis in terra vestra vt adoretis eum: Qō est nobile idiotam prelatū cōstituere in ecclesia: qō tm hodie fere vbiq; fit: Un patet q prope ē finis mūdi. Dicit enī dns Matth. xxiij.b. Cum videritis abominationem desolationis que dicta est a daniele propheta stantem in loco sancto/qui legit intelligat. Vel sic. Mercurius° de° est mercatorum: qui solent computare per lapillos: quibus si aliquis iaciat lapillum aliquem tota computatio turbata est/et reincipienda: ita cum insipienti datur prelatio vel officium docendi: totum turbatum est/ꝛ quasi nihil factum esset/iterum reincipiendū est. Et hoc est: Sicut qui mittit lapidem in aceruum mercurij/ vbi compurat mercatores: totum confundit ꝛ turbat: Ita qui tribuit insipienti honorem/prelatiōis aut magisterij. n Quomodo si spina nascat in manu temulenti: id est ebrij temeto: id est vinolenti: o Sic parabola: id est verbum doctrine. p In ore stultorum/qui nesciunt estimare res sm valorem suum: qui bona dicunt ꝛ mala faciunt: bene docent ꝛ male viuunt. Et recta est similitudo. Sicut enī ebrius spina quā tenet in manu seipsum ꝛ alios pungit ꝛ lacerat ꝛ nō curat: ita stultus verbo doctrine suę cum exemplo vitę suę seipsum primo exulcerat/deinde alios qui in eo scandalizantur/ꝛ non curat. Vel sicut ebrius punctionem spinę quaz tenet nō sentit: ita stultus ex sermone quem prędicat/nō compungitur. Unde est velut ęs sonans aut cymbalum tinniens. j.Cor.xiij.a. Bonus vero doctor vel prędicator ex sermone quem pfert exterius in ore/compungit interius in corde. Unde Ezech. iij.a. Liber deuorat° amaricauit ventrem eius. Et ventrem Iohānis/similiter: Apoc.x.d. Verba enī sapientū quasi stimuli: et quasi claui in altum defixi: Eccs.vlt.d. Idem.j.d. Qui addit sciaz/addit ꝛ dolorē. Vel spina i manu temulēti ē pctm in ore ꝑdicantis: Jux illud. Gen.xxvij.c. Vox qdem vox iacob ē: man° aūt man° sūt esau. q Iudiciū determiat causas/et lites causarū. Ad h enī istituta sūt iudicia. Deut. xxv.a. Si fuerit cā int aliqs q̄z terminabit: s Causas/oīm. Tūc enī portabit qlibet libellum cause suę apertū.

Al. stupbia

Al. lectione

Al. sono

Mystice/ q Iudiciū: generale futur: r Determiat.i. de Mystice

Moralit: q Iudiciū/disciplinę: r Determiat cau/ Moraliter
sas/que sunt int carnē et spm: Caro enī ꝓcupiscit aduersus
* spiritū: et spiritus

Daniel.9.g

xxv.a. Si fuerit causa inter aliquos ⁊ inꝛpellauerint iudices: quē iustum esse ꝓspexerint: illi iusticię palmā dabūt: quē im/ piū ꝯdēnabūt impietatis. Modo ꝙo iudices causas mꝛtipli/ cant ⁊ ꝓtelant: et ꝙ vel ꝓꝛ cupiditatē ꝓꝛiam: vel ꝓꝛter aduo catoꝝ maliciā. a Et q̄ imponit stulto silētium/iras mitigat. i. lites ter/ minat. Sup. xxij.b. Eyce derisorē et exi/ bit cū eo iurgiū cessa/ buntq; causę ⁊ contu/ melię.

a et q̄ impōnit stulto silētium
b ę irās mitigat. Sicut canis
q̄ reuertit ad vomitū suū: sic
d imprūdēs q̄ itērat stulticiam
f suā. Vidisti hoīem sapiētē si
bi videri: magꝭ illo spem ha/
g bebit insipiens. Dicit pigꝛ
h b leo ēst i via: lęna in itineri/
k l bus. Sicut ostium vertit in
cardie suo: ita pigeꝛ i lectu/
m lo suo. Abscōndit pigeꝛ ma
nus sub ascella sua: ⁊ labo/
rat si ad os suū eas ꝙuerterit.
n Sāpientioꝛ sibi piger videt
o sēptē virꝭ loquentib⁹ snias.

Pet.2.d.

Dyatice ✱

L

Mystulus

Mt.tlecto ē.19.d.

p Sicūt q̄ apꝑhēdit aurib⁹ ca/
q r nē: sic q̄ trāsit impātiēs ēt cō
s miscet rixę alteri⁹. Sicūt no
xi⁹ est q̄ mittit lāceas ⁊ sagit/
t tas in moꝛtez: ita vir q̄ frau/
v dulent nocet amico suo: et
x cū fuerit deꝑhēsus/dicit:
y ludēs feci. Cū dēfecerit lig/
na extiguet ignis: ⁊ susurro/
ne subtracto iurgia ꝙquiescūt.
5 Sicūt carbones ad prunas
et ligna ad ignem: sic homo
iracundus suscitat rixas.
a Verba susurronis quasi sim
b plicia: et ipsa perueniunt ad
co/q; reuera piger est: q̄ in domo ruinosa habitat/⁊ vidēs rui/ nam prę pigritia nō vult exire: videt ignē appositū vndiq; et non vult clamare/nec aquā projcere/sed iacet in lecto. Do/ mū ruinosam dico mūdū/carnē: lectū/diuitias ⁊ delitias: ig/ nē/vitia vel temptatiōes: aquā/pęnitētiā. l Sicut ostium vertit in cardine suo: ita piger i lectulo suo. i. sicut ostium i cardine ver/ satū/huc et illuc mur/ murat et tamen non exit a loco suo: ita pi/ ger. i. amator volup/ tatis in lectulo volup/ tatis mouetur ⁊ mur/ murat in ꝓsciētia: ⁊ tñ nunq; exit a pctis licz displiceāt. Eccī. xxxiij a. Prędordia fatui q̄si rota carri: et q̄si axis ꝓfatilis cogitat⁹ illi⁹. m Abscondit pi/ ger man⁹ sb ascel/ la sua: ⁊ laborat si ad os suū eas ꝙuer terit. Man⁹ sb ascella abscōdere ē ab ope cessare. Manū ad os ꝙuertere est/qō quis docet/ope adimplere: Jdē. ē. xix.d. Jbi quęre expositionē. n Sapientioꝛ sibi piger vi/ dēt. i. homo carnalis deditus carni ⁊ mūdo: o Septem viris loquētib⁹ sententias/scripturarū. i. vniuersis sanct̄ doctoꝝib⁹ ⁊ p̄dicatoꝝib⁹ qui ⁊ verbo ⁊ facto loquūt sentētias scripturarū. Eccs. x.a. Jn via stultus ambulans cum sit ipse insipiens/oēs stultos estimat. p Sicut q̄ apprehendit aurib⁹ canē: sic q̄ trāsit/vbi sūt rixātes aliq̄: q Impa/ tiens/contumelię: r Et cōmiscet rixę alteri⁹/volendo mitigare eos/vl̄ alterū luuare. i. sicut stultus ē qui canē p au/ res capit: quia ꝓuocat ipsum ad iram ⁊ latratus sibi excitat/ cum prius esset in pace: ita qui impatiens est cōtumelię stul/ tus est si rixantes velit mitigare: Audiet em̄ dura verba quę non poterit sustinere: et sicut canis incipiet latrare cum aliis. Ad litteram ergo cōsiliū salomonis est: vt qui impatiens est/ rixantes fugiat: qui vero patiēs ē pōt eos mitigare. s Si/ cut noxius est qui mittit lanceas ⁊ sagittas i moꝛ/ tem. i. ad occidendū aliquē siue occidat actu siue nō: t Ita vir qui fraudulent̄. i. quasi per ludū: v Nocet ami/ co suo/ in rebus vel in ꝓsona vel i fama. x Et cū fuerit deprehēsus/dicit: ludēs feci. i. ludere volebā. Sup. x. d. Quasi ꝓ risū stult⁹ opat̄ scel⁹. Jbi q̄re expositionē. Eba/ cuk. ij. c. Uę qui potum dat amico suo mittens fel suū ⁊ in/ ebrians vt aspiciat nuditatē ei⁹. y Cum defecerint lig/ na extinguetur ignis: ⁊ susurrone subtracto iurgia cōquiescūt. Sicut em̄ ligna materia siue cibus sūt ignis: ita susurria quę maledictoꝝ rememoratione faciūt/fomenta sunt iurgiorum. Susurro autem dicitur latēs siue astutus de/ tractoꝝ: qui in prędentia vngit/⁊ in absentia pungit. Subtra/ ge ligna foco si vis extinguere flammas: Si motus carnis/ ocia/vina/dapes. Leuit̄. xix.c. Non eris criminatoꝝ/nec su/ surro in populis. Eccī. xxj.d. Susurro coinquinabit animā suam et in omnibus odietur. z Sicut carbones ad prunas ⁊ ligna ad ignem: sic homo iracūdus su/ scitat rixas: id est sicut carbones moꝛtui additi ad prunas viuas/et ligna addita ad ignem augent ipsum ignem: sic hō iracundus auget ⁊ suscitat rixas: q̄ patiēs est mitigat suscita/ tas. Vl̄ sicut carbones apposīti ad prunas accēdunt̄ defacili et ligna similiter ad ignē: sic iracundus homo facile accendit̄ ighe iracūdię. Eccī. xxiij.c. Via calida q̄si ignis ardēs nō ex/ tinguetur donec aliquid glutiat: et hō nequā in oze carnis suę nō desinet donec incendat ignē iracūdię ⁊ gehēnę. a Ver/ ba susurronis: id est bilinguis/litis ac iurgiorum incento/ ris: b Quasi simplicia: id est amicabilia. c Et ipsa

Pet.5.b.

De ꝓsump.c.1.

Eccī.28.b.

Versus

3.15.b.

perueniunt ad intima cordis.i.ex intimo corde proce/dunt licet loco videantur dicta. Matth.xij.c. Ex abundan/tia cordis os loquit. Uel/ Peruenīūt ad ītima cordis eius q̄ audit vel cui detrahit: Sicut sagitta in capite vel spi/na in pede quę vir extrahit: ⁊ quādo putrescit ibi putrescere facit caput vel pedes:

ita ptumelia cor. Su/pra. xviij.b. Verba bilinguis quasi simpli cia ⁊ ipa puenīūt vsq̄ ad interioza ventris. Ibi require exposi/tionem latiozem.

Al. ⁊ventris B

a intima ⁊cordis. Quomodo si argēto sordido ornare vel vas fictile: sic lābia tumētia

b vas fictile: sic lābia tumētia

c cūm pessimo corde sociata.

d Lābijs suis intelligit inimi/cus: cū in corde tractauerit

f dolos. Qñ submiserit vo/

g cem suā nē crediderī ei: qñ

h sēptē neq̄tię sūt ī cōrde illi⁹.

k Qui odit odiū fraudulent: rēuelabit malicia ei⁹ in cōci/

l lio. Qui fodit foueā incidet

m in eam: et q̄ voluit lapidē re/

n uertet ad eū. Lingua fallax

o ꝓ nō ām̄at veritatē: et os lubri

r cū ōpak ruinas Ca. XXVII

s Ne glōrieris ī crastinū: ignōrās q̄d sup/

t n uētura pariat dies.

v Laudet te alien⁹ ⁊ nō os tuū:

x extrane⁹ ⁊ nō labia tua. Grā/ue est saxū ⁊ onerosa arena:

y sed ira stulti vtroq̄ grauior.

z Irā nō habet misericordiaz

b nec erūpens furor: et impetū

c cōcitati ꝓ spūs ferre q̄s pote/

d rit: Melior ē manifesta ꝓ cor/

e rectio: q̄s ām̄or absconditus.

Ecc̄s.10.b. Ecc̄i.27.d.

c Cū pessi/mo corde sociata. q.d. sicut vas fictile si ue terreū optri argen/to sordido.i. scoria ar/genti/turpe ⁊ idecēs est: sic eloquētia doctrinę cordi pessimo sociata. Vasa eccl̄ie dicunt doctores et p̄dicatores: q̄b⁹ dñs porat totam eccl̄iam vino lęticię spūalis ⁊ virgines germi/nāte. Hęc vasa deberēt esse aurea per sapiaz ⁊ argētea p elo/quentiā ⁊ mūda p vitam: Sed heu fere oia sunt testea p auaricię aut luxurię. Hiere.vj.c. A minori vsq̄ ad maiorē omēs auaricię studēt: et a ꝑpha vsq̄ ad sacerdotē cūcti faciūt dolū. Et b̄ē q̄d deplorat ꝑpheta/Thren.iij.a. Filij sion inclyti et amicti auro p̄mo: quō reputati sūt in vasa testea: op⁹ manuū figuli.i. diaboli.

d Labijs suis.i. ꝟbis suis:

e Intel/ligit inimic⁹: cū i corde tractauerit dolos.i. vt dolose q̄si p ludū vel sb specie boni noceat: sic toab q̄ deosculat̄ ama/sā interfecit.ij.Regl.xx.c. Quia nō p̄t diu latere ignis sub cinere: q̄n fumū vel flāmā euapozet: sic nec odium in corde. Ecc̄j.xxij.d. Ante ignē camini vapor ⁊ fum⁹ ignis inaltatur.

Mystice Mystice: Inimic⁹ est hęretic⁹: q̄ labijs.i. sermonib⁹ su/is intelligit/cū errozes impietat̄ admiscet catholicę veritati.

Mozaliter Mozalit: Inimic⁹ est mūdus vel caro: vtq̄ labijs suis intelligit: Nā vtrūq̄ loq̄la sua manifestū facē. Loq̄la mūdi ē ꝯcupiscētia oculoꝝ.i. ambitio dignitatū ⁊ cupiditas diuitiaꝝ. Loq̄la carnis/ē appetit⁹ gulę ⁊ ardoz luxurię. Unde⁹ dicit: Quēcūq̄ osculat⁹ fuero dignitatū vel diuitiaꝝ osculo: ipse ē tenete eū/o vos diuitię et dignitates: et crucifigite: Matth. xxvj.e. Caro ꝟo dic̄: Comedam⁹ ⁊ bibam⁹: cras enī morie/mur: Esa.xxij.d. Hę duę loq̄lę mūdi.s. et carnis/sūt duę filię sāguisugę: de q̄b⁹ dr̄.j.xxx.b. Sāguisugę duę sūt filię: dicētes affer affer. De b̄ inimico adhuc sbdit salomon:

f Qñ submiserit vocē suā/molliēdo ipsā: cū ipsa sit iaculū:

g Ne crediderī ei: quia ē q̄ se nequit hūiliat: et īteriora ei⁹ plena sūt dolo: Ecc̄j.xix.d. Quare aūt non sit ei credendū subdit:

h Qñ sēptē neq̄tię.i. oēs:

i Sūt in corde illi⁹/ vt ī ꝑrio domicilio. Hi sūt sēptē spūs neq̄oreſ: de q̄b⁹ Matth. xij.d. Cū immūd⁹ spūs exierit ab hoīe: ambulat p loca arida q̄rēs requiē ⁊ nō īuenit: Quippe behemoth habitat ī locī hu mētib⁹: Job.xl.c. Tūc dic̄: Reuertar ī domū meā vñ exiui: et veniēs inuenit eam vacantē: scopis mūdatā ⁊ ornatā: tunc vadit ⁊ assumit sēptē alios spūs secū neq̄ores se: ⁊ ītrātes ha/bitāt ibi: ⁊ fiūt nouissima hoīs illi⁹ peiora ꝑorib⁹.

k Qui opit odiū fraudulenī.i. p silētiū ꝓfessiōis vel velo simu/latiōis:

l Reuelabit malicia ei⁹ ī ocilio/ generali ex/tremę examinatiōis. Mat.x.c. Nihil opt̄ q̄d nō reueleī ⁊ ni hil occult̄ q̄d nō sciaī.

m Qui fodit foueā incidet ī eā.i. q̄ tendit alij laq̄os pct̄ōr/ꝑimo capieī in eis: Memo enī ꝑius nocet alij q̄m sibij ipsi.

n Et q̄ voluit lapidē reuertet ad eū.i. q̄ iaculū maledictiōis aut detractiōis iacit in aliquē

ꝓ eo puniet. Ecc̄j.xxvij.d. Qui in altū mittit lapidem/ sup caput ei⁹ cadet.

o Lingua fallax. s. hęretici/ hypocritę/ adulatoris/ detractor̄/ falli testī:

p Nō amat veritatē/ doctrinę/ iusticię/ vitę. Hęreticus impugnat primā. s. doctri/nam fidei: hypocrita ſcōam. s. veritatē iusticię: cui⁹ speciē tm̄ habet et re ipsa caret. Adulator ⁊ detractor tertiam. s. vitā impu/gnat iaculis detracti/onis ⁊ sagittis adula/tionis supficialit̄ melli tis/ ſ interi⁹ toxicatis. Jō dic̄ Ps. Saluum me fac dñe qm̄ defecit scīs: qm̄ diminutę sūt veritates a filijs ho/minum. Osee. iij.a. Nō est veritas ⁊ non est scientia dei ī terra.

A

†Ps.11.

Eccl.22.b.

q Et os lubricū. i. os incircūspectū ⁊ fa/cile ad loquēdum:

Al. nō hz ⁊spiritus Al. ⁊ corpꝰ

r Opak ruinas/ sibi et alijs. Lingua enim modicū mēbr̄ ē ⁊ ma/gna exaltat: Et lingua ignis est/ vniuersitas iniqtat̄: Jaco. iij.a. Jō dic̄ Ecc⁹.xxij.d. Quis dabit oſi meo custodiā: ⁊ sup labia mea signaculū certū: vt nō cadā ī ipsis: ⁊ lingua mea p/dat me.

Expositio Capi. XXVII

s Ne glorieri in crastinū. i. de futuro quasi secur⁹:

t Ignorās q̄d supuenīura pariat dies: Nā vt dic̄ Beda: si hodie seruis dño q̄lis ē in futurū possis/ aut quō vitā finitur⁹ sis ꝓuidere nō vales. Unde Eccēs. ix.a. Sūt iusti atq̄ sapientes ⁊ opa eoꝝ ī manu dei: ⁊ tū nescit hō vtrū amore an odio dign⁹ sit: sed oia ī futurū seruant incerta. Nō fit vt sp sibi timeat hō: Sic Job.xxxj.c. Semp q̄si tumētes fluct⁹ sup me deū timui: ⁊ pōdus el⁹ ferre nō potui. Hoc ē q̄d dr̄.iij.Regl.xx.b. Nō gloriet accinct⁹ eq̄ vt discinct⁹: q: dū poterī vinci nō debes dicere vici.

v Laudet te alien⁹ ⁊ nō os tuū: extrane⁹ ⁊ nō labia tua. Cōtra vitiū tactā/tię dr̄ b. Aliq̄n aūt viri spūales pnt opa sua cōmēdare duplici decausa. Primo vt de⁹ glificet ī eis ⁊ prim⁹ ędificet. Unū. Corī.xj.b. Existimo me nihil min⁹ fecisse a magnis aplis: Nā etsi imperit⁹ sermōe: ſ nō sciētia. Secūdo ad sui ꝓsolationē ⁊ spei releuationē pōt hō laudare se cozā deo. Unde Esa.xxxviij a. dicit ecechias: Obsecro dñe memēto q̄so quō ambulaue/rim cozā te ī ꝟitate ⁊ ī corde pfecto: et q̄d bonū ē ī oculis tuis fecerim.

x Grauе ē saxū ⁊ onerosa arena: ſz ira stul/ti vtroq̄z grauioz. i. pl⁹ grauat sapiens ira stulti q̄m onere saxi vel arenę. Ecc̄j.xxij.b. Sup plūbū q̄d grauabit: ⁊ qō il/li aliud nomē q̄m fatu⁹? Arenā ⁊ salē ⁊ massam ferri facili⁹ ē fer re: q̄m hoīes imprudētē ⁊ fatuū ⁊ impiū.

Mystice. Saxū est pct̄m mortale: arena multitudo venialiū. Unde sensus ē: Gra/ue ē deprimi vno mortali pct̄o vel mltitudie venialiū onerari:

Mystice

y Sed ira stulti vtroq̄z grauioz. i. ira p vitiū quę oīno extinguit oculū mētis ne possit discernere verū. Est aūt ira p celū: quę ad tpus turbat oculū rōnis: vt postea limpidi⁹ vi/deat. Hęc ē ira iusti: Et de hac dr̄ Eccēs. vij.a. Melior est ira risu: q: p tristiciā vult⁹ corrigit anim⁹ delinquētis. Ira vero stulti mox vt canduerit viscera pteratis amittit et laxat frena furoris. Unde sequit:

z Ira/ stulti. s.

a Nō habet mi/sericordiā: q: ē inq̄sitrix vindictę.

b Nec erūpens fu/ror: q̄ totā malicia cogit effundere/ habet misericordiam.

c Et tō/impetū ꝯcitati spūs ferre q̄s poterit: q. d. nulli⁹ nisi ꝟrute dei.

Mozaliter

Mozalit. x Grauе saxū/ est labor siue pōd⁹ inīūctę admīstratiōis: Arena onerosa ē molestiarū ac sollici/tudinū mltitudo: ſz sup his pl⁹ grauat furor ⁊ ira mali ꝓlati.

d Melior ē manifesta correctio/ dñi vel ꝓlati q̄ flagel/lat oēm filiū quē recipit: Sup. iij.b. Et Heb. xij.b.

e Qz amor absconditus: q̄ p opa nō ostēdit. Correctio enī signa/ est paternę dilectionis:

ē pakne dilectiōis: Amor ho abscōdit' vl illicit' ē signū odij: qz q male agit odit lucē: Job. xij. c. vl iustic' ē/z nihil pdest. Mā p batio dilectiōis exhibitio ē opis: dic Greg'. a Meliora sūt vulnera diligētis. i. vtiliora sūt correctiōes siue ꝓbera dei vl plati q̄ fiūt ex amore: b Q̄ fraudulēta odiētis oscula. i. q̄ diaboli blandimēta q̄ fiūt ex fraude. Diabol' em̄ erroribus hoim fauet/vt ad grauiora trahat: de' vel plat' verberat errātes/vt pterita corrigāt/futura caueant. Ūñ et dñs paulū flagello puertit: Act. ix. a. Joab amasā osculo iterfecit. ij. Regl. xx. c. Et iudas osculo dñm pdidit: Luc. xxij. c. c Aia saturata: diuitijs z delicijs seculi q̄ sit siliq̄ porcoꝝ/q̄ pot' inflāt q̄ satiāt: d Calcabit fauū. i. dulcedinē celestl patrię/vel sacrę scripturę: sic porc' cōculcat margaritas: et stercorib' delectat. Dis dī Luc. vj. d. Uę vob q̄ saturati estis: qz esurietl. eknalit: qñ famelici et pauperes saturabūt epulis eknę iocūditatis. Esa. lxv. c. Serui mei comedēt/z vos esurietl: serui mei bibēt/z vos sitietl. e Aia ho/esurięs: iusticiā: f Et amaꝝ. i. aduersa secli/tptatiōes diaboli/molestias carnis: et etiaz ipsā mortē: g Pro dulci: obtinēdo. i. p beatitudine habēda: h Sumet: spōtanee. Vel g Pro dulci. i. p christo/q̄ dulcis ē gustātib' ipsū. Ps. 33. Ūñ Ps. Gustate z videte qm̄ suauis est dñs. Et alibi: Ps. 24. Dulcis et rect' dñs: ꝓpter hoc legē dabit delinquētib' i via. Vel g Pro dulci sumet. i. tāq̄ dulce. Sācti em̄ q̄ esuriūt et sitiūt iusticiā: nō solū patient/nō solū libent/sed et gaudent/p christo tribulatiōes patiūt. Deut. xxxiij. c. Lętare çabulon i exitu tuo: z isachar in tabnaculis tuis: populos vocabūt ad montē: ibi immolabūt victimas iusticię: q̄ inundationes maris q̄si lac sugent: et thesauros abscōditos arenaꝝ. Zabulon interpretat habitaculi substātia: vel habitaculū fortitudinis/vel pulchritudinis. Isachar: qui ē memor: vel dñm memorās: seu vir mercedis/aut est merces mea. i Sicut auis trāsmigrās de nido suo: relinquēs oua vel pullos suos et raptui exponens: k Sic vir q̄ relinqt locū suū. i. bonū inceptū/vel bonū ꝓpositū: quicqd boni fecerat raptui dęmonū exponit. Ūñ Eccs. x. a. Si spūs potestatē habētis ascēderit sup te/locū tuū ne dimiseris. i. si tptatio diaboli tibi institerit/a bono icepto ne desistas: Ad b em̄ tptat diabol'/vt vel ad malū trahat vel a bono retrahat. Vel sic/ i Sic auis trāsmigrās de nido suo: oua vl pullos suos exponit raptui: k Sic vir q̄ relinqt locū suū. i. eccliā vl pbē dā suā nō curās de subditis suis/si a dęmonib' rapiāt: Smil' struthiōi/de q̄ Job. xxxix. b. Derelinqt oua sua i tra/z obliui scit q̄ pes cōculcet ea aut bestia agri cōterat/durat ad filios suos q̄si nō sint sui. Vel loc' cuiuslibet ē mūditia ꝓscientię: vel labor pgnitētię/vel claustrū/aut qlibet stat' bon': quē q̄ relinq̄rit transiēs ad molliorē/piculis mltis se exponit: ad modū auiculę trāsmigrātis de nido suo. Ideo dī Apoc. iij. c. Tene qd̄ habes: vt nemo accipiat coronā tuā. j. Corl. vij. d. Unusq̄sq̄ i q̄ vocatiōe vocat' est: in ea pmaneat. Qd̄ oib' modis Ps. 10. diabol' ꝓcurat etiā sub specie boni. Ūñ Ps. In dño cōfido quō dicitis aię meę: trāsmigra in montē sic̄ passer. Esa. xvj. a. Sicut auis fugiens et pulli de nido auolātes: sic erūt filię moab i trāscēsu arnon: qd̄ inꝓpretat arca męroris vel maledictio. l Unguēto et varijs odorib' delectat cor: z bonis amici cōsilijs aia dulcorat. i. sic̄ delectatio est i vnguento et varijs odoribus pigmentoꝝ: sic in bonis consilijs amicoꝝ. i. in sacris eloquijs/vbi cōsilia dei/et sanctoꝝ cōtinent: quę dū simplicib' exponūt a doctorib': q̄si aromata redolentia cōterunt: Sermo q̄dē p̄dicatiōis ex multis sentētijs q̄si ex multis specieb' aromaticis cōfect' est. Quot sūt sentētię/tot sūt species: q̄dā dulces sūt quę misericordiā cōtinēt: q̄dā amarę q̄ iusticiā nūciāt. Sz oēs medicinales sūt: qz illis tumores spūales/fracturę z vlcera curāt. Ūñ Sap. xvj. b. Neq̄ herba/neq̄ malagma sanauit eos: sed tu' sermo dñe q̄ sanat oīa. Uox vnguētoꝝ fragrātiā z frutē senserāt adolescē tulę cū dicebāt Cāt. j. a. Currem' i odorē vnguētoꝝ tuoꝝ. Unguētari' hęc vnguēta ꝓficiens christ' ē. Eccj. xxxviij. a. Unguētari' faciet pigmēta suauitat': z vnctiōes ꝓficiet sanitat'. Apothecarij siue vnguētoꝝ z aromatū venditores/sūt doctores et p̄dicatores: q̄ h aromata: z vnguenta debēt hīe i apothecis suis. i. in cordib' suis: Sz dissipatę sūt apothecę: qm̄ ꝓfusū ē triticū: Jobel'. j. d. Sūt aūt inl cętera tria specialia vnguēta z dño charioza. Unguētū. s. cōtritiōis/z vnguentū deuotiōis/z vnguētū pietatis. Primū habet amaritudinē: quia fit de specieb' amarissimis. i. de pctis et de cōmissis/et omissis. Secūdū hz suauitatē: qz de specieb' suauissimis ē cōfectū. i. de oib' būficijs iesu christi. Tertiū vile videt: quia de specieb' vilissimis est cōfectū. i. de oīb' miserijs et defectib' ꝓximoꝝ. Primo vnguēto pedes dñi inunguntl: vbi fit remissio pctoꝝ. Luc. vij. g. Oleo caput meū nō vnxisti: hęc aūt vnguēto vnxit pedes meos: propter qd̄ dico tibi/dimittunt ei pcta multa. Secundo caput christi inungit cū de būficijs suis ei gratię referunt. Siquidez caput christi de'. j. Corl. xj. a. Tertio totū corp' christi inungit. Hoc triplex vnguētū legim' i euāgelio figuratū. De ꝓmo dī Luc. vij. f. q̄ maria vt cognouit q̄ iesus accubuisset in domo phariseī: attulit alabastrū vnguēti: et stans retro sec' pedes eius lachrymis cępit rigare pedes ei': z capillis capitis sui tergebat: z osculabat pedes ei' z vnguēto vngebat. De secūdo dī Matth. xxvj. a. Cū esset iesus in bethania i domo simonis leprosi/accessit ad eū mulier habēs alabastrū unguēti pretiosi: z effudit sup caput ipsi' recumbētis. De tertio dicit. Joh. xix. g. Uenit ioseph/et tulit corpus iesu: venit aūt z nicodem'/q̄ venerat ad iesū nocte primū ferens mixturā mirrhę z aloes q̄si libras centū. Acceperūt g̃ corp' iesu/z ligauerūt eū lintheis z aromatib': sic̄ mos ē iudęis sepelire. Primū unguētū pciosū ē: Ūñ z d ipo dī: Cor ptritū z hūliatū de' nō despicies. Secūdū pciosi' ē: qz z species chariores st q̄b' ꝓficit. Ūñ z de illo dī: Sacrificiū laudis honorifica uit me. Tertiū pciosissimū ē: De q̄ dī. Cāt. j. a. Ubera tua vino fragrātia unguētis optimis. Sz dic̄ alicꝝ: Nō habeo h unguēta: qz nescio vbi hę species oriāt. Sz dico tibi: p̄mas iuenies i horto ꝓpo: secūdas i horto dñi: tertias i horto ꝓximi. Primas species colligis/cū pctā tua meditādo recol'. Illas ꝓteris/cū de singul' dolēdo gemis. Inde unguētū cōficis/cū lachrymas fūdis. Secūdas species colligis/cū dei būficia laudādo recol'. Illas i puluerē ꝓteris/cū singillatim etiā minima recogis. Inde unguētū ꝓficis/cū de oīb' gras agis. Tertias species colligis: cū miserias ꝓximi meditaris. Eas ꝓteris cū singul' corde cōpateris. Inde unguētū ꝓficis/cū effectu miserieris. Breuit q̄ triplex unguētū ē. s. Cōtritiōis/deuotiōis/pietatis. Primū fit ex recordatiōe ꝓpriox pctōx. Secūdū ex rememoratiōe christi būficioꝝ. Tertiū ex ꝓsideratione miserię ꝓximoꝝ. Et de h triplici unguēto ꝓcul dubio verū ē q̄d dic salomon: l Unguēto z varijs odorib' delectat cor: licz nō corp'. m Et bonis amici. i. christi/ n Cōsilijs aia dulcorat: q̄ accęscit eis. o Amicū tuū. i. christū de q̄ sup. xvij. c. Oī tpe diligit q̄ amic' est. p Et amicū pris tui: verū: q Ne dimiseris/por: neq̄ facias ꝓpē qd̄ dimittaris ab illo. Eccl. ix. c. Nō relinq̄s amicū antiquū: nou' em̄ nō erit similis illi: Uinū em̄ nouū amic' nou': veteraſcet z cū suauitate bibes illd. r Et domū fris tui ne ingrediarl i die afflictiōis tuę. i. pauptatis tuę: cito em̄ fastidit' erit tua ꝓsentia. Ūñ Piere. ix. b. Unusq̄sq̄ a ꝓximo suo se custodiat: z i oī fre suo nō habeat fiducią. Michee. vij. a. Oēs in sāguine insidiant: vir fratrē suū venat ad mortē. Mystice: Frat nr diabol' ē. Job. xl. b. Ecce behemoth quē feci tecū. i. sicut te

Ps.44. sic te. Dom⁹ et⁹ munꝺ⁹ ē. Ui ꝺns ꝓ Ps. Audi filia ⁊ vide: ⁊ inclina aurē tuā ⁊ obliuiscere ꝓpm tuū ⁊ domū ꝓris tui. Hāc domū ꝓhibet ingredi salomon i die afflictiōis: qz nō a mundo ꝺ a solo deo ḡrēda ē ꝓsolatio i die tribulatiōis: qz delicata ē diuina ꝓsolatio: nec ꝓcedit admittētib⁹ alienā: vt dicit beat⁹ Bern. Spōsus iuste trascerek spōse si ipso dimisso ꝓsolationē ḡ/reret ab adultero: sic ꝺns ꝙ spōsus ē vnius/cuiusq; fideī aīe: Juxt illud Osee.ij.d. Spōsabo te mi in fide. Juste trasci pōt ꝺns si ḡ/
§.20.c. rat ꝙs ab alio ꝓsolati/onē i tribulatiōe: Ob hoc enī tribulationes
C imittit vt clamem⁹ et fugiam⁹ ad ipm tanq; ęgri ad medicū: tanq; serui afflicti ad ꝺnm: tanq; naufragi ad
Ps.9. asilū. Ps. Fact⁹ ē ꝺns refugiū paupi: adiutor i opoꝛtunitati/bus i tribulatiōe. a Melioꝛ ē vicin⁹ iuxta /cōpassionis affectu ⁊ miseratiōis effectu: b Ut frat pcul: vt patet in samaritano ⁊ sacerdote ⁊ leuita: Luc.x.c.q.d. Melⁱ⁹ est tibi bēe vicinū piū q; frēm impiū. Ui.s.xvij.d. Uir amicabilis
Mystice ad socieratē magꝭ amic⁹ erit q; frat. Mystice a Vicin⁹ iuxta /gēitlis ē affinitate fidei nob ꝓiūct⁹. b Frat pcul: iudę⁹ ē fide ⁊ pietate a nob sepat⁹: Nec dubiū ꝙn gēitl⁹ meli/oꝛ sit iudęo. c Stude sapię: nō solū cognoscēdę/ꝺ obtinēdę siue possidēdę ⁊ faciēdę/fili mi: d Et lętifica coꝛ meum: sic studēdo sapię. e Ut possis exꝓbꝛāti rñdere sermonē. i. reddere rōnē ꝓtradicentib⁹ vel inꝺrogātibus: Juxta illud. j. Pet. iij. c. Dnm autē ihesū christū sctificate in coꝛdib⁹ vrīs/parati semp ad satisfactionē oi poscēti vos reddere rōnē de ea q; in vob est spe. f Astutus videꝭ malū/psecutiōis: h Abscōdit⁹ ē. i. abscōdit se vt nihil sustineat. Jdē. ꝺ. xxij. a. Callid⁹ videt malū ⁊ abscōdit se: sic vulpes i cauea. Et ꝺ his dic Job. vj. c. Qui timēt ꝓcellā irruet sup eos nix. In bono etiā exponit. f Astut⁹. i. sapiēs. g
Ps.54. Videꝭ malū. i. mūdū: q; tot⁹ i maligno posit⁹ ē. j. Joh. v. ꝺ. h Abscōdit⁹ ē. i. cū viderit abscōdit se resiliēs ab eo ⁊ fugiēs i solitudinē claustri. Mau. iij. b. Et erit oīs q; viderit te resiliet a te. Uiderat eū Ps. cū dixit: Ecce elōgaui fugiēs et māsi i solitudie. Hiere. lj. e. Ur⁹ babylonis coꝛruet: egre/dimini ꝺ medio ei⁹ ꝓpls me⁹ vt saluet vn⁹ q̄sq; aīaz suā ab ira furoꝛis ꝺni: ⁊ ne fortę molleſcat coꝛ vm. i Paruuli. i. apostoli ⁊ seqces coꝛ: k Trāseūtes /viā hui⁹ sęcli ḡsi viatoꝛes ⁊ pegrini: l Sustinuerūt dispēdia. i. multa oppꝛobꝛia. Heb. xj. f. Scī ꝓ fidē vicerūt regna. Et. j. g. Alij ludibꝛia ⁊ ꝟbera expti insup ⁊ vincula ⁊ carceres ⁊c. Sz i oib⁹ his gaudebāt: quia ibāt apli gaudētes a ꝓspectu ꝓcilij qm̄ digni habiti sk ꝓ noie iesu ꝓtumeliā pati: Act. v. g. Si igit trāseūtes tot dispēdia sustinuerī: qd sustinēt vel sustinebūt habitātes: Apoc. viij. ꝺ. Uę vę vę habitātib⁹ i terra. Ter dic vę: qz vę i natiuitate: vę i vita: vę i morte. Natiuitas ē imūda: vita laboꝛiosa: moꝛs piculosa. Uñ. Uę mihi nascēti: vę viuo/vę moꝛiēti. m Tolle. i. tolles vel tollēdū ꝑdica: n Estimētū. i. curā sęculi: o Eius. i. ab eo: p Qui spopōdit ꝓ extraneo. i. q; curā aliozū suscepit. q Et ꝓ alienis /ꝙs curādos suscepit: r Auferei pign⁹ /ꝛturū vel securitatē de vita ętna habēda. Multi enī i ꝓlatiōe dānabunt: q; i statu simplici si māsissēt salui fuissēt: Sicut ostēsū fuit cuidā monacho: qz ꝺdā alt⁹ monach⁹ elect⁹ fuerat ⁊ noluit recipe: et post mortē suā apparuit illi monacho et dixit ei: ꝙ si recepisset electionē dānat⁹ fuisset. Jō dic Ecc⁹. vij. a. Noli ḡrere fieri iudex nisi ꝟtute valeas irrūpe iniqtates. De hac materia dictū est. ꝺ. vj. a. ibi: Fili si spopōdisti ꝓ amico tuo ⁊c. Et. xx. c. ibi: Tolle vestimētū ei⁹ q; fideiussoꝛ extitit ⁊c. Ubi iueniēs exꝓpositionē. Et. xxij. ꝺ. ibi. Noli eē cū his q; defigūt man⁹ suas ⁊c. s Qui bñdicit ꝓximo suo voce grādi. i. alta. i. q; faVoce supfluę laudis aliquē extollit vl malis ei⁹ fauēdo vl bona plus ęquo laudādo. t De nocte cōsurgēs. i. sollicit⁹ circa ħ: vt ē omnis adulatoꝛ. v Maledicēti. i. detractoꝛi: x Similis erit: qz vel in malo laudando ꝓfidentiā pręstat: vl bona laudādo puritatē intētiōis minuit vel puertit: vt qđ supni amoꝛis intuitu incępat/humano fauoꝛe finiat. Esa. liij.

t suo voce grādi dē nocte cō/
v surgens māledicenti similis
x erit. Tecta perstillantia i die frigoꝛis et litigiosa mulier
z comparantur: Qui retinet
a eam q̄asi qui ventum teneat: ⁊ oleum dexterę sue euacuet.
b Ferrum ferro acuit: et homo exacuit faciem
c amici sui. Qui seruat ficum

c. Populę meus qui btm te dicūt ipi te decipiūt. y Tecta p/stillātia i die frigoris ⁊ litigiosa mu/lier compar. i: quia vtrūq; graue ⁊ tędiosū: sed mulier magis. §.19.b.
§.xxj.b. Melⁱ⁹ est se/dere i angulo domat ⁊ cū muliere litigiosa ⁊ in domo cōmuni. Ecc. xxv.b. Cōmorari leoni et ꝺraconi placebit q; habitare cum muliere nequā. Ubi mulier ꝺ caro vl sensualitas vl ꝓsciētia cauteriata vel ianisgloꝛia vel doctrina hęretica vel carnalis voluptas vel mūdana sublimitas vl administratio temꝑalis vel cura parochialis vel sciētia sęcularis z Qui retinet eam. i. inīt retinere: a Quasi qui ventū teneat: ⁊ oleū dexterę sue euacuet. i. sic vent⁹ vel oleum manu teneri non potest: ita nec mulier. Unde. §. vij. b. Garrula ⁊ vaga/q̄etꝭ impatiēs: nec valēs i domo ꝓsistere pedib⁹ suis: nūc foꝛis/nūc i platęis/nūc iuxta angulos insidiās. Ul sic vent⁹ si clausus teneꝝ strepitū facit: sic mulier si claudat litigiū fac. Et sicut oleū de manu effluit quātūcunq; stringat: ita mulier semper effugiet q̄tūcunq; bene custodiat. Hoc etiā bene competit mūdanę glozię: quę ꝺicitur mulier litigiosa: nam ad modū venti vel olei q̄to pressius tenetur: tanto min⁹ retinet: et ideo compat vmbꝛę quę sequit fugientē ⁊ fugit sequētē. Uñ Hiero⁹. Hoc solū gloꝛiosū habet hūana gloꝛia q; amatoꝛes suos ꝓtēnit ⁊ diligit ꝓmptoꝛes. Eccl. xxxiij. a. Quasi q; apprehēdit vmbꝛā ⁊ psequit ventū: sic q; attēdit ad visa mēdacia. Osee. xij. a. Ephraim pascit ventū et seqt̄ estū. b Ferrū ferro acuit: et hō exacuit faciē amici sui. i. sic ferrū acuit ex collisiōe ad aliud ferrū: sic vn⁹ amic⁹ ex colligatiōe alteri⁹ accendit i amoꝛē. Uñ Ro. j. b. ꝺicit apl⁹: Cupio videre vos vt aliq̄ꝺ gꝛę spūalis impertiar vob. Beda. Bona cōsolatio cōsiliū sapiētū: q; dū se inuicē ꝓsolādo ĩstruūt: ferrū ferro exacuit. Itē sic ferrū ferro exacuit et purgat ferrugine: ita hō exacuit faciē amici tui ꝓtumeliis. s. ⁊ tribulationib⁹. Mā qđ lima ferro ⁊ fornax auro vel flagellū grano: hoc tribulatio viro iusto: ꝺicit Aug⁹.
c Qui seruat ficū/excolendo eam ⁊ bestias amouendo:
§ Comedet fruct⁹ eius: Mystice
c Qui seruat ficū: a Mystice. Ficus ē sacra scꝛtura: cui⁹ fruct⁹ dulcissimi sūt ⁊ folia medicinalia. Ezech. xlvij. c. Erūt fruct⁹ ei⁹ i cibū ⁊ folia ei⁹ ad medicinā. De qua ꝺ Judic. ix. b. Dixerūt ligna ad arboꝛem ficum: veni et super nos regnū accipe. Quę ꝛespōdit eis: Munqd possum deserere dulcedinem meā fructusq; suauissimos et ire vt inter cętera ligna ꝓmouear? De folijs huius ficus fecit sibi adam post peccatū periçomata ad tegendum pudibūda sua: Gen. iij. b. Quod etiā hodie multi faciūt: quia verbis doctrinę sanctę ⁊ p̄dicationis palliant iniquitates suas: nam verba sancta habent et docent/sed vitam sceleratam et immūdam: Os coꝛporis habentes in cęlo: sed linguam coꝛdis: id est desideriū tenentes i luto: Os eoꝛū quasi balsamitū redolet coram hominib⁹: sed coꝛ eoꝛum quasi cadauer putridum fetet coram deo. Unde Hiere. xij. a. Ꝓpe es tu oꝛi eoꝛū: longe aūt a renib⁹ eoꝛū. Hāc ficū decoꝛticāt hęretici q; male exponūt sacrā scꝛturā: Et etiaz multi catholici qui eam eneruant ⁊ emolliunt suis vitijs blandientes. Unde Joel. j. b. Gens ascendet super terram meam foꝛtis et innumerabilis: dentes eius vt dentes leonis: et molares eius vt catuli leonis: posuit vineam meam in desertum/et ficum meam decoꝛticauit: nudans spoliauit eam et ꝓiecit. Qui seruat hanc ficum/coꝛde/oꝛe/operei

Comedet fructus

a Comedet fructꝰ eiꝰ. Laborantẽ enĩ agricolã oportet primũ de fructibꝰ ꝓcipe.ij.Timoth.ij.a. b Et q̃ custos est dñi sui:ad litteram. c Glorificabitur/apud deum et homines.

Mystice. a Comedet fructꝰ eiꝰ/ purissimos:q̃ ꝛ sapore nutriũt et odore reficiũt. Vñ et flores appellant/Eccĩ xxiij.c. Flores mei fructꝰ honoris ꝛ honestatis.ecclĩ.b. Primi ꝛ purissimi fructꝰ eius. Vel ficus ꝓnitẽtia ẽ: nã fructꝰ ficus dulcis est ꝙ folia aspa sũt:sic pniẽ fructꝰ dulcis est & opa st amara. Qui hãc ficũ seruat pseuerando in ea:comedet fructꝰ eiꝰ.i.pctõz remissionẽ ꝓcipiet et vitã ẽternã hẽbit. Mat. iij.c. Pnitẽtiã agite appropinq̃bit enĩ regnũ ecloz. Vel ficꝰ ẽ grã: fructꝰ eiꝰ gloria. Qui igĩt seruat ficũ:comedet fructꝰ eiꝰ.i.q̃ custodit grãz iueniet gloriã.ecclĩ.xj.c. Mulier gratiosa iueniet gl̃iam. Pꝙ. Gl̃iam ꝛ gloriã dabit dñs. Hoc ẽ qđ dz Luc.xix.d. Omni habẽti dabit ꝛ abũdabit. Habẽti grãm dabit gloria ꝛ abũdabit:qz ignis ꝛ culus amoris ĩ sion fiet caminꝰ amoris ĩ hierusalẽ: Esa.xxxj.d. b Et q̃ custos ẽ dñi sui.i.christi:quẽ in hospitio cordis in sacramẽto recipit: c Glorificabit. Mã q̃ digne corꝑ christi recipit:ꝛ receptũ ĩ mũdicia cordis custodit/vitã ẽternã habebit. Luc.xix.a. Zachee festinãs descende:qz hodie ĩ domo tua oportet me manere. Vt ille festinãs descẽdit:ꝛ excepit illũ gaudẽs. Et ait iesus ad eũ:qz hodie salus huic domui facta ẽ. Quasi ꝛ dz Matth.viij.a. Dñe nõ sũ dignꝰ vt intres sub tectũ meũ. Vñ ꝙ eũ ꝓditi/ose recipiũt ĩ hospitio suo:qz statim vt ĩtrauerit:igne cupiditatis accẽdũt eũ:aut luto luxurie maculãt:aut lapidibꝰ iracũdie obruũt:aut veneno iuidie suffocãt:qđ figuratũ ẽ ĩ facto dalile/Judicũ.xvj.e.quẽ cũ recepissẽt sansonẽ in domũ suaz inclamauit:Philistiim sup te sanson:per quos vitia designãtur. d Quõ in aĝs respĩcẽt vultꝰ prospiciẽtiũ: sic corda hoim manifesta sũt prudẽtibꝰ: q̃ ꝓ exteriora iudicãt de interioribꝰ. Sedꝰ enĩ exterior affectũ loquit̃ interiorẽ:maxie prudẽtibꝰ qui in seipis multa expti sũt. Et hõ ẽ qđ dz Eccĩ.xiij.d. Cor hois ĩmutat faciẽ eiꝰ: siue ĩ bono siue ĩ malo. Vbi Glo. Judicio vultꝰ mẽtis mutatio depheñdit. Vñ.s.xv.b. Cor gaudẽs exhilarat faciẽ:ĩ mœroze aũt animi deiicit spũs. Et Eccĩ.xix.d. Ex visu cognoscit vir:ꝛ ab occursu faciei cognoscit sensatꝰ. Et Augꝰ dicꝰ: Impudicꝰ oculꝰ impudici cordis ẽ nũciꝰ. e Infernꝰ ꝛ pditio.i.infernalis pditio.i.pnę iferni: f Nõ replebũt/terminũ siue finẽ recipiẽdo:qz ẽternę siue ꝑpetuę sũt. g Simulit et ocli hoim: id est intẽtiões vel desideria: h Insatiabiles:quia ea q̃ appetũt nõ satiãt sed euacuãt.s. vanitas ꝛ voluptas. Eccs.j.b. Nõ saturat oculus visu:nec auris auditu implet. Osee.iiij.c. Comedẽt ꝛ nõ saturabunt:fornicati sũt/ꝛ nõ cessauerunt. Ibi Glo. Voluptas insatiabilis ẽ:famem nõ saturitatẽ parit. Ecõuerso: Beati q̃ esuriũt ꝛ sitiũt iusticiã:qm̃ ipi saturabũt: Mat.v.a. Quia suba ẽ quę satiat:iniq̃tas ꝙ nõ habet subsistantiã:ꝛ iõ vẽtres deuorantiũ vacuos relinquet. Sen. Desideria si naturalia sũt finita sũt: si innaturalia infinita:et talia sũt desideria vitioꝝ. i Quõ ꝓbat in cõflatorio argẽtũ ꝛ i fornace aurũ:sic ꝓbat hõ ore laudãtis. Fex siue scoria auri vl̃ argẽti ĩ igne ꝙsumit:ꝛ suba auri ꝛ argẽti itegra ꝛ purior remanet:sic hõ iustꝰ nec laudibꝰ extollit nec vituperio frãgit. Et sicut aurũ ꝛ argẽtũ qđ igne ꝙsumit reprobũ est:sic hõ si laudibꝰ hominũ extollat vel vituperio frãgat reprobꝰ ẽ.s.xvij.a. Sic igne ꝓbat argẽtũ ꝛ aurum camino: ita corda ꝓbat deꝰ. Ibi iuenies de diuersis ꝓbatoribus qbus deus ꝓbat corda. k Cor iniq̃ exq̃rit mala/q̃ faciat vel alijs noceat:ad modũ furiosi vel phrenetici:q̃ nõ q̃rit nisi pericula: videlicet ignẽ vel gladiũ quo se iugulet: vel fenestram aut foueã a q̃ se ꝓcipitet: vel aquã ĩ q̃ se submergat: vel locũ clãdestinũ in q̃ se suspẽdat.s.xvj.d. Vir insipiẽs fodit malũ. In fossióe labor et scrutiniũ notat: Similit in ꝓbo exq̃rẽdi. Hiere. ix.b. Laborauerũt vt iniq̃ agerẽt. l Cor aũt rectũ:tẽdẽs a deo ĩ deũ p medium charitatis: m Exq̃rit sciaz.i.ex corde q̃rit q̃si lumẽ luminis ad ãbulãdũ in via mãdatoꝝ ꝛ ĩ semitis ꝙsiliorũ:i qbꝰ alꝰ sic alꝰ sic vadit. n Si cõtuderis stultũ.i. hereticũ vel supbũ quẽcũqz:q̃ dz stultꝰ q̃si stãs alꝰ. o In pila.i. q̃tũlibet graui flagello: p Quasi tisanas. Tisana est ꝓpie pulmentũ qđ fit de granis hordei: Aliq̃n ipsa grana hordei vocant tisanę: vt h. q Feriente desup pilo/nõ auferet ab eo stulticia eiꝰ. Difficile ẽ em assueta relinq̃re: Cõsuetudo enĩ altera natura ẽ: Naturã expellẽs furca tñ vsqz/recurrit. Hiere.xiij.d. Si mutare potest ethiops pellẽ suã aut pardꝰ varietates suas:ꝛ vos poteritis bñfacere cũ didiceritis malũ. Eccĩ.xxij.a. Cũ dormiẽte loquitur q̃ narat stulto sapiam:et ĩ fine narratiõis dicet:q̃s ẽ hic: Nota pila ẽ vas ꝙcauũ ꝛ solidũ:ĩ q̃ grana hordei vl̃ auenę terunt. Pilũ vero ẽ malleꝰ q̃ terunt in pila. Moraliter aũt per pilã ꝛ pilũ intelligunt duę molę moysi.s.spes ꝛ timor:in qbꝰ debet moli qlibet christianꝰ vt mereatur fieri granũ purum. Deut.xxiij.b. Nõ accipies loco pignoris inferiorẽ ꝛ superẽ molã r Diligent agnosce vultum pecoris tui tuosqz greges considera:nõ enĩ habeb iugit̃.i. diu: s Pstãtẽ:ratiõe cuiꝰ oporteat te h facere: t Sz corona/ẽternę retributiõis: v Tribuet tibi i generatiõe generationũ.i.i ẽternũ. Hoc oibꝰ curã aiaz habẽtibꝰ dz. Vñ Beda. Pastori ecclię dz: Diligẽt adhibe curã his qbꝰ te ꝑesse cõtigerit:agnosce animos actusqz singuloz:si qđ vitij in eis inueneris citꝰ castigare memẽto: Nõ enĩ tu sp pascẽdi dñicas oues ptãtẽ habeb:& ẽternã ꝓcipies coronã si tuo tpe bñ pauerit. Vñ.j Timoth.v.c. Qui bñ pręsũt pbyteri/duplici honore digni habeant. Ecõuerso/q̃ male psũt duplici ꝓfusione digni habeant. Hiere.xvij.c. Induc sup eos diẽ afflictiõis ꝛ duplici ꝓtritiõe ꝓtere eos dñe deꝰ nr̃. Immo tot mortibꝰ digni sũt qđ mala exẽpla ad posteros trãsmiserũt. Male ꝑsũt q̃ magis apetũt ꝑesse qz ꝓdesse:plꝰ amãtes honorẽ qz onꝰ:dotũ qz fructũ:sollicitiores de tpalibus qz de spũalibꝰ:seipsos pascẽtes ꝛ oues suas famelicas relinquẽtes: Nõ reuera pastores nisi forte passiue:& mercẽnarij questuosi: De qbꝰ Ezech. xxxiij.a. Vę pastoribꝰ isrl̃ q̃ pascebãt semetipsos:nõne greges a pastoribꝰ pascũt ꝛc.p totũ. Jtẽ Hiere.xxiij.a. Vę pastoribꝰ q̃ dispgũt ꝛ dilacerãt gregẽ pascuę meę dicit dñs ꝛc.p totũ. Eccĩ.vij.c. Pecora tibi sũt/ attẽde illis: et si sint vtilia pseuerẽt apũd te. Actĩ.xx.f. Attẽdite vob ꝛ vniuerso gregi:ĩ q̃ vos spũsctus posuit epos regere eccliaz dei quã acq̃siuit sãguine suo. Zach.xj.a. Pascite pecora occisiõis q̃ qui possederũt occidebãt ꝛ nõ dolebãt ꝛ vendebãt ea dicentes:bñdictus dñs:diuites facti sumꝰ. De h dictũ est.s.vij.c.ibi: Abijt via lõgissima. Et.xij.b.ibi: Mouit iustꝰ aias iumẽtoꝝ suoꝝ. Ibi pleriq̃ iuenies r Apta sũt ꝛc. Prophetice tñ et mystice loquit̃ h salomon de apertiõe ꝛ reseratiõe legis ꝓ euãgelicã ꝑdicatione.i.p clauẽ dauid:quę claudit ꝛ nemo aperit:aperit ꝛ nemo claudit: Apocĩ.iij.b. Dicẽ q: y Sacra/sacręq̃ scripturę siue sacramẽtoꝝ pascua/q̃ figurãt legalibꝰ diu clausa latuerũt: r Apta sũt/ꝓ christũ dñm ꝛ ꝓ apłos eiꝰ: in cuius rei significatiõe latꝰ eiꝰ aptũ fuit ĩ cruce. Joh.xix.f. Unꝰ militũ lãcea latꝰ eiꝰ aperuit:ꝛ ꝓtinuo exiuit sanguis ꝛ aq̃. San-

guis iquā nr̄e redēptiōis/r aq̄ nr̄e ablutiōis. Eram⁹ enī r sor
didi r captiui. Vñ recte figurat⁹ ē dñs p iepte: Judicl̄. xj. et
re r noīe. Interptat̄ em̄ apr⁹ vl aplēs: r christ⁹ apr⁹ fuit i late
re: r apiēs ianuā padisi r mysteria sc̄ptuar̄. Vñ Mat. xxvij.
f. Eccevelū tēpli scissū ē i duas ptes: a sūmo vsq̄ deorsū r tra
mota est r petre scisse
sūt r monumēta apta
sūt. Eccl̄. xliij. b. Vide
arcū r būdic eū q̄ fecit
illū: valde speciosus ē
i splēdore suo: manus
excelsi aperuer̄t illū.
a Et apparuerūt
herbe virētes. i. vi
ror spualis sentētie. b
Et collecta sūt fe
na r e mōtib⁹. i. my
steria de sūmis apicib⁹ scripturarū: q̄b⁹ sct̄a pecora eccl̄ie pa
scunt. Uel per herbas/suauitas tropologie accipit: per fenū
soliditas allegorie: q̄ vtraq̄ collecta sunt a christo: c De
mōtib⁹. i. de supbis iudeis: r data sūt gētilib⁹. Vñ Matth.
xxj. d. Auferet a vob regnū dei r dabit gēti facienti fruct⁹ ei⁹.
Eccl̄. x. a. Regnū a gēte i gētē trāsfert ꝓpt̄ iniustitias r iniuri
as r ptumelias ac diuersos dolos. Cantl̄. ij. c. Hyems trās
ijt: imber abijt r recessit: flores apparuer̄t i terra nr̄a: fic⁹ p
tulit grossos suos: vineę florētes dederūt odorē suū. Tria tpa
hic tanguntur. s. hyems/ver/estas. Hyems fuit tpe legis: Ver
tpe euāgelij: Estas erit i futuro: q̄n ioseph i meridie epulabit
cū fratrib⁹ suis cognit⁹ ab eis. Gen. xliij. d. Pręcepit ioseph
dispēsatori dom⁹ sue: Introduc viros domū r occide victi
mas r instrue quiuiū q̄m hodie mecū comesturi sūt meridie.
Et b ḡrit sp̄osa: Cāt̄l̄. j. b. Indica mihi quē diligit aīa mea:
vbi pascas. i. vbi des pastū vel accipias: vbi cubes i meridie.
d Agni sūt ad vestimētū tuū. i. agnor vellerib⁹ vestie
ris. f Et hedi ad agri p̄ciū. i. ad agrū emēdū vel exco
lendū. b Sufficiat tibi lac caprarū in cibos tuos:
et i necessaria dom⁹ tue r ad victum ancillis tuis.
Speciē ponit p genere. q. d. Si hēs in domo tua sufficiētia
ad necessitatē vict⁹ r vestit⁹: noli q̄rere extra delicata ad vo
luptatē. j. Timoth. vj. b. Habētes alimēta r q̄bus tegamur
his contēti simus. Eccl̄. xxix. d. Initiū vite hois aq̄ r panis
Mystice et vestimētū r dom⁹ ꝓtegēs turpitudinem. Mystice sunt
ꝛba p̄is ad filiū/qui ē caput eccl̄ie: vel ꝛba christi ad bonū
p̄latū. Christ⁹ enī oīb⁹ inocētib⁹/oīb⁹ electl̄ q̄si vestimento
decoris i gloria vestiet. Vñ Esa. xlix. e. Uuo ego dicit dñs:
id ē p̄: ad filiū: qr̄ his oīb⁹ velut ornamēto vestiet̄: r circūda
bis tibi eos q̄si sp̄osa. Similit oīs bon⁹ p̄lat⁹ oīb⁹ subdit̄ q̄
ei⁹ doctrina et exēplo saluati fuerint/q̄si corona decorabitur
ḡna. Hęc enī erit aureola q̄ discerneť ab alijs. De b dic apo
stol⁹ Phil̄. iij. a. Fratres mei charissimi r desideratissimi:
gaudiū meū r corona mea. Dic̄ g̃: d Agni. i. innocētes:
e Sūt ad vestimētū tuū/o christe vel o p̄late. f Et
hedi. i. pḡnitētes per te vocati ad pḡnitētiaz/veniēt tecum:
g Ad agri pręciū. i. ad regnū cęlor̄ p̄ciosū: q̄ compar̄
agro vbi ē thesaur⁹ abscōdit⁹. i. christ⁹. Matth. xiij. f. Simi
le ē regnū cęlor̄ thesauro abscōdito i agro: quē qui iuenit hō
abscōdit r p̄ gaudio illius vadit r vendit vniuersa q̄ habet et
emit agrū illū. Et ō b dixit ananeel/Hieremię. xxxij. b. Eme
agr̄ meū q̄ ē i anathot: tibi enī cōpetit ex ꝓpinq̄tate. Et ap̄ē
dit ei hieremias septē statheres r decē argēteos. Ananeel inť
pratˉ grat⁹ deo/vel rūsio dei/vel cui donauit de⁹ siue q̄ est do
nat⁹ deo. Anathot inꝓpretatˉ rūsio siue obedientia: vel rūdens
signo aut gratificatio designātˉ. Uel sic: d Agni. i. inocē
tes: e Sūt ad vestimētū tuū/cū eor̄ vitā r mores lau
dabilit̄ cernēs ꝓfic̄ i virtutib⁹ q̄ sūt aię vestimētū. f Et
hedi ad agri pręciū/cū fedos pctōres ad pḡnitentiā vo
cas: quor̄ puersiōe q̄si p̄cio magno r deo charo cōpas tibi r
ipsis regnū cęlor̄. b Sufficiat tibi lac caprarū: id est
simplex doctrina/q̄ caprarū est. i. pḡnitētiū: q̄ ꝓpt̄ fetorē pctō
rū in q̄b⁹ fuerūt et ꝓpt̄ vitę austeritatē dicunt capręę. i In

cibos tuos. i. ad tui refectionē spūalē. k Et i necessa
ria dom⁹ tuę. i. p̄scientię vel familię vel eccl̄ie tuę. l Et
ad victum ancillis tuis. i. minorib⁹ r infirmior̄ib⁹: q̄ nō
dum amore pfecto/sed timore seruili dño deseruiūt: vt dicit
Gio. Et est argumentū val̄ dissimū q̄ timor seruilis r actus
eius bonus ē. Nota
hęc auctas salomonis
est p̄tra multos: q̄ nō
audiūt verbū dei nisi
a sanct̄l doctorib⁹ r p̄
dicatorib⁹ qui innocē
ter vixer̄t: ab eis aūt
qui pctōres fuerūt de
dignantur audire: si
miles q̄busdaz nimis
delicat' qui non bibe
rēt nisi i vasis aureis:
nec comederēt nisi i scutellis aureis vel argēteis: nec frumē
tū emerēt nisi in sacco hiacynthino: nec studerēt nisi ad lam
pades deauratas habētes oleum oliuarum: nescientes q̄ dñs
modo paup est r non habet in domo sua nisi vasa fictilia: id ē
doctores r p̄dicatores debiles r infirmos quib⁹ potat eccle
siam suā. Nec ideo vinū deteri⁹ est: quia vas est fictile. Non
attēdūt hmōi q̄ p gartiones vilissimos sępe litterę regię desti
nant: r ad vinū p̄coniçandū nō maiores ciuitat̄/sed viles p/
sonę eligunt: Tales sūt sicut mulier delicata: q̄ nō vult ire ad
eccl̄iā nisi pulsarent cymbala a melioris⁹ de eccl̄ia. Mū
quid ꝓpt̄ hoc vilis et inutilis fuit p̄dicatio et doctrina pauli
quia pctōr fuit: De hoc ipse gloriat̄. j. Cor̄. xv. b. Ego sum
minimus apl̄or̄ q̄ non sum dign⁹ vocari apl̄s: q̄m p̄secut⁹ sum
eccl̄iā dei: gratia aūt dei sum id q̄d sum. Qd̄ est laus mag
na. j. Cor̄. j. d. Ignobilia mūdi r pręptibilia elegit deus et
ea que non sunt vt ea que sunt destrueret. Job. xxxviij. c. di
xit dñs: Mūqd ingressus es thesauros niuis: aut thesauros
grādinis aspexisti q̄ pręparau i tpe hostis i die pugnę et belli:

m Egit impi⁹ nemie pseque
te: iust⁹ aūt q̄si leo cō
n fidēs absq̄ t roze erit. Prō
o pter pctā t̄re mūlti p̄cipes
p eius: r ꝓpt̄ hois sapiaz r hor̄
q sciaz q̄ dicūt/vitā ducl̄ logi

Egit impi⁹/i deū vl in
parētes: vel qlibet pctōr dī h impi⁹. n Nemine
pseque. i. sp est pauid⁹ siue timidus. Hā vt dicit
phs: Qui timet deū oīa timēt eū: q̄ ꝛo deū nō timet/oīa ti
met. Omni enī iniq̄tati ānexa est timiditas. Sap. xvij. c. Cū
sit timida neq̄tia/dat testimoniū i p̄dēnatione: Semp eni p̄/
sumit seua cōturbata cōsciētia. Job. xv. c. Cūctis diēb⁹ suis
impi⁹ superbit: sonit⁹ terroris sp in auribus eius: r cū pax sit/ille sp
insidias suspicat. o Just⁹ aūt/q̄ oīb⁹ reddit q̄d suū ē: p
Quasi leo cōfidēs/nō in se: qr̄ maledict⁹ q̄ cōfidit i hoīe:
Hiere. xvij. a. sz in christo: q Absq̄ terroze erit/etiā in
medijs fluctib⁹ tribulationū et tēptationū. Vñ. ē. xij. c. Nō
cōtristabit iustū q̄cq̄d ei acciderit. Ibi plen⁹ inuenies de hac
materia. Eccl̄. xxxiij. c. Qui timet deū nihil trepidabit: r nō
pauebit qm̄ ipse est spes ei⁹. j. xxx. d. Leo fortissim⁹ bestiarū/
ad nullū pauebit occursū. Leoni ꝛo cōparat iust⁹: qr̄ sic leo
rugitu suo stare facit aīalia: et cauda sua describit limites q̄s
nō audēt alia p̄trāsire: ita iust⁹ rugitu cōpunctionis aīales mor⁹
cōpescit: r cauda: id est cōsideratiōe mortis limites describit
eis vt nō ꝓcedant vlteri⁹. r Propter pctā terre. i. ppli
habitātis in ēra: s Multi p̄ncipes eius/fiūt nō vn⁹
solus: r ideo semp lis r p̄tētio. Unde Esa. xxvj. c. Dñe deus
noster: possederūt nos dñi absq̄ te. Propter pctā populi p/
mittit dñs bonos p̄ncipes tolli de medio/et pueros vel hy
pocritas substitui. Job. xxxiij. d. Qui regnare facit hoīem
hypocritā ꝓpt̄ pctā ppli. Esa. iij. a. Ecce dñator dñs exerci
tuū auferet a iuda r hierl̄z validū r fortē: r oē robur panis r
oē robur aq̄ rc. vsq̄: Et dabo pueros p̄ncipes eor̄ r effemi
nati dñabunt eis: et corruet ꝓpl̄s. t Et propt̄ hois sa
pientiā r horū sciētiā que dicunt/a deo in nouo r ve
teri testamēto r a sanctis p̄bus: v Vita ducis longi
or erit: qr̄ sub tali duce q̄ habet sapiaz rex r intelligētiā ver
bor̄ dñi/ꝓficit ꝓpl̄s subiect⁹. ē. iij. a. Fili mi ne obliuiscar̄ le
gis mee/r p̄cepta mea cor tuū custodiat: Longitudinē enim
dierū r ānos vite r pacē apponēt tibi. Ibi iuenies pleni⁹ de
hac materia. Uir paup

hac materia. a Vir paup/rebus vel scientia vel virtute: b Calūnias paupes/alios: vt sbstātiā eox sibi diripiat: c Similis est imbri vehemēti in quo paratur fames.i.tpis caristia:qz sic hmōi imber cū impetu venit z cito trāsit z mltū nocet:sic paup q alios cōprimit multū nocet/s cito trāsiet. Vñ.ē.x. d. Quasi tēpestas trā siēs nō erit impi⁹:iu stus aūt q̄si fūdamētū sempitnū. Moraliter. a Vir paup calūnias paupes .i.p̄latus vel p̄ncepsuar⁹:cui deest tā qō habet:q̄ qō non ha bet: vt dicit Seneca: Hic mltiplicat calūni as falsas z ianet vt ali qd extorq̄at et emun gat a subditis. Et sic imber vehemēs nimia imundatiōe destruit se getes:ita z ipe nimia cupiditate sbditos spoliat z affligit. Hi chez.iij.a. Audite p̄ncipes iacob z duces dom⁹ israel: nun quid nō v̄m est scire iudiciū qui odio habet bonū z diligit malū:qui violent tollit pelles eox desup eos. Itē Vir pau per calūnians pauperes est hypocrita:q̄ est vir exteri⁹ in ap parētia:sed paup interius in sciētia/iudicās z p̄tenens oēs pctōres. Qui recte imbri vehemēti silis eē phibet:qz sic im ber vehemēs de alto cadit z subito trāsit z oīno inutilis est/ immo nociuus ē:ita hypocrita de altitudine p̄uersatiōis in q̄ videbat eē/sbito ruit i infernū. Vñ Job.xx.a. Laus impioz breuis est:z gaudiū hypocritę adinstar pūcti:Si ascenderit vsq̄ in cęlū supbia ei⁹ z caput ei⁹ nubes tetigerit:q̄si sterq̄lini um in fine pdet. Esa.xiij.c. Quō cecidisti de cęlo lucifer qui mane oziebar:cozuisti in terrā q̄ vulnerabas gētes. Hoc est qō dz hic/calūnias paupes. d Qui derelinquūt le gē/dñi:trāsgrediēdo p̄cepta eius: e Laudāt impiū/so latiū suę neq̄tię q̄rētes: Placet enī eis i alijs malū qō i se ha bent:ad modū lepzosi q̄ vellet q̄ oēs essent lepzosi. Job.xl. c. Protegūt vmbrę vmbrā eius. Eccl.xiij.c. Oīne aīal dili git simile sibi:sic z oīs hō p̄rimū sibi:oīs caro ad similē sibi cōiūget:z oīs hō simili sibi sociabit. Item ibidem. xxvij.b. Volatilia ad sibi similia gueniūt. f Qui custodiūt legē: g Succedunt/igne cęli z amoris vt phinees: Nūe.xxv. c. h Cōtra eū.s.impiū.i.cōtra impietatē ei⁹ quā vellent p̄sumere si possent. ē.xxiij.c. Qui dicūt impio:iust⁹ es/male dicēt eis ppli z detestabunt eos tribus:q̄ arguūt eū laudabū tur:z sup eos veniet bñdictio. i Viri mali.i.viriles i ma licia: k Nō cogitāt indiciū/q̄ se z alios recte z discre te iudicent in p̄senti: vel q̄ in futuro iudicabunt.i. Cor.xj.g. Si nosmetipsos dijudicarem⁹ nō vtiq̄ iudicaremur.ē.xij.a. Cogitatiōes iustox iudicia. Eccl.xxxvij.c. Memor esto iudi cij mei:sic em erit z tuū:mihi heri z tibi hodie. l Qui aūt reārūt dñm.i.rursus.i.itez z itez gr̄ūt.i.corde/oze z ope: vt egroti medicū/vt captiui p̄cū/vt pegrini viaticū/vt deuij viā/vt extranei ducē/vt lassi requiē/vt laborātes refectionē: m Aiaduertūt oia/p̄terita cozrigēdo/p̄sentia dirigen do/futura cauēdo/bona eligēdo/mala reprobādo. Hoc ē qō dz.i. Thessal.v.d. Oia probate.i.iudicio examinate:qō bo nū est tenete. Et.j. Cor.ij.d. Spūalis hō omia dijudicat. Hinc est q̄ aīalia Ezech.j.e.et Apoc.iiij.b.describunt ocu lis plena ante z retro z i circūitu. n Melioz ē paup/pe cunia/ad lr̄az:vel paup spū/vel gētilis/vel idiota: o Am bulās in simplicitate sua/de virtute in virtutē p̄ficiēs: p Dz diues/pecunia/vel diues spiritu/vel doctus quili bet/vel iudeus: q In p̄auis itinerib⁹.i. malis operi bus. Eccl.xix.c. Melioz est homo qui minuit sapientia et deficiens sensu in timoze:q̄ qui abundat sensu z transgredit legem altissimi. De hoc habes.ē.xij.b.ibi: Melioz est paup et sufficiens sibi:q̄ gloriosus z indigens paue. Item.ē.xix. a. Melioz est pauper qui ambulat in simplicitate sua/q̄ di ues torquēs labia sua. Ibi reqre de hac materia. r Qui custodit legem/dei:corde/oze/z ope: s Filius sapi ens ē. Fili⁹ imitatiōe vel hereditatis ęternę pceptiōe. Sa piēs/vo veritatis co gnitione/bonitatis dile ctione/ rerū iusta ęsti matiōe et sapozatiōe. Et de hac custodia le gis hēs.ē.iij.a.c.z.iiij a.b.c.et.v.a.et.vj.c. et.vij.a. t Qui au tez pascit comesa tozes. i. histriones/ vel diuites: v Cō fundit patrē suū/ .i. depaupat vel eru bescere z dolere facit. ē.xxiij.c. Noli esse in puluis potatox:nec i comesatiōib⁹ eox qui carnes advescendū p̄ferunt:quia vacātes potib⁹ z dātes sym bola p̄sument. Roma.xiij.d. Non in comesationib⁹ z ebrie tatib⁹ ꝛc. x Qui coaceruat diuitias vsuris z fęno re liberali in paupes.i.otra pauperes: z Cōgregat eas. Diuitię eni congregatę putrescūt:distributę paupib⁹ tru cificāt:sicut fimus congregat⁹ in domo cozrūpit eam fetoze: dispersus i vineas vel i agros fructum facit. Ideo dī Eccs. v.c. Diuitię p̄seruatę in malum dñi sut:pereūt eni in afflictio ne pessima. Habacuk.ij.b. Vę ei qui multiplicat non sua: vsq̄ quo aggrauat contra se densum lutū. Leuitī.xix.b. Spicas remanētes non colliges:neq̄ in vinea tua racemos et grana decidētia congregabis:sed paupib⁹ z pegrinis carpēda dimit tes. Ibi Glo. Esicij. Qui alijs diuitias dedit/alios de ipsis viuere voluit:vt sic p̄baret dispensationē diuitū z patientiā paupex. Differt aūt vsura z fęnus liberale. Vsura eni est qō datur supza soztem ex pacto p̄cedēte.s.inter vsurariū z debi tozē. Fęn⁹ liberale est retributio mutuatę pecunię in debito ris libera volūtate p̄stituta. Ita solet diffiniri. Et ita patet q̄ fęnus liberale est qō nullo pacto p̄cedente p̄o volūtate de bitoris datur vsurario. Mystice x Qui coaceruat diuitias/scripturarū:audiēdo/legēdo/meditādo: y Vsu ris z fęnore liberali in paupes cōgregat eas:id est debet eas congregare ad paupes spiritualit ditandos:receptu rus eas cum vsuris et fęnore liberali. Has vsuras vult dñs dari z accipi: Unde redarguitur quidam qui acceptam pe cuniam non dederat ad vsuram. Matth.xxv.c. Serue ma le z piger sciebas quia meto vbi non semino/ z congrego vbi non sparsi:oportuit ergo te cōmittere pecuniam meam nū mularijs:z ego veniens recepissem vtiq̄ qō meum est cum vsuris. a Qui declinat:id est deozsum ad terrena per amozem inclinat: b Aures suas/interiores:quę sūt idē qō oculi interiores: vt dicit quędam Glo.super Matth.iiij. c Me audiat legem/dei:sicut illi de quib⁹ dicit in Ps. Furoz illis sm similitudinē serpētis:sicut aspidis surdę z ob turantis aures suas:Quę non exaudiet vocem incantantiū: et venefici incantantis sapienē. d Oratio eius erit ex ecrabilis:id est reprobabilis z excōmunicata z indigna au ditu in cęlesti consistorio:sicut nuncius vel procurator excō municati. De hoc.ē.xxj.b. Qui obturat aurem suam ad cla morem pauperis:z ipse clamabit z non exaudiet. e Qui decipit iustos/prava doctrina vel malo exēplo vel q̄cūq̄ dolo: f In via mala/supple ducēs eos: g In interitu suo corruet.i.pęnā quaz merē incurret.s.ętnū interitum. h Et simplices possidebunt bona ei⁹/si q̄ gerebat vl scribendo vel docendo vel ptinenter viuēdo:quibus se infoz mant legēdo vel audiendo. Etiā de casu eius accipiunt exē plū: Et beatus est qui lauat manus suas i sanguine pctōris. ē.xix.d.et.xxj.b. Pestilente flagellato stult⁹ sapientioz erit.

B

Ar. faurē suū

Ps.57.

Ps.57.

a Sapiēs sibi videt vir diues/pecunia: q̄ nō nisi nomē ꝛ sollicitudinē diuitū habet ꝛ laborē acq̄rēdi ꝛ timorē custodiēdi et dolorē deserēdi ꝛ pcm̄: rē aūt diuitis nō hz: Ille eni sol⁹ vere diues ē cui sufficit q̄ habet. s. iust⁹. b Pauper aūt/noie/ꝛ diues re: c Rudēs. i. bon⁹ ęstimator/eligēs bonū ꝛ re/ꝓbans malum: d Scrutabit eū. i. inuestigabit ei⁹ vitia cū correctiōis repēdēs. Vl' Scrutabit eū: itelligēs nouissima ei⁹ Mau. iij. c. Intra i lutū ꝛ calca. i. calcādum ꝑdica. Malach. vlt. a. Calcabit⁹ ipios cū fuerit cinis sub planta pedū vr̄or. Mystice: a Sapiēs sibi videt vir diues: i. iudex habēs legem. b Pauper aūt prudēs. i. gētil⁹ in futuro ꝓuidēs: d Scrutabit eū. i. diuitias ei⁹ spūales sollicit⁹ i lege inuestigabit. e In exultatiōe iustor̄/q̄ exultāt i dño: nō in mūdo. Vñ Ps. Lętami i dño ꝛ exultate iusti. Gaudiū eni tpāliū/ꝓhzeneticor̄ ē: vt dicit Aug⁹. f Multa gl'ia ē/ipsis. Vñ. ij. Cor⁹. x. d. Qui gloriat⁹/in dño gloriet⁹. Iere. ix. g. Nō gloriet sapiēs i sapientia sua: nō gloriet fort⁹ i fortitudine sua: nō gloriet diues i diuitijs suis: sed in hoc gloriet q̄ gloriat⁹: scire et nosse me. Vel e In exultatiōe iustor̄/q̄ lętant de ꝓuersiōe pctōr̄: et gloriant⁹ i firmitatib⁹ suis ꝓꝑijs: f Multa gloria est: angel⁹. Vñ Luc. xv. b. Dico vob: gaudiū erit angelis dei super vno pctōre pēnitētiā agēte. g Regnātib⁹ impijs: id ē hęretic⁹: h Ruinę hoim/fiūt i pctā: ꝛ de pctis in pēnā. Eccl⁹. x. a. Rex insipiēs pdet ꝓlm suū. Vel g Regnātib⁹ ipijs. i. malis ꝑlat⁹ i eccl'ia: h Ruinę hoim/fiūt. Zach. x. a. Abducti sūt: q̄si grex affligēt⁹. Esa. iq. b. Nolite me cōstituere ꝓncipē: Ruit eni hier'm ꝛ iudas pcidit. Eccs. x. c. Vę tibi terrę cui⁹ rex puer est: ꝛ cui⁹ ꝓncipes mane comedūt. i Qui abscōdit scelera sua/ꝓfessori suo: k Nō dirget/ad dñm: q̄ pctā auertūt a deo. Esa. lix. a. Iniq̄tates vestrę diuiserūt inť vos ꝛ deū vr̄m. Abscōdere scelera sua ē abscōdere latrones i domo sua/vl' ignē abscōdere i sinu: q̄d ē libellū ꝓscribere ꝓ aduersario ꝫ se i die iudicij: nā ꝑm q̄d i corde vniuscuiusq̄ scriptū inuenit⁹/iudicabit⁹. Apoc. xx. d. Libri apti sūt: ꝛ ali⁹ liber apt⁹ ē qui ē liber vitę: ꝛ iudicati sūt mortui ex his q̄ scripta erāt i libris. l Qui autē cōfessus fuerit/ei q̄ ꝑt eū absoluere vere/pure/integre/spōtanee: m Et reliq̄rit ea/volūtate ꝛ ope: n Miscdiā cōsequet⁹. i. veniā de pctis/ꝛ gloriā de pēnitentia: Juxta illud Esa. lv. b. Derelinq̄t impi⁹ vias suas ꝛ vir iniqu⁹ cogitatiōes suas: ꝛ reuertat⁹ ad dñm ꝛ miserebit⁹ ei⁹: ꝛ ad deū nr̄m qm̄ mult⁹ ē ad ignoscēdū. De h̄ dr̄ Job. xxxj. d. Si abscōdi q̄si hō pctm̄ meū. Eccl'i. xvij. c. Cōuertere ad dñm ꝛ relinq̄ pctā tua: ꝑcare aīe tuę et minue offēdicula. o Btus hō q̄ semp ē pauid⁹. Glo. pro pēna futura/ad quaz initiat⁹ timor vnū habet oculū et aliū ad gl'iā: ꝓꝑ quā etsi secur⁹ eēt a pēna/nullo modo peccaret. Btus aūt dr̄ pauid⁹: Primo: q̄z q̄nto pl⁹ timet pēna: tāto sollicit⁹ cauet culpa: ꝛ q̄nto mín⁹ timet: tanto districtior portabit⁹ ira iudicij. Unde Eccl'i. xj. c. In die malor̄ ne īmemor sis bonor̄: ꝛ i die bonor̄ ne īmemor sis malor̄. Scdo: q̄ ꝑ timorē firmit⁹ stat hō. Vñ Eccl'i. xxvij. a. Nisi tenuer⁹ te instant⁹ i timore dñi: cito subuertet⁹ dom⁹ tua. Tertio: q̄z lętifi cat aīaz. Eccl'i. j. b. Timor dñi delectabit cor: ꝛ dabit lętitiā et gaudiū in lōgitudinē dierū. Quarto: q̄z timor ē thesaur⁹ dñi. Esa. xxxiij. a. Diuitię salut⁹ sapia ꝛ scia: timor dñi ipse ē thesaur⁹ ei⁹. Jō dic̄ Ps. Oē magna multitudo dulcedis tuę dñe: quā abscōdisti timētib⁹ te. Quito: q̄z timor ē fidel'iantor aīę/cōminās mortē ętnā latronib⁹ intrare volētib⁹: latrās vt canis ꝓtra eos/adeo sollicit⁹ q̄ etiā amicī oblatrat. i. bonis

a Sapiēs sibi videt vir diues:
b pauper aūt prudēs scrutabit
c eum. In exultatione iustor̄
f multa gl'ia est: regnātib⁹ im/
i pijs ruinę hoim. Qui abscō
k dit scelera sua nō dirigēt: q̄
l aūt ꝓfessus fuerit ꝛ reliq̄rit
m n o ea: miscdiam cōsequet. Beat⁹
p hō q̄ semp ē pauid⁹: q̄ vero
q mētis ē durę: cōruet i malū.
r s Leo rugiēs ēt vrsus esuriēs
t princeps impius super po/
v pulum pauperem. Dux in/
x digens prudentia/ multos
y opprimet per calumniā: qui
autem odit auariciam longi
z fient dies eius. Hominem
a q̄ calūniat⁹ aīę sanguinem: si
b c vsq̄ ad lacuz fugerit/nemo
d e sustinet. Qui ambulat sim
f g plicit⁹ saluus erit: qui per/
b sis gradit⁹ vijs ꝓcidet semel.

opib⁹. Vñ Job. ix. d. Verebar omia opa mea. Quia vt dicit Greg⁹. Sępe sordet i ꝓspectu ętni iudicij q̄ i intētiōe fulget opanti. Sexto: timor abūdātia siue plenitudinē bono ꝝ operū tribuit. ē. xix. d. Timor dñi ad vitam et in plenitudine coronabit⁹. p Qui vo mētis ē durę. i. mibil timēt⁹ vel inobediēt⁹ vl' indisciplinabil⁹: q Corruet i malū: culpę: ꝛ postea i malū pęnę. Eccl'i. iij. d. Cor durū male habebit in nouissimo. Itē. xxx. b Equus indomit⁹ euadet dur⁹: ꝛ filius remissus euadet ꝓcepsi. Jbi Glo. Equ⁹ indomit⁹ i ꝑcipitiū vadit: ꝛ filius indisciplinat⁹ in pctm̄ vadit. r Leo rugiens/ex ira: s Et vrsus esuriēs/seuiens ex fame: t Princeps impius sup populū paupem: quez excoriat et conterit. Vñ Esa. iij. c. Quare atteritis populū meuz: et facies pauerū cōmolitis: Dicit̄ę. iij. a. Qui comedert carnē populi mei: ꝛ pellē eor⁹ desuper excoriauerūt et ossa eor⁹ ꝓfręgerūt et cōciderūt sicut in lebete. v Dux indigens prudētia: sine qua hō ęcus est: x Multos opprimet per calūniā: Sicut legit⁹ de roboā. iij. Reg⁹. xij. c. Multi sunt in ecclesia hodie tales duces cęci/duces cęcor̄: et ideo ambo in foueā infernalē cadunt. Esa. lvj. d. Ipsi pastores ignorauerūt intelligentiā: oēs in viā suā declinauerūt vnusq̄sq̄ ad auariciā suā a sūmo vsq̄ ad nouissimū. y Qui aūt odit auariciā lōgi fiēt dies ei⁹. i. ętnę claritat⁹ ꝓticeps erit: Mā auar⁹ terrā inꝓponit sibi ꝛ ꝓ solio vñ cōtinuā patit⁹ eclipsim. Ecōuerso q̄ odit auariciā/die habet continuū. Vñ. ē. xv. c. Qui odit munera viuet. Esa. xxxiij. c. Quis habitabit ex vob cū ardorib⁹ sempitnis. i. i splēdorib⁹ scrōr̄ q̄ ardēt i amore dei: Qui ambulat in iustitia ꝛ loq̄t ꝓbitatē: q̄ ꝓicit auariciā ex calūnia ꝛ excutit man⁹ suas ab oi munere. Jō cōsiliū tetro ē: vt q̄ odiūt auariciā eligant⁹ in iudices alior̄. Exo. xviij. d. Prouide de oi plębe viros potētes ꝛ timētes deū: in q̄b⁹ sit veritas/ꝛ q̄ oderit auariciā. Auaricia eni radix ē oim malor̄. j. Timoth. vj. b. Et maxie i ꝓclat⁹ reꝓbāda. Eccl'i. x. a. Auaro nihil ē scelestius. z Noiem q̄ calūniat⁹ aīę. i. vitę alterius: querēs a Sāguinē/ei⁹ effūdere: vel victū siue laborē auferre: q̄d ē sanguinē effūdere siue vita ꝑuare. b Si vsq̄ ad lacum inferni: c Fugerit/a deo. d Nemo sustinet. i. nemo subleuabit eum a lacu illo: quia in inferno nulla est redēptio. Eccl'i. xxxiij. d. Panis egentiū vita pauerū est: q̄ defraudat illum homo sanguinis est: ꝛ qui aufert in sudore panem: quasi qui occidit ꝓximū suū. Vel sic: z Noiez qui calumniat⁹ animę: i. vitę alterius: a Sanguinē ei⁹/querens effūdere. b Si vsq̄ ad lacum/ desꝑationis: c Fugerit: sicut cain ꝓ necē fratris. d Nemo sustinet: id est sustinere pōt eū: q̄z talis nihil verebit⁹ ꝛ seipm̄ ꝓtenit. Vñ. ē. xvij. a. Impi⁹ cū in ꝓfundū venerit pctōrum ꝓtemnit. e Qui ambulat simplicit⁹. i. sine duplicitate idē habēs i corde/ore/ꝛ ope. Vel/Simplicit⁹. i. simplici intētiōe nō furcata partim ad mūdū ꝓtim ad deū: f Saluus erit. Unde. ē. x. b. Qui ambulat simplicit⁹ ambulat ꝓfidenter. Mat. vj. c. Si oculus tuus fuerit simplex: totum corpus tuū lucidum erit. i. si intentio tua vnica fuerit non diuisa/tota operū ꝓgeries bona erit. g Qui puersis gradit⁹ vijs/nunc̄ reuertēs: h Concidet semel. i. corꝑore ꝛ anima cadet: a quo casu non adiciet vt resurgat. Peruersę vię sunt tres. s. concupiscentia carnis/concupiscētia oculorum/ superbia vite. j. Joh. ij. c. Quę peruertūt ambulātes et auertunt a deo. Esa. xxviij. c. Vadant ꝛ cadant retrorsum ꝛ conterantur et illaqueent⁹ ꝛ capiant⁹. Vadant cogitādo: cadāt ꝓsentiēdo: cōterant⁹ opando/illaqueent⁹ per ꝓsuetudinē/ capiant⁹ in morte.

Qui operat⁹ terram suā.

Ps. 31.

Ps. 30.

Matth. 15

Ecc. 4

a Qui opatur terrã suã: ad litterã / excolẽdo eã mõ ⁊ tpe
debito: b Satiabit panib⁹. i. abũdabit fructibus eius.
De pigro Mystice c Qui sectat ociũ / replebit egestate. Hoc ℨ pigrũ:
de quo satis dictũ est. ℨ. vj. Mystice: Terra cuiuslibet est
caro ꝓpria ꝙ sarculo disciplinę excoli debet: vel ipsa aĩa ꝙ vo
mere lectiõis / oõnis /
ℨ. 12. b. Maturabit meditatiõis excolit: ꝙ
licet modica sit / fructũ
facit mltiplicẽ. ſ. tri /
cesimũ / sexagesimũ / cẽ
tesimũ. Uel ecclia tua
tibi cõmissa / terra tua
est: ꝙ aratro doctrinę
verbi ⁊ exẽpli excolẽ /
da ẽ. Et q̃ hãc terram
multiplicẽ opat vt de
bet / satiabit panibus
frutũ in ꝓsenti ⁊ pani
bus glozię in futuro.
d Qui / vero / sectat
ociũ: quolibet ꝓdic /
tor modo⁹: d Re
plebit egestate / ęt /
na. Deb. d⁹ Eccl̃. xx. d. Qui opat trã suã inaltabit aceruũ fru
gũ: ⁊ q̃ opat iusticiã exaltabit. De hac materia plen⁹ iueniet
. ℨ. xij. b. ibi. Qui opat terrã suã satiabit pãib⁹: qui aũt sectat
ociũ stultissim⁹ ẽ. Et. xx. a. ibi: Propt frig⁹ piger arare noluit:
mẽdicabit ꝙ egstate ⁊ ñ dabit illi. e Uir fidel / a fide vel fi /
delitate dño suo seruata / ꝙrẽdo iura ei⁹ / ꝓseruãdo / dispẽsãdo:
f Multũ laudabit: nõ solũ auctozitate laudãtis. i. dei:
Matth. xxv. b. Euge serue bone ⁊ fidelis: sed etiã multitudi /
ne laudãtiũ. Eccl̃. xlilj. a. Laudem⁹ viros gloziosos. Et. j.
eodẽ. c. Sapiam ipsoꝝ narrãt ꝓpli ⁊ laudẽ eoꝝ nũciat eccl̃ia.
Itẽ fidelis ẽ qui mũdũ ⁊ ea ꝙ mũdi sũt ꝓtẽnit: Mã scti p fidẽ
vicerũt regna: Heb. xj. f. Et h̃ ẽ victozia ꝙ vincit mũdũ fides
nra. j. Joh. v. a. Uir fidelis h̃ mõ. i. mũdũ fide viriliẽ vincẽs:
multũ laudabit / q̃si miracula faciẽs ĩ vita sua. Eccl̃. xxxj.
b. Ditũs diuel q̃ inuẽt⁹ ẽ sine macula: ⁊ q̃ post aurũ nõ abijt
nec sperauit ĩ pecunię thesaur⁹: q̃s ẽ h̃ ⁊ laudabim⁹ eũ: fecẽ enĩ
mirabilia ĩ vita sua. g Qui aũt festinat ditari / diuitijs
a diuites trãsitozijs ⁊ caducis / vl̃ scĩa ĩflatiua vl̃ laude hũana: b Nõ
erit innocẽs: qz aut facit miserũ iniuste acq̃rẽdo / aut relinq̃t
miserũ male retinẽdo / aut ipsemet miser efficit amittẽdo: In /
nocẽs aũt ẽ q̃ nec facit nec relinq̃t miserũ: vt dicẽ Aug⁹. Eccl̃.
xj. b. Fili ne ĩ mlt̃ sint act⁹ tui: ⁊ si diues fuer' nõ eris ĩmunis
Ut. non a pctõ. Beda. Qui augere opes ambit / pctm̃ negligit: ⁊ mo /
re auiũ cũ escã trenã auid⁹ ispicit / q̃ stragulek pcti laqueo nõ
agscit: cũ q̃libet bona mũdi desiderat / q̃ ò futuro dãna patiat
ꝙrat. Idẽ dicẽ Greg⁹. i mozalib⁹. De hac materia iueniet. ℨ.
xiij. b. ibi Suba festinata minuek. Et. xx. c. ibi. Hereditas ad
quã festinak ĩ ꝓncipio: ĩ nouissimo bñdictiõe carebit. i Qui
ceptione rum in io cogscit i iudicio faciẽ nõ bñ facit: qz h̃ ẽ psonã accipe.
De q̃ sat⁹ dictũ ẽ. ℨ. xvij. a. ibi: Accipe psonã impũ i iudicio
nõ ẽ bonũ. De hac materia habes ꝓcordãtias / Exo. xxiij. a.
Leuit⁹. xix. c. Deut⁹. j. c. et. x. d. xvj. d. ij. Paral⁹. xix. c. Job.
xxxij. d. et. xxxiiij. b. vbi Greg⁹. sic diffinit. Accipe psonã est
boiez nõ qz hõ sz ꝓpt ea q̃ circa ipm sit honozare. Sap. vj. b.
Eccl̃. xx. c. xxxv. d. xlij. a. Esa. xlij. a. Matth. xxij. b. Luc. xx.
d. Ro. ij. b. Gal⁹. ij. b. Eph̃. vj. b. Col⁹. iij. d. Act⁹. x. e. Jaco.
ij. a. et. j. Pet⁹. j. c. l Iste et ꝓ buccella panis. i.
ꝓ paruo ꝓcio: m Deserit veritatẽ / vitę / iusticię ⁊ doctri /
nę. Ecech. xiij. d. Uiolabant me ad pplm meũ ꝓpter pugillũ
Ps. 11. hordei ⁊ fragmen panis. Iõ clamat Ps. Saluũ me fac dñe
qm̃ defecit sctũs: qm̃ diminutę sũt veritates a filijs hoim.
Mozaliẽ i Qui cognoscit i iudicio faciẽ. i. q̃ iudi /
cat aliquẽ in eccl̃ia ꝓmouẽdũ qz pulcher vel qz magn⁹ vel qz
nobilis vl̃ qz ꝓsãguine⁹ aut nepos ei⁹ sit: k Nõ bñ facit / sic
famul⁹ q̃ mgro suo ędificãti turrim altissimã ⁊ petẽti lapides
q̃dratos ⁊ grãdes: ⁊ cedros altas siue excelsas / ponigit festu /
cas aut fabas: Sic factũ est ĩ ędificatiõe turr⁹ babel: Gen⁹. xi.
n Uir q̃ festinat ditari / pecunia vel scĩa vel fama: o Et
alijs iuidet / q̃ iã diuites sit: nã tales frequẽt iuidẽt. Uel sic:
Et alijs iuidet. i. ex iuidia pecuniã vel scĩaz absc̃odit: ꝓtra
illud Sap̃. vij. b. Sine fictiõe didici ⁊ sine iuidia cõmunica /
bo ⁊ honestatẽ illi⁹ nõ absc̃odã: p Ignorat ꝙ egestas /
etna: supueniat ei. i. a deo desup̃ veniat iusta retributione.
Ideo dicẽ Ecc⁹. ix. c.
Nõ ęles gl̃iaz ⁊ opes
pctõis: non enĩ scis
q̃ futura sit illi⁹ subuer
sio. q Qui corri / De correptione
pit boiez / re ⁊ noie:
id ẽ rõnale: r Stati
am postea iueniet Ut. ſsanabit
apud eũ magis q̃ ille q̃ ꝙ linguę blãdi
s mẽta decipit. Qui subtrahit
t aliquid a ꝓre suo et a mre: et
dicit h̃ nõ est pctm̃: ꝙticeps
u homicidę ẽ. Qui se iactat et
x dilatat: iurgia ꝯcitat: qui ve
y ro sperat in dño ſsaluabitur.
a Qui ꝓfidit i corde suo stul /
b tus ẽ: q̃ aũt gradit sapienter
c ipse laudabit. Qui dat pau
d peri nõ indigẽbit: q̃ despicit
e depcantem sustinebit penu /
f riam. Cum surrexerint im /
g pij abscondentur homines:
h ipso iust⁹ es / maledicẽt eis ꝙpli ⁊ detestabũt eos trib⁹: q̃ arguit
eũ laudabũt et sup eos veniet bñdictio. Eccl̃. xxij. d. Ad ami
cũ etsi ꝓduxer⁹ gladiũ nõ despes: ẽ enĩ regress⁹ ad amicũ. Itẽ
ℨ. xxvij. a. Melioz ẽ manifesta correctio q̃ amoz absc̃oditꝰ:
Melioza sũt vulnera diligentis q̃ fraudulẽta odiẽtis oscula.
s Qui subtrahit aliq̃d a ꝓre suo ⁊ a matre / furando
vel necessaria negando: t Et dicit hoc non est pctm̃:
particeps homicidę ẽ: sicut iudei q̃ de ꝓsilio sacerdotũ
vouebãt oĩa sua deo / ponẽtes ea ĩ cozbonã vt sic posset nega /
re parẽtib⁹ necessaria: dicẽtes: Hun⁹ q̃cũq̃ ẽ ex me tibi ꝓ /
derit: Matth̃. xv. a. Exo. xx. b. Honoza ꝓrem tuũ ⁊ mrez tu /
am: reuerẽtiã exhibẽdo / necessaria ministrãdo. Eccl̃. iij. c. Oẽ
malę famę ẽ q̃ relinq̃t ꝓrem: ⁊ est maledict⁹ a deo q̃ exasperat
mrez. v Qui se iactat / de bñ fact⁹ vl̃ bñ dict⁹: x Et di /
latat / extollẽdo se vel possessiões multiplicãdo: y Iurgia
cõcitat. De h̃. ℨ. xiij. b. ibi: Inĩ supbos sp iurgia sũt. Itẽ. ℨ.
xxvij. a. Laudet te alien⁹ ⁊ nõ os tuũ: extrane⁹ ⁊ nõ labia tua: De ꝓpria laude
qz oĩs laus in ꝓprio ore sozdescit. z Qui vero sperat in
dño saluabit / in ꝓsenti a malo culpę p gr̃am: ⁊ in futuro p
gl̃iam ab oĩ corruptiõe: qñ ipsa creatura liberabit a seruitute
corruptiõis ĩ libtatẽ gl̃ię filioꝝ dei: Ro. viij. d. Qñ h̃ corrup
tibile induet corruptionẽ. j. Cor⁹. xv. g. a Qui cõfidit i
corde suo. i. ĩ sensu suo: b Stult⁹ ẽ: Nec ẽ maioz stulticia
q̃ q̃ hõ sibi sapiẽs videk. ℨ. xxvj. b. Uidisti hoiez sibi sapiẽtẽ
videri: magz illo spem habebit ĩsipiẽs. De h̃. ℨ. iij. a. ibi: Ne
sis sapiẽs apud temetipm. Esa. v. e. Uę q̃ sapiẽtes est⁹ i ocu /
lis vris ⁊ corã vobismetipsis ꝓrudẽtes. j. Cor⁹. iij. c. Siquis
inter vos videk esse sapiẽs ĩ hoc sęculo / stult⁹ fiat vt sit sapiens.
c Qui aũt gradit sapient / gressib⁹ affectuũ ⁊ operum:
d Ipse laudabitur / a dño: Euge serue bone ⁊ fidelis ⁊c.
Matth̃. xxv. b. e Qui dat paupi / illõ q̃ idiget siue victũ
siue vestitũ corpalẽ vel spũalẽ: f Nõ indigebit: neq̃ hic De elemosyna
neq̃ ĩ futuro: Pietas enĩ valet ad oĩa ꝓmissionẽ hñs vitę q̃
nũcẽ ⁊ futurę. j. Timoth̃. iij. c. Eo enĩ ipo q̃ ꝓpria bona siue
rpalia siue spũalia bñ expẽdũt / mltiplicãt a dño. ℨ. xj. d. Alij
diuidũt ꝓpria et ditiozes fiũt. Ibi iuenies plen⁹ de h̃. Tob.
iij. b. Quõ potuer⁹ esto misericoz: si mltũ tibi fuerit abũdãt
tribue: si exiguũ tibi fuerit / etiã illõ exiguũ libẽt iptiri stude:
ꝓmiũ enĩ bonũ tibi thesauriçat ĩ die necessitat⁹. g Qui de
spic depcatẽ / paupẽ nolẽs misereri: h Sustinebit pe
nuriã / oĩs boni sine fine. ℨ. de h̃. xxj. b. ibi: Qui obturat aurẽ
suã ad clamorẽ paupũ: ipe clamabit ⁊ non exaudiek. i Cũ
surrexerit ipij / ℨ iustos ꝓsequendo eos: k Absc̃odent
hoies. i. iusti naturę hũanę ordinẽ bñ viuẽdo seruãtes. Si /
mile Job. xxxiij. d. Respicies hoies iusticiã ⁊ dices: peccaui:
id ẽ respicies illos q̃ naturã hũanę creatiõis integrã nõ peccãdo
custodiũt: ⁊ cogsces te peccãdo iumentis assimilatũ. De h̃ dz
Matth̃. x. c. Si vos ꝓsecuti fuerint ĩ vna ciuitate fugite ĩ aliã.

Cum illi. s. impũ

a Cū illi.s.impñ: b Perierint/merito psecutiōis sue: vt dei miscōia/ab ipietate ad pietatē ꝙuersi. c Multiplicabit iusti:ādē ꝗs ꝑul dixit hoiem:qz vno hoie ipio flagellato/alij p/fecti ꝙuertēt:et sic de numero ipiorꝫ multiplicabit numer⁹ iustorꝫ. Hoc ē qđ dictū ē.ē.xix.d.z.xxj.b. Pestilēte flagellato sapientior erit puul⁹.

Expo. Ca.XXIX.

A d Viro q̄ corripientē dura ceruice: id ē obstinata ſupbia/vt ſupba obstinatiōe/cōtēnit: e Repētinus superueniet interit⁹/eternus. f Et cū sanitas:id ē corpis et aīe ipassibilitas: g Nō sequit: post hāc vitā: Oēs q̄/dē resurgem⁹/ſz ñ oēs immutabimur/ſz boni tm̄. Sup.x.c. Via vite custodiēti disciplinā:qui autē increpatiōes relinqt errat. Itē.xij.a. Qui diligit disciplinā diligit scientiā:q̄ aūt odit increpatiōes insipiēs ē. Itē.xv.a. Stult⁹ irridet disciplinā ꝑis sui:q̄ aūt custodit īcrepationes astutior fiet. Itē in eodē.b. Qui increpatiōes odit morietꝫ. Ibi reqre de hac materia. Mystice: intelligitur de pp̄lo iudaico/qui tot et tantis disciplinis nō est eruditꝰ. Vñ Ecc⁹.iij.d. Synagoge supborū nō erit sanitas. h In multiplicatiōe iustorū:qua numer⁹ eoꝝ multiplicat: vel qua ipsi multiplicāt opa virtutū: i Letabit vulg⁹.i.humilis plebs credētiū. k Cū impij supserint principatū:ſeculare vel ecclesiasticū/seipsos intrudendo: l Gemet pp̄s:illi subdit⁹ ꝓpter calūnias/z oppssiones eius. Heb.v.b. Nec q̄sq̄ assumit sibi honorē:sed q̄ vocat a deo tanq̄ aaron. m Vir q̄ amat sapientiā letificat patrē suū/carnalē vel spūalē. Vñ sup.x.a. Filius sapiēs letificat patrē suū:Sic bona vxor letificat patrē sponsi sui. Sapiētia em̄ dei spōsa est humane mētis. Vñ Sap.viij.a. Queſiui ipsā mihi assumere sponsā. De hoc supra.v.d.ibi: Letare cū muliere adolescentie tue. n Qui aūt nutrit scortū/ad lr̄am: vel sciētiā ſeculare ſiue doctrinā hereticā/vel carnalem voluptatē: o Perdet substātiā/sicut filius ꝓdig⁹: Luc.xv.c.ad lr̄am. Vel substātiā nobilissimā.s.totū cętū ꝗtutū quo aīa ſubsistit i deo:quō dī fides substātia: Heb.xj.a. p Rex iust⁹ erigit terrā.i. exaltat:ad lr̄am: Sic rex philipp⁹ regnū francię. Sup.xvj.b. Aboīabiles regi q̄ agunt impie:qm̄ iusticia firmabit soliū. Hoc aliter r Vir auar⁹ destruet eā:p nimias exactiōes. Hoc aliter p Rex iust⁹:bon⁹ ꝑlat⁹/bñ regēs plebē sibi cōmissā: vl̄ q̄libet se bñ regēs interi⁹ z exteri⁹: q Erigit terrā.i.ecclīaz/quo ad p̄mū: Vel aīam vel carnē suā/q̄ ad secūdū.i. de imo vitioꝝ/ad alta ꝗtutū exaltat. Sup.xx.b. Rex q̄ sedet i solio iudicij dissipat oē malū intuitu suo. r Vir auar⁹.i.ꝑlat⁹ auar⁹ z cupid⁹: s Destruet eā. Vñ cōqrit dñs Esa.iij.c. Vos depasti estꝭ vineā meā:z rapina paupis i domo vra: quare atteritis ꝓplm meū:z facies paupū cōmolitꝭ: Greg⁹. Nihil sceleſti⁹ q̄z ecclīasticū virū amare pecuniā. t Nō q̄ blādis fictisq̄ ꝓmonib⁹ loqt amico suo:rete expādit gressib⁹ ei⁹.i.ipsi⁹ adulatorꝭ:q̄ p⁹ sibi q̄z alij nocet. Vl̄ ei⁹.i.ipsi⁹ q̄ adulatori ꝑbet aurē. Esa.iij.c. Pp̄le me⁹ q̄ beatū te dicunt ipsi te decipiūt. Et Hiere.v.f. dī de sacerdotib⁹ qui manib⁹ applaudebāt pp̄lo peccāte: Inuēti sūt i pp̄lo meo impij insidiātes q̄si aucupes:laqos ponētes z pedicas ad capiēdos viros:sic decipula plena auib⁹/sic dom⁹ eoꝝ plenę dolo:iō magnificati sūt et ditati z ipinguati:et ꝑterierūt ꝓmones meos pessime. v Peccantē virū iniquū iuoluet laque⁹/pcti ad modū gallinę:q̄ q̄nto amplius se explicare a stupa nitit:tanto amplius implicat:et musca simslit i tela aranearū:z ceruus in rętib⁹ venatorū:sic pcōr pcti delectatiōe et

b cūm illi pierint:multiplica/c bunt iusti. Ca.XXIX.

d Viro q̄ corripietez dura ceruice cōtemnit: e repētin⁹ supueniet in/f terit⁹:et eū sanitas nō seq̄t. g In multiplicatiōe iustorū lę/h tabit vulg⁹:cūm impij sūp/i serint ꝓncipatū gemet pp̄s. k Vir q̄ amat sapiētiā letificat l patrē suū:q̄ aūt nutrit scor/m tū pdet substātiā. Rex iust⁹ n ērigit terrā:vir auar⁹ deſtru/o et eā. Homo q̄ blādis fictis/p q̄ ꝓmonib⁹ loqt amico suo:rete expādit gressibus eius. q Peccātē virū iniquū iuol/r uet laque⁹:et iust⁹ laudabit ſ atq̄ gaudebit. Nouit iust⁹ t causā paupū:impi⁹ ignorat u scientiā. Homines pestilētes x dissipant ciuitatē:sapientes y vero auertūt furorē. Vir sa/z piēs si cum stulto contenderit a siue irascat/siue rideat:non b inueniet requiem. Viri sā/c guinum oderūt simplicem: d iusti aūt querunt aīam ei⁹.

e Viro q̄ corripietez dura ceruice cōtemnit: repētin⁹ supueniet interit⁹:et eū sanitas nō seq̄t. In multiplicatiōe iustorū lętabit vulg⁹:cūm impij sūperint principatū gemet pp̄s. Vir q̄ amat sapiētiā letificat patrē suū:q̄ aūt nutrit scortū pdet substātiā. Rex iust⁹ erigit terrā:vir auar⁹ destruet eā. Homo q̄ blādis fictisq̄ ꝓmonib⁹ loqt amico suo:rete expādit gressibus eius. Peccātē virū iniquū iuoluet laque⁹:et iust⁹ laudabit atq̄ gaudebit. Nouit iust⁹ causā paupū:impi⁹ ignorat scientiā. Homines pestilētes dissipant ciuitatē:sapientes vero auertūt furorē. Vir sapiēs si cum stulto contenderit siue irascat/siue rideat:non inueniet requiē. Viri sanguinum oderūt simplicem: iusti aūt querunt aīam ei⁹.

Alt. †peccātē a dño/z a tota eccl̄ia.

Alt. †laudabit

Alt. †laudabit

†Ps.75.

B

Alt. †scorta †1.Cor.j.15.g.

Alt. †eriget

Mystice

Ps.33.

Causā paupū:nō accipiēdo ꝓsonā/nec timēdo potēteſ: Judicē em̄ oportet hīe hec duo/z q̄ nō timeat potentes/et q̄ diligenť inq̄rat merita causę. Job.xxix.c. Pat erā paupū/z causā quā nesciebā diligētissime inuestigabā. b Impi⁹ igrat sciētiā:et ideo cā icognita p̄cipitat sentētiā:z puertit iudiciū aliq̄n muneri/b⁹ exęcat⁹. Vñ.ē.xvij.d. Munera de sinu impi⁹ accipit:vt puertat iudicij semitas. Deut.xvj.d. Munera excęcāt oc̄los sapiētū:z mutāt ꝛba iustorū. c Hoies pestilētes.i.hę retici: d Dissipāt ciuitatē.i.rumpūt vnitatē eccl̄ię: e Sapiētes vo.i.doctores eccl̄ię catholici: f Auertūt furorē/hereticorū ab eccl̄ia. Sup.xiij.a. Sapiēs mulier ędificat domū suam:insipiēs extructā q̄z manibus destruit. Moraliter: c Hoies pestilētes.i.ꝑlati exēplo suo alios corrūpentes vel doctores q̄ oīa velut incendiū depascūt. d Dissipāt ciuitatē.i.totā patriā meritorū suorū exigentia: sic pētapolis ſbuersa est ꝓpt̄ sodomitas: Gen.xix.e. Sapiētes vo auertūt furorē/dñi a tota patria meritis suis. Vñ Gen.xviij.d. dixit dñs abrae: Non delebo ꝓpter decē. Eccl̄.xvj.a. Ab vno senſato inhabitabit patria:z a trib⁹ impijs deserek. Et.ij.Reg.xx.f. legit q̄ sapiens mulier liberauit ciuitatē abelā quā ioab obsederat ꝓpt̄ sibā. g Vir sapiēs si cū stulto cōtenderit: ei⁹ errores reprobādo siue improbādo rōnib⁹/z auctorib⁹: h Siue irascat:ipse sapiēs pctis vel incorrigibilitati ei⁹:eterna supplicia cōminādo: i Siue rideat:eū ętnę vitę ꝓmissionibus cōsolando. k Nō inueniet requiē:qz nec sic nec sic emēdat. Vñ Beda. Frustra sapiēs ꝫ insensatū laborat:siue em̄ lamēta pnię suadeat/siue bonę opationis q̄ sint p̄mia dicat/nō audit a stulto: Vñ apl̄s dixerit iudęis Matth.xj.b. Decinim⁹ vob z nō saltastis:lamētauim⁹ z nō plāxistꝭ. l Viri sāguinū.i.maritimi pctōr.i.pctōres cōsuetudinarij/z incorrigibiles: m Oderūt simplicē.i.iustū q̄ simplici itentiōe icedit i via dn̄i. Job.xij.a. Deridet iusti simplicitas lāpas cōtēpta apud cogitatiōes diuitū ꝓpta ad tps staturū. Eccl̄.xiij.c. Sic abominatio ē supbo hūilitas:sic z execratio diuiti paup. Mystice Viri sāguinū/sūt scribę/z pharisei: m Oderūt simplicē.i.chr̄istū hūilē. Sap.ij.c. Grauis est etiā nob ad videndū: qm̄ dissimil⁹ ē alijs vita illi⁹. Mat.xj.c. Venit iohānes neq̄ manducās neq̄ bibens:z dicūt demoniū hz: venit fili⁹ hois manducās z bibēs:z dicūt:ecce hō vorax et potator vini:et publicanorꝫ et pctōrꝫ amic⁹. n Iusti aūt q̄rūt aīaz ei⁹: ad saluādū/nō sua:quia pl⁹ valet vn⁹ aīe salus/q̄z tot⁹ mūd⁹: z pl⁹ placet deo/z magis dat de⁹ hoi cui⁹ ministerio saluat vnā aiam:q̄z si eius ministerio faceret mille mūdos.j.Cor.ix.c. Cū essē liber ex oīb⁹:oīm me fuū feci vt plures lucrifacerē.

Totū ſpm̄ suū.

a Totū spiritū suū.i.irā et indignationē suā: b Profert stulc⁹.i.hō iracūd⁹ impatiētia impellēte. Vñ Beda. Impatiētia impellēte tot⁹ spūs fozas ꝓrumpit: quē nlla int⁹ disciplina sapię ꝓcludit. Sozozes sūt insepabiles/patiētia et sapia: Patiētia munit ꝫ ict⁹ flagelloz: sapia ꝫ iacula ꝓbozū: Et iō vbi b sūt/nō sentit vl nō curat ictus ꝓberū aut ꝓboz: z iō nō exit fozas spūs sapientis: Stulc⁹ qz vtrāq; caret statim ad vnicū ꝓbuz totū se effūdit. Et b ē qđ sequit: c Sapiēs differt et reseruat in postez: Qui⁹ em nō desiderat se vlcisci; sz vindictā deo reseruat/q dicē: Mea ē vltio et ego retribuā: Deut.xxxij.c. Et Ezech.xv.a. Mihi vindictā z ego retribuā: Scom aliā trāslationē. Antiq trāslatio hz h: Totā irā suā ꝓfert stulc⁹: sapiēs aūt dispēsat p partes.i.stulc⁹ ad vltionē sui igne iracūdię succēdit: sapiēs vo pau latim eā maturitate ꝓfiliq attenuat z extīguit. De b sup.xx.c. ibi: Ne dicas reddā malū p malo: expecta dñm/et liberabit te. Vl sic/ a Totū spiritū suū.i.totā sciētiā suā: et totā grazz: si quā hz aut loqndo aut cātādo: b Profert stulc⁹: ad ostētationē: c Sapiēs differt et reseruat in postez: qñ.s. videt expedire. Eccl⁹.xx.a. Hō sapiēs tacebit vsq; ad tps: lasciu⁹ aūt z imprudēs nō ꝓuabūt tps. Et.j.eodē.b. Sapiēs in verb⁹ seipsū amabilē facit: grę aūt fatuoz effūdent. d Princeps q̄ libenc audit ꝓba mēdacij.i.detractiōis vl adulatiōis vel fabularū q excitāt risū: e Oēs ministros hz impios.i.mēdaces/adulatozes/detractozes/z hmōi: grēte⁹ placere dño suo. Eccl⁹.x.a. Scom iudicē ppli: sic et ministri ei⁹: z q̄lis ē rector ciuitat⁹/tales z inhabitātes i ea. Vñ Ps. Mō adhęsit mihi coz pūs: declinātē a me malignū nō cognoscebā. Detrahētē secreto ꝓximo suo: hūc psequebar. Superbo oculo z insatiabili corde: cū h nō edebā. Oculi mei ad fideles trę vt sedeāt mecū: ābulās i via imaculata h mihi ministrabat: Nō habitabit i medio dom⁹ meę q fac superbiā: q loqt iniq nō direxit i cōspectu oculoz meoz: In matutino interficiebā oēs pctōres trę: vt disperderē de ciuitate dñi oēs operātes iniquitatē. f Pauper et creditor obuiauerūt sibi: Ad lrāz/i via. b Astruisq illuminatoz ē dñs: Pauperis ad recognoscēdū debitū/z venia vl indutias postulādū: creditor⁹ ad cōpatiēdū z ad sustinēdū vl dimittēdū. Vñ Luc.vij.f. Duo debitozes erāt cuidā fenératozi/vn⁹ debebat denarios qngētos ali⁹ qnq̄ginta: nō habentib⁹ ill vñ redderēt/donauit vtriq;. Mystice: Creditor ē christ⁹: pauper q̄libet hō cui christ⁹ tradidit ad vsurā talēta virtutū z ꝓfectū/reqrēs fructū bonoz opū ꝓ vsuris. f Pauperi gitq z creditor obuiauerūt sibi.i.obuiabūt sibi i die iudicij/qñ repetet ab vnoq; debitū cū vsura: vt legit Mat.xxv.b et Luc⁹.xix.c. b Astruisq illuminatoz ē dñs.i.de⁹: christi ad retribuēdū vnicuiq; iuxta opa sua: z bonis ad videndū opa sua/siue bona siue mala sint. ij. Cor⁹.v.b. Oēs nos manifestari oportet añ tribunal christi: vt recipiat vnusq;q ꝓpria corpis ꝓut gessit siue bonū siue malū. Vl sic. f Pauper est būlis auditor: creditor sapiens ꝓdicator: qui pecuniā ꝓbi cōmittit auditorib⁹ ad vsurā: qui sibi obuiāt/cū in vnā gratiā pietatis cōueniūt/vel i vnā volūtatē audiēdi et docendi ꝓbū dei. b Astruisq illuminatoz ē dñs: Quia nec iste ꝓdicat: nec ille credit sine dei lumine. Vñ Joh.xv.a. Sine me nihil potestis facere: Sic exponit Glo. Itē alia Glo. sic: f Pauper ē ad litterā oīs indigēs: creditor q̄ ꝓpter deū elemosynā largit pauperi: q dicunt sibi obuiasse: qz etsi nō eque diuites i sęculo: tamen eque diuites erunt in futuro in deo: Hic pro patientia pauperat⁹: ille p elemosyna pietat⁹. Vel/pauper/obuiabit creditori suo: qz introducet eū i gliā merito orationū suarū. Vñ dñs Luc⁹.xvj.c. Facite vob amicos de māmona iniquitat⁹: vt cū defecerit⁹ recipiāt vos i ętna tabnacula. Itē f Pauper et creditor.i.corp⁹ z spūs: g Obuiauerūt sibi/in infusiōe

Ps.100.

Mystice

aīę/vl i rebelliōe q̄ sibi inuicē lugt aduersant. h Astruisq illuminatoz ē dñs/i baptismo vel i die iudicij: qz tūc apparebit vtriusq cā: qñ dñs illumiabit abscōdita tenebraz: z manifestabūt cōsilia cordiū. j. Cor⁹.iij.a. i Rex q̄ iudicat i vitate/sine acceptiōe ꝓsonę: l Paupes: iuxta merita causę eoz. m Thron⁹ ei⁹ i ętnū firmabit. Sup.xvj.b. Justicia firmabit solium. Mystice: i Rex: christus ē: q totā ecclīā q̄si regnū suuz regit. k Qui iudicat in vitate: scom merita: l Paupes.i. oīes boies tā in pñti q̄z i futuro/licz i pñti occulta sit iustitia iudicij ei⁹.

Ar. ꝓcorreptis

Mystice

Vñ Esa.xj.a. Nō ꝓm visionē oculoz iudicabit: neq; ꝓm auditū aurīū arguet: sed iudicabit i iustitia paupes: z arguet in ęqtate ꝓ māsuetis terrę. m Thron⁹ ei⁹.i.ecclesia/vel potestas ei⁹: n In ętnū firmabit. Esa.ix.b. Sup solium dauid et sup regnū ei⁹ sedebit: vt cōfirmet illud z corroboret in iudicio z iustitia amodo z vsq; i sempitnū. Hoc est qđ dicē Ps. Sedes tua de⁹ i sęculū sęcli: virga ęqtatis virga regni tui.

Ps.44.

Moraliter

Moralit: i Rex q̄ iudicat i vitate paupes.i.rō siue liber arbitriū: q defect⁹ ꝓpios i vitate punit z dijudicat. m Thron⁹ ei⁹ i ętnū firmabit.i.aīa q̄ sedes est talis regis i ętnū glorificabit i regno ęlozū. De b dictū ē sup.xx.b. Rex q̄ sedet in solio iudicij: dissipat oīe malū intuitu suo. o Virga.i.disciplina flagelli: p Atq correctio/ verbi: q Tribuit sapiētiā/obedīēti/disciplinā recipiēti. Hoc est qđ dī Eccl⁹.xxij.a. Flagella et doctrina in oī tpe sapia. Esa. xxviij.e. Sola vexatio intellectum auditui. Hiere.vj.b.scom aliā translationē: Per oīe flagellū et dolozē erudieris hierlm. r Puer aūt q̄ dimittit volūtati suę: Puer.i.caro. s Qui dimittit volūtati suę: cōfundet matrē suā.i.būanaz naturā vel aiaz: q̄ q̄si mat filiā dz corrigere carnē. Eccl⁹.xlij.b. Sup filiā luxuriosā ꝓstitue custodiā: ne qñ faciat te i opprobriū venire inimicis tuis. Vl/ r Puer.i.nouicl⁹: s Qui dimittit volūtati suę/ confundet matrē suā.i.regulā: qz dimissis cōmūib⁹ obseruatijs sac singularitates suas. Sz.j.xxx.c.dī: Oculū q̄ subsānat patrē: et despicit partū matris suę.i.nouiciū q̄ sibi videt sapiēs: q̄ sibi est oculus/q negligit mādata ꝓlati: et admonitiōes derelinqt ꝓpt singularitates suas: effodiāt eū corui de torrentib⁹.i. doctozes vel ꝓlati cōuincētes eū p sacrā scripturā/ostēdāt ei stulticiā suā. Sup.xij.a. Qui confidit i cogitatiōib⁹ suis ipie agit. v In multiplicatiōe impioz.i.hęreticoz⁹ vl q̄rūlibet pctōz: x Multiplicabunt scelera/i eis et i alijs: qs malo exēplo suo corrūpūt: Tales em nō sūt nisi scaturigines et venę quędā mortis/p q̄s defluunt scelera ad alios: Sic ecōuerso dī de iusto: Sup.x.b. Vena vitę os iusti: y Et ruinas eoz/quib⁹ ruūt de pctō i pctm: z de pctō tandē i infernū: z Justi videbūt/i ꝓsenti vt cautiozes fiāt: vel i futuro/vt iusticię dei cōgaudeāt. Vñ Ps. Lętabit⁹ iust⁹ cū viderit vindictā: man⁹ suas lauabit in sanguine pctōris. Esa. vlt. g. Egredient⁹ z videbūt cadauera virōz q̄ puaricati sūt i me. a Erudi filiū tuū/carnalem vel spūalem verbo/exēplo/flagello: b Et refrigerabit te.i.lętificabit quietē conferens tuę sollicitudini. Vel/Refrigerabit te/ab ęstu z incēdio pęnarū q̄s merer⁹ nisi corrigeres. Eccl⁹.xxx.a. Qui diligit filiū suū assiduat illi flagella: vt lętet⁹ in nouissimo suo. c Et dabit delicias/ękas z etiā ꝓsentes: d Aię tuę: Erudiēdo eni filiū ꝓpter⁹ delitias gadisi. e Cū ꝓphe/

Mystice

Moraliter

tia.i.doctrina

tia.i.doctrina sacri eloquij vel predicatio futuroꝝ: a De
fecerit.i.cessauerit. b Dissipabit populꝰ/a demonibꝰ/
ab hereticis/a tyrānis:sicut vinea dissipat a bestijs destruc/
ta sepe. Esa.v.b. Auferā sepē vineę meę & erit in direptionē.
Mystice Mystice/et prophetice de iudaico populo intelligitur iam
impletum:iuxta illud
Danielis.ix.f. Septu/
aginta hebdomades
abbreuiatę sunt super
populum tuum vt im/
pleatur visio & pphe/
tia & vngatur sanctus/
sanctoꝝ: et dissipabit
populus cū duce ven
turo: & finis eiꝰ vasti/
Al.†correptio tas. c Qui vero
custodit legem/si/
cut regulā/sicut lucer/
nam/sicut oculum:
B d Beatus est/iam
spe/tādē re. Job.xiij.
Job.22.d. b.Si hęc scitis: beati
eritis si feceritis ea.
e Seruus/subiis:
vel seruꝰ/pcī p cōsuetudinē. f Verbis nō pōt erudi/
ri:qz qđ dicis itelligit:et rndere.i.obedire: g Cōtē/
nit:et iō plꝰ peccat. Lucę.xij.f.Seruꝰ q̄ scit volūtatē dñi sui
et non facit vapulabit multis. h Vidisti hoiem velocē
ad loquendū:cuius verba nō habēt fundamentū: sed de
sūmitate labioꝝ pcedūt: i Stulticia magis speran/
da est q̄ illiꝰ correctio. Incorrigibilitatis enī & stulticię
signū pbatissimū est verbositas: Mā verbosus semp loquit:
et ideo non cogitat quid sibi dicat: sed qualiter obloq̄tur. ē.
xviij.c.Qui rndet prius q̄ audiat/stultū se esse demonstrat.
Eccl.xj.a. Prꝰ q̄ audias ne rndeas verbū. k Qui de/
licate a puericia nutrit suū suū:postea illū sentiet
cōtumacē.i.rebellē:sicut salomō/hieroboā.iij.Regū.xj.e.
Mozaliter Mozalit. Seruꝰ iste est corpꝰ qđ subditū q̄si seruꝰ debet
esse spūi:& regi ab eo sic equus a sessore/& nauis a nauta. Hic
seruꝰ in puericia sua edomādꝰ ē. Nō em̄ ad domādos pullos
equos expectat q̄nquēniū:nec de carnibꝰ expectat vt putre/
fiant ante q̄ saliant:nec de naui vt veniat i charybdim ante q̄ di/
rigat a nauta:sic & corpꝰ domandū est i puericia ante q̄ incipiat
& spm̄ lasciuire:alioq̄n sessore suū p̄cipitat in foueas vitioꝝ.
Ideo dr Theren.iij.d. Bonū est viro cū portauerit iugū ab
adolescētia sua. Eccl.xxxiij.d.Seruo maliuolo tortura & cō
pedes:mitte illū i operationē ne vacet. Dicit g: k Qui de/
licate a puericia nutrit seruū suū.i.corpꝰ:qđ rōni siue
spūi debet subiugari: l Postea.i.in adolescētia & in iuuen/
tute:& deinceps: m Illū sentiet cōtumacē.i.lasciuū et
indomabilē. Sup.xxij.a. Prouerbiū ē:adolescēs iuxta viā suā
etiā cū senuerit nō recedet ab ea: Ibi recte de b. Alia trāsla/
tio hz pleniꝰ:Qui delitiat a puericia seruꝰ erit:nouis
sime aūt pristabit. Sero enī pęnitet q̄ in tenera ętate no/
luit pęnitere. Eccl.vij.c.Seruꝰ sensatꝰ sit tibi dilectꝰ q̄si aia
tua. Idē.xxxiij.d.Si ē tibi seruꝰ fidelis/sit tibi q̄si aia tua:q̄si
frēm sic eū tracta:qz i sanguine cōpasti eū. n Vir iracūdꝰ
puocat rixas:ad oia rndēdo:nihil patient ferēdo:sic canis
q̄ ad oēz lapidē sibi pjectū currit & mordēdo oblatrat. Talis
hō oibꝰ onerosus ē. Unū.ē.xxvij.a. Graue ē saxū & onerosa ē
arena:sz ira stulti vtroq; gutioꝝ:qz saxū et arena aliq̄ mō por/
tari pūt:sz ira stulti sustineri nō pōt. Unū.ē.xviij.c.Spm̄ ad
irascēdū facilē q̄s poterit sustinere: Socrates. Iracūdꝰ cū alijs
irasci desierit:sibi ipsi irascit. Beda. Janua oīm vitioꝝ ē ira/
cūdia:q̄ clausa portib⁹ intrinsecꝰ dabit q̄es:apta ad oē facinꝰ
armabit animꝰ. De b.ē.xv.b. Vir iracūdꝰ,puocat rixas:q̄ pa
tiēs ē mitigat suscitatas. Et.xxvj.c.Sic carbones ad prunas
& ligna ad ignē:sic hō iracundꝰ suscitat rixas: Ibi recte de b.
o Et q̄ ad idignādū facil est:erit ad pcā pcliui/
or. Indignatio enī intellectū mēt obcęcat/& affectū absorbet/
& totū cor iflat ad modū busonis pcussi:& donec venenū effū
dat inflat & crepat. Ūñ Hiere.xliij.b. Cōflata est indignatio
mea et furor meꝰ:& succēsa ē in ciuitatibꝰ iuda & i platęis hie/
rusalē. p Superbū seqt humilitas.i.dejectio:qz qui se
exaltat humiliabit: Lucę.xiij.c. q Et humilē spū/q̄ ve/
re est humilis: r Suscipiet gl̄ia:qz q̄ se humiliat exalta/
bit: Lucę.xiij.c. De
hoc dictū est satis.ē.
xvj.c.ibi: Cōtritionē
precedit superbia & an/
te ruinam exaltabitur Al.†pertinacia
spiritus. s Qui cū
fure participat/iu/
uando eū in furto fa/
ciendo vel cōsentiēdo
vel penes se receptan
do vel in furto cōmu/
nicando: vel si potuit
non phibendo vl nō
indicando: t Odit
animā suam: quia
facit peccatum. Pē. Pē.10.
Qui diligit iniqtatez
odit animam suā. v
Aduratē audit/q̄
grit furtū: x Et nō indicat:iō reꝰ
tenet. Ūñ Beda: Nō
solū a pctō opis & etiā a pensu abstinere docet sapia: ne au/
diat a districto iudice: Si videbas furez currebas cū eo:& cū
adulteris portionē tuā ponebas. Nō eni solū fur:& ille reꝰ
tenet:q̄ furti cōsciꝰ q̄rēte possessore nō indicat. Et ne metu p/
sonę potētiorꝭ se excusetꝭ/addit: y Qui timet hoiem/ti/
more hūano vl mūdano: z Cito corruet/i pctm̄. Jō dic
dñs Mat.x.c. Nolite timere eos q̄ occidūt corpꝰ:aiaz aūt nō
pūt occidere. Esa.lj.d. Quis tu vt timeas ab hoie mortali:& †Ps.49.
a filio hoīs q̄ q̄si fęnū ita arescet? Notādū aūt q nouē modi
currit cū fure. Primꝰ modꝰ ē:qñ pncipes q̄cipiūt aliqbꝰ p/ Nouē modis currit cū fure.
posit suis furtū facere. Esa.j.f. Principes tui infideles socij fu
rū. Jn b casu tā pposuit q̄s pncipes teneāt ad restitutionē/vtri/
q̄ i solidū:tñ si vnꝰ soluerit/ceteri sūt liberati. Scōs modꝰ ē:
qñ aliqs incitat vel psulit furari. Jn b etiā casu tenet psultor
siue ēcitator: nisi latro restituerit:et psulēdū ē ei i foro pēnitē/
tiali q̄ restituat. De hmōi psiliarijs dr Esa.xix.b. Stulti pn
cipes thaneos:sapientes psiliarij pharaōis dederūt psiliū iſi/
piēs. Tertiꝰ modꝰ ē:qñ psentit pbēdo auxiliū. Et i b casu si/
milit tenet psentiēs:Quia q̄ occasionē dāni dat/dānū dedisse
videt: Ad legē aqlia. Quartꝰ modꝰ ē p adulationē. Iste pec/
cat & ñ tenet restituere. Eccli.xiij.c. Ue q̄ psuūt puulloſ sb
oī cubitu manꝰ. Quintꝰ modꝰ est p recursū siue p receptatio
nē. Iste etiā tenet restituere. Sextꝰ modꝰ ē p pticipationē fur
ti. Iste q̄ntū habuerit tenet restituere nec plꝰ. Septimꝰ mo/
dꝰ ē p silētiū. Octauꝰ ē:qz nō cū possit resistit furi. Nonꝰ ē qñ
nō manifestat rē furatā si sciat. Jn his tribꝰ vltimis modis nō
tenet restituere. De h ysus. Jussio/psiliū/psensꝰ/palpo/recep
tās: Participās/mutꝰ/nō obstās/nō manifestās. a Qui
sperat i dño subleuabit/a terra i celū: Quibusdā gradi/
bus tñ: Quoꝝ primꝰ ē tribulatio psens:scōs patiētia:tertiꝰ p/
batio:quartꝰ spes:quintꝰ gl̄ia. Roma.v.a. Tribulatio patiēti
am opat/patiētia aūt pbationē/pbatio vo spem:spes aūt ñ
pfūdit. b Multi rogāt faciē pncipis.i.noticiā.q.d
multi affectāt familiaritatē & noticiā pncipis/ad lrāz. Ūñ.ē.
xix.a. Multi colūt psonā potēt & amici sūt dona tribuentis.
c Et iudiciū a dño egredit singl̄oꝝ.i.intētionē vtri/
usq̄.ſ.reqrētꝭ & reqsiti/iudicat dñs:q̄ sol⁹ituet cor.j. Reg.
xvj.b. d Abominant iusti virū impiū/nō aspernātes
psonā impij:& impietatē psonę. e Et/ecōuerso/abominā/
tur impij eos q̄ in recta sūt via.i.iustos q̄ adeo rēdūt in
deū. Sup.xiij.d.de b:ibi: Detestant sūti eos q̄ fugiūt mala.
Eccl.j.c.Execratio pctōrꝰ sapia. f Verbū custodi/
ens filiꝰ extra pditionē erit.i. extra numerū pditoꝝ: qz
verbū legꝭ lux ē. Sup.vj.c. Mādatū lucerna ē:& lex lux. Itez
via regia secura ē:qz oēs ambulātes i ea sūt in ducatu regis.
Ps. Etiam mandatoꝝ tuoꝝ cucurri:cum dilatasti cor meū. Ps.118.

Verba congregantis

Verba cōgregantis ꝛc. Expo. Capi. XXX. Hic est titul⁹ et quarta pericope hui⁹ libri/fm quosdā. Hucusq; enī sūt parabolę salomonis/qs trāstulerūt viri eęchię/a. xxv. capło. Hic iterū sūt verba salomonis:q̄ forte nō viri eęchię/sed alij trāstulerūt siue collegerūt.

Dō aūt hic loq̄tur sālomon/perpendit ex eo quod dicit: Verba ꝯgregantis filij vomētis: Congregās enī latine idē ē qđ ecclesiastes grece:nā ecclia grece/cōgregatio latine dr. Cōgregās aūt dr salomon: qz diuersas ſrutes ꝛ diuersas pabolas ꝯgregauit in vnū: vel potiꝰ ꝓpt ꝓpīi mltitudinē:quā sub suo regimīe habuit ꝯgregatā. Filiꝰ ſo vomētis dr. i. filiꝰ ꝓfessiōis:q̄ vomūt pctā salubri vomitu: De q̄ dr Ecclj. xxxj. c. Si coactꝰ fuerīs i edēdo mltū: surge e medio ꝛ euome ꝛ refrigerabit te: In q̄ notat pēnitentia salomōis. Vel dr filiꝰ vomētis. i. de plenitudie sapiētię eructuantis. i. ipsi⁹ dauid:q̄ de pleno eructuauit ſbū bonū. Vel Filiꝰ vomētis. i. bersabee. Et alludit interpratiōi: Interpṫatur enī bersabee/pute⁹ satietat⁹: vbi aūt satietas/ibi vomitus. Vel melꝰ. Filiꝰ vomētis. i. dauid:q̄ vomitu saluę suę simulauit insaniā coram achis rege geth: vt legit. j. Regl. xxj. d. Adhuc melꝰ: Filiꝰ vomētis. i. dauid:q̄ euomuit p ꝓfessionē pctiꝰ adulterij ꝛ homicidij ad correctionē nathan. ij. Regl. xij. d. Et posset esse thema i q̄dragesīma:qñ tps est ꝯgregādi ſrutes ꝛ opa bona:ꝛ tps vomendi pctā. Eccs. iij. a. Est tempus plātādi ꝛ tps euellēdi qđ plātatū est:tps occidēdi et tps sanādi:tps destruēdi ꝛ tps ędificādi. Dic ē esdras q̄ titulos apposuit/vel trāslator/vel ipse salomon: a Verba cōgregātis. i. ecclesiastes. b Filij vomētis. i. dauid eructuātis bona: vel sicut expositū est. Hęc inquā verba sūt q̄ sequunt. c Visio ꝛc. Hic incipit hęc picope: fm q̄sdā vero adhuc ē de titulo vsq; ibi: Stultissimꝰ sum virorꝫ. In B autez q̄ dicit Visio/ifinuat ꝓfunditatē ꝛ pelagꝰ mysteriorꝫ q̄ h cōtinent. Dicit ē: c Visio. i. visū: d Quā locutꝰ ē vir cū q̄ est deꝰ. i. salomon quē supza oēs mortales sapia illustrauit: vt legit. iij. Regl. iij. b. e Et q̄ deo secū morāte ꝓfortātus ait: f Cōfortatꝰ. i. sapia illustratꝰ: Juxta qđ .s. xxiij. a. dr: Vir sapiēs fortis est. Hec laudat se h salomon: sed deū: qui ei reuelauit q̄ oibꝰ patefecit: g Ait: stultissimꝰ sū virorꝫ. Hñ incipit h salomon: qz sapiēs ꝓmo accusator est sui. Sup. xviij. c. Nec mentit: qz humili corde h dicit: sicut paulus. j. Corl. xv. b. Minimꝰ sum apl̄orꝫ: q̄ non sū dignꝰ vocari apl̄s. Pręterea qlibet aliquā infirmitatē hz i se q̄ minor ē oibꝰ alijs: sicut qlibet sctūs aliquā ꝓrogatiuā habet q̄ precellit alios. Vñ de quolibet sctō dicit: Nō est inuentus similis illi: Eccj. xliij. d. qđ tñ fm historiā dictū ē de abraā. Vl̄ sic: g Stultissimꝰ sum virorꝫ iudicio phorꝫ: q̄ trasilia abijcere: ętnis intendere: idola ꝓtēnere: christū mortuū et deū iuisibilē adorare/reputāt stl̄iciā. Vñ. j. Corl. j. d. Prędicamus christū crucifixū/iudęis qdē scandalū: gentibꝰ autē stulticiā. Vl̄ stultissimū se dicit: qz quāto qs plꝰ cōfortat ꝛ illuminat a deo: tanto melius suos defectꝰ cognoscit. Vñ abraam viso dño ꝛ loquente ad se: dixit se puluerē ꝛ cinerē: Geñ. xviij. d. Et esaias viso dño sup solio suo: dixit se vir pollutū labijs: Esa. vj. b. Et dauid cū melius vidit dñm/dixit: Ego aūt dixi in abūdantia mētis meę ꝓiectus sum a facie oculorꝫ tuorū. Et alibi: Ego dixi in excessu meo oīs hō mēdax. Vñ patet q̄ oīs superbus cęcus est: nec videt deū: quia oīs qui videt eum/humiliat se: Et quanto plus videt: tanto plus se humiliat: et quāto plus se humiliat: tanto plus se ei deus manifestat. Unde Numeri. xxiij. a. Dixit balaā auditor sermonū dei: qui visionem omnipotētis intuitus est: qui cadit per humilitatem. s. et sic aperiunt oculi eius. Vel sic: g Stultissimꝰ sum virorꝫ: quo ad mūdanā sapientiā: quę stulticia est apud deum. j. Corl. iij. d. Unde sequit: h Et sapientia hominū: id est mūdanorꝫ: i Non est mecū: qui intendo ęternis. j. Corl. ij. b. Sapientiā loquimur inꝰ pfectos: sapiētiā ſo nō huiꝰ ſeculi neq; ꝓncipū huius ſeculi q̄ destruunt: Sz loquimur dei sapiam. k Nō didici sapiētiā/huiꝰ mūdi. l Et p Sz: noui sctōrꝫ sciētiā/nō discēdo ab hoīe: ſ a deo infūdēte: vt legit. iij. Regl. iij. b. Quid aūt sit sciētia sctōrꝫ: dr. S. ix. c. Principiū sapię timor dñi: ꝛ sciētia sctōrꝫ prudentia. Btūs Bern. dic. Sciētia sctōrꝫ tpaliter cruciari/ꝛ i ętnū gloriari. Hāc sciaz dedit dñs salomoni ꝛ cuilibet iusto. Vñ Sap. x. b. Justū deduxit dñs p vias rectas: et ostidit illi regnū dei: et dedit illi sciētiā sctōrꝫ. Per h q̄ dicta/patet solutio cuiusdā Zietatⁱ q̄ solet h poni. Dic enī Eccs. j. d. Ecce magnꝰ effectꝰ sū: ꝛ ꝓcessi oēs sapia q̄ ań me fuerīt i hierusalē: Hic dic: Stultissimꝰ sū virorꝫ. Sz ꝓcessit oēs sapia sanctorū: stultissimꝰ fuit sapiētia mūdanorꝫ: De q̄ Lucl. xvj. b. Filij huiꝰ ſeculi prudētiores sunt filijs lucis in generatiōe sua. m Quis ascēdit in cęlū/de phis mēsurās q̄titatē planetarū: n Atq; descendit/docendo q̄ntitatē solꝰ octies matorē terra: q. d. Moli arcana dei cęlūq; inḋrere q̄d sit. Hęc enī sapia ē ꝓncipū huiꝰ mūdi: q̄ destruetur: vt dic apl̄s. j. Corl. ij. b Mystice ꝓpbauit h salomon de duplici aduētu christi. s. de aduētu in carnē/ꝛ ō aductu ad iudiciū: qō scire p fidē est sciētia sctōrꝫ: q̄ stulticia ē mūdo. Dicit q̄ m Quis ascēdit i cęlū atq; descēdit: Filiꝰ dei q̄ post resurrectionē suā ascēdit: et tpe nrę resurrectiōis descēdet ad iudiciū. Eph. iij. b. Qui descendit/ipse est et qui ascēdit. Joh. iij. b. Nemo ascēdit in cęlū: nisi qui de cęlo descendit/filiꝰ hoīs q̄ est i cęlo. De hoc loco sumpsit apostolꝰ illud Ro. x. b. Ne dixeris i corde tuo: qs ascēdet in cęlū. i. christū deducere/aut qs descēdet i abyssū: h ē christū a mortuis reuocare: o Quis ꝓtinuit spīm/angelicum. s. ꝛ humanū: p Jn manibꝰ suis. i. i ptāte sua: Solꝰ filiꝰ dei: cuiꝰ ptāte tenet ꝛ ſuaꝫ oīs spūs: āgelorꝫ/hoīm ꝛ aīaliū/ꝓcellarꝫ/ne deficiant. Qui qdē creatura si sibi dimitteret/i nihilū rediret: vt dic Augꝰ. Vl̄ o Quis ꝓtinuit spīm. i. aīaz suā: p Jn manibꝰ suis. i. i ptāte sua ad deponēdū q̄n vellet: ꝛ resumēdū q̄n placeret: Solꝰ. s. filiꝰ dei. Vñ Joh. x. d. Ptātē habeo ponēdi aīaz meā ꝛ ptātē habeo iterꝫ sumēdi eā. q Quis colligauit aq̄s/i matrice: q̄si i vestimēto/q aq̄s receptas reddit p volūtate pmētis: Job. xxxviij. a. Quis ꝓclusit ostijs mare q̄n erūpebat q̄si ō vulua ꝓcedēs: cū ponerē nubē vestimētū ei⁹: Mystice q Quis colligauit aq̄s q̄si i vestimēto. i. qs ꝯgregauit ꝓpl̄os fluidos i pctis i vestimētū sibi: Solꝰ filiꝰ dei. Ps. Cōgregās sic i vtre aq̄s marl: ponēs i thesaurl abyssos. Esa. xlix. c. Leua i circūitu ocl̄os tuos ꝛ vide: oēs isti ꝯgregati sūt venerūt tibi: Uiuo ego dic dñs: qz oibꝰ his velut ornamēto vestiēris. r Quis suscitauit oēs termios terrę. i. oīa q̄ i ēra sūt qs de nō ē ad esse ꝓduxit et i esse ꝓfuat: Solꝰ filiꝰ dei. Sup. viij. d. Quādo appēdebat fundamēta terrę cum eo erā cūcta componēs.

Moraliter m Quis ascēdit i cęlū/sacrę scpturę ꝓtēplādo: n Atq; descēdit/alijs cognita ꝑdicādo: Vl̄ m Quis ascēdit i cęlū/maiora maiorib⁹ ꝑdicādo. n Atq; descēdit/miora miorib⁹ nūciādo: Bonꝰ doctor. Joh. j. g. Amē amē dico vob: videbitⁱ cęlū aptū ꝛ āgelos dei ascēdētes ꝛ descēdētes sup filiū hoīs. Et Geñ. xxviij. c. Vidit iacob i sōnis scalā stātē sup terrā: ꝛ cacumē ei⁹ tāgēs cęlū: et āgelos dei ascēdētes ꝛ descēdētes p eā: ꝛ dñm ītrā scalę. o Quis cōtinuit spīm i mānibꝰ suis. i. possedit aīaz i opibꝰ suis: Justꝰ qlibet. Job. xiij. c. Aīaz meā ponto i manibꝰ meis. Vl̄ spīm i manibꝰ ꝓtinere/ē aīam suā in ptāte habere ad offerēdū deo. Luc. xxiij. f. In manus tuas cōmēdo spīm meū. q Quis colligauit aq̄s q̄si i vestimento. i. qs collegit cogitationes suas vt ex eis sibi faceret vestimētū: r Quis suscitauit oēs termios terrę. i. illos in qbꝰ amor terrenꝰ termiatꝰ ē ō morte culpę ad vitā gr̄ę: ꝛ tandē ad vitā glię vuificauit:

* Qō nomē est ei⁹

Ps. 30. Ps. 115.

cy erā cūcta componēs. Esa.xl.c. Quis appendit tribus digitis molē terrę: et librauit in pondere mōtes et colles in statera:
a Q̄ nomē est ei⁹. i. dei patris. b Et q̄ nomē filij eius si nosti: O tu philosophe qui tuā iactas sciētiā: sctǭ scientiā. i. fidei christianę mysteriū stulticiā vocans. q. d. non nosti. Hic expressum est testimonium de filio eterno q̄ obiectū fuit iudeis in quadaz
Ps.118. disputatione generali
Apoc.22.d. q̄ fuit rhemis inter iudeos et clericos/vt dicit Cantor. Sed videtur q̄ philosophi habuerūt noticiā de patre et filio: quia dicitur sup Exo. viij. q̄ magi defecerunt in tertio signo: nō i p̄mo nec i
a Q̄ nomē est eius: et q̄ nomen filij eius si nosti: O mis
c sermo dei ignitus: clypeus
e est sperātibus in se. Ne ad
f das q̄cq̄ verbis illi⁹ et argu
g aris inueniarisq̄ mendax.
h i Duo rogaui te: nē deneges
k mihi anteq̄ moriar: Vanitā
l m tatē et verba mēdacia lōnge
n o p q r s t v x y z a b c
facā me. Medicitatē et diui tias ne dederis mihi. Tribue tiñ victui meo necessaria: nē forte satiat⁹ illiciar ad negā dū et dicā/qs est dñs: et ege state cōpulsus furer et piurē nomē dei mei. Ne accuses a ꝑuū ad dñz suū: nē forte maledicat tibi et cōruas. Bene

scōo. i. in noticia spūsancti: non patris et filij. Ite Ro. j. b. Q̄ notū est dei: manifestū est in illis: de⁹ enī illis manifestauit: inuisibilia enī ipsi⁹ ꝛc. Ibi expresse dic Glo. q̄ philosophi habuerūt noticiā trium psonarū. Solutio. Distinctā noticiā de psonis nō habuerūt sed confusam.

Dozaliter * a Q̄ nomē ē ei⁹: et q̄ nomē filij ei⁹ si nosti: q. d. sola diuina reuelatiōe videt̄ harū quęstionū solutio. c Dis sermo dei ignit⁹/charitate. s. accēdēs et sciētia illustrās. Hiere. v. d. Ecce ego do ꝑba mea i ore tuo in ignē et ꝓp̄m istū in ligna et vorabit eos. Ubi aūt nos habem⁹ ignit⁹: grec⁹ habet πυρωμένος/pyromenos: q̄ est ꝙquocū ad ignitū et igne
Ps.11. examinatū. Ūñ Ps. Eloquia dñi eloq̄a casta: argentū igne examinatū. d Clypeus ē sperātib⁹ in se/nō in alijs.
Ps.17. Ps. Protector ē oīm sperātiū in se: Cōtra hostiū insidias et oīa aduersa: vt patet Matth. iiij. a. vbi ꝑ clypeo se defendit dñs ꝫ tēptatorē. Cū igit̄ tēptaris de fornicatiōe recole illō Heb. vlt. a. Fornicatores et adulteros iudicabit de⁹. Eph. v. b. Q̄s fornicator aut īmūdus nō habēt hereditatē in regno christi. Si temptaris de habēdis diuitijs: recole illud Lucę. vj. d. Uę vobis diuitibus ꝛc. Jaco. v. a. Agite nunc diuites plorate vlulantes in miserijs vestris quę venient vobis. Et. j. Timoth. vj b. Nihil intulimus in hunc mundū haud dubiū q̄z nec auferre quid possum⁹. Si temptaris de honoribus et ꝓlationib⁹: recole illud Mume. xxv. a. Irat⁹ dñs dixit ad moysen: Tolle cūctos p̄ncipes populi et suspēde eos i patibulis ꝫ solez. Ubi dicit Glo. Hec si hoies cogitarēt/plati ones non ambirēt. e Ne addas quicq̄ verbis illi⁹: falsum vel imptinēs aut supuacuū: vt hereticī faciūt et q̄dam catholici: qui corrūpunt vel emolliūt scripturas ne eis cōuincantur. f Et arguaris/a dño de additis: g Inue niarisq̄ mēdax/in die iudicij. Deut. iiij. a. Nō addetis ad verbū q̄ ego loquor/neq̄ auferetis ex eo. Eccl. xviij. a. Nō est minuere neq̄ adijcere nec ē inuenire magnalia dei. Apoc. vlt. d. Si q̄s apposuerit ad hec/apponet sup illū deus plagas scriptas in libro isto. h Duo rogaui te: dicit vir cum q̄ est dñs. i. salomon ad dñm: i Ne deneges mihi anteq̄ moriar. i. da mihi quousq̄ viuero. k Vanitatem/coruis/oris/operis. l Et verba mendacia: id est adulationes/vel falsas sacrę scripturę iterpretationes: m Longe fac a me: id est q̄ non habeam in me: nec habentes pattar iuxta me. Sup. iiij. d. Remoue a te os prauū: et labia detrahentia sint procula te. n Medicitatem: id est nimiam egestatē: o Et diuitias/caducas: et superfluas: ne dederis mihi: p Tribue tiñ victui meo necessaria: Quę autem sint illa dicit Eccl⁹. xxxix. c. Initiū necessarię rei vitę hominū: aqua/ignis/et ferrum/sal/lac/et panis similagineus/et mel/et botrus vue/et oleum/et vestimētū. His maxime corDozaliter poralis vita nutrit: vt dicit ibi Glo. Dozaliter autē aqua ē doctrina refrigerās estū temptationū: ignis doctrina inflāmās affectū et illuminās intellectū: ferrū patiētia: sal discretio: lac doctrina humanitatis christi: mel doctrina diuinitatis christi: botr⁹ charitas: oleū pietas: vestimētū opera bona. Moue

sit: q̄ttuor i docēte: q̄ttuor i discēte: vltimū ē cōmune. Duo ꝑma et duo tertia posita sūt i docēte: duo secūda et duo q̄rta/posita sūt i discēte: vltimū ē cōmune. Quare aūt ꝑ duo rogauerit/ostēdit subdēs: q Ne forte satiat⁹/diuitijs: r Illici gr/amore diuitiarū q̄si ferreo vinculo. s Ad negandū deū. i. ad supbiendū: q̄ ē negare deū. Jeb xxxi. c. Si osculat⁹ sū manū meaz ore meo: q̄ est iniq̄tas maxia: et negatio cōtra deū. t Et dicā/blasphemādo: v Quis ē dñs: Osee. ij. b. Ego dedi eis frumētū/vinū et oleū: et argētū multiplicaui eis et aurū: et ipsi fecerūt baal. Hiere. v. b. Saturaui eos et męchati sūt: et i domo meretricis luxuriabāt. Deut. xxxij. b. Incrassat⁹ ē dilect⁹ et recalcitrauit. Hoc faciūt diuitię: Quid aūt egestas faciat sequit: x Et egestate cōpuls⁹ furer. i. furtū faciā. y Et piurē nomē dei mei/negādo furtū timore mortis: q̄ malū est. Mala igit̄ egestas/et malę diuitię: sed peiores diuitię: q̄ plures cadūt in eis. Ps. Cadet a latere tuo mille: et decē milia a dextris tuis. Eccl. xxxj. a. Multi dati sunt in auri casus: et facta ē in specie ipsi⁹ pditio illorum: Lignū offensiōis ē aur̄ sacrificātiū: et vę illis q̄ sectant illud. Sen. Magn⁹ est q̄ sic vtit auro vt fictilib⁹: nec minor est q̄ sic vtit fictilib⁹ vt auro. Sz nunq̄d vir cū quo de⁹ erat/timuit paupertatē vt rogaret: mēdicitatē ne deder⁹ mihi: cū dicat philosoph⁹: Oia hz̄e nō potes: q̄ oia ꝓtenas/vt oia possideas. Sic fecerūt. ij. Cor. vj. b. Nihil habētes/et oia possidentes. Ite quō rogauit salomon dñm: vt nō daret sibi diuitias: cū iam tot et tātas receꝑisset a dño: vt legit. iij. Reg. iij. b. Sol. In ꝑsona ifirmor̄ loquit̄ qui pauptatē timēt nec bn̄ sciūt vti diuitijs: sicut paul⁹ in multis locis loquit̄. Ūñ. j. Cor. iiij. b. Hęc aūt fratres trāsfiguraui i me et apollo ꝓp̄t vos. 5 Ne accuses seruū ad dñm suū/iniuste/vel ex leui causa/vel adulādo dño/vel detrahēdo seruo: vt frequent̄ fit. a Ne forte maledicat tibi/seru⁹ vel dñs: b Et coruas/in infernū. Apoc. xij. c. Proiect⁹ ē accusator fratrū nr̄or q̄ accusabat eos ante ꝑspectū dei nr̄i die ac nocte. c Generatio q̄ p̄i suo maledicit ꝛc. Sup⁹ puritatē vitę petijt salomon a dño ab illo loco: Duo rogaui ꝛc. Nūc ꝙuertēs intuitū ad ꝓtēplādā prauor̄ vitā/q̄m̄ sit iuoluta miserijs: et q̄ lōge a ꝑitate oñdit/ponēs q̄ttuor generatiōes neq̄ssimas: in q̄b⁹ q̄ttuor pctā grauissima suggillant̄ p̄ncipalit̄. Primū pctm̄ est ingratitudis: quo q̄s ingrat⁹ ē p̄i et mr̄i carnali vel spūali
De q̄tuor ge nerib⁹ pec catorū grauissimis
blasphemādo/vel honorē debitū: aut necessaria subtrahēdo. Contra q̄ dr̄ Exo. xxj. b. Et Leuit. xx. b. Qui maledixerit p̄i aut mr̄i suę/morte moriat̄. Tob. iij. a. Honorē habebis mr̄i tuę oīb⁹ diēb⁹ vitę ei⁹: memor enī esse debes q̄ et quāta pericula sit passa ꝓp̄t te in vtero suo. Et Eccl. iij. p totū habes de ꝟ. Secūdū pctm̄ ē hypocrisis: Cōtra quā inuenies auctoritates Job. viij. c. xij. c. xv. d. xvij. b. xx. a. xxvij. b. xxxiij. d. Eccl. j. d. Esa. ix. d. xxxiij. b. Matth. vj. a. vij. a. xv. a. xxij. b. xxiij. b. xxiiij. d. Marci. vij. b. Lucę. vj. f. xij. g. xiij. c. Et. j. Timoth. iiij. a. Tertiū pctm̄ est supbia vel ābitio: p quā lucifer de cęlo corruit: Esa. xiij. c. Adā de paradiso ꝓiect⁹ ē: Gen. iij. d. Phariseus a dño reꝓbat⁹: Lucę. xviij. c. Linguarū ꝙfusio facta: Gen. xj. b. Nabuchodonosor in bestiam mutat⁹: Daniel. iiij. f. Saul a regno electus. j. Reg. xv. d. Qui q̄diu paru⁹ fuit i oculis suis/placuit i oculis dñi: et caput Israel ē effect⁹. Quę fit septē modis. Primo: q̄ alīq̄s bonū
Superbia vel ambitio fit septē modis
q̄ nō habet/se dicit vel putat hz̄e: et dicit arrogātia. Secūdo: q̄ de bono q̄ habet/q̄rit laudes hominū: et dr̄ inanis gloria. Tertio: q̄ bonū q̄ habet/supra alios se credit hz̄e: et dr̄ singularitas. Quarto: q̄ bonū q̄ hz/ex se vel ex meritis suis se credit hz̄e: et dr̄ ꝓsumptio. Quinto: q̄ de bono q̄ hz/se eleuat et alios ꝓtēnit: et dr̄ elatio vel indignatio. Sexto: q̄ ō bono q̄ habet/seipsum

no qđ habet/ seipsum laudat: ꝛ dicit iactātia. Septimꝰ modꝰ ē appetitꝰ honoris vl̄ dignitatis: ꝛ dr̄ abitio. Et de hac materia ʒ supbos ꝛ ambitiosos sat̄ iuenies fere ꝑ totā bibliā: Sʒ maxie Job.xvj.a. xx.a. Esa.iij.c. xiiij.c.xvj.b.xxiij.b.xxiij.a.xxvi/ ij.a.xxxiij.c.xxxiiij.c.lxv.a. Iere.v.g.ix.g. Ezech.xvj.f. Daniel.iiij.f. Amos.vj.a Abacuk.j. d. Soph. j.b. Zach.xj.d. Eccl. x.ꝑ totū. Quartū peccatū ē detractio: de q̄ sat̄ iuenies: Exo.xxij d. Leuit̄.xix.c. Prouer.iiij.d.viij.b.xviij b. Eccs.x.c. Soph.j. c. Eccl.v.d.xxiij.a. xxviij.b. Ro.j.d. Bal' v.d. Jaco.iiij.c. Hec q̄tuor vitia sunt quat/ tuor scelera moab: de qb⁹ Amos.ij.a. Sup trib⁹ scelerib⁹ moab ꝛ sup q̄tuor nō cōuertā eum. Hi sunt q̄tuor reges: qui loth captiuū ducebāt: quos abrahā supauit ꝛ loth liberauit: Gen.xiiij. c. Qđ patet ꝑ noīm iterp̄tationē: Arioch em̄ iterp̄retat ebrie/ tas/ vel ad solitudinē redigens: qđ ingratitudini vl̄ blasphemię ꝓuenit. Chodorlahomor/ q̄si babēs decor manipulū: ꝟ cōuenit hypocrisi. Amraphel/ dicto cadens: vel dixit vt caderet: ꝟ supbię vel ambitioni cōuenit: vt patet Esa.xiij.d. de lucifero/ Et Daniel.iiij.f. de nabuchodonosor. Thadal p̄nceps appendens vel p̄ncipis appensor/ vel p̄nceps appensus: qđ totū recte cōuenit detractiōi. Dicit ergo: c Generatio/ quędā ē/ supple ingratorꝝ. s. vel blasphemorꝝ: d Quę patri suo/ carnali vel spūali: e Maledicit/ blasphemādo/ vel honorē debitū denegādo. f Et q̄ matri suę/ carnali vel spūali: g Nō benedicit. i. honorē nō exhibet. h Generatio/ quędā ē/ supple/ i Quę sibi mūda videt. s. hypocritarꝝ. k Et tamē nō est lota sordibus suis/ interius. Matth.xxiij.c. Vę vobis scribę ꝛ pharisęi hypocritę/ q̄ similes est̄ sepulchris dealbatis: q̄ foris apparent homib⁹ ſpeciosa: intꝰ vō plena sūt ossib⁹ mortuorꝝ ꝛ omni spurcitia: sic ꝛ vos a foris quidem apparetis homnib⁹ iusti: pleni autem intꝰ estis hypocrisi ꝛ iniq̄tate. l Generatio/ quędā est supple. s. supborꝝ: m Cuꝰ excelsi sunt oculi: ꝛ palpebrę eius in alta surrectę/ ad p̄lationes. Job.xlj.d. Omne sublime videt: ꝛ ipse ē rex sup oēs filios supbię. De hoc require. ꝟ. vj.c. n Generatio/ quędā est supple. s. detractorꝝ: o Quę ꝑ dentib⁹ gladios habet: de quibus Ps. Filij hoim dentes eorū arma ꝛ sagittę: et lingua eorꝝ gladiꝰ acut⁹. Vel/ machera acuta: alia trāslatio. p Et cū mādit molarib⁹ suis/ ad blaborat: q Et comedat. i. vt deuoret detrahēdo: r Inopes de terra/ ꝛ pauperes ex hoib⁹. i. inocētes ꝛ hūiles. Mystice/ iuꝝ Glo. Prima/ c Generatio/ ē generatio iudęorū: d Quę patri suo. i. deo patri/ qui dixit: Hic est filius meꝰ ꝓmogenit⁹ isrl̄: Exo.iiij.f. e Maledicit/ filiū eiꝰ blasphemādo. Joh.viij. f. Nōne bñ dicimꝰ nos q̄ samaritanꝰ es tu ꝛ dęmoniū habes: Hęc generatio/ f Matri suę. i. synagogę: g Nō benedicit: q̄ eiꝰ fidei quā in patriarchis ꝛ ꝓphetis habuit de christo/ detraxit. Secūda/ h Generatio q̄ sibi mūda videt/ ē secta nouatianorꝝ: q̄ dicunt pꝰ baptismū se pęnitētia nō egere: Dicūt em̄ pꝰ lapsū neminē posse resurgere. Tertia/ l Generatio cuꝰ excelsi sūt oculi/ ē secta arrianorꝝ: q̄ sic argumētatur: Si natꝰ ē christꝰ: q̄ fuit tēpꝰ q̄n nō fuit filꝰ. Quarta/ n Generatio q̄ ꝑ dentib⁹ gladios habet/ est secta oīm hęreticorꝝ: q̄ venenū p̄fidię suę blāda allocutiōe alijs infūdere moliunt. s Sanguisugę. i. diaboli: q̄ siti peccādi ꝛ pctā suadē di ꝑpetuo ardet: t Duę sunt filię/ q̄s in nobis generat sugerēdo. s. auaricia ꝛ luxuria: v Dicētes/ affer affer. Prima filia semp clamat affer aurū ꝛ argentū et possessiōes: quib⁹ impleri aīa est impossibile: sed arcā vel bursam. Et ideo semp vacua ē aīa auari. Eccs.v.b. Auarꝰ nō iplebit pecunia. Sup. xxvij.c. Infernꝰ ꝛ pditio nunq̄ implent. Scōa filia silit̄ insatiabilis ē: q̄ sicut ignis lignis apposit̄s nō extinguit̄/ sed augetur: ita luxuria voluptatibus nutrit̄ ꝛ auget̄. Job.xxxj.b. Ignis ē vsq̄ ad p̄sūptionē deuorās: ꝛ oīa eradicās genimia. Eccl.xxiij.c. Homi fornicario oīs panis dulcis: nō fatigabit trāsgredies vsq̄ i finē. Osee.iiij.b. Comedēt ꝛ nō saturabunt. Prima filia s̄aguisugę spoliat oēs: sʒ spoliat ipsa a secūda filia: q̄ q̄cq̄d auaricia colligit/ luxuria dispergit. Vñ sępe accidit diuino iudicio q̄ vsurarius vl̄ mercator vel q̄libet q̄ ꝑ auaricią mīta cōgregauit/ filiū habet luxuriosū: q̄ oīa luxuriose viuēdo dispgit. Ideo dr̄ Eccs. v. b. Est et alia infirmitas pessima quā vidi sub sole: diuitię conseruatę in malū dñi sui: pereūt em̄ i afflictiōe pessima: Genuit filiū q̄ in sūma egestate erit. Jtē in eodē.ij.c. Detestat⁹ sum omnē industriā meā qua sub sole studiosissime laborauī/ habitur⁹ heredem post me quē ignoro vtr̄ sapiēs vl̄ stult⁹ futur⁹ sit: ꝛ dñabit̄ i laborib⁹ meis q̄b⁹ desudaui ꝛ sollicit⁹ fui. Has duas filias suas charissimas maritauit diabolꝰ olim: Primā dedit iudęis q̄si ꝓmogenitor: Secūdā gētilib⁹. Sʒ clerici nr̄i tpis vtrāq̄ rapuer̄t et sibi illicite copulauerūt. Vñ. j. Cor̄. v.a. Dio audit̄ int̄ vos fornicatio: ꝛ talis fornicatio q̄lis nec int̄ gentes: ita vt vxorē p̄ris sui aliq̄s habeat. Nos q̄dē ex iudęis ꝛ gētib⁹ sum⁹: Vñ vel auaricią vl̄ luxuriā habētes/ vxorē p̄ris nr̄i incestuose tenemus. r Tria sūt insatiabilia: ꝛ quartū qđ nunq̄ dicit sufficit: Infern⁹ ꝛc. Si ꝟ ad litterā intelligeret/ tā non pabola sed vitio posset dici: Ideo mystice exponitur: y Infernus. i. diabolꝰ. Esa.v.d. Dilatauit infern⁹ aīam suā: et aperuit os suū asq̄ vllo termīo/ ꝛ descēdent fortes eiꝰ ꝛ populꝰ eiꝰ. Hic ē insatiabilis: q̄ nō comedit nisi mortuos ꝛ dānatos ꝓpter peccatū qđ nihil ē/ ꝛ satiare nō pōt. ʒ Et os vulę. i. luxuria: q̄ delitijs ñ satiat̄. a Et terra. i. auaricia: b Quę nō satiat̄ aq̄/ diuitiarꝝ. c Ignis vō/ ambitiōis: d Munq̄ dicit sufficit: q̄ q̄ est archidiaconꝰ vellet esse decanꝰ: ꝛ decanus/ epus: ꝛ epus/ archiepus: ꝛ archiepus/ papa: Papę etiā nō sufficit qđ habet. Honores em̄ huius tpis sūt vmbra: q̄ non replet nec solidat: et ideo nulli sufficit honor suꝰ. Vñ. ē. xxvij.c. Oculi hoim insatiabiles. Eccl.xxiij.c. Aia calida q̄si ignis ardēs: nō extinguet̄ donec aliq̄d glutiat. Jdo rogat sapiēs. ē. eodē.a. Extollentiā oculorꝝ meorꝝ ne dederis mihi: ꝛ oīe desiderium auerte a me. e Oculum. i. hęreticū/ vel quēlibet puersū: f Qui subsānat patrē. i. christū/ eiꝰ doctrinā ꝛ religionē irridēdo: g Et qui despicit partū matris suę. i. filios ecclię: de q̄ ꝛ ipse exiuit: sic dr̄. j. Joh.ij.f. Ex nobis ꝓdierūt: sed nō erāt ex nobis. h Effodiāt eū. i. oñdētes ei suū errorē cōuincāt: i Corui de torrētib⁹. i. doctores vl̄ p̄dicatores de fluētis scripturarꝝ ꝓcedētes. k Et comedāt illū. i. corpi christi: qđ ē eccl̄ia ist̄ ruēdo incorpent: l Filij aq̄lę. i. catholici p̄dicatores. Filij magnę aq̄lę. i. christi: de q̄ Job.xxxix.d. Munq̄d ad p̄ceptū tuū eleuabit̄ aq̄la: ꝛ i arduis ponet nidū suū: In petris manet ꝛ i p̄ruptis silicib⁹ cōmorat̄ arcꝝ inaccessis rupibus: inde cōtemplat̄ escā: ꝛ delōge oculi eiꝰ p̄spiciūt: pulli eiꝰ lābūt sanguinē: ꝛ vbicūq̄ cadauer fuerit statim adest. Quęre sup Job exposition̄. Doctores siue p̄dicatores catholici dicunt corui: quia ✠ nigredinē pctorꝝ vl̄ alit. e Oculū q̄ ꝛc. Oculꝰ subsānās p̄ez suū ꝛ despicies ptū mr̄is suę/ dr̄ intētio iudęorꝝ: q̄ christū ꝛ eccl̄iā q̄ ē pꝰ synagogę irridēt ꝛ cōtēnūt/ maxie i cruce. Vñ/ Chā rider dū mēbra videt detecta parēt̄: Judei risere dei pęnā patient̄. Hūc oculū suffoderī corui ꝛ filij aq̄lę. i. romani sb̄ tito ꝛ vespasiano.

k ✠ Tria sunt difficilia

Ps.56.

Mystice

Al. ta

c. Ar. ✠ insatura/ bilia s. 27. c.

Ar. ✠ suffodiunt

tporecte

cōmandit

nigredinē pctōr suorū humiliter confitenť: Sicut Paulus. j. Timoth. j. c. Blasphemꝰ fui ꝛ psecutor ꝛ ꝓtumeliosus. Itē qz ęstu tribulatiōis denigrari debēt eē. Cāt. j. b. Nigra sū sz formosa filię hierlm: sicut tabernacula cedar: sic pelles salomōis: nolite me cōsiderare qꝺ fusca sim: qz decoloꝛauit me sol. Itē qz debēt alios suspēdere ad crastinū ęternę festi uitatis: cantātes/cras

Al. tqs

cras. i. in futuro expectate pręmiū laboris. Soph. ij. d. Vox cātātis in fenestra ꝛ coruus i supliminari. Itē qz pasci debēt cadaueribꝰ pcōr ꝛ ea grere.

Al. tadolescentula

Job. xxxviij. d. Quis ꝑparat coruo escā suā: qñ pulli eiꝰ clamāt ad deū/vagātes eo qꝺ nō habeāt cibos: Idē dicit filij aqlę ꝓpt visꝰ iteriorꝭ acumē: ꝓpt velocē volatū. Manētes em̄ i tra corpe: subito ferūt i cęlū mēte. Corrēs aūt dr̄ sacra scꝑtura curręs impetu i hyeme huiꝰ vitę: in ęstate futura cessatura. Cāt. ij. c. Hyems transiꝭt: imber abiꝭt et recessit. Hiere. xxxj. f. Nō docebit vltra vir frēm suū: ꝛ vir ꝓximū suū/dicēs: cognosce dñm: Omnes em̄ cognoscent me a minimo vsqꝫ ad maximū/ait dñs.

a Tria sunt difficilia mihi/ad intelligendum siue ad cōprehēdendū. b Et ārtū penitꝰ ignoro/cū tū oculis corporalibꝰ quotidie videat. Primū est/ c Via aqlę i cęlo. i. subtilis astutia diaboli/circa corda cęlestiū viroꝝ subtiliter volitātis: vt vix vel nunqꝫ deprehendi possit: nisi deꝰ qñqꝫ reuelet amicis suis. Vñ legit. iiij. Regl. vj. b. qꝺ rex syrię posuit insidias ꝛ regē isrl̄: sed helisęus. i. christꝰ reuelauit ei. Ideo dicit dñs ad Job. xlj. a. Quis reuelabit faciē indumēti eius: ꝛ in medium oris eius qs intrabit: Portas vultꝰ eius qs aperiet: q. d. ego solus. Or aūt aquila dicat diabolꝰ/in Abdia. j. b. legit: Si exaltatus fueris vt aqla: ꝛ si inter sidera posueris nidū tuū: inde detrabā te dicit dñs. Threñ. iij. d. Velociores fuerūt psecutores nr̄i aquilis cęli. i. inimici nr̄i ipsis dęmonibꝰ videbant crudeliores. Vel/via aquilę in cęlo/ est ascēsus christi in cęlū/vel in corda cōtēplatiuoꝝ: qꝺ dicunt cęli ꝓpt altitudinē ꝓtēplationis/ꝛ puritatē cōuersatiōis: ꝛ vnifozmitatē morꝰ quo circa trā ꝛ supra mouent. Vtā igit aquilę in cęlo. i. aduētū christi i mēte ꝓtemplatiui igrat salomon. Et Job silr. ix. b. Si venerit ad me nō videbo eū: ꝛ si abierit nō intelligā. Hoc idem testat eliphaz/Job. iiij. c. Porro ad me dictū est verbū absconditū: et qsi furtiue suscepit auris mea venas susurrij eiꝰ/in horroꝛe visionis nocturnę. Hoc ē qꝺ grit dñs/Job. xxxviij. c. Per quā viā spargit lux: diuidit ęstus sup terrā: Itē aqla dr̄ ꝑlatꝰ: qꝺ de alto cōtēplatiōis ꝛ de sublimi suę cōuersatiōis debet inspicere cadauera pcōr: ꝛ cū aliqꝺ viderit/statim debet illuc cū impetu ꝓperare: iuxta illꝺ Job. xxxix. d. Pulli aqlę lābūt sanguinē: et vbicūqꝫ cadauer fuerit/statim adest. Matth. xxiiij. c. Ubicūqꝫ fuerit corpꝰ illuc cōgregabunt ꝛ aquilę. Qui igit cadauera pcōr abominant/nō sūt filij aqlę nec aqla. Vtā huiꝰ aqle. i. ꝑlati in cęlo ecclię siue ꝑlatiōis/cōfitet se salomon ignorare: qz pauci sūt ꝑlati qꝺ viā rectā teneāt q̄ est a dextris: sz fere oēs ambulāt a sinistris: circa tpalia solliciti/spūalia dimittētes. Vñ. ē. iij. d. Vias quę a dextris sūt/nouit dominus: puersę vero sūt q̄ a sinistris sunt. Itē via aquilę in cęlo est meditatio ꝓtēplantis cęlestia. Itē via aqlę i cęlo ē cōtēplatio doctoris i scꝑtura. Et has vias ignorat salomon: qz nescit hō q̄liter sensus humanus meditādo iueniat ꝓbitatē: Nō em̄ iueniet qs ꝓprie ꝓbitatē: sz ꝓbitas se ostēdit cui vult/ꝛ qñ vult/ꝛ quō vult. Hoc ē qꝺ grit dñs/Job. xxxviij. d. Quis posuit i visceribꝰ hoīs sapientiā: ꝛ qs dedit gallo intelligētiā: q. d. ego solꝰ. Secūdū est/ d Via colubri sup petrā. i. astutia diaboli venenati sup sanctos q̄ sūt firmi vt petra/ꝛ in petra christo solidati: qs totis viribꝰ conat decipere. Huiꝰ colubri viā sup hmōi petrā/dicit salomon ignorare: qz quō talesꝭ puertat diabolꝰ/oīno nō videt cū animꝰ charitatē hñs/fortioꝛ sit oi creatura: teste Augl. Or diabolꝰ dicat coluber/testat Job. xxvj. d. Obstetricāte manu eiꝰ eductꝰ est coluber tortuosus. Tertiū est/ e Via nauis in medio mari. i. ꝓuersatio sęculariū i medio mūdi: Quā viā dicit se ignorare: qz quō qs tot picta mūdi/tot laqos/tot foueas/tot insidias euadere possit: nemo nouit nisi solꝰ deꝰ. Esa. xxiiij. c. Formido ꝛ fouea et laqueꝰ sup te q̄ habitator es trę: et erit q̄ fugerit a facie formidinis cadet i foueā: ꝛ q̄ se explicuerit de fouea tenebit laqueo. Idē Hiere. xlviij. g. Pauor ꝛ fouea et laqueus sup te o habitator moab. Pauor auaricię ꝺuxit illō Job. xv. c. Sonitꝰ terroris ꝑ auribꝰ illius: ꝛ cū pax sit/ille ꝑ insidias suspicat. Fouea luxurię. s. xxiij. c. Fouea ꝓfunda meretrix ꝛ puteꝰ angustꝰ aliena. Laqueꝰ ambitiōis: de q̄ Osee. v. a. Audite sacerdotes: qz vobis cū iudiciū est: qm̄ laqueꝰ facti estis ꝓ speculatiōi. Esa. xlij. d. Ipse ppls direptꝰ est ꝛ vastatꝰ: laqueꝰ iuuenū oēs. Idē dicit Ps. Vñdicet dñs qui nō dedit nos i captionē dentibꝰ eorū. Via nr̄a sic passer erepta ē de laqueo venātiū: laqueꝰ cōtritꝰ est ꝛ nos liberati sumꝰ. Itē nauis in medio mari ē ecclia i medio fluctibꝰ tribulationū huiꝰ mūdi: de q̄ Matth. xiiij. c. Nauicula iactabat fluctibꝰ in medio mari: erat em̄ ventꝰ ꝓtrariꝰ. Huiꝰ viā dicit se ignorare salomon: qz solꝰ spūssancꝰ dux eiꝰ est. Vñ Ps. i psona ecclię dicit: Spūs tuꝰ bonꝰ deducet me i terrā rectā. Deut. xxxij. b. Dñs solꝰ dux eiꝰ fuit: et nō erat cū eo deꝰ alienꝰ. Quartū qꝺ penitꝰ ignorat salomon/ē/ f Via viri in adolescētia/q̄ fere tota inuiū est/plenū periculis. In iuuo inuenire viā difficile ē: i igne eē ꝛ nō cōburi: currere sup aquā ꝛ nō submergi/puro hoī impossibile ē: ꝛ iō dicit salomon se ꝛ penitꝰ ignorare. Libri correcti habēt/Viā viri in adolescētula. i. viā christi i ꝙgine maria. Hoc penitꝰ ignorauit salomon: qz sup naturā ꝛ rōnez ꝛ intelligētiā ē: ꝛ sola fide capit. Vñ Hiere. xxxj. d. Nouū faciet dñs sup terrā/fęmia circūdabit virū. Ecech. xliij. a. Porta hęc clausa erit ꝛ non aperiet: ꝛ vir non trāseat ꝑ eam: qm̄ dñs deus isrl̄ ingressus ē ꝑ eā: eritqꝫ clausa ꝓncipi: Princeps ipse sedebit i ea vt comedat panē suū coram dño. g Talis est. i. mihi penitꝰ ignota. h Et via mulieris adulterę: ad litterā: vel aię peccatricis: vel totꝰ ecclię malignantiū: q̄ nō vno viro cōtenta est: sed exārit noua generatiōr: i Quę comedit. i. peccatū cōmittit: k Et tergēs os suū. i. peccatū suū palliās: l Dicit: Nō sum opata malū: sicut sara q̄ negauit se risisse: Gen. xviij. b. m Per tria mouet. i. turbat: n Terra. i. habitātes in ea. o Et ārtū nō pōt sustinere: qz peius est alijs. p Per seruū cū regnauerit: vt patet i hieroboā suo salomonis. iij. Regl. xj. et. j. Vñ Claudian. Aspꝰ nihil ē būlī cū surgit i altū. Cūcta ferit cū cūcta timet/deseuit i oēs: Vt se posse putes: nec belua tetrioꝛ vlla ē Or̄ seruī rabies i libera colla furētis. Secūdo/ q Per stultū cū saturatꝰ fuerit cibo. Ad ſram em̄ stultꝰ famelicꝰ ꝛ esurięs cogitat de cibo: sed cū fuerit satiatꝰ incipit cogitare de pcō faciēdo. Vñ Exo. xxij. b. Sedit ppls māducare ꝛ bibere: ꝛ surrexerūt ludere. Deut. xxij. b. Impinguatꝰ est dilectꝰ ꝛ recalcitrauit. Ecech. xvj. f. Hęc fuit iniqtas sodomę sororꝭ tuę: superbia/saturitas panis ꝛ abūdātia aque ꝛ ociū. Tertio/ r Per odiosā mulierē cū i matrimoniū fuerit

Claudian. in Eutropiū. l. i.

Moraliter: m Per tria mouet terra. i. ecclia. p Per seruū cū regnauerit. i. ꝑ malū ꝑlatū q̄ suꝰ ē peti: ꝛ dignitatē suā seruā facit. Necesse est em̄ vt mulier q̄ scienť cū seruo cōtrahit serua fiat. De b. s. xxviij. b. Regnātibꝰ impijs ruinę hoīm. Fit aūt iste terrę motꝰ in ecclia ex cōcursu ventoꝝ i ambitiōe vanę laudis/et ianis glię. Ex his ꝓuenīt schismata in electiōibꝰ/ꝓtētiones ꝛ rixe i disputatiōibꝰ. q Per stultū cū saturatꝰ fuerit cibo. i. ꝑ supbū: qꝺ dr̄ stultꝰ. i. stās altꝰ/cū fuerit adeptꝰ diuitias ꝛ honores. Talis em̄ oēs despicit ꝛ ꝓcul cat. Vñ. s. xxvj. b. Sic q̄ mittit lapidē i aceruū mercurij: ita qꝺ tribuit insipiēti honorē. r Per odiosā mulierē. Odiosa mulier est sciētia sęcularis: q̄ miro mō emollit spm̄ et enervat.

* Per hāc mulierē

trimoniū fuerit assūpta. Hęc em̃ eĳcit virū ò domo sua/ sic̃ fum⁹ aut stillicidiū. Vñ.s.xxvij.c. Tecta pstillātia i die frigozis t mlier litigiosa cōparank. De h.s.xxj.c. ibi: Heli⁹ est habitare in tra deserta cū mliere rixosa t iracūda. Et.xxv. d. Heli⁹ ẽ sedere i angulo domatis cū muliere litigiosa t i domo cōmuni. a Et ancillā cū fuerit hęres dn̄ę suę: sic̃ patet i agar/ quę post cōceptū suū despexit dn̄am suā. Gen. xvj. a. Ingressus ẽ abzaā ad agar: at illa videns se concepisse/despexit dominā suā.

B

s.6.a.

Aliter * Per hāc mulierē fit terremot⁹ cōtinu⁹ t vniuersalis p totā terrā eccl̃ię. Et recte dicit mlier odiosa: qz p ipsā generant odia t lites: Vñ significat p puteū p q̄ iurgati sūt pastozes gerare aduersus pastozes isaac: quē isaac appellauit inimicitias: Gen. xxvj. e. Hanc tamē mulierē multi assumūt in matrimoniū: qz sciēti⁹ ę̨culari toto tpe vitę suę inuigilant. a Per ancillā/quā terra sustinere nō pōt/cū fuerit hęres dn̄ę suę: significatur caro siue carnalis voluptas q̄ cū dn̄ari cęperit spūi/turbat tra liberi arbitrij tātū vt totalit subuertat: Ideo subiugāda ẽ hęc ancilla/quā Eccl̃iastic⁹ vocat seruū maliuolū.xxxiij.d. Seruo maliuolo tortura t compedes: mitte illū in operationē ne vacet. s.xxix.c. Qui delicate a puericia sua nutrit seruū suū/ postea sentiet eū cōtumacē. Itē p ancillā significank diuitię tēporales/ q̄ datę sunt eccl̃esię ad sustentationē seruitozū eius: vt dicit super illud Gen.xx.d. Tulit abimelech oues t boues/seruos t ancillas/t dedit abzam: reddiditq; illi vxozē suā. Hęc ācilla facta ẽ hęres dn̄ę suę: id ẽ parificata spūalitati eccl̃ię/imo p̄lata: qz pl⁹ diligit i eccl̃ia tempalitas q̄ spūalitas: cū tñ dicat ap̄lus Gal.iij.d. Ęjce ancillā cū filio ei⁹: non em̃ erit hęres filⁱ⁹ ancillę cū filio liberę. Filiū ancillę voco/q̄ ꝓpter tempalia p̄ncipaliter seruit in eccl̃ia: Filiū liberę/q̄ spūalia p̄ncipalit̄ quęrit. b Quattuor sunt minima terrę/ aialia. s. et ipsa sunt sapiētiora sapientib⁹/hui⁹ mūdi. Quattuor genera hoīm tangit hic salomon/q̄ minozes t abiectiozes videnk: t tamē sūt sapientiozes sapiētib⁹ hui⁹ mūdi: qz ęterna tm̃modo quęrūt. Et p his habendis oīa ęquanimiter patiunk. c Formicę/nomiatiuus est pluralis: d Populus infirmus qui preparat i messe cibum sibi: Hi sunt claustrales qui viuunt simul in congregatione et sui reputatione infirmi sunt: et cōgregant in messe p̄sentiū tribulationū vnde viuāt in futuro. De hoc.s. vj.a.ibi: Vade ad formicā o piger. Ibi req̄re de hoc: Et.x.a. ibi: Qui cōgregat in messe filⁱ⁹ sapiēs est. e Lepusculus plebs inualida q̄ collocat in petra cubile suum: Hi sunt boni p̄lati q̄ se inualidos ad onera p̄latiōis affirmāt t reputāt: Qui aptis oculis dormiūt: iuxta illud Cāt. v.a. Ego dormio t cor meum vigilat. Magnas aures habēt t erectas ad cęlū: in quo notak eoz obediētię magnitudo et attentio ad audiendum mandata dei et faciendum. Item semper habent labia i motu: quia p̄lati nunc̄ debent cessare a p̄dicatione vel oratione. Unde p̄ceptum est in lege/Exod.xxviij.f. vt sacerdos in veste sua cum malisgranatis haberet tintinnabula vt semper audiretur sonus cum ingrederek et egrederek tabernaculū/alioq̄n morerek. Sunt etiā veloces pedib⁹: qz solliciudo pastoralis curę cogit eos discurrere p subditos: vt omnib⁹ i necessitate subuenīāt. Unde.s.vj.a. Discurre festina t̄c. Ibi quęre de h. Sūt etiā p̄lati vnusq̄sq; simul masculus t fęmina: qz patrē t matrē se debet vnusquisq; p̄latus suis subditis exhibere. Patrē cozrigēdo: matrē cōsolando: Iuxta illud: Verbera patris habes: vbera matris habe. Alia trāslatio vbi nos habem⁹ lepuscul⁹/habēt chirogrylius/quod ẽ animal non maius hericio/simile muri t vrso/habitans i foueis t cauernis petrarū: q̄ abūdat palęstia. Quidā p lepuscul⁹ h habēt hericius. Vñ in Ps. vbi nos dicimus: Petra refugiū hericijs: alij dicūt/refugiū lepozib⁹: alij chirogrylijs. Et h ẽ ideo/ qz hebzeū est ęquiuocū ad hęc tria. Unde Hieronym⁹ super Hieremiam dicit: q; saphan t chirogrylium t hericiū t lepozē int̄pretak. f Regem locusta nō habet. i. rectozē: g Et egredik vniuersa per turmas: Hę sunt anachozetę qui abbatē vel p̄latū non habēt: sed in latibulis suis p̄manentes/ solo dei cōsilio regunk. Et dicūk ab ana qđ ẽ sursū t chor⁹: q̄si cęlestē chozū mente inhabitātes. Qui locustę dicuntur duplici rōne. Primo: quia sicut illę viridia depascunt: ita anachozetę virētia cęli cōtēplatiōe t desiderio depascūt. Vñ significāt p onagrū: de quo Job.xxxix.a. Cōtemnit mltitudinē ciuitat̄/clamozē exactozis nō audit: circūspicit mōtes pascuę/et virētia quęq; pquirit. Secūdo: quia sicut locustę saltando eleuank in altum et statim decidunt in terrā: ita anachozetę quādoq; p cozdis magnificentiā aut intuitu cōtemplatiōis eleuank in altū vltra hominē: sed statim per humilitatē i intuitu suę fragilitat̄ decidunt in seipsos. Et ita faciendū est semp ne superbia cōtemplatiōi aut magnificētię latenk se ingerat. Propk qđ discipulis reuersis de p̄dicatione t dicētib⁹: Dn̄e/etiā dęmōia subi/ciunk nobis i nomie tuo: dixit dominus: Videbā sathanā sicut fulgur de cęlo cadentē. Luc.10.c. h Stellio manib⁹ nititur et mozak in ędib⁹ regis. Stellio alis caret: et ideo manibus. i. pedibus nitit/varijs ornatur colozibus/et in domib⁹ regū cōmozak: Et significat fideles simplices qui nō habent alas sciētię: sed laboze manuū t sudoze vultus sui vescunk pane suo/t varijs ornank virtutibus/ t in sublimitate cōuersationis sanctozū mozank: tandē cum eis in cęli palatio mozaturi. Glo. dicunt formicā populū eccl̃ię: lepusculū hęreticū: locustā populū gentilē: stelliōes tardiozes ingenio/ qui tamē industrię suę sollertia ad diuinarū noticiā scripturarū: vel ad gratiam virtutū quibus cęlum mereank attingunt: licz pennis diuitis ingenij non iuuenk. i Tria sunt quę bene graduntk: sed non fęliciter: k Et quartū quod incedit fęliciter: sed nō bene. Mystice loquitur hic Salomon: quattuoz ozdines eccl̃ię p̄ophetans. Ad litterā enim dicere leonem t gallum t arietem incedere bene t non fęliciter nihil est: sed mystice intelligitur vt dicit Gregozius super Job. xxxviij.d. Quis dedit gallo intelligentiā t̄c. Per leonem fortissimū bestiarum/intelligit christus: de quo Apoc̄. v.b. Vicit leo de tribu iuda radix dauid aperire librum t soluere septem signacula eius. Per gallum succinctū lumbos/ p̄dicatores eccl̃ię: qui inter tenebras huius ęculi verū mane venturū nūciant. Per arietem/cui nemo resistit/episcopi/archiepiscopi t cęteri rectozes eccl̃ię: qui gregem domini p̄cedere debēt quasi duces: de quib⁹ Esa.lx.b. Omne pecus cedar congregabik tibi/ arietes nabaioth ministrabūt tibi. Nabaioth filius fuit hismael: t intep̄retak p̄phetia. Unde ibi Glo. Arietes nabaioth sunt p̄dicatozes/gregis duces/filij p̄phetarum. Per quartum quod fęliciter incedit: sed postq̄ eleuatus fuerit in sublime stultus apparet: significatur antichristus/fastu superbię eleuatus super omne quod dicitur aut colitur deus: ita vt in templo dei sedeat/ostendens se tanq̄ ipse sit deus. ij. Thessal. ij.b. Sed postea destruet eum dominꝰ iesus illustratione aduentus sui/ et interficiet eum spiritu oris sui: Et tūc stulk⁹ apparebit. Dicit ergo: i Tria sunt quę bene graduntk: sed non fęliciter in p̄senti vita: quia persecutiones patiunk. Unde.ij. Timoth.iij.d. Omnes qui pie volunt viuere in christo iesu p̄secutionē patienk: mali autē et seductozes p̄ficient in peius. Et hoc est quod sequitur: k Et quartum quod incedit fęliciter: Im opinionem hominum: sed non vere: quia nihil infęlicius fęlicitate peccantium. Postea enumerat illa tria quę bene incedunt.

Ps.103.

a Leo fortissimus bestiarum.i.christus omnium psecutorum suorum fortissimus. Job.ix.c. Si fortitudo quęritur/ robustissimi est.j.Corinth.j.d. Qđ infirmū est dei/fortius est homib⁹. b Ad nullū pauebit occursum: qz nihil habuit qđ pauorē incuteret. Vñ Job.xliij.d. Venit em̄ p̄ceps mūdi hui⁹: z in me nō habet quicq̄. Contra. Marci.xiij.d. Cępit ihesus pauere z tędere. Solo. Duplex est pauor:naturalis z rationalis. Naturali timore timuit mortē dñs. Et de hoc loquit marc⁹. Rationali nō timuit. Vñ Esa.xlij.a. Non erit tristis neq̄ turbulent⁹. c Gallus:id est ordo prędicatorū.

a Leo fortissimus bestiarū: ad
b nullū pauebit occursū. Bal
c lus succinct⁹ lūbos: et aries/
f nec est rex qui resistat ei. Et
g q̄ stultus apparuerit postq̄
i eleuat⁹ est in sublime: si em̄
k intellexisset/ortui suo impositus
m set manū. Qui autē fortiter
n o p̄mit vbera ad eliciēdū lac:
p q r exp̄mit butyrū: et q̄ vehemē/
s t ter emūgit/elicit sanguinē: et
qui prouocat iras/ producit
discordias. Ca.XXXI.
v Verba lamuelis regis.
x y Visio quā eruditiuit eū
5 mat⁹ sua. Quid dile/
a cte mi: qđ dilecte vteri mei:
b quid dilecte votorū meorū:

Succinctus lūbos/ mētis z carnis. Luc.xij.c. Sint lūbi vri p̄cincti: z lucernę ardētes in manib⁹ vris. Eph.vj.c. State succincti lumbos vros i veritate. Et.j.Pet.j.c. Propter qđ succincti lūbos mentis vrę/sobrij z pfecti spate in eā q̄ vobis offert gratiā. e Et aries:id est ordo rector ecclesię: f Nec ē rex q̄ resistat ei:qz boni p̄lati rectā itētionē null⁹ plecutor ꝑpedire pōt. Sequit de quarto. g Et q̄ stultus apparuerit.i.aparebit: h Postq̄ eleuat⁹ est i sublime.i.antichrist⁹ q̄ post elatione deijcit:et sic stultus apparebit. Idē legit Daniel.viij.f. Roborabit fortitudo eius:sed nō in virib⁹ suis:z supra q̄s credi pōt vastabit vniuersa z psperabit z faciet z interficiet robustos. i Si em̄.i.si autē:intellexisset/suū suppliciū qđ elatiōe meruit: k Ortui suo/q̄ deū blasphemauit: l Imposuisset manū.i. a blasphemia dei cessasset: z in tanta superbiā non fuisset elatus. Mozaliter: Quilibet p̄latus debet esse illa tria:quę bene graduntur.i.leo fortissimus:gallus succinctus:aries cornutus. Leo ꝓpter cōfidentiā mētis.ē.xxviij.a. Justus q̄si leo cōfidens absq̄ terrore erit. Propter rugitū p̄dicatiōis:q̄ debet facere stare oēs mot⁹ aīales in se z in subditis. Osee.xj.d. Quasi leo rugiet: qz ipse rugiet z formidabūt filij maris.ē.xix.b. Sicut fremit⁹ leonis: ita z ira regis. Et.xx.a. Sicut rugit⁹ leonis:ita z terror regis. Debet etiā venator esse insidians venationi: id est peccatorib⁹ capiendis z salubriter deuorandis. Eccl.xiij.c. Venatio leonis onager in heremo. Debet etiam nobilis esse ad modum leonis: vt humilib⁹ parcat/z rebellib⁹ ac superbis fortiter resistat. Debet etiā se pcutere cauda/ quod est animare se cōsideratiōe mortis vel p̄mij ęterni ad oia sustinenda. Sed timeo ne multi sint leones p rapacitatē. Ezech.xix.a. Et tu fili hominis assume planctū sup̄ p̄ncipes isrl̄:z dices:Quare mat tua leena inter leones cubauit:i medio leunculorū enutriuit catulos suos:z eduxit vnū de leunculis suis:z leo factus est z didicit capere p̄dā hoiesq̄ comedere. Gall⁹ etiā dicit esse p̄lat⁹. Primo:qz sicut gallus noctis horas suo cantu determinat:ita p̄latus peccatorū differētias z merita tribulationū sua p̄dicatiōe demōstrat. j.Corinth.ij.d. Spūalis homo oia dijudicat. Secūdo/dormientes excitat. Unde Eph.v.d. Surge q̄ dormis: z exurge a mortuis:z illuminabit te christ⁹. Roma.xiij.d. Hora est iam nos de somno surgere. Tertio/nocte transisse z mane venturę p̄dicit. Ro.xiij.d. Nox p̄cessit dies autē appropinquauit ꝛc. Quarto/prius se alis pcutit/z postea cantū emittit.j.Corinth. ix.d. Castigo corpus meū ꝛc. Quinto/alios gallos expugnat: sic p̄latus hęreticos confutat. Act.ix.d. Saulus autē cōualescebat z cōfundebat iudęos. Sexto/gallo cātante i nocte/ifirmor⁹ morb⁹ incipit leuigari. Vñ Tob.viij.c. Cum raguel putaret tobiā mortuū/circa gallorū cantū inuenit eum sanū z incolumē cū sara dormientē. Septimo/oculos claudit ꝓra solē: sic p̄latus cōtra mūdi prosperitatē. Job.xxxj.c. Si vidi solem cum fulgeret. Ibi Glo. Soli iusti bona sua nō videt quę alijs videnda p̄bent. Ocauo/celat gallinas suas.ij.Corinth.xj.a. Emulor vos dei emulatiōe. Nono/inuento grano nō comedit illud:sed vocat gallinas suas.j. Pet.v.a. Pascite qui in vobis est gregē christi. Decimo/debet esse in fastigio ecclesię semper vento opponens facie. Job.x.a. Pastor cū ꝓpias oues emiserit/ante eas vadit. Aries etiā debet esse p̄latus/cornibus duorū testamentorū hostes ecclesię viriliter expugnans. Vel cornua p̄lati possunt intelligi patientia et sapientia:quę studendo in scriptura aut contemplando in oratione debet assumere. Unde Exo.xxviij.d. Cum descēderet moyses de monte sinai: tenebat duas tabulas lapideas testimonij: et ignorabat q̄ cornuta esset facies sua ex consortio sermonis dñi. m Qui autē fortiter p̄mit vbera ad eliciendū lac:exp̄mit butyrū.i.qui cōstāter z modeste exhortādo ad modicā pęnitentiā ꝓmū alloquit:extorquet ab eo deuotionis pinguedinē. Ideo dicit.ē.x.c. Qui moderat labia sua prudentissimus ē. q Et qui vehemēter emūgit/nimis importune instando: r Elicit sanguinē:peccati. Unde.ē.xv.a. Lingua īmoderata cōterit spiritū. s Et qui prouocat iras/verbo inepto z importuna exhortatiōe: t Producit discordias/inter se z illū quem exhortat. Mystice: m Qui aūt fortiter.i.studiose z cū modestia: n Premit vbera/sacri eloquij. o Ad eliciendū lac/simplicis doctrinę ad opus paruulorū: p Exprimit butyrū.i. pinguedinē deuotiōis subditorū:in quib⁹ facilis z simplex doctrina maiorē deuotionē excitat q̄s subtilis. q Et qui vehemēter emūgit.i. nimis curiose aut plus q̄s oporteat vel expediat secreta scripturę inquirit: r Elicit sāguinē:id est in carnalē intellectū cadit. Unde Beda. Sanguinē elicit qui vehemēter emūgit:qz carnale efficit hoc qđ nimia discussiōe sentit. Sacra em̄ scriptura est q̄si arbor habēs folia verborū/ z fructus sensuum. Et sicut in arbore nō sub quolibet folio est fructus: ita sub quolibet verbo non est requirendus sensus mysticus aut mozalis:sed q̄nq̄ sufficit solus sensus historicus q̄nq̄ solus mysticus/ q̄nq̄ solus mozalis/ q̄nq̄ omnes reperies. s Et qui prouocat iras/christi/nimiū inquirendo: t Producit discordias/inter se z deū: qui dicit Exod. xx.j.d. Si quis aperuerit cisternā z foderit/z nō operuerit eā/ ceciderit q̄ bos aut asinus i eā: domin⁹ cisterne reddet precium iumentor. Et.ē.xxv.d. Sicut qui mel comedit multū nō est ei bonū:sic qui scrutator est maiestatis oppr̄imet a gloria.

Verba lamuelis ꝛc. Huc/ Expo. Ca.XXXI. Quęq̄ fuerūt verba salomonis:hic autem ponit verba matris sue/quib⁹ eum docuit. Unctus em̄ salomon in regem/p spiritū quē accepit/ vidit q̄s prudēter mater sua eum eruditiuit: ꝓpter qđ opi parabolaꝝ suarū verba matris sue interseruit. Dicit ergo/nō salomon sed translator/ vel esdras biblię reparator: v Verba lamuelis regis: supple hęc sunt q̄ dicta sunt. Lamuel interpretat in quo est deus:Et est nomen applausorū salomōis/quo applaudebat ei mater sua. x Visio.i.mystica eruditio: y Quā/vel/qua eruditiuit eum mater sua/dicens ei: 5 Quid dilecte mi/ dicam tibi supple. a Quid dilecte vteri mei.i.de vtero meo nate fili quid dicā tibi. b Quid dilecte votorū meorū: id ē o dilecte fili q̄ electus⁹ es a deo i regnū: qđ voris oīb⁹ desiderabas: qđ patet.iij.Reg.j.b. vbi dicit ad dauid: Obsecro mi rex tu iurasti p dñm deū tuū ācillę tuę:salomon filius tu⁹ regnabit post me:z ipe sedebit i solio meo. Ut sic/ v Verba lamuelis regis.i. viri i q̄ deus ē:Sūt/ x Visio.i.mystica eruditio: y Quā/vel/qua eruditiuit eū mater sua.i. dei grā q̄ illā eruditiuit interius intellectu sapiētię/quā foris ipse oīb⁹ mōstrauit. Mater sua dico/dicēs: 5 Quid dilecte mi/tibi dicā. a Quid dilecte vteri mei/ tibi dicā. b Quid dilecte votorū meorū/tibi dicā. Triplicē ponit eandē q̄stionē mat⁹ salomonis.i.grā: qz sapiētiā triplicit babendā mōstrauit

Mozaliter

Prelat⁹ debet esse leo

Prelat⁹ debet esse gallus

Prelatos debet esse aries

dis.4.c.de reui.c.ꝓpter malitiam

Ut supra

Mystice

illi.ſ.corde/ore/ope. Uñ.ē.xxij.c. Deſcripſi tibi eā tripliciter. Pater etiā ſua in ꝓbis ſequētib⁹ tria horrak. Primo de luxuria fugienda. Secūdo de gula reprimenda. Tertio de iniuria primo nō facīēda. Dicit g̃ mak salomonis: a Ne dederis mulieribꝰ ſubſtantiā tuā/ſpūalē z tpalē. Mulieres em̃ nō ſolū opes:ſed et corpꝰ z animā:famā/ ꝓtutes auferūt. Uñ.ē.xxix.a. Qui nutrit ſcortum pdet ſubſtantiam. Et Tulliꝰ. Ne ego dicā liberū cui mlier imperat: leges ſcribit: vocat/ veniendū eſt: mi/ nak / extimeſcendū ē: poſcit/dandū ē: ejcit/ abeundū eſt: Huc ego nō liberū ſed nequiſſimū ſuū reputo. Hoc fuit ꝑmū z ꝑcipuū mādatū matrꝫ ſalomonis qō fecit ei: qō tñ ipſe trāſgreſſus eſt. Unde Ecci.xlvij.c. Inclinaſti femora tua mulieribꝰ:z poteſtatē habuiſti in corpe tuo:z dediſti ꝫmaculā in gloria tua.iij.Regꝫ xj.a. Auerterunt mulieres cor eiꝰ:cūqꝫ tā eſſet ſenex deprauatū ē cor eiꝰ p mulieres vt ſequeretur deos alienos Hyſtice: Mulieres/heretica doctrina/ſecularis ſcientia/carnalis cōcupiſcentia/dignitas hūana/adulatores qui vltra modū emolliūt et eneruāt potētes. His mulieribus maledictꝫ: a Ne dederis ſubſtantiā tuā/aurū.ſ.ſapiēţ tuę:argētū eloquētię z mūdicię tuę:gēmas ꝓtutū:balſamū famę tuę:oleū nitentis cōſcientię:vinū ſpūalis lęticię tuę: frumētū refectiōis ītimę. Uñ.ē.v.a. Ne itenderis fallacię mlieris: Fauus em̃ diſtillās labia meretricꝫ z nitidꝰ oleo gutt eiꝰ. Et eodē.j. Ne dederis alienis honorē tuū. Ecci.ix.a. Ne des mlieri poteſtatē aię tuę/ne igrediat ī virtute tua z cōfūdaris.

Hyſtice

Moraliter Moraliter: a Ne dederis/o tu ꝑlate: b Mulieribꝰ ſubſtantiā tuā.ī.pueris z effęmiatis reddit⁹ ecclię tuę. Hoc ꝑcipit mater ſalomonis.ī.gra:qō tñ a paucis ſeruat. Eſa.j.f. Quō facta ē meretrix ciuitas fidelis plena iudicij: Juſticia habitauit in ea:nūc aūt homicidę. Mich.iij.c. Audite hoc ꝓnci/pes iacob z iudices domus iſrł/q abominamī iudiciū:z oia recta puertitis:qui ędificatis ſion ī ſanguinibꝰ z hierl̃m ī iniqta/te. c Et diuitias tuas/ ne dederis: d Ad delendos reges.ī.ꝓpter delēdos reges:ſicut faciūt illi q̃ ꝓpter depoſitionē abbatū/vel alioꝝ ꝑlatoꝝ ſuoꝝ multas z magnas expenſas faciūt. Uł vox ē ad ꝑlatos eccleſiarū/vt nō dēt diuitias.ī. redditus eccłaſticos/Ad delēdos reges.ī.bonos rectores animarū:qō tñ faciūt qñ dāt eas pueris z effęmiatis z idiotis. Quot em̃ pueros inſtituit epūs in eccłia:tot bonos reges deMoraliter let. Glo. moraliter exponit: a Ne dederis diuitias tuas ad delendos reges.ī.noli terrenis diuitijs homies corrūpere/ne cęleſtia nō quęrāt/in quibꝰ ppetuo regnēt cū dño. Delent em̃ reges p diuitias:qñ ſūmi regis filij adunati p fidē/per illecebras merenţ eradicari de terra viuentiū. e Noli regibus o lamuel: noli regibꝰ dare vinū:nimiū/aut nimis forte: k Quia nullū ſecretū eſt vbi regnat ebrietas/ p conſuetudinē. Uñ.ē.xx.a. Luxurioſa res eſt vinū/z tumultuoſa ebrietas. Hiero⁹. Nihil adeo obruit intelligētiā: vt comeſatio z ebrietas. l Ne forte bibāt/ſupra modū. m Et obliuiſcantur iudiciorū:et mutēt cauſam filiorum pauperis.ī.pauperū:ad litterā. Ebrij em̃ nō poſſunt diſcernere q̃ iuſtā cauſā vł iuſtā habeāt. p Date ſicerā mrētibꝰ z vinū his q̃ amaro ſt animo/ad lętificādū: qz vinū lętificat cor homis. Ecci.xxxj.d. Uinū in iocūditate creatum ē/nō in ebrietate ab initio. s Bibant z obliuiſcant egeſtatis ſuę:qz tūc pauꝑ cognoſcit. v Et dolores non recordent amplius.ī. peccata vel debita: Uinū em̃ oia facit obliuiſci. x Aperi os tuū muto.ī.ꝓ cauſa pauperis q̃ ꝓ ſe in iudicio/vel neſcit/vel nō audet loqui/vel nō ꝓmittit ipſe loqui meměto. z Et cauſis oim filiorū qui ptrāſeunt.ī.cauſas peregrinorū foueto/iuſte tñ: Nam qui hic ꝑcipit cauſas pauperū z pegrinoꝝ fouere:ꝑcipit eiſdē nō misereri ī iudicio. Uñ

Ps.103.

Exo.xxiij.a. Pauperis nō miſereberis in iudicio. Leuitꝫ.xix.c. Nō ꝓſideres ꝑſonā pauperis/nec honorēs vultū potētis Eccli xxxv.c. Nō accipiet dñs ꝑſonā in pauperē. Sed qz poſſet aliquis cauſā pauperis gratis accipe/z tamē negligenţ agere:ideo ſubdit: a Aperi os tuū/allegādo ꝓ pauꝑe gratis. Tulliꝰ. Ea gratꝫ tenemur impendere: q̃ ſine detrimēto poſſumꝰ impendere. b Decerne qō iuſtū eſt.ī.iuſte z diſcrete age allegando vel iudicando. Deut. xvj.d. Juſte qō iuſtū ē exeqriſ. c Et vindica inopē z pauperē:oppreſſores eorum punitēdo z ab eis liberādo. Eſa.j.c. Quęrite iudicium/ ſubuenite oppreſſo/iudicate pupillo/defendite viduā. Moralit: f O lamuel.ī.o ꝑlate/in quo eſt deꝰ q̃ſi in vicario ſuo: g Noli regibꝰ.ī.fidelibꝰ q̃ ſūt eterni regis filij/z reges ſut. h Dare/ꝺbo z exēplo: i Uinū/carnalis voluptatis/vł mūdanę fęlicitatis:qō mētes hoīm inebriat et ſubuertit: De q̃ Eph. v.d. Nolite iebriari vino ī quo ē luxuria. Oſee.iiij.c. Uinū z ebrietaſ auferūt cor. Ideo dicit lex/Nūeri.vj.a. Vir ſiue mulier cū fecerit votū vt ſanctificet: z ſe voluerit dño conſecrare a vino z ab oi qđ inebriari pōt/abſtinebit. Hiere.lj.a. Calix aureꝰ babylonis in manu dñi inebriās omnē terram: de vino eius biberunt gentes:z inde cōmotę ſunt. k Quia nullū ſecretum /cęleſtis conſilij/eſt vbi regnat ebrietas. De vino/ Eſa.xxviij.b. Pręvino neſcierūt:z p ebrietate erraverūt. Noli inēs vinū dare regibꝰ: l Ne forte bibāt de carnali voluptate/vel mūdi fęlicitate: m Et obliuiſcantur iudiciorum. Eſa.v.c. Cithara z lyra z tympanū et tibia z vinū in cōuiuijs veſtris:z opꝰ dñi nō reſpicitis:nec opa manuū eiꝰ ꝓſideratꝫ. n Et mutēt.ī.ſbuertāt: o Cauſā filiorū pauperis.ī. chriſti q̃ ꝓ nobis factꝰ eſt pauper.ij. Corꝫ. viij.b. Scitꝫ em̃ gratiā dñi nr̄i ieſu chriſti: qm̃ ꝓpt̄ vos egenꝰ factꝰ ē cū eēt diues: vt illꝰ iopia vos diuites eētꝫ. p Date ſicerā mrētibꝰ.ī.ſanū potū ſacroꝝ eloquioꝝ ꝓponite pęnitētibꝰ ne deficiāt. q Et vinū/ſpūalis lętificatiōis: r His q̃ amaro ſunt aio: ꝓ peccatis ꝑteritis/ aut ꝓ afflictiōe ꝑſenti/aut ꝓ incolatu ꝑſentis miſerię/vel ꝓ dilatione patrię.ē. xiij.b. Cor qō nouit amaritudinē aię ſuę/ ī gaudio eiꝰ nō intrabit extraneꝰ. s Bibāt/reges/vł illi quibꝰ ipſi dabūt vinū z ſicerā.ī.diuinę doctrinę cōſolationē: t Et obliuiſcant egeſtatis ſuę.ī.ꝑſentis miſerię. v Et dolores/ꝑſentis tribulatiōis: x Nō recordent amplius. Eſa.liij.c. Nō cōfunderis neq erubeſces: non em̃ pudebit te/qz ꝓfuſiōis adoleſcētię tuę obliuiſceris:z opprobrij viduitatꝫ tuę nō recordaberis amplius. Itē eodē xxv.c. Auferet dñs deꝰ oēm lachrymam ab omni facie:z oprobrium populi ſui auferet de vniuerſa tra. Apocꝫ.xxj.a. Abſterget deꝰ omnē lachrymā ab oculis ſanctoꝝ:z mors vltra nō erit:neq luctꝰ neq clamor neq dolor erit vltra:q̃ ꝑma abierunt. Idē fere Eſa.lj. y Aperi os tuū muto.ī.illis q̃ diuina eloqa ꝓnare neſciūt: vel pctōribꝰ q̃ apud deū muti ſunt q̃dica verbū dei. z Et cauſis oim filiorū q̃ ptrāſeūt/velocit̃ viā butꝰ mūdi q̃ſi pegrini feſtinātes ad patriam. Heb.xiij.c. Nō habemꝰ h manentē ciuitatē:ſz futurā inqrim⁹. a Aperi os tuū/in oratione ꝓ pctōribꝰ mutis. b Decerne qō iuſtū eſt.ī. diſcretā facē pniaz z iniūge alijs. c Et vindica inopē z pauperē:qui dic: Paup z iops ego ſū: de teipſo iuſticiā faciēdo/q̃ ei ī multis īiurioſus extitiſti. d Aleph. Aleph interꝑtat mille/vł doctrina tēptationū:qō bñ cōperit mulierī forti.ī.ecclię:q̃ ꝓfecte tēptatiōibꝰ ē edocta. e Mulierē forte q̃s inueniet. Huc uſq̃ ſūt ꝓba mris ſalomonis ad lamuelē: hinc ſalomon paucꝫ verſibꝰ: ſz tñ veritate pleniſſima laudes ecclię vł vniuſcuiuſq̃ fidelis ipſe decantat: ponens tm̃ initia laudis:qō deſignat ꝑ lras/q̃ ſingulę ſinglis verſibꝰ ꝓponūt: In quo etiā inuit q̃ ſic

Ps.85.

elementa oīa hebrēi alphabeti a p̄mo vsq; ad vltimū/q ordinē ponunt: ita apud dei noticiā/oīm virtutes/oīa opera/oīa p̄mia cuiuslibet fidelis aīe: vel totius eccl̄ie/q̄ ex omnib⁹ electis p̄scīt vna sūt descripta. Vñ Matth.x.d. Capilli capitis vr̄i oīm numerati sunt. Cōtinet aūt b carmē ihesus viginti duos/fm ordinē litterar alphabeti hebraici. Videns q̄ salomon gen⁹ hūanū innumeris implicatū errorib⁹: et q ad eius saluationē nullus sufficeret nisi solus mediator dei t hoīm christ⁹ iesus/admirās et⁹ tantā grāz/ait: Mulierē fortē q̄s inueniet tc̄. Q̄ q̄uis ad litterā posset exponi q̄litercūq; iuxta illud Eccl̄s.vij.d. Virum de mille vnū reperi: mulierē ex oib⁹ nō inueni: Qz tñ Glo. nulla de hr̄ali expositiōe faciūt mentionē/nolentes hic vaticinari: Mystice mystica p̄sequmur expositionē. Mulierē vocat salomō ecclīā p̄pter fecūditatem spūalis sobolis: quā i aq̄ t spū deo gignit. Fortē dic̄: qz oīa tā p̄spera q̄ aduersa p spōsi amore p̄tenit. Hec soboles multis modis pierat. Nam alij sub aq̄s delitiar erāt submersi: alij spinis diuitiar suffocati: alij grādinib⁹ iracūdie obruti: alij igne ambitiōis inflāmati: alij vento supbie dispersi: alij velut errabundi/a bestijs ceteror vitiorū deuorati: Nec erat q̄ huic p̄iculo vellet vel posset occurrere: iuxta q̄d dr̄ Eccl̄h.xxxiij.a. Q̄d ifirmū fuit nō p̄solidastī: t q̄d egrotū fi sanastī: q̄d cōfractū nō alligastī: t q̄d abiectū nō reduxistis: t Luc̄.19.b. q̄d pierat nō q̄sistī: Ideo descēdit t venit dei fili⁹ q̄rere t salua re q̄d pierat. Vñ rediēs ad celos ait ad āgelos/Luc̄ xv.b. Cō gratulamī mihi: qz inueni drachmā quā p̄diderā. Et b est/mulierē.i. ecclesiā deo filios spūales ex aqua t spū generātē: vel quālibet aiaz fidelē bona opa facientē: Fortē/aduersa oia eq̄nimiter sustinētē: t p̄spera virilit̄ p̄tenentē: Quis.i. qualis et quāt⁹: inueniet/pditā t errabūdā: q.d. solus dei fili⁹ i carne mortali apparēs. Q̄d qz nō tpe salomonis/s magno interuallo tpis interiecto factū fuit/dicit: a Procul t de vltimis finib⁹ p̄ciū ei⁹.i. christ⁹: q̄ seipsū p ecclīa redimēda p̄ciū dedit. Vñ.j.Cor̄.vj.d. Empti est̄ p̄cio magno. Et Eph̄.v.a. Ambulate i dilectiōe sic t christ⁹ dilexit nos: t tradidit seipsū p nobis oblationē t hostiā deo. De vltimis finib⁹ dicit: qz a Ps.18. sūmo celo egressio ei⁹. Et Esa.xxx.f. Ecce nomē dñi de lōgiq̄ veniet. Vel p̄ciū q̄ redimit ecclīa/vel fidelis aīa: sunt virtutes t opa bona. Vñ.s.xiij.b. Redemptio aīe viri diuitie sue. Hoc p̄ciū p̄cul t de vltimis finib⁹ venit: qz oīne datū optimū t oīne donū p̄fectū desursū ē descēdēs a p̄re luminū Jaco.j.c. b Beth. Beth interp̄tat dom⁹ vl̄ hītaculū: q̄d bñ cōgruit ecclīe: Nā ecclīa fidelis dom⁹ t hītaculū christi ē. c Cōfidit i ea.i. ecclīa: d Cor viri sui.i. christi: q̄ cū ea matrimoniū p̄traxit: q̄d fuit i p̄dilo figuratū i adā t eua. Initiatū i patriarchar t p̄phar fide t p̄missiōe. Osee.ij.d. Sponsabo te mihi i fide. Cōsūmatū fuit i nature hūane assūptiōe/i thalamo virginalis. Cant̄.j.a. Osculet̄ me osculo oris sui. Ratū erit in generali resurrectiōe: qñ spōsa totalit̄ traducet̄ i domū spōsi eternalit̄ p̄mānsura. Vñ Cant̄.iij.b. Veni de libano spōsa mea veni de libano veni coronaberis. Sil'r q̄libet fidelis aīa spōsa est christi: cū q̄ p̄trahunt spōsalia i bono p̄posito. ij. Cor̄.xj.a. Despondi vos vni viro v̄ginē castam exhibere christo. Fiūt nuptie in p̄fessiōe: vbi cōsensus aior p v̄ba de p̄senti exp̄mit. Ro.x.b. Corde credit ad iusticiā: ore aūt p̄fessio fit ad salutē. Cōsūmant i satisfactiōe: Ratū erit i morte. Hest .ij.c. Ducta est hester ad cubiculū regis assueri mense decimo q̄ vocat thebeth: septio anno regni ei⁹: t adamauit eā rex plus q̄z oēs mulieres: habuitq; grāz t misc̄iā coram eo sup oēs mulieres: t posuit diadema regni i capite ei⁹: fecitq; eā regnare i loco vasthi. Recte aūt cor viri sui confidit in spōsa velut i matrona castissima: nulla p̄ssura tribulationū aut miseriar p̄sentiū ab āplexu sponsi recessura/nullis p̄cib⁹ vl̄ p̄missiōib⁹ adultero creditura. Vñ Ro.viij.g. Quis nos sepabit a charitate christi: tribulatio/an angustia/an fames/an nuditas tc̄. Ideo dr̄ Sap̄.iij.a. Q̄ pulchra ē casta generatio cū claritate. Sed qz ecclīa tota ē in p̄lio ꝺ diabolū: iux illud Job.vij.a. Militia est vita hois sup terā: et spolijs eis q̄tidie ditat: recte additur: e Et spolijs nō idigebit/vir vl̄ spōsa. Liptote ē. Immo abūdabit spolijs.i. a diab⁹ deceptis/q̄s q̄tidie ecclīa diabolo p p̄dicatores aufert. Esa.ix.a. Letabunt coram te sicut q̄ letant in messe: sicut exultāt victores capta p̄da q̄n diuidūt spolia. Propter b etiā ecclesia dr̄ leena. Job xxxviij.d. Nūquid capies leenā p̄dā: t animas catulor⁹ ei⁹ implebis: Vel/nō indigebit/spōsa.i. abūdabit: spolijs.i. intellīgētia sacror eloquior. Ps̄. Letabor ego sup eloquia tua: sic q̄ inuenit spolia multa. Cant̄. vij.a. Umbilic⁹ tu⁹ crater tornatilis: nunq; indigēs poculis. Sed qz q̄cq̄d boni facit eccl̄ia vel fidelis aīa: recognoscit se a deo hr̄e: recte subdit: f Simel. Simel interp̄tat retributio: q̄d ipsi sponse congruit. g Reddet/spōsa/ h Ei.i. christo: i Bonū/q̄drupler. De āplexu reddet spōso sobolē sanctor desideror. De agricolatiōe reddet agricole fructū bonor operū. De argēto sacri eloquij sibi tradito reddet lucrū p̄dicatiōis t doctrinę. De beneficijs vniuersis/reddet gratiarū actiōes. Et qz bñficia christi nō cessant: nec debet cessare ecclīa a grār actiōe. Vñ Ps̄. Bñdicā dñm i omi tpe: semp laus ei⁹ i ore meo. k Et nō malū: sicut iudei: qui acceptis bñficijs mala repēderūt. Vñ t cōquerit̄ i Ps̄. Retribuebār mihi mala p bonis: sterilitatē aīe mee. Esa.j.a. Filios enutriui t exaltaui: ipsi aūt sp̄euerūt me. Vel sicut hereticī: q̄ fidei mysteria in hresim vertūt. Vel sic mali p̄lati: q̄ malo exēplo bonos mores i alijs corrūpūt. Vel sic falsi christiani: q̄ fidē quā fatent verbis/negāt factis. Vel sic apostatę: qui in bono incepto nō p̄seuerāt. Vñ addit: l Omnib⁹ diebus vite sue: qz sola p̄seuerātia coronat. Matth.x.c.et.xxiij.b. Qui p̄seuerauerit vsq; i finē: hic salu⁹ erit.j. Cor̄.ix.d. Oēs q̄ in stadio currūt: oēs quidē currūt: sz vn⁹.i. p̄seuerās/accipit brauiū. De b.s.xvij.b. Qui reddit malū p bonis: nō recedet malū de domo ei⁹. m Peleth. Peleth interp̄tat tabule vl̄ rabulatū/siue paup aut ianua: q̄d bñ cōpetit ecclīe: qz ecclīa q̄si paup ad ianuā diuitis mēdicat panē. Matth.vj.b. Panē nr̄m quotidianū tc̄. Et dicit ei q nō habebit: nec etiā vestē nisi p̄ceps manib⁹ illā q̄sierit. Et ō: n Quesiuit/spōsa/lanā t linū t opata ē cōsilio manuū suar.i. cōsulte t discrete/ne q̄d nimis: ne q̄d parū: Jux illud Ro.xij.a. Rōnabile sit obsequiū vr̄m. Ad litterā b fac̄ sacra ecclīa ad vsus paupe: iuxta illud Esa.lviij.c. Cū videris nudū opi eū. Job.xxxj.b. Si nō bñdixerūt mihi latera pauperis: t de vellerib⁹ ouiū mear calefact⁹ ē. Et cōsulte facit b sponsa vt i futuro mereat audire a spōso suo: Mud⁹ fui et cooperuistis me. Cōsilio manuū suar/dic̄: nō alienar. Scriptū ē enī: In sudore vult⁹ tui vescer̄ pane tuo: Beū.iij.d. Et Ps̄. Labores manuū tuar qz māducabis: beat⁹ es t bñ tibi erit. Aliter enī nō hēbit spōsa victū vel vestitū/nisi p̄ceps manib⁹ neuerit illū sibi. Mystice. In lana ouiū itelligunt opa pietat̄ t simplicitat̄ q̄ p̄rimis impēdunt. In lino cādido de q̄ vest̄ subtilior efficit: itelligūt opa p̄tēplatiōis vl̄ mūdicia carnis: q linū virēs de ḥra oriē/s multo labore ad cādorē p̄ducit: ita caro p lōgā castigationē ad candorē mūdicie p̄ducit: Quā dū a sordib⁹ p p̄tinētia mūdam⁹/nob vestē nouā facim⁹ ꝺ turpitudinē nuditat̄. Vñ Apoc̄.xvj.c. Beat⁹ q̄ custodit vestimēta sua ne nud⁹ ambulet. Prudēt q̄ fort̄ mulier q̄rit lanā t linū t opat cōsilio manuū suar: qñ eccl̄ia sollicite p̄quirit q/bus se fructib⁹ pietatis exerceat: et quō a carnalib⁹ illecebris se emundet: et b p̄silio p̄rudētissimo.i. solo supne retributionis intuitu. De q̄ retributiōe apti⁹ subdit: o Me. Me interp̄tat eē vl̄ viuere/vl̄ suscipiēs aut susceptio: q̄d bñ cōpetit ecclīe: qz ecclīa p panē quē suscepit/eē verū t viuere sempiternū hēbit. p Facta ē q̄si nauis institoris tc̄. Institor dr̄ negotiator siue mercator: eo q̄ acq̄rendis mercib⁹ sedul⁹ istat: Iuxta illud: Impiger extremos currit mercator ad indos: Per mare pauperiem fugiēs/per saxa p ignes. Hic ē christ⁹ q̄ merces suas attulit de patria sua Horat⁹ li. 1.q Epa

attulit de patria sua in terrā nostrā/et alias retulit:deitatē de/dit/ꝛ hūanitatē accepit:diuitias summas attulit(Vñ.ē.vij.c. Non est vir in domo sua:abijt via longissima/sacculum pecu/nię secū tulit)ꝛ pauptatē nostrā assūpsit.ij.Cor.viij.b.Scitꝭ gratiam dñi nr̄i iesu christi:qm̄ ꝓpter vos egenus factus est cū esset diues:vt illi⁹ inopia vos diuites esse/tis. De h̄ dicit beat⁹ Bern̄. In cęlis oīm bonoꝝ affluētia supetebat: sꝫ pauptas nō inueniebatur:porro in terra abūdabat hęc spēs/ꝛ nesciebat homo p̄ciū ei⁹: Hāc quę/rere venit fili⁹ dei: vt eā nobis sua ꝑstima/tione faceret p̄ciosā. Sup h̄ admirat eccle/sia cantās: O admirabile cōmerciū ꝛc. In stitores fuerūt ap̄li/doctores/p̄dicatores/p̄lati:q̄ cōpandis bonis mercib⁹ debēt eē itēti: De qb⁹ Ecech. xxvij.c. Negociatores tui tyre/ a mltitudine cūctaꝝ diuitiaꝝ argento/stanno/ferro/ plūboq̄ repleuerūt nūdinas tuas:grę/cia ꝛ tubal ꝛ mosoch/ipsi istitores tui. Job.xxviij.a.Terra de q̄ oriebat panis igne subuersa ē:locus saphiri lapides ei⁹ꝛ gle bę illi⁹ aurū:semitā illi⁹ ignorauit auis:nec intuit⁹ ē eā oculus vulturis: nō calcauerunt eam filij institorum. Nauis est eccle/sia:q̄ clausa debet esse inferius ad aquas diuitiarum ꝛ delitia/rū tpalium/q̄ vt aqua fluūt:supius debet esse apta/libere reci/piens de cęlo pluuiā gr̄aꝝ. Itē sicut nauis arta fuit in p̄ncipio tpe martyrū:ita arta erit i fine tpe antich̄risti:lata in medio tpe cōfessoꝝ: Sed iā nimis īcipit artari: vnde patet q̄ finis instat. Item nauis inundatiōe fluctuū exaltat versus cęlū:sic eccl̄ia inundatiōe pſecutionū ꝛ tribulationum sublimat ad cęlū. Vñ Ben̄. vij.c. Factū est diluuiū q̄draginta diebus: ꝛ q̄draginta noctib⁹ sup terrā:ꝛ multiplicatę sunt aquę:ꝛ eleuauerūt arcā i sublime a terra. Arca hic idē ē qđ nauis. Et de hac dr̄ Matth̄ xiij.c. Vespe aūt facto/sol⁹ iesus erat ibi.s.i mōte:nauicula aūt i medio mari iactabat fluctib⁹. Sic ḡ nauis institoris onerata mercimoniis q̄ in patria ei⁹ abundant/portat ea p mare/vt eis venditis q̄ attulerat carioza domi reporter:sic ecclesia diuitijs bonoꝝ opeꝝ/tribulationū/tēptationum/pſecutionū/miseriaꝝ gaudet onustari:quib⁹ maioza bona gr̄aꝝ mercet. Dicit ergo: Facta est/mulier fortis.i.eccl̄ia:q̄si nauis institoris/one/rata multis mercib⁹ p̄ciosis:desiderio trāsiēs fluct⁹ hui⁹ sęcu/li/ꝓperans ad patriā. a De longe.i. de exilio huius mūdi. b Portās panē suū.i. panē pēnitētię siue laboris ꝛ dolo/ris/quo vescit dum est in via. Ben̄.iij.d. In sudore vult⁹ tui vesceris pane tuo. Ps̄.Surgite postq̄ sederitis qui māduca/tis panem doloris. Vel panem doctrinę ꝛ virtutis quo reficit i itinere peregrinatiōis suę: De quo Ecci.xxxj.c.Splendidū in panibus benedicēt labia multoꝝ.Eccs.xj.a.Mitte panem tuū sup transeuntes aquas:quia post multa tempora inuenies illū. Vel sic construe:Portans panē suū delonge.i.qui est delonge.i.de cęlo:christū.s. qui est panis angeloꝝ:q̄ datus est homib⁹ vt fiāt angeli. Ps̄. Panē angeloꝝ māducauit hō. Job.vj.e. Ego sū panis viu⁹ q̄ de cęlo descēdi. Itē eccl̄ia di/cit delonge portare panē suū q̄si viaticū:qr̄ i omib⁹ q̄ agit solā ęternā retributionē expectat:ꝛ solā veri panis refectionē ꝛ satu ritatem desiderat: qui dicit Matth̄. xj.d. Venite ad me oēs qui laboratis ꝛ onerati estis:ꝛ ego reficiam vos. c Clau. Clau interpretat hęc vel ipsa/siue ipse aut ille:qr̄ eccl̄ia media nocte q̄ ipse.s.sponsus venit ad laborandū et vigilandū/ei ob/uiā assurgit. Et h̄ē qđ sequit: d De nocte surrexit/eccl̄ia ꝓtemplationi/meditatiōi/oroni/lectioni laudatiōi/lachrymaꝝ effusiōi liberius insistēs. De die ꝓ quę aptior est ad opandū opib⁹ pietatis iſistēs. Ps̄. Meditat⁹ sū nocte cū corde meo: Et i meditatiōe mea exardescet ignis. Et alibi: In die māda/uit dñs miscōiā suā:ꝛ nocte cāticū ei⁹. Cantc.iij.a. In lectulo meo q̄siui p noctes quē dilexit aīa mea. Vl̄ d De nocte.i.i nocte tribulatiōis: e Surrexit/eccl̄ia:qr̄ tribulatio q̄ malos ꝓsternit:eccl̄iā erigit ad maioza:vt dictū ē/gr̄iaꝝ dona. Surrexit/inq̄ ad vigilādum/Ro.xiij.c. Hora ē iā nos de somno surgere. Ad laborādū. Ps̄.Surgite postq̄ sederitꝭ ꝛc. Ad ora/dū. Ps̄. Media nocte surgebā ad cōfitēdū nomi tuo. Ad eun/dū obuiā christo: Jux illō Matth̄.xxv.a. Media nocte clāor facta ē:ecce sp̄o⁹ venit exite obuiā ei. Itē i h̄ q̄ dr̄/de nocte sur/gere eccl̄ia/notat sollicitudo eccl̄ię circa curā ꝓximoꝝ agendā: eos q̄ foris sunt/intꝰ ad fidē vocādo: vel fideles vt ampli⁹ bo/nis operibus insistant excitando. Vel/surrexit de nocte/ hui⁹ temporis ad p̄dicandū. f Deditq̄ p̄dam domesti cis suis.i. deprędatos a diabolo eripuit:ꝛ eis qui intus sunt fide sociauit. Vel/dedit/ecclesia/ prędā domestici suis.i. p̄dicatoribus qui sunt de domo ꝛ familia domini speciales /expo suit totum corpus diaboli ad p̄dandum et deuorandum: sicut cadauera exponuntur canibus ꝛ auibus ad deuorandū. Vñ Job xl.d. Cōcident illū amici:diuident illū ne/gociatores. Ps̄. Dedisti eum escam ꝓlis ethiopū. g Et cibaria ancillis suis dedit supple.i.minoribus et infirmioribꝰ scripturā faciliter. scōm capacitatem eorum exposuit. Heb.v.d. Omnis qui la/ctis particeps est/expers est sermonum iusticię:paruulus em̄ est: Perfectoꝝ aūt est solidus cib⁹:eoꝝ qui ꝓ ipsa cōsuetu/dine exercitatos habent sensus ad discretionem boni ꝛ mali. h Saen. Saen interpretat duc te vl̄ huc:siue oliua/aut for/nicatio:qr̄ i agro eccl̄ię/ꝛ vinea sacrę scripturę: de quib⁹ hic agitur/crescit oliua misericordię:per quā huc adducti fornica tionē dimittimus vitioꝝ. i Considerauit agrum et emit eum ꝛc. Ager iste christus est:qui etiā hortus siue pa/radisus voluptatis dicit :Ben̄. j.b. Et de hoc agro dicitur Ben̄.xxvij.d. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni:rosis charitatis: violis humilitatis:lilijs castitatis. Hunc agrum considerauit eccl̄esia oculo cognitiōis/ꝛ oculo amoris:quo ꝛ vulnerauit ipsum vsq̄ ad mortē. Cantc.iij.c. Vulnerasti cor meū sor̄or mea sponsa:vulnerasti cor meū in vno oculorū tu/orum:et in vno crine colli tui. Et statim placuit ei ager: vnde emit eum obsequio laudabili vel sanguine propio. Unde dic/tus est ager ille acheldemach.i. ager sanguinis vsq̄ ad ho/diernū diem: Matth̄.xxvij.a. Et hoc iustū est: quia etiā ipse domin⁹ agrum eccl̄ię sanguine suo prius emit/imo redemit. j.Pet.j.a. Non corruptibilib⁹ auro ꝛ argento redempti estis de vana vestra cōuersatione paternę traditionis:sed pręcioso sanguie quasi agni imaculati christi ꝛ incōtaminati. Vel ager iste regnū cęlorum est: Matth̄.xiij.f.Simile est regnū cęlor̄ thesauro abscōdito i agro. Hūc cōsiderauit eccl̄esia oculo cō templatiōis plenū rosis martyrū:lilijs virginum:ꝛ violis cō fessorum:ꝛ emit eum nūmo pēnitentię. De qua emptione dic/tū est.ē.xx.c. Malū est:malū ē/dicit omnis emptor:ꝛ cum recesserit gloriabit. In h̄ autē q̄ primo dicit: Cōsiderauit: et postea/emit:notat prudentia eccl̄esię/quę prius rem con/siderat q̄s emat. Ecōuerso faciunt mercatores huius mundi: prius emunt honores ꝛ delitias et diuitias ꝛ merces.s.terre/as:et postea considerant quid emerint. Unde Luc. xiij.d. dixit vnus de inuitatis volens se excusare: Villam emi et ne/cesse habeo exire et videre illā:rogo te habe me excusatū. Et alius dixit: Juga boum emi quinq̄:et eo ꝓbare illa:rogo te habe me excusatū. Et ali⁹ dixit: Uxorē duxi:et ideo nō pos/sum venire. Iste se non excusat:in quo notatur q̄ carnalis vo luptas maxie absorbet rationē. Itē ager mūd⁹ est: Matth̄. xiij.e. Ager mūdus est plen⁹ spinis ꝛ tribulis vitioꝝ. Vñ.ē xxiiij.d. Per agrū hominis pigri trāsiui:ꝛ p vineā viri stulti:et ecce totū repleuerāt vrticę luxurię :operuerāt supficiē ei⁹ spi/nę auaricię. Unde recte dicit acheldemach.i. ager sanguis.i. peccati. Osee.iij.a. Maledictū ꝛ mēdaciū ꝛ homicidiū ꝛ fur/tū ꝛ adulteriū inundauerūt:ꝛ sanguis sanguinē tetigit. Hūc agrū cōsiderauit eccl̄esia oculo cōpassiōis: et misericordiā emit eū nūmo p̄dicatiōis suę. Vñ Ben̄.xlvij.e. Emit ioseph vniuer/sam terrā egypti vendēnt⁹ singulis possessiones suas p̄ ma/gnitudine famis: Mō panis vel aquę/sed audiēdi verbū dei: Amos.viij.d. Itē ager est parochia vel dignitas siue pręla/tio quelis. Cantc.vij.d. Veni dilecte mi egrediamur i agrū/ cōmoremur in villis. Hunc agrū antecq̄ excolendū accipiat quisq̄:debet diligēter cōsiderare quāte virtutis sit:et quātus labor sit ad bñ excolēdū. Eccl.viij.c. Mō spōdeas supra vir/tutē tuam: q̄ si spoponderis/quasi restituens cogita. Hō nō faciūt multi:sed quasi lucro vt̄ burſa inuēta/plaudūt manib⁹/

Pſ.126. Pſ.76. Pſ.38. Pſ.41. Pſ.126. Pſ.118. Pſ.77. Pſ.75. ar.ꝓ cogitatiōis

ś.xvij.c. Homo stultus plaudet manib⁹ suis/cum spondebit p amico suo. Item ager est sacra scriptura/plenus floribus odoriferarum sententiarum/ et fructibus exemplorum sanctorū patrū: De q̄ dicit dñs p Ps. Et pulchritudo agri mecū ē. Hic ager emitur nummo orationis mundę cōscientię: quia in maliuolā animā nō introibit sapiētia: Sap. j.a. Jaco.j.a. Si qs vestrum indiget sapientia / postulet a deo /qui dat omnibus affluenter: et non improperat: ꝛ dabitur ei. Vl̄ nummo studij. Sap. vj.c. Qui de luce vigilauerit ad illam nō laborabit: assidentem enim illā foribus suis inueniet. Item nūmo boni opis. Unde

Ps.49.

C

a dē fructu manuum suarum
b plāntauit vineam. Heth.
d Accinxit fortitudine lumbos suos: et roborauit brachiū suum. Teth. Bustauit
b k l m n o p
ētvidit q̄ bona ē negociatio ei⁹: nō extinguet i nocte lucerna eius. Joth. Manum suam misit ad fortia ꝫ digiti eius apprehenderūt fusum.

Ps.110. Ps. Intellect⁹ bonus omnib⁹ faciētib⁹ eū. Et hoc ē q̄d sequit: a De fructu manuū suarū/nō alior.i.operib⁹ sanctorū patrū/qui sūt manus ecclesię: b plantauit vineā.i.ecclesiā: de qua Esa.v.b. Vinea domini sabaoth dom⁹ israel est: q̄ magis exemplis ꝛ factis sanctor plantata est q̄ dictis. Esaię xlix.f. Ecce leuabo ad gentes manū meā: et ad populos exaltabo signū meum: et afferent filios suos in vinis: ꝛ filias suas sup hūeros portabūt. Vl̄ vinea ē sacra scriptura: quę pl⁹ factis q̄ dictis excolit: q̄ cultores suos iebriat. Vñ Gen.ix.c. Noe plantauit vineam/bibensq̄ vinum inebriatus est: ꝛ nudatus in tabernaculo suo. Hiere.xxij.b. Fact⁹ sū quasi vir ebri⁹/ꝛ q̄si homo madid⁹ a vino/a facie dñi/ꝛ a facie verbor sctōr eius. c Heth. Heth interpretat vita vel pauor: q̄ maxīe a parte lumbor quos fortiter accinxit fortis mulier/timendū est quasi a pte debilissima castri. Vita ꝙ pauori iungit: quia timor domini fons vitę: vt dicit.ś.xiij.d. d Accinxit fortitudine lumbos suos.i.fortiter in se restrinxit fluxū carnaliū voluptatū. e Et roborauit brachiū suū .i.fortit opata ē: Nō em̄ sufficit cōtinētia nisi assit fortitudo operę: nec op⁹ valet nisi cōtinētia comitet. Vñ Luc.xij.e. Sint lūbi vestri p̄cincti ꝛc. Mystice: Mystice Lūbi ecclesię sūt doctores ꝛ p̄dicatores: q̄ i eis ē vis generatiua spūalis: ꝛ ab eis fluit semē verbi dei: de quo generant deo filij spūales. j. Corinth.iij.d. In christo iesu p euāgeliū ego vos genui. Et ideo verbū semen dicit: Luc.viij.b. Semē est verbum dei. Lumbos autem accingit ecclesia potissime: q̄ a parte lumbor maior debilitas ē: ꝛ maⁱ periculum. Unde Job.xl.a. Accinge quasi vir lumbos tuos: interrogabo te/ꝛ indica mihi. Naum.ij.a. Cōtemplare viam/cōfortа lūbos/robora virtutē valde. f Teth. Teth interpꝛtat subter vel infra/seu bonū aut exclusio: q̄d bñ cōgruit ecclię: q̄ ecclia gustata dulcedine cęlesti/quicq̄d infra ē excludit a se: vt liberi⁹ possit sursum vacare. g Bustauit/mulier fortis.i. ecclesia vel q̄libet fidelis aīa de vino vineę quā plātauit: ꝛ de fructib⁹ agri quē emit. h Et vidit.i.experientia gust⁹ cognouit: i Quia bona ē negociatio ei⁹: q̄ nūmo pęnitentię emit agrū vitę ęternę: De qua negociatione dixit beat⁹ Laurenti⁹ tyranno: Ego fęlici cōmercio terrena p cęlestib⁹/transitoria p eternis cōmuto. ij. Cor.iij.d. Id q̄d est in p̄senti momēraneū ꝛ leue tribulatiōis nostrę/supra modū in sublimitate ęternę glorię pōd⁹ opat i nobis / nō p̄templantib⁹ nob q̄ vident sed q̄ nō vident. k Nō extinguet in nocte/aduersitat̄: l Lucerna ei⁹.i. p̄dicatiōis: de q̄ Matth.v.b. Meq accēdunt lucernā ꝛ ponūt eā sub modio: sed sup candelabrū: vt luceat oib⁹ q̄ in domo sūt. Vel lucerna gr̄ę: quā de⁹ accēdit sicut ignem flaru tribulatiōis vel tēptatiōis. Vñ Job.xlj.b. Halit⁹ ei⁹ p̄unas ardere facit: ꝛ flāma de ore ei⁹ egredit. De hoc.ś. xx.d. Lucerna dñi spiraculū hominis. Vel/lucerna/deuotionis: nō extinguet i nocte: Ad litterā dū vacat p̄templationi orōni/ lectiōi: imo crescit ꝛ auget tūc deuotio. Lucerna illor i nocte aduersitatis extinguit: qui ad tempus credunt: et in tpe temptationis recedunt: Hoc est in ꝓsperitate sunt deuoti: ꝫ in temptatiōe vel tribulatiōe statim sunt victi. Et de his dicit Job.xxj.b. Quotiēs lucerna impior extinguet: supueniet inundatio ꝛ dolores diuidet furor⁹ sui. Itē lucerna illor i nocte extinguet: qui veniente iudice media nocte/oleum pietatis et ignē charitatis nō habebūt i vasis suis. Unde Matth.xxv. a. dicunt fatuę virgines: quar lucernę vident hic ardere: Date nobis de oleo vestro: quia lampades nostrę extinguuntur: Quia tunc primo apparebunt extinctę: quę modo vident accensę. De hoc.ś.xiij.b. Lux iustorum lętificat: lucerna aūt impiorum extinguet. Notādus est autē ordo verbor. Primo dicit/gustauit: deinde/vidit: tertio sequitur/ negociatio: et tunc demum ꝓmittit q̄ lucerna gratię nō extinguet: Nam gust⁹ suauitatis diuinę oculos mētis illumīat. Unde. j. Regl. xiij.d. Uidistis ipsi quia illuminati sunt oculi mei/eo q̄ gustauerim paululū de melle isto: quāto magis si comedisset populus de pręda inimicor suor quā reperit: Hanc modicā gustationē putauit petrus satietatē: qñ visa dñi claritate/dixit: Domine bonum est nos hic esse: si vis faciamus hic tria tabernacula. Matth.xvij.a. Et dicit Marc⁹. ix.a. Nō em̄ sciebat quid diceret: q̄ gustationē modicā putauit saturitatē: ꝛ de vna gutta vini volebat facere tres tabernas. Post gustū ꝛ visum sequit negociatio: ꝛ deinde lux ęterna. Unde Ps. Gustate ꝛ videte quoniā suauis est dominus: beatus vir qui sperat in eo: Quę spes ꝓuenit ex gratia ꝛ meritis. m Joth. Joth interpretat sciētia vel dominatio: quia manus ecclesię.i. christus/vel p̄latus p scientiā vl̄ dominationē debellat aereas potestates: ꝛ omnia fortia strenue agit. n Manū suā misit/ ecclesia vel q̄libet fidelis anima: o Ad fortia.i.ad implenda cōsilia p ęterna retributiōe: Synagoga ꝙ ad debilia misit manū.i.ad facienda mādata exter⁹ p temporali mercede. Unde filijs ecclesię dicit: Si vis pfectus esse vade ꝛ vende oia quę habes: ꝛ da pauperibus: ꝛ veni ꝛ sequere me: Matth.xix.c. Filijs synagogę dicit: Si volueritis ꝛ audieritis me/bona trę comedetis: Esa.j.e. Itē Matth.v.c. Audistis q̄ dictū ē antiqs: Nō occides: q̄ aūt occiderit/reus erit iudicio: Ego aūt dico vobis: q̄ oīs qui irascit fratri suo/reus erit iudicio: qui autem dixerit fratri suo racha/reus erit concilio: qui autē dixerit fatue reus erit gehēnę ignis. Perfectiores ergo tenent esse patres iā noui q̄ veteris testamēti. Uñ Matth.v.c. Nisi abūdauerit iustitia vīa plus q̄ scribar ꝛ pharisęor: nō intrabitis i regnū cęlor. Sed quare hoc: cū dñs illis visibiliter appareret: ꝛ loqueret familiarit/sicut amic⁹ loquit ad amicū: Rndeo ꝓpt abundantē gratiā: Ipsi em̄ māducauerūt manna figuratiuū/ Joh.vj.c. Patres vri māducauerūt māna in deserto: ꝛ mortui sūt: Nos aūt ver māna.i.panē angelor māducamus ꝛ nō morimur. Joh.vj.f. Qui māducat carnem meā ꝛ bibit sanguinē meū viuet in ęternū. Illis apparuit ꝛ locut⁹ ē deus in creatura q̄ non erat ipse: nobis aūt apparuit ꝛ locut⁹ est in creatura q̄ ipse est. Illis locutus est in moyse: nobis in iosue. Deut.xviij.c. Prophetā suscitabit vobis de⁹ ꝛc. p Et digiti ei⁹ apprehēderūt fusū/ad faciendā vestē paupi. Vñ .ś.eodē.b. Quę fiuit lanā ꝛ linū ꝛ opata ē consilio manuū suarū.i. discrete: q̄d significat hic p digitos. Mystice: Mystice Dan⁹ ecclesię christ⁹ est: q̄ oīa eius opa facit: vt dī Esa.xxvj.c. Hāc manū misit/ecclesia/ad fortia.i.ad debellādas aereas potestates: ꝛ eripiendā p̄dā de manu diaboli. Digiti hui⁹ manus sūt oēs electi: qui apprehenderūt fusum.i. rectitudinē intentiōis: p quā oīa opa q̄si fila i orbē ęternitatis retorquēt. Hic notari dz q̄ p sinistra tpalia: p dexterā ętna significant. Vñ Cant.j.viij.a. Lęua eius sub capite meo: et dextera illius amplexabit me. Per colū significat vita tpalis: p fusū intētio opis. Col⁹ i sinistra ponit/ et fuso lana vel linū in dexterā retorquet: q̄d ē recte nere: q̄d fit q̄n tpalia p ęternis opant. Sic docet nere dñs/ Matth.vj.a. Te faciēte elemosynā: nesciat sinistra tua q̄d faciat dextera tua. q.d. nō debes nere a dexta i sinistrā: ꝫ a sinistra i dexterā: q̄d faciūt q̄ spūalia p frenis exercēt: sic hypocritę ꝛ simoniaci. Uñ Matth.vj.a. Cū facis elemosynā noli añ te tuba canere/sic faciūt hypocritę: Amē dico vob receperūt mercedē suā: ꝫ mercedē dñi recipiēt i inferno.

Caph. Caph interpꝛtat

a Caph. Caph interpꝛtaꝫ inclinatio: qꝛ hic agiꝫ de incarnatione chriſti: q̃ eiꝰ inclinatio fuit: Juxta illud Pſ. Inclinauit cęlos ⁊ deſcẽdit. Moraliter/agiꝫ etiã hic de inclinatiõe miſericordię/q̃ eccl̃ia vel fidelis aĩa: c Inopi/ elemoſynã largiendo/non diuiti. Eſa. lviij.c. Frãge eſurienti panẽ tuũ. Et nota q̃ ꝓmo cõmendaꝫ eccl̃ia de laboꝛe manuũ: et poſtea de elemoſyna: Mã elemoſyna q̃ laboꝛe ꝓpꝛię manꝰ acq̃rit/ accepta eſt coꝛã deo. Ecc̃i. vij. d. Datũ bꝛa chiozũ tuoꝛ ⁊ ſacrificiũ ſãctificatiõis offeres dño ⁊ ĩitia ſanctozũ: ⁊ paupi poꝛrige manũ tuã vt pficiaꝫ ꝓpitiatio. De hoc ẽ. iij. b. Honoꝛa dñm de tua ſubſtãtia. d Et palmas suas extẽdit ad pauperẽ/iuuãdo/ab oꝑꝛeſſoꝛibꝰ liberãdo/ neceſſaria miſtrando. Ecc̃i. iij. d. Mõ ſit poꝛecta manꝰ tua ad accipiẽdũ: ⁊ ad dãdũ collecta. Ob hoc em̃ chriſtꝰ manꝰ apertas habuit in cruce: vt ſint nobis in exemplũ. Uñ Eſa. xlix. d. Ecce in manibꝰ meis deſcripſi te. Uñ/homi habẽti manũ aridam dixit dñs/ Matth. xij. b. Extẽde manũ tuã: ⁊ extendit: ⁊ reſtituta eſt ſanitati ſic altera. Ob hoc etiã manꝰ ſacerdotũ inungunt in ordinatiõe eoꝝ. Myſtice: Eccleſia/ b manum ſuã aperuit inopi: ⁊ palmas ſuas extẽdit ad pauperem/mittendo p̃dicatoꝛes operios: qui non ſolum verbi elemoſynã: ſ̃ etiã exẽpli paruulis panẽ petẽtibꝰ tribuerũt. Luc̃. x. a. Meſſis q̃dẽ multa: operiꝫ ꝙo pauci: Rogate g̃ dñm meſſis vt mittat operios in meſſem ſuã. Jte/ecce ego mitto vos.

a Caph. Mánum ſuam aperuit inópi: et pálmas ſuas extendit ad pauperem. Lá-
mech. Non timébit dómui ſuę a frigóre niuis: omnés enim domeſtici eius veſti-
ti ſunt duplicibus. Mém. Strágulatã veſtẽ fécit ſibi: byſſus ⁊ purpura indumentum eius. Nún. Nóbilis in pórtis vir eius: quãdo ſedérit cúm ſenatoribus terrę.

e Lamech. Lamech interpꝛetaꝫ doctrina diſciplinę: qꝺ ſignãter cõgruit: Mã doctrina veſtis ẽ intellectꝰ: diſciplina ꝙo affectus: q̃ veſte duplici veſtiꝫ aĩa cõtra frigus infidelitatis et puerſitatis. f Mõ timebit/mulier foꝛtis cũ p̃dicta fecerit: g Domui ſuę. i. familię ſuę: b A frigoꝛe niuis. i. toꝛmẽtis inferni/vbi frigus ⁊ caloꝛ mixta ſũt in cõdẽnatiõnẽ maloꝝ: q̃ hic frigoꝛa et calozes ꝓ dño ſuſtinere noluerũt. Job. xxiij. c. Ad nimiũ caloꝛẽ trãſeat ab aq̃s niuiũ. Vl̃/ f Mõ timebit domui ſuę. i. familię ſuę: b A frigoꝛe niuis. i. a pſecutiõe maloꝝ/q̃ ꝓ niuẽ ſignificant. Job. xxxvij. c. Mũquid ingreſſus es theſauros niuis. i. frigidos pctozes/futuros p̃dicatoꝛes: vt paul⁹. i Oẽs em̃ domeſtici eiꝰ veſtiti ſũt duplicibꝰ: ſapiẽtia. ſ. ꝓtra hereſes expellẽdas: ⁊ patiẽtia ꝓtra tribulatiões ſuſtinẽdas. Hę ſunt duę alę mlieris/quibꝰ fugiẽs volauit ĩ deſertũ: Apoc̃. xij. d. Vel/duplex veſtis ẽ pietas/ ꝓmiſſionẽ habens vitę/q̃ nũc eſt ⁊ futuręꝝ. j. Timoth. iij. c. Jtẽ duplex veſtis eſt g̃libet virꝰ interiꝰ muniẽs volũtatẽ: ⁊ exteriꝰ veſtiens opationẽ. Jtẽ duplex veſtiꝫ ẽ: hyemalis ⁊ eſtiualis. Veſtẽ hyemalẽ dico ꝝtutes quibꝰ ꝓtegimur ꝟ pluuiã ⁊ grãdinẽ tẽptatiõnũ ⁊ pſecutionũ: vt ẽ patientia/mãſuetudo/hũilitas: ⁊ hmõi. Eſtiualẽ dico virtutes q̃bꝰ rpe pacis ⁊ trãquillitatis vacaꝫ bonis opibꝰ vel ꝓtẽplationi: vt eſt pietas/charitas/ſapiẽtia. Jtẽ duplex veſtis eſt opus bonũ cũ recta intentiõe: qua veſtiti ſũt viri eccl̃iaſtici: Hypocritę ꝙo pennulas habẽt. i. veſtes ſingulares ſine furratura: qꝛ bona faciũt/ſed nõ bona intẽtiõe. Vel domeſtici eccleſię dicunt veſtiti duplicibꝰ. i. mutatoꝛijs: ſicut mulieres nobiles in pꝛofeſtis diebus induuntur communibus veſtimenꝫ: in feſtis induuntur p̃cioſis: Et in magnis eccleſijs pꝛo cõgruentia ſolẽnitatis vtunt varijs indumentis: In feſto martyꝛum/rubea habent indumenta: In feſto virginũ/candida: In feſto cõfeſſoꝛ/liuida: Sic ⁊ nos ꝓ varietate ſolẽnitatũ debemꝰ aſſumere cõgrua veſtimẽta: Verbi gr̃a: In natiuitate dñi ꝓ cõgruentia ſolẽnitatis debemus indui veſte hũilitatis: Paruulꝰ em̃ natꝰ eſt nobis tũc: et filꝰ datꝰ ẽ nobis: Eſa. ix. b. In paſſiõe eiuſdẽ debemꝰ indui veſte lucꝰ ⁊ diſciplinę: qꝛ tũc diſciplina pacis nr̃ę fuit ſup humerũ eiꝰ: Eſa. liij. b. In reſurrectiõe debemꝰ indui veſte gaudij ⁊ exultatiõis. In aſcenſiõe veſte ſpei ⁊ amoꝛis: Juxta illud Joh. xiij. d. Si diligeretis me gauderetis vtiq̃: qꝛ vado ad patrẽ. In feſto martyꝝ debemus indui veſte patiẽtię. In feſto virginũ debemꝰ indui veſte ſanctimonię. Et ita ꝓ varietate ſolẽnitatũ/varietatẽ veſtium debemus induere. Et hoc ẽ qꝺ dicit in Pſ. de eccleſia: Aſtitit regina a dextris tuis ⁊c. Et ad eandẽ dic̃ dñs/ Eccl̃. xvj. b. Veſtiui te diſcoloꝛibꝰ/ calciaui te hyacintho/ q̃ ad cõfeſſores: Cinxi te byſſo/quo ad virgines: Et indui te ſubtilibꝰ/quo ad martyꝛes. Jtẽ duplex veſtis qua ciues ⁊ domeſtici dei induũtur ẽ duplex ſtola beatitudinis: de qua Eſa. Omnes vestimentũ lxj. c. In terra ſua duplicia poſſidebunt.

Pſ. 17. Pſ. 44.

igoribus

Dyſtice

e duplici veſte

k Eadem. Dem interpꝛatur viſcera: qꝛ in hoc ꝓ chriſtꝰ eccleſiã velut veſtẽ ſibi aptauit: maxime viſcera miſericoꝛdię oſtẽdit. Jtẽ interpꝛtaꝫ ex ipſis: ex quibꝰ. ſ. veſtis iſta cõtexit. l Stragulatã veſtẽ. i. talarẽ/vel picturatã/vel varietate texturę ſiriter textã: m Fecit ſibi/eccleſia ex varijs ordinibꝰ ꝓfeſſionũ cõtextã. Quot em̃ ꝓfeſſiões habet eccleſia: tot colozes habet in veſte ſua. Et ideo dicitur circũamicta varietatibus. Stragos/talꝰ vel varijs interpꝛtaꝫ. n Byſſus ⁊ purpura indumentũ eius. Byſſus eſt candoꝛ cõſcięntię ⁊ innocẽtia vitę: purpura paſſiõnis ⁊ pœnitẽtię: ſũt indumentũ eccl̃ię: quia ⁊ hęc eadẽ fuerũt indumẽta ſpõſi ſui. Cant̃. v. c. Dilectꝰ meꝰ candidꝰ ⁊ rubicũdus. Vel byſſus caſtitatis: ⁊ purpura charitatis ſunt indumentũ eccleſię. Vel byſſus referꝫ ad virgines/ ſicut liliũ: purpura ad martyꝛes/ſic roſa. Uñ eccl̃ia in pace dicit habere lilia: in bello roſas. Unde cantaꝫ de eccl̃ia: Circũdabãt eã flozes roſaꝝ ⁊ lilia cõualliũ. Scõm Glo. per byſſuꝫ accipiꝫ carnis moꝛtificatio: qꝛ byſſꝰ multi tunſiõibꝰ puenit ad cãdoꝛẽ: Per purpurã itelligiꝫ martio cęleſtis: qꝛ purpura tñ regũ ẽ. Ziliq̃ libri habẽt: Stragulã veſtẽ fecit ſibi: Et ẽ idẽ qꝺ veſti polymita ſiue examita. i. plurib⁹ filis texta. De veſte ſtragula legiꝫ. iij. Regl̃. viij. d. Tulit aq̃el ſtragulũ vel ſtragulã ⁊ infudit aquã/ ⁊ expãdit ſup faciẽ eiꝰ. o Nun. Nun interpꝛtaꝫ piſcis vniꝰ aut ſempiternꝰ: qꝺ bñ cõgruit materię: qꝛ nobilis vir eccleſię. i. chriſtꝰ: de q̃ h agiꝫ/q̃ſi piſcis vnicus in aquis hũani generis captꝰ laqueo moꝛtalitatis/vitã nobis cõtulit ſempiternã: in cuiꝰ oze inuẽtꝰ fuit ſtather noſtrę redẽptionis: vt legiꝫ/ Matth. xvij. d. p Nobilis in pꝛtis vir eiꝰ ⁊c. Vir eccl̃ię/chriſtꝰ dñs. Eſa. liij. a. In die illa appẽhendẽt ſeptẽ mulieres virũ vnũ. Hiere. xxxj. d. Nouũ faciet dñs ſup terrã: fœmina circũdabit virũ. ij. Corl̃. xj. a. Deſpõdi em̃ vos vni viro virginẽ caſtã exhibere chriſto. Per pꝛtas accipiꝫ iudiciũ: qꝛ in lege fiebãt iudicia in pꝛtis ciuitatũ: vt veniẽtes deſoꝛis ⁊ deintꝰ paratũ iudiciũ ſp inueniꝛẽt: ⁊ vt iudiciũ eoꝝ tam extraneis q̃ ciuibus mõſtrareꝫ: ⁊ ne ruſticos ⁊ villanos magna ędificia ciuitatl̃ obſtupefacerẽt: ⁊ ne frequẽs litigantiũ turba pacẽ ⁊ quietẽ ciuitatl̃ turbaret. Deut̃. xvj. d. Judices et magiſtros cõſtitues in omnibꝰ pꝛtis tuis: quas dominꝰ deus tuus dederit tibi p ſingulas tribus tuas: vt iudicent populũ iuſto iudicio. Dicit etiã iudiciũ pꝛta: qꝛ ſicut p pꝛtã exitur et intraꝫ in ciuitatem: ita per iudiciũ hi exibũt ad pœnam ęternam: illi intrabunt in vitam ęternam. Senatoꝛes dicunt angeli vel apoſtoli/ cum quibus dominus ad iudicandum veniet: et qui pꝛius ſtetit ignobilis ⁊ deſpectus ante tribunal p̃ſidis iudicandus: ſedebit vt iudex/ vt rex/vt magiſter nobilis in iudicio futuro. Eſaię. liij. a. Quaſi abſconditus vultus eius ⁊ deſpectus: vnde nec reputauimus eum ⁊c. Dicit ergo: p Nobilis. i. glorioſus. Vel/nobilis. i. notabilis. i. oĩbus notus apparebit: q In pꝛtis. i. in futuro iudicio. Et dicit pluraliꝫ/in pꝛtis/ꝓpter diuerſa genera ſententiarũ q̃ dabunt ibi/a quibꝰ nullꝰ apellare poterit. r Cũ ſederit/vt iudex: qui p̃us ſtetit iudicatus. Matth. xxvij. b. Jeſus aũt ſtetit ante p̃ſidẽ: q̃ quęrẽte: q̃d facã de ieſu q̃ dicit chriſtus: dicũt oẽs/crucifigat. s Cũ ſenatoꝛibꝰ terrę. i. cũ angelis cõſultoꝛibꝰ ⁊ rectoꝛibus eccl̃ię/ vel cũ apoſtolis et apoſtolicis viris: qui adimplentes conſilia/omnia ꝓpter dominũ reliq̃rũt: de quibꝰ Matth. xix. d. Amẽ dico vob/q̃ vos q̃ ſecuti eſtis me ĩ regeneratiõe cũ ſederit filꝰ hois in ſede ⁊c.

Sindonẽ fecit ⁊c

b Sindonē fecit ꝛc. Sindonis tela subtilis ꝛ mollis ꝛ candida est ex byſſo candidiſſima facta: Et ſignificat fidē ſincerę ꝛ catholicę ꝓdicatiōis quā eccleſia ſubtili intelligētia cōmina/tionib⁹ pęnę ꝛ ſuppliciorū/ꝛ promiſſiōibus glorię et gaudior/ꝛ correctiōibus ꝛ exhortatiōib⁹ ſubtiliter intexuit: in qua quaſi i lintheo auditores cō/quieſcūt. Vñ et petro aialia in lintheo mon/ſtrata ſunt: Actꝫ.x.b. Hac ſindone munda totū corp⁹ dñi myſti/cū.i. eccleſia debet in/uolui/ꝛ aromatib⁹ cō/diri: vt ibi q̄eſcat vſq; in diem reſurrectiōis.

B

abcdefghiklmn Sāmech. Sindōnē fecit et vēndidit: ꝛ cingulū trādidit chānanęo. Eyn: Fortitudo ꝛ decor indumētum ei⁹: ꝛ ridebit i die nouiſſimo. Pe. Os ſuū aperuit ſapientię: et

nopqrſtvxyza lex clemētię in lingua eius. Zadik. Cōſiderauit ſemitas dom⁹ ſuę: ꝛ pānē ociōſa non comedit. Kuph. Surrexerūt filij ei⁹: ꝛ beatiſſimā ꝓdicauerūt eā: vir eius ꝛ laudauit eam.

Q̄ figuratū ē/ Joh.xix.g. vbi legit q̄ ioſeph ꝛ nicodem⁹ acceperūt corp⁹ ieſu ꝛ ligauerūt lintheis cū aromatib⁹/ ſic mos eſt iudeis ſepelire. Hanc ſindonē fecit eccleſia.i. ex factis ꝛ dictis ſanctor ꝛ chriſti intexuit: q̄ non ſolū ore ſed ꝛ manu locuti ſunt. Unde Aggei .j.a. dicitur: Factū eſt verbū dñi in manu aggei. Sindonē factā vendidit eccleſia: ꝛ vendit quotidie ꝓdicādo ꝓ pecunia verbi accipiēs fidem ꝛ opa auditor: De qua venditiōe dictū eſt. ſ. xj.d. Qui abſcōdit frumēta in tempore maledicet ī populis: bñdictio autē ſup caput vendentiū. Nomine cinguli etiā diſciplina iuſticię intelligit: Juxta illud Eſa. xj.a. Et erit iuſticia cingulū lumbor eius: ꝛ fides cinctoriū renū ei⁹. Dicit g̃: a Samech. Samech interptat erectio: q̄ p gratiā ꝓdicatiōis itellectus human⁹ ad fidē paſſiōis ꝛ reſurrectiōis/quaſi ſupra rationē erigit. Vñ ſubdit: b Sindonē. i. fidei ꝓdicationē: c Fecit/eccleſia.i. ex verbis ꝛ factis chriſti ꝛ ſanctorū eius intexuit. d Et vendidit/ꝓdicādo verbū fidei/ꝛ accipiēdo ab auditorib⁹ vitā rectę cōuerſationis. e Et cingulū/iuſticię vel pœnitētię/quo fluxus mentis ꝛ corporis reſtringit: f Tradidit/docendo ꝛ ꝓdicādo: g Chananęo. i. ꝓ lo gentili q̄ a chanaā filio noe originē duxit. Uel/chananęo. i. ꝓ lo cōmutato a vitijs ad frutes. Vñ in laudē ei⁹: Pſ. xliij. ſcribit. ſ. Eructauit cor meū ꝟbū bonū: Cui⁹ titul⁹ ē: In finē ꝓ his q̄ cōmutabunt filijs chore ad itellectū canticū ꝓ dilecto. h Eyn. Eyn interptat fons vl' oculus: qō bñ cōgruit viro eccleſię. i. chriſto. Vñ Pſ. Apud te ē fons vitę: ꝛ in lumīe tuo videbim⁹ lumē. i Fortitudo ꝛ decor idumentū ei⁹. i. eccleſię. Fortitudo/q̄ pſecutionē patit ꝓ iuſticiam: decor/quo operat ipſam iuſticiā. Fortitudine robo/ratur īfirmitas minor: decore decorat deformitas peccator. Fortitudo eccleſię in martyrib⁹ maxīe apparuit: decor in virginibus. Uel fortitudo eccleſię cōſiſtit in patiētia: decor in doctrina. Vñ. ſ. xix.b. Doctrina viri p patientiā noſcit. k Et ridebit in die nouiſſimo: id eſt gaudebit ad plenū in retributiōe regni cęleſtis/q̄ voluit in certamine vitę p̄ſentis. Unde Matth.v.a. et Luc. vj.d. Beati qui nūc fletis: q̄ ridebitis.

Al'tauctoritatibus

Pſ.44.

Pſ.35.

Pſ.92. Sile dicit ꝓpha de dño ieſu: Dñs inq̄t regnauit decorē idut⁹ ē: idut⁹ ē dñs fortitudinē ꝛ p̄cinxit ſe: Mā cū euāgelū ipe ꝓdicaret/alijs placebat/alijs diſplicebat. Vñ Job. vij.b. Murmur multū de illo erat ī turba: alij dicebāt q̄ bonus ē: alij aūt dicebāt nō: ſ ſeducit turbas. Ad illos q̄b⁹ placebat/decorē idu/it: ad illos q̄b⁹ diſplicebat/fortitudinē iduit: Sic quilibet ꝓdicator debet iduī fortitudine ꝫ detractores ꝛ pſecutores/q̄bus diſplicet fidei ꝓdicatio: ꝛ decore ad illos q̄b⁹ placet ꝓdicatio. Vñ. ij. Corinth. ij.d. Alijs ſum⁹ odor mortī ī mortē: alijs autē odor vitę ī vitā. l Pe. Pe interptat ab ore vl' eructuatio: q̄ bñ cōgruit ori ecclię. i. doctoribꝫ ꝛ ꝓdicatoribꝫ: de quib⁹ Pſ.

Pſ.144 Memoriā abūdātię ſuauitatis tuę eructabūt: ꝛ iuſticia tua exultabūt. Vñ ſubdit: m Os ſuū aperuit ſapiētię/cęleſti docendę ꝛ ꝓdicādę: nō ſecūdū ſtultitię vel vanitati vl' ſcurrilitati. Ad hoc em̄ ſolū aperit eccl'ia os ſuū vt ſapias verā doceat ad honorē dei ꝛ ędificationē ꝓximi: Juxta illud Eph. iiij.g. Omis ſermo malus ex ore vro nō ꝓcedat: ſ ſi q̄s bonus ē ad ędificationē fidei vt det gratiā audiētibus. Itē eccleſia os cordis aperit ſapiētię recipiędę: ſicut arida terra recipit imbrē fęcūditatis. Unde Job xxix.d. Expectabāt me ſicut pluuiā: ꝛ os ſuū apiebant ſicut ad imbrē ſerotinū. n Et lex clemētię in lingua ei⁹. ſ. ecclesię: vt nō ſtatim puniat ſine vlla miſeratiōe: ſicut lex moyſi: ſz miſericorditer parcat: ſicut domin⁹ mulieri peccatrici. Joh. viij.a. Si q̄s ſine peccato eſt veſtrū p̄im⁹ in illā lapidē mittat. Lex ſeueritatis fuit i lege: lex clemētię eſt ī euāgelio. Illa dicit: Oculū ꝓ oculo: dentem ꝓ dente: anim̄ ꝓ anima: Deut. xix.d. Iſta dic̄: Si q̄s percuſſerit te in vnam maxillā p̄be ei et alterā. Et de b dictū ē. ſ. xv.a. Reſpōſio molliſ frangit irā: ſermo dur⁹ ſuſcitat furorē. Ecc. vj.a. Verbum dulce multiplicat amicos ꝛ mitigat inimicos. o Zadik. Zadik interptat venatio: q̄d bñ cōpetit eccl'ię q̄ venatrix eſt q̄ſi legna/ q̄ ſemitas ſuas alijs aīalib⁹ inſidiando cuſtodit. p Cōſiderauit/eccl'ia: q Semitas dom⁹ ſuę. i. cęleſtis patrię: ad quā ſemitis cōſiliorꝫ ꝛ operꝫ pfectionis directius puenit. De quib⁹ dictū eſt. ſ. iij.d. Dirige ſemitas pedib⁹ tuis: et oīes vię tuę ſtabilient. Has ſemitas cōſiderauit eccl'ia vt i eis ābularet/declinās picula ꝛ ipedimēta ꝛ inſidias q̄ ſunt ī via publica. Vñ Hiere. vj.d. State ſup vias ꝛ audite ꝛ interrogate de ſemitis antiquis quę ſit via bona: ꝛ ambulate i ea/ ꝛ inuenietis refrigeriū animab⁹ veſtris. Uel Cōſiderauit ſemitas dom⁹ ſuę. i. oīes cogitatiōes cōſcientię ſuę ſubtiliter inueſtigauit. r Et panē/doctrinę ſuę: s Ociosa nō comedit: quia q̄d ore docuit ꝛ aure audiuit/opere impleuit. Actꝫ. j.a. Cępit ieſus facere et docere. ij. Theſſal. iij.c. Qui nō opat nō mādūcet. Uel/panē/eucharistię: ociosa nō comedit: q̄ q̄d myſterio celebrat/opibus imitat: ne indigne panē dñi comedēdo ꝛ calicē bibendo iudiciū cōdemnatiōis ſibi mādūcet ꝛ bibat: vt dicit. j. Cor. xj.f. t Kuph. Kuph interptat cōcluſio vel excluſio: ꝛ bñ cōpetit materię: q̄ in vltima reſurrectiōe cōcludet morti/quę totalit abſorbebit a vita: ꝛ diabol⁹ cū toto corpe ſuo excludet a ſocietate bonorꝫ q̄ laude perpetua laudabūt dominū. v Surrexerūt ꝛc. Prophetice loquit hic ſalomō: Q̄d em̄ futurū vidit in ſpū: q̄ſi iā factū refert ꝓphetica certitudine: Mam filij eccleſię. i. quicq̄ electi qui mō abiecti ꝛ humiles ſedent/i futuro ſurgēt imortales ꝛ glorioſi: ꝛ matrē ſuā. ſ. eccleſiā quę eos aqua ꝛ ſpiritu generauit deo: beatiſſimā ꝓdicabūt/quę nunc q̄ſi miſera deſpicit: ſm q̄d dicit ap'lus. j. Corinth. xv.c. Si ī hac vita tm̄ in chriſto ſum⁹ ſperantes miſerabiliores ſumus oīb⁹ hoīb⁹. Et Threñ. j.a. Quō ſedet ſola ciuitas plena ꝓpl⁹: facta ē q̄ſi vidua dña gentiū. Dicit g̃: v Surrexerūt. i. ſurgent in futura. ſ. reſurrectione: x Filij ei⁹. i. oēs electi. Eſa. lx.a. Filij tui delōge venient: ꝛ filię tuę de latere ſurgēt. y Et beatiſſimā ꝓdicauerūt/eā: nō ſono vocis trāſitorię: ſz rei manifeſta oſtēſiōe: q̄z nōdū apparuit q̄d erim⁹: ſed ſcim⁹ q̄m cū apuerit ſi'es ei erimus: q̄m videbim⁹ eū ſicuti ē. Beatiſſimā inq̄t ꝓdicabūt eā. Beatā quidē ꝓpter miſeriaꝫ ꝛ corruptiōis p̄ſentis oīmodā abſolutionē. Beatiorē ꝓpt imortalitat⁹ ꝛ impaſſibilitatis gl'ioſę induitionē: de q̄ dr. ij. Cor. v.a. Mā ꝛ q̄ ſum⁹ ī h tabnaculo ingemiſcim⁹ guati: eo q̄ nolum⁹ expoliari ſz ſupueſtiri vt abſorbeat q̄d mortale eſt a vita. Beatiſſimā/ꝓpt pacificā ꝛ ſecurā ꝛ quietā ꝛ opulentā dei fruitionē: de q̄ Eſa. xxxij.d. Sedebit ꝓpl⁹ me⁹ ī pulchritudine pacis: ꝛ ī tabnaculis fiducię ꝛ i requie opulēta. 5 Uir ei⁹. i. chriſt⁹ q̄ eā ſibi iuſticia ꝛ miſcōia ꝛ fide deſpōſauit. Oſee. ij.d. Spōſabo te mi ī ſēpiternū: ꝛ ſpōſabo te m̄ in iuſticia ꝛ iudicio: ꝛ i miſcōia ꝛ in miſeratiōib⁹/ꝛ ſpōſabo te m̄ i fide. a Et laudauit eā. i. laudabit ī iudicio/dicēs: Uenite bñdicti patris mei poſſidete patrū vob regnū a ꝓſtitutiōe mūdi: Eſuriui em̄ ꝛ dediſtis m̄ mādūcare. Et q̄ laus maior iſta: q̄. ſ. filij⁹ dei gr̄as refert vnicuiq̄ de bñficijs ſibi impēſis: Et h̄ eſt q̄d dr. j. Cor. iij.a. Uenient dñs q̄ illumiabit abſcōdita tenebraꝫ: ꝛ mānifeſtabit ꝓſilia cordiū: ꝛ tūc laus erit vnicuiq̄ a deo. De p̄ſcti etiam verū ē: Mā q̄tidie filij eccl'ię ſedentes cū maria ad pedes dñi i ſordib⁹ pęnitentię in corde

Matth.25.c.

1. Joh.3.a.

Matth.5.c.

nitẽtię/in corde cõtrito ⁊ hũiliato/ qđ est oſculũ ad pedes:ſur/
gũt pacta pnĩa oculos deſideriox ſuox attollẽtes ĩ cęlũ/qđ est
ꝑ.126. oſculũ ad manꝰ:de q̃ Ps. Surgite poſtq̃ ſederitꝭ q̃ mãducatꝭ
panẽ doloꝛis. Et tũc demũ btiſſimã ꝓdicãt matrẽ ſuã.i.eccliã
ꝑbo ⁊ exẽplo alios adducẽdo/ qđ est oſculũ ad os. Vñ Hiere.
xv.d. Si ſepauerſ ꝑci/
oſũ a vili.ſ. ꝑdicatiõe
tua:q̃ſi os meũ eris.
a Res. Res inter/
pretat ſapiẽtia: q̃ quã
ſolã ſpirituales diuitię
cõgregãt. b Mul/
tę filię.i. hęreticoꝝ
eccleſię:quę multę di/
cunt ꝙt diuerſitates
errozũ. Et filię: qz in eccleſia ſacramentoꝝ ꝓceptione renatę:
ſed poſtea deceptę retroceſſerũt. Unde.j. Joh.ij.c. De nobis
exierunt:ſed ex nobis non erant. Et hę ſunt ſeminę q̃s ꝑcepit
pharao.i. diabolꝰ/reſeruari ſbmerſis maſculis: Exo.j.d. Hę
filię/ c Congregauerũt diuitias/ ieiunioꝝ/vigiliarũ/
elemoſynarũ/afflictionũ:⁊ hmõi operum exterioꝝ: quę re/
uera ſunt diuitię/vbi recta fide ⁊ pura intentiõe fiũt: Sed ſine
fide nihil ꝓſunt: iuxta illud Heb.xj.b. Sine fide impoſſibile
est placere deo. Et ideo fruſtra cõgregant: Unde in die iudicij
ipſis dicet: Diſcedite a me oẽs q̃ opamini iniquitatẽ:qz nũq̃
noui vos: Matth.vij.d. d Tu ſo/ ſuperſſa es vni/
uerſas/O eccleſia:qz fide caſta et ope ꝓfecto ſponſi veſtigia
ſecuta es vſq̃ in cęlũ. Et hoc est qđ dicit.ſ.c. Oẽs dome/
clericis ſtici eiꝰ veſtiti ſunt duplicib'.i. fide ⁊ ope. Vel ſic: b Multę
filię.i. multi clerici/etiã magiſtri ⁊ ꝓlati:qui nomĩeteꝰ ſũt h/
lij:ſed re ⁊ vita filię.i. molles ⁊ effęminati: c Cõgregaue/
rũt diuitias/ſcripturarũ/ꝓbendaꝝ/dignitatũ. d Tu ſup
greſſa es vniuerſas/o eccleſia:qz ipſis in terra quã dilexe
rũt remanẽtibꝰ cũ damnatis/gradieris ſupius cũ ſponſo ĩ cę/
lum. Unde Job.xlj.d. Sub ipſo erũt radij ſolis ⁊ ſternet ſibi
aurũ q̃ſi lutũ. Luc.xij.e. Cũ intrauerit paterfamilias ⁊ clau/
ſerit oſtiũ:incipietis foꝛis ſtare ⁊ pulſare oſtiũ/dicentes: Dñe
aperi nobis. Et reſpõdẽs dicet vobis: Neſcio vos/vnde ſitis:
Tũc icipietis dicere: Mãducauimꝰ coꝛã te et bibimꝰ et ĩ pla/
teis noſtris docuiſti: Et dicet vobis: Neſcio vos vnde ſitis:
Diſcedite a me omnes oparij iniquitatis:ibi erit fletus et ſtri/
doꝛ dentium. Ideo iſtis dicit Abacuk.ij.c. Ue qui cõgregat
auariciã malã domui ſuę: vt ſit in excelſo nidus eius. Tertio
mõ exponit de beata virgine ⁊ alijs virginibꝰ ſic: b Mul/
a virgi/ tę filię.i. virgines ſanctę: c Cõgregauerũt diuitias/
s virgi/ variarũ virtutũ ⁊ operũ bonoꝝ: d Tu ſo o beata virgo/
ſupgreſſa es vniuerſas/excellentia hũilitatis/ fecũditate
ꝑginitatis/⁊ ꝑginitate fecũditatis. Virginitas em̃ eiꝰ fecũdita
tem nõ excluſit:nec fecũditas virginitatẽ violauit:quę ẽ bea/
tę virginis gl̃ia ſingularis. e Schin. Schin interꝑtat ſup
vulnꝰ:qz pulchꝛitudo exterioꝛ opit vniuera pctoꝝ/nõ apit ad
confidendũ. f Fallax imago/est gloꝛia laudis humanę:
qz nullus cõſequet qđ illa pꝛomittit. g Et vana est pul/
chꝛitudo/caſtitatis ſine hũilitate/vel opis exterioꝛis ſine re/
cta intentiõe ⁊ dei timoꝛe:qui est initiũ ſapiẽtię ⁊ cuſtos virtu
tũ. Unde Eccl.xxvij.a. Si nõ in timoꝛe dñi iugiť te tenueris/
cito ſubuertet̃ domus tua. h Mulier timẽs dominũ/
timoꝛe amicabi.i ſiue filiali. i Ipſa/⁊ nõ alia: k Lauda
bit/a deo. Vñ.ſ. Uir eiꝰ laudauit eã. Itẽ a ꝓpꝛia cõſcientia.
ij.Corꝛ.j.c. Gloꝛia nr̃a hęc est teſtimoniũ cõſcientię nr̃ę. Itẽ
a ſuis opibꝰ. Vñ.j. Laudent eã in poꝛtis opa ſua. Aliqui libꝛi
habẽt ſic: f Fallax/est/gratia/qua mũdo gratioſi ſumus:
Nõ em̃ ẽ niſi ꝑditio quędã:ſic̃ oſculũ iudę:de q̃ Luc.xxij.e.
Juda oſculo filiũ hois tradis:Sic ⁊ mũdus quẽcũq̃ oſculat̃
oſculo collatę dignitatis/vel cuiuſcũq̃ ꝓfitaris:tradit ĩ moꝛ/
tẽ. Qđ figuratũ ẽ.ij. Regꝭ.xx.c. vbi ſic legit: Dixit itaq̃ Ioab
ad amaſam: Salue mi frater:et tenuit manu dextera mentum
amaſę quaſi deoſculans eũ: Patro amaſa non obſeruabat gla
dium quem habebat Ioab:qui percuſſit eum ĩ latere:et effudit
inteſtina eius in terrã ⁊ moꝛtuus est. g Et vana est pul/
chꝛitudo/corꝑis vel veſtis:ſicut vmbꝛa vana est. Pulchꝛi/
do quidẽ coꝛporis vmbꝛa est et figura pulchꝛitudinis mẽtis:
et pulchꝛitudo veſtis vmbꝛa est pulchꝛitudinis operis. Ubi
pulchꝛitudo iſta duplex cõiuncta est illi duplici ĩteꝛioꝛi:nõ est
vana pulchꝛitudo:ſed ſolida et virtuoſa. Unde Judith. x.a.
Omnauit ſe iudith om
nibus oꝛnamẽtis ſuis:
cui etiã dominus con/
tulit ſplẽdoꝛẽ: quoniã
oĩs iſta cõpoſitio non Ut.teius
ex libidine ſed ex vir/
tute pendebat:et ideo
dominꝰ hãc in illa pul
chꝛitudinẽ augmenta
uit vel ampliauit: vt
incõꝑabili decoꝛe omniũ oculis appareret. Sed multi de hc c
dono pulchꝛitudinis vnde deberẽt deo ſeruire ⁊ ipſum gloꝛi/
ficare/impugnãt ipſum:⁊ faciunt de dono domini gladiũ con
tra ipſum. Unde Ezech.xvj.b. Propter ſpeciem tuam quia
ꝑfecta eras in decoꝛe meo quem poſuerã ſup te dicit dominꝰ
deus: et habens fiduciam in pulchꝛitudine tua/ foꝛnicata es
in noĩe tuo. h Mulier timens dominũ: quaſi ſpon/
ſum: i Ipſa laudabitur/ quaſi ſponſa fidelis et pul/
chꝛa. Unde Cantꝭ.j.d. Ecce tu pulchꝛa es amica mea:ecce
tu pulchꝛa. Unde Job qui dixit.xxxj.c. Semper quaſi tu/
mentes ſuper me fluctus timui deũ: laudari meruit a deo:
vt patet Job.j. et vltimo. l Tau. Tau interꝑtatur ſi/
gnum: Opera em̃ cuiuſlibet ſigna erunt bonitatis aut mali/
cię:et ideo tunc credeť operibus. m Date ei de fructu
manuũ ſuarum: id est ꝓ operibus pęnitentię ⁊ patientię:
date ei fruitionez viſionis diuinę. Et est vox ſponſi ad ange/
los.q.d. recipite eam in veſtra ſocietate ꝓpter opera manuũ
ſuarum. Unde Ps. Labozes manuũ tuarum quia mãduca/ Ps.127.
bis:beatus es ⁊ bene tibi erit. Simile/Luc.xv.e. Dixit autẽ
pater ad ſeruos ſuos: Cito pꝛoferte ſtolam pꝛimã/ et induite
illũ/et date anulũ in manũ eius/⁊ calciamenta in pedes eius.
n Et laudent eam in poꝛtis:id est ĩ extremo iudicio/ in
ingreſſu celeſtis patrię/in exitu omnis imperfectionis et mi/
ſerię: o Opera ſua/nõ aliena. Opera ſua/nõ ſolũ ver/
ba. Opera ſua/nõ hominũ fauoꝛ ſupuacuꝰ/ſꝫ ꝓpꝛia opa:
quę nobiſcum in iudicio quaſi teſtes venient. Apoc. xiij.c.
Opera illoꝝ ſequunť illos. Gal.vj.b. Quę aũt ſeminauerit
homo:hęc ⁊ metet/ſiue bona/ſiue mala. Omnes enim ſtabi/
mus ante tribunal chꝛiſti: et omnis lingua confitebiť domi/
no:⁊ vnuſquiſq̃ noſtrũ ꝑ ſe reddet rationẽ deo: Roma.xiij.
b. Ipſe enim perſcrutabiť et cogitationes et opera omniũ.
Unde Sap.vj.a. Audite reges et intelligite/diſcite iudices
finiũ terrę:pꝛębete aures vos qui continetis multitudines/et
placetis vobis in turbis nationũ:quoniã data est poteſtas a
dño vobis/⁊ virtus ab altiſſimo:qui interrogabit opa veſtra
⁊ cogitationes ſcrutabiť: quoniã cum eſſetis miniſtri regni il/
lius/non recte iudicaſtis:neq̃ cuſtodiſtis legem iuſticię: neq̃
ſm voluntatẽ dei ambulaſtis. Item Sap.iij.b. Ex iniquis
oẽs qui naſcunť teſtes ſũt neqtię aduerſus parentes in inter/
rogatiõe ſua. Nota vigintiduas litteras quãlibet ſuę clauſulę
ꝑpoſitã: ſicut pꝛędictũ est. Habet autẽ quęlibet littera ſuam
interpꝛetationẽ: per quaꝫ innuũť myſtica myſteria cuiuſlibet
clauſulę ſequẽtis illam: quod manifeſtũ est cuilibet inſpicere
volenti.

Explicit poſtilla domini Hugonis Cardinalis ſuper
libũ ꝓuerbiozũ.